

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 1

BİRİNCİ OTURUM

11 Aralık 2014 Perşembe

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN : Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ : Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ : ALİ ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP : Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli davetliler ve kıymetli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayı var mı?

BAŞKAN – Sizle birlikte varız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama onun altını çiz. Toplantıyı başlatacak iktidar çoğunluğu yok.

BAŞKAN – Biz, her toplantıda muhalefet ve iktidar birlikte bu çoğunluğu sağlıyoruz. Hepinize teşekkür ediyoruz.

Yeterli çoğunluğumuz vardır.

Gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

Bugün, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan, 14/8/2014 tarihinde Başkanlığa sunulan ve Başkanlıkça 8/10/2014 tarihinde tali komisyon olarak Adalet, İçişleri, Plan ve Bütçe Komisyonları ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/974) esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ile (2/7) esas numaralı, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrikulu’nun Perakende Ticaret, Alışveriş Merkezleri ve Büyük Mağazalar ile Esnaf ve Sanatkarlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi, (2/175) esas numaralı, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Susam Bey’in Perakende Ticaret ile Esnaf ve Sanatkarlar Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi, (2/1561) esas numaralı, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar Bey’in, Perakende Ticaret ile Esnaf ve Sanatkarlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi, (2/2271) esas numaralı, İstanbul Milletvekili Celal Dinçer Bey’in, Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi, (2/2527) esas numaralı, Bursa Milletvekili Mustafa Öztürk ve 56 milletvekilinin Alışveriş Merkezleri, Büyük Mağazalar ve Zincir Mağazaların Kuruluş ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Teklifi, (2/2528) esas numaralı, Kahramanmaraş Milletvekili Yıldırım Mehmet Ramazanoğlu ve 4 milletvekilinin Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi Komisyonumuza havale edilmiştir.

İç Tüzük’ün 26’ncı maddesindeki “Komisyonlar gündemine hakimdir.” hükmü uyarınca Komisyonumuzda bulunan (2/7), (2/175), (2/1561), (2/2271), (2/2527) ve (2/2528) esas numaralı kanun teklifleri tasarıyla ilgili görüldüğünden, tasarı ile bu kanun tekliflerinin İç Tüzük’ün 35’inci maddesi gereğince birleştirilerek görüşülmesini ve görüşmelerde (1/974) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın esas alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Bir daha okuyabilir miyiz? Hangileri birleştiriliyor, tam duymadık Sayın Başkan.

BAŞKAN – (2/7), (2/175), (2/1561), (2/2271), (2/2527) ve (2/2528) numaralı kanun teklifleri tasarıyla ilgili görüldüğünden, tasarı ile bu kanun tekliflerinin İç Tüzük’ün 35’inci maddesi gereğince birleştirilerek görüşülmesini ve görüşmelerde (1/974) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın esas alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum.

İlk sözü Hükümet adına Gümrük ve Ticaret Bakanımız Sayın Nurettin Canikli’ye veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli misafirler, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Evet, bugün, aslında Türkiye gündeminde uzun zamandan beri konuşulan, tartışılan ama yasal regülasyonu gerçekleştirilemeyen çok önemli ve toplumumuzun, ekonomimizin önemli bir bölümünü, kesimini ilgilendiren konuyla ilgili kanun tasarısının görüşmelerine başlıyoruz.

Biraz önce ifade ettiğim gibi, hem AK PARTİ hükümetlerinden önce ve AK PARTİ hükümetleri döneminde özellikle büyük alışveriş merkezlerinin çalışma ve yerleşme kurallarını esas itibarıyla düzenleme hedefinden başlamak üzere bu konu bütün hükümetlerin gündeminde oldu, fakat bugüne kadar yasal düzenleme yapılamadı. Hiç kimseyi, hiçbir hükümeti bu anlamda sorumlu görmemek lazım, çünkü gerçekten konu çok hassas bir konu, çok karmaşık bir konu, çok fazla tarafı olan bir konu. Dolayısıyla, bugüne kadar bu tür tartışmaların olmasının, belki bu açıdan bakıldığında -keşke daha önce çıkarılabilseydi ama- olağan karşılanması gereken bir yönü de olabilir.

Sonuç itibarıyla, bu düzenleme, bu tasarı, 13 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderildi. Daha önceki çalışmalarda, yine ifade etmeye çalıştığım gibi, yaklaşım tarzı olarak esas itibarıyla büyük alışveriş merkezleri ile zincir mağazaların uyması gereken kuralları esas itibarıyla öncelleyen, onu düzenlemeyi hedefleyen bir çalışma olarak, bir alan olarak görüldü ve nitekim hükümetlerimiz döneminde de bugüne kadar 3 ya da 4 tane tasarı Meclise sevk edildi ama yasalasmadı şu veya bu nedenle. Onlarda da aynı yaklaşım, aynı hedef söz konusuydu. Yani perakende ticaretin bütün yönleriyle ve bütün taraflarıyla dikkate alındığı bir kurallar bütünü ya da bir yasal çalışma değil de, esas itibarıyla yine büyük alışveriş merkezlerinin çalışma biçimlerini, çalışma şartlarını ve diğer hususları düzenlemeyi hedef alan ya da içeren tasarılar bunlar.

En son 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle bu görevin Bakanlığımıza verilmesinden sonra Bakanlığımız gerçekten –ki ben o zaman görevde değildim- çok kapsamlı, bütün ilgili tarafların kanaatlerini, görüşlerini alan, hem bürokrasi hem özel sektör hem esnaf ve sanatkâr, küçük işletmeler, alışveriş merkezleri, onların temsilcileri, zincir mağazalar, onların temsilcilerinin tümünün, hiçbir kesim dışarıda bırakılmamak kaydıyla görüşlerini, kanaatlerini alarak ve bunun için de sayısız toplantılar, görüşmeler yaparak bu tasarı olgunlaştırıldı ve daha sonra Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderildi.

Bu açıdan bakıldığında esasında bir uzlaşma metni dememiz yanlış olmaz. Bir başka ifadeyle, bu tasarı, belki bütün tarafların tüm görüşlerini, taleplerini içermiyor, onları karşılamıyor ama en azından tüm tarafların da çok ağır itirazları ya da yoğun itirazlarını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 2

içermeyen bir tasarı aynı zamanda, bir metin bu önemli. Bu yönüyle uzlaşma, bir mutabakat, bir konsensüs özelliği öne çıkan bir tasarı, vurgulamak istediğimiz bu. Yani defalarca sayısız toplantılarda tarafların tüm görüşleri alınarak yapıldığı ve çok hassas, ince ince işlenerek bu tasarı bugüne getirildiği için bu yönüyle belki bu tartışmalar, bu değerlendirmeler sırasında elbette herkes kanaatini mutlaka söyleyecek, Komisyon gerekli revizyonları veya değişiklikleri mutlaka yapacak edecek ama bu çalışmalar sırasında bu özelliğinin hiç gözden ırak tutulmaması gerektiğini açıkçası düşünüyoruz.

Şimdi, getirilen bu tasarıyla en önemli düzenlemelerden bir tanesi, bu sektörle ilgili bazı, herkes tarafından konuşulan, kullanılan ama tanımı noktasında standart bir tanımın olmadığı bazı kavramlar netleştirilmektedir. Bu perakende ticaretle ilgili kavramlar netleştirilmektedir, yasal bir tanıma kavuşturulmaktadır.

Ayrıca, bu düzenlemeler yapılırken geleneksel perakendecilik sisteminin korunması, muhafaza edilmesi amacı, sektörde adil rekabetin sağlanması, tüketicinin korunması, kayıt dışılığın önlenmesi, sektörde verimliliğin ve kalitenin artırılması, sektör içi kesimler arasında dengeli ve sürdürülebilir bir büyüme ortamının tesis edilmesi hedeflenmektedir. Yine bütün bunlar o konsensüs çerçevesinde oluşturulmaya çalışılmıştır.

Perakende ticaret, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de milli gelir içerisindeki önemini, büyüklüğünü, oranını artırmakta ve artırmaya devam etmektedir. Şu an itibarıyla, 2013 rakamları itibarıyla ülke ekonomisinin yaklaşık yüzde 15’i perakende ticaretin oluşturduğu bir alandır. Yine, bu alanda 2013 itibarıyla 1 milyon 960 bin kişi istihdam edilmektedir. Bu da gerçekten sektörün büyüklüğünü ve önemini ortaya koyması açısından önemli rakamdır.

Bu düzenleme, bu tasarı bu noktaya getirilirken tüm dünyadaki mevzuat, uygulamalar incelenmiş, onlar dikkate alınmış ve biraz önce ifade etmeye çalıştığım gibi, tüm tarafların kanaatleri bu tasarıya yansıtılmaya çalışılmıştır.

Bu tasarıyla getirilen yeni düzenlemeleri ana başlıklar itibarıyla -zaten madde görüşmelerinde bunları ayrıntılı şekilde konuşacağız, tartışacağız, değerlendireceğiz- ben sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yine, biraz önce ifade etmeye çalıştığım gibi, herkes tarafından kullanılan ama yasal bir tanıma kavuşturulmamış olan bugüne kadar alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, özel markalı... Bu kavramlar ilk kez kanunda tanımlanmaktadır.

Yine, işlemlerin üzerinden yürütüleceği PERBİS (perakende bilgi sistemi) kurulacaktır bu kanunla. Ve bunun amacı da, iş yeri açılış ve kapanışları bu sistem üzerinden yürütülerek hem duplikasyonları ortadan kaldırılacak hem hızlanma sağlanacak hem de bu konuda farklı kurumlar tarafından yapılan işlemlerin yasal düzenlemeler karşısında daha doğru bir şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. İlave hiçbir iş akışına yol açmayacak, ilave bir bürokratik kademe değil, onu öyle kesinlikle düşünmemek gerekiyor. Tam tersi bürokratik kademeleri ortadan kaldırarak şekilde... Mesela, aynı iş için, aynı işlem için bir iş yeri açılışını düşünün. Farklı kurumlar aynı belgeleri isteyebilmektedirler. Böyle bir durumda PERBİS üzerinden yapılacak olan sektöre ait iş yeri açılış ve kapanış işlemlerinde bir belge -örnek olarak söylüyorum- bir defa istenecektir.

Yine, son derece önemli bir düzenleme, uygulamada çok sık -özellikle küçük işletmeler tanımını eğer şey yaparsanız- küçük işletmelerin karşı karşıya kaldığı önemli problemlerden bir tanesi de bu kanunla giderilmiş olacaktır. Perakende işletmecilerin üretici ve tedarikçilerden talep edeceği masraflar tatad edilmekte, netleştirilmekte ve sınırlandırılmakta, kurala bağlanmakta. Bu kural çerçevesinde perakende işletmeler satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen hizmetlerin karşılığını ancak işletmelerden bu tedarikçiden ya da üreticiden talep edebilecek, onun dışındakileri edemeyecektir.

Yine önemli kurallardan bir tanesi, getirilen düzenlemelerden bir tanesi, prim veya bedel talepleri sözleşme süresiyle sınırlı olacak ve prim ya da bedel talebine konu olan ürünün sözleşme süresince rafta tutulması zorunlu olacaktır.

Getirilen, altının çizilmesi gereken düzenlemelerden bir tanesi de küçük ölçekli üretici ve tedarikçinin markalaşması sağlanacaktır. Özellikle yurt içinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan ürünlerin üzerinde perakendecinin yanı sıra üreticinin de kimlik bilgileri, unvanı yer alacaktır. Düşünün, yani bir malın binlerce tüketiciye, yüz binlerce, on binlerce tüketiciye ulaşan bir ürünün üzerinde, o ürün üreten tedarikçinin, üreticinin isminin yer alması -ki bunların büyük çoğunluğu zaten orta ve küçük işletmelerdir- onun markasının ve isminin tanınması açısından çok büyük bir imkân sağlayacaktır, çok büyük bir kolaylık olacaktır ve bu şekilde hep sıkıntı olan küçük işletmeler açısından kendilerini tanıtamamak, marka oluşturamamak sorunu, inanıyoruz ki önemli ölçüde ortadan kaldırılmış olacaktır.

Yine uygulamada çok sık karşılaşılan ve zaman zaman da tüketiciler açısından şikâyetlere konu olan kampanyalı satışlar, alışveriş festivalleri gibi aktiviteler de zapturapt altına alınacaktır, ona ilişkin kurallar belirlenmektedir. Buna yönelik olarak da, buna ilişkin iş yeri açılış, devri, kapanışı, adres veya faaliyet değişikliklerinde indirimler veya buna benzer uygulamalar üç ayı geçemeyecek, tasfiye hâlinde bu süre altı ay olarak uygulanıyor zaten. Outlet ve fabrika satış mağazası gibi içerikte satış yapan alışveriş yerlerinde de bunlara ilişkin kurallar getirilmekte ve bu kurallara özellikle tüketicinin yanıltılmasının engellenmesi amacıyla müdahale edilmektedir. Mesela, outlet olabilmek için, satışa sunduğu malların, malzemelerin en az yüzde 70’inde indirim olması gerekir, sürekli indirim olması gerekir. Örneklerden bir tanesi bu. Ayrıca, genel olarak da indirim yaptığı bir önceki rakamın mutlaka yine etikette yer alması gerekir çünkü en çok şikâyet edilen konulardan bir tanesi de, biliyorsunuz “Önce fiyatları indiriyorlar, sonra yükseltiyorlar.” gibi çok yoğun bir şikâyetle karşı karşıya kalabiliyoruz.

Yine, özellikle esnaf ve sanatkârimızı ve küçük üreticiyi koruyacak önemli düzenlemelerden bir tanesi ve bunların doğrudan ilk elden, üreticiden ve daha ucuza mal almalarını sağlayacak olan tedarik ve dağıtım kooperatifleri kurmalarının önünü açıyoruz ve imkânını getiriyoruz. Bu yolla bu tedarikçilerin daha rekabetçi fiyatlarla mal ve tedarik etme imkânlarının önü açılmış olacaktır.

Yine aynı şekilde, esnaf ve sanatkârımızın alışveriş merkezlerinde bulunmalarının, oralarda ticari faaliyetlerini idame ettirmelerinin önünü açıyoruz, bu tasarıyla bu gerçekleştiriliyor. Belki oran, rakam tartışılabilir ama sonuç itibarıyla alışveriş merkezlerinde yüzde 5 alanını, bu işi yapanlar ve yönetenler, yürütenler esnaf ve sanatkâra kiraya vermek zorunda olacaklardır, rayiç bedel üzerinden olacaktır bu. Tabii, bu da biraz sonra belki yine tartışılacak, mutlaka gündeme gelecek yani “Farklı uygulamalar olabilir mi?” diye ama hedef bu. Hedef, esnaf ve sanatkârımızın yoğun alışveriş yapılan alışveriş merkezlerinde bulunmalarını, oraya girmelerini temin etmek. Eğer uygulamada bazı sıkıntılar yaşanır, bunları da yine düzeltme imkânımız olabilecektir.

Yine aynı şekilde, kaybolmaya yüz tutmuş sanatlarla ilgili, alışveriş merkezleri kiraya verdikleri alanlarının binde 2’sini, rayiç bedelin dörtte 1’i fiyatıyla bu sanatkârlara, bu alanlara tahsis etmeleri gerekiyor. Bu da bir zorunluluk olarak ortaya çıkıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 3

Yine, hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük ve zincir mağazalarda satış alanlarının en az yüzde 1'ine tekabül edecek raf alanı yöresel ürünlerin satışına tahsis edilecektir. Çoğunlukla küçük ölçekli ve tedarikçi işletmelerce üretilen yöresel ürünlere ayrılacaktır ve onlar tarafından kullanılmaları sağlanacaktır.

Ve yine, özellikle küçük işletmelerin büyük alışveriş merkezleri ve zincir mağazalar karşısındaki zayıf konumları dolayısıyla ortaya çıkan bazı ödemeyle ilgili sorunlar da yine burada özellikle çabuk bozulabilen hızlı tüketim özelliği olan ürünlerin ödeme süresi, bu işletmeler için, büyükler tarafından küçüklere yapılacak olan ödemeler için otuz günü geçemeyecektir. Bu da, uygulamada çok sık, küçük işletmeler ve esnaf ve sanatkârlar aleyhine işleyen bir fiili durum söz konusu, bunu hepimiz belki biliyoruz. Bu şikâyetler çok yoğun zaman zaman kamuoyunun gündemine de geliyor. Onları koruyan bir düzenleme yapıyoruz.

Yalnız, bu tasarıda, bu hâliyle, ifade olarak, şu ifadeyle yani metindeki ifadeyle bazı durumlarda büyüklerin küçüklere karşı korunması gibi bir durum ortaya çıkarabiliyor, geldiğinde maddede görüleceğiz. Yani, amaç değil ama öyle bir ifade yapılmış, belki onu düzeltmemiz gerekiyor, düzeltilmesi gerekiyor. Orada amaç, küçüklerin büyükler karşısındaki korunması, yani çabuk bozulabilen hızlı tüketim mallarında büyüklerin, bu durumda, şu andaki hâliyle, bazı durumlarda, diyelim 10 tane şubesi olan bir mağaza, çok büyük, bu kapsamda ürün satan birine karşı, büyük küçüğe karşı korunmuş olacaktır. Maddede geldiğinde ayrıntılı konuşuruz bunu, değerlendiririz. Yani, şimdiden onu söylemekte fayda var. O ifadeden kaynaklanıyor, yoksa öyle bir amaç yok.

Yine, sektörün sorunlarının tartışılacağı konsey oluşturuluyor, bu da önemli yani uygulamaların belli periyotlarla hangi aşamada olduğunu ve... Çünkü, süreç dinamik bir süreç. Sadece uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi değil, aynı zamanda yeni ortaya çıkacak ihtiyaçların veya çıkan durumların da modele dâhil edilmesi, onların "update" edilmesi, güncellenmesi noktasında da böyle bir konseyin kurulması öngörülmüyor.

Yine, esnaf ve sanatkârın çok uzun yıllardan beri mağdur olduğu, şikâyet ettiği odalara üye olması aşamasında istenilen ustalık belgesi uygulamasından vazgeçiliyor. Bu da, esnaf ve sanatkârlarımızın yoğun talepleri idi.

Yine, keza hafta tatilinden muaf olmak için esnaf ve sanatkârlarımız ilave belge alıyorlar, bunun için bedel ödüyorlar, o uygulamayı da kaldırıyoruz. Eğer yasalaştığı takdirde, artık hafta tatilinden muaf olmak için esnaf ve sanatkârlarımız ilave bir belge alma veya bunun için bir harç ödeme mükellefiyeti durumunda olmayacak. Bunları da rahatlatmış olacağız.

Ayrıca, ilk defa emlakçılık ve oto galericiliği gibi ticari alanlarda faaliyette bulunan bu kişileri veya bu sektörü de düzenleme kapsamına alıyoruz. Onlara ilişkin de kanunun verdiği yetkiyle çıkarılacak olan yönetmeliklerde... Ki, orada da biliyorsunuz çok yoğun sıkıntılar var. Yine, zaman zaman kamuoyunun gündemine acı olaylarla gelen hususlardan bir tanesi özellikle emlakçılık, oto galericiliği konusu. Onu da, eğer yasalaşırsa, Bakanlığımıza verilecek olan yetki çerçevesinde, yönetmeliklerle, bunların uyması gereken kuralları da düzenlemiş olacağız.

Bu arada, söz almışken, değerli arkadaşlar, bugün basına yansıyan bir konu var, yoğun bir şekilde kamuoyunun gündeminde. Büyük alışveriş merkezleri ve zincir mağazaların çalışma saatleriyle ilgili bir konu var. Şimdi, bu tasarıda öyle bir düzenleme, öyle bir kural yok. Biliyorsunuz, yani, o milletvekili arkadaşlarımızın verdiği teklifte yer alan bir düzenleme. Hükümetimizin, şimdi görüşeceğimiz o tasarıda böyle bir düzenlemesi söz konusu değil. Ayrıca, geline bu nokta itibarıyla alışveriş merkezlerinde hafta sonları tatil edilmesi yani esnaf ve sanatkârlarımıza yeni iş imkânı, iş alanı açmak amacıyla tatil edilmesi gibi bir durumun, şu içinde bulunduğumuz gerçekler, realite dikkate alındığında mümkün olmadığını düşünüyoruz. Çünkü, alışveriş merkezleri artık sadece alışverişin yapıldığı bir alan olmaktan çıkmış, bugün bir yaşam biçimi hâline gelmiştir yani hepimizin çocukları, herkes yani artık hafta sonlarının önemli bir bölümünü alışveriş merkezlerinde geçiriyorlar ve bu nedenle alışveriş merkezlerinde işte bazı sosyal donatıların yer alması zorunlu hâle getiriliyor bu tasarıda eğer yasalaşırsa. Yani, çocuk oyun alanından tutun da ibadet alanına kadar, yine sosyal bazı alanlara kadar zorunlu hâle getiriliyor çünkü artık bu talep ediliyor, insanlar bunu talep ediyor, toplumumuz talep ediyor. Dolayısıyla böyle bir uygulama yapılması, düzenleme yapılması millî gelirden de ciddi azalmalara yol açar. Yani, tabii, hesabı şu anda henüz iyi yapılmış değil ama millî gelirin önemli unsurlarından olan ticareti daraltacağı için, ayrıca böyle bir kapanma buradaki ticaretin esnaf ve sanatkâra kayması durumunu da sağlamaz, çok açık bir şekilde. Çünkü dediğim gibi, orası sadece alışveriş yapılan bir yer değil artık bugün geline nokta itibarıyla. Belki ilk kurulduğu aşamalarda bunlar konuşulurken, tartışılırken, sistem otururken henüz, belki yirmi yıl önce, otuz yıl önce, o zaman bunlar ayrıntılı konuşulabilirdi ama geldiğimiz şu aşama itibarıyla, şu nokta itibarıyla böyle bir düzenleme çok ciddi sıkıntıya yol açabilir, hatta ciddi sosyal eşleştirme de yol açabilir. Yani, hafta sonları alışveriş merkezlerinin tatil edilmesi ya da kapatılması ya da buna benzer düzenlemeler... Tabii, elbette farklı görüşte olunabilirdi, başka açılardan bakıldığı zaman farklı noktalarda bulunulabilir ama içinde bulunduğumuz şu an itibarıyla böyle bir düzenleme yapılmasının gerçeklerle çok bağdaşık olduğunu açıkçası düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlar, benim genel değerlendirme çerçevesinde paylaşmak istediğim hususlar bunlar. Daha sonraki aşamalarda ayrıntılı şekilde inşallah yine değerlendirme imkânı olur.

Ben, çalışmalar için şimdiden bütün herkese teşekkür ediyorum ve bugüne kadar bu tasarının bu noktaya getirilmesinde emeği geçen, başta selefim Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, bütün bürokrat arkadaşlar ve sivil toplum örgütleri, temsilciler, esnaf ve sanatkârların temsilcileri, bütün diğer katkı sağlayan herkese çok teşekkür ediyorum. Tekraren hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyoruz bu verdiğiniz değerli bilgiler için.

Aramızda, biliyorsunuz, çok değerli sivil toplum kuruluşu başkanlarımız var. Ben, onlara da, başta Bendeve Başkanım olmak üzere, tek tek isim saymadığım tüm misafirlere hoş geldiniz demek istiyorum.

Söz isteyenler var. İlk sözü teklif sahiplerine vereceğim.

İlk sözü Sayın Susam'a veriyorum.

Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Bakanlığın değerli bürokratları, Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunun Değerli Genel Başkanı, tüketici dernekleri, çeşitli sivil toplum örgütlerinin ve perakendeciler federasyonunun değerli temsilci ve başkanları, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu toplantının bugün başlamış olmasından dolayı duyduğum memnuniyeti belirtmek istiyorum. Bu yasal düzenlemeyi uzun yıllardır takip eden biriyim. Yaklaşık 90'lı yıllardan bu yana bu ülkede şunu söylüyorum: Perakende piyasası

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 4

düzenlemeye muhtaçtır. Bir yasal düzenlemeyle çerçeve çizilmelidir. Bu çerçeve, özellikle de adaletsizliğin ve haksız rekabetin önüne geçecek bir anlayışla hazırlanmalıdır. Bunu kendimin bir buluşu olarak söylemiyorum. Esnaflık yapan biri, esnaf teşkilatlarında yöneticilik, başkanlık yapan biri olarak, esnafın sorunlarını onlarla konuştuğumuzda o esnafın sorunlarının çözümünde işleyen mekanizmada ne eksik diye baktığınızda ortaya çıkan temel bir gerçek dünyayla karşılaştırıldığında budur. Dünyanın birçok ülkesinde ve demokrasilerin olduğu bütün ülkelerde şu açık bir gerçekliktir. Güçlü ile zayıf arasındaki mücadelede zayıfı korumak için, sosyal adaleti sağlayabilmek için zayıfa pozitif ayrımcılık yapılır. Bunlar piyasanın rekabetine veya acımasızlığına değil, yasal düzenlemelerle, yasal düzenleme sonucunda kanunlarla herkesin adalet içinde, adil bir şekilde rekabet edebilmesinin şartlarını koymaktan geçer. Maalesef ülkemizde bu konuda 90'lı yıllardan beri mücadele etmemize rağmen, bu mücadelede adaletsizlik alabildiğine büyümüş, büyüklerin küçükleri yok etme süreci bu geçen zaman içerisinde hızla işlemiş, bugün medyaya yansıyan "AVM'ler bir gün kapatılırsa şu kadar insan işsiz kalır, şu kadar ciro gider." diye söyleyip gazetelerde boy boy demeçler verenlere söylüyorum: Yıllardır bu esnaf sanatkârın yok olmasında, pazar kaybetmesinde, yanında çalıştırdıkları işçileri kaybetmesinde veya 50 yaşına gelmiş, 40 yaşına gelmiş insanların bir gün yanlarına kurulmuş büyük bir mağaza karşısında bütün işinin bitip o insanın çocuklarına bakacak parası kalmadığı bir duruma düştüğünde ne yaptı kamu vicdanı? Size soruyorum: 50 yaşına gelmiş, bakkallık yapmış bir insan, manavlık yapmış bir insan, kasaplık yapmış bir insan 50 yaşından sonra nereden gidecek de iş bulacak da, kimin yanında çalışacak? Bugün esnaf sayısı 4 milyonu ben bu kanunla ilgilendiğimde, bugün 1 milyon 900 bin dedikimizde "Hayır, 1 milyon 500 binin altına düşünüz." diyor Hükümet.

Demek ki, yıllar içerisinde Türkiye'nin nüfusu artmış, ticari hacim genişlemiş, milli gelir yükselmiş ama bu milli gelir içerisinde pastadan küçük işletmeler adına pay almada sermaye, büyük yatırım alabildiğine kendini geliştirmiş, küçük işletmeler giderek yok olma noktasına gelmiştir. Bunu şöyle açıklamak mümkün değildir: "Çağ değişiyor, zaman değişiyor, artık alışverişin şekli ve elektronik dünyada biçimi değişiyor. Bu anlamıyla bakkal, kasap, manav, küçük işletme devrini tamamlamıştır, onun için bunlar yok olacaktır. Siz, yok olmaya çalışan bir kesimi yaşatma inadından vazgeçin, sizin düşünceniz doğru değil. Artık AVM'ler bu ülkenin gerçeğidir, dünyanın gerçeğidir." diyen bir anlayış var. Az önce Sayın Bakan da bunu söyledi, dedi ki: "Bir gün kapatılırsa sosyal patlama olur. Çok önemli, yaşam biçimimiz oldu." Arkadaş, AVM yaşam biçimi olur mu? Sayın Bakanım, sizi beraberce Avrupa'nın başkentlerine gitmeye davet ediyorum. Gelin, oralaradaki AVM'lerin pazar günü tatil edilmesini beraber görelim. Gelin, sizinle beraber o kentlerde pazar günü AVM'lerin, büyük alışveriş merkezlerinin kapatılmasını birlikte görelim. Yani, Avrupalı bizden çok farklı bir yaşam kültürüne mi sahip? Onların yaşam kültürleri ile bizim yaşam kültürleri hedeflediğimiz Avrupa Birliği sürecinde farklı mı? Avrupa Birliği'nin bize dayattığı her şeyi rahatlıkla yasal düzenlemeyle bu Parlamentodan geçirirken, biz niye 1990'lı yıllardan bu yana bu Meclisten bir türlü bir perakende piyasasının düzenlenmesini kanununu, yasal düzenlemesini geçiremiyoruz?

Olayın özünde şu yatıyor, çok net söyleyeyim: Perakende piyasası çok büyük, güçlü bir piyasadır. Türkiye'de yaklaşık tam rakamını kimse veremez ama, 700 milyarın üzerinde rahat bir piyasa vardır ve bugün bu piyasanın 370 milyara yakın kesimi büyük alışveriş merkezleri tarafından, sınırlı sayıda işletme tarafından pat diye alınmış. Bunların bu pazara egemen olması sürecini 90'lı yıllardan bu yana yaptıkları baskılarla, yaptıkları lobilerle, yaptıkları çalışmalarla küçük işletmelerin elinden almışlar ve bugün kendileri daha da ileri noktaya gitmektedirler.

Bu yasa 1999'lu yıllarda Parlamente'ye indi. Başbakanın ve Bakanlar Kurulunun isteğiyle koalisyon hükümetinde Meclise indi. Bu yasayı engelleyen öyle lobiler var ki, inmiş olan yasayı Meclisten geri aldılar, çektiler. Sizin on üçüncü yılınız iktidarda, on üç yılda yeni taslağı buraya getirebilme noktasında olduk. Bunun için bile şükran ve teşekkür etmek zorundayım.

Arkadaşlar, ben şunun sözünü burada baştan almak istiyorum: Bu yasa buradan, hani papazların bir odaya toplanıp, anlaşmayı yapıp ondan sonra sonra dumanı görmeden çıkmadıkları gibi...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Beyaz duman...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Evet.

...görmedikleri gibi bu yasa buradan çıkmalıdır, başka döneme kalmamalıdır. Bu, Parlamentodan çıkmalıdır. Bunu çıkarmamaya çalışanlar olduğunu biliyorum, kadük olması için çaba sarf edenler olduğunu biliyorum.

BAŞKAN – Sayın Susam, inşallah hep beraber çıkaracağız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Evet. Bunu çok arzu ediyorum. Bu benim en büyük arzularımdan bir tanesidir. Bu yasa çıkmalıdır.

Sizin tasarınız bir çerçevedir aslında. Siz bir çerçeve koydunuz, içi boş bir çerçeve. Buna bile teşekkür ettim. Bu Komisyon'da bu çerçevenin içini dolduracağız. Bu çerçevenin içerisine, sizin etkilendiğiniz lobilerden etkilenmemenizi, bu Komisyonun değerli, saygıdeğer üyelerinin de katkılarıyla ciddi bir şekilde küçük işletmelerin hakkını koruyacak bir yasal düzenlemenin buradan çıkmasını sağlamaya çalışacağız ve topluma çıkıp dönüp diyeceğiz ki: "Biz bir adaletsizliği önledik. Yıllardır var olan, büyüklerin acımasız rekabeti karşısında bizim içimizden çıkmış, komşumuz, arkadaşımız, akrabamız, evladımız olan esnaflara yıllardır gecikmiş olan bir vebalimizi, borcumuzu ödedik. Bu borcumuz, hiç değilse, bugüne kadar onları kendi kaderlerine terk etmişken bugün onlara sahip çıkabilecek bir yasa çıkararak onların en azından ayakta kalmasını sağladık."

Bunun yolu nereden geçer? Bunun yolu, özellikle ezilen esnaf ve sanatkâra pozitif ayrımcılık yapacak yasal düzenlemeden geçer.

Konuşmanızda şu anlayış içerisinde olduğunuzu gördüm: "Uzlaşma yaptık." Burada uzlaşma değil, pozitif ayrımcılığa ihtiyaç var Sayın Bakan. Nasıl kadın-erkek eşitliğinde, nasıl engellilerde, nasıl başka alanlarda bir pozitif ayrımcılık yapmak ancak dengeyi sağlamak için önemliyse, bu yasal düzenlemede bir uzlaşma değil, küçüklerin hakkının verilmesine ihtiyaç var. Uzlaşma ayrı şeydir. Mevcut statüyü koruyup, ondan sonra da büyüğün gene küçüğü ezebileceği bir ortama getirmenin devam ettiği bir durum olamaz.

Bakınız, iki tane taslak yaptınız. Sayın Bakanın ilk yaptığı taslak daha düzgündü. İkinci taslak, içi daha da boşaltılarak gelen taslaktır. Neden yaptınız bunu? Çünkü lobilerin baskısı, sizin üzerinizde uyguladığı büyük baskı, ciddi bir şekilde sizin bu taslağın içeri boşaltma noktasına geldi.

Nelerdir istediğimiz pozitif ayrımcılıklar? Siz diyorsunuz ya "Arkadaşlar, bakın biz bu yasada otuz günü getirdik, altmış günü getirdik, küçük işletmelerin alacağını garanti altına aldık."

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 5

Sayın Bakanım, bu işi bilen bir insan olarak söyleyeyim. Siz bu yasaya yazın otuz günü, altmış günü, ama piyasa eğer birilerinin eline ve hâkimiyetine geçmişse, ben de üreticiysem, malımı o raflara sokmak zorundaysam, o raflara giremiyorsam, pazarda malım satılmıyorsa, otuz gün, altmış gün değil, karşısına oturduğum o alışveriş merkezinin genç satın alma memurunun önüne dayattığı her şarta imza atarım. Bunun kuralı budur. Onun için, yasal düzenlemeler şey değil.

Ticaret Kanunu’nu da çıkardık “Altmış günden fazla ödemeler olmayacak.” diye. Şimdi öyle mi işliyor Sayın Bakanım? Şimdi öyle mi işliyor? Altmış gün işliyor mu piyasada? Gidin bakın, piyasada kaç günden işliyor? Beş ay çek alan var. Beş ay sonra alacağını alanlar, kendini garantiye alanlar mutlu hissediyor.

Onun için, burada pozitif bir ayrımcılık noktasında gitmeye ihtiyaç var. Bu için lazım biliyor musunuz Sayın Bakanım? Sadece küçük işletmeler için değil, sadece bakkal, manav, esnaf için değil, bu ülkenin sanayicisi için lazım. Buradan tüm basına ve bizi dinleyen arkadaşlara şunu söylüyorum: Bazı sanayicilerimiz hâlâ bu işi anlamamış durumdadır, büyük sanayi kuruluşları, sivil toplum örgütleri bile algılamamış durumdadır. Bu yasanın en önemli noktası, globalleşen dünya pazarında perakende piyasası kimin eline, hangi sermayenin eline geçerse üretimi o dizayn eder, üretimi o belirler, üretim onun inisiyatifine geçer. Biz bu yasadaki bakkal esnafı, küçük işletmeyi, manavı, kasabı düşünürken aynı zamanda bu ülkenin sanayisini düşünüyoruz.

Bir ülkede perakende pazarı, şu an “organize perakende” dediğimiz büyük alışverişleri merkezleri yüzde 50’nin üzerine çıktılar. Bizim bu yerel marketlerimizi saymıyorum, onlar bu ülkenin çocukları, çok net söylüyorum. Onları da kendimizin bir dayanışma, beraber esnaf ve sanatkârın bir parçası olarak görüyorum, ama bugün AVM ve alışveriş zincirlerinde yapı şöyle işliyor Sayın Bakanım: Büyük sermaye pazarı ele geçirmek için bir fon oluşturuyor veya bir fonun desteğini alıyor. Bu iki şekilde pazarı ele geçirmeye çalışıyor; ya pazarda kurulu olan mağazaları ve işletmeleri basıyor parayı satın alıyor ya da ciddi bir organizasyonla, kâra zarara bakmadan her noktada metrekaresi oluşturmaya çalışıyor.

Sizin yasanızda mesela “discount” mağazalar yok. Yani bir merkezden yönetilen, 4 bin tane sayısı olan, her sokak içine girmiş, bir fon ve yabancı sermayenin büyük oranda içinde olduğu bu gruplar her sokağa mağaza açıyorlar. Açtıkları bu mağazalar 100 metrekareden tutun da 500 metrekareye kadar, bulabildikleri yere göre.

Bunlar bir merkezden yönetiyorlar. Bu yasa sadece AVM yasası değil, bu yasa perakende ticaretinin düzenlenme yasası; AVM’cilerle böyle karşı karşıya bir yasa değil. AVM bir tarafı işin ama perakende piyasasının düzenlenme yasası.

Şimdi o fonu arkasına alan insanlar o fon parasıyla iki yılda 2 bin tane mağaza açıyorlar ve birden bizim esnafımızı o piyasalarda yok ediyorlar. Para mı kazanıyorlar? Hayır, pazarı kazanıyorlar. Pazarı kazandıktan sonra oturuyor başta sanayici, üretici olmak üzere, herkesle pazarlık yapıyor ve büyük oranda da bu sistemi oluşturanlar, sonuçta bu mağazaları, bu metrekaireleri uluslararası büyük gıda sektöründe iş yapan firmalara ya satmak ya da bir fonlara devretmek üzere bu işler yapılıyor, ya baştan ya sonradan. Türkiye’de sistem böyle işliyor.

“Böyle olunca ne olur?” diyebilirsiniz. Hani bugün ve dün piyasada konuşuluyor ya, “Büyümeyi tarım engelledi.” dedi Sayın Babacan, “Sadece kuraklık değil.” Tarım alanında köylünün ürün ekmemesinin altında yatan nedenlerden bir tanesi de perakende piyasalarının büyüklerin eline geçip uluslararası satın alma yapabilme gücü olan bu firmaların, Kenya’dan tut da Arjantin’e, Çin’den tut da Rusya’ya kadar her yerden mal alabilme gücü olan organize perakendenin bu ülkenin pazarına istediği ürünü getirip, bizim köylünün, bizim küçük KOBİ işletmesinin, bizim sanayicimizin ürettiği mal yerine ithal ettiği malı bu ülkenin raflarına sokmuşlardır. DFİF’teki kavgaların içinde biraz da bunlar yatar, başka şeyler de yatar.

Değerli Bakanım, bakın, size buradan samimiyetle söylüyorum, bu yasa taraf olun taraf, bu yasa küçük işletmelerden taraf olun, ülkenin yerli sanayicisinden taraf olun. Bu ülkenin hipermarketlerini, zincir mağazalarını, “discount” mağazalarını ele geçiren yabancı sermayenin...

Bir süre sonra artık bu ülkede sanayicinin işi çok zordur, artık onlar üretim yapamaz, dışarıda yaptırırlar. Bir sanayicinin size bir sözünü hatırlatayım, benimle konuşurken söylediği: “Ben, çok uzun yıllardır babamdan devraldığım bir sektörde iş yapıyorum. Mehmet Ali’ciğim, gittim, bir alışveriş merkezinin alt katına indirdiler, 25 yaşında bir çocuk karşıma geçti -başka kimseye ulaşamadım-malımı satmak için bana yaptığı muameleyi, bana gösterdiği davranışı içime sindiremedim ve sanayiciliği bırakma kararı verdim.” Şimdi, böyle bir ülkenin perakende pazarındayız, hassas ve dikkatli olmak zorundayız. Bu dikkat sanayici için de geçerlidir. Onun için söylüyorum Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine, buradan söylüyorum TÜSİAD’a: Bu yasa bu ülke sanayisini düşündürsün, rekabeti ortaya çıkaracak bir düzenlemenin çıkmasına fırsat sağlayınız. Küçükler olsun mu piyasada? Bu piyasa, sermayenin işi bilmeden sadece parayla yaptığı ve Türk pazarını ele geçirmeye çalıştığı bir pazar olmasın. Yeni bir KOBİ, bir deterjancı, bir bisküvi firması, bir tişört firması girebilsin bu pazarlara. Sanayicilerimiz, KOBİ düzeyindeki sanayicilerimiz buralara giremiyor. O çok sevdiğiniz AVM’leri, yaşam tarzı hâline geldi dediğiniz AVM’leri araştırdım. O AVM’lerdeki mağazalara ve iş yerlerinin adlarına bakın, Erzurum’daki de aynı, İstanbul’daki de aynı. Neden? Çünkü o AVM’lerin dükkânlarını bir pazarlama şirketi pazarlıyor. Bir yatırımcı para koyuyor, yapıyor, bir de pazarlamacı var. Sen, istersen yatırımcı babanın oğlu olsun, gidiyorsun pazarlama şirketine, o da diyor ki: “Bu bağlamda, giyimde şu olacak, gıdada bu olacak, sinema bu olacak, elektronik şu olacak, şunlar şu olacak.” Başka kimse giremez, giremez. E giremiyorsanız nasıl sanayici olacaksınız, nasıl olacak, soruyorum. Biz, bu yasal düzenlemede bütün bunları dikkatli bir şekilde önleyecek, engelleyecek noktada olmalıyız.

Bakın, hipermarket veya AVM açmak isteyenlerin öyle güçleri var ki Sayın Bakan, bunların satın alamayacakları arazi, ruhsatlarını kabul ettiremeyecekleri merci yok. Güçlüler, gidiyorlar, bunu alıyorlar. Eğer siz sınırlama getirmesenez, yani iş yeri, mağaza açma sınırlaması, yer sınırlaması getirmesenez bu işin önüne geçemezsiniz. Siz bu yasa da yer açmayı neye bırakıyorsunuz? Bakanlığa veya oradaki yerel kuruma. Bunun yolu şuradan geçer: Bunun yolu, izin kurulunu... Bir: Objektif olarak o kentin ticari potansiyelinin tespit edilmesi yani coğrafi bilgi, ticari bilgi sisteminin çıkarılması ve çıkarılan ticari bilgi sistemine göre orada iş yeri açılmasına, içinde esnaf odası, ticaret odası, sanayi odası, tüketici dernekleri, belediye ve vilayetin olduğu ve çoğunluğunun bu yapıdan oluştuğu bir kurul karar vermelidir. Bu kurulun karar vermediği bir yere açılış yapılmamalıdır. Siz bu kurulun sadece görüşünü almayı söylüyorsunuz. Görüşümü söyledim ben, buraya açılmamalı, esnaf odaları birliği olarak veya TESK olarak. Kim dinliyor? Yaptırım yoksa, ben o kararda oy kullanıp da oranı tayin edemiyorsam nasıl olacak? Bu mağazaların kent içerisinde açılmasında bir otopark mecburiyeti olması gerekirken, otoparkı olmayana 20 bin lira cezayla bu işin geçiştirilmesi olabilecek iş midir? Ceza... “Verelim 20 bin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 6

lirayı, ne olacak ya, istediğim yeri kentin merkezinde bulmuşum, otoparkı olup olmaması...” 20 bin lira, ne para? Bir firmaya derim ki, malını getirdin, ver bana 20 bin lira derim, alır gider. Bu kadar güçlü bir satın alma potansiyelleri var.

Sayın Bakanım, aynı şekilde iş yeri açılması ve otopark mecburiyeti bu noktada olmak durumundadır.

Bu noktada esnafa teşvik gelmelidir. Bu yasa sadece kısıtlar koymak ötesinde esnafı teşvik etmelidir. Sizin teşviklerinizi söyleyeyim bu yasada. Bir: AVM’lerde esnafa yüzde 1 yer ayrılacak.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yüzde 5.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yüzde 5 yer ayrılacak. AVM’lerde metrekarenin kaçtan satıldığını hiç size söylediler mi kira yapanlar? 1 metrekarenin kaç dolardan kiralandığını söylediler mi? Oraya ne esnaf girebilir ne de esnaf girdiği zaman o kirayı ödeyebilir? Bu iş hikâye. Biz esnaflar olarak AVM’lerin içine girmek istemiyoruz; biz esnaflar olarak sokaklarda, çarşılarında, pazarlarda olmak istiyoruz; bizim derdimiz onların sığıntısı gibi yüzde 5 olmak değil; bizim isteğimiz, sokakta bizi yaşatacaksınız, bizi hayatın içinde var edeceksiniz. Bizi orada var etmiyorsanız bizi AVM’ye niye sokacaksınız? Bizim böyle bir isteğimiz yok. Alsınlar onlar AVM’leriyle mutlu olsunlar. Biz Kemeraltı’nda mutlu olmak istiyoruz, biz Kapalıçarşı’da mutlu olmak istiyoruz, biz Kaleiçi’nde mutlu olmak istiyoruz, biz sokaklarda mutlu olmak istiyoruz, evimizde, orada bir sürü esnafa bütünleşmiş olarak. Bunun için ne yapmaları lazım? Bu insanlar satın almada bir kere ciddi bir şekilde haksız rekabetle karşı karşıyalar.

Bakin, buradan açıkça ilan ediyorum, bu büyük alışveriş merkezlerinin, ucuz satmadıkları gibi, kâr marjları bakkalın 3 katıdır. 3 katı kârlı mal satıyorlar ama bir bakıyor tüketici “Ya, benim bakkalda 3 lira, AVM’de 1,5 lira...” Ya, asıl sıkıntı burada, AVM’ye verdiği iskontoyu üretici firmalar bakkaldan çıkarıyorlar. Samimiyetle söylüyorum, net biliyorum. AVM’de 90 liraya sattığı malı bakkala 100 liraya verdiğini biliyorum. Bunu nasıl önleyeceğiz? Bunu önleyemiyorsan bakkalı nasıl rekabet ettireceksin? Böyle bir şey varmı? Bana AVM’de yüzde 5 mal verecekmiş. Ben gittim, AVM’de yüzde 5 yer aldım ama Coca Cola’yı Migros’la eşit fiyata mı alıyorum? Nasıl satacağım, hangi şartlarda satacağım? Bunlar işin fantezisi. Onun için, biz satın almada bu yasal düzenlemeyle adaleti koymalıyız. Bakınız, bunun yolu şuradan geçer, bunun en önemli yolu, esnafların satın alma birlikleri oluşturmada “Kooperatif şeklinde olsun.” dediniz ya... Kooperatif kurmak zaten şey değil ama asıl bu kurdıkları şirketlere siz vergi indirimi verebiliyor musunuz? Siz bu kurdıkları şirkete çalışanları için iskontolar yapabiliyor musunuz? Bu şirketlerin diğer desteklerle ürün almasında, bir güç hâline gelmesinde bir farklılık yaratılmasına katkı koyabilecek bir düzenleme yapabiliyor musunuz? Yapmıyorsanız mümkün değil bunları yapabilmek. Onun için, pozitif bir ayrımcılığa ihtiyaç vardır. Bu anlamıyla ona destek vermezseniz... Almayın bakkaldan vergi, fatura kessin, fiş kessin ama cirosuna göre onu değerlendirin. Kayıt içinde olsun ama yanında çalıştırdığı 1 insana “Sen devlete bu insanın parasını ver ama sigortasını ben karşılayacağım kardeşim.” deyin. “Bak, sizin bu AVM bir gün kapatıldığında şu kadar insan işsiz kalır.” diyor ya 2 katı işçiyi istihdam eden noktalar olur. Onun için, bu anlayışla bunları yapmamız lazım.

Sayın Bakanım, bu anlamıyla onlara kaynak bulmak, kredi ve finansman desteğine ihtiyaç var. Bu desteği sağlayacak organizasyonu yapmadan onları bir noktaya taşımak mümkün değildir. Tüm bunları... Bugün burada bulunan tüm arkadaşlarımla birlikte bunun önünü açmanızı istiyorum: Bu yasa düzenlemesinde Türk sanayisinin, Türk tarımının, Türk esnafının, Türk sanatkârının, Türk halkının mutluluğuna gidecek yolun... Haksız rekabet yerine eşit, adil bir rekabette devletin esnaf ve sanatkârdan yana olduğu bir yasal düzenlemeye ihtiyaç vardır. Çünkü, Anayasa’nın 173’üncü maddesinde denmiştir ki, Anayasa’nın emridir: “Devlet, esnaf ve sanatkârı korur ve kollar.” Niye demiştir bunu? Niye başka grupları dememiştir?

BAŞKAN – Esnafı sevdiği için.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Esnafın korunmaya ihtiyacı olduğu için, esnafın kollanmaya ihtiyacı olduğu için demiştir. Bu Anayasa hükmü bugüne kadar hiçbir şekilde uygulanmamıştır. Tam tersine, Anayasa’yı ihlal ederek büyüklerin küçükleri yok etmesi süreci izlenmiştir, seyredilmiştir ve küçükler bu noktada kendi kaderine terk edilmiştir. Bugün bu fırsat bu Komisyonun elindedir. Bu fırsatı hep beraber değerlendirmemiz lazım.

Ben, sizin tasarınızın içinde bizim tekliflerimizle doldurularak adil, rekabet edilebilir, Türk esnafının beklediği, bizim de milletvekilleri olarak, haziran seçimlerinde gittiğimiz zaman, esnafa “Bakınız, bu Parlamento, cumhuriyet Parlamentosu, cumhuriyetin, kayıtsız şartsız egemenliğin milletin olduğunu yazdığı Atatürk’ün Parlamentosu size bunu emanet etmiştir, sizi kollamıştır, adil bir yasa çıkardı.” diyebilelim. Yoksa, inanın, çok kırgın esnaf ve sanatkâr bize, çok telaş içerisinde, çok sıkıntı içerisinde. Bugün gidin bir esnafa, sorun, deyin ki: “Sizi Ticaret Bakanlığının il müdürlüğünde memur olarak alacağım, bin lira para vereceğim.” Birçok esnaf buna, dükkânı kapatıp sizin memurunuz olmaya hazırdır. Bu insanların gelecekle ilgili bu kadar kaygısı vardır, kuşkusudur çünkü bir gün geliyor, yanına bir mağaza açılıyor, işi olup bitiyor. Böyle bir noktada bunun zorunluluk olduğuna inanıyorum. Arkadaşlarımdan da çok fazla zamanını almamak için... Buraya gelmesini, bu görüşmenin yapılmasını bir kazanç olarak görüyorum ama tüm arkadaşlarımdan ve sivil toplumdan şunu istiyorum: Bu yasanın içinde küçük işletmeler lehine dolduracak tekliflerimizle desteğinizi ve katkınızı bekliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Susam’ın bu candan, içten fikirlerini dinledik, teşekkür ederiz.

Tabii, Sayın Bakanım, Sayın Susam milletvekilliğinden önce İzmir Esnaf Oda Başkanı olduğu için bu şekilde çok kapsamlı bir anlatımda bulundu, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, aslında sıra bizim Bursa Milletvekilimiz Mustafa Öztürk Bey’de ama Celal Dinçer Vekilimiz başka bir komisyona geçecekmiş, Mustafa Bey’in izniyle Celal Bey’e söz veriyorum.

Celal Bey, bizim Komisyon çok misafirperver bir komisyondur.

Buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Efendim, her şey için teşekkür ediyorum. Sayın Başkan, hem misafirperverliğiniz hem de bu jestiniz için Sevgili Milletvekilime ve size teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer Başkanım, Saygıdeğer Bakanım, Komisyonumuzun çok saygıdeğer üyeleri, bürokrat arkadaşlarımız, sivil toplum kuruluşlarımızın çok saygıdeğer temsilcileri ve kıymetli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce, bizim verdiğimiz teklifi, birleştirerek görüşülmesini sağlayan Sevgili Komisyon Başkanımıza da ayrıca huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 7

Ülkemizde 2000’li yıllara gelindiğinde hızlı bir gelişim seyri izleyen perakende sektöründe alışveriş merkezi, büyük mağaza ve zincir mağaza sayılarının artışıyla yaşanan dönüşüm süreci, bir yandan ülke ekonomisine katkı sağlarken bir yandan da birtakım ekonomik, sosyal ve çevresel sorunlara neden olmuştur.

İşletmelerin açılışında standardı bulunmayan karmaşık işlemler ile ödeme süreleri, markalaşma, haksız ticari uygulamalarda karşılaşılan sıkıntılar bu sorunların başında gelmektedir. Ayrıca, yaşanan gelişmeler, perakende sektöründe faaliyet gösteren ve bu sektörde “geleneksel kesim” olarak nitelendirdiğimiz esnaf ve sanatkâr işletmeleri ile küçük ölçekli ticari işletmeler için pazar kaybı ile piyasada tutunma sorunlarını beraberinde getirmiş ve bu yıllardan itibaren binlerce, on binlerce küçük esnafımız iş yerini kapatmak ve işçi olmak, taşeronun yanında çalışmak durumunda bırakılmıştır.

Serbest piyasa ve rekabet ilkelerinden vazgeçmeden, tüketici tercihleri de gözetilerek yaşanan bu sorunların giderilmesi ve perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin temin edilmesi bizim hazırladığımız teklifin temel hareket noktasını oluşturmaktadır.

Ülkemiz ekonomisi için önem arz eden bu sektörde yeterli ve güvenilir veri temininde güçlükler yaşanmaktadır. Bu durum sektöre yönelik sağlıklı politika üretilmesini de zorlaştırmıştır. Sektöre yönelik sağlıklı, güvenilir ve güncel verilerin oluşturulmasına imkân sağlanması gerekli görüldüğünden bu teklifimizde yer verilmiştir. Hükümet teklifinde de bunları görmekten mutluluk duyduğumuzu belirtmek isterim.

Perakende sektörünü düzenleyen diğer ülke uygulamalarına baktığımızda, esas olarak iki yaklaşımın söz konusu olduğunu görüyoruz. Bunlardan biri, sektörün bütün yönlerinin temel bir kanunla özel bir düzenlemeye konu edilmesi, bir diğeri ise, farklı farklı mevzuatlarla ele alınmasıdır. Ülkemizde şu ana kadar ikinci yaklaşım kısmi olarak belirlenmiş ve farklı farklı mevzuatlarla düzenlemeler yapılmış ancak bu düzenlemeler bu sektörün sorununun çözümünde bir ilerleme sağlayamamıştır.

Bizim teklifimizde, hem organize hem de geleneksel kesime yönelik düzenlemelere yer verilmiştir. Böylece, sektörde yaşanan sorunların bütüncül bir bakışla çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır. Perakende işletmelerin sınıflandırılabilmesini sağlayacak tanımlamalara gidilmiş, bu çerçevede, “alışveriş merkezi”, “büyük mağaza”, “zincir mağaza” gibi kavramlar tanımlanmıştır.

Kanun teklifimizle getirilen en önemli yenilik, perakende işletmelerinin açılış ve faaliyete geçiş süreçlerine ilişkindir. Açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin bu sektöre özgü bir bilgi sistemiyle oluşturulmak suretiyle basitleştirilmesi ve Hükümet tasarısında daha önce olmasına rağmen bu tasarıda olmayan il düzeyinde hazırlanacak stratejik planlara göre bir sistem üzerinde ve tek bir mercice yapılması, âdeta bürokratik işlemlerin basitleştirilmesini sağlayacak bir tekliftir.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım ve değerli Komisyon üyeleri; 3 defa buna benzer yasa teklifleri geldi, “Kadük oldu.” dendi. Amaç, büyük alışveriş merkezlerinin çalışmasını düzenleyecek bir yasaydı bu ve küçük esnafı yaşatacak bir yasaydı. Ben bunu çok kısa bir örnekle, bürokratik yaşamımda doğuda gördüğüm bir örnekle açıklamak istiyorum.

Doğuda, malumunuz, arazi kavgaları çok fazladır. Sebebi de henüz tapulama ve mülkiyet haklarının tam olarak tespit edilememesinden kaynaklanıyor. Ağa ve karşısındaki kişiler var. Bir köyde Ağa “Köyün tüm arazisi komple benim.” diyor, köylü de “Hayır, hepsi ağanın değil.” diyor. Tapulama işlemini çözeceğiz ki ağa ve köylü arasındaki sorun çözülsün. Tapulamayı koyduk, planları aldık, iki sene uğraştık, tam tapu memurları geldi, kamp kuracaklar, yukarıdan bir emir geldi “Tapulama kaldırılmıştır.” Niçin kaldırıldı, neden kaldırıldı, biz bunu biliyoruz ama tabii kimseye anlatacak durumda değilsiniz. Orada küçücük bir ilçede kaymakamsınız.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bugün söyleyebilirsiniz Sayın Vekilim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Efendim, yok, rahat söylüyorum.

Şimdi, bakınız, ne oldu? Tapulama bitti. Peki, başlatmadılar bizim bütün ısrarımıza rağmen. Olağanüstü hâl dönemindeydi, gerekli bütün mercileri harekete geçirerek tapulamayı yaptık. Ağa şöyle diyordu: “Başkasına 1 metrekaare tapulu yer varsa ben bırakacağım burayı.” Köylü de “Tümünün kendisine ait olduğunu ispatlasın biz de her şeyi bırakacağız.” 44 bin dönüm arazi vardı, 44 bin dönüm. “44 bin dönüm arazinin tümü benimdir.” diyen ağanın hesap sonrası, tapulama sonrası 4 bin dönüm tapulu arazisi çıktı, geriye kalan 40 bin dönüm kamu arazisi olarak tescil edildi. Oradaki köylü vatandaşlara verilmek durumunda kaldı.

BAŞKAN – Gözünü toprak doyursun derler ona Sayın Vekilim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Evet, şimdi, bakınız, yani bu kadar arazi... Planlar yapılmadığı için de, bu kanun çıkmadığı için de bu insanlar pervasızca büyüdüler.

Değerli arkadaşlar, bugün gidin Avrupa’nın bütün ülkelerini gezin. Allah kısmet etti, görev veya seyahat, her tarafı gezmeye çalıştım. Bütün AVM’ler şehrin en az 30 kilometre, 40 kilometre dışındadır. İngiltere’ye 1989’da ilk gittiğimizde ilk AVM’yi orada görmüştük, Türkiye’de yoktu o zaman. Gittik, bir baktık, taşlık bir arazinin ortasında bir bina yapmışlar. “Ya her taraf yemyeşil, güzellikler içinde bir arazi. Niye bunu buraya yaptınız?” dedimizde... Bir de yani şehrin 30 kilometre dışına çıkıyorsunuz. Özel arabası olanların dışında kimse gitmiyor. Aynen şunu söylediler, bizi inceleme için devlet göndermişti: “Biz küçük esnafımızı, çarşı içindeki, mahalledeki esnafımızı korumak zorundayız, geleneksel sanatlarımızı korumak zorundayız. AVM’ler büyük oldukları nedeniyle arabası olan, ekonomik gücü olan varsa biner, 30 kilometre şehrin dışına çıkar, alışverişini yapar, döner.” dendi.

Stratejik plan yapmadık. Ben, işte, Ankara Maltepe’den örnek veriyorum, herkes bilir. Eskiden Maltepe’de bir pazar vardı. Binlerce esnaf orada alışveriş yapıyordu. Maltepe’de, Maltepe Camisinin hemen arkasındaki arazi. Sayın Bakan, orada oturduğum, beş sene kaldığım için biliyorum. AVM yaptılar. Biz de ilk önce “Aa ne güzel, AVM yapıldı, işte, insanlar olacak.” dedik. AVM’de stratejik plan olmadığı için, planlama yapılmadığı için oradaki esnaflar binlerce dolarlık yer kiraladılar, hepsi battı, hepsi gitti ve o AVM şu anda atıl durumda. Yıkıldı mı yıkılmadı mı bilmiyorum; Sayın Başkanımız belki onu çok iyi bilir. Esnaflarla görüştüğümde “Vallahi bizim, pazarcıların ahımız tuttu. Bizim burayı, pazarı kaldırdılar, getirdiler, AVM yaptılar, şimdi AVM’deki herkes çöktü, battı, gitti.” diyorlar. Stratejik planı yapacağız, doğru seçim yapacağız. Doğru yer seçimi yapmazsak mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, İstanbul’da oturuyoruz, hepimiz gidip geliyoruz, benim seçim bölgem. Her mahallede ikişer, üçer tane yan yana AVM’den geçilmiyor. Bir pazar günü, ne olur Sayın Bakanım, bir gün korumasız, şöyle sivil bir hâlde gelin, gezin o esnafların olduğu yeri. Gezin bakalım, adım atabiliyor musunuz? Ben seçim bölgemde saatlerce bir yerden bir yere gidemiyorum AVM’lerdeki trafik sıkışıklığından dolayı. Korkunç duruma geldi bu AVM’lerin durumu. Eğer bir saat koymazsanız... Onun için ben yasa teklifimde saatler koydum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 8

Almanya'ya gidin, Stuttgart kentinden örnek veriyorum. Gidin bakalım pazar günü bir tane sigara alabileceğiniz bir AVM açık mıdır? Onlar bizden daha mı düşüncesizler? Niye açmıyorlar? "Eğlence yerleri" diyorsunuz. Bizi aslında yabancı markalara mahkûm ediyorsunuz Sayın Bakanım. Buyurun, gidin, İngiltere'de her sokakta çocukların gezeceği, eğleneceği spor sahaları var. Spor sahası yapın, boş bulduğunuz her araziye AVM dikmeyin. AVM dikerseniz, işte, sonuçta halkın gideceği tek yer AVM kalır. Spor salonu yapın, insanlar gitsin, eğlensin. Cumartesi, pazar on binlerce insan parklarda gezabiliyor. Bizim bırakın parklarda gezmeyi, depremde gidip de canımızı kurtaracak bir meydanlık kalmadı. Ben Sakarya depreminde enkazdan çıkmış bir adamım, kamu görevlisiydim. Yaşadım o depremleri, gördüm. Depremde toplanacak yerimiz kalmadı. Boş bulduğumuz her yere AVM yapıyoruz, başka bir şey yok. Bu AVM sevdası niye bu kadar artıyor bizde? Yapsın, gitsin İstanbul'un 30 kilometre dışında, Silivri'ye mi yapıyor, nereye yapıyorsa yapsın. Cezaevi yapacak yerde AVM yapalım, gitsin insanlar orada alışveriş yapsınlar.

Bu ülkenin sanayisini düşünenler rekabetin ortaya çıkmasını sağlayacak düzenlemeleri de yapmalıdır. Küçük esnafını öldüren ülkelerin hiçbir tanesi iflah olmamıştır. Küçük esnafımıza sahip çıkacağız. Küçük esnaf bir devletin temelidir. Esnaf ahlakını da esnafın düzenli şekilde rekabet edeceği durumu da geliştireceğiz; onlara eğitimini vereceğiz, yenilik, teknoloji üreteceğiz. Atadan kalma geleneklerimizi bugünkü modern teknolojiyle nasıl yapıyoruz, onu öğreteceğiz, yürüteceğiz bu işi. Bugün gidin, eskisi kadar geliştik, büyüdük falan demeyin Sayın Bakanım. Gidin bir AVM'nin alt katında, bodrum katında terzileri görün. Yüzlerce insan artık ceketini tamir ettirmeye başladı, ayakkabısını tamir ettirmeye başladı. Esnaflar yeniden canlanıyor, yani küçük esnafı bu kadar hiç kimse küçümsemesin.

Bu esnafımıza gerekli olacak bu yasayı mutlaka çıkarmalıyız. Bu hâliyle bile gelmesi çok önemlidir. Sizin bu mesleği, bu konuyu çok yakından tanıdığınızı bildiğim için sizlere ayrıca teşekkür ediyorum. Bu bile çok büyük bir başarıdır. Bunu bile getirmeyebilirlerdi, engelleyebilirlerdi. Bu aşamaya gelmesi için de bütün gayretleriniz olmuştur. Size ve ekibinize teşekkür ediyorum. Ama ne olur -Mehmet Ali Ağabey'imizin dediği gibi- içini bizim tekliflerimizle doldurarak daha güzel, esnafımızı, halkımızı, ülkemizi ve millî sanayimizi de koruyacak şekilde bir yasa çıkaralım. Bizi sadece Amerikan, İngiliz, Alman markasına mahkûm etmeyelim.

Çok teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Dinçer, çok teşekkür ediyoruz.

Benim de sizden bir ricam var: Diğer Komisyonlarda işiniz bitince tekrar bekliyoruz. Elbet bu topluluğun içinde AVM'yi savunacak sivil toplum kuruluşu başkanları da var. Onları da dinlemenizi rica ediyorum mümkünse.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – İçişleri Komisyonunda çok önemli bir yasayı, Polis Yasası'nı görüşüyoruz. Fırsat bulduğum her zaman emrinizdeyim, gelirim.

Herkesten özür dileyerek -Sayın Bakanım'dan da- Komisyonu terk ediyorum.

BAŞKAN – Tamam, müsait olunca bekliyoruz.

Sağ olun, Allah razı olsun.

Şimdi, sıra Bursa Milletvekilimiz Mustafa Öztürk Bey'de.

Buyurun Sayın Öztürk.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Çok değerli Komisyon Başkanım, Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli Bakanım, Bakan Yardımcımız, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, sektörümüzün değerli temsilcileri, basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu sektörde, bu konuda yasal bir boşluğun olduğunu herkes kabul ediyor. Hükümetimize, Başbakanımıza başta olmak üzere Bakanlar Kuruluna, Bakanımıza, Bakanlığımıza ben teşekkür ediyorum ki bu boşluğu doldurmak üzere bir yasa tasarısı geldi. Onu da tek tek inceledik. Yine, grubumuza teşekkür ediyorum; uzun yıllar çalıştığımız ve hazırladığımız bir yasa teklifine arkadaşlarımız da destek vererek bugün Komisyonunda görüşülmesine olanak sağladılar. Bu olumlu bir gelişmedir, çok güzel bir gelişmedir. İnaniyorum ki bu görüşmeler sonucunda çok da güzel sonuçlar ortaya çıkacak.

Öncelikle, bizim hazırladığımız teklifin amacı, kanunun amacı, büyük mağazaların, zincir mağazalar ile alışveriş merkezlerinin kuruluşlarına, faaliyetlerine ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek -biraz önce bahsettim- bu yasal boşluğu doldurmaktı. Bu konuda aslında bizim hükümetlerimiz gerçekten toplumun ihtiyacı olan alanda çok hızlı ve çok önemli kanunlar da çıkardı ama bazı konularda da, işte, Sayın Bakanımız da bahsetti, belki zamanlaması açısından geç kalmış olabiliriz. Bugün bu eksikliği de gideriyoruz. Nitekim, eğer zamanında biz kanunları çıkaramazsak, kuralları belirleyemeysek orada düzenden bahsedemeyiz, kaliteden bahsedemeyiz.

Nitekim, ben mesela iletişim sektöründen gelen bir arkadaşınızım. Yıllardır ara bağlantılı rumik anlaşması imzalanmadığından dolayı, yani sektördeki tekelden dolayı çok büyük bedellerle haberleşme ücretlerini ödediğimizi biliyorum, 1990'lı yıllarda başladı biliyorsunuz GSM sektörü. Yine, hakeza hâlâ daha mesela görsel yayıncıların, televizyoncuların bu manada frekans tahsisleri falan da olmadı. Neden? Yani, önce kurulmayı sonra kuralları getirmeyi bırakmamız lazım. Bu yüzden de bu kanun tasarısının veya bizim tekliflerimizin Meclis gündemine gelmesini, Komisyon gündemine gelmesini olumlu görüyorum.

Nitekim, bununla bağlantılı olarak aslında bu kanunu kimler bekliyordu? Hemen hemen bütün taraflar bekliyor; küçük esnaf ve sanatkarlarımız, üretici ve tedarikçi firmalar, pazarcılar, yine, çalışanlar, gerek bu büyük mağazalarda, alışveriş merkezleri veya zincir mağazalarda çalışanlar, vatandaşlarımız bu kanunun çıkmasını bekliyorlardı. Biz de siyasetçi olarak sahaya çıktığımız zaman bizden beklentilerini söylüyorlar, biz de bütün bu tarafları dinleyerek, araştırarak, sahada gezerek; bütün tasarıları, bütün teklifleri inceleyerek; bunun yanında, uluslararası anlamda, özellikle gelişmiş ülkelerdeki uygulamaları da inceleyerek bir çalışma yaptık ve bugün bu yaptığımız çalışma Komisyon'a geldi, Komisyon'da görülecek, yine tarafları dinleyeceğiz, milletvekillerimiz katkılarını sunacak, umut ediyorum ki bunun sonucunda da çok güzel bir şey ortaya çıkacak.

Benim ve benzeri teklifleri, tasarımı sadece bir pazar günü çalışma gününe ve saatlerine hapsedmek, odaklamak doğru sonuç değil. Yani, tekliflerde de, Hükümetimizin gönderdiği tasarıda da küçük esnafımızı koruyacak, ki bizim AK PARTİ hükümetlerimizin çok önemli meselelerinden bir tanesi de -vekillerimiz de bahsetti- küçük esnafı, pazarcıları, çalışanları korumak, onlara yol göstermek, desteklemek ve teşvik etmektir. Dolayısıyla, sadece bir pazar gününe hapsedmek ve bunun üzerinden tartışmanın ben çok doğru olmayacağını düşünüyorum ama yine de herkes görüşünü söyleyecek ve sonuçta bu görüşleri biz burada irdeleyeceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 9

Kamuoyunun çok önemli gördüğü hususları öne çıkaran bir teklif hazırladık, sonuçta da 18 maddelik bir kanun teklifi ortaya çıktı. Bizim teklifimizde de bazı kavramlar tanımlanıyor, Bakanlığımızın tasarısında olduğu gibi. Bu sektörün, özellikle bu yapıların; alışveriş merkezlerinin, zincir mağazaların, büyük mağazaların -biraz önce bahsettiğim gibi- kuruluşlarını, faaliyetlerini ve denetimlerini sağlıyor. Amacı da sektörün belli kurallar çerçevesinde işleyişine olanak tanımak. Avrupa Birliği gibi birçok ülkede, biliyorsunuz, bununla ilgili birtakım düzenlemeler var. Ben, mesela, çok tartışılan “pazar günü” -veya “çalışma günleri” diyebilirsiniz veya “çalışma saatleri” diyebilirsiniz- konusunda ülkelerde inceleme yaptım. Çok farklı uygulamalar var. Avrupa Birliğinde birçok ülkede çalışma günleri ve saatlerinin merkezî bir yapı tarafından belirlendiğini, bazı yerlerde yöresel belirlendiğini, bazı ülkelerde de tamamen serbest olduğunu gördüm. Mesela, daha önce yaptığım bir çalışma vardı ama dün tekrar baktım; 14 Avrupa ülkesinin 10’unda pazar günü kapalı, bir kısmında yarım gün, bir kısmında mesela, bölgesel izin veriyorlar çalışma şeylerine. Olabilir mi? Olabilir. Yani, sonuçta burada tartışacağız sektöre getirdiklerini, götürdüklerini; ülkemize getirdiklerini götürdüklerini hep beraber tartışacağız ama buradaki amaç da tamamen küçük esnafı korumak, onları teşvik etmek, desteklemek, bunun yaparken de kurulu bir düzene zarar vermeden bunu yapabilmek. Yani, keşke yirmi yıl önce bu tasarı hazırlansaydı veya teklifler gelseydi de sistem belirlenseydi ve herkes bu kurallara göre oyununu oynasaydı ama bu olmadı, olmadığına göre demek ki bunları yapacağız.

Yine, Avrupa ülkelerinin uygulamalarında çok farklı konseptler var. Yani, gerek otopark sorunu, ulaşım sorunu, küçük esnafın yoğunluğu ki kriterlerde de bu var, benim sunduğum teklifte de. Bunlara bakarak, yani ülkelerin, şehirlerin dışında yapılmamalarına izin verilen örnekler var, var bu örnekler, şehir içinde olan örnekler de var çalışma saatleri ve günlerinde olduğu gibi. Ama dünyada da alışveriş konseptinin değiştiğini de görüyoruz. Mesela, geçen Amerika’ya gittiğimizde, şehrin dışında, tek katlı, tabiatla buluşan alışveriş merkezlerinin de oluştuğunu görüyoruz yani bu da güzel bir gelişme aslında.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bizde de öyle(!)

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yani, toplumumuzun daha çok sosyalleşmesi anlamında bir katkı yapabilir. Ben, mesela, bunun sadece ticari bir alanda değil de psikolojik ve sosyolojik olarak da analiz edilip katkılarının ve kaybettiklerinin değerlendirilmesi taraftarı bir insanım. Bu, tabii, bizim bakış açımızı da bir miktar değiştirecek, değiştirecek.

Alışveriş marketleri, büyük mağazalar, tedarik ve üreticilerden farklı ürünlerin... Neleri getiriyor? Farklı isimler altında bedel alınıyordu biliyorsunuz. Yani, açılış bedelleri, organizasyon bedeli, raf bedeli, anons bedeli, reklam bedeli... Bu bedellere bir sınırlama getiriliyor. Hükümetimizin gönderdiği tasarıda da bu var, bizim tekliflerimizde de var. Bu, olumlu bir gelişmedir. Dolayısıyla, burada hem küçük esnafı hem de tedarikçi firmaları koruyacak bir yapıdır, özellikle tedarikçi firmaları tabii.

Yine, esnaf ve sanatkârlarımızın bir miktar önü açılıyor. Her şey demiyoruz, Sayın Bakanım da bahsetti zaten, yani bütün taraflara yüzde 100 cevap veriyor anlamında söylemiyoruz ama Hükümetimizin gönderdiği tasarının da bizim tekliflerimizin bir kısmıyla uyduğu, epey büyük kısmıyla uyduğu ama birkaç maddede farklılıklar veya somut kriterlerin değerlendirilmesinde farklılıklar olduğunu ben görüyorum. Burada da hem alışveriş merkezlerinde hem mağazalarda onların temsiline yönelik çalışmalar var, bunu da olumlu görüyorum.

Yani, yine sanatkârlarımızın, ki özellikle kaybolmaya yüz tutmuş, mesela, ahşap işleme, filografi, benzer... Yani, çok farklı alanlarda sanatkârlarımız var, bunlar çok zor şartlarda hizmetlerini yapıyorlar, bunların bu merkezlerde daha fazla temsil edilmesi; bunların yaygınlaşması, desteklenmesi, belki de uluslararası açılması için bir fırsat tanınmasıyla ilgili bizim teklifimizde de var, Hükümetimizin gönderdiği tasarıda da var.

Yine, sosyal alanların oluşturulmasıyla ilgili çalışmalar var. Yani bu, bizim tekliflerimizde de var, Hükümetimizin gönderdiği tasarıda da var, burada örtüşüyor. Mesela şöyle tartışmalar var: Olabilir, tartışacağız işte, yani boyutlarını alacağız; çalışan sayısına bakacağız, cirolara bakacağız, şuna bakacağız ama yani istihdam ve gelir kaybına neden olacağı noktasında birtakım eleştiriler var, görüşler var, araştırmalar var, olabilir. Yani ben şahsen bunların kayba neden olmayacağını düşünüyorum, belli kuralların getirilmesinin. Neden? Alışveriş bir ihtiyaçtır, bir insanın bir ihtiyacı varsa bu alışverişi zaten yapacak. Yani, önemli olan, insanların dengeli bir şekilde alışverişini yapmasını, ihtiyaç duymasını sağlamaktır. Mesela, şu iki gündür, üç gündür yaptığım veya bana gelen telefonlarda, hazırladığımız teklifin çok olumlu bulunduğunu; özellikle sanatkârların, küçük işletmelerin, bizim “çarşı” dediğimiz, “pasaj” dediğimiz yerlerden çok güzel tepkiler geldiğini, bunu desteklediklerini, güzel bir çalışma olduğunu söylüyorlar. Sadece oradan değil, bakın, öyle ilginç yapılar var ki... Biz bunu, tabii, bir noktada düzenlemek zorundayız, çalışma koşulları da var, çalışma saatleri var, orada da düzenleniyor ama alışveriş merkezinde çalışan insanları bile -ki bu teklifi çalışmaya başladığım andan itibaren görüşüyorum, öncesinde de görüştüğüm, ziyaret ettiğimiz de milletvekili olduğumuz zaman ileten arkadaşlar var- yani çalışma sürelerinin çok uzunluğundan ve sosyal hayatı kaybettiklerinden bahsediyorlar, dolayısıyla, çalışma sürelerinin de düzenlenmesinin doğru olacağını söylüyorlar. Bu da ayrı bir şey.

Tabii, burada, özellikle rekabet karşısında bizim küçük esnafımızı korumamız gerekiyor. Hükümetimizin tasarısında da buna uygun maddeler var, yani küçük esnafımızı koruyacak maddeler var, maddelerde tekrar görüşeceğiz.

Kartelleşmeye hepimiz karşıyız, dünya da buna karşı ama dünyanın bir piyasa koşulları var, bu piyasa koşulları da bazen acımasız. Yani, ne diyelim ona, orantısız rekabetten dolayı zarar verdiğimiz insanlar oluyor, işte bunları engellemeye çalışıyoruz. Amacımız sektörün durağanlaşması değil, sektörün geriye gitmesi değil, düzenlemeyle sektörün genişlemesidir. Nitekim, bakın, eğer bu düzenlemeleri yapmazsak... Nerede farklılıklarımız var, şimdi onları da söyleyeceğim, iki yeri de söyleyeyim, Hükümetimizin tasarısıyla teklifler arasındaki farkı.

Bir: Mesela, benim teklifimde büyük mağazalar değerlendirme kurulu ortaya getiriyoruz. Burada kriterlere göre... Nedir o kriterler mesela? Baktığımız zaman, şimdi, nüfus yoğunluğuna, trafik yoğunluğuna bakıyor, yerleşim yerlerinin birbirine uzaklıklarına bakıyor, ulaşım-otopark-altyapı sorunlarına bakıyor. Yani, benzer sorunlara bakıp bu değerlendirme kurulu bir rapor hazırlıyor. Hükümetimizin gönderdiği tasarıda da bu yetkiyi Bakanlar Kuruluna bırakıyoruz. Bakanlar Kurulu muhakkak bu kriterleri belirleyecek, bundan sonra bu tip büyük mağaza ve alışveriş merkezleri bu kriterlere göre oluşacak. Bu da bir aşamadır, güzel bir aşamadır. Yani, bugün, Ankara’da da başka illerde de görüyoruz ki yan yana 3 tane alışveriş merkezinin, büyük mağazaların olduğunu. Dolayısıyla, hem trafiğe hem nüfus yoğunluğuna sıkıntı oluşturduğunu görüyoruz, bunların önüne geçecek bir yapı olduğunu düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 10

Çalışma saatleriyle ilgili de Hükümetimizin gönderdiği tasarıda -tek tek maddelerini inceledim ben, benim teklifimle karşılaştırdım- mevsimin şartlarına göre, bölgesel şartlara göre valiliklere veya büyükşehir belediye başkanlarına bu yetkiyi bırakıyor. Dolayısıyla, onlar tarafından düzenlenmesinin doğru olacağını söylüyor. Bizim teklifimizde, bu sürelerin bir kanun teklifiyle düzenlenmesinin daha uygun olduğunu görüyoruz, bunu valiliklere veya belediyelere bırakmayalım yani daha belirleyici olalım diyoruz, bunun da ben doğru olduğunu düşünüyorum. Yani, benim teklifimde mesela, sabah saat on buçukla akşam 20.30 arasında bir şey var, bu, tartışmaya açıktır. Yine, söylüyorum, pazar günü çalışma da tartışmaya açıktır. Geçen hafta Hollanda'daydım, Hollanda'da mesela, pazar günü öğlene kadar kapalı, on ikiden sonra açılıyor. İşte, orada çalışma saati 6 veya 8 -bilmiyorum şu anda, Hollanda'ya bakmadım ama- o saate kadar çalışıp kapanıyor. Dolayısıyla, yani şunu ifade etmek isterim: Bizim amacımız -arkadaşlar biraz önce bahsetti- AK PARTİ iktidarlarının amacı her alanda Türkiye'nin gelişmesine, büyümesine katkı yapmaktır. AR-GE'de de bu vardır, teknolojiye de vardır. Üretimi destekliyoruz, yatırımları destekliyoruz ama bunun yanında da sektörün düzenlenmesine de katkı yapıyoruz. Bu getirilen tasarı veya bizim tekliflerimiz de çok güzel maddeler içeriyor. Ben de umut ediyorum ki, bizim tekliflerimizden de istifade edilerek bu kanun tasarısının Komisyonumuzda milletvekillerimizin katkılarıyla düzenlenerek Genel Kurula gelmesi, Genel Kurulda da bütün tarafların memnun olacağı, Türkiye'nin memnun olacağı bir kanun hâline dönüşmesidir.

Maddelerde belki tek tek görüşeceğiz, konuşacağız. İşte tanımlardan tutun, izin durumlarına, şehir içinde olup olmamasına, imarı olup olmasına dair, sosyal alanlarının metrekaresine göre nasıl değiştiğine, denetimlerinin nasıl yapılacağına ve cezalarının nasıl olacağına dair, teklifimizde maddeler var.

Ben tekrar... Bunu çok samimiyetle söylüyorum: Burada bir boşluk vardı. Bu boşluğu gidermek üzere bu kanun tasarısını Meclise gönderen, Komisyonunda görüşülmesini sağlayan Hükümetimize, Bakanlığımıza, yine bu teklifleriyle bu kanunun çıkmasına katkı sağlayan, bir vizyon ortaya koyan milletvekillerimize teşekkür ediyorum, Komisyon Başkanımıza teşekkür ediyorum.

Bu kanunun inşallah bu dönem bitmeden ben yasalaşmasını arzu ediyorum. Çünkü, sektör temsilcileri, yani bütün taraflarıyla, pazarcılarıyla, küçük esnafıyla, çalışanlarıyla veya işte AVM işletmecileriyle, yatırımcılarıyla bütün sektör bu kanunu bekliyor diyorum.

Tasarının hayırlı olmasını, görüşmelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN- Evet, Sayın Öztürk, teşekkür ediyoruz.

Sırayla devam ediyoruz.

Sayın Vekilimiz Alim Işık...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli Hükümet temsilcileri, saygıdeğer Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkan ve üyeleri, değerli milletvekillerim, sivil toplum kuruluşlarımızın değerli başkan ve temsilcileri, değerli basın mensupları; ben de öncelikle Komisyonumuzun gündemine gelen perakende ticaretin düzenlenmesi hakkındaki kanun tasarısının görüşmelerinin başlamış olmasından dolayı duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanımız ilk bakan olup Genel Kurul görüşmelerine katıldığı bir günde, hasbelkader bir konuşma sırasında kendisine söylemiştim. Kendisinden beklentimizin, bir an önce bu tasarının Komisyon gündemine getirilmesi olduğunu ifade etmiştim. O da en kısa sürede bu Komisyona geleceğini söylemişti. Kendisine huzurunuzda teşekkür ediyorum. Çünkü, daha önce, ikinci dönem milletvekili olarak görev yaptığım süre içerisinde Sayın Zafer Çağlayan'ın "Birkaç ay içerisinde bu Komisyona getireceğiz, görüşeceğiz, hemen çıkaracağız." sözünü, arkasından Sayın Nihat Ergün'ün "Bandın üzerine tasarı metnini koyduk. Kısa bir süre içerisinde bu Komisyonun gündemine gelecek." sözünü ve zaman zaman da Sayın Hayati Yazıcı'nın bu konudaki çalışmaların devam ettiği sözlerini hatırlayarak, en azından Sayın Bakanın bu sözünün yerine gelmesi olmasından dolayı memnun olduğumu ifade etmek istiyorum.

Diğer taraftan, 2008 yılında Sayın Ahmet Kenan Tanrıkulu, İzmir Milletvekilimiz böyle bir kanun teklifini verdi. Sonra 2011 yılında, 15 Temmuz 2011'de tekrarlamış. Arkasından İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali Susam, yine 2011 yılında buna benzer bir teklifini vermiş. Yine, Sayın Haydar Akar, Kocaeli Milletvekili, 2013 yılında bu konuda bir kanun teklifini sunmuş. Biraz önce dinlediğimiz Sayın Celal Dinçer, İstanbul Milletvekili, o da 2014 yılında, 8 Temmuz tarihi itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine bu tekliflerini iletmışler. Onun üzerine, 13 Ağustos 2014 tarihinde Hükümet tasarısı yüce Meclise sevk edilmiş. Biraz önce Bursa Milletvekili Sayın Mustafa Öztürk, komisyon üyemiz ve arkadaşlarımızın böyle bir teklifi verdiklerini duydum. İstedim, onlar da 3 Kasım 2014 tarihi itibarıyla bu tekliflerini ulaştırmışlar. Yine, Kahramanmaraş Milletvekili Yıldırım Mehmet Rametazanoğlu da 9 Aralık 2014 tarihinde bu tekliflerini yüce Meclise iletmışler. Tekliflerin hazırlığında emeği geçen tüm milletvekillerini ve imzası bulunan milletvekillerini de ayrıca huzurunuzda kutluyor, hepsine teşekkürlerimi sunuyorum. Çünkü, çok önemli bir konuda farklı yönden konuyu ele alarak bu Komisyonun daha detaylı çalışmasına imkân sunmuşlardır. Onun için, huzurunuzda bu arkadaşlarıma da gıyabında hepsine teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli katılımcılar; tabii ki bu kanun tasarısı diğer tüm tasarılar gibi kendi içinde ciddi bir öneme sahip, bir boşluğu dolduracak. Ancak, özellikle böyle bir tasarının önemi, son on yıl içerisinde esnafın durumundaki değişimin iyi analiz edilmesi durumunda daha da iyi anlaşılacaktır. Özellikle son on yılda ırcalıklı olan esnaf sayısı, icraya muhatap olan, ödenemeyen ya da bir şekilde sonradan alınan para tutarı, karşılıksız senet, çek, protesto edilen senet sayıları ve bunların muhatap olduğu miktarlar dikkate alındığında bu sektörde ciddi bir sorunun olduğunu ortaya koyuyor. Ayrıca, açılan ve kapanan iş yerlerini, özellikle iş yeri nitelikleri açısından bir değerlendirmeye tabi tuttuğumuz zaman, -belki sayı olarak çok büyük anlam ifade etmeyebilir- işte, bir ilde 50 tane kapanmıştır, 60 tane açılmıştır veya tersi olabilir. Ama nasıl 50 tane açılıyor veya kapanan 60 tanesi ya da kapanan 50 tanesi nasıl diye ona baktığımız zaman, kapananların çok büyük bir bölümünün -ben diyeyim ki iyimser rakamla yüzde 90, siz deyin ki yüzde 99- küçük ve orta ölçekli esnaf ve sanatkâr işletmelerinin olduğunu görüyoruz. O zaman ortadaki bu sıkıntının çözümünü bulacak bir tasarıya bunu dönüştürmemiz lazım, tekliflerdeki önerileri bu anlamda değerlendirmemiz lazım.

Özellikle, kanun teklifleri ile Hükümetten gelen tasarıyı birleştirerek birlikte değerlendirme imkânı sunan Sayın Komisyon Başkanına ve Divan üyelerine de ayrıca teşekkür ediyorum. Önemli bir konuyu hep beraber değerlendirme fırsatı bulacağız.

Özellikle benden önceki değerli konuşmacılarımızın, kanun teklifini veren değerli milletvekillerimizin de ifade ettikleri gibi, bu tasarıyla ve tekliflerle sektördeki hem sonradan ülkemize girmiş büyük alışveriş merkezleri, gromarketler ve zincir marketler belli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 11

bir düzenlemeye tabi tutuluyor hem de tekliflerle bu değişimin sonucu geleneksel ticaretimizin ana omurgalarından birini oluşturan küçük işletmelerin, esnaf ve sanatkârların korunması gerektiği ortaya çıkıyor. Korunuyor diyemiyorum, çünkü korunması gerektiği yönünde ciddi teklifler var. Hiç olmazsa ayakta kalanların korunması zorunluluğunu, mutlaka -Sayın Susam'ın da ifade ettiği gibi belki küçük işletmeler lehine bir pozitif ayrımcılıkla gerçekten buna ihtiyacımız olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yine, tüketici hakları koruma derneklerine özellikle son dört beş yılda gelen başvurular ve özellikle son birkaç ayda gelen dosya sayıları analiz edildiğinde görülecektir ki özellikle esnaf ve sanatkârlarımızın sıkıntılarının dolayı gerek tüketicilerin gerekse esnaf ve sanatkârların kendilerinin başvurularının çok ağırlıklı olduğunu, zamanında mecburiyetten aldığı kredinin 200 lira, 300 lira dosya masrafını geri almak için son birkaç ayda belki de binlerce, yüz binlerce insanın gidip de o 200 liraya muhtaç olduğunu gösteren dilekçeleri tüketici derneklerine ve hakemlerine verdiklerini görmekteyiz. Bu da bu sektörün gerçekten pozitif ayrımcılığa ve korunmaya ihtiyacının olduğunu gösteren çok önemli delillerden birisidir.

Özellikle AVM'lerin haftada bir gün -tekliflerde pazar günü- diğer günlerde, örneğin saat 22.00 itibarıyla veya 20.00 itibarıyla kapatılması, 10.00'da açılıp 20.00'de kapatılması yönünde tüm gelen tekliflerde bir ortak maddenin olduğunu görüyoruz. Ama Sayın Bakanın açıklamalarından anladığım kadarıyla, üzülerek ifade edeyim ki, bu konuda Hükûmetin farklı düşündüğü ortaya çıkıyor.

Sayın Bakanım, biz de hasbilkader bazı ülkelere arkadaşlarımızla birlikte yaptığımız ziyaretlerde bu konunun o gelişmiş ülkelerde nasıl işlediği yönünde kendi aramızda da fikir alışverişinde bulunduk veya oralarda nasıl bu işlem sürdürülüyor ya da kontrol altına alınmış, onları inceleme fırsatı bulduk. Hakikaten arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, gelişmiş ülkelerde belli günlerde bu AVM'lerin kapatıldığı ve diğer işletmelerin, şehir merkezindeki işletmelerin yine ticaretlerini sürdürmeye devam ettiklerini gördük.

Şimdi, Türkiye'de bir ilde 1 tane AVM varsa bunu zorunlu kapatalım demeyelim ama burada bir esnek yaklaşımla, eğer bir ilde birkaç tane AVM var ve aynı semte hitap ediyorsa müsaade edin de bir tanesi bari kapatsın, kendi içlerinde nöbetli bir şekilde bunlar, dünyada olup bitene ayak uydursunlar. Ben, o konuda da Komisyonun değerli üyelerinin mutlaka uygun bir çözümü bulacaklarına inanıyorum. Özellikle, böyle bir düzenlemeyle hem AVM çalışanlarının hem AVM'lerdeki o işletme sahiplerinin hem de onların dışındaki küçük ve orta ölçekli esnaf ve sanatkârların sıkıntılarının önemli ölçüde aşılabileceğini düşünmekteyiz.

Yerli üreticilerin ve yerli sanayinin desteklenmesi ve korunması adına yine bu düzenlemeler içerisinde mutlaka bazı bize has özellikleri yansıtabilecek maddeleri koymamız gerektiğini düşünmekteyiz.

Tasarı, genel olarak büyük alışveriş merkezlerinin ve onların zincirlerinin, ticaretlerinin belli bir düzene konulması, alışveriş ilişkilerinin belli kurallara bağlanmasını kapsamakla birlikte diğer küçük ve orta ölçekli işletmelerle esnaf ve sanatkârlarımızın korunmasına yönelik herhangi bir hüküm içermemektedir. Mutlaka böyle bir hükmün bu tasarı içerisinde de konması gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Sektör temsilcilerini mutlaka dinlememizin gerektiğini, yine bu kanun tekliflerini veren değerli milletvekillerinin tamamının görüşlerini alabileceğimiz bir tartışma ortamının yaratılması gerektiğini düşünerek, tüm bu teklifleri ve daha geniş bir çalışmayı gerçekleştirebilmemiz için bir alt komisyon marifetiyle bu düzenlemelerin hepsinin bir araya getirilip daha sonra yüce Meclisin bu değerli Komisyon üyeleri tarafından bir kez daha detaylı bir şekilde görüşülmesi tamamlandıktan sonra bir an önce, özellikle bu yasama yılı sonuna kadar bunun kanunlaşması yönündeki dileğimizi ve temennimizi ben de iletme istiyorum. Ancak Sayın Bakana da bu vesileyle hem destek olacağımızı ifade ederken hem de işinin çok kolay olmadığını da ifade etmek istiyorum. Daha önceki birçok sayın bakan, çok kesin sözlere rağmen bu düzenlemeleri bu Komisyona getirme becerisini gösteremedi ama size gerçekten teşekkür ediyorum. Bundan sonraki aşamada da siz zorlanabilirsiniz. Biz bu tasarının, ülkemize gerekli olduğuna ve bu sektörün düzenlenmesi için de elimizden gelen katkıyı vererek bir an önce kanunlaşması yönündeki düşüncemizi bir kez daha paylaşarak size ve tüm Komisyon üyelerine teşekkür ederken, tüm katılımcılara da bir kez daha saygı ve selamlarımı sunuyorum, hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Sayın Alim Işık Vekilimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi söz sırası Sayın Metin Külünk.

Buyurun Sayın Külünk.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım ve Komisyonumuzla ilgili kanun tasarısı üzerine düşüncelerini paylaşmak üzere teşrif etmiş tüm tarafları sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Dün, hayatımızda, bir dükkana girdiğimizde, alışveriş ettiğimizde paramızın yetmediğini gördüğümüzde karşımızda “Daha sonra verirsiniz.” diyen ahilerimiz vardı; “Aman canım fark etmez yarın verisin, olmadı, yetmedi öbür hafta verisin.” diyen gönlü zengin ahilerimiz vardı, ahilik ahlakına sahip ticaret erbabımız vardı. Ya da eskiden mahallenin delikanlıları vardı. Sokakta misket oynarken bir araya gelen, top oynarken bir araya gelen gençlerimiz vardı yani mahalle kültürümüz vardı.

Komşuluklarımız vardı, pazar gününü herkes ipte çekirdi. “Amcama gideceğim, dayıma gideceğim, halama gideceğim.” ya da “Kuzenlerimle bir araya geleceğim.” ya da aile buluşmalarımız vardı. Şimdi, hepsini modern kapitalizmin tapınaklarına teslim ettik. Çünkü, cumartesi ve pazarlarımız alışveriş merkezleri kültürüne tutsak. Gerçek mi? Gerçek. Hayatın bir parçası mı? Tabii ki bir parçası. Reddetmek mümkün mü? Hayır. Dün Kapalıçarşı vardı, arastalar vardı, kabul, Kestane Pazarı vardı İzmir’de, kabul. Alışverişin toplu yapıldığı yerler vardı, kabul. Onlar şimdi muhteva değiştirdi, hayatımıza modern kapitalizmin vazgeçilmez olarak bize dayattıkları bir tapınağa dönüştü üzgünüm ki ve bir tapınak kültürüyle tapınak kültürü, ticareti tekleştirme, alışverişini tekleştirme modeli gibi yaşamı da tekleştirme modeliyle, model dayatmasıyla baş başayız.

Esnaf bir gerçek, hayatın bir gerçeği, alışveriş merkezleri de hayatın bir gerçeği ama bir problem var. Fiilî bir durumla karşı karşıyayız. Kent mimarisi içerisinde nerede olması gerektiği noktasında 1990’lı yıllardan itibaren hiçbir tasarımın yapılmadığı, fiilî durumla şartların sonucu olarak ortaya çıkmış, mevcut kent içerisindeki ticaret dengelerinin nasıl korunacağına dair, çarşı kültürünün, alışveriş caddelerinin nasıl korunacağına dair hiçbir öngörüü tartışmadan, sadece klasik kâr zarar ilişkisi üzerinden yönetilen bir akılla hayatımıza girmiş alışveriş merkezlerinin 90’lı yıllardan bu yana geldikleri noktayı, inanıyorum ki bu fiilî durumu sadece meşrulaştıracak bir ve de bu meşruiyeti bir müddet sonra toplumun diğer ticaret erbabına karşı mütekebbir bir duruşa dönüştürecek bir yasa yapmayacağımıza inanıyorum. Bu noktanın önemli olduğunu düşünüyorum. Bir perakende piyasasında bir boşluğu görerek Sayın Bakanımızın bu noktadaki ortaya koyduğu iradeye bütün arkadaşlarımdan ettiğim teşekkür gibi ben de teşekkür ediyorum. Son derece önemli bir adım bu ama bunu yaparken de hadiseyi sadece ticaret perspektifinden bakarak değil, olayın felsefi temellerini de bu masanın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 12

etrafında konuşmak zorunda olduğumuz kanaatindeyim. Yani bu masanın etrafında sadece perakendeciler, alışveriş merkezi zinciri sahipleri değil, esnaf ve sanatkarlar değil, bu toplumun sosyologları, psikologları, felsefecileri de oturmalı, onlar da bunu konuşmalı. Çünkü, bir tek tipleştirme tehlikesiyle karşı karşıyayız. Gerçek mi? Gerçek, inkâr etmiyorum. Gidiyor musun? Gidiyorum tabii ki, gitmiyor değilim ki. Ama öbür taraftan, Amerika'nın belli bölgelerinde alışveriş merkezlerinin kapandığı, Avrupa'da alışveriş merkezlerinin konumlanmasının nasıl olması gerektiği, şehrin içinde mi, dışında mı tartışmasının yapıldığı bir süreçte bizim bütün gelişmeleri, fiilî durumu tek başına kabul ederek ve bu fiilî durumu bir kanun çerçevesinde tanımlamamız, toplumun bizden beklentilerini karşılama noktasında eksik olacağı düşüncesindeyim. Tabii ki bugün bu fiilî durumu görürken yaşam biçimimizi etkilemesini de tartışmak zorundayız, bize ait değerlerin bu kültür karşısındaki mağlubiyetini de görmek mecburiyetindeyiz.

Değerli milletvekilleri, aile hayatımızı etkileyen, sosyal yaşamımızı etkileyen AVM kültürünün üzerine kafa yormuş entelektüellerimiz de bu masaların etrafında olmalı, onlar da kanaatlerini söylemeli. Mesele sadece para kazanıp kaybetme meselesi değil, meselenin diğer tarafını da görmemiz gerektiği kanaatindeyim. Beraberinde, yasayla oluşmuş fiilî durumu tek başına çerçeve hâline getirecek bir yasadın kaçınmamız gerektiği kanaatindeyim. Evet, bu fiilî durum, bunları şöyle bir şekillendirelim diyemeyiz, bundan uzak durmamız gerektiği kanaatindeyim. Alışveriş merkezlerinde konuşuyoruz, alışveriş bile tek tipleştiriyor, iki adım ötedeki alışveriş merkezine gidiyorsunuz, aynı mağazalar orada da orada da, Hakkâri'ye gidiyorsunuz, İstanbul'daki alışveriş merkezinde gördüğünüz mağazaların hepsi orada. Bakıyorsunuz, o şehirdeki ticaret hayatına dair ya da bu ülkede piyasaya girmek isteyen insanların alana girebilmeleri için boşluk var mı? Zinhar, bir tane ajansa teslim olmuştunuz, ajans belirleyecek, "Bu, bu markalar olacak, onun dışındakiler mümkün değil.", sonra o alışveriş merkezlerindeki markalar adet sayısına göre 100'e çıkacak, 150'ye çıkacak, gelecek bir fon, hepsini satın alacak, ondan sonra o fon içindeki üreticiyi de dizayn edecek, ticareti de. Şimdi, bu taraftaki tek tipleştirme tehlikesini de görmek mecburiyetindeyiz.

Yasada, tasarıda bu anlamda esnaflarımızı pencere açarak görme noktasındaki irade değerli bir iradedir, teşekkür ediyorum Hükûmetimize, bu irade kıymetli bir iradedir ama bunun yetmediği, daha öte bir noktada olmamız gerektiği kanaatindeyim. Sebep şu: Aynı mağazaları her yerde görüyorsunuz. Buyurun çıkalım beraber, Ankara'daki şu 25-30 kilometrelik hattaki bütün alışveriş merkezlerine gidelim. Bakalım birbirinden farklı bir tane marka görecek misiniz? Niye? Çünkü tek tipleştirilmek isteniyor. Güç bir yerde toplanmak isteniyor. Buna itiraz etmek mecburiyetindeyiz. Ne adına? Bu ülkede piyasaya girmek isteyen yeni markalara heyecan vermek için, bu ülkede üreten ve de küresel marka olma iddiasındaki tüccarlarımız için.

Beraberinde, alışveriş merkezlerindeki sosyal yaşam... Çalışanların sosyal yaşam diye bir alanı yok, çok üzülerken söylüyorum, çok ağır bir tabir söylemek istemiyorum ama köleşmiş durumlar. Bunların hayatlarına pozitif katkı sağlayacak bir bakış açısını da düşünmemiz gerektiği kanaatindeyim. Daha ötesini söyleyeyim, alışveriş merkezlerinin kiralayanları köle durumunda, köle, bildiğiniz köle. Efendim, döviz üzerinden kira, yetmedi, yıl sonunda enflasyon kadar zam, işine gelmedi mi, çık git.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ortak gider payı, bir o kadar da o var.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Onları saymıyorum.

Döviz üzerinden kira, o yetmiyor, enflasyon kadar zam, o da yetmedi, işine mi gelmedi, hadi çık, çek git işine gelmiyorsa. Arkadaş, yatırım yapabilirsin ama senin o binan seni kiralayan insanların yaptığı ticaretle değer kazanıyor. O markaların ya da marka olarak orada ticaret faaliyeti yapanların çabalarıyla bunları görmemiz gerektiği kanaatindeyim.

Tabii ki dışarıdaki esnafla alışveriş merkezi dengesinde esnafı pozitif olarak korumalıyız. Ben seçim çalışmalarında bu vakayı gördüm, baktım, önemli bir mahalleye girdim, ziyaret ediyorum. Esnaf "Dur, bekle." dedi, bekledim. Müşterisi gitti, dedi ki: "Biz ne olacağız?" Çıktım, baktım -söylemesi gerekenleri söyledi- o mahalledeki insanlar nereye gidiyor? O mahalledeki insanların gittiği bir yer var, alışveriş merkezine gidiyorlar çünkü vazgeçilmez bir gerçek hayatımızda. Orada toplu her şey, sinemayı buluyor, tiyatroyu buluyor, gezecek yeri buluyor, "fast food"unu buluyor, lokantasını buluyor, alacaklarını buluyor, çocuklarıyla beraberinde aslında modernleşme adına, modernleşme kültürüyle tanış olabilmek ya da kendini modernleşebilmek noktasında görebilmekte bir alan olarak görüyor ve oraya kaçıyor. Şimdi, o mahallede o parayı kim harcayacak? Emekli harcayacak, çalışan, alın teri döken harcayacak. Biz çalışanın, alın teri dökenin, emeklinin o mahallede para harcamasının önündeki bütün yolları kapatıyoruz. Niye? Alışveriş merkezleri açık. Ne zaman açık? Pazar günü açık. Bütün parayı tüketmek isteyenlerin, harcamak isteyenlerin hepsinin adresi alışveriş merkezleri olduğu için. Peki, bunun cevabı bu alışveriş merkezlerinin kapatılması mı? Evet, Avrupa'da ben bütün ülkeleri gezdim, kahir ekseriyetinde pazar günleri bütün iş yerleri kapalı, sadece alışveriş merkezleri değil, hayat duruyor, insanlar sadece vakitlerini dinlenmeye ve ertesi haftaya ayırıyorlar. Biz bundan nasıl bir sonuç çıkarabiliriz? Alışveriş merkezleriyle esnaf arasındaki dengiyi nasıl sağlayabiliriz? Bu sorunun cevabını bu masanın etrafında oturan sektör temsilcileri kendi aralarında tartışarak vermeli ve hepinizi de davet ediyorum, açık açık bizim önümüzde tartışın arkadaşlar, lafınızı esirgemeyin. Herkes burada kendi menfaatlerinin, sektörel menfaatlerinin kesişme noktasında durmalı ve yüksek sesle düşüncelerinizi söylemelisiniz. Tek başına buradaki yasa koyucularının düşüncelerinin şekillenmesinde alışveriş merkezi sahipleri gelmeli, "Biz pazar günleri açık olmalıyız, gerekçemiz bu.", esnaf odaları, esnaf da çıkıp "Alışveriş merkezleri pazar günleri kapanmalı, gerekçeleri bu." diyerek bu huzurda konuşulmalı bunların hepsi, bunu teklif ediyorum, bunun önemli olduğunu düşünüyorum.

Dolayısıyla, benim kendi gittiğim arkadaşlarım bana yüksek sesle... Bunu son cümle olarak söylüyorum, alışveriş merkezlerinde sadece çalışanlar değil, kiralayanların da alışveriş merkezlerinin gücü karşısında ezdirmeyecek, çalışanların da sosyal yaşamlarının olduğunu bilecek, esnafla alışveriş merkezleri arasında, mahalle kültürüyle yeni kültür arasındaki dengiyi de gözetecek bir yasanın, tasarının buradan Meclise sevk edilerek seçimler öncesinde çıkıp vatandaşın karşısına da biz bu konudaki düzenlemeyi yaptık diyebileceğimizi ümit ediyorum.

Tekraren teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Külünk, teşekkür ediyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Susam da teşekkür ediyor size, bilginiz olsun.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Estağfurullah, ben inandığım doğruları söyledim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, müsaadenizle 16.15'te başlamak üzere on beş dakika ara veriyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 13

Kapanma Saati: 15.59

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 14

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.47

BAŞKAN: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Ali ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP: Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim, değerli katılımcılar; toplantıya kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi söz sırası Sayın Milletvekilimiz Emin Haluk Ayhan Bey’de.

Buyurun Sayın Vekilim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerini, kamu kurumunun temsilcileri, kıymetli basın mensubu ve sivil toplum örgütlerinin güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın Bakanın teşrif etmesinden dolayı teşekkür ediyorum, bu Komisyona verilen değeri gösterir, öncelikle ona teşekkür ediyorum.

Konuyla da fazla uzatmayacağım. Aslında teknik konuşan bir insanım genel olarak ama bu kadar ağır bir zaman diliminden sonra çok teknik konuşmanın bir şeyi yok. Önerimizi peşinen söylüyorum: Bu kadar ciddi bir iş, gelin, bir alt komisyon kuralım çünkü iktidar grubuyla Hükümet arasında da tam, birebir bir örtüşmenin olmadığını görüyorum. Bunu tenkit etmiş olmak için falan söylemiyorum, yoksa o konulara girersem iş daha da şey yapar.

Şimdi, Sayın Bakan dedi –tenkit için falan da söylemiyorum Sayın Bakanım- “AVM’ler, işte, pazar günü kapanırsa ekonomiye zarar verir.” Ama esnafa da veriyor yani onu düşünmüyoruz, öyle bakarsanız. Bu olaya biraz daha global bakalım. Buradaki önerim şu benim: Yani, gelelim bir araya, tarafları da dinleyelim. Hakikaten, teknik açıdan zaten böyle bir mevzuatın çıkmasının gerekli olduğu konusunda sivil toplum örgütleri de dâhil hiç kimsenin bir endişesi yok ama dört başı mamur çıksın, herkes “Allah razı olsun.” desin, bu iş de memleketin de hayrına olan bir şey olsun. İktidar grubunda da konuşan arkadaşlardan anladığımız, farklı düşüncelerin ortaya çıktığını görüyoruz, bu da doğal.

Ben işi teknik olarak, çok uzatmadan başımdan geçen bir şeyi size anlatacağım, paylaşacağım -birkaç arkadaşta da söyledim- öyle gideceğim.

On sekiz sene önce bahçeli bir eve taşındık. Önü yeşil alan. Kooperatif kura çekerken de Allah şahit, dua ettim “Şurası çıksa da çeksem.” diye. Çektim orayı da.

BAŞKAN – Çünkü kalbiniz temiz Sayın Vekilim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Allah herkese versin.

BAŞKAN – Âmin.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ve, ben orada uzun süre oturdum. Kendi kendime zaman zaman “Burada bir trafik problemi olur mu -çünkü çıkmaz bir sokak- böyle bir şey olur mu?” diye çok düşündüm. Şakalaşırdık da çocuklar ile eşimle fakat bir gördüm ki imar planı değişti, bina yapılacak yerin altında 2 tane tır büyüklüğünde 2 tane box, biri yağmur gideri, biri... Benim evimin duvarına sıfır alındı, bakın, maliyete bakın, sıfır. Hanımın ayağı kırık, hastaneye götüremem, ambulans gelmez, muhatap ararım bulamam. Belediyeleri arıyorum, belediyelerden biri sahip çıkıyor, biri çalışabilir diye izin veriyor, daha şey kurulmadan. Benim evimin bahçesinden çıktığın zaman, şurası kadar, arka kapısından alışveriş merkezine giriyorum. Gece yarısı sabaha kadar kaç tane tır girip çıkıyor o çıkmaz sokak dediğimiz yere? Böyle bir rezillik olabilir mi Sayın Bakanım?

Batı’yı anlatıyor arkadaşlar, gittik geldik, şehir planları elli yıllık orada ya. Yazık değil mi, bu benim başıma geldi? Şimdi bunu nasıl telafi edersiniz? “Bu imar değişikliği, biz itirazı görmedik, belediyeden, komisyondan çıkmış, Meclisten çıkmış ne yapılabilir?” diye gittim. Ben konut müsteşarlığı da yaptım. Bana orada söylenen şey “Ya, evinizin değeri artar.” Ben evimin değerinin falan artmasını istemiyorum. Bununla ilgili daha başka bir şey de geldi başıma, uzatıp onu hikâye etmek istemiyorum. Ben yurt dışında kaldım, çeşitli ülkelerde de kaldım ama arkadaşların her biri bir şey söyledi, yurt dışında şehir merkezinde hiç bir tür bir alışveriş merkezi yok. Bakın hâlâ şehir planı yapıyoruz. 5 kilometre Çayyolu’ndan ileri şu anda yapılan şehir planlamasının içine alışveriş merkezlerini koysanız, fevkalade iyi bir şey yaparsınız. 5 kilometreye de herkes gider ama şimdi, benim evimi her yağmur yağdığında, kaldırmıyor orası, su basıyor veya komşuların evini. Benim evim devamlı trafik, alışveriş merkezi karışmıyor, yardımcı olmaya çalışsa... Benim park yerime giriyor park ediyor adam. Sayın Bakanım, bizim bunların hepsini düşünmemiz lazım.

Şimdi, burada biz konuşacağız, çıkacağız, esnafa ne oldu vesaire. Söylemeyecektim bugün çok hafiften geçeyim diyecektim, sivil toplum örgütlerini biz terör örgütüyle uğraşsın diye görevlendirdik, şu işle uğraşmadılar ya. “Uğraştık” desin istediği kadar sivil toplum örgütünün başkanı. Üzülüyorum, bu beni kahrediyor. Ya bununla niye uğraşmıyoruz?

Bakın, size çok açık, net söyleyeyim, Sayın Başkan gitti, ben özellikle bekliyorum burada çünkü ifade etti belli bir süre kalacağını. Şurada gruplaşmalar var, yabancı sermayenin temsilcileri ayrı bir grup, esnaflarınki ayrı bir grup -diğerlerini bilmiyorum arkadaş geldi ben tanışmadım, siz Metin Bey’le görüştünüz- hepsi ayrı bir grup. Ya eğer biz kalkınacaksa millî gelir içinde çok rezil bir paya sahip olmuş bir ülkenin insanı olarak bunu artıracak, kaynak gelecek her şeyi ne yapacağız? Yerlisini de yabancısını da hepsini meczedecek bir yol bulmamız lazım.

Yine de teşekkür ederim, gelmeye bilirdiniz de gelmeyenler oldu zaten ama usule uygun şunu bir alt komisyondan geçirelim, işin tarafları derdini döksün, ondan sonra da biz de nereden, ne aksayan var, bizdeki bilgilerle, bölgemizdekiyle şey yapalım.

Şimdi Denizli’de alışveriş merkezlerini özelleştirdik, bir tanesi Sümerbank’ın yeri idi, şehir içinde yeşil alandı, rezil kepaze ettik alışveriş merkezi oldu. Öbür tarafta yine bir tanesi aynı şekilde, davası devam ediyor. Kahramanmaraş’takini çok iyi bilmiyorum ama kulağıma gelen kadarıyla mahkemelik, mahkeme sanıyorum -yanılıyorsam ben Maraş Milletvekili arkadaşımız da var söylesin- kapatıyor, ön kapıyı kapatıyor, kilitliyor, arka kapıdan giriyor mu, bilmiyorum, böyle de bir sıkıntılı durum var.

BAŞKAN – Emin Ağabey bir katkı sağlayabilir miyim moralin düzelsin diye?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 15

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Buyurun.

BAŞKAN – İki üç gün önce de Gaziantep’te Fatma Şahin Bakanımız bir AVM’yi yıkmaya kararı aldı, orayı yeşil alan yapıyoruz. Yani moralinizi düzeltin diye söylüyoruz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yani teşekkür ederiz hizmet eden herkese. Ama görüyorum ki bu iş...

Şimdi, arkadaşlar güzel bir şey söylediler, yasa 90’lardan beri hayatımıza girenleri meşrulaştırma yasası. Şimdi daha iktidar partisinin mensubu bunu söylüyorsa o zaman bu işte bir arıza var Sayın Bakanım. Sayın Komisyon Başkanım beni mazur görsün, ben Komisyonun da yeterli olduğu kanaatinde değilim. Sizin elinizde çalıştığımız. tasarıları mukayese eden doküman var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Vereyim ağabey.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hayır, alma açısından değil, bende de var, Komisyon bunu yapamıyor, elemanı yok ama eleman almaya yer buluyoruz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, başka şeye de buluyoruz, zatiatınızı tenkit etmiyorum. İşte orada o, burada bu. Bunu, gelin, siz Hükümetin bir mensubusunuz, şurada biz Sayın Başkana teklif edeceğiz, kuralım bir alt komisyon, bu kadar yoğun işin arasında biz de olalım işin içinde. Gelin bu işin altından kalkalım. Zaman zaman öyle anlar oldu ki bakan inatlaştı, komisyon başkanı inatlaştı, bir gün sürecek bir alt komisyon, kırk yedi günde tasarı geçti, siz bu işleri çok iyi bilen bir insansınız. “Case study” diye çalışıyorlar ama yani benim üzüldüğüm nokta işin esas sahiplerinin, sivil toplum örgütlerini de kastediyorum açıktan, kendi işleri dışında her işe karışmaları. Bu işte baskı yapsalardı Hükümete sivil toplum örgütleri, durabilir miydiniz karşılarında, bundan daha örgütlü bir grup var mı?

Şimdi, bir başka şey söyleyeceğim Sayın Bakanım, geçen sizinle elektronik ticaret yasasında biliyorsunuz bir sıkıntı da oldu, biz karar verdik “Dik duracağız.” diye, iktidar partisi mensuplarıyla da komisyondan da geçirdik, bütün baskılara da direndik “Memleketin hayrına bir şey olsun.” diye, bunun dışında bir şey gelirse geçirmeyeceğiz dedik, söz verdik, siz geldiniz oradan bir şey soktunuz. TOBB’la aranızda problem var, esnaf sanatkârlarla aranızda problem var. Bırakın bunları, torba yasayı falan. Emin olun, ben bürokrasiye de çalışmış bir insan olarak düzgün bir şey geldikten sonra, arkasında bir şey görmezsem, niye ben arkasında durmayayım düzgün bir şeyin Sayın Bakanım? Şimdi, benim burada söylemek istediğim, diğer mevzulara girmek istemiyorum, açık, net, bir yerde bir şey tenkit ediliyor, sizden öncesi Sayın Bakan bana “Planlamanın raporlarını okuyor.” dedi. Ya, bu kadar cehalet olur mu? Ben Zafer Çağlayan Bey’in konuşmalarını okudum, basın toplantısını ifade ettim orada, bunu birde ekrana koydular. Bunları söylemek istemiyordum, çok kısa kesecektim ama görüyorum ki burada da bir şeylik yok. Hepimiz olsun diyoruz, yarın kalkıp gideceğiz, olmadık bir şey çıkacak.

Benim hepinizden ricam, bu bir alt komisyona gitsin, düzgün bir şekilde de katkı sağlayalım. Yani, ben Metin Bey ile sizin anlaşamamanızdan veya Komisyon Başkanımızın anlaşamamasından zevk duyacak birisi değilim, bu iktidar bunu böyle düşünüyor diye. Şu olması gereken bir iş diyoruz. İktidar olarak ben diyorum, siz diyorsunuz, muhalefet olarak bizler diyoruz, böyle bir şey yapalım, başıma geleni de anlattım. Yani, orada da kapitalizme –dediği doğru- teslim ediyorsunuz milleti. Ya, benim önümdeki, -2000’den önceki... 2000’den önceki değil ya. Sayın Ankara’dakilerin tamamını, ne zaman verilmiş bunların izni, bir bakalım buna.

Ben fazla uzatmak istemiyorum. Uzattığım için de -bu kadar uzatmayacağımı söylemişim- Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum ama işi ciddi yapalım.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, değerli katkılarınız için teşekkür ediyorum. Bizim kimseyle çekişme, kavga içinde olmadığımızı siz biliyorsunuz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Olduk zaman zaman canım. Sayın Başkanım yani bu da olacak, bu da doğal.

BAŞKAN – Şöyle söyleyeyim: Farklı görüş olacak. Zaten kendi grubumuzda da oluyor, muhalefette de oluyor ama kavgamız olmaz inşallah. Sizin bu alt komisyon teklifinizi de değerlendireceğiz, bu yönden rahatsız olmayın.

Şimdi Kahramanmaraş Milletvekilimiz Yıldırım Mehmet Ramazanoğlu’na sözü veriyorum.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, çok değerli Bakanım, Bakan Yardımcım, çok değerli bürokrat arkadaşlarımız, Komisyonumuzun üye olan ve olmayan çok değerli milletvekilleri, çok değerli sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, çok değerli katılımcılar, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Ben biraz matematiğe meraklıyım, onun için konuşmacılarla ilgili bir de dakika tuttum, Sayın Susam net elli dakika konuşmuştu, en uzun konuşma süresi, en kısa konuşma da on altı dakikada tamamlandı. Ben de ortasını değil de biraz daha vakitten tasarruf etmek adına on dakikada inşallah sunumumu, bilgilendirmemi tamamlamak istiyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Şimdi -matematikçi olduğumu söyledim- benim konuşmam otuz iki dakika, ses bandına almış.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Ben saat tuttum Sayın Vekilim.

Şimdi bir de ne zaman konuşma sırası bana gelse arazide de ya ezan okunmaya başlanır veya ara verilir. Aradan sonra da... (Gülüşmeler)

BAŞKAN – Öyle bir şanssızlık var. Kusura bakmayın.

Evet dinliyoruz.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Öncelikle sayın vekilimizin sorduğu soruyu kısaca cevaplandırayım ben.

Şimdi Kahramanmaraş’ta bu Piazza isimli alışveriş merkezinin bulunduğu arazi Kahramanmaraş büyükşehir olmadan önce belediye mülkiyetindeydi. İnanın 50 milyon TL’ye yani eski para 50 trilyona satıldı bir yatırımcı gruba. Aslında o arazi Kahramanmaraş Belediyesinin kendi tarihinde yapmış olduğu en büyük hacimli satış. O arazi aslında onun yarısı bile etmezdi, çok ciddi bir para vererek, bizi de şaşırtarak yatırımcı grup bunu 50 trilyon liraya satın aldı. 200 milyon dolarlık yatırım yaptı ve orada Kahramanmaraş’ın etrafındaki 9 ilin hiçbirinde olmayan 5M Migros dâhil -çünkü 5M Migros birçok ilimizde yok biliyorsunuz- 9 ilin içinde bulunduğu bölgenin en büyük alışveriş merkezini yaptı ve esnafımız tabii bundan ciddi şekilde şikâyetçi oldu. Ben çok objektif bir şekilde durum tespiti sizlerle paylaşıyorum. Fakat madalyonun diğer yüzü de şu: Şimdi, devasa bir otoparkı var yaklaşık 3 bin araçlık. Otoparkına gittiğiniz zaman arkadaşlar, Kahramanmaraş plakalı araçların oranı yüzde 1 bile değil. Gaziantep, Malatya, Adıyaman, Kayseri, Adana tüm çevre illerinden gelen araçların plakaları. Bütün insanlar demek ki alışveriş amacıyla bu kadar kilometreyi göze alabiliyorlar. Ben

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 16

sayın vekilimizin bu konudaki bu sorusunu cevaplandırmak adına söyledim. Büyükşehir olduktan sonra o problemler çözüldü zaten, o mahkemelik durum da bertaraf edildi.

Son olarak şöyle bir bilgi arz edeyim: Bu yatırımcı grubun isminden bahsetmek istemiyorum fakat ben onlara bir soru sordum, dedim ki: “Bizim Kahramanmaraş alışveriş merkezimizin sizin bütün alışveriş merkezlerinizin içindeki durumu nedir, konumu?” Bana ne dediler biliyor musunuz? O açıldıktan sonraki ilk ramazan bayramının arifesiydi. O bayramdan sonra konuşmuştu bunu yöneticilerle. “Bizim 12 tane yurt içinde ve yurt dışında büyük alışveriş merkezimiz var. Bunlardan ciroosu en büyük olan İstanbul’dur, ikinci sırada gelen Moskova’dır fakat Kahramanmaraş 24 saat içinde girip çıkan sayısı 250 bini aştı, arife günü bizim Moskova’yı da İstanbul’u da solladı.” dediler. Şimdi ben buradan bir yere gelmek istiyorum arkadaşlar. Şimdi şu ana kadar gerek teklif sahiplerimizin gerek Sayın Hükümetimizin ortaya koyduğu tasarının içerdiği çok önemli gerçekler var. Hakikaten bunları da ben büyük bir iyi niyetle onaylıyorum, hepsinin altına imzama atıyorum. Fakat dikkat ederseniz burada gerek tasarıda gerekse tekliflerde esnafımızın mağduriyeti ciddi şekilde beyan edildi, buna da aynen katılıyorum. Tabii bir şey ama unutuldu, küçük tüketicinin de ciddi bir mağduriyeti var. Küçük esnafımız mağdur olurken küçük tüketici de mağdur oluyor. Bu iki mağduriyeti birazdan vereceğim örneklerle kısaca açıklayacağım.

Şimdi özellikle şunu ifade edeyim, tabii, biraz önce Sayın Bakanımız çok güzel tespitlerde bulundu. Bunlardan bir tanesi de alışveriş merkezlerinin yani bir şekilde biriktirilmiş alışverişlerin yapıldığı merkezler olduğu hususunda bir düşüncesi oldu. Ben buna aynen katılıyorum çünkü hiç kimse her gün alışveriş merkezine gitmiyor. İnsanlar genelde aylık alışverişlerini biriktiriyorlar ve toplu alışveriş yapıyorlar. Buradan şuraya gelmek istiyorum: Alışveriş merkezlerinde bir toplu alışveriş konsepti var. Bunu somut olarak örneklemememiz gerekirse, mesela, alışveriş merkezine gidip de bir tane pet şişe suyu alamıyorsunuz, bunlar ya 6’lı ya 12’li ya 24’lü koliler hâlinde alabiliyorsunuz. O zaman benim küçük tüketicim oradan bir pet şişe su alamayacağına göre gidecek, ne yapacak bunu, bakkaldan alacak. O zaman bu toptan alışverişin avantajından yararlanamayacak. Şimdi bu toptan alışverişin avantajıyla ilgili bizim ülkemizde yaşanmış bir örneği paylaşmak istiyorum. Biliyorsunuz İstanbul’da ilk defa yani Türk ticaret tarihinde bir metro gross market açıldı, ismi Metro, Almanlar bunu kurdular. O alışveriş merkezinde, Kozyatağı’nda arkadaşlar, normal vatandaş, bireysel tüketici gidip de oradan alışveriş yapamıyordu. Kim alışveriş yapıyordu? Esnaflar veya şirket sahipleri veya herhangi bir şekilde bir vergi mükellefiyeti ve vergi levhası olup bunu ibraz edebilenlere bir kimlik kartı veriliyordu, o kart marifetiyle orada alışveriş yapılabiliyordu. O kadar tuttu ki bu yöntem ilginç bir şekilde, vergi mükellefi olmayanlar da birbirinin kimlik kartını ve giriş belgesini kullanmak suretiyle bu alışverişten yararlanmaya başladılar. Hatta birçok esnafımız, bakkalımız, kasabamız oradan toptan alışveriş yapıp dükkânında kendi fiyatıyla satıyordu. Şimdi, tabii burada, düşünebiliyor musunuz, küçük tüketicimizin harcama imkânı bulabileceği mali imkânları kısıtlı olduğu için... Akaryakıt istasyonunda akaryakıt alıyorum arkadaşlar, bir vatandaşımız yaşıyor pompaya “Bana 10 liralık gaz koyar mısın?” diyor. Ya 10 liralık gaz, demek ki ancak o kadara parası yetiyor. Onun için, bu küçük esnafımıza değil sadece küçük tüketicimizi de koruyacak bazı tedbirlere yönelmemiz lazım.

Şimdi, bunları paylaştıktan sonra bir hususu arz etmek istiyorum. Tabii şu andaki Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakan ben de Başbakan Baş Müşaviri olarak görev yapıyordum. O dönemde çok önemli dosyalar kendilerine arz etmişim. Bu dosyalardan bir tanesi de arkadaşlar “Hipermarket ve Esnaf Uzlaşma Önerisi” başlığını taşıyordu. Sayın Cumhurbaşkanımıza -tabii o zaman Başbakanı kendileri- ben bunu arz ettikten sonra o dönemdeki -Sayın Bendeve Palandöken Başkanımız da çok iyi hatırlayacaklar- Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Şûrası’nda Sayın Cumhurbaşkanımız bu konuya değindi ve bunun, bizim o önerimizin yani hipermarket-esnaf arasındaki bir bayilik ilişkisi kurgulanmasının tavsiye edilmesi hususunda bir önerisi oldu, başka öneriler de oldu. Şimdi bunu biz 31 Ekim 2014 tarihinde, bir buçuk ay kadar önce Sayın Başbakanımız Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu’yla da paylaştık, onun da tavsiyeleri doğrultusunda... Ben o metinden sadece birkaç cümle okumak istiyorum izin verirseniz.

Şimdi “Ahilik gelenekleri ve makul ilkeler ışığında orantısız hipermarket gücünün paylaşımıyla tüm esnafımıza yarar sağlayacak gerçekçi bir hipermarket-esnaf uzlaşma önerisi: Esnafımız isterse, bulunduğu kentteki bir hipermarketin uzman personeli tarafından eğitilip hizmet şartları en modern ve profesyonel kriterlere yükseltilebilmelidir. Buna ilişkin düzenlenebilecek, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu onayı ile akredite edilmiş bir eğitim sertifikasyonu ile esnafımız kendi dükkânında yetkili hipermarket bayisi olabilmelidir. Böylece, esnafımızın iş yeri sahipliğine veya yönetimine, hiçbir aleyhte değişiklik getirmeden çok önemli ve olumlu faydalar sağlanacaktır. Vergi kayıp ve kaçakları önlenecektir. Esnafımız isterse, hipermarket muhasebesine entegre olup bireysel muhasebeci masraflarından ve muhasebe yanlışlarından korunabilecektir. Öte yandan bu bayilik konsepti, hipermarket için yerel noktasal periferik birimler oluşturacaktır. Hipermarket kalitesi tabana yayılacaktır. Bu bayilikler hipermarket şubeleri gibi aynı yüksek standartlarda görev ifa edeceklerdir. Konunun tarafları olan hipermarket, esnaf, üretici, tüketici, toplum ve devlet için çok sayıda sinerjik fayda sağlanacak, sistem ve ilişkiler en üst düzeyde şeffaf, denetlenebilir, kurumsal hâle gelecektir. Ahilik geleneğimize uygun olan böyle profesyonel bir iş birliği modelinin dünyadaki perakende sektörüne rehberlik edebilmesi dahi mümkün olabilecektir. Önerimiz, ilgili paydaşlarla ayrı ve gruplar hâlinde görüşüldükten sonra hazırlanmıştır.”

Şimdi bununla ilgili olarak...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir şey sorabilir miyim? Kim hazırlamış bunu?

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) - Bu bizim önerimizdi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu öneri kimin?

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) - Bizim önerimizdi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu gıda piyasasını ve sektörü hiç bilmeyen bir bilim adamının hazırlamasıdır.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Şimdi, bitireyim isterseniz. Zaten çok fazla konuşmayacağım, vakit işgal etmeyeceğim.

Şimdi, arkadaşlar bununla ilgili olarak mevcut Hükümet tasarısında biz sadece 12’nci maddenin (3)’üncü fıkrasından sonra gelmek üzere 4’üncü bir fıkra ilave ettik. O 4’üncü fıkra ilavesi dışında mevcut Hükümet tasarısında başka bir değişiklik yapmadık. 13 ve devamını biz teklifimize almadık çünkü o konuda biz tamamen bu teklifi Hükümetin ve Komisyonun takdirine bıraktığımız için çünkü 13 ve sonrasında çalışma saatleri ve devamı vardı. Çalışma saatleriyle ilgili Mustafa Öztürk kardeşimizin, değerli vekilimizin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 17

zaten başka bir teklif çalışması olduğu için mükerrere de düşmemek adına biz teklifimizi, bu mevcut Hükûmet tasarısındaki mevcut 12'nci maddenin (3)'üncü fıkrasından sonra eklediğimiz fıkra ile kısıtladık. O fıkra'yı, eklediğimiz fıkra'yı okumak istiyorum.

Şimdi, burada, Sayın Bakanımızın da konuşması sırasında beyan ettiği gibi, yöresel ürünlere ve yöresel üreticilere belli bir avantaj sağlayan bir (3)'üncü fıkra var. Biz üçüncü fıkradan sonra gelen (4)'üncü fıkra'yı ona atfen düzenledik. Okuyorum: "Benzer bir iş birliği modeli, alışveriş merkezleri, büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bunlardan eğitim ve bayilik almayı talep eden aynı coğrafi bölgedeki yöresel esnaf ve sanatkâr işletmeleri arasında kurulur. Bu iş birliğinde yer alacak alışveriş merkezleri, büyük mağaza ve zincir mağazalar, eğiterek bayilik verecekleri esnaf ve sanatkâr işletmelerinin muhasebelerini ve onlara sundukları ürün stoklarını kendi bünyelerinde kodlayarak merkezî şekilde yönetmek suretiyle en asgari kârla mahalle düzeyine kadar yaygınlaştıracakları alışveriş kalitesini ve eşdeğer satış fiyatı uygulamasını kendi liderlikleri altındaki özyönetimle ve il ticaret müdürlüklerinin bağımsız denetimiyle gerçekleştirebilir."

Tabii, şimdi çok özet olarak arz etmiş olduğum bu düşüncemizi tekliflendirirken burada mahalle bazında alışveriş kalitesinin yükseltilmesini ve hizmet maliyetinin düşürülmesini esas aldık. Yani hipermarkette hangi fiyata satılıyorsa benim bakkalımda, kasabımda, manavımda da aynı ürünün aynı fiyatla satılmasını öngördük. İki: Küçük tüketicinin de, alışveriş merkezine gitme imkânı olmayanların da kendi mahallesindeki bakkalından, kasabından aynı ürünleri istediği kadar temin edebilmesini öngördük. Tabii, burada, ürün iadesi, post cihazı kullanılması, et satışlarında eldiven giyilmesi gibi hijyenik unsurlar dâhil bunlarla ilgili belli kategoride bir eğitim verilmek suretiyle esnafımızın da daha çağdaş bir hizmet verebilmesini sağlamak tabii ki bunun içeriğinde yer almaktadır.

Ben diğer tekliflerle birlikte bunun da değerlendirmeye alınmasından dolayı hem Komisyon Başkanımıza hem çok değerli Komisyon üyelerimize saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Kahramanmaraş Milletvekilimiz Sayın Ramazanoğlu'na teşekkür ediyoruz.

Milletvekillerimizin konuşma istekleri bitti. Şimdi sivil toplum kuruluşu başkanlarına söz vereceğim.

İlk söz, Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Genel Başkanı Sayın Bendeve Palandöken'in.

Buyurun Sayın Başkan.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Komisyon üyeleri, siyasi parti temsilcileri, değerli Bakanlık temsilcileri, değerli basın mensupları, saygıdeğer hanımefendiler, değerli sektör temsilcileri; vallahi, ilk defa hayatımda, elli üç yıllık bir bakkal olarak bu masada otururken aklıma hemen şu geldi: Bizi bütün siyasi parti milletvekilleri ve grupları destekliyor. Hükûmetin böyle bir yasa tasarısıyla bu işin artık gerçekleşebileceği müjdesini vermesi bizi son derece mutlu etti.

Yasa çok mükemmel olmasa da en azından tarafların görüşüyle hazırlanmış. Bir mantıkta, "Göç yolda düzelir." felsefesiyle de bu yasanın bir an evvel komisyonlara indirilmeden, değerli siyasi parti milletvekillerimin burada uyum sağlayıp, Sayın Susam'ın da söylediği gibi buradan çıkmadan, beyaz dumanı hemen görüp bu yasanın bir an evvel Meclis Genel Kuruluna inmesine talep edeceğiz Sayın Bakanım. Siz, Sayın Bakanım hem yeni Bakanımız olmanız... Hem de çok şanslısınız. Bu yasa tasarısı bugüne kadar 1996'da gümrük birliği sürecinde gündeme geldi. Birçok bakanımız bu konuda gerçekten gayret gösterdi. Bütün siyasi partilerin bakanları o dönemde hepsi el birliği yaptılar, yine bu yasanın çıkmasında bir türlü uzlaşma sağlanmadı.

Çok önemliydi. Bizim hipermarketlerle, AVM'lerle hiçbir sorunumuz yok. Bu dünya, bu ekonomi içerisinde kendi ayaklarımızın üzerinde dururuz. Sadece onların yanında korunmamızla da ilgili değil, şartların eşitlenmesi bile bizi mutlu edecek. Çünkü biz onların yanında artık tezgâhtar eder bir sistem geliştirdi ve o teklifler yapıyor. Ben hayretle izledim şimdi. Bir AVM'den, bir hipermarket merkezinden bakkal Bendeve iş öğrenip dükkânını ona göre dizayn edecek. Hâlbuki onlar bizden örnek alıp bugünkü dükkânlarını dizayn etti. Bir kurum temsilcisi olarak, bu işe bu kadar emek vermiş bir insan olarak gerçekten zül.

Şimdi, oradaki sanayici, iş adamlarına da çok üzülüyorum, tüccara üzülüyorum. Çünkü onlar da artık "cash and carry", orada tezgâhtar, kendi ürününü satmıyor. Orada sadece bir markanın tezgâhtarlığını yapıyor. Kendisi oraya ayrı bir bölüm... "Ben bu ürünü kendim ürettim, kendim yaptım, satacağım." deme şansı da yok. İşte, esnaf ve zanaatkarın en büyük özelliği kendi yemediğini bir başkasına yedirmemesi, kendi diktiğini de bir başkasına beğenmezse suydirmemesi, Ahilik kültürü geleneği. Onun için de bin yıldır bu gelenek devam etmiş ve bugünkü Kapalıçarşı örneği İstanbul'da, Suluhan Ankara'da. Bütün diğer memleketlerde de kendilerine özgü AVM modeli, alışveriş çarşıları var. Yani toplumun daha fazla bu tür beton yığınlarıyla karşılaşmak yerine, kendi örf ve âdetlerine göre alışveriş ettiği noktalar var.

Konu karşılıklı bir rekabet değil, sermaye düşmanlığı değil. Bu iş, parası olan herkesin yaptığı iş değil, mesleğinin veya iş kolunun bu olduğu... Gerçekten, insanların başının okşanıp... İşte psikoloğu, işte pedagogu o mahallenin, o caddenin esnaf ve zanaatkarı, ondan öğrenecek bu kültürü. Dolayısıyla da onlarla birlikte toplumun birçok değerini paylaşacak. 5 kuruşu olmadığı zaman o marketten eğer boynu bükük bir çocuk çıkıyorsa ben üzülüyorum, görüyorum bunları çünkü oradaki netice itibarıyla bir kasiyer. O eğer her girene çıkana üzülsün, 5 kuruşu, 10 kuruşu, 25 kuruşu aramazsa oradan atılır ama benim dükkânımda o çocuğun başı okşanır, hatta gözü kaldı diye de bir şeker veya bir bisküvi ağzına verilir. Yani sosyal dayanışma, sosyal kültürün yaşaması için önemli bir şey. Yoksa, efendim, bunlara ne gerek var? Devirlerini tamamladılar, paraları olsaydı bunlar da AVM'ci, bunlar hiper, gross market sahibi olurlardı deriz çıkarız. O zaman, demek ki köklü bir meslek kültürünün yok oluşuna da göz yummak son derece yanlış.

Sayın Bakanım, şahsınızda, Sayın Başkanım ile birlikte, değerli milletvekillerimle, daha evvel grup başkan vekilleriyle, siyasi parti liderlerimizle bu konuların hepsini üç aşağı beş yukarı konuştuk. Önümüzde bir süre var, biliyorsunuz, bütçe görüşmeleri. Akabinde yeni yıl var. Yeni yıldan sonra artık Hükûmet seçim çalışmalarıyla ilgili start verecek. Her seferinde bu kanun çıkacağı zaman sıkıştırılmış bir vaziyette bugünlere denk geliyor.

Ben, değerli milletvekillerimden, siyasi parti temsilcilerinden istirham ediyorum: Bunu yarına bırakırsak çok geç diyoruz. Ama burada bir konsensüs sağlanıp gerçekten bu eğer Genel Kurula incekse bizim için en büyük başarı diye adlandırmak istiyorum çünkü burada hiçbir kesimin görüşünün tam manasıyla kendileri için tatmin edici bir şekilde olmadığını herkes biliyor. Yani ben esnaf olarak, esnafın lideri olarak "Bu bizim bütün meselelerimizi kapsıyor." dersem yanlış olur, riyakârlık olur. Ama diğer kesimlerin de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 18

“Böyle bir kanun olmasın.” diye çabaları varken, böyle bir ortam olmuşken, başta Sayın Başbakanımız, o dönemin Başbakanı, şimdi Cumhurbaşkanımız bu iradeyi o göstermişti. Demişti ki şimdiki Cumhurbaşkanımız: “Böyle bir kanunun çıkmasının gerekliliği var.” Akabinde, yeni Başbakanımız Sayın Davutoğlu da esnaf ve sanatkarlarla ilgili yine esnaf ve sanatkarların Ahilik Kültürü Haftası’nda – zıtalılarınız da oradaydınız- birlikte size dönerek “Bu yasayı çıkaralım. Biz esnafları da, onları da mağdur etmeyecek bir orta düzen kuralım.” dedi. Ben eminim ki bu şimdi tam kitabın ortasındaki şey. Eğer bunun bir harfini çıkarırsak diğer taraf cayar. Şimdi, burada, ne olması lazımsa, sizin de direktifinizle ve bu güzel payenin sizin olması adına ben hem Hükümetimiz adına hem diğer siyasi partiler adına teşekkür ediyorum. İlave edecek bir şey bulamadım. Yarın sokağa çıksam derler ki: “Kardeşim, milletvekillerinin hepsi senden iyi anlattı bunu.” Çünkü onlar benim penceremden, benim görüş zaviyemi çok fazla bilemiyorlar. Neler isteyeceğimi, neler talep edeceğimi, niçin bugüne kadar bunu beklediğimi çünkü o süreçler içerisinde de ben Başkandım. Yani 1996’dan geçen süre içerisinde de Başkandım ama ondan önce, yirmi otuz yıl önce de Başkandım. Yani süreç öyle bir şey oldu ki. İşte un, işte yağ, işte şeker; şimdi, kavurup yiyeceğiz Sayın Bakanım. Diyeceksiniz ki, Hükümetin iradesi bu. Bu şeref de Hükümetinize nail olacak ama siyasi partilerin hepsi de esnaf adına böyle olumlu bir tabloda... Bugüne kadarki komisyonları hep izliyoruz, herkes farklı dilden konuşuyor, aynı dili konuşmak üzere farklı şekilde anlatıyor ve bir kavga ortamı oluyordu. Buraya esnaf meselesi geldi, bütün siyasi partiler ortak bir konsorsiyum şeklinde hepsi diyor ki: “Esnaf haklı, bugüne kadar bu durumun düzelmesi lazımdı.” Benden güzel de anlattılar vallahi. Sokağa çıksak derler yani “Sen hiçbir iş yapmamışın bugüne kadar.” Biraz evvel Sayın Vekilim söylediği gibi “Eğer bu meseleyi savunsaydın bugüne kadar çıkardı.” diyecekler. Ama bütün siyasi parti liderlerine de, tabii başta Sayın Cumhurbaşkanını, Başbakan, zıtalınız Komisyon Başkanımız veya Komisyonadaki tüm arkadaşlarımız olmak üzere teşekkür ediyorum. Böyle bir irade buraya geldi. Yani bu sofradan bu yemeği yedikten sonra kalkalım. Eğer yok bunu da kadük edelim dersek “Efendim ben burayı beğenmiyorum, açılış kapanış saatleri mutlaka olmalı. Efendim, ben bunların alışverişlerindeki sistemi beğenmiyorum, aynı şartlar altında alışveriş yapalım, aynı yerden alalım.” desem de olmaz Bizim bir maharetimiz, bir zanaatımız var. Biz esnaf sanatkarız. Biz işimizi şartlar eşitlendiği zaman onlarla mücadele edebilecek güçteyiz. Ya, hiçbir esnaf bu mücadelede geri durmaz ama şartlar eşitlenmedi, şartlar onların lehine gelişti. 1996’dan beri de hep sermaye erozyonuna uğradık. Yani insanlar, mahalledeki esnafını, caddedeki esnafını, mağazasını sevmiyor da mı alışveriş merkezlerine gidiyor? Pazar günü oradan başka gidecek yer mi yok? Bu tabii çok güzel bir mantık. Gidilmemeli de bence. Evinde oturup bir muhasebesini yapsın. İnsanlar yirmi dört saat para harcamak zorunda mı? Artık makineleşmiş. Sadece bir yere gideceksin; o da alışveriş merkezine gideceksin, başka bir yere gitme. Sinema dışarıda da var, tiyatro var, pub var. Dünyada bu iş var, dünyanın her ülkesinde... Ben de gittim gördüm, zıtalılarınızla da, Sayın Cumhurbaşkanımızla da, Başbakanımızla da hatta dönemin bakanıyla birlikte yurt dışındaydık, gittiğimizde dedim ki: “Hadi buralarda çikolatalar filan da ucuz olur, bir markete gidelim.” Biliyorum oranın kapalı olduğunu. Hep birlikte oraya yöneldik, gittik ki maalesef kapalı. Yani demek ki, Almanı da, Fransızı da, İtalyanı da bunu yapmış, biz niye yapamayalım? Ama “Şartlar bugün elverişli değil.” diyorsunuz ama zaman içerisinde hele bir kamyonu seyrüsefere çıkaralım, bu yasa bir yasalasın bundan sonraki süreçte Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri; eğer burada bir “evet” dersiniz, Türk esnaf ve zanaatkârı, o bir buçuk, iki milyon tartışması olan Genel Kurula inerse, yılbaşından evvel de bu yasalasırsa minnettar kalırız. Yoksa burada konuştuğumuz havada kalır. Bundan sonraki süreçte yeni kabineyle, yeni komisyonla, yeni bakanla yeni başbakanla veya yeni siyasi bir görüşle karşı karşıya kalırız, ki bizim için o zaman yine dört sene kaybedilen bir zaman dilimi olacak. Yani, 1996’dan bugüne kadar herhangi bir gelişme olmadı, bundan sonraki süreçte de öyle olacak diye algılıyorum. İnşallah ki bunlara gerek kalmadan bu mesele halledilir.

Ben sözlerimi tamamlıyor ve bir an evvel diğer milletvekili kardeşlerimizin ortak görüşüyle, Komisyona gitmeden - zıtalılarınızın de eğer böyle bir konuda, gitmeden olabiliyorsa, bilmiyorum Meclisin çalışma prosedürünü- Genel Kurula inerse seviniriz diyorum.

Hepinize tekrar tekrar teşekkür ediyorum. Önümüzdeki yılın ülkemiz için barış, huzur, güven ve ülkemizin insanlarının da bol bol alışveriş yapacağı huzurlu bir ortama ve öyle bir paraya sahip olmalarını diliyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Palandöken, çok teşekkür ederim.

Çok değerli fikirlerinizi bizimle paylaştınız. Bizim de ümidimiz o şekilde. Biz muhalefet iktidar vekillerimizle de biraz önce istişare ettik, tüm konuşmacılardan sonra olmazsa bir on dakika daha istişare etmeyi düşünüyorum.

Şimdi, diğer söz isteyen konuşmacılar konuşmaya başlarken kendilerini tanıtarak başlamalarını hassaten rica ediyorum.

Buyurun.

ASO GENEL SEKRETERİ YAVUZ CABBAR – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerimiz; bize de söz hakkı verdiğiniz için çok teşekkür ediyoruz.

Önemli düzenlemeler var üretici açısından baktığımızda. İki önemli düzenleme; birisi, mağaza, markalı ürünler. Sayın Bakanımız sunuş konuşmasında firmalarımızın marka değerini artırmak için bu hükmün getirildiğini ifade ettiler; doğru. Burada özellikle fason imalat yaptıran, kendi markasını veren alışveriş merkezlerinin yanında üreticinin de ürünlerinde isminin olması önemli bir faktör, önemli bir artışı tasarının. Ancak biraz eksiklik olduğunu da düşünüyoruz Sayın Bakanım. Burada herhangi bir sınır yok. Bazı mağazalar kendi markalarını yüzde 60-70’e kadar çıkartıyorlar ve özellikle üretim yapan KOBİ’lerin kendi isimlerini, kendi markalarını yaygınlaştırmak için çok önemli olan bu büyük mağazalarda kendi isimlerini, kendi markalarını görünür hâle getiremiyorlar. Burada belki yüzde 20-30 gibi milletvekillerimizin tekliflerinde olan bir sınır getirilebilirse, KOBİ’lerin kendi markalarını tanıtmaları, kendi markalarını yaygınlaştırmaları ve marka hâline gelebilmelerinin önü biraz daha açılmış olur diye düşünüyoruz.

İkinci nokta: Bu ödemelerle ilgili sınırlamalar getirildi, iyi de oluyor çünkü vadeler çok uzamış vaziyette. Bu vadelerle tedarikçi olarak çalışan KOBİ’ler hakikaten finansman yükü altında zorlanıyorlar. Ancak mal iadesine ilişkin bir düzenlemenin olmaması, sanırım bu ödemeler kısmının da erozyona uğratılmasına sebep olacaktır. Şöyle örnek vermek gerekirse: Mal iadesi, tabii ayıplı mal, kusurlu mal, bozuk mal iadesinde hiçbir problem yok, onu tabii ki iade edecektir ama büyük mağazalar hiçbir gerekçe göstermeden tedarik ettiği malı bir ay sonra, on gün sonra, on beş gün sonra iade ediyor. Aynı malı bir müddet sonra tekrar talep ediyor. Bu ödemeyi ileri atmak için bir araç olarak kullanılabilir. Dolayısıyla mal iadesinin de bu tasarıda düzenlenmesi, KOBİ’lerin tasarıyla getirilmek istenen kendi ürünlerinin tahsilatlarını, süreleri uzatabilecek bir konu gibi, kötüye kullanılacak konu gibi gözüküyor. Mal

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 19

iadesinin de düzenlenmesiyle KOBİ'ler açısından önemli bir artı daha gelmiş olacaktır. Hem markaların yaygınlaştırılması hem de finansman yükünün azaltılması bakımından bu iki konu bizim açımızdan, üreticiler açısından önemli gözüktüyor.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim. Ben de katkı sağladığınız için teşekkür ediyorum.

Buyurun.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Burada Alışveriş Merkezleri ve Yatırımcıları Derneğini temsilen toplantıda bulunmaktayım.

BAŞKAN – Yani, AVM'leri temsil ediyorsunuz.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Evet, zor bir görev ifa edeceğiz burada.

Sayın Başkanım, sayın komisyon üyeleri, başta Bakanım olmak üzere değerli katılımcılar; ben tasarıyla ilgili çok kısaca birkaç cümle edeceğim ama öncesinde bu (2/2527) esas sayılı Teklif ile ilgili de iki hususta görüşümüzü izah etmek istiyoruz. Teklif metnini incelediğiniz zaman mevcut tasarıdan iki noktada radikal bir şekilde ayrıldığı görülüyor. Birisi, çalışma saatleri itibarıyla direkt bir düzenleme getirmesi. Gerçi tasarıda da çalışma saatlerine ilişkin bir değinme var ama mikro mevzuata bırakılmış durumda ve yerleşik uygulamayla çözülmesi yönünde bir işaret verilmiş durumda.

Diğer husus da “Büyük Mağazalar Değerlendirme Kurulu” adı altında bir yapı öneriyorlar. İkincisinden başlayacak olursam, önerilen teklif metnine baktığınızda, Büyük Mağazalar Değerlendirme Kuruluna baktığınızda karar verecekleri süjeler AVM'ler ama AVM'lerden hiçbir üyenin katılımının olmadığı bir yapı yani bu yönüyle bile çok kabul edilebilir görünmüyor. Kaldı ki AVM'ler büyük ölçekli ve uzun vadeli yatırımlardır yani siz önümüzdeki beş yılı kapsayan bir plan yaptığınız zaman o planı yapacaksınız, gereklerini yerine getireceksiniz, finansmanı bulacaksınız, arsayı bulacaksınız, projeyi belli bir noktaya getireceksiniz, son iki yılında bir değerlendirme kurulu karşınıza çıkacak ve diyecek ki: “Uygun değil, ben görüş vermiyorum” Bu noktada tıkanır kalırsınız ve böyle bir yapıyla da doğrudan yabancı sermayeyi Türkiye'ye çekmek de açıkçası çok mümkün olmaz çünkü doğrudan yabancı sermaye geldiği zaman beş yıllık, on yıllık, on beş ve otuz yıllık planlar dairesinde konuya yaklaşır. Böyle bir yapıyla kendilerine konuyu sunduğunuz zaman da “Ben risk almam, kumar oynamam, yatırım ciddi bir iştir, ben bu ülkede yatırım yapmam.” der. Bu çok açıktır.

Diğer hususa gelince, çalışma saatleriyle ilgili düzenlemeye gelince, biz açıkçası biraz da bu teklifin yapılma anına da şaşırırdık çünkü son bir yıl içerisinde hakikaten bu yasa tasarısı üzerinde çokça ve ilgili bütün tarafların katılımıyla yoğun görüşmeler, toplantılar, teatiler yapıldı, sektör temsilcileri kendi içlerinde çapraz görüşmelerle görüşlerini sundular, paylaşılar ve taslağın ilk hâli ile şu an geldiği hâli arasında da ciddi bir mesafe var. Bu anlamda da Sayın Bakanımıza katılıyoruz, bu taslak hakikaten kendi başına büyük bir uzlaşmanın eseri olarak ortada duruyor. Tabii ki bütün tarafları yüzde yüz tatmin etmesi beklenmez böyle bir metnin çünkü çatışan çıkarlar var fakat taslağa da bu yönde hakkını vermek gerekiyor.

Çalışma saatleriyle ilgili düzenlemenin bu teklifle 9 Aralık 2014 tarihinde yapılması yani Komisyon çalışmasının başlamasından iki gün önce yapılması, o tartışmalarda bunlar niye dile getirilmedi yani konuşulur, en azından farklı bakış açıları da çıktı, örneğin bir “pazar günü” lafı basında çıktı sansasyonel bir şekilde, ardından baktık, işte bir gazeteci de, daha doğrusu bir köşe yazarı “Pazartesi niye olmasın?” gibi bir yaklaşımla yaklaştı yani çeşitli fikirler de alınabilir, böyle bir teklif olgunlaştırılabilir. Açıkçası, biz, bunu kanun yapma tekniğine de çok uygun bulmadık yani işte uzun bir süre boyunca yapılan bir çalışma var ama bu çalışmadan ciddi bir şekilde kopan bambaşka bir teklif getirilip bu çalışmaya monte edilmeye çalışılıyor. Bu anlamda da doğru bulmadık.

Bu çalışma saatleriyle ilgili mevcut teklifteki şekliyle yasaya dâhil edilmesi hâlinde, Sayın Bakanın da zikrettiği üzere, ekonomik açıdan çok büyük, menfi tesirleri olacaktır. Sayın Bakanım “Elimizde rakamlar yok.” dedi ama yani AVM'lerde gerçekleşen cirolar itibarıyla sektörel bazı bilgiler var. Ben onları çok kısaca paylaşmak istiyorum: Türkiye'de AVM'lerin toplam cirosu, yıllık toplam cirosu 75 milyar Türk lirası ve bunun yüzde 30'u, tam yüzde 30'u -yani 23 milyar küsura denk geliyor- sadece pazar günleri yapılan cirolar.

Şimdi, Sayın Bakanım yine isabet buyurdular...

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Toplamda...

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – 75 milyar Türk lirası efendim, bizim kayıtlara aldığımız yani anketlerden edindiğimiz bilgiler. Yani bizim AYD olarak...

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – 23 milyar...

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Evet, yani yüzde 30'u pazar günleri elde ediyor.

Şimdi, Sayın Bakanım yine isabetle o tespiti de yaptı açılış konuşmasında. Diyelim ki tamam, hani bir çıkar grupları var karşılıklı, böyle bir gelir var, bu geliri AVM'ler almasın, esnaf alsın. Bu mantık da çok sağlam bir mantık değil çünkü AVM'lerdeki hizmet ve sunulan mallar ile esnafın sunduğu hizmetler ve mallar birbirinden farklı, talipleri farklı, içerikleri farklı. Dolayısıyla bu 23 milyar TL'nin yani AVM'lerden aldınız, bunlar esnafa gidecek mantığı çok mekanik yani çok indirgemeci bir mantık, böyle gerçekleşmeyeceği de açık. Bunun neticesi şu olacaktır: Ben, bugünden hani kesin bir öngöründe bulunamam ama bu yüzde 30'un önemli bir kısmı millî gelirde bir kayıp olarak ortaya çıkacaktır. Bu çok açık.

Gelelim istihdam kısmına... Şimdi, ben toplantıyı başından beri izliyorum, hak verdiğim hususlar da var yani bir kişi olarak, bir hukukçu olarak bazı hususlara son derece hak veriyorum, bazıları tartışabilirim diyorum, kendi içimde orada dinlerken. Çalışanların sorunlarıyla ilgili, kiracıların sorunlarıyla ilgili hususlar dile getirildi. Bunlar, evet, ilgilenilmesi gereken alanlar fakat biz burada perakende yasa tasarısını tartışıyoruz yani Borçlar Kanunu'nun konusuna giren, diğer yandan İş Kanunu'nun konusuna giren ve aslında kendi alanlarında zaten tedbirleri kanun koyucu tarafından bir şekilde alınmış, eğer memnun değilsek o alanda çözmemiz gereken hususları da getirip burada kirkambar mantığıyla bir perakende yasasının içerisinde tartıştığımız zaman bir noktaya varamayız. Yani şunu söylemek istiyorum daha somut söylersem: Örneğin uzun çalışma saatlerinden bahsedildi ama bu uzun çalışma saatleri bizim bildiğimiz... Yani AVM yatırımcılarının kiracısı olan organize perakende şirketlerinin çoğunun vardiyalı çalıştığını biliyoruz, İş Yasası'ndaki çalışma kurallarına uyduklarını biliyoruz, kurumsal da oldukları için kendi iç denetimlerinin de bu anlamda yapıldığını biliyoruz. Ha, yapamayan varsa bir İş Yasası var, onunla ilgili Çalışma Bakanlığının denetim yetkisi var, oralarda zaten bunlar çözülebilir. Ama pazar günü yasağını sadece örnek veriyorum. Bir de tabii 10.30'u da saat 20.00'ye çekme örneği de verildi. Onu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 20

uyguladığınızda, yine bizdeki kayıtlara göre, Sayın Bakanım toplam perakende sektöründeki çalışan sayısını sanırım 1 milyon 963 olarak verdi, bunların AVM'ye tekabül eden kısmı da 400 bin kişidir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok öyle bir şey. 400 bin kişi, rakam, kaç tane...

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Efendim, bütün organize perakendeciler dâhil.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Ama bazı rakamları AVM'de söylüyorsunuz, bazı rakamlarda organize perakendeye geçiyorsunuz.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Efendim, yalnız, teklif 400 metrekare ve üzerini kapsadığı için.

BAŞKAN – Sayın Susam, şöyle yapalım: Not alalım, bittikten sonra sorun.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Sadece AVM itibarıyla değil, “büyük mağazalar” diye ifade edilen ve 400 metrekare ve üzerindeki...

BAŞKAN – Sayın Susam, not alalım, sonra görüşelim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunları öyle düzeltirseniz... Yani AVM'lerde 400 bin kişi çalışmıyor.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Efendim, bize verilen bilgi bu yani ben sonuçta size hani yeminli ifade vermiyorum burada ama bu işlerin...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 400 tane AVM var, hepsinde bin kişi mi çalışıyor?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Çok pardon...

Bu işlerin AYD'de en azından çok ciddi yapıldığını biliyorum. AVM'ler, demin sayın milletvekilim -şimdi hangisi hatırlamıyorum ama- bir örnek verdi, sanırım Maraş'la ilgiliydi, 250 bin kişi. Ona organize perakende şeklinde “footfall” denir yani ayak sayısı, ziyaretçi sayısı. Onları bile sayan bir kuruluşun yani bu rakamı da çok böyle sapar bir şekilde vereceğini de tahmin etmiyorum yani temsilci olarak bulunuyorum ama temsil ettiğim kurumun verdiği rakamlara da güveniyorum. O konuda dilerseniz ben size e-maile ekli listeyi de gönderebilirim.

BAŞKAN – Sayın Susam'a gönderin.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – 400 bin kişi efendim.

BAŞKAN - Sayın Susam'a gönderin maili.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır, hayır, ben biliyorum rakamları.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Tamam efendim.

BAŞKAN – O zaman bana gönderin, önemli değil.

ALİŞVERİŞ MERKEZİ YATIRIMCILARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – 400 bin kişi istihdam edildiği dikkate alınırsa vardiya düzenine ilişkin bu kabataslak bir çalışmayla, çünkü 9'unda bu konu basında işlendiği için, uzun süreli bir çalışmaya dayanmıyor ama tahminen vardiya düzeni değişeceği, tek vardiyaya geçme eğilimi artacağı için de 120 bin kişinin işini kaybedeceği öngörüsü var bu noktada.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Saat 10:30 ile 22.00 arasında çalışması hâlinde 120 bin kişi...

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Evet, çünkü iki vardiya oluyor. O durumda iki vardiyaya geçilmeyecektir, haftanın belli günlerini içeren bir shift düzeni takip edeceklerdir. Yapılan hesaplamalar o varsayımlara göre yapılmış durumda. Kaldı ki Bakanımın yine isabetle değiştiği bir husus daha var yani AVM'ler artık alışveriş yerleri değil yani sosyalleşme ve sosyal ve kültürel yaşam alanları yani birçok AVM yatırımcısı da zaten “alışveriş merkezi” olarak adlandırmıyor yatırımını “alışveriş ve yaşam merkezi” de diyor. Pazar günlerini yasakladığınız zaman... Ben kendi örneğimi vereyim: Benim bir kızım var, yoğun bir çalışma tempom var, hafta sonları bir pazar ona zaman ayırabiliyorum. Yapabileceğim tek şey de -bu modern yaşamın kısıtları bunlar maalesef- onu alıp götürüp bir AVM'de bir film izletmek, yemek yemek. Ha, bunu yaparken de niye AVM tercihi? Çünkü düzgün bir ortam, hijyenik bir ortam, güvenlik var ve bir ailenin rahatlıkla gidip kalabileceği, kendini güvende ve rahat hissedebileceği bir ortam var.

BAŞKAN – Sayın Güneş, çok basit bir soru sorabilir miyim?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Buyurun efendim.

BAŞKAN – Çok örnekle ailesele de girdiniz, bitirmenizi rica ediyorum.

Bu kiralar TL olursa yabancı yatırımcının hepsi kaçır mı?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Onun şöyle bir sektörel... Ben konumuz olmadığına inanıyorum ama madem sordunuz Sayın Başkan, ben izah edeyim.

BAŞKAN – Yok, yok, kısa, kısa, biliyorsan...

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Yok, yok, çok kısa söyleyeceğim, tabii ki biliyorum çünkü o kredi sözleşmelerini ben müzakere ettim için gayet içindeyim, tam ortasındaki kişiye sordunuz. Şimdi, TL üzerinden kredi veren bir kredi kuruluşu, banka veya başka bir kredi kuruluşu olmadığı için TL üzerinden alışveriş merkezi yatırımcıları bu yatırımları yapamadıkları için, Euro veya döviz üzerinden yaptıkları için hangi döviz üzerinden borçlanıyorlarsa kiralari da aynı şekilde, kur riskinden korunmak için aynı şekilde yapmak durumundalar. Yani siz bir şekilde dolar üzerinden borçlanma...

BAŞKAN – Bir de “Artırım yapıyor.” diyorlar bize gelen şikâyetler. Bankalarda öyle artırım olmadığını biliyorum.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Efendim, artırım da şudur, ben onu izah edeyim size: Şimdi, alışveriş merkezi yatırımlarında şöyle bir dizge izlenir: İlk üç yıl, bu bir kuraldır, üç aşağı beş yukarı böyle, hani bir doğa kuralına dönmüştür veya belki de bir şehir efsanesi bilmiyorum ama sektörün takip ettiği bir standart vardır “Yeni açılan bir alışveriş merkezinin kendine gelme süresi en az üç yıldır.” diye. Dolayısıyla aslında orada bir artış yok. İlk kiraya verme anında alışveriş merkezi, kiracısına destek olmak bakımından indirim yapar yani misalen 100 dolara anlaştığı bir dükkânı önce 70 dolara kiralar, der ki: “Birinci yılın sonunda 80 yapıyorum, sonra 90 yapıyorum, üçüncü yılın sonunda da 100 yapıyorum.” Çünkü ideal kira seviyesi budur. Bunun da bir mantığı var efendim, çünkü bu yatırımları yaparken teminat olarak en başta alışveriş merkezi yatırımcılarının gösterdiği teminat alacakların temlikidir ve bankalara da siz kalkıp Birinci yıl kiralariyla teminat verirsiniz, banka öyle sınırlarsa kendisini o kredileri almanız ve o yatırımı yapma şansınız yoktur. Sözleşmeyle bunu garanti altına alıp üçüncü yıl sonu kiralari üzerinden temlik edeceğinizi belirttiğiniz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 21

için de yabancı veya yerli banka size o tutarda parayı verir. Bunun tek sebebi malidir yoksa inanın alışveriş merkezi işleticilerinin en büyük sorunudur bu, kiracıların en büyük şikâyetidir.

BAŞKAN – Ama soruma cevap vermediniz. Bir kısa soru, dedim ki TL olsa düzenin hepsi bozulur mu, onu soruyorum.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Yapamazlar efendim, sorunun cevabı o, yapamazlar çünkü dövizle borçlandıkları için yapamıyorlar.

Son bir hususu da cümleyle bağlayacağım efendim, tasarıyla ilgili olarak da bir cümleyle bitireceğim. Biz bu tasarının alt komisyona giderek son rötuşlarını yaparak çıkmasını istiyoruz çünkü bu büyük bir uzlaşmayla gelen bir şeye de yakışan bir yöntem olur, şundan ötürü: Madem böyle bir uzlaşma sonucu ortaya bir metin çıktı... Bir örnek vereceğim, küçük bir örnek vereceğim. Örneğin “İnşaat ruhsatı almadan önce esnaf odalarından görüş alınacak.” diyor, onay değil tabii, görüş alınacak fakat sırf bir görüş almakla aldığımız inşaat ruhsatının ileride iptal davası açılması açısından bir tutamak noktası, usuli bir sebep yaratmış oluyorsunuz. Böyle bir şeye gerek olmaksızın, birkaç tane sayın milletvekilim de -şimdi hangileri hatırlayamıyorum, arka tarafta oturuyordum- bir örnek verdiler; stratejik planların konusu olması lazım bu tür uzun dönemli şeylerin ve yabancı veya yerli yatırımcı stratejik plan içerisinde İmar Yasası’na göre belirlenmiş imar planındaki yerleri seçip... Zaten o yerlerin çok önceden seçiliyor olması lazım. Eğer birilerinin esnaf odaları dâhil veya başka çıkar grupları veya toplumun farklı kesimleri o stratejik planlar ve imar planları yapılırken söyleyeceklerini söylemeli, o yerler yapıldıktan sonra da bir daha karar değiştirilmemeli.

Bir küçük husus daha var. Yani alt komisyona gitmesi, o rötuş anlamında neler gerekiyor, örnek olarak. Şöyle bir düzenleme var...

BAŞKAN – Ama şöyle: İsteğini yaptın, alt komisyon olursa o fikirlerini orada söyle.

Teşekkür ediyorum.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Tamam efendim. Çok özür dilerim Başkanım, çok önemli...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben bir soru sormak istiyorum arkadaş'a.

BAŞKAN – Ünal Bey, bir bitirelim de.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama bu konuyla ilgili bir şey.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, bilgilenmek adına soruyorum: Sizin de bahsettiğiniz gibi “Borçlar Kanunu’nda bu kira sözleşmeleriyle ilgili durumları düzenlenmiştir.” dediniz. Borçlar Kanunu’nun 344’üncü maddesinin son fıkrasında...

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Ertelenen fıkrasını diyorsunuz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ertelenen fıkra mı o? Nereye ertelendi bu?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – 2020’ye. Sebebi de demin açıkladığım...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade buyurun. Bu fıkra şu söyleniyor: “Sözleşmede kira bedeli yabancı para olarak kararlaştırılmışsa beş yıl geçmedikçe kira bedelinde değişiklik yapılamaz.” Bu 2020’ye ertelendi öyle mi?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Evet, ertelenme gerekçesi de bu benim belirttiğim sebeplerdir efendim çünkü öbür türlü ciddi bir ekonomik kriz de doğabilirdi sektör açısından.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Lobinin gücünü görüyorsun değil mi? Siz “faiz lobisi” diyorsunuz ya, işte bu, bu.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Sayın Milletvekilim, faiz yükü altında biz de eziliyoruz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Döviz lobisi Sayın Susam.

BAŞKAN – Sayın Güneş, şimdi hem anlattın hem “İskonto yapılıyor.” dedin üstüne de -ben Demir Bey duysun diye söylüyorum- “Biz de eziliyoruz.” diyor. Bu Van kedisi misali oldu yani olmadı.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – İçinde yer alan biri olarak emin olun öyle.

BAŞKAN – Yok, hiç inanmam, öyle değil. Yüzüne söylüyorum, topu taca atmayı sevmem.

Buyurun.

GPD YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAN ÜNVER – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, sayın üyeler, değerli hazırım; öncelikle saygılarımı sunuyorum.

Gıda Perakendecileri Derneği Yönetim Kurulu üyesiyim, aynı zamanda tüm alışveriş merkezleri ve Türkiye Perakendeciler Federasyonu adına söz almış bulunuyorum. Federasyonumuz kapsamında AYD’yle beraber 4 tane daha derneğimiz bulunmaktadır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kaan Bey, bir daha...

GPD YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAN ÜNVER – Gıda Perakendecileri Derneğinin Yönetim Kurulu Üyesiyim. Derneğimiz tüm alışveriş merkezleri...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kimler var bu Gıda Perakendecileri Derneğinin içinde?

GPD YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAN ÜNVER – Efendim, “modern organize perakende” diye tabir ettiğimiz yerli, uluslararası...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Modern yerler... Mesela kim bu modern yerler? Anlamak için...

GPD YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAN ÜNVER – Federasyon kapsamında AYD... Efendim, şöyle arz edeyim: Gıda perakendecileri...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani “modern” dediğiniz...

GPD YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAN ÜNVER – “Organize perakende” ya da “modern perakende” dediğimiz uluslararası tabirde tanımlanmış...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Mesela hangi firmalar var bunun içinde?

GPD YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAN ÜNVER – Gıda perakendecileri açısından sayacak olursam, Federasyon Başkanımız Sayın Vahap Küçük...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kusura bakmayın, şunu öğrenmek istiyorum: Çünkü gıda piyasasında çeşitli kuruluşlar var. Mesela PER-DER biraz sonra konuşacak. PER-DER’in içinde yer aldığı Ankara, İstanbul, İzmir veya Türkiye’nin birçok yerindeki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 22

yerel perakendecilerdir, biliriz, Pehlivanoglu, Altınbaş, Güler ve benzeri gibi. Siz benzer adı kullanıyorsunuz, sizlerde kimler var, onu öğrenmek istiyorum. Mesela firma olarak söyler misiniz bana?

GPĐ YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAĐ ÜĐNER – Tabii ki, Migros, Carrefour, Kiler, Metro, Makro, Uyum artı gıda servis sektöründeki küçük işletmeler yani ölçek olarak küçük olan işletmeler, federasyon kapsamında baktığımız zaman, alışveriş merkezleri federasyon kapsamındadır, birleşmiş markalar federasyon kapsamındadır. 5 tane derneğimiz var federasyon kapsamında ve Federasyon Başkanımız da Vahap Küçük'tür bütün perakendeyi temsilen.

Şimdi, efendim, ben dediğim gibi, burada federasyonun görüşünü yansıtacağım. Efendim, Türkiye'de perakende piyasasının büyüklüğü 300 milyar dolar civarındadır ve “modern ve organize” dediğimiz perakendeciler de bunun, bu cironun 100 milyar dolarını oluşturmaktadır, yaklaşık 700 bin kişi istihdam etmektedir. Büyüklük olarak da arz etmiş olayım. AVM'ler zincir...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Kaç kişi dediniz?

GPĐ YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAĐ ÜĐNER – 700 bin kişiyi istihdam etmektedir. Bu “modern ve organize perakendeciler” diye kastettiğimiz, AVM'ler de zincir mağazalar da bunların içerisinde. Efendim, sektörün büyüklüğüyle ilgili rakamsal konulara tekrar girmeyeceğim. Sayın Bakanımız zaten yüzde 15 gayrisafi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu 700 binin içinde 400 bin de var değil mi?

GPĐ YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAĐ ÜĐNER – Hepsini kapsar efendim o yüzden. Federasyon hepsini kapsadığı için genel rakamları arz ettim ben.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – AVM'cilerin 400 bini de var.

GPĐ YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAĐ ÜĐNER – Bütün çalışanlar dâhildir efendim. “Her şey para değildir.” diye demin de sözü geçmişti. Rakamlar konusunda zaten Sayın Bakanımız belirtmişti. Ekonominin yüzde 15'i, 2 milyon kişiyi kapsayan bir sektörden bahsediyorsak ekonomik anlamda çok büyüklüğü tartışmaya gerek yok ama ben para haricindeki bazı şeyleri de arz etmek istiyorum bir değişik bakış açısı getirmek açısından. Bu organize perakende sektörünün sağladığı başka faydalar var efendim. Çabucak saymam gerekirse kalite, ürün güvencesi, ambalajlama, hijyen, sağlık kurallarına uyum, müşteri memnuniyeti, kayıt dışı ticaretin önlenmesi, iş güvenliği gibi alanlarda bu organize perakende sektörü çok büyük katkılar sağlamaktadır. Kime? Tüketicie.

İki tane bunlara ilaveten çok önemli konu var, bunları da arz etmek istiyorum. Birisi, büyüklükleri sayesinde yakaladıkları ölçek ekonomisi, bu organize perakendecilere bir fiyat rekabeti yaratma, fiyatları kontrol etme ve dolayısıyla enflasyon konusunda Hükümet programları çerçevesinde bir destek de sağlamaktadır. Yani, bir fiyat kontrol mekanizması oluşturmaktadır enflasyon desteği açısından.

Bir de efendim, en düşük istihdam yaratma maliyeti perakende sektöründedir. Baktığımız zaman birim başına istihdam yaratma perakendede sanayiyle karşılaştırdığınızda çok daha düşük seviyededir. İş sağlanan kesimlere baktığımız zaman bayan çalışan, genç çalışan bizim sektörümüzde çok çok daha fazladır. Böyle bir sosyolojik tarafını arz etmek istiyorum sadece para konuşmayacaksak.

Efendim, bizim açımızdan tüketici kraldır. Perakendecinin gözünde tüketici ne istiyorsa perakendeci de onu yapar. Tüketici trendleri, bahsettiğimiz gibi, her şeyin yönünü çizen tüketici olduğu için, tüketici talep ediyorsa istediği malı, istediği yerde alma özgürlüğüne sahip olduğu için piyasayı da bir şekilde domine etmektedir. Yani, tüketicinin isteği haricinde siz zorla zaten bir şey yapamazsınız. Biz odağımıza tüketiciyi koyuyoruz.

Bir örnek vermek istiyorum organik gıdalarla ilgili. Tüketici böyle bir şey istediği için çok değişik fiyatlarda bir anda böyle bir pazar oluşabiliyor. Bu sizin kontrolünüzde değil, ne perakendecinin ne de tüketicinin kontrolünde olan bir şey değil salt olarak.

Efendim, bir de bu büyük küçük ya da güçlü güçsüz tartışması konusunda bir şey arz etmek istiyorum. Organize perakendeciliğe baktığımız zaman, bunun içerisinde biz büyük küçük diye ayırt etmiyoruz çünkü hepsi kol kola, el ele çalışıyor. Bugün küçük olan bir işletme yarın büyük bir ihracatçı olabilir. Bizlerle beraber çalışan küçük üreticiler zaman içerisinde sadece yerel bir üreticiyken ihracatçı konuma gelip büyük bir işletme hâline gelebiliyor. Dolayısıyla, biz bir bütün olarak baktığımızda, büyük küçük diye değil, eğer sektör içerisinde bir sorun varsa tabii ki sorunlara bakılabilirmeli ama biz güçlü güçsüz diye bakmak taraftarı değiliz. Bunu arz etmek istiyorum

Ben kanun tasarısıyla ilgili geneli üzerinde söz istemiştım, maddelerine geldiğimiz zaman, eğer müsaade ederseniz, o konuda da madde bazında da görüşlerimiz var, çok uzatmak istemiyorum o yüzden.

BAŞKAN – O zaman süreli vereceğim zaten böyle herkes istediği gibi şey anlatmayacak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Arkadaşımıza bir şey sorabilir miyim müsaadenizle.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kullandığınız tanımlarla organize, modern, tüketiciyi kral sayan, onun isteği dışında bir şey yapmayan, piyasayı düzenleyen, kadın çalıştıran ve bu anlamıyla kendinizi modern ticaret yapan insanlar olarak nitelediniz. Peki, bu anlatımınızı sizin dışınızda kalan insanlara bir haksızlık olarak görüyor musunuz, bu tanımlamayı? Bu kadar sorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Bir soru daha soralım.

BAŞKAN – Metin Bey, buyurun.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Piyasaya, filin züccaciye dükkânına girer gibi girdikleri yerlerdeki esnafa hiç gidip baktınız mı? Siz çağdaş, modern oldunuz, sizin dışınızdakiler ilkel ve gerici oldu, öyle mi, öyle mi oluyor bu iş? Bu mu yaklaşımınız sizin ?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sizin bu anlatımınızla ilgili Sayın Palandöken'e bir şeyler sormak lazım.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Bu anlattıklarınıza bakarsak tüm sizin dışınızda kalanların hepsi ilkel, gerici. Siz peki, şunu söyleyebiliyor musunuz: Sizden o stantı alabilmek için iliklerini emiyorsunuz adamların, iliklerini. Bir köşe alabilmek için iliklerini emiyorsunuz. Onu da söyleyiniz, onu da söyleyin. Corner alabilmek için, o sizin “organize” dediğiniz yerde mekân alabilmek için o adamlara kaç ayda çek ödettiriyorsunuz, kaç aylık çek veriyorsunuz? O çekleri verdikten sonra “discount”ları nasıl yapıyorsunuz? Reklamasyonu nasıl uyguluyorsunuz? Onları da söyleyiniz, onları da söyleyin.

BAŞKAN – Sayın Vekilim...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 23

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Çökerttiğiniz üreticileri de söyleyin. Peşinizde sizin alacağını tahsil etmek için inim inim kedi gibi yalvaranları da söylesenize. İki taraflı, tek taraflı yok. Evet, bir gerçeksiniz ama bu gerçekliği de, filin züccaciye dükkânına girer gibi yaptıklarını da söyleyeceksiniz ve de tanımlamalarınıza lütfen dikkat edin. Modern, organize, çağdaş...

Arkadaşlar, biz bakkallarla büyüdük, çarşamba pazarında büyüdük biz. Alışverişimizin her şeyini de çarşamba pazarında yapıyorduk. Çok şükür Allah’a, bak, çok sıhhatliyim, hiçbir problem de yok.

BAŞKAN – Sayın Külünk, bir şey söyleyeyim ben. Şimdi, kardeşimiz de...

AHMET ERDAL FERALAN (Nevşehir) – Başkanım, bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

AHMET ERDAL FERALAN (Nevşehir) – Çok da uzatmayacağım. Benim sorum şu: Şimdi, AVM’leri veya organize perakendecileri temsilen arkadaşlar gelmişler ve biraz önce de anlattılar, çok büyük bir sektörden bahsediyorlar, çok büyük yatırımlardan bahsediyorlar. Ben bu yatırımların sahiplerini burada görmek istiyorum. Bakın, Sayın Bakanımız burada Hükümeti temsilen, milletvekillerimiz de burada. Madem bu kadar önemli bir kanun, o AVM’lerin patronları nerede? Ben bunu özellikle sormak istiyorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Onlar tenezzül etmezler buraya.

BAŞKAN – Şöyle bir cevap vereyim size: Sağ olsun, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanımız Sayın Bendeve Palandöken ekibiyle lütfedip geldiler ama AVM’liler gelme tenezzülünde bulunmadılar.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Niye gelmiyorlar? Niye gelmiyorlar? Onlar da gelsin. Temsilcileri değil, kendileri gelsin.

BAŞKAN – Sayın Palandöken, buyurun.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Tabii, genç, delikanlı sayılır bize göre, tecrübesiz. Çünkü bu da yine bizim kültürümüzden, esnaf kültüründen yetişti ama bunları niye gönderdiler biliyor musunuz Başkanım, Değerli Bakanım? Zaman kazansınlar diye. “Biz söylemedik ki gönderdiğimiz çocukların dili sürçmüş.” Şimdi, nasıl yaptılar? Moderni, çağdaşı, perakendeyi... Nasıl bir kollu kumar makinesi olduğunu söylemiyor. Mağazaya girer girmez hemen görüyorsunuz, tüketici yanılma merkezi. Bizimkinde ne görüyorsunuz? Müşteri velinimetimiz. Başında yapacakları işi söylüyorlar, “Aman dikkatli yap.” diyor, “Buraya girdiğin zaman sana bir şey yaparlar burada, orada da kendini koru.” diyor. Esnafı arasındaki fark o. Orada da diyor ki: “Müşteri benim velinimetim.” Bu kadar yeterli Bakanım. Şimdi, bunlar zaman kazanmak istiyor. Ricam size bu işi bugün bitirin.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, özür dilerim bir şey daha arz edeyim de, benden duysunlar. Bana küçük esnaf kardeşlerim geldi, “Sayın Başkanım bir ayla verdim, dokuz aydır ödememi alamıyorum.” dedi. Çok üzüldüm, bu dünyanın öbür dünyası da var, sizin bu avukathığınız da bitecek, bu gençliğiniz de bitecek ama doğru işler yapmalısınız diye düşünüyorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Modern kapitalizmin öbür dünyası yok, sadece bu dünyası var.

BAŞKAN – Yani, bakın, hiç firma ismi vermiyorum. “Bir ayla aldılar benden.” dedi. Bizde burada iktidar muhalefet ayrımı yok arkadaşlar. dikkat ederseniz sayın vekilim Dedi ki: “25 yaşındaki bir genç kardeşimize mahkûm oluyor, o da görürse.” Siz bugün geldiniz herhâlde kapımızın açık olduğu dikkatinizi çekti mi? Ben Komisyon Başkanımı, benim kapım açık ama ismini güzel saydığınız o firmalara gittiğinizde randevu almak için reziller olduklarını bana bizzat şikâyet ettiler. Bunu, buradaki tüm insanların vicdanına işlesin diye söylüyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yani, bu aşamada herhangi bir söz talebim olmayacaktı ama özellikle hijyenin, kalitenin, organikliğin, doğrallığın sadece alışveriş merkezlerinde ve zincir mağazalarda satılan ürünler için veya büyük oranda geçerli olabileceği şeklinde bir ifade kullanıldı. Bakan olduktan sonra değil yani bu alanlarla ilgili görevli, yetkili bakan olduktan sonra değil daha öncesinde de bütün alışverişlerimizi esnaftan yapıyordum. Ben şahsen hâlen gidiyorum. Ayaş Mandıra var, isim de vereyim yani esnaf olduğu için reklam olmasında bir sakınca yok. Ayaş Mandıra var, doğal malzeme getiriyor. Dikmen’in bir köşesinde bu, son derece normal, bildiğimiz, klasik o görüntüler içerisinde bir market, küçük bir market. Belli sezonda özellikle bizzat ben gidiyorum, hâlen de gidiyorum ve korumasız gidiyorum, biraz önce Sayın Susam mıydı bilmiyorum, bir arkadaşımız söylemişti.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben söylemedim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Evet, bir arkadaşımız söylemişti “Korumasız gezin.” diye. Yufkayı -bakın, hepsi için geçerli istisnasız söylüyorum- alıyorum, biraz düşkünlüğümüz var. Polat Yufka yine Dikmen caddesi üzerinde, oradan alıyoruz, esnaf, küçük bir esnaf, yufka ticareti yapan ve üretimini de orada kendisi bizzat yapıyor. Ekmeği organik, çok güzel ekmek üretiyor, Fırıncı Orhan, esnaf oradan alıyoruz, Oran’ın ilerisinde bir yer var, özellikle hafta sonları gidip bizzat kendim alıyorum. Yine Deniz Market, küçük bir şey, diğer bütün market ürünlerimizi oradan alıyoruz, Hoşdere Caddesi’nde. Hepsisi kaliteli, inanın. Bir de özel, bire bir ilişki kurarak alışveriş yapmanın hazzını ancak orada yaşayabiliyorsunuz. Hiç değişmedi benim bu alışkanlığım, yıllardan beri de devam ediyor, Bakan olmadan önce de öyleydi, Milletvekili olmadan önce de öyleydi, şu anda hâlen devam ediyor. Tabii, arada dedikodu da yapıyoruz yani mahalledeki şeyleri söylüyor. Yani geçen çok ilginç bir şey söyledi, olumsuz anlamda değil tabii yani güzel böyle şeyler. Esnafın farkı bu. Esnaf mahalleleştiriyor, anonim hâle getiriyor ve o geleneksel değerlerimizi, büyüyen şehirde kaybolan insana tekrar kendi o ilişki kalitesini hatırlatıyor, ilişki seviyesini hatırlatıyor. Bu anlamda yani öyle bir tanımlama doğru değil. Bu benim yaptığım alışverişlerin hepsi normal, bildiğimiz esnaf ve hepsinin malı da kaliteli, özellikle kaliteyi arıyorum, özellikle organikliği arıyorum zaten bu alışverişini yaparken. Yani o nedenle, o ifadeyi kullandınız, sanki esnafınki daha az hijyen ya da daha az organik, bu kesinlikle doğru değil. Ben kendi şahsım, bizzat bunu her gün yaşıyorum, görüyorum ve o çerçevede...

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Mustafa Güneş’e bir söz vereyim.

Şunun için, siz lütfedip geldiniz, bu AVM’nin sahibini ben de hiç tanımıyorum aslında, bilmiyorum tanıyanlar var mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 24

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Efendim, öyle bir sahibi yok maalesef, ben onu izah edeyim size. Yani “Faiz yükü altında eziliyoruz.” deyince de inanılmadı ama hakikaten öyle çünkü o kredi sözleşmelerinde banka vekilleriyle görüşen de benim yani bu döngüyü iyi bilen bir insanım.

Buraya gelinmemesinin sebebi, daha doğrusu “Gelinmesi gerekir.” diye bir icap duyulmadı çünkü AYD’nin başındakiler de alışveriş merkezi yatırımcılarının profesyonel yöneticileri yani patronlar falan değiller zaten. O yöneticiler de bu bir kanun yapma süreci olduğu için bir hukukçuyu göndermek en doğrusudur çünkü son bir yıldır da yoğun bir şekilde diğer yapılan tartışmalar sırasında da katılan kişiler biziz, diğer arkadaşlarımız da yine izleyiciler sırasında.

BAŞKAN – Bu işin sahibi yok mu?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Efendim, yok. Şöyle izah edeyim.

BAŞKAN – Ya, 3 adam ismi söyle.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Ben size kendimden bir örnek vereyim. Bakın, beş yıl önce ben bu sektörü bilmiyordum ve bana bir iş teklifi geldiği zaman –samimi bir paylaşımda bulunacağım- ben çok tereddüt ettim –açıkçası, tenzih ederek söylüyorum, statik bulduğum için söyledim yoksa hakaretimiz bir anlamda değil- “Ya, bu saatten sonra emlakçı mı olacağım?” dedim. Hani, statik bir şey geldi çünkü daha önce de çok uluslu şirketlerin endüstriyel gruplarında çalışıyordum, daha dinamik gibi geliyordu o sektörler bana ama buraya girdikten sonra dünyadaki, başta Amsterdam, Londra ve New York’taki merkezlerin gayrimenkule yaklaşımının bizim menkul kıymetlere yaklaştığımız gibi yaklaştığını gördüm.

Yani bir milletvekilimiz, Sayın Susam’dı sanırım, kendisi de başka açıdan, diğer taraftan değerlendirdi ama bir gerçeğe parmak bastı. Bu “assets” dediğimiz, “varlık” dediğimiz AVM’lerin sahipleri fonlar. Yani Türkiye’de istisnai bazı durumlar var, bazı aile şirketleri var yani onlar işletiyorlar, kendi aile yatırımlarıdır falan ama yerli yatırımcı...

BAŞKAN – Yani muhatabımız fonlar, ölene kadar göremeyeceğiz.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Göremeyeceksiniz çünkü öyle bir şey yok. O fonlar da şöyle söyleyeyim, bakın, sistem şu, fonlardaki para kimin, onu da söyleyeyim: Batı dünyasındaki bireysel emeklilik sistemine giren küçük, tek tek tüketiciler. Yani artık eski o merkantilist, kapitalist dönem falan çoktan geçti, artık yani global bir ekonomi var. Kanada’daki işte ayda 100 Kanada doları maaşından para kesilen kişinin parasıyla Türkiye’de gelip Kütahya’da veya bilmem nerede bir AVM yapılıyor yani olay bu. Böyle bakmadığınız zaman da konuyu kavramakta güçlük çekeceğiz. Diğer yandan da diyeceğiz ki: “Yabancı sermaye niye gelmiyor.”

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum, vallaha çok teşekkür ediyorum. Bu kadar güzel anlatılabilirdi. Samimi söylüyorum, aynen katılıyorum, çok güzel anlattın.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Şimdi, bu hoşumuza gidebilir, gitmeyebilir, herkesin bir ideolojik siyasi bakışı olabilir, hoşumuza gidebilir, gitmeyebilir ama bu mutlak bir şey bir vakıa, ortada duruyor. Buna da Hükümet, kanun yapıcılar karar verecekler zaten yani bu vakıaya nasıl yaklaşacaklar? “Sermaye gelmesin.” de diyebilirler, halkın oylarıyla seçilen temsilciler böyle de diyebilirler ama...

BAŞKAN – Hiç yerli AVM sahibi yok mu?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Efendim, var, isim kullanmak istiyorum, birkaç tane aile var, AVM sektörüne son sekiz on yıldır girmiş ama dünyada bu işi yapan yani ticari gayrimenkul “commercial real estate” diye geçiyor. Bu işi yapanlar tamamen fonlardır. Şöyle izah edeyim efendim, yurt dışında, örneğin Almanya’da 3 ayrı fonksiyon vardır, varlık yönetimi, mülk yönetimi ve aynı zamanda geliştirme safhaları. Kanunen bu 3 fonksiyonu da –bizde de benzer bir yapı GYO’larda yeni başlıyor- bir arada yapan şirket de yasaktır.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Sayın Külünk, buyurun.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Beyefendi satır arasında “Yabancı sermaye gelsin, isterse gelmesin” üstü örtülü bir tehdit var.

Burası Parlamento, bir kere bunu bilin. Burası milletin iradesinin tecelli ettiği yer. Burada hiçbir cümle milletin iradesinin üstünde bir cümle olamaz. AK PARTİ iktidarının Türkiye’de doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının önünü on iki yılda nasıl açtığının şahidi bizatihi kendinizsiniz, onun için buradasınız. Globalleşmenin biz de farkındayız ancak küreselleşmenin yerel değerlerle örtüşmesi o ülkelerin yerel politikalarıdır. Küresel sermayenin Türkiye’deki yatırımlarının önünü açma noktasında hangi problemle karşılaşıldı bugüne kadar? Şimdi de bu ülkenin kendine ait değerleri var. Bu ülkedeki bakkalın, bu ülkedeki esnafın, Almanya’daki esnaf kadar değeri yok mu? Bu ülkedeki berberin, bu ülkedeki kasabın Almanya’daki, İngiltere’deki hakkı korunan yerel tüccar kadar değeri yok mu?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Elbette ki var.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Bizim meselemiz, bu ikisi arasındaki korelasyonu sağlama meselesidir. Yoksa, yabancı sermayenin Türkiye’ye gelip gelmeyeceğiyle ilgili kararı AK PARTİ iktidarı vermiştir, gereğini de yapmaktadır. Onun için, siz lütfen, cümlelerimizde umarım sürçülisan ettiğiniz. Burası Parlamento, ona göre.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Aklıma daha getirmediğim öyle bir şey.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Burası Parlamento, milletin iradesi var burada.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Burada bir anlamda...

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Aynı cümleyi Amerika Birleşik Devletleri’nde limanları almak isteyen Çinlilere limanlar teslim edilmezken de konuşabiliyor musunuz?

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Yok, efendim.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Aynı cümleyi Fransızların kendi üreticilerinin haklarını korumak için küresel bir gücün gelip Çinlilerin yatırım yapmak için adım attığında kullanabiliyor musunuz? Siz sadece Türkiye’deki temsilcisi değilsiniz, siz bu anlayışın küresel ölçekteki karşılığıdır. Aynıısını yapabiliyor musunuz? Biz bu ülkenin doğruları neyi emrediyorsa küresel gerçekleri yadsımadan, küresel gerçekleri gerçeklik olarak kabul edip yerel değerlerimizi de korumak kaydıyla bir dengeyi tesis etmek için

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 25

buradayız, hassasiyetimiz o. Yoksa, bu ülkede alışveriş merkezi yapılmasın... Bu kadar alışveriş merkezinin iznini hangi irade verdi? Hangi iradeyle bu alışveriş merkezleri yapıldı? 1990'da Galleria, Capitol'le başlayan Akmerkez'le başlayan İstanbul'daki alışveriş merkezi sayısı 51. Bunların hepsini de bu irade verdi. Onun için, cümlenize dikkat.

BAŞKAN – Sayın Külünk, teşekkür ediyorum.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Sayın Başkan, çok özür dilerim, öyle bir kastım yoktu.

Sayın Milletvekilim, ben burada yabancı sermaye temsilcisi değilim. Ben bir vakıyı anlatmak için, Sayın Susam bir tarafından baktı, biz de diğer tarafından...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çok güzel anlattın, teşekkür ediyorum.

AYD TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜNEŞ – Yani bir gerçeğin iki ayrı açıdan, tabiri caizse vasıflandırılmasını, betimlenmesini yapmış olduk.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Bak, bu masanın etrafındaki bütün arkadaşlar o gerçekliklerin çok iyi farkındalar. Hepsi sokaktan gelme bu insanların, iş adamı, oda başkanı, iş adamı, iş adamı, iş adamı, iş adamı, hepsi iş adamı, hepsi sokağın içerisinde gelme.

BAŞKAN – Söz sizde.

Buyurun.

TÜRKİYE TÜKETİCİLERİ KORUMA VE EĞİTİM VAKFI BAŞKANI BAYRAM KISIKLI – Ben de buraya bir tüketici açısını eklemek istiyorum. Kısa konuşacağım.

Şimdi, 28 Kasım 2014 günü yani geçen hafta 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, yeni tüketici kanunumuz yürürlüğe girdi. Bu kanun zayıf, güçsüz, küçük tüketici tanımını kabul etmiyor. Güçlü, hak arama yollarıyla donatılmış, Avrupa Birliğinin 2011'de aldığı Avrupa Birliği Tüketici Hakları Direktifi'ni Türkiye'de kurumsallaştıran bir kanun oldu. Dolayısıyla, bu ticaretin yeniden düzenlenmesiyle ilgili bir çalışma yapılırken esnafları dinledik, şeyleri dinledik ama tüketiciyi de ihmal etmemeliyiz. Tüketici kraldır, doğru; artık, tüketici patronudur. Son söz şöyle denilebilir: Bana kim iyi hizmet ediyorsa, benim haklarımı kim iyi koruyorsa ben ondan alışveriş yaparım. Ama Sevgili Başkan da bir şey söylememe izin versin: Pazar günü benim bir keyfim var, ailemle gezmek isterim hem de alışveriş merkezinde.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Buyurun.

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARİF BAYRAKTAR – Kategori Mağazacılığı Derneği Yönetim Kurulu üyesiyim.

Hakikaten konu çok önemli bir konu ve çok muhatabı var. Şimdi, esnaf, geleneksel, organize, çarşı, pazar, alışveriş merkezi, İnternet; hepsi perakende. Yani perakendeyi konuşuyorsak bunun hepsi bu perakendenin içerisinde. Bizim -şirket olarak söyleyeyim, biraz aslında güzel gitti son şeyde, sorular da güzel- 140 mağazamız var, 45 tanesi cadde mağazası, diğerleri AVM'de. Son zaman içerisinde AVM gücüne inanıp giren iki tane yabancı şirketi saf dışı ettik, yerli sermaye açısından söylüyorum. AVM'ye girmek, öyle, ezeceğim, geçeceğim anlamına da gelmiyor. Hakikaten çok boyutlu bir iş ama bunu yaparken perakendenin burada -gecikmiş olarak da Türkiye'de- bence oyun kurallarını yazıyoruz. 1991 Hacettepe ekonomi mezunuyum, Ankara'da dört yıl yaşadım. Şimdi, geldiğimde Ankara çok daha değişik bir Ankara. Eskişehir yolunda gittiğim alanda AVM'ler var ama uçaktan baktığınızda şehir öyle bir gelişmiş ki dün şehir dışında dediğiniz AVM, bugün şehir içinde olmuş. Kabahat şehir planının mı, AVM'nin mi, yoksa Türkiye'nin büyümesi mi? Türkiye büyüyor hakikaten, yerinde durmuyor. Bir sürü şehirde AVM'ler artık ister istemez, bir şekilde şehir içerisinde olmuş, yeni yerler çıkmış, eskiden çok iş yapan yerler etkisini azaltmış. Demin sayın milletvekilim söyledi, Gaziantep'teki yıkılan AVM'yi. Bizim orada mağazamız vardı, şehir hakikaten orada aks değiştirdi, o AVM yıkılıyor. Biz de çıktık oradan, iş yapmadı, zarar etti, AVM yatırımcısı da zarar etti. Hakikaten her şeyi konuşmamız lazım, çok boyutlu bir iş. Oyun kuralları... Nasıl bir maç oynanırken kurallar belirleniyor; sarı kartı, kırmızı kartı, ofsayı var, golü var, onları belirlemek...

Ben burada bir şeye çok önem veriyorum. Bunu yaptığımızda, yapıldığında, Sayın Parlamento bu işi yaptığında -milletvekilllerimiz, sizler- rekabet ortamından uzaklaşmamak lazım. Bu işin ilacı rekabet. Bakın, burada alışveriş merkezleri kendi içerisinde çok ciddi rekabet ediyor, biliyorum. Biz teknoloji perakendecileri ciddi rekabet yapıyoruz, biliyorum. Gıdaacılar yapıyor, biliyorum. Gıdaacıların bir örnek vereyim: Bugün, gıdaacıların en büyüğünün AVM'lerde mağazası mı var? Hayır, yok. Türkiye'de en büyük gıda işini yapan şirketin AVM'de bir tane mağazası yok, olmasına ihtiyacı yok çünkü...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Discount mağazacılık...

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARİF BAYRAKTAR – Çünkü modelini farklılaştırmış.

Bakın, bu ülkenin 2023 hedefi var. Bu ülkeden 10 tane dünya ölçeğinde marka çıkartmaya çalışıyoruz. Nasıl çıkacak? Gelenekseli koruyacağız, değerlerimiz; Ahiliği koruyacağız, değerlerimiz ama dünya ölçeğinde de şirketler çıkartmamız lazım. Nasıl çıkacak büyümeyiz? Nasıl bir Amerikalıyla, Avrupalıyla rekabet edecek o sermaye birikimini sağlamazsa? Nasıl olacak? Bakın, bu perakende yasası o manada çok önemli, rekabeti asla ortadan kaldırmamalı.

Şimdi, teknoloji perakendesinden bir örnek vereyim: Sony marka televizyon. Bundan on yıl önce hepiniz Sony marka televizyon alıyordunuz. Şimdi alıyor musunuz? Kimse almıyor, neden? Çünkü Koreliler yaptı LCD yatırımını, onlar başka bir ayakta kaldı ve bittiler. Şu an Sony'nin LCD'sini kimse almıyor. Pazar payı ne kadar? Şimdi, Samsung ve LG pazarın dominant hâkimi. Değişti, Japon teknolojisi bir işe yaramadı çünkü teknoloji değişimini ortadan kaldırdı, o yatırımı, o şeyi görmedi, yanlış yaptı. Ciddi manada bir İnternet geliyor. Almanya'da pazar günü kapalı ama Almanya'da İnternet'in oranı yüzde 50. İnsanlar yüzde 50 İnternet'ten alışveriş yapıyor. Türkiye'den hâlen çok düşük bir oran. Amerika'da yüzde 30'larda organize perakendede. O nasıl perakendeyi etkileyecek? Ama etkileyecek. Ali Baba Amerika'ya kote oluyor, 15 milyar dolara Çin şirketi Amerika'da kote oluyor. Bakın, dünya çok değişen bir boyutta, bunu da görmemiz lazım. Bence, bu çok boyutlu, çok ayağı olan yerde Bakanlığımızın çalışması hakikaten, yani en azından asgari müştereklerde çok iyi olmuş diyorum şahsen. Bakın, hiç dernek değil... Belki dernekler kızarlar bana ama bir merhale katetmişiz, bence bu bir başlangıç. Çok da topu taca atmadan -Sayın Başkanımız da hakikaten güzel şey söyledi- artık bunun bir yasası olmalı. Bence hızlı bir şekilde topu taca atmadan bir şekilde bir adım ilerlemek lazım.

Çok teşekkür ederim sabrınıza.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 26

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Biz teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun değerli katkılarınız için.

Buyurun.

TPF BAŞKANI MUSTAFA ALTUNBİLEK – Türkiye Perakendeciler Federasyonu Başkanım, Ankara’da yerel marketçilik yapıyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim, değerli katılımcılar, değerli basın; çok konuşuldu, hakikaten dilime tercüman olan değerli Komisyon’da çalışan milletvekillerimiz oldu, kendilerine huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Sayın Başkanım Bendevi Bey bizim dilimize tercüman oldu.

Ben iki konuyu ele alacağım, birçok şey söylendi, vakit de daraldı. Benim için en önemli -bir başkan olarak- iki konu var. Birincisi, küçük esnafın korunması. Ben bakkallıktan gelmeyim, şu an Ankara’da market işletiyorum ama ben bakkal iken komşum çocuğunu bize emanet ederdii veya işte, ne bileyim, üst katta bir komşumuz bir şey istediğinde fihristli bir defterimiz vardı, verisiye yazardık. Bugün baktığımızda, organize perakende farklı bir şekilde geliyor. Ama ben istiyorum ki, sokaktaki küçük esnafımız kalkınsın, gelişsin, büyüsün. Bu şekilde çok da büyümüyor, gelişmiyor.

İkincisi, bizim çalışanlarımız gerçekten bizim için önemli. Madem perakende geliyor, büyüyor, bunu sürdürebilmemiz için çalışanımızı rahatlatmamız lazım. Kamuda hafta sonu, cumartesi, pazar kapalı. Bizim çalışanımızın sayısına baktığımızda 2 milyondan bahsediyoruz, hafta sonu tatili yok. Mesai saatlerine baktığımızda, tüm perakende de inanın on iki saat çalışıyor. Bunlara evde dişini fırçalamaya, saçını taramaya vakit tanımıyoruz. Bu çalışanlarla biz ne verimliliği yakalayabiliriz ne sürdürülebilirliği. İlle de pazar günü tatil olmayacaksa ama haftanın bir günü kesinlikle tatil olmalı, mesai saati düzenlenmeli. Bu da ancak yasa koyucularla olur. İnşallah, bu yasa sektörümüze, bizlere, perakendeye katkı sağlayacak şekilde çıkar diyorum.

Bir önemli konu da -tabii isim vermeyeceğim, doğru da olmaz- çok hızlı bir şekilde bu “discount” dediğimiz mağazalar büyüyor. Bugün, Türkiye’de baktığımızda, üç tane marka 10 bin adedin üzerinde. 2018 yılında da bunun 20 bin olacağı söyleniyor. Baktığımızda, metrekaare anlamında küçük ama, hakikaten de küçük esnafımıza yani mahalledeki pastanesine, bakkalına, yufkacısına, demin Değerli Bakanım saydı, o bütün esnafımıza zarar verir. Her şeyi de satar olmuş. Dolayısıyla, buna bir sistem getirmek lazım, yani bir düzene koymak lazım. Eğer bu bir düzene konulmazsa -ismine “indirim mağazası” da diyoruz- bunun bir şekli olmazsa... İnanın, şu an gidin, köylerimizde, nahiyelerimizde bu indirim mağazalarının ismini görebilirsiniz. Biz bunlara karşı değiliz ama bir düzenleme gelsin, bu düzenlemeyle açılsın.

Ben son cümlede, AVM’lerde şu an bakın, hiçbir yerel market ismi söyleyemezsiniz, bizim kendi yerel market ismi. Tamamen biraz önce sayılan isimler orada mevcut. Bizi kapısından bile geçirmiyorlar.

Ayrıca, bu AVM’lerde, inanın, çalışanlar sabahın 8’inden 12’ye kadar orada çalışıyorlar. Bunları orada hücre gibi içeriye atıyoruz. “Efendim, pazar günü nereye gideceğiz? AVM’ye.” Parka gitsin, pikniğe gitsin, eşini, dostunu, annesini, akrabasını ziyaret etsin, tiyatroya gitsin. Gidecek yer mi yok? Ama maalesef bir “AVM, AVM” tutturulmuş. Tamam, AVM olsun, bir gerçekğimiz, ben olmasın demiyorum.

BAŞKAN – İşin kötüsü sinemalar da orada.

TPF BAŞKANI MUSTAFA ALTUNBİLEK – Efendim, eskiden sinemalar mahallede vardı, yine açarız, mahallelerde olur. Tiyatroya gider, müzelerimiz var bir sürü, onlara gider, güzel parklarımız var, parklarımızı ziyaret eder.

Dolayısıyla, biz AVM falan karşıtı değiliz ama öncelikle şu çalışanlarımızı bir huzurlu hâle getirelim, huzurlu bir şekilde çalışsınlar. Hakikaten bu mesai saatleri düzelmezse biz bu işi kaybediyoruz.

Ben bir Başkan olarak iki örnek vereyim: Samsun’da yerel market kalmadı, hepsi battı. Kayseri’de geldim, bir tane marka var şu an, ismini söylemeyeceğim, orada da bitti. Yıl içinde en az 5 tane yerel market kayyuma gidiyor, iflas ediyor, zarar ediyor.

Ayrıca, yani bu AVM’ler bizim tüm toplum çalışanlarına tuzak kuruyor efendim. Çalışanların hepsinin cebine bakın, kredi kartı mağduru. Benim 3 bin çalışanım var, 3 bini de borçlu, yüzde 10’u da icra takibinde. Yani orada bir tuzak var, işte “Oraya da gideyim, buraya da gideyim, şuna da harcam, çocuk ağladı, şunu alayım, hanım şunu istedi.” Vesselam... Bu ailevi dokulara da zarar veriyor.

Dolayısıyla, benim Değerli Bakanım, Sayın Bakanım, bunları da göz önüne alarak bu yasanın hem topluma hem millete hem perakendecilerimize hayırlı olmasını dileyerek bir an önce de çıkmasını istiyorum.

Biraz heyecanımı da bağışlayın yani, ilk defa böyle bir konuşmanın içindeyim. Ben de bakkallıktan geldim bu işe. Ama ben istiyorum ki mahalledeki bakkal yaşasın, ben gerekirse haftada bir gün kapatayım yerel market sahibi olarak.

Teşekkür ediyorum hepinize katkılarınızdan dolayı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sayın Susam, müsaade edersen bir şey diyeceğim.

Sayın Mustafa Altunbilek, içinizden geldiği gibi konuştuğunuz için teşekkür ediyorum, Allah sizden razı olsun.

Buyurun.

GPD YÖNETİM KURULU ÜYESİ KAAN ÜNVER – Efendim, bir konuya bir açıklık getirmek ve cevap da vermek istiyorum uygun görürseniz.

“Modern perakende ya da organize perakende nedir?” diye sorulduğu zaman, bunlar uluslararası standartlarda tanımlanmış tabirler olduğu için bir açıklama anlamında biraz detaya girmiştim ama tabii ki “Diğer taraf ya da küçük esnaf bunlara riayet etmiyor.” diye bir iddiamız zaten yok. Ben sadece modern ve organize perakendenin biraz daha ne anlama geldiğini ifade etmek istedim.

Tabii ki her sektörde yanlış uygulamalar olabilir -demin sorulan sorular çerçevesinde söylemek istiyorum- ama bizim amacımız, burada zaten bugün buraya gelmenin amacı bu sorunları görebilmek ve bu sorunlara çözüm olabilecek bir yöntem belirlemek. Burada da ortak yol bulmak, ortak akıl yürütmek amacımız olduğu için elimizden geldiği kadar, bir yıl boyunca, biz bir yılı aşkın süredir Bakanlığın tasarısına elimizden geldiğince objektif görüş sağladık ve karşılıklı bilgi alışverişini Bakanlıkla iyi de bir noktaya getirdik ve şu anda inanıyoruz ki, demin bahsedildiği gibi, 2023 hedeflerine, ülkenin büyümesine katkıda bulunacak, bir katkı yapacak aşamada olduğumuzu düşünüyoruz efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 27

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Bursa Milletvekilimiz Sayın Mustafa Öztürk.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, ortada gerçek var. İşte, ister “organize perakende” deyin, ister “alışveriş merkezleri” deyin, ister “büyük mağaza”, ister “marketler zinciri” deyin, bu bir gerçek. Yani birçok vatandaşımızın tercih ettiği yerler. Hiç kimse, ben mesela, hazırladığım teklifte böyle bir karşıtlığımız yok, sektörün de önüne geçme gibi niyetimiz yok. Bunlar var zaten, olmaya da devam edecek. Yani, burada bir sıkıntı yok. Bizim burada yapmak istediğimiz veya tekliflerde de, tasarıda da -ki biraz sonra geleceğim oraya- küçük esnaf ama AVM’lerin veya işte, rekabette orantısız güç kullanmanın da önüne geçerek küçük esnafımız ve sanatkarlarımızın da korunması ve önünün açılması. Yani bu bir denge meselesidir, evet, sektörün bir düzenlemeye tabi olmasıdır. Ben mesela, Bakanlığımızın tasarısını tek tek, madde madde inceledim, benim teklifimi de inceledim. Müthiş, küçük esnafımızı destekleyecek, sektörü düzenleyecek çok güzel kurallar var. Bunu gerçekten, birkaç maddede sadece söyledim işte. Yani “Çalışma günleri veya saatleri, vali veya yerel yönetimler tarafından mevsim şartlarına veya bölgesel şartlara göre değerlendirilebilir.” Biz biraz daha somutlaştırmışız. Öteki taraftan, işte, bu AVM’lerin veya büyük mağazaların, market zincirlerinin kurulması ve işleyişiyle ilgili kriterleri belirlemeyle Bakanlığımızın tasarısını da Bakanlar Kuruluna bırakıyoruz. Bakanlar Kurulu da bütün bunları değerlendirecek biraz önce bahsettiğim gibi. Dolayısıyla, bizim amacımız perakende sektörünü bir sisteme getirmek, perakende sektörünün işleyişini sağlamak, kurallara bağlamak ve bu sektörün önünü açmak. Biraz önce arkadaşımız da söyledi, hem İnternet üzerindeki alışverişi artırmak yani pastayı büyümek. Bunun için uğraşıyoruz. Bunu yaparken de tabii ki esnaf ve sanatkarlarımızı, tedarikçileri, çalışanları, pazarcıları da düşünmek mecburiyetindeyiz. Bu bir denge meselesidir. Bu dengeyi de, tahmin ediyorum, işte, burada Komisyon üyelerimiz var, tartışacak, Genel Kurula gidecek, milletvekillerimizin katkılarıyla ben iyi bir noktaya geleceğini düşünüyorum. Bunu şunun için söylüyorum: Bir nokta alınıp onun üzerinden tartışılıyor. Bu çok sağlıklı bir yaklaşım tarzı olmasa gerek çünkü çok madde var hem tasarıda hem tekliflerde.

Ben, tabii, bütün sektör temsilcilerine bu açıklamalarından dolayı da teşekkür ediyorum. İnşallah güzel bir çalışma olacak.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Buyurun, kısa olsun.

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARİF BAYRAKTAR – Sayın Konuşmacı konuşurken unuttuğum şeyi de şey yaptı. Tüccar basiretli olur. Bizim kanunlarda, geleneklerimizde hep basiretli tüccar. Tüketici de basiretli olur ama Türk tüketicisi hakikaten basiretli. Yani, hepimiz tüketiciyiz, hiç de böyle yanlış karar almıyoruz. Her şeyin en iyisini, en iyi fiyatısını takır takır arayıp buluyoruz. Havalara iyi olduğunda mangal yapmayı biliyoruz, sahile innmeyi biliyoruz, hava kötüleştiğinde de AVM’ye gitmeyi biliyoruz. Yani bu datalar her zaman var, yani on yıldır Türkiye’de tüketicinin ne yaptığı var. Gerçekten oturmuş bir sistem var yıllar itibarıyla. Tüccarımız da aslında basiretli, esnafımız da basiretli, tüketicimiz de basiretli deyip katkı yapmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Farklı tarafların düşüncelerini elbette ki hepimiz saygıyla karşılayacağız, katılmadığımızda da mutlaka gerekçesiyle beraber karşıt fikrimizi söyleyeceğiz. Bunda hiçbir sıkıntı yok. Komisyonun zaten yıllarca çalışma usulünde bunlar var.

Şimdi biz baştan, alt komisyon marifetiyle çok daha derli toplu çıkması önerimizi getirdik ama anlaşılan o ki sektörün, Konfederasyon Başkanı dâhil olmak üzere, “Bir an önce bunu çıkartalım, alt komisyona gittiği zaman gecikir.” endişesi var. Alt komisyonun tam tersine böyle bir kanun çıkmasını geciktirmekten ziyade, daha hızlı çıkması amacıyla tarafımızdan teklif edildiğinin bir kez daha burada anlaşılmasını özellikle söylüyorum. Yok, bu bu döneme yetişmez, çıkmaz, kalırsa, “Buna Milliyetçi Hareket Partisinin alt komisyon teklifi mani oldu.” gibi bir bahanenin de üretilmemesi için bu konudaki sözümüzün iyi anlaşılmasını özellikle söylemek istiyorum. Tabii ki, Komisyon kendi kararını kendisini verecek bu alt komisyonu kuracak olan bu Komisyonun kendisi. Anlaşılan o ki, buradaki bir gecikme veya tahvil takvimdeki bir gecikme, yarın alt komisyonu kurduran, örneğin, Milliyetçi Hareket Partisinin faturasıdır diyebilirler, ben bunu açık açık söylüyorum, böyle bir suçlamayı asla kabul edemeyiz. Burada arkadaşlar sabaha kadar biz çalışırız, hiç problem değil ama bu şekilde çıkmasına rıza gösteriyorsa eğer bu sektörün temsilcileri sadece şunu derler yarın: “Biz uğraştık, böyle bir kanun çıkardık.” Kime yaradı? Kime yaradığını kamuoyu değerlendirir. Alt komisyondaki ısrarımızı sebebi şudur: Tarafları çok iyi dinleyelim, küçük esnafı, yerli esnaf ve yerli sanayiciyi koruyacak düzenlemeyi eğer buraya koyabileceksek bu Komisyonunda bu şekilde biz teklifimizi gerekirse geri çekebiliriz. Yani, Milliyetçi Hareket Partisinin alt komisyon ısrarının altındaki yatan tek gerçek şudur: Bu yasa on yılda bir fırsat bulundu, Komisyona geldi. Gelin, adam gibi çıkaralım, değilse bir daha “Bu çıksın, kervan yolda düzülür, bir sene sonra da başka bir Hükûmet gelir veya başka bir Komisyon gelir, orada da şunu düzeltiriz.” Arkadaşlar bunu unutun. Bakınız, ben sekiz yıllık Mecliste bu Komisyonunda yoğun emek veren diğer arkadaşlarım gibi, tecrübe sahibi olarak söylüyorum. Burada bu düşündüklerimizi bu Komisyonunda dercettiniz, ettiniz kanuna, değilse bir on sene daha beklersiniz. Ben, bunun iyi anlaşılmasını söylüyorum, ona göre kararımızı verelim.

Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim. Birleşmiş Markalar Derneği Genel Sekreteriyim.

Çok zamanınızı almayacağım. Birleşmiş Markalar Derneği 150 firma ve yaklaşık 500 kadar markadan oluşan, çoğunlukla Türk markalarından oluşan bir sivil toplum kuruluşu. Yani, bu toplantının alışveriş merkezleri bölümü yoğun olarak tartışıldı, Türk markaları da belki bunun ikinci bir ayağını oluşturuyor. Derneğimizin Başkanı Hüseyin Doğan, Ramsey İcra Kurulu Başkanı ancak çarşamba sabahı yurtdışına çıktı ve pazar akşamı dönecek, ne yazık ki katılamadı.

Perakende ticaretinin paydaşları kimler, önce buna hızlıca bakalım: Esnaf, tüketici, perakendeci, ülke ekonomisi ve çalışan. Tüketici menfaati -beyefendi de söyledi- her şeyin üstünde. Tüketici, istediği ürüne istediği yerde, dilediği fiyatla ulaşabilme imkânına sahip ve bu imkânın da devam etmesi gerekiyor. Perakendeci ülkeye katkı sağlayan, ülke ekonomisine katkı sağlayan bir paydaş, benim Genel Sekreteri olduğum derneğin üyelerinin 2014 yılı cirosu 42 milyar dolar, yurt dışında 3 bin tane mağazaları var ve 2023 hedefi yurt

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 28

dışında 20 bin mağaza. Bütün bu markalar alışveriş merkezleriyle büyüdüler ve yurt dışında da alışveriş merkezleriyle büyümeye devam ediyorlar. Tabii, cadde mağazacılığı da çok önemli yani sadece Türk markalarının AVM’lerde büyüdüğünü veya AVM’lerle iş yaparak geliştiğini düşünmek de yanlış, bunların cadde mağazaları da var. Burada tartışırken modern, geleneksel ayrımı belki biraz yanlış anlaşıldı, modernin karşılığını çağ dışı, ilkel anlamında düşünmüyoruz, geleneksel perakende olarak görüyoruz yani bakkal, manav, kasap, sizin biraz önce anlattığınız işte evinize giderken alışveriş yapmaktan hoşlandığınız ticaret erbabı. “Modern” dediğimiz de zincirleşmesini tamamlamış mağazalardan oluşan markalar.

Pazar günleri AVM’lere tüketicilerin gitmemesi ya da pazar günleri AVM’lerin kapatılmasının sağlayacağı faydayı şöyle değerlendirmek lazım, demin yanlış bir görüş ifade edildi sanki alışveriş merkezlerindeki mağazalarda görev yapan kişiler -tabiri lütfen bağışlayın- yani köle düzeyindeymişçesine çalıştırılıyor gibi bir izlenim yaratıldı. Pazar günü kapatmakla bunlara tatil imkânı sağlanacağı düşüncesi yanlış çünkü zaten buralarda çalışan insanlar hafta içi bir çalışma gününü veya yasanın uygun gördüğü şekilde tatil olarak değerlendiriyorlar yani kimseyi yedi gün yirmi dört saat veya on iki saat herhangi bir kurumda çalışmaya zorlamıyoruz, markalar zorlamıyorlar belki o....

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Kapıyı gösteriyorlar.

ALİM İŞİK (Kütahya) – İtiraz eden ertesi gün işinden oluyor.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Bunlar herhâlde öznel yani bunlar kişisel değerlendirmeler ya da bir-iki örnek çerçevesinde verilen...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bugün itiraz eden Türkiye’nin neresinde, hangi ilde olan bir çalışan olursa olsun ertesi gün işinden olur.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Sayın Milletvekilim, bunların tam olarak şeylerini bilmiyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, bu konuda müsaade eder misiniz, ben de bir cümle söylemek istiyorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Ama şu var üslupta yani: Milletvekilleri sanki şeyde yaşıyor.

Birleşmiş Markalar Derneği olarak, alışveriş merkezlerinde alın teri dökenlerle ilgili bağımsız bir araştırma kuruluşuna memnuniyet araştırması yaptırın. Ben yaptırırım, sonucunu göndereyim size. İki sene evvel yaptırırım, sonucunu göndereyim ben size.

Şimdi biz de sokakta yaşıyoruz, o alışveriş merkezlerinden biz de hizmet alıyoruz, biz de ürün alıyoruz, o insanlarla bizim de temasımız var, biz de duyuyoruz. “Öznel, bir iki insanın kanaati...” Nereden çıkarıyorsunuz onu ya, bir yapın bakayım araştırmanızı. Elbette de bir itiraz etme hakkı yok, günde on üç saat çalışıyor; mecbur, isterse itiraz etsin, kapıyı gösteriyorsunuz hemen.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Sayın milletvekilim, bizim üye firmalarımız...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade eder misiniz.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Özür dilerim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu, işte, ‘İtiraz eden yarın şöyle bir durumla karşılaşılıyor.’ ibaresini sadece alışveriş merkezlerindeki mağazalar için söylememiz çok hakkaniyetli olmaz. Bu, sadece orada olan, olabilen bir şey değil maalesef. Yani, toplumumuzda yerleşmemiş bir şey var. Gerekli kamu kurumlarına müracaat etme, itiraz etme, hak arama konusunda maalesef eksikliklerimiz var, bu, sadece alışveriş merkezlerinde değil, her yerde olabilen bir şey yani haksızlık yapmamak lazım. Şimdi her şeyiyle, affedersiniz, “tu kaka” ilan etmeyi ben doğru bulmam, biraz daha vicdanlı davranmamız lazım.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bu yargıdan o anlaşıldığı için, ben bir örnek verdim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, başka bir şey söyleyeceğim yani...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bu ülkenin gerçeklerini hepimiz biliyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bakın, esnafın korunması gerektiğini hepimiz söyleriz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Çalışanın da korunması lazım.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Evet, korumamız lazım, doğrudur, esnafın korunması lazım.

ALİM İŞİK (Kütahya) – İşverenin de korunması lazım.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama, siz mahallenizdeki bakkalın چراغının saat kaçtan kaçta çalıştırıldığını biliyor musunuz? Orada da oluyor bu şey, bu bir kültür meselesi; yanlış, orada da yanlış, orada da yanlış. Şimdi tamam, o bakkalı koruyalım ama o چراغı da korumamız lazım. Tamam, alışveriş merkezlerindeki, efendim, ezmeyi, ezilmeyi tenkit edelim, onunla ilgili tedbirler almaya çalışalım ama “Her şeyin sorumlusu sizsiniz.” demek de aşırı olur diye düşünüyorum, kusura bakmayın, kimseye yaranmak için de söylemedim, vicdanen bunun söylemeyi doğru bulduğum için söyledim.

BAŞKAN – Hem de Ünal Ağabey biraz da acıktı, onun da etkisi var.

Teşekkür ediyoruz Ünal Ağabeye.

Sayın Susam...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi arkadaşlar, siz sözünüze devam edin. Sayın Birleşmiş Markalar Derneğinden gelen değerli arkadaşımıza... Ama bakın örnek vereyim, anlarsınız o zaman daha iyi.

Şimdi, Mustafa Bey aslında çok önemli bir gerçeği anlattı, anlamakta arkadaşlarımız zorlanıyorlar. Bir süpermarkette kimler olabilir? 2 kasiyer, 1 manav reyonu, 1 kasap reyonu, 1 şarküterici, 1 rafçı, orta elemanı diyelim. 7 kişinin var çalışıyorsunuz mağazada. Kaçta açıyorsunuz? Dokuzda açtınız en geç. Dokuzda açtın, kaçta kapatacaksın? En az onda kapatacaksın değil mi? Kaç saat ağabey? On üç, on dört saat. E, sekiz saat çalışma süresi. “Ben buraya adam alacağım.” dersiniz, 7 kişi çalıştırdığınız yerde çıkarsınız... Çünkü bazı işler var ki kasabın yerine kasap koyamazsınız, 2’nci bir kasap almalısınız. Yani, kasadakine “Kasabın saati doldu, geç yerine.” diyemezsin. Ne yapacaksın? Yeni kasap alacaksın. Onun için, on iki saatten aşağı çalışmazlar. Onu aldığın zaman, o mağaza da rantabl değildir, verimli olmaz. Onun için bu çalışma saatleri böyle arkadaşlar. “Bir gün çalışılmasın.” derken, bir yanılla çalışma saatlerini arkadaşlar söylerken, hayatın gerçeği bu. Bu böyle. Yani sen şimdi bu çalışma saatini böldüğün zaman... Bazı işler vardır ki kasiyerlerin ikisinden birine dersin ki sen on birde gel beşte git, olmaz çünkü beşten sonra da yoğunluk başlar. İki kasayı da çalıştırmam lazım. Anlatabiliyor muyum?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 29

Bütün bunlardan dolayı bu sektörün çalışanlarının ciddi bir sorunu vardır, hiç kimse inkâr etmesin. Ama esnaflığın sorunu dediği gibi... Mustafa Bey'in söylediğini bir yanıyla doğru anlayın; bir. Evet, bu arkadaşlar hafta içi bir gün tatilleri var ama arkadaş, az önce AVM'nin temsilcisi arkadaş söyledi: "Biz 75 milyar cironun 30 milyarını pazar günü yapıyoruz." O pazar eksik, bayram da dâhil, tatil günleri dâhil yapıyorlar. Ee, bu adamların hepsi aşağı yukarı pazar günü çalışıyor demektir. Bunlar hiçbir pazar günü çocuklarının yanında olmamışlardır. Ne yaparsın? İşin düşük olduğu günlerde herkese izin kullandırırısın.

Onun için, değerli arkadaşlar, bu kapatmaları söylerken işin pratiği içerisinde yaşamış insanlar olarak söylüyoruz. Bir gün tatil olması insani bir koşuldur. Patron için de insani bir koşuldur. Belki sizin bütün genel müdürleriniz vardır, götürebiliyorsunuzdur ama ya yerel zincir götüren Mustafa'nın bir tane tatili yok belki yüz tane mağazası var. Ali Pehlivanoğlu'nun İzmir'de bir tanesi yok. Makrodaki arkadaşın yok veya başkasının yok. Hangisi yapıyor? İşinin başında olacaksınız.

İki, markacılık adına bir şey söylediniz. Evet, Türkiye'nin güzel markaları çıkıyor, AVM'lerde de yeri var, çarşılarında da, caddelerde de var yerleri. Ama bir şey söyleyeyim AVM sistemini siz markalaşma adını alan bir dernek olarak şunu söylemelisin: Bugün Türkiye'nin marka sorunu var, Türk markasının yaşamasının önüne geçiliyor bu sistematikte. Nasıl geçiliyor? Fason mal ürettiyorsunuz. Herkes fasoncu.

Beraber gitmedik mi sizinle Sayın Başkan, Antep'te fabrikalar gezdik, dolum tesisleri, meyve suyu, kola, bilmem ne dolduranlara? Kime çalışıyordu? Bir tane kendi markam var dedim. Sordum ben orada. 100 tane marka var hepsi fason, firmalara çalışıyor. "Bize dediler ki: 'Gel kardeşim, tut bir bina, al mallarını ben sana siparişini verdim.' " diyor. Bir AVM'ye çalışıyor. Yıllardır meşrubat sektöründe olan bir adam değil bu. Bir AVM demiş ki, tut bir yer, al şişelemeyi, bandı şeyi bana bunu üret. Bu kadar basit. Nerede sanayici? Nerede olacak bu iş? Çünkü sipariş geldi mi...

Marka yaratamıyorsunuz. Ondan dolayı markalaşma adını almış bir dernek, markalaşmanın geleceği açısından bu alışveriş merkezlerinin çok ciddi sıkıntı yarattığını görmesi lazım.

Bakınız, siz dediniz ki: "Modern ve geleneksel ilişkiyi karıştırıyorsunuz." Yani birbirinin karşısı değil. Arkadaşımız şöyle bir tanımla yaptı, biz modern derken, hijyen var, kadın var, modernliği öyle anlattı. Ben size söyleyeyim mi? Almanya'da geçen gün bir tane fast food zinciri kapatıldı 76 tane mağazası olan. Biliyorsunuz değil mi?

Sizin o AVM'lerde var onlar. Her AVM'de var. Nasıl hijyen? Almanya'da uluslararası bir fast food zinciri kapatıldı sağlıklı diye. Şimdi sen gelir bana burada AVM'ler hijyendir, bilmem nedir dersin. Tam tersine AVM'lerde fast food kültürü vardır. Hepsi dondurulmuş, hepsi sağlıklı, hepsi orijinallikten uzak fast food kültürü AVM'lerin yerindedir. Buna gel modern de, benim esnaf lokantama hijyen değil, modern değil de. Böyle olur mu? Onun için tanımlamalar, uluslararası böyle bir tanım yok.

BAŞKAN – Sayın Susam, bunu maddelerde de görüşeceğiz inşallah.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama şunun için söyledim: Birleşmiş Markalar Derneğimiz iyi bir ad almış, Türkiye'nin markalaşmaya ihtiyacı var ama markalaşmayı kendine üye olan 110 tane insanla değil, Türkiye'nin markalaşması konusunda objektif konuşarak yapması lazım.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Susam, "hepsi" değil de "çoğu" deseniz, daha adil olur.

BAŞKAN – Ekrem Bey, devam edin.

Ondan sonra hanımefendiye vereceğim, en son bakanıma söz vereceğim.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Susam'a cevap vermek anlamında değil de sadece bir bilgi olarak: Biz yaklaşık dört yıl önce marka ekonomisi raporu hazırlattık ve kendisinin dediği gibi amacımız sadece BMD üyelerinin marka ekonomisiyle markalaşması değil, Türkiye'nin katma değeri yüksek ürün üreterek daha fazla gelir elde etmesi. Bu amaçla, zaten hedefimiz, fason üreticisi ülke olmaktan çıkıp marka yaratıp yurt dışında kendi mağazalarıyla marka ürünler satmak İtalya gibi, İspanya gibi. Bunu hedefliyoruz.

Son olarak, BMD üyeleri adına söylüyorum çünkü hepsi marka olmuş çok büyük firmalar, belki hepsinden alışveriş ediyorsunuz. Hiçbir firmamızın hiçbir çalışanının hakkının yenmediğini ve çalışan haklarının gerektiği gibi korunduğunu biliyoruz. Yarın hatta, 12 Aralık Mağazacılar Günü. İlk kez kutlanacak.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Siz de "hiçbiri" demeyin, "genellikle" deyin.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Sayın Milletvekilim, peki, genellikle diyeyim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Öyle diyeceksin tabii.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU - Son olarak, bu düzenleme yapılırken esnafın korunmasını anlayabiliyorum ama perakende ticaretin paydaşlarının tüketici, perakendeci, ülke ekonomisi, kamu yararı ve çalışan olduğunu da düşünerek, bütün bu paydaşlarla birlikte bir düzenleme çıkarılabilirse sanırım çok fayda sağlamış olacağız.

Çok teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Buyurun.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim, sivil toplum kuruluşlarının sayın başkanları; uzun zamandan beri üzerinde çalıştığımız...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Özür dilerim ama sizi daha iyi tanıyabilmek için şu "kategori" dediğiniz neydi?

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Efendim, şöyle: Gıda Perakendecileri Derneği isminden de anlaşılacağı gibi, hem marketleri hem de gıda servis zincirleri dediğimiz Kahve Dünyası, Bereket Döner, Bay Döner, Simit Sarayı, Mcdonald's, Burger King ve Dönerciler, onları içeriyor.

Gıda Perakendecileri Derneğimizde aynı zamanda yerel marketlerimiz de yer almaktadırlar. Yani Pekdemir, Adese, Şaypa, Groseri benzeri, şu anda aklıma gelen marketlerimizdir. Onlar da uzun yıllardan beri Gıda Perakendecileri Derneği içinde yer almaktadırlar ve faaliyet göstermektedirler.

Kategori Mağazacılığı Derneği de, hem moda hem de gıda dışındaki perakendecileri temsil etmektedirler. Bu da tabii şöyle bir şey: Her iki dernek de Federasyonun yani Tüm Alışveriş Merkezleri ve Perakendeciler Federasyonu üyesidirler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 30

Böyle bir ihtiyaç aslında bu dönem içinde, yani özellikle 2005 yılı sonrasında perakende sektöründeki hepimizin çok yakından izlediğimiz gelişme sonucunda ortaya çıkmış ve gerçekten de uzmanlaşma ihtiyacı doğmuştur. O nedenle, ayrı dernekler olarak -zaten BMD önceden de vardı- bir araya gelme ve örgütlenme ihtiyacı gelişmiştir.

Şimdi, biz, özellikle Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlıkları sırasında yaptığımız araştırmalarda şunu gördük ve de bunu memnuniyetle gördük, ki zaten demin tarihçesi itibarıyla da ele alındı: Perakende sektörü ağırlıklı olarak 2002 yılı sonrasında bir bütün olarak yani esnafı ve demin söylediğimiz hem gelenekseli hem moderniyi birlikte... Modernliğe de açıklık getireceğim Sayın Susam, Sayın Milletvekilim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben kabul etmiyorum o tanımlamayı.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Peki, özür dilerim. O zaman modern ve organize diye adını koyalım.

Hepsinin birlikte gelişmiş olduğunu görüyoruz. Yani bugün zaten sizlerin raporlarında da sözünü ettiğiniz gibi 1 milyon 960 bin perakende çalışanı olduğunu ve bunun 700 bininde... Demin beyefendi söyledi, Kağan Bey, Yönetim Kurulu üyemizin söylediği gibi, Ekrem Bey'in de söylediği gibi rakamlar hepsini içermektedir, birlikte büyümenin ifadesidir yani 700 bini çıkardığımız noktada 1 milyon 260 bin esnafımız varlığını sürdürmektedir ve geçmiş tarihlerde Sayın Bende'yiyle birlikte yapmış olduğumuz çalışmalarda da aslında bu rakamların daha önce biraz daha azken bugün bir miktar daha arttığını... Çok sevindirici bir şeydir bu, çünkü bir şeyi yok ederek var olabilmek zaten mümkün değildir, kendi varlığınızı da tehdit edersiniz. Dolayısıyla, Türkiye'deki gelişme ortak bir gelişmedir ve bakın bazı araştırma kuruluşlarının mesela A.T Kearny şunu diyor, diyor ki: "2020 yılında Türkiye'de perakende sektörü büyüklüğü yarı yarıya paylaşılacaktır." Böyle bir araştırma var. Neden diyor? Çünkü Türkiye'deki geleneksel sektör, esnafımız, bakkalıyla, tuhafiyecisiyle, manavıyla, kasabıyla o kadar iyi kendini konumlamıştır ki yani lokasyon seçiminde o kadar başarılıdır ki bunların geriye gitmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, 2020 yılını öngörürken ikisinin birlikte ve aşağı yukarı eşit miktarlarda gelişeceğini öngörebiliriz. Biz bu raporları aslında 10'uncu 5 Yıllık Kalkınma Planı toplantılarında Bakanlık yetkililerimizle de paylaştık. 2002 yıllarından 2011 yılına kadarki dönemde büyümeler ortaklaşa yüzde 20'lere şey yapmıştır. Eğer isterseniz sizlere bunları sunabiliriz, büyük bir de zevkle sunabiliriz bu verileri. Yüzde 20'lerde büyümüşür bütün sektör olarak değerlendirilecek olursak. Neden? Çünkü bu ivmeyi veren bir ekonomi vardır yani bu sağlam güven veren, gelecek vadeden bir ekonomi üzerine iç ticaretin o tüketicinin duyduğu güvenle, gerçekten bunun arkasında tüketicinin güveni yatıyor, hepimizi büyüttüştür. Şimdi bazı büyüklerimize bakacak olursak, çok tanıdığımız isimler var Sayın Susam. Demin sözünü etmiş olduğum Pekdemir, Konya, Bursa, Adana gibi küçük marketlerden... Bugün bizim başkanımızın, bildiğiniz gibi yani Kiler'in Genel Müdürü Nihat Bey'in geldiği noktayı hepimiz birlikte biliyoruz, yani nereden geldiğini biliyoruz. Demek ki Türkiye büyütebilme gücüne ve belli noktalara getirebilme gücüne sahip ve bunu da tüketicisiyle birlikte yapabilme noktasında olan, böylesi enerjik bir yapıya sahip bir ülke. Yani demin sözü edildi, kapitalizm kurallarına göre ya duracaksınız ya da yürüyüp gideceksiniz. Sayın Cumhurbaşkanımız bunu çok açık söyledi, dedi ki: "Esnaf ama camı temiz esnaf." Yani o esnafın büyümemesi için bugünkü koşullarla hiçbir neden yok. Kaldı ki son dönemde getirilmiş olan destekler ve şunu, yani tüketicieye özen gösterilmesini kastetti, bunu böyle biz de algıladık. Dolayısıyla, tüketicieye özen gösterilmesi noktasında bunun karşılığını aldığımız ve büyüdüğümüz ve hem yerel marketler oluyor yani bir anda bir bakıyorsunuz market, bir bakkal 5 mağazalı markete dönüşüyor ve ardından da, büyüme potansiyeli var bölgeye yayılıyor, ondan sonra bakıyorsunuz ulusal hâle geliyor, o da yetmiyor yurt dışına gidiyor. Şimdi dolayısıyla, bugün 12 bin dolarları görmüş -hatta 15 bin doları- olan bir tüketici şunu yapıyor, hepimiz bunu yapıyoruz: Ben pazar günleri ve akşamları köşedeki bakkalımdan büyük bir keyifle alışveriş yapıyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – "15 bin doları görmüş," derken yıllık geliri olarak mı söylüyorsunuz?

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Evet, yıllık gelir, kişi başına.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Türkiye'de gelir 15 bin dolara mı çıktı?

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Şöyleydi yani devalüasyon öncesinde 15 binleri gördük ama özellikle alım gücü itibarıyla diyelim, alım gücü itibarıyla 16 bin dolarları gördük. Kişi başına alım yani biliyorsunuz alma gücü, "purchasing power parity" dediğimiz alım gücü itibarıyla, satın alma gücü itibarıyla 16 bin dolarları da gördük ama bugün itibarıyla 11 bin küsurdur geliri kişi başına. Şimdi, bu çeşitlemeyi istiyor yani biz demin verilen örneklerde 2005 yılında ya da 2002 yılındaki bir tüketiciyle 2014 yılındaki bir tüketici arasında gerçekten hepimize de, kendi hayatlarımızdan da bakacak olursak çok farklılık olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla tüketicinin bu değişik taleplerine ve çeşitlilik taleplerine her kesimin cevap vermesi söz konusu ve Türkiye bunu yapıyor yani bu araştırma boşuna yapılmış bir araştırma değil yani gökten zembille... Gerçekten rakamlar son derece sağlam, sizlerle bunu rahatlıkla paylaşabiliriz. Dolayısıyla, tüketici yani bizi şekillendiren, bize yön veren biziz, yani biziz işte, burada oturan herkes, hepimiz birlikte aslında bu piyasayı biçimlendirme gücüne sahibiz, onun için de demin dendi ki: Tüketici kral, tüketici velinimetimiz. Bizim geleneksel olarak getirdiğimiz şey ve ona ne kadar cevap veriyorsanız barınabiliyorsunuz bu piyasada. Demin Arif Bey söyledi, yabancılar yok oldular. Neden? Çünkü o tüketicinin talebini karşılamadı ve bugün şimdi, tabii, kendisi burada olduğu için de rahatlıkla söylüyorum, BİMEKS iki tanesini aldı, TEKNOSA dünya devi Best Buy'ı aldı. Yani bunun örnekleri aslında diğer kategorilerimiz açısından da rahatlıkla görülebilir. Bu sadece teknoloji için geçerli değil, bu aynı zamanda gıda perakendeciliği içinde, moda içinde barınamıyorlar, gerçekten barınamıyorlar ve bizim markalarımız ha bire marka oluyor, ha bire yeni markalarımız doğuyor ve dünyaya açılıyorlar Ekrem Bey'in söylediği gibi.

Şimdi, çalışan meselesine değinmek istiyorum Sayın Başkanım. Bizler...

BAŞKAN – Biraz toparlarsak, yemek arası vereceğim.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Bitireceğim efendim, tamam.

Şimdi, bu çok hassas bir konu. Perakende sektörü 2012 sonu itibarıyla yarı tehlikeli sektör seçildi. Şimdi, perakende sektörü ve yarı tehlikeli sektör olduk biz Çalışma Bakanlığı nezdinde. Dolayısıyla, biz, şimdi müsaade ederseniz yine, o hani zincirleşmiş, kurumsallaşmış, profesyonel çalışanları olan...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Berberler çok tehlikeli bir meslek oraya göre.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – ...dolayısıyla sürekli olarak kontrol edilen, iş müfettişleri tarafından sürekli ve düzenli olarak... Yani bizim Çalışma Bakanlığımız, aslında perakendeciliğe bakıldığında çok iyi çalışıyorlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 31

Çalışma Bakanlığımız bizi hiç boş bırakmaz, özellikle de denetimi çok kolay olduğu için AVM'lere gider. İçeriye girdiği anda ya 50 mağazayı birden ya 150 mağazayı birden anında yani bir gün içinde ya da iki gün içinde teftiş eder. Şimdi, buralardan elde edilen sonuçlara da baktığınız zaman isterseniz Çalışma Bakanlığının kayıtlarında var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Hanımefendi, niye çok genişletiyorsunuz bunları siz? Ben özel müfettişlik yaptım, ben size söyleyeyim o zaman.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Hayır, efendim, şundan ötürü söylüyorum...

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Bir saniye... Yani bunu o kadar şey yapıyorsunuz ki ben...

BAŞKAN – Buyurun Ünal Bey.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Çalışma Bakanlığı müfettişi alışveriş merkezine girdi, daha bir dükkanı denetleyince hepsine haber uçar, orada hepsi tedbirini alır. Yani o konulara girip işi genişletmeyin canım. Sadece şunu söyleyin: Alışveriş merkezleri denetime açıktır, kapalı değildir deyin geçin. Detaya girince sanki... Yani bunları bize konuşturmak lüzumunu bırakmayın ya.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Teşekkür ederim ama açıklık getirmek istedim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Bir yere girdiğiniz zaman herkes duyar, herkes tedbir alır orada.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Sayın Milletvekilim, teşekkür ediyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hiç kimse de bir şey bulamaz.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Şöyle bağlayayım: Biz de yoğun olarak vardiya...

BAŞKAN – Sabahnur Hanım, son söz.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Son sözüm efendim.

BAŞKAN - Niçin? Çünkü daha devam edeceğiz sabaha kadar.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Öyle mi?

BAŞKAN – Tabii, çalışacağız.

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ – Bununla bağlayayım müsaade ederseniz Başkanım. Bizde vardiya sistemi var dolayısıyla çalışanların hangi gün işe gelmek istediği, hangi saatlerde işe geleceği aslında aylık programlarla belirlenir ve bunlara uyulur. Geneli itibarıyla söylüyorum: Sekiz saattir, haftada mutlaka bir gün izni vardır ve iş müfettişlerinin denetimine tabidir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kesinlikle katılmıyorum. Sokaktaki neyse oradaki de odur. Ne sokaktaki sekiz saat çalışıyor ne de alışveriş merkezindeki sekiz saat çalışıyor.

BAŞKAN – Ünal Bey, katkınız için teşekkür ediyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Oradaki işveren de bizim işverenimiz, oradaki işveren de bizim işverenimiz.

BAŞKAN – Sayın Külünk'e söz veriyorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Tekraren teşekkür ediyorum.

Sektör temsilcilerinin perakende ticaret geleneğinin evrilmesi noktasındaki düşüncelerine saygı duyuyorum. Biz bunun farkındayız. Meselemiz bu gerçekliği ret, inkâr değil ki. Yani Türkiye'nin geç kalmış dönüşümlerinin önümüze koyduğu bir problemi konuşuyoruz. Mesele şu: Biraz evvel ifade ettiğiniz tüketici güveni, güven veren ekonominin Türkiye'yi bu anlamda bir fırsatlar ülkesine dönüştürdüğü; alışveriş merkezi zincirleri de bu anlamda bu fırsatı pozitif anlamda kendilerine çevirmişlerdir. Buradaki istihdam rakamlarındaki ifade ettiğiniz rakamlar, talebin var olduğu yerde zaten şekillenecekti. Alışveriş merkezlerinde değil de bir başka yerde şekillenecekti bu. Çünkü ticaret var, siyasette istikrar var, ekonomide istikrar var. Doğal sonuçları bunlar. Dolayısıyla bunu getirip salt AVM'ye bağlamak eksiktir. Ancak burada bizim üzerinde durduğumuz nokta şu: AVM kültürünün bu topraklardaki karşılığının ne olması gerektiğini konuşuyoruz. AVM realitesini inkârı konuşmuyoruz, reddi konuşmuyoruz. Siz bu anlamda savunmaya geçerseniz bu çalışma uzar, sizin önünüze vakıa, vakıa, vakıa her şey gelir. Bunun yerine ortalama noktaları bulmayı konuşalım yani AVM'lerde bizim derdimiz, ben başa döneyim: AVM'lerdeki perakendeciler AVM sahipleriyle problemleri, sesleri çıkmıyor. Çalışanların ciddi problemleri var. Çevredeki esnafın AVM'lerden dolayı siyasete ciddi anlamda baskısı var. Meselemiz bu gerçekliği reddetmeden, bu gerçekliği toplumsal uzlaşma noktasında nerede kabul edebiliriz, hassasiyetimiz budur. Dolayısıyla bizim buradaki cümlelerimiz ret ve inkâra dayalı değildir, kendimizin de gittiği bir vakıayı neyle reddediyoruz? Ancak bu gerçekliğin de hayatımızdaki dönüştürücülüğünü –altını çizerek söylüyorum- bir yaşam biçimi dayatmasını, neredeyse bir tapınak kültürü inşa etmesini de görmek ve ben buna da itiraz ediyorum, edeceğim de. Bunu hiçbir şey değiştiremez çünkü benim için hayat sadece para kazanmak değildir. Ben değerlerden bahsediyorum. Değerler erozyonuna sağladığınız katkıyı söylüyorum size. Oturun bunu siz de düşünün. Bu toplumdaki değerler sistemine alışveriş merkezleri kültürü üzerinden hangi engelleri koyuyorsunuz? Bir bakın bakalım. O zaman oturun, bu sorunun cevabını verdikten sonra, bu sorunun cevabını pozitif anlamda dönüştürmek için kendi sorumluluklarınızı da bir kuşanın. Yani sizin alışveriş merkezlerinin etrafındaki semtlere bir bakın bakalım, komşuluk var mı? Alışveriş merkezlerinin etrafındaki ailelerle gidin bir konuşun bakalım. Amcalar birbiriyle görüşüyor mu? Bu görüşmemenin, bu eksikliğin oluşmasında alışveriş merkezi kültürünün etkisi nedir? Bu soruyu siz de sorun efendim. Mesele sadece sizin alışveriş merkezlerinde para kazanmanız, ticaret yapmanız meselesi değil ki. Bir değerler erozyonu var. Bu değerler erozyonunda da alışveriş merkezlerinin direkt etkisi var. Bunu görün. Ha, bunu gördükten sonra bu değerler erozyonunu engelleyebilmek için alışveriş merkezlerine hangi rol düşüyor, oturalım bunu konuşalım.

Biz bu gerçekliği inkâr etmiyoruz ki. Benim oturduğum yerin dibinde alışveriş merkezi var. Haftalık alacağım kitapları gidiyorum oradan alıyorum ama bir şeyi de görüyorum. Buraların sizin o itiraz ettiğiniz haftanın tatili meselesinde cumartesi-pazar aileleri nasıl komşuluktan alkoyduğunu da görüyorum. Siz istediğiniz kadar inkâr edin efendim, parayı siz kazanıyorsunuz, görmeyeceksiniz tabii ki ama bunu görmek zorundayız. Ben ederim itiraz, ediyorum ve edeceğim de. Bunu sadece burada etmiyorum. Ben sokakta konuşurken de ediyorum. Artı, Maltepe'nin, E-5'in kenarına açılan alışveriş merkezine, Zümrütevler Mahallesi'ndeki bir cadde boyu esnafın itirazını da ben görmek zorundayım. Bundan dolayı siyasete “Siz asla bunu görmeyin.” diyemezsiniz. Sadece biz sizi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 32

göremeyiz. Sizi gördüğümüz gibi, Zümrütevler'deki, Esenkent'teki, Başbüyük'teki esnafı da ben göreceğim, görmek zorundayım. Benim vazifem burada bu ikisinin arasındaki dengeyi tesis etmek.

Niye rahatsız ediyor sizi çalışanların memnuniyetsizliği? Gidin bakayım, bir tebdilikıyafet yapın da gidin görün bakayım, saat ikiden sonra, üçten sonra alışveriş merkezlerinde, mağazalarınızda çalışan adamların kapı önlerindeki dedikodularını bir dinleyin bakayım. Bunları görün. Siz görmek istemiyorsunuz bunu. Bunları görün, sektörünüzde bu anlamda ciddi memnuniyetsizlik var. Benim vazifem de oradaki çalışanların hakkını burada korumak. Onun için burada bu sözleri söylüyorum. Mesela sizin sektörünüzü ilzam etmek değil, sizin sektörünüze ayna tutmak, bunları görün. Size bunları kimse söylemiyor çünkü siz de gider denetlerken elleriniz kollarınız geziyorsunuz, mağazalarda her şey çok güzel zaten, hiç problem yok, albenisi çok yüksek, inanılmaz bir yenilenme var, kabul ediyorum. O büyüün içerisinde kaybolmayalım. Alışveriş merkezlerinin dışındaki esnaflara gidin bir konuşun, çalışanlara gidin bir konuşun, alışveriş merkezi kültürünün tapınak hâline gelen bu yerlerin, modern kapitalizmin mabedi hâline gelen bu yerlerin bu ülkenin yerel değerleri üzerindeki tahribatını da görün.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Külünk, bu değerli fikir ve katkılarınız için teşekkür ediyorum.

Bakanımdan önce son söz, Sayın Bendeve Palandöken'in.

Bu sırada aramıza çok sevdiğim, saydığım Halim Mete Bey geldi. Hoş geldiniz Başkanım.

Buyurun.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli heyet; epeyce oldu, tartışılıyor ama hep esnafın üzerinden rencide edici sözler. Sanki esnafla büyümemiş bir kesimmişsiniz gibi camdan, çerçeveden, yenecekten, içecekten, modernizmden bahsediliyor. Şimdi esnaf-sanatkar bu ülkenin temel direği, o olmasa hiçbir şey olmaz, siz de olmazdınız zaten. Bu ülkede üç tane marka söyle dediğim zaman bu üçü o sizin beğenmediğiniz mesleklerden çıkan. Dördüncüyü de siz bana söyleyin. Koç, Sabancı, Eczacıbaşı. Söyleyin bir de siz bir marka, markalaştıysanız eğer. Türkiye'nin eğer bir markasıysa, güvenilir bir ismiyse bunun üçü de bakkallıktan, aktarıktan gelme insanlar. Demek ki bunlar bu memleketeye yüz sene iyi hizmet etmişler, iyi satmışlar ve sizi bu şekilde büyümüşler. Şimdi sizin sayacaklarınız ancak fasonculuk, modernizm filan değil. Sizin söylediğinize siz inanıyor musunuz? Bakınız, bir mağaza sahibi karşımda oturuyor. Benim de evimin altında, Altunbilekler, herkesin bildiği. “3 bin tane de personelimi çalışıyor” diyor. Şimdi hiçbir çalışana, bırakın, “Sen ne zaman izin almak istiyorsun çocuğum hafta tatilini, pazar günü mü, salı günü mü, çarşamba günü mü, sordunuz mu?

TPF BAŞKANI. MUSTAFA ALTUNBİLEK – Yok.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Siz inanıyor musunuz böyle bir şey? Veya sizde böyle bir cesaret var mı öyle çalışanınızın yanında?

AV. MUSTAFA ALTUNBİLEK – Yok.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – E olmadığına göre yazık ediyorsunuz. Siz sadece para kazanmayı eğer bir araç olarak görüyorsanız ülkenin gittiği noktayı da görün. Bak, ne diyoruz? Birlik, beraberlik, kardeşlik, huzur, güven diyoruz. Eğer siz büyüyorsanız, biz de yok oluyorsak ortada bir dengenin olması lazım. Bak ben hiçbir talepte bulunmadım. Niçin? Çünkü siz her şeye karşı geleceğiniz için. Eğer sizin karşı geleceğiniz şeyleri de elinizden alabilmek için, yok “Saat böyle olsun, akşam kapansın, sabah 20 kilometre dışarıya gitsin...” O zaman bahane bulacaksınız. Küresel sermaye, yabancı sermaye, makroekonomi; ben, bunları da biliyorum ve elli üç senedir aynı sokaktaki bir bakkalım. Çok siyasetçi de o dükkândan geldi, alışveriş etti, ediyor da ama ortada bir gerçeği yok saymayın. Yani “Esnaf bilmiyor, esnaf modernize olamıyor...” Bunların hepsini bizden öğrendiniz. Ustanız bizim, Ahi Evran piriniz. Yani bunları nereden öğrendiniz? Bu mal dizimi Amerika'dan mı geldi, gösterdiler “Böyle dizilecek.” dediler. “Bu mağaza buraya böyle kullanılacak.” veya “Şu markayı yaratacaksınız.” Sayın Bakanım burada, keşke sizin firmalarınız olsa da 100 tane, 200 tane, 300 tane, bir görseniz, çalışma hayatı, insanların geçim standardı, verdiğiniz o gencecik çocukları üç gün çalıştırıp 4'üncü günü sokağa koyduğunuz. Hiç bir buçuk aylık, iki aylık, bir senelik bana bir bordro gösterebilir misiniz? Siz öyle yaptınız ki, vergi levhalarının üzerindeki verdiğiniz vergi miktarını kaldırdınız. Ben kırk senedir bunu savunuyorum. Esnafın dükkânında vergi levhası var, en azından 300 lira, 500 lira veriyor. Sizin mağazaya gelecek de bir iş müfettişi denetleyecek. Mümkün mü? Bir kere biz burada göremiyoruz. Bak, yüce heyet, Bakan göremiyor, Komisyon göremiyor, milletvekili göremiyor. Sizin o 13'üncü katta oturana kim görecek? Zabıta gelse, korkar, giremez oraya. Maliye gelse, zaten hiç girmesi mümkün değil. Siz, orada kapıda göreceksiniz, onu içeri alacaksınız ha, çay ısmarlayacaksınız, “Buyurun, defterler.” mi diyeceksin? “Mali müşavirde.” diyeceksin ve onu da baskıyla kaldırdınız. Hiç yoksa vatandaş denetliyordu. Az mı vergi verdi, çok mu vergi verdi? 10 lira versin, 5 lira versin ama o gördüğünüz bütün mağazalarda matrahsız çünkü 23'üncü katında, kim gidip görecek onu? Verdiğiniz verginin... (Fatura var.)

Peki, hayır söyleyin, ne kadar vergi verdiniz? Bu ülkeye ne kadar katma değer kazandırdınız? Hayır, siz söyleyin “Bu ülkeye bu kadar katma değer kazandırdık.” diye. Bu ülkenin değerleriyle birlikte insani duygularını da alıp götürdünüz. Ben, onun için hiç sesimi çıkarmıyorum, uyumlu davranıyorum ki kanun çıksın. Yoksa, siz de biliyorsunuz bunun bu ülkede böyle olmadığını, bu insanların ne kadar eziyet çektiğini. Ailenizden belki esnaf olan da var. Onları da biliyorsunuz, duyuyorsunuz ne hâle düştüklerini. Kendi sigorta primini yatıramazken yanındakinin primini yatırmak için mücadele ettiğini ama maalesef biliyoruz. Şimdi, bunu söyledim, yarın başka bir şeyle onu da kaldırırınız çünkü güç sizde, lobi sizde, sermayesiniz siz. Nasıl o vergi levhasını kaldırdınız çünkü vergi vermediğinizi halk denetliyordu; hemen kaldırdınız, sistemden kaldırdınız.

Sayın Bakanım, bizim derdimiz çok. Bir dokunsanız bin ah ıstırsınız ama sizin ne yaptığınız, ne aldığınız biz sizin kararınızın altına imza koyarız. Şimdi, bu, sadece demagoji, esnafı kötüleme, karalama “Biz olmazsak mahvolur...” Şimdi, hastalık oranını... Siz daha eğitimlisiniz. Ne oldu? On senedir bu marketçilik gelişti. 1996'da kuruldu ama bu seviyede değildi, yedi, sekiz senelik bir serüvensiniz. Ben elli üç yıllık bir bakkalım. O günkü hastalıklar ile bugünkü hastalıklar arasındaki, o sizin yedirdiğiniz o hazır gıdayla... Bakın, şimdi kamu spotu oluyor, ne deniyor? Obezite deniyor. İşte, onları yaratan sizsiniz, ben değilim. Benim oradaki esnaf çorbasında hiç kimseye bir şey olmadı, benim ürettiğim ekmeğe bir şey olmadı. Ben kendi binamın altına fırın açamıyorum hanımefendi ama siz, yasa olmasına rağmen, “Müstakil bir bina gerekir.” dediğiniz hâlde sizin mağazanızın içerisinde ekmeğin üretiliyor, unlu mamul üretiliyor. Ona niye mâni olmuyorsunuz o ki hijyense? Ekmeğin hiçbir şeyle temas etmemesi lazım. Sizin bir özerkliğiniz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 33

mi var? Eğer bir esnaf gitsin, “Ben bir fırın kuracağım.” desin, kırk dereden kırk su getirirler, “Müstakil bina olacak, bacası ayrı olacak...” Ama sizin mağazanın içine gelince, para var. Herkes bunu yapacak. Biz ne olacağız? Ve ona çok dikkat edin ve buraya da mümkünse sizleri böyle temsil edecek, sizlerin adına... Sizlere işvereniniz gelsin ki yarın “Yok efendim, kime söylüyorsun...”

BAŞKAN – E iş sahibi yokmuş.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Var, var, iş sahipleri var bunların. Hem birden fazla, bunlar öyle.

BAŞKAN – Mustafa Bey burada mı?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Salonda var mı?

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Salonda yok. Olmaz olur mu? Bir tane Mustafa Bey var. O da biliyor, kendisi söyledi “Benim işçilerim bu.” dedi. Kardeşim öyle mi? Hiç kimse pazar günü, kocası çalışıyor, hanımı çalışıyor, bir buluşma noktası var mı? Kanunda var bu -bu bizim üyeliğimizde falan değil- iş hayatında, çalışma kanununda diyor ki: “Hafta tatilini yapmak zorunlu. Açarsan da iş yerini ben senden bir ücret alırım.” Sayın Bakanım ne diyor? “Onu kaldıracacağım.” diyor. Yani sen mecburen pazar günü kapatacaksın. Yok 33 milyar, 49 trilyon... Vatandaşın parasını oraya verecek diye onu tutsak yapacaksın, ondan sonra da çıkıp diyeceksiniz ki: “Efendim, ne gereği var? Esnafa ne lüzumu var? Cadde mağazacılığına ne lüzum var? Biz varız, yeter.” Bize de bir iş vereceksiniz.

TPF BAŞKANI AVUKAT MUSTAFA ALTUNBİLEK – Çalışanlar meslek olarak bu işi görmüyorlar.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Görmüyorlar. İlk fırsatta çıkıyor. En fazla sizde çalışan, ben görüyorum, üç ay, ömrü üç ay.

BAŞKAN – Mustafa Bey, söz istemeden konuşmayın.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, üç ay valla. Bir ayda çıkanın sayısını eğer, orantılasın, benden daha iyi rakamlar elinde. Bir gün akşamleyin aşağıya iniyorum değişmiş, ertesi gün gidiyorum değişmiş, ertesi gün gidiyorum değişmiş. Yok yani böyle sürekli gidip de “Merhaba kızım, şu ekmek de şurada dursun, parasını indiriyorum.” diyeceğin zaman yok. Beni tanımıyor.

Evet Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Siz de bu sırada biraz içinizi dökmüş oldunuz.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Valla, rahatladım. Daha hafif geldi.

BAŞKAN – Ama şöyle söyleyeyim: Şimdi, kameraları görmüyorsunuz ama basın mensubu arkadaşlarımız arkanızda oturuyor asker gibi. Yarın bunlara güzel manşetler çıkacak, haberiniz olsun.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Yani onlar bizim gibi, onlar da biliyor neyin ne olduğunu ama ne yapsın, kredi kartı onların da cebinde.

BAŞKAN – Şimdi, yemek arası vermeden son sözü Sayın Bakanıma veriyorum.

Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Ben de çok fazla ayrıntılara girmeden konuşmalar çerçevesinde tasarıya bakış açısı itibarıyla genel bir değerlendirme yapacağım.

Öncelikle, gerçekten her türlü fikrin serbestçe, rahat bir ortamda ifade edilmesi son derece önemli yani sonuç itibarıyla bu düzenleme birçok kesimi ilgilendiriyor, birçok tarafı ilgilendiriyor. Bütün taraflar da bizim taraflar sonuç itibarıyla yani Türkiye'nin tarafları, Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşları, firmaları, neyse. Yani dolayısıyla herkes kanaatini, düşüncesini, kendi durduğu yerden bakış açısını ortaya koyması daha doğru bir düzenleme yapılması için son derece önemli.

Şimdi, burada bu tasarının bir özelliği var. Şu anda sektörde mevcut bir durum var, mevcut bir uygulama var, defakto bir durum söz konusu. Bu durum esnaf ve sanatkârın lehine değil. Neden? Çünkü eşit şartlarda yarışmıyor, birçok arkadaşımız belirtti çünkü sermaye güçlü, doğal olarak, yani esnafın karşısında her zaman güçlü pozisyonda. Dolayısıyla bu tespitin önce yapılması gerekiyor. Mevcut durumun muhafazası ve yürütülmesi, şu andaki fiilî durumun devamı, esnaf ve sanatkârın lehine değil, biraz önce söylemeye çalıştığım nedenle yani eşit şartlarda olmadıkları için. Bu getirilen, şu andaki tasarıda getirilen tüm düzenlemelerin hepsi esnaf ve sanatkârın lehine, yeni olan düzenlemeler esnaf ve sanatkârı bulundukları yerden daha ileriye götürecektir olan düzenlemeler. Bir başka ifadeyle, sermaye olarak güçlü perakendeci lehine mevcut duruma göre, nispi olarak lehine hiçbir düzenleme bu tasarıda yok. Lehine hiçbir düzenleme yok mevcut durumu dikkate alarak karşılaştırdığımızda bir tane örneği yok bunun burada. Hepsini, bütün düzenlemeler esnaf ve sanatkârın, küçük işletmenin, korunması gereken işletmecilerin ve esnafımızın lehine. Öyle de olması gerekiyor, korunması gerekiyor. Pozitif ayrımcılığın bu işin doğasında olması gerekiyor esnaf ve sanatkâr lehine. O mantıkla hazırlandı bu tasarı zaten, tamamen o mantıkla hazırlandı. Her getirilen yeni düzenleme esnaf ve sanatkârın lehine, ileriye götürüyor ama bir tane alışveriş merkezi, büyük sermaye sahibi perakendecileri ileriye götüren, onların lehine -şu andaki durum itibarıyla kıyaslandığında- olabilecek bir tane düzenleme yok burada. Hepsini için geçerli. Hatta, çalışma saatleri için de geçerli, diğerleri için de geçerli.

Şimdi, bu genel tespiti yaptıktan sonra, tabii, doğal olarak arkadaşlarımız diyorlar ki: “Bu pozitif ayrımcılığın seviyesinin daha ileri götürülmesi gerekir.” Bunlar tabii konuşulabilir, değerlendirilebilir, herkes kanaatini ifade edebilir, ancak bir yapı var şu anda, yani arkadaşlarımız da, bütün arkadaşlarımız da yine ifade ettiler, bir yapı var, bir reel durum söz konusu, bir gerçek var. Yani alışveriş merkezi de var, şu andaki lokasyonlar var ve ayrıca şunu da belirtmekte fayda var: Bugün zincir mağazalar, alışveriş merkezleri büyük oranda yapılaşmalarını tamamlamış vaziyetlerde Türkiye'nin her yerinde. Benim kendi ilim, seçim bölgem Giresun küçük bir il, bırakın ili, ilçelerinde dahi, hatta kendi ilçem 4.400 nüfuslu bir ilçe, 2 tane ucuzluk mağazası gelmiş durumda.

Yani büyük oranda şu ana kadarki yapılaşmalarını tamamlamış durumdadır, bundan sonra artık yeni gelişmeler, ilave nüfus artışı ya da ekonomik iyileşme durumunda ortaya çıkacak olan talebe göre yeni pozisyon olacaktır. Ama büyük oranda -oran olarak tabii veremiyorum elimde yeteri kadar data olmadığı için ama- gözlemsel olarak yüzde 90'ın üzerinde sektörün yapılaşmasını tamamladığını söyleyebiliriz. Ve esnafımız -bunu siyaseten söylemiyorum, bakın, çok gerçek durumu yansıttığı için söylüyorum- dimdik de ayakta. Bugün sayı itibarıyla son yıllarda bir azalma söz konusu değildir esnafımızda, fiktif düzeltmeler, Mehmet Ali Bey, yapıldıktan sonra esnafımızın sayısında bir azalma yok. Yani o 3 milyonlar falan...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 34

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakan...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, hayır, bakın söyleyeyim: O zaman yanında çalışanlarla birlikte öyle. Rakam şu anda, en son düzeltilmiş... Eski tarihlerde maalesef, hatta 2005'ten önce çok sağlıklı rakamlar yok, hatta 2006'dan önce diyebiliriz. Nedeni şu: Biliyorsunuz, çok iyi biliyorsunuz, yani bazı esnaflarımız korunuyordu. Yani fiilen faaliyetini tamamladığı hâlde özellikle oda seçimlerinde vesaire. Bunu biliyoruz, yani ben girmek istemiyorum, sadece bir olayı anlatmak için ifade etmeye çalışıyorum. Fiktif olmasına rağmen bazı odalar bunların şeylerini ödüyordu, aidatlarını vesaire, devam ediyordu. Sonra, ESBİS'ten sonra hepsi reel durumu dönüştü ve şu andaki rakamlar reel rakamlar, kesin rakamlar, yani 1 milyon 500 bin-1 milyon 600 bin civarında şu anda esnaf sayımız var. Bu sayı azalmıyor. Bu çok önemli bir şey, yani baktığımız zaman bu sayı azalmıyor, dimdik ayakta. Korumamız gerekir, desteklememiz gerekir, bu haksız ve eşitsiz rekabet ortamında en azından eşit seviyeye getirecek kadar onları desteklememiz gerekiyor. Bunun çok, sosyal, ekonomik başka nedenleri de var. Yani...

ALİM İŞİK (Kütahya) – “Dimdik” demeyelim de “Ayakta durma çabasında.” diyelim. “Dimdik” dersiniz...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani şimdi, karşılıklı konuşmayalım diye cevap vermedim ama şunu söyleyeyim...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yo, yo...

BAŞKAN – Çok naziksiniz Sayın Susam.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Dimdik ayakta olan esnaf yok yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani hanımefendi de aynı yanlış üzerinden gitti, “Piyasanın, perakende piyasasının yüzde 50'si esnafın elinde, yüzde 50'si bizim elimizde, 2020'de de bu böyle olacak.” dedi. Ben size çok somut bir şey söyleyeyim: Oturduğunuz mahallede kapanan esnaf dükkânlarına, kiralık dükkânlara bir bakın bakalım. Yani ben esnaflık yaparken “Şu caddede dükkânım olsun.” dediğim caddelerde hava parasıyla dükkân kiralarken şimdi kiralık dükkân diye gidin, bakın kentlerin şeylerine.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şimdi, Sayın Susam, bakın, bugünkü oran nedir? Yüzde 43'e 57. Sektör büyük oranda yapılaşmasını tamamlamış ve hâlen bu oran söz konusu, yani yüzde 57'si esnaf ve sanatkâr, yüzde 43'ü büyük alışveriş merkezleri ve zincir mağazaları payı şu anda bu alandaki oran olarak bakıldığında. Bu, dimdik ayakta olmanın göstergesidir, ben o şekilde tanımlıyorum. Yani saygı duyuyorum sizin kanaatlerinize, düşüncelerinize ama bunun göstergesi de bu rakamlardır. Büyük oranda tamamlanmış bütün bu yapılaşmaya, diyelim, acımasız dönüşüme rağmen bu oranlar bugün hâlen gerçek, reel oranlar.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İki yıl önce kaçtı? Getirsinler arkadaşlarda var o rakamlar.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani burada şu var, şunu da tabii hesaba katmak lazım, onun da farkındayız: Yani ticaret büyüyor, ekonomi büyüyor, elbette yani onlar, yeni, ilk defa, sıfırdan giriyor, bir pay alıyor piyasadan. Bunlar kırk yıl önce yüzde 80'di belki, bilemiyorum yani tam oranlar...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yani bu yüzde 43 bu esnaftan alınan payla yüzde 43 oldu.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şimdi, bakın, başka bir şey söylüyorum.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bu yanlış anlaşılmayı düzeltmek için müdahale etmek zorunda kaldık, kusura bakmayın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, Alim Hocam, ekonomi büyüyor, genişliyor, bu büyümeden dolayı pozisyonlarını koruyabiliyorlar esnafımız.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, tek bir şey istirham ediyorum: Yarınki toplantımıza icra dosyalarındaki esnafın ve sanatkârın payını da lütfen arkadaşlar getirsinler, beraber bakalım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bende bu konuyla ilgili şu rakamlar var. Tabii, en önemli husus şu esnaf ve sanatkârımıza: Ayakta kalabilmesi için ucuz finansal kaynaklara ulaşabilmesinin yollarının açılması gerekiyor. Destek bu alanda olacaktır esas itibarıyla çünkü en önemli maliyet unsuru ve sermaye karşısındaki en zayıf konumu, pozisyonu, yumuşak karnı esnafımızın yeterli sermayesi olmaması. Dolayısıyla, verilecek olan desteğin bu noktada olması gerekir, yani ucuz finansal kaynaklara ulaşabilmesinin önünü açmak lazım. Bu rakamlar var bizde şu anda, bununla bağlantılı icra rakamları var onu paylaşabiliriz sizinle.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Tamam, yani paylaşalım...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle, bugün itibarıyla 313 bin esnafımız -stok olarak söylüyorum, kümüle değil, bugünkü stok olarak- yüzde 4 ve 5 faizli, yarısı aşağı yukarı sübvansede edilen faiz oranıyla finansman kullanmıştır. Miktar olarak bakıldığında da yaklaşık...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bütçe görüşmelerindeki rakamınız farklıydı. 300 bin değil, kefalet kooperatiflerinden kredi kullanan esnaf...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – 600, hayır, o şöyle, kümüle. Onu söyledim özellikle, kümüle değil.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 600 sizin ayırdığınız fon, 600 milyon.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, hayır, şöyle Sayın Susam: Bugüne kadar kullanan, yani kümüle olarak 600 küsur ama bugün stok itibarıyla 313 diye kalmış, yani o civarda rakamlar, belki birkaç bin değişebilir ama rakamlar bu rakamlar. Öyle, rakamlar bu esnaf kefalet kooperatiflerinde.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Esnaf kefalet kooperatiflerinden şu an kredi kullanan üye sayısı 120 bin.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, toplam, en son yapılandırmaya konu edilenle beraber 90 bin de dâhil...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yeniden yapılandırma yapanlar ayrı olay.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, ama şu anda kullanan bunlar, kullanan, hepsi. Hangi yapılandırma?

İzin verirsiniz bir tamamlayayım, o zaman rakamlar daha iyi anlaşılacaktır.

Onu çıkardığımız zaman, 90 bini çıkardığımız zaman yani yapılandırma kapsamındaki 90 bini çıkardığımız zamanki rakamdır. Belki o şeyde o rakamı kullanmış olabilirim ama evet, buna 90 bin ilave etmeniz gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 35

Dolayısıyla, rakam miktar olarak da yaklaşık olarak 12,3 milyar liralık şu anda bir finansman desteği söz konusudur. Sübvans edilen rakam da -yani AK PARTİ Hükümetleri dönemi itibarıyla söylüyorum, sadece karşılaştırmalı rakamlar için söylüyorum, başka bir amacım yok bunda- yaklaşık 2,4 milyar liradır, sadece sübvans edilen faiz rakamı ve devlet tarafından gider yazılarak bütçeden finanse edilen rakam itibarıyla söylüyorum.

Şimdi, bugün, tabii, esnafımızın... Burada şu an itibarıyla 90 bin civarında esnafımız vadesinde kredisini geriye ödeyememişti ve takibata geçmişti. Yalnız, takibata geçen banka değil, ödenmeyi TESKOMB ödüyor ve o takip ilişkisi artık TESKOMB ile esnafımız arasında yürütülüyor, hâlen de o şekilde yürüyor ve on son yaklaşık bir ay önce -yanlış hatırlamıyorsam- bir yapılandırma yapıldı. Yani bu kapsamda haciz tatbikatına uğrayan bir kişi yok. Kredi kartından olabilir.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakan, bakınız...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bakın, Hocam...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Varlık şirketlerinin eline düşen esnafın durumunu lütfen siz de araştırın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bakın, tekrar söylüyorum, başka bankalardan kredi kullanımı...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bankadan kredi almış, varlık şirketinin eline düşmüş.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bakın, başka bankalardan...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Rakamları öğrenin...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hocam, başka bankalardan kredi kullanmış olabilir, onu söylüyorum. Bakın, söylediğim sadece, ucuz, Halk Bankası kanalıyla ve Esnaf Kefalet Kredi Kooperatifleri kanalıyla...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yani sadece banka kredisi olarak bakmayın olaya...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Onu söylüyorum bakın.

BAŞKAN – Ama onu söylüyor Alim Hocam, onu söylüyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ama şöyle: Şimdi, esnafımız söz konusu olunca doğal olarak bu esnaflıkla alakalı mekanizmalar üzerinden konuşmamız gerekiyor çünkü esnaf olması hasebiyle verilen destek bu kapsamda verilen destektir. Ama özel durumları, ev almıştır, başka şekilde ya da kredi kartından olmuştur. Yani...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakan, esnaf oradan aldığını krediyile düzeltmemiş, gitmiş, özel bankadan almış veya devlet bankasından almış. Yani bunların hepsi esnaf ama.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hocam, o olabilir. Bakın, onu söylüyorum ama şu yok: Yani esnaf, kefalet kredi kooperatifine borcunu ödeyemediği için, ödemek amacıyla banka kredisi kullanımı söz konusu değil, böyle bir şey yok. Mekanizma gerçekten çok iyi çalışıyor ve bu mekanizmanın, yine, ben çok iyi hatırlıyorum -kendi ilçemden hatırlıyorum, onun için biliyorum- 2003 yılı başları -yanlış hatırlamıyorsam- 402 tane kredi kooperatifi felç olmuştu, akımıyordu, kanallar daralmıştı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İsterseniz Başkanım, bunu beraber konuşalım. Bu konuda, işin içinde olan biri olarak size sonra anlatırım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Neyse yani, Hocam sorduğu için söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu konuda Alim Hocam dertli, o zaman sonra konuşalım bunu.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Şimdi özetlersek, getirilen düzenlemelerin istisnasız tamamı esnafımızın lehine olan düzenlemeler. Çok daha başka şeyler de olabilir, çok daha başka talepler de söz konusu olabilir, bunlar doğaldır ama reel şartlar, mevcut durum, bütün bu kriterleri, faktörleri dikkate aldığınızda, şu an itibarıyla verilebilecek olan ya da -pozitif ayrımcılık olarak söylüyorum- esnafımız açısından vermemiz gerekir bir şey değil bu yani bir ulufe dağıtmıyoruz, esnafımızın hakkı, korunması gerekirdi, Anayasa kuralı. Çok doğru söylediniz. Yani devletin, hükümetlerin bunu yapması gerekiyor. Bu noktada bu şartlar altında şu an itibarıyla gerçekten iyi bir düzenleme. Yani sınırı yok. Elbette daha da iyi olabilir ama çok iyi bir düzenleme. En çok tartışılan iki konu açısından da iyi bir düzenleme. Şimdi, şu anda çalışma saatlerinin nasıl yürüdüğünü hepimiz biliyoruz ve kimin lehine? Diyelim, daha güçlü pozisyonda olan alışveriş merkezleri ve zincir mağazalar lehine işliyor, yürüyor. Ama orada inanın, yani güzel bir, felsefi bir düzenleme yapıyoruz ve bunlar valiliklere veriliyor. Bu ne demektir? Bu artık hükümetlerin, Hükümet değil, hükümetlerin bu konudaki politikasını uygulayabilecekleri bir kanal açılmaktadır, bir alan oluşturulmaktadır valiler kanalıyla. Şu andaki yapı buna müsait değildir. Bu kanunla verilmektedir.

Ayrıca kanuna bana göre çalışma saatleriyle ilgili bir kural, bir düzenleme konulamaz. Neden konulamaz? Çünkü bu da esnek bir olay. Yani ne yapmak istiyorsanız çalışma saatleriyle ilgili, bölgesel olabilir, il bazında olabilir, tür bazında olabilir, farklı çalışma saatleri düzenlenebilir ve bunlar zamanla değişebilir, değişiklik ihtiyacı ortaya çıkabilir. Kanuna koyduğumuz zaman tekrar değiştirmeyi düzenlemeyi yeniden kanunla yapmanız gerekir. Bunun da ne kadar zor olduğunu hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla, bunlar dünyanın her yerinde de öyle, esnek yapılar marifetiyle yürütülmesi gereken hususlardır. O nedenle buraya bu açıdan da ayrıca çalışma saatleriyle ilgili net bir şey konulmaması gerekir bana göre. Yarın bir değişiklik olduğu zaman, bir acil bir durum, bir ihtiyaç hasıl olduğunda o çalışma saatlerini tekrar değiştirme ihtiyacı söz konusu olduğunda bunu değiştiremeyebiliriz. Dolayısıyla...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hafta sonu da dâhil mi Sayın Bakan?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Şimdi, o da dâhil.

Bakın, konuşuldu, biraz önce gündeme geldi. Şimdi, olayı sadece iç tüketim olarak düşünmeyin. Ben mesela hatırlıyorum, bölgem olduğu için söylüyorum: Trabzon'da bir alışveriş merkezi var, o da çok eski değil, bildiğim kadarıyla dört beş yıl önce açıldı. Buraya komşu ülkelerden, başta Gürcistan olmak üzere hafta sonları, cumartesi pazar, özellikle bu amaç için insanlar geliyor, katkı sağlıyorlar, alışveriş yapıyorlar, döviz bırakıyorlar. Sadece burası için geçerli değil. İstanbul başta olmak üzere, Ankara ve de alışveriş günleri, Antep, Diyarbakır hatta, yani Van, benim aklıma gelenler. Yani diğer ülkelerden sadece bu iş için geliyorlar. Bu ekonomiye katkıdır, bu ihracattır, bu güzel bir şeydir. Yani dolayısıyla, şunu anlatmaya çalışıyorum: Bütün bunları hesaba katarak, bütün bunların böyle bir karar aldığımızda ortaya çıkaracağı bütün sonuçları ayrıntılarıyla ortaya koymamız, değerlendirmemiz, hesap etmemiz, datalara dökmemiz, ondan sonra bu kararı almamız gerekir. Yani o nedenle, hafta sonu gibi bir karar burada bugün, yarın öbür gün veremeyiz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 36

yani kanuna koyamayız. Daha geniş bir zamanda, daha farklı çalışma prensipleriyle, içerikleriyle bunun yapılması gerekir. Yani ve bu kanallar açık, bu kanallar kapalı değil, kanun bu kanalları kapatmıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, bu Pazar... Bir gününde yapılması... Bakın, deminden beri söylüyorsunuz ya “Esnafın lehine bütün bu kanun.” diye. Bir gün yapılması esnafın bir gün nefes almasıdır. Bir günlük ciro onların iki günde biz 23 milyar yapıyoruz dediği bir günlük ciro esnafın ayakta kalmasına bir katkıdır. Bir gün pazartesi yapın, ne var?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bakın, burada paylaşmak... Şöyle bir şey olsa, yani -ki biraz önce de bazı arkadaşlar söyledi- o hafta sonu cirosu, kapattığımız zaman bütünüyle ya da büyük oranda aynen esnafımıza yansıyacak olsa, bakın...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aynen yansımaz, ben aynen yansıyacak demedim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Aynen ya da büyük oranda.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Önemli bir katkıdır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Şimdi, bir defa biraz önce ifade etmeye çalıştığım o yurt dışından gelen bu talep tamamen ortadan kalkar, bir. İkinci: Bu tür yerlerde sadece ticaret yok, ilk açılış konuşmamda da söyledim, yani sadece mal alışverişi yok, başka şeyler de var. Dolayısıyla, diyelim ki atıyorum, 30 milyarsa yıllık bunun, hafta sonunun cirosu ne kadar bilemiyorum, 10 milyarsa, bunun belki kapattığımız zaman -tabii, afaki konuşuyoruz, şu anda bir çalışma yapmadan yani bilimsel bir şeyler ortaya koymadan- belki onun yüzde 5’i, yüzde 10’u kayacaktır, yüzde 80’i, 90’ı kaybolacaktır, kayıptır bu. Bilmiyorum, yani benim gibi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İhtiyat payı...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İhtiyat payını bırakıyorum. Sayın Susam, ihtiyat payını bırakıyorum, tekrar söylüyorum. Yani çünkü veriler bilimsel olmalı, bilimsel konuşabilmeliyiz ama şu anda... Fakat, oranı ne olur bilinmez ama bunun kaybolacağını, bir kısmının, ne kadarı bilemiyorum ama görmemek mümkün değil. Dolayısıyla, böyle bir karar alırken... Önemli bir karar sonuç itibarıyla, çok şeyi etkileyecek. Millî gelirden tutun da işte ciddi anlamda diyelim bir ticaret hacminde azalmaya yol açacaksa bunun çok ayrıntılı bir şekilde kesin, bütün boyutlarıyla emin olacağımız sonuçları görene kadar bu çalışmayı sürdürmemiz gerekiyor. Ama şu anda...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hiç korkma. O parayı bu piyasaya giren harcar, hiç merak etme.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Dolayısıyla, yani pozitif ayrımcılık zaten bu tasarıya ruhunu veren ana mantık. Yani ve burada...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Onların kesesinden hiçbir şey almazsınız ama orada çalışanlara ve AVM sahiplerine de bir...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ya, elbette, tabii.

Sayın Palandöken, bakın, çok önemli bir şey. Ben tebrik ediyorum, takdir ediyorum. “Yani bir an önce bunun çıkması lazım yoksa benim de söyleyeceğim çok şey var. Yoksa yani bu her şey değil. Bütün taleplerimizi karşılamadığını ben de biliyorum.” diyor ama bir an önce, bakın, bunun çıkarılması lazım, bir an önce bunun çıkması lazım, gecikmeden çıkması lazım. Önemli bir şeyi tespit ediyor. Çok da bu konuyu fazla açamıyorum, ben de açmak istemiyorum yani ama kendisi farkında. Ben de aynen bu konuda katılıyorum. Elbette yani alt komisyona sevgi saygı duyarız. Sonuçta Komisyonumuzun takdirinde...

BAŞKAN – Ona yemekten sonra karar vereceğiz Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ona nasıl karar verirse biz elbette ona uyarız. İnşallah hayırlara vesile olur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım teşekkür ediyoruz.

Saat sekiz buçukta toplanmak üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.37

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 37

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.49

BAŞKAN: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Ali ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP: Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim, değerli katılımcılar; tasarının geneli üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların birbirleri, üretici ve tedarikçilerle ilişkilerinin düzenlenmesidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, bu kanunun tüm görüşmelerinde ortak olarak şunu söyledik: Mevcut durumda pozitif bir ayrımcılık yapılmasına ve gücüyle, parasıyla, ciddi bir şekilde pazarda hâkimiyet kuran kesimlerin olduğu hepimizce kabul edilen bir gerçek. Burada bu kanunun amaç ve kapsamına bir şey ilave etmeyi istiyoruz, 1'inci maddenin, “Bu Kanunun amacı; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması...”ndan sonra gelmek üzere “Küçük işletmelerle esnaf ve sanatkâr işletmelerinin pozitif anlayışla değerlendirilmesi, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesi...” diye devam eden kısma devam edilmesi gerekiyor. Oraya “Küçük işletmelerle esnaf ve sanatkâr işletmelerin pozitif bir anlayışla desteklenmesi...” kelimesinin eklenmesini istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, tabii bu madde amaç maddesi yani dolayısıyla burada amaca yönelik olarak düzenleme ve değişikliklerin söz konusu olması gerekir. Sayın Susam'ın söylediği husus, esasında başlı başına kendisi bir hüküm ifade eden düzenleme içeriği değil, metni değil. Başka ifadeyle, her bir ilgili aktif maddede, yani pozitif ayrımcılık ya da pozitif düzenleme, ilgili aktif maddede bizzat oraya dercedilerek yerine getirilmesi gerekiyor. Yani, söylediğiniz de ayrıca, fiilî esas maddelerde bunun hayata geçirilmesi gerekiyor, orada dikkate alınması gerekiyor. Amaç olmadığı için Sayın Susam, o yüzden diyorum, yani burada sistematige, bir kanun yapma tekniği açısından bilmiyorum, çok şey olabilir mi diye açıkçası hemen ilk aklıma gelen...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakın Sayın Bakanım, bunu şundan dolayı söyledik. Yani bir kanunun, pozitif bir şekilde bir kesime destek verebilme anlayışını bu kanun içerisinde gösterebilmeye ihtiyacımız var. Tüketici Kanunu'nu çıkarırken bu kanun maddesini –burada Tüketici Derneği Başkanı da var- BDDK'ya yetki verdik, dedik ki: Bankaların alacağı, tüketiciyle alacağı masraflarla ilgili olarak biz hiçbir masraf alınmamasını söyledik. Sonra dendi ki, işte “Bankacılıkta belirli alanlar var, bu yetkiyi BDDK'ya verelim.” Bankacılıkla ilgili uzman kuruluş. Orada kanunun ruhuna şöyle bir şey dercettik, dedik ki: “BDDK'ya verilen bu yetkiyi, BDDK tüketici lehine kullanmak koşuluyla yetkilendirilmiştir.” Bu anlayışla da bu kanunda böyle bir bakış açısını öneriyoruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani amaç değil o, onun için söyledim. Teknik olarak eleştirilebiliriz yani o yüzden kanun yaparken amaç olmayan bir düzenlemeyi amaç maddesine koymak... Zaten bakın 6'ncı madde, her maddede zaten fiilen esas hüküm ifade edecek, anlamı olan maddelerde zaten onlar yer almış, doğrudan eylem olarak, doğrudan fiil olarak, aktif olarak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O zaman ben şunu anlayayım, önergemizi çekelim, bundan sonraki maddelerde bu anlayışı egemen kılacak değişiklikler yapma sözünü sizden almış olarak çekelim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Diyorum ki, Sayın Susam zaten var diyorum maddelerde onlar, mündemiç.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben de olmadığını söylüyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, anlaştık mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani burada uygun olmadığını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Uygun mu Sayın Susam? Tamam mı?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok biz önergemizi öyle istiyoruz ama oylamaya sunacaksınız tabii siz, şey yaparız.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

Madde üzerinde bir adet önerge var, önergeyi okutup işleme alacağım:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/974) esas numaralı "Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"nın 1. Maddesinin 1. Fıkrasında bulunan "sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması" ibaresinden sonra “küçük işletmelerle esnaf ve sanatkâr işletmelerinin pozitif anlayışla değerlendirilmesi” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 38

İzmir

Aydın

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Hükümet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2’nci maddeyi okutuyorum:

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun; perakende işletmelerin açılış, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasında Bakanlık, yetkili idare ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

(2) Hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerden açılış ve/veya faaliyete geçiş süreci özel kanunlarla düzenlenenler bu Kanun kapsamı dışındadır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi olan?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bizim var, bir önergemiz var, verdik önergeyi.

BAŞKAN – Madde üzerinde iki tane önerge var, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/974) esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasında bulunan “yetkili idari” ibaresinden sonra “kamu kurumu niteliğinde meslek odaları” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz almak isteyen?

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, kapsam maddesinin (1)’inci fıkrasını okuduğumuzda “Bu kanun perakende işletmelerin açılış, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu kanunun uygulanmasında Bakanlık, yetkili idare ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.” Şimdi, burada kapsam maddesi, kapsamın bu kanunun uygulanmasında kimlerin yetkili olduğu konusundaki bir tanımlamayı yapıyor. Biz bu tanımlamaya kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının da ilave edilmesi gerektiğini düşünüyoruz, neden? Çünkü, sonuç itibarıyla bu yasayı uygulayacak olan Bakanlıkla birlikte perakende piyasasının unsurları TOBB’dur, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğidir, TESK’dir, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonudur. Bu anlamıyla, kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının bu işte olması önemlidir, hatta ve hatta, plan yetkisi açısından kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının görüşleri önemlidir. Bu anlamıyla, kamu kurumu niteliğindeki meslek odaları ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının kapsam içerisinde adlarının geçmesi, bu kanunun uygulanması açısından olumlu olacağını düşünerek kamu kurumu niteliğindeki meslek odaları diyoruz. Bunda önemli kastımız TOBB ve TESK’dir çünkü diğer maddelerde de göreceksiniz ki, bu konuda perakende piyasasının düzenlenmesinde bu iki kuruluşun önemli katkıları olacağı açıktır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Efendim, kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının görev, yetki ve sorumluluklarını bu kanunun herhangi bir maddesiyle artırıyorsak veya eksiltiyorsak, onlara o doğrultuda bir hüküm getiren bir maddemiz varsa Sayın Susam’ın dediği doğrudur. Yok, bu tasarının herhangi bir maddesinde kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının görev, yetki ve sorumluluklarıyla ilgili herhangi bir hüküm getiren maddemiz yoksa, buraya bunu yazamayız. Yazmanın manası olmaz. Elbette ki, bu piyasayla ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının görevleri, yetkileri ve sorumlulukları vardır ama bu kanunla değil, onların ilgili kuruluş kanunlarında o kapsamda yazılmıştır. Teknik açıdan bu açıklamayı yapma lüzumunu hissettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Susam, tekrar mı söz istediniz?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Kacır’a bir şey ilave etmek istiyorum. Bizim burada bu teklifi getirirken, bu kanun kapsamı içerisinde ve ileriki maddelerde tekliflerimizden bir tanesi şudur: Bu kanunu eğer doğru işleteceksiniz, bu kanunda iş yerleri, yani yeni iş yeri açılmasının, kentin coğrafi bilgi sistemi içerisinde, ticari bilgi sistemi içerisinde, yeni mağazacılık anlayışının perakende sisteminin nasıl olacağı konusundaki değerlendirmelerde meslek odalarının vilayet, belediye, meslek odaları birlikte bu kentin ticari hayatının düzenlenmesinde söz ve karar sahibi olması talebimiz vardır. Bu anlamıyla da kapsam maddesi içerisinde bunun değerlendirilmesi bu noktada gerekli bir durumdur. Bunun için öneriyoruz ve bunun için destekliyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Diğer önergelerimize istinaden bunu veriyorsunuz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Evet.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ona itirazım olmaz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Zaten mevcut kanunda da şey var, mesela “Görüşü alınır.” diyor. Biz orada görüşü alınmasının yeterli olmadığını o maddede söyleyeceğiz. Uygulanma, yaptırım konusunda da bir noktası olmalı ama zaten kanunun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 39

ruhunda bu odaların bu kanunla ilgili görüşlerinin alınması, bu kanunla kendilerini görevli saymış olmaları Bakanlık tarafından da dikkate alınan bir noktadır. Bu çerçeve içerisinde görmek lazım.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İzin verirsiniz birkaç şey söylemek istiyorum kanaatimizi bu önergeyle ilgili olarak.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şimdi, Sayın Kacır esasında özetledi, yani biz burada kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının görev ve yetkileriyle ilgili kendi kanunlarında herhangi bir düzenleme yapmıyoruz. Bu kanunda öyle bir düzenleme yapmıyoruz. Sayın Susam daha sonraki maddelerde burayla ilgili, yani bu getirilecek olan düzenlemeyle, önerdiği düzenlemeyle bağlantılı bir önerileri olacağını ifade etti. O öneri kabul edilirse, Komisyon tarafından kabul edilirse, o zaman zaten otomatik olarak bu düzenleme tekriri müzakere veya neyse şey olarak dönülür ve yapılır. Dolayısıyla, önce onun hakkında Komisyonun kararının ortaya çıkması gerekiyor. Dolayısıyla, bu nedenle buna katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika Sayın Başkan. 4'üncü maddenin üçüncü paragrafını okur musunuz? Yani, benim önergemden önce, 3'üncü madde diyor ki: “PERBİS'in kurulum, işletim ve diğer giderleriyle PERBİS'e bilgi ve belge aktarımına ilişkin giderler Bakanlığın talebi üzerine Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin bütçesinden karşılanır.”

BAŞKAN – Yetki vermiyor, sadece...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Anladım efendim, yani adamın parasını alıyorsunuz, söz söyletmiyorsunuz. Yani, PERBİS sisteminin işletilmesi için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin bütçesinin yüzde 1'ini ayırmasını istiyorsunuz. “Kamu bu şeyle ilgili para verecek.” diyorsunuz. Ondan sonra da “Bu bütçeden karşılanacak PERBİS'in işletim giderleri ve diğer giderleri için alınan Birliğin bütçesinde her yıl ödenek konulur.” diyorsunuz. “Yıllık bütçenin yüzde 1'ini geçemez.” diyorsunuz. “Birliğin bütçesinden karşılanacak mblağın yeterli olmaması hâlinde söz konusu giderler Bakanlık bütçesinden karşılanacaktır.” diyorsunuz. “Bu kanunun kapsam içerisinde odaların, meslek kuruluşlarının olmasını yazmayalım.” diyorsunuz. Maddi olarak, para olarak, şey olarak verecek, PERBİS sisteminin içerisinde olacak ama demeyecek. Bunu TESK ile TOBB'u bu çerçeve içerisinde bu kanunda zikretmenin hiçbir zararı yok. Adam parasını veriyor, pulunu veriyor, kapsam içerisinde yer almasına bile müsaade etmiyoruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İzin verirsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tabii, PERBİS'in yapacağı fonksiyon ya da ifa edeceği esas itibarıyla işler ve fonksiyon TOBB'un üyeleriyle yakından bağlantılı, onlara yönelik olarak ortaya çıkacaktır. Dolayısıyla...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sadece TOBB'un değil.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Özellikle TOBB'un, sadece TOBB'un değil.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Parası yok.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, parası yok ama inanıyorum ki, böyle bir durum ortaya çıksın, Sayın Başkan o konuda gereken tüm imkânlarını ortaya koyarak katkı sağlar ama gerek yok. TOBB'un bu konuda imkânları müsait ve TOBB'un üyelerinin tamamına ayrıca yönelik olarak da böyle bir düzenleme yapılıyor. Dolayısıyla, onları yakından ilgilendiren güzel bir proje için TOBB'un buna katkı sağlamasının burada önünün açılması son derece mantıklı, doğal. Bir yetki de verilmediği için, dolayısıyla zikretmeye gerek yok diye düşünüyorum.

Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir önergemiz daha var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan (1/974) esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı'nın 2 nci maddesinin ikinci fıkrasına, “faaliyete geçiş süreci” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile faaliyetleri” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Hüseyin Filiz
Çankırı

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkan. Teknik bir düzeltme, katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Alim Işık maddelere geçildiğinin bilgisi dâhilinde değil herhâlde. İsterseniz bir arayalım.

BAŞKAN – Söyledik ama bir arayalım, Alim Hoca'yı bir arayalım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani, hızla gidiyoruz, kendisi de gelsin.

BAŞKAN – Tabii, tabii, tamam, baş üstüne.

Ariyorlar Sayın Vekilim.

Evet, başka önerge yok.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 40

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

Alışveriş merkezi: Bir yapı veya alan bütünlüğü olan, içinde büyük mağaza ve/veya beslenme, giyinme, eğlenme, dinlenme, kültürel ve benzeri ihtiyaçların bir kısmının veya tamamının karşılandığı diğer işyerleri bulunan, merkezi bir yönetime ve ortak kullanım alanları ile yönetmelikle belirlenen diğer niteliklere sahip işletmeyi,

b) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,

c) Bayi işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin mal ve hizmetlerinin satışına aracılık eden ve kendi adına bağımsız çalışan işletmeyi,

ç) Büyük mağaza: Hangi ad altında olursa olsun, tüketim mallarının kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, en az dört yüz metre kare satış alanına sahip işletmeyi,

d) Esnaf ve sanatkâr işletmesi: 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanan esnaf ve sanatkârlarca işletilen işletmeyi,

e) Hızlı tüketim malı: Gıda, içecek, temizlik ve kişisel bakım ürünlerini,

f) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idarelerce verilen izni temsil eden belgeyi,

g) İzin: Açılış ve faaliyete geçiş süreçlerinde, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda yetkili idare tarafından verilen onay, olur gibi işlemleri de kapsayan izni,

ğ) Mağaza markalı ürün: Büyük mağaza veya zincir mağazanın, başkalarına ürettirerek kendi ad veya markasıyla işyerinde sattığı ve bunların fiyat, ambalaj veya tanıtımı üzerinde kontrole sahip olduğu ürünü,

h) Meslek kuruluşu: Esnaf ve sanatkârlar odaları birliği ile ticaret ve sanayi odasını, ticaret ve sanayi odasının ayrı kurulduğu yerlerde ticaret odasını,

ı) Özel yetkili işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin, yönetim ve organizasyon ile dağıtım veya pazarlama teknolojileri gibi konularda bilgi ve desteğini almak suretiyle bu işletmenin mal veya hizmetinin satışı üzerindeki imtiyaz hakkını bedel, bölge ve süre gibi belirli şartlar ve sınırlamalar dâhilinde kullanan bağımsız ticari işletmeyi,

i) Perakende bilgi sistemi: Perakende işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin tek merkeze yapılmasını ve bu merkezden sonuçlandırılmasını sağlayan elektronik bilgi sistemini,

j) Perakende işletme: Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme, özel yetkili işletme, perakende ticaretle uğraşan diğer ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerini,

k) Perakende ticaret: Mal ve hizmetlerin perakende işletmelerce satışı ve pazarlanmasıyla ilgili faaliyetler bütünü,

l) Satış alanı: Münhasıran büro amaçlı kullanılan işyerleri ile konaklama, depolama, üretim tesis ve alanları ile ortak kullanım alanları hariç olmak üzere; alışveriş merkezlerinde işyerlerinin toplam alanlarını, büyük mağaza ve zincir mağazalarda ise doğrudan satış yapılan ve aracı satıcılara kiralanan alanları,

m) Üst meslek kuruluşu: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunu,

n) Yetkili idare: İşyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili belediye veya il özel idareleri ile diğer idareleri,

o) Zincir mağaza: Satış alanı dört yüz metre karenin altında olan ve hangi ad altında olursa olsun tüketim mallarının kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, aynı ticaret unvanı veya işletme adı altında bir merkeze bağlı faaliyet gösteren en az beş şubesi ya da işletmesi bulunan yahut sayısına bakılmaksızın içlerinden biri büyük mağaza olan işletmeleri,

ifade eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/974) Sayılı “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nın 3. Maddesinin (f) ve (g) fıkralarının yer değiştirmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

İzmir

Osman Aydın

Aydın

BAŞKAN – Şimdi, önerge üzerinde söz almak isteyen?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çıkartmıyoruz, zaten Bakanlığın da bu konuda...

BAŞKAN – “Yer değiştiriyor.” diyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çıkartmıyor, o da yer değiştiriyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – O önergede çıkartılıyor. Neden şu Sayın Susam, isterseniz söz almışken onu da izah etmeye çalışayım: Çünkü, zaten ilgili kanunlarında bunlar düzenlenmiş, burada tekrar ikinci bir duplikasyon yani kanun yapma tekniği açısından da çok uygun değil. Yoksa, önergenizin kabul edilmesi, bu anlamda kalmış olsaydı, yer değiştirmesinde problem yoktu yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yer değiştirmesi doğru zaten, önce izin alacaksınız, doğru.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tabii, tabii, doğru, onda sorun yok, haklısınız ama yani bunu burada tekrar etmenin bir anlamı da yok çünkü ilgili kanunlarında öyle zaten, burada ama malumun ilanı oluyor tekrar yazılması, çok uygun değil o anlamda.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aslında, bence iznin alınmasını...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Susam, isterseniz önce yer değiştirilelim, sonra çıkaralım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır, yer değiştirip kalmasını ben talep ediyorum. Neden? Bu kanun içerisinde izin almanın altının çizilerek belirtilmesi önemlidir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tamam, Sayın Susam “Kalsın.” diyorsa kalsın çünkü ben başta söyledim, sizin kabul etmediğiniz bir önergeyi şey yapmayacağız diye, tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 41

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yerlerini değiştirebilir...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir de siz şöyle bir değişiklik yapmışsınız, sizin önergeniz de okununca görülecek ama bizim burada önerdiğimiz, bu “büyük mağaza” tanımına 5362 sayılı Kanun kapsamında kalan esnaf ve sanatkârın girmemesi için... Yani, 400 metrekaresinin üzerinde esnaf şeyi de olabilir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu tanım yeni tanım, önerge var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz ona aslında “Olmaz.” da demişsiniz...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, doğru.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – ...bu anlamıyla biraz esnaf işletmesinin dışına çıkmışsınız ama...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Zaten öyle olması gerekiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öyle kurtarmaya çalışmışsınız.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, aynen öyle, doğru.

BAŞKAN – Sayın Susam, Bakan Bey katılsa da Ünal Ağabey katılmıyor.

Buyurun Ünal Bey.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, biz, bu (f) ve (g) bentlerinin tasarı metninden çıkarılmasını istiyoruz. Arkadaşlarımızla biz bu konuyu istişare ettik, o doğrultuda karar verdik, bunun gerisinde bir şey kabul edemeyiz.

BAŞKAN – Katınız için teşekkür ediyorum.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

Komisyon reddederse yani çıkartılmasını reddederse...
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Biraz önce ifade ettim, eğer diğer önergeyi

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, zaten burada radikal olan önceliklidir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Dolayısıyla, önergeye katılıyoruz, Sayın Susam’ın önergesine katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/974) esas numaralı “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nın 3. Maddesinin (ç) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“ç) Büyük mağaza: Süpermarket, hipermarket, grosmarket benzeri adlar altında, hızlı tüketim malları ile diğer tüketim mallarını kısmen ya da tamamen satışını yapan, en az dört yüz metrekaresine sahip, 5362 Sayılı Kanun kapsamı dışında kalan işletmeyi,”

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz almak isteyen?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gerekçesini okuyun.

BAŞKAN – Gerekçesini okuyun.

Gerekçe:

Mevcut tanımla biraz büyük bir fırın, pastane, mobilya mağazası ya da herhangi bir işletme büyük mağaza tanımı içine alınmaktadır. Burada çerçevenin hipermarketler ve onların sokak içlerine kadar girmiş olan uzantılarıyla sınırlandırılması, yaptırım içeren maddeler nedeniyle daha uygun olacaktır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/974) esas numaralı “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nın 3. Maddesinin 1. Fıkrasının (j) bendinden sonra gelmek üzere aşağıda bulunan (k) bendinin eklenmesini, diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“k) Norm işyeri sayısı: İl genelinde, her bir mahallenin nüfusu ve ihtiyacına göre her faaliyet konusu ya da kolundan kaç adet perakende işletme açılacağı belirtilen sayı,”

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz almak isteyen?

Sayın Susam...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aslında, bu önergeyi, bizim kanun teklifimizin ruhu içerisinde var olan bir şey için koyduk. Ben şöyle düşünüyorum: Türkiye’de işletme -bu, küçük işletme de olabilir, esnaf sanatkâr işletmesi de olabilir, en büyük AVM de olabilir- bir bilgi, ekonomik gerekçe ve kent bu konudaki talepleri dikkate alınarak açılmalıdır.

Bakınız, esnaftan başlayalım. Esnafta bir kentin bilgi sistemi sahibi olmadan, işte, şu meslek para kazanıyor deyip birçok iş yeri açan arkadaşlar var. Bizim İzmir’de Başkanlığım döneminde başlattığımız bir çalışmayı şu an İzmir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği tamamladı İzmir Kalkınma Ajansından aldığı kaynakla. Tüm kentteki, İzmir kentindeki her meslekten hangi sokakta ne kadar var biliyoruz biz. Bütün, basıyorsunuz, her sokaktaki her bilgiyi biliyor. Bunun ne faydası var? Sicile yeni kayıt için gelen esnafa diyoruz ki:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 42

“Nerede açacaksın?” “Buca 572 Sokak’ta yer açacağım.” “Ne açacaksın?” “Ben kuaför dükkânı açacağım.” “Ya, o sokak ve çevresinde 10 tane kuaför dükkânı var. Senin açacağın dükkân çok verimli olmaz. Bunun yerine başka bir yerde, şu sokaklarda daha az var, orada açsan daha verimli olur.”

Şimdi, tabii ki bu bilgiye varana kadar... Biz bunu Avrupa’nın birçok kentinde yaptığımız çalışmalarda gördük. Avrupa’nın bazı kentlerinde sınırlama var, bazısında da şöyle demiş: “Sen açabilirsin o sokakta ama esnafa verdiğim teşviklerden, benim uygun görmediğim sokakta açarsan seni yararlandırmam. Çünkü sen mevcut pastaya zaten yeterli sayıda talep eden işletme varken, girip o pastadan boşu boşuna yer almaya çalışıp diğerlerinin işine zarar veriyorsun. Ben bunun için sana onu açmayı tavsiye etmiyorum ama açarsan da karışmam.” diyor bazı ülkeler. Bazı ülkeler de diyor ki: “Açamazsın.”

BAŞKAN – Siz İzmir’de başarabildiniz mi bunu?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İzmir’de bizim yasal yetkimiz yok kapatmaya. Biz sadece bilgilendirme yapabiliyoruz. İzmir’de diyoruz ki: “Arkadaş, bu dükkânları buraya açarsan bu iş yeri olmaz.”

Şimdi, bu noktada aynı şey AVM’ler için de geçerli. Siz Gaziantep’ten örnek verdiniz “AVM kapandı.” diye. Niye kapandı? İş yapmadı, lokasyonu uygun değil.

BAŞKAN – Para kazanmadığı için.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Lokasyonu uygun değildir, şey değildir... Kent bilgi sistemini ve ticari lokasyonu yaptıysanız oradaki yaşayan insan nüfusunu, o nüfusun alım gücünü, o çerçeve içerisinde açılıp açılmaması gerektiğini...

Şimdi, ben biliyorum ki büyük kentlerde müthiş AVM’ler açılıyor. Bakın, İstanbul’daki AVM sayısı, Londra, Paris, Berlin’deki AVM sayısından fazla, biliyor musunuz? Bu 3 tane Avrupa kentinden fazla. Evet, çok net söylüyorum. Bu anlamıyla biz niye diyoruz ki iş yeri açılmasında bir kurul oluşsun, bir yetkilendirme olsun, iş yeri açılışına kentin ticari, stratejik planları yapılp, o plan çerçevesi içerisinde yeterli mi değil mi... AVM yatırımları da, bir esnaf dükkânının açılması da bir bilgi sisteminin içerisinde doğru değerlendirmelerle yapılırsa o bölgedeki esnafa zarar vermez. O bölgede 1 AVM varsa, 2 tane, 3 tane AVM varsa, 5’inci AVM’yi açmanın gereği yok ki, 3 tane AVM ihtiyacı görüyor zaten çağın koşullarına göre. “Açmayın kardeşim bir daha” demesi lazım kurulların. Biz, bu mantığı bu kanunun ruhuna yerleştirmeliyiz arkadaşlar. Bu kanunun temel ruhu bu. Mevcut ticari potansiyeli...

Biri geliyor, mevcut potansiyelin içinin tam ortasına giriyor, mevcutların yaptığı bütün yatırımları yok ediyor, kendi yatırımıyla belki kendisi başarılı oluyor, gücüyle bilmem nesiyle. Bu noktada, biz “norm iş yeri sayısı” derken kastettiğimiz olay budur. Norm iş yeri sayısı bakkalda da geçerli, berberde de geçerli, kuaförde de geçerli, AVM’de de geçerli olmalı ve bir kurul bu işin olabilirliğini ve ticari rantabilitesini doğru tespit etmede bilgi sistemini ortaya koymalı. Bunun tercihi tabii ki şu olabilir: Bazısına teşvikler verirsiniz, yapanlara yapmayanlara, ona göre koymak lazım. Bunlar önemli şeyler. Bu önerge değişikliğini vermemizin nedeni, ileride iş yeri açılışının bir kurul tarafından yapılması. Bu kurul kimlerden oluşmalıdır? İlin valisi, yani merkezî hükûmeti temsil eden ilin valisi, yerel yönetimi temsil eden belediye başkanı, o bölgedeki ticaret odası varsa sanayi odası, esnaf odaları birliği, tüketici derneği, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının oradaki sanayi ticaret il müdürlüğünden oluşan 7 kişilik bir heyet vasıtasıyla bu kurul oluşmalı. Bu kuruldan daha objektif bir kurul olamaz.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Belediye nerede?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Saydım, belediye de var.

BAŞKAN – Belediyeyi de saydı, Vali Bey’den sonra belediye dedi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Vali, belediye başkanı, ticaret odası, sanayi odası, esnaf odaları birliği, ondan sonra, tüketici derneği, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sanayi ticaret il müdürlükleri. Şimdi isimleri değiştiği için...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Gümrük ticaret il müdürü.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gümrük ticaret il müdürü mü oldu, ne oldu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ticaret il müdürü.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ticaret il müdürü oldu, gümrük olmadı.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ticaret il müdürü, evet.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ticaret il müdürüyle beraber 7 kişiden oluşacak. 7 kişinin verdiği karar da o kentte... Zaten o 7 kişilik yapı kentin imar planını oluşturuyor, valilik vasıtasıyla her türlü ticari bilgiyi ve merkezî hükûmetin o bölgede ayırdığı bütçelerde gelişme standardını biliyor, ticaret odaları üye sayısını biliyor, sanayi odası biliyor, esnaf birliği biliyor, tüketici talebini istiyor, biliyor. Böyle bir kuruluşla bunu yapmak bu kanunun ruhunun en önemli noktası. Onun için bunun bu kanunda olmasını uygun görürseniz istiyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim katkılarınız için.

Sayın Ünal Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, bütün arkadaşların görüşlerine saygı duyuyorum ama Sayın Susam’ın bu görüşüne katılmadığımı ifade etmek istiyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Saygı duyup katılmadığınızı.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Evet, saygı duyuyorum ama katılmıyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Benim mahallemde bir bakkal var. Efendim, memnun da değilim, alışveriş yapmak da istemiyorum ama yeni bir bakkal da açtırmıyor buraya kimse. Kimseyi, tüketiciyi birisine mahkûm etmeye kimsenin hakkı olmadığını düşünüyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 1 bakkal 1 mahalleye yeter demiyoruz.

BAŞKAN – Veya kasap...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ya, şimdi, neyse, oraya bir bakkal gelecek, birileri engelleyecek. Serbest piyasa ekonomisinde ben bunlara katılmadığımı, doğru da bulmadığımı ifade etmek istiyorum. Ama buna rağmen tasarının 16’ncı maddesinin ikinci bendi “Bakanlar Kurulu Bakanlığın teklifi üzerine faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyetine geçişinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 43

işletme sayısı ve bunların birbirine yakınlığı, ulaşım imkânları, işletmelerin çevreye, altyapıya, trafiğe getirecek yüklerine, can ve mal güvenliği riski gibi ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel faktörler açısından gözetilecek kriterleri belirlemeye...” diye Bakanlar Kuruluna bir yetki vermiş. Yani, burada sayıyı belirleme yetkisi de vermişler, tasarıda bu var.

Tabii, Sayın Susam kafasında farklı bir yapı düşündüğü için önergelerini de ona göre hazırlamış ama tasarıda bunları belirleme yetkisi, Bakanlığın teklifi üzerine, hazırlığı üzerine Bakanlar Kuruluna verilmiş. Ama ben bu yetki burada verilirken de -şahsi kanaatimi söylüyorum şimdi- Bakanlar Kurulunun “Efendim, bu mahallede 2 tane berber var, bir daha berber açılmasın.” demesine katılmıyorum, doğru bulmuyorum, buna karışmaması gerektiğini de düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tavsiyeye bir şey demiyorum ama Sayın Susam’ın ki tavsiye değil “belirleme” diyor. O açıdan söyledim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan (1/974) esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasından (f) ve (g) bentlerinin çıkarılmasını ve sonraki bentlerin buna göre teselsül ettirilmesini, mevcut (h) bendinde yer alan “odasının” ibaresinin “odalarının” şeklinde değiştirilmesini ve (o) bendinin (m) bendi olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Filiz

Çankırı

“m) Zincir mağaza: Benzer çeşitlilikteki tüketim mallarının hangi ad altında olursa olsun kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, aynı gerçek veya tüzel kişi sahipliğinde bir merkeze bağlı olarak faaliyet gösteren; içlerinden en az biri büyük mağaza niteliğini taşıyan, en az dört şubeye sahip işletmeyi veya her biri dört yüz metrekarenin altında satış alanına sahip en az on şubesi bulunan işletmeyi,”

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gerekçe...

Gerekçe:

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararname’nin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun’a dayanılarak çıkarılmış olan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte “İşyeri açma ve çalışma ruhsatı” ile “izin” kavramları “işyeri açma ve çalışma ruhsatı” kavramında birleştirilerek tanımlanmıştır. Söz konusu tanım, bu Tasarı’da yer alan “izin” ve “işyeri açma ve çalışma ruhsatı” kavramlarıyla örtüştüğü için bu tanımların yeniden yapılması hâlinde “izin” ve “ruhsat” işlemlerinin iki ayrı işlem olduğu ve işyeri açma ve çalışma mevzuatında yer alan izin mekanizmasının dışında ayrı bir izin mekanizması öngörüldüğü gibi farklı yorumlamalar ortaya çıkarılabileceğinden maddenin (f) ve (g) bentlerinin çıkarılması öngörülmüştür.

Ayrıca, (h) bendinde sehven kullanılan “odasının” ibaresi tek bir odayı işaret ettiğinden; bu ibarenin yerine “odalarının” ibaresi kullanılmak suretiyle, ibareyle amaçlanan “ticaret odası” ve “sanayi odası” anlamının ortaya konulmasına yönelik söz konusu değişiklik öngörülmektedir.

Yine “zincir mağaza” tanımının, bu mağazaların niteliklerine özgüleştirilerek netleştirilmesi ve ekonomik gücün kötüye kullanılma tedbir niteliğindeki Tasarı maddelerinin uygulanacağı işletmelerin doğru belirlenmesi bakımından belirtilen şekilde değiştirilmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi bizim önergemiz kabul edildi, fıkraların yer değiştirilmesi. Önce izin, sonra ruhsat. Şimdi bu önergede bunların kaldırılması öneriliyor ve öneri gerekçesinde de şu söyleniyor arkadaşlar bakın: “Yanlış anlaşılmalara neden olabilecek nitelikte olduğu düşünüldük...” Bunu açar mısınız, neden yanlış anlaşılmalara neden olabilecek?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle Sayın Susam: Bu ilgili kanunlarında yer alan izin ve ruhsatın dışında sanki bu kanun kapsamında olan açılışlar için ilave ek bir iş yeri açma izin ve ruhsatı alınacakmış, alınma zorunluluğu varmış gibi bir algı oluşabilir düşüncesiyle. Çünkü öyle bir şey amaçlamıyor, kesinlikle kanun tasarısında öyle bir niyet yok ama buraya da ayrıca bu tanımların konulması hâlinde böyle bir algı kabul edilebilir, anlayış; o zaman tam bir karmaşa ortaya çıkar çünkü hem başka kurumlar yetkili hem de burada ayrı bir yetki verilmiş gibi olur, o zaman işin içinden çıkmak mümkün değil, o anlamda Sayın Susam.

Teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, bu kuruluştaki bu kanunun ruhunda izin alma mekanizması ve ruhsatlandırma mekanizması var mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kendisi burada düzenleme yapmıyor kanun, izin ve ruhsat konusunda herhangi bir düzenleme yapmıyor. Sadece PERBİS üzerinden hariç yani nasıl yapılacağı, neyin üzerinden yapılacağı konusu dışında ilgili kurum, mevzuat, kurallar geçerli şu andaki. İzin ve ruhsatlı ilgili meri mevzuat neyse o geçerli olacaktır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu kanunda izin olayı önemli bir olaydır. Bu anlamıyla kaldırılmaması gerekir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ama Sayın Susam, izin vermiyoruz ki, yani daha doğrusu öyle bir izin mekanizması öngörülüyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Niye yazmadınız buraya daha önceden?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İşte, sehven yazılmış.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sehven yazılır mı ya?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 44

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Öyle, aynen öyle, sehven yazılmış. Yani daha doğrusu şöyle: Bir hatırlatma yapılıyor çünkü bu kanun, izin verme ve ruhsat verme süreçlerini, mekanizmasını, kurallarını düzenleyen bir kanun değil. Bununla ilgili hiçbir kural yok burada, içeriğinde, hiçbir maddede böyle bir düzenleme yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Neden yok? Şimdi, Sayın Bakanım, burada diyorsunuz ki ticari bilgi...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Çünkü ilgili mevzuata aykırı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakın, “Ticari stratejik planlar yapılacaktır.” Peki, ticari stratejik planların içerisinde yoksa ne yapacaksınız?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bir iş yerinin açılışıyla ilgili izin mekanizması zaten var, kimin yetkili olduğu, kimin görevli olduğu, sorumlu olduğu belli Sayın Susam. Dolayısıyla, orayla ilgili bir düzenleme yapmaya gerek yok.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İzin verirsiniz bir de bana söz verin.

BAŞKAN – Vereceğim...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İsterseniz PERBİS’i bir şey yapın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, tamam işte biraz önce onu söyledim. Sadece bu kurallar çerçevesinde, mevcut kurallar çerçevesinde izin süreci PERBİS üzerinden yapılıyor, âdeta bir kanal üzerinden yapılıyor. O da neden? Basitleştirmek için, son derece basit ve ayrıca, yani farklı kurumlar aynı konuda, aynı belgeleri isteyebiliyorlar. Burada koordinasyonu tek bir organizasyon yapsın. O nedenle PERBİS üzerinden yapılıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – PERBİS’i bir daha okuyalım mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tabii, lütfen.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Perakende Bilgi Sistemi: Perakende işletmelerin açılış ve faaliyetleri ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin yapılması, ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve bu işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ile bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Bakanlık bünyesinde kısa adı PERBİS olarak Perakende Bilgi Sistemi kurulur.”

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Doğru.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “PERBİS Bakanlıkça ilgili kurum ve kuruluşların erişimine açılır ve bu kurum ve kuruluşlar nezdinde kurulan elektronik kayıt sistemiyle çevrim içi olarak birbirine bağlanır.” PERBİS’in kurulum, işletim ve diğer giderleri aşağıda okuduğumuz şekliyle daha önce tartıştığımız gibi Türkiye Odalar Borsalar Birliğinden karşılanır. “PERBİS’te yer alacak ve erişime açılacak bilgiler ile bu maddede uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

Yani, Perakende Bilgi Sistemi’nin işleyişini anlattığınız bir yapı burası. Perakende Bilgi Sistemi içerisine aldığınız müracaat eden bir işletme ne yapacak size, PERBİS’te ne faydası olacak?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, şimdi, bir iş yerinin açılmasına izin verilmesi ve ruhsatlandırılmasıyla ilgili birden fazla kurumun, farklı şehirlere göre değişebiliyor sayısı, sorumluluğu var ve yetkisi var ve görevi var. Her birine ayrı ayrı müracaat yapılıyor, her biri tarafından ayrı ayrı belge ve bilgi talep ediliyor, her biri ayrı ayrı onay veriyor. Bu aynen geçerli olacak.

Yalnız aradaki şey şu: Bütün bunlar PERBİS üzerinden yapılacak. Müracaatlar PERBİS’e yapılacak, PERBİS üzerinden ilgili kurumlara aktarılacak tek elden. Kaç kurumu ilgilendiriyor? Diyelim 3 kurumu ilgilendiriyor -örnek olarak, şeyine göre- 3 kuruma gönderilecek, o kurumlar değerlendirmelerini şu andaki geçerli mevzuat çerçevesinde yapacaklar, şartları taşıyıp taşımadığı konusunda kararını verecek ve yine PERBİS üzerinden bunu, kararını bildirecek hızlı bir şekilde. Yani, sistemi etkin hâle getiriyoruz, süreleri kısaltıyoruz, koordine ediyoruz.

Bakın, hep konuşuyoruz, eleştiriyoruz ya, yani “Dağınıklık var, efendim birden fazla kuruluş yetkili vesaire, bunlar keşke tek elden yürütülse, tek merkezden koordine edilse.” gibi haklı olarak bu serzenişleri hepimiz yapmışızdır. Talepler gündeme gelebiliyor. İşte, özellikle dijital ortam bize bu imkânı sağlıyor ve bilgilerin bu PERBİS’te olacak olması bize bu imkânı sağlıyor. Bakanlığımız koordinasyonunda, daha doğrusu PERBİS üzerinden diyelim, bu işlemler yürütülecek. Olay budur. Yani, yoksa izin verecek kimse yine aynı olacaktır. O kararı, değerlendirmeyi o kurum yapacak, izni, ruhsatı o verecektir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani PERBİS’in işlevi, sadece açılan iş yerinin kaydını tutmak mıdır? Anlattığınızdan öyle oluyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle: Sadece açılış değil. Açılış başvurusu PERBİS üzerinden yapılıyor, ilgili kişi artık dört yere, beş yere, üç yere müracaat yapmıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki, siz nasıl hızlandıracaksınız açılış müracaatına belediyelediği işi?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle bakın: Zaten oradaki şeye bakarsanız, “PERBİS Bakanlıkça ilgili kurum ve kuruluşların erişimine açılır.” Hangi ilgili kurum ve kuruluşlarının? Kimse, belediye, işte başka, Sağlık Bakanlığı, hangi kurumsa, yetkiliyse ve PERBİS sistemi biliyor, yani, iş yeri açma ve ruhsat talebi geldiğinde, o talebin hangi kurumları ilgilendirdiğini biliyor ve ilgili kurumlara PERBİS üzerinden -açık çünkü- gönderiyor, yine on-line’la gönderiyor ve daha sonra gelecek... Süre veriyoruz ayrıca, yani üç gün içerisinde -yanlış hatırlamıyorsam- ilgili kurum değerlendirmesini yapacak. Uygunsa kabul edecek, uygun değilse reddedecek, PERBİS üzerinden yine bildirecek ve olur verdiği zaman, izin verdiği zaman PERBİS üzerinden ilgiliye bu tebliğ edilecek, reddi de kabulü de. Yani olay bu. Yani, bir şey gibi yani böyle bir koordinasyon merkezi gibi çalışacak PERBİS.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki, siz üç günlük süre verdik diyorsunuz...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yanlış hatırlamıyorsam, onu tam... Evet, aşağıda, daha doğrusu önerge var, o önergeyle getiriliyor üç günlük bir değerlendirme...

Şimdi orada değerlendirme şöyle: 5’inci maddenin...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Önerge vereceksiniz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 45

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet. Neden? Nedeni de şu onun da, yeri gelmişken ifade edeyim: Çünkü “Değerlendirme sonucu uygun bulunan başvurular.” diyor. Yani orada bir açık süre var. Mutlaka koymak lazım. Hızlansın, beklemesin, yani lehte veya aleyhte. O nedenle, oraya şöyle bir öneri var: “Başvuru tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde...” Mevcut da var mıydı? Ha, pardon mevcutta var, biz şeyi kaldırıyoruz, tamam doğru, orada var, üç gün orada var. (4)’üncü fıkrada şöyle diyor, bakın: “Başvurusu mevzuata uygun olan perakende işletmelere -bizim değiştirmemize- yetkili idare tarafından PERBİS üzerinden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.” PERBİS üzerinden yani PERBİS’e bildiriyor, PERBİS bunu şey yapıyor. PERBİS sadece -nasıl söyleyeyim- bir havale makamı, organizatör burada, tekelden yürüten bir makam yoksa yetki kiminse ona ait. Burada en ufak bir değişiklik yapmıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Peki, belediye “Reddettim.” dedi.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Bitti.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – PERBİS bunun haklı veya haksız olduğuna karışmadan tekrar “Reddedilmiştir.” deyip geri gönderecek.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yok, hayır, aynen öyle. Hiç karışmıyor, hiçbir değerlendirme yapmıyor. Hiçbir şekilde en ufak bir kanaat, görüş, hiçbir şey belirtme yetkisi yok zaten. Yetkisi yok, yetki ancak yasayla düzenlenir. Yetkisi yok, dolayısıyla onu havale edip gidiyor, olay bu. O nedenle bunların buradan çıkması o açıdan daha uygundur teknik olarak. Onun için diyorum Sayın Susam.

BAŞKAN – Sayın Ünal Kacır...

Bir katkı sağlamak istiyor Ünal Bey.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Görüşlerimi söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, görüşlerinizi dinliyoruz Ünal Bey.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; izin ve ruhsat. İzin nedir, ruhsat nedir? Sayın Palandöken buluyor. Şimdi, mevcut uygulamalarda izin ayrı, ruhsat ayrı bir şey var mı? Yok. İzin zaten kelime manası itibarıyla da izin demek, ruhsat demektir; ruhsat demek de izin demektir. Şimdi, burada iki ayrı mekanizma varmış gibi yazılmış. Değilse... biz de zannettik ki yeni bir şey getiriliyor. Sorunca arkadaşlara “Hayır efendim, mevcut sistemde iş yeri açma izni nasıl alınıyorsa, ruhsatlandırma nasıl yapılıyorsa aynı yapıyor.” dediler. O zaman biz de, ben bilhassa bu önergeyi hazırlanmadan önce arkadaşlarımızla sohbet ettiğimizde bunu sorduk: “Sistemi değiştirmiyorsunuz ama sanki sistem değiştiriliyormuş gibi görünüyor, bunu düzeltmemiz lazım.” Çünkü şu anda yürürlükteki 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararname var, şimdi, bununla ilgili kanun var. Bu kanun doğrultusunda yapılan işlemler var. Burada deniliyor ki “İş yeri açma ve çalıştırma ruhsatı.” İşte bu, zaten izin dediğimiz de bu, ruhsat dediğimiz de bu. Öyleyse biz yeni bir şey de getirmediğimize göre bunu buraya sanki farklı bir şey varmış gibi yazmanın doğru olmadığı kanaatiyle bu önergeyi arkadaşlarımızla beraber oluşturduk ve takdim ettik. Dolayısıyla, önergemizin kabulünü rica ediyorum.

Ama bir şey daha söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sevgili Başkanım, bizim İç Tüzük’ümüz en aykırı önergelerin öncelikle ele alınmasına amirdir. Aksi takdirde böyle durumlarla karşılaşırız. Yani, az önce öyle dediydik, şimdi böyle oldu filan gibi. En aykırı önergeyi önce işleme almamız lazım. Tabii, bu kadar yoğun, bir anda verilen önergelerde bu sağlanamadı zannediyorum. Yoksa, önce en aykırı önergeyi işleme alırsak, bunlar zaten en aykırı önergede gündemden çıkarılınca, ondan sonra bunu yer değiştirelim mi, değiştirmeyelim mi mevzuu da gündeme gelmezdi diye paylaşmak isterim. Fırsat olursa arkadaşlarımız en aykırı önergeye öncelik verirlerse daha verimli bir çalışma sürdürürüz diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hatırlattığınız için teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tabii, arkadaşlarımız birden önergeler gelince bunları okuyup en aykırı hangisi diye gözden kaçırmış olabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yağmur gibi önerge geldi birden.

Ben teşekkür ederim.

Sayın Külünk...

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Konu açıklığa kavuştu.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir katkı koyayım.

BAŞKAN – Sayın Susam, lütfen bir katkı bırakın.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, bu izin ve ruhsat nereden geldi? Burada konuşmamın başında demiştim ya, bir eski taslak var, bir yeni taslak var. Eski taslakta başka maddeler vardı, izin ve ruhsatın ayrı ayrı olarak yapılması gerekiyordu. Siz yeni taslakta bütün bu izinlerin alınması gereken maddeleri çıkardığınız için bunun burada kalmış olması şimdi anlamsız gibi gözüküyor. Ama benim onu ısrar etmemin nedeni, kanunun ruhunda bu izin ve ruhsat. İzin olayı nedir biliyor musunuz? İzin olayı ruhsat değildir. Bir yere ticaret yapılması için izin verilir ama ruhsat alamayabilir, ruhsat ayrı şeydir. Bacasında bilmem şeyi yoktur, ruhsat alamazsınız. Ticari alandır, ticari yerdir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sizin dediğiniz gayrisihhi müesseselerde olur.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gayrisihhi müessese ruhsatı alır zaten birçok iş yeri. Kasabın olduğu yerde gayrisihhi müessese ruhsatı vardır zaten. Kasabın olduğu yerde gayrisihhi müessese ruhsatı olmaz mı?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade eder misiniz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Neyse, tartışmak için söylemiyorum. Ben oranın oradan kaynaklandığını anladım, tamam.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, bilgiyi paylaşmak için söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 46

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kacır.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, iş yerleriyle ilgili ruhsat veren kamu kurumları farklı farklıdır. Bunlardan bir tanesi gayrisihhi müesseselerdir. Gayrisihhi müesseselerde ilk önce kurma izni alınır, kurma izni. Mesela, bölge çalışma müdürlüğüne giderseniz, gayrisihhi müesseseniz için kurma izni istiyorum diye dilekçe verirsiniz. Bununla ilgili sizden projenizi isterler, nereye ne koyacağınızı isterler, falan filan. Bu proje üzerinde işte sen bu şekilde iş yerini kurabilirsin diye size kurma izni verirler. O kurma izniyle giderseniz siz o projeye uygun iş yerinizi kurarsınız ama işletmezsiniz. İşletme aşamasına geldiğinde de giderseniz müracaat edersiniz, bana işletme belgesi ver dersiniz. O zaman da size işletme belgesi verirler, eğer siz o kurma izni çerçevesinde iş yerinizi kurmuşsanız. Bu, gayrisihhi müesseselerle ilgili, bu perakende ticaretle belki bazı noktalarda çakışan kısımları olabilir. Ama yine o kurma izni, yine o işletme belgesi, yine o işlemler aynen eskiden olduğu gibi geçerlidir. Buradaki maksadımız, perakendede de sanki yeniden önce bir izin, arkasından da bir ruhsat gibi bir işlem olmayacağına göre, bunları buradan çıkartıp bu yasa bunları düzenlemiyor. Ne düzenliyor? Diğer yasalar bunları düzenliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

TÜSİAD TEMSİLCİSİ BARIŞ URHAN – Efendim, bir görüşümüz var ama.

BAŞKAN – Geçti.

TÜSİAD TEMSİLCİSİ. BARIŞ URHAN - Basmıştım ama.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Duyalım görüşlerini, Mecliste yararlanırsınız.

BAŞKAN – Tamam.

TÜSİAD TEMSİLCİSİ. BARIŞ URHAN – Aslında basmıştım ama efendim, şey görüşüldüğü için geri almıştım. Teşekkür ederim izniniz için.

BAŞKAN – Geri alınca, siz basmaz iseniz ben burada göremiyorum.

TÜSİAD TEMSİLCİSİ. BARIŞ URHAN – Tamam.

Efendim, bizim burada (j) ve (k) bentlerine birer cümle eklenmesi, ayrıca birkaç tanımın da, yani metinde yer alan kavramın ama tanımı olmayan kavramların da tanımının getirilmesine ilişkin görüşümüz var, kısaca arz edeyim.

(j) ve (k) bentlerinde perakende işletme ve perakende ticaretin tanımı yapılmakta. Bizim burada eklenmesini istediğimiz cümleye dair görüşümüz şudur efendim: “(j): Perakende işletme: Faaliyet alanına ilişkin olarak kendi özel mevzuatı çerçevesinde düzenlemeye tabi olmayan alışveriş merkezi, büyük mağaza...” şeklinde devam etmesi, (k) bendinin de yine “Perakende ticaret: Faaliyet alanına ilişkin olarak kendi özel mevzuatı çerçevesinde düzenlemeye tabi olmayan mal ve hizmetlerin...” Bunun gerekçesi de şu efendim: Elektrik piyasasının mevzuatında perakende ve toptan satışla ilişkili yapılan faaliyetler düzenlemesi mevcut. Dolayısıyla, bunun burada bir çakışmaya sebebiyet vermemesi açısından, orada düzenleme yapıldığı için perakende satışa dair, burada da bir çakışmaya sebebiyet vermemesi için böyle bir cümlelerin eklenmesi yönünde bir görüşümüz var.

Bir de efendim, (o) bendinden sonra gelmek üzere üretici, tedarikçi ve ortak alan kavramlarının da tanımının yapılması yönünde bir görüşümüz var. Zira bunlar metinde geçmekte ama bu kavramların tanımı bulunmamakta. Bunların da tanımlar kısmına eklenmesinin önemli olduğunu düşünüyoruz.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Bu değerli fikirlerinizin vekillerimiz tarafından benimsenip önerge hâline getirilmesi lazım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Şimdi, Sayın Başkanım, isterseniz, bununla ilgili zaten 2'nci maddenin (2)'nci fıkrasında bir istisna düzenlemesi var, orada düzeltme de yapıldı biraz önce kabul edilen bir önergeyle. Hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerden özel kanunlarla düzenlenenler bu kanun kapsamı dışındadır. O dediğiniz hususun özel kanunu var, o yüzden... Bu olmasa bile o özel kanunlar geçerlidir yani bu hüküm olmasaydı. Ayrıca, bu netleştirmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Perakende Bilgi Sistemi, İzin ve İzin Süreci

Perakende bilgi sistemi

MADDE 4- (1) Perakende işletmelerinin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin yapılması, ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve bu işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ile bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Bakanlık bünyesinde kısa adı PERBİS olan perakende bilgi sistemi kurulur.

(2) PERBİS, Bakanlıkça ilgili kurum ve kuruluşların erişimine açılır ve bu kurum ve kuruluşları nezdinde kurulan elektronik kayıt sistemleriyle çevrimiçi olarak birbirine bağlanır.

(3) PERBİS'in kurulum, işletim ve diğer giderleri ile PERBİS'e bilgi ve belge aktarımına ilişkin giderler, Bakanlığın talebi üzerine Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin bütçesinden karşılanır. PERBİS'in işletim giderleri ile diğer giderleri için alınan Birliğin bütçesine her yıl ödenek konulur. Bu ödeneğin miktarı, yıllık bütçenin yüzde 1'ini geçemez. Birliğin bütçesinden karşılanacak meblağın yeterli olmaması hâlinde söz konusu giderler, Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

(4) PERBİS'te yer alacak ve erişime açılacak bilgiler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz almak isteyen...

Sayın Halim Mete, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 47

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekillerim; şahsım ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına saygılarımı sunuyorum. Hani, Temel gibi ben de... Herkes demiş ya “Aya gidiyoruz.”, bizimki de demiş ki “Güneşe gidelim.”, demişler ki “Güneşe nasıl gidilir, orası yanıyor?”, “Olsun, onu da düşündük, akşam serinliğinde gideceğiz.” demiş. Şimdi, ben de konuşmak için akşam serinliğini bekledim çünkü geldiğim zaman öyle bir ateş yanıyordu ki topları ortada dolaşıyordu.

Şimdi, kanunun tamamına baktığımız zaman, iki kurumu ilgilendiriyor ve özellikle 3’üncü maddenin (m) bendinde üst meslek kuruluşu olarak “Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu” diyor ve Başbakanlığa giden tasarıya baktığımız zaman da diyor ki orada “Üst meslek kuruluşlarının bütçelerinden her yıl binde 5 oranına kadar pay ayrılır.” Böyle denmesine rağmen, nedendir, bir anda TESK ortadan kalktı, sadece TOBB’a kaldı. TESK’in bütçesi az ama ondan da binde 5 alacaklar, bizden de binde 5 alacaklar. Madem ki ikimizin ortaktır, biz çayı dolduruyoruz, şekeri de onun olması lazım. Ben, bu maddenin eski tasarıya uygun şekilde düzenlenmesini talep ediyorum Sayın Bakanım, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Olur mu, size babalık hakkı vermişler, esnaflar gariban yani, babalık hakkı size ait olsun.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Yok, gariban gibi davranmıyor, biraz... Elli üç senelik eski başkan...

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – TOBB varken şimdi TESK’e şey mi diyeceğiz Halim Ağabey... Yani, sen bu cümleyi söyledin ama insaf ya!

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Evet, yani en azından kendi bütçesi oranında bir katkıda bulunması bu kanunun ruhuna uygundur düşüncesiyle söylüyorum. Bende Başkan biliyor ki, harcama yapılacağı zaman, biz Odalar Birliği olarak diğer kurumlara mümkün olduğunca harcama yaptırmayız ama burası müşterek kanunumuzdur, o kanunumuzda onun da yeri olması lazımdır, varsa tuzu da olması lazımdır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Nazik katkınız için teşekkür ediyorum Sayın Mete.

Buyurun Sayın Palandöken.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Evet, gerçekten de çok önemli, bizim de tuzumuz var, biz on senedir o tuzu koyuyoruz. Tek kayıtlı kurum TESK, TOBB’da böyle bir sistem yok. Şimdi çıkacak şeyi, ESBİS’i... On yıldır bütün hesaplarımız elektronik ortamda görülmek üzere, gelirlerimiz her yıl düşmek suretiyle biz o acıyı çekiyoruz. Şimdi, TOBB baba kuruluş, o, bütçelerinden binde 1 vereceği zaman ona çok fazla bir şey yapmayacak ama bizim vermiş olduğumuz bugüne kadarkini hesap ederseniz, on sene sonra bu masada otururken sizin seviyeye geldiğimiz zaman sizden hiç almayacağız, hepsini biz vereceğiz.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkanım, ben kısa bir şey söylemek istiyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ondan önce ben TESK’in bonkörlüğüne teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Mete.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Tabii, karar yüce Meclisindir ama bir şey daha var: Biliyorsunuz ki biz her yıl İç Ticareti Geliştirme Fonu’na da yine binde 5 oranında bir katkı sağlıyoruz, o bilgiyi de vermek istedim, yine de karar yüce Meclisin.

BAŞKAN – Sayın Mete, bu kanundan sonra da bununla ilgili bize bir fıkra anlatırsanız dışarıda, onu dinlemeye talibiz inşallah.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Dışarıda anlatırım efendim, burada, hakkımı zaten, sormadan fıkraya başladım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Arkadaşlar, bakın, size bir şey okuyacağım. Bu, Bakanlığın ilk hazırladığı 4’üncü madde yani şu an görüştüğümüz madde, Bakanlığın ilk görüşünü okuyorum size:

“Stratejik ticari plan

1) Stratejik ticari plan il düzeyinde hazırlanır. Planın hazırlanmasında faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin birbirine, meskenlere, insan sağlığı bakımından risk oluşturan tesis ve benzeri yerler ve yerleşim merkezlerine mesafesi dikkate alınır.

2) Stratejik ticari plan, komisyonun kararını müteakip en geç yedi iş günü içerisinde ticaret il müdürlüğü veya gerekli durumlarda Bakanlık tarafından PERBİS’e aktarılır ve ilan edilmek suretiyle yürürlüğe konulur.

3) Komisyon, stratejik ticari planı kendisi hazırlayabileceği gibi, yönetmelikle belirlenen niteliklere haiz kuruluşlar veya üniversitelerde hazırlatabilir. Planın hazırlanmasına değiştirilmesine, PERBİS’e aktarılmasına ve ilan edilmesine ilişkin giderler ve komisyonun çalışmasına ve üyeler ile raportörün huzur haklarına ilişkin giderler üst meslek kuruluşlarının bütçesinden her yıl yüzde 1 oranında ayrılacak paydan karşılanır. -Halim Mete’nin dediği o-

4) Stratejik ticari plan, perakende işletmelere açılış ve faaliyetlerine geçiş izni verilmesi ve bunların faaliyet süresince alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi, özel yetkili işletmeler için bağlayıcı nitelikte; diğer ticari işletmeler ve esnaf sanatkar işletmeleri için ise tavsiye niteliğindedir. Ancak Bakanlar Kurulu, stratejik ticari planın diğer ticari işletme ile esnaf sanatkar işletmelerinin bir kısmı veya tamamı için bağlayıcı nitelikte olmasına karar vermeye yetkilidir.

5. Belediyeler imar planlarını stratejik ticari plana uygun olarak hazırlamak zorundadırlar.”

İlk hazırlanan tasarı stratejik ticari planı önermekteydi ve çok doğru bir şeydi. Şimdi gelinen nokta, sadece bir trafik polisi olarak “PERBİS” denmiştir. Şimdi, trafik polisi “Tamam, gel, geç; git, geç...” Ticari bilgi sistemi olmadan.

BAŞKAN – Yo, bazen “Dur.” diyecek, “Olmadı.” diyecek.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Diyecek hiçbir şans yok, “Yok.” dedi işte, sordum.

BAŞKAN – Olumsuz karar verince de...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 48

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Olumsuz karara da “Hayır.” diyemeyecek, açış ruhsatını belediye “Vermiyorum.” diyeceği...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Doğru, aynen öyle, yalnız tıkanmayı engelliyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Neyi tıkıyorsunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Süre koyuyoruz, yani herkes görevini zamanında yapacak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunda da var süre.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – O, görüşe açılan Sayın Susam; o, tasarı değil de taslak, görüşe gönderilen, görüşe açılan taslak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakın, işte, lobiler size bu işi böyle bu noktaya getirtti.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – “Mutabakat” diyelim isterseniz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yo, bu da mutabakattı; bu, mutabakattır, katılmıyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İlk “ham” diyebiliriz ona.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu, mutabakattı. Bu, bütün kuruluşların ortak katıldığı noktaydı ama daha sonra birileri geldi, bunu burada trafik polisiyle değiştirdi. Ticari bilgi sistemi stratejisi önemlidir bir kentin. Bir kentin ticari sistemini yapması ve imar planlarının da o ticari sisteme göre olması çok doğrudur.

Bakın, bir örnek vereyim: Bir kent belediyesi...

BAŞKAN – İzmir’de söylediğiniz modeli ben not aldım, Gaziantep’te de uygulatacağım inşallah, “Yaptık.” dediniz ya.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öyle belediye oluyor ki, ticari vizyonu olmayan bir belediye oluyor, sanayi vizyonu olmayan bir belediye başkanı oluyor. Ticari strateji planını koyup, ona da diyorsan ki “Benim bu koyduğum stratejiyi hayata geçirecek imar değişikliklerini yap.”, çok daha iyi, ticari hayatı canlandırmak ve ticari hayatı geliştirme fırsatı yaratıyorsun. Aslında bu plan çok doğru bir plandı, ama şimdi biz “Ne şiş yansın ne kebab. Nasıl olsa büyükler kızıyor, küçükler de çok önemli değil, gönlünü alırsız biz.” deyip planı değiştirdik.

Teşekkür ederim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, izin verirseniz, bu noktada bazı hususları sizlerle paylaşmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şimdi, burada, o taslak da -tekrar ifade ediyorum- ilk görüşe gönderilen taslak. Yani, henüz daha üzerinde herhangi bir mutabakatın sağlanmadığı taslak, o kesin. Şimdi, burada, il bazında bir planlama, bir projeksiyon öngörülüyor, il bazında. Esasında bu yaklaşım, yani işlemlerin hızlandırılması, daha esnek bir yapının oluşturulması noktasında faydalı olabilir ama diğer taraftan da her ilde, her farklı bölgede bu alanda çok farklı uygulamaları da beraberinde getirme ihtimali barındırması nedeniyle başka çok ciddi bir riski de içeriyor. Yani, iki komşu ilde, birbirine yakın ilde ya da birbirine benzer iki farklı ilde bu konuda, bu alanda çok farklı uygulama olabilir, gündeme gelebilir. Neden? Çünkü, esas itibarıyla, kararlar da il bazında veriliyor ve planlama da il bazında düşünülüyor. Dolayısıyla, yani, o kadar birbirinden farklı alışveriş merkezi yapılaşması oradaki kriterler hâline gelebilir ki... Şimdi, bu, esasında, ortadan kaldırılıyor bu kanunla. Daha önce de söyledim, sadece Türkiye genelinde bu konuda Belirleme olacak. Yani, her açıdan standart, tek tip, bütün illerde uygulanmak üzere tek bir kriter, kural, neyse gündeme gelecek. Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek bu. Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek çok ayrıntılı bir şekilde ve tüm Türkiye’de uygulanacak. Biliyorsunuz yetki var burada, 16’ncı maddede.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, siz kalkınma ajanslarını niçin kurdunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Böyle yatırımlar için, evet.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yerelde kalkınmaya karar verme organizasyonunu Kalkınma Bakanlığının ve yerel yönetimlerin koyduğu paralarla yerel kalkınma stratejilerini oluşturması için kurdunuz değil mi? Sizin bununla bu aynıdır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, strateji ulusal ama hizmet yerel. Kesinlikle orada merkezî bir bakış açısı var, olması da gereken odur zaten.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kalkınma ajansları kendi karar veriyorlar hangi alana destek vereceklerine, hangi projeyi destekleyeceklerine, hangisini yapacaklarına.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Genel kurallar aynı. Tabii ki, yani, hangi firmanın geleceği, hangi yatırımın yapılacağına elbette orada karar verilecek, doğal olarak, yani, o başka bir şey, o en alt düzey uygulama biçimi. Ama esas kurallar noktasında baktığınızda, ilkeler noktasında baktığınızda tamamen ülke düzeyinde ve genel kurallar. Aksi hâlde, orada da her bölge için, her il için genel kural çerçevesinde farklı kural belirlerseniz bu işin içinden çıkılmaz ki ve objektiflik ortadan kalkar ayrıca.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bu madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/974) esas numaralı "Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 4. Maddesinin 2. Fıkrasında bulunan "ilgili kurum ve" ibaresinden sonra gelmek üzere "Bakanlığa bağlı ve bağlantılı kuruluşların, meslek kuruluşlarının, üst meslek kuruluşlarının, yetkili idarelerin ve diğer ilgili" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

İzmir

Osman Aydın

Aydın

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Buradaki isteğimizi, meramımızı söyleyelim de Sayın Bakanım belki bu konuda da bizi anlayıp destek verebilir, diğer arkadaşlarımız da sadece gerekçe dışında söylediğimizde bize destek verebilirler, bunun için söylemek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 49

istiyorum: Şimdi, PERBİS’le, Bakanlığa bağlı kuruluşların PERBİS sistemini görebilmesi için... Yani, TESK ve TOBB bu sistemde ne oluyor, bitiyor diye o sisteme girebilmelerini, elektronik ortamda girebilmelerini sağlamamız gerekir. Yani, bu sistemin işleyişinin nasıl gittiğini, yani üyesinin bir hakkı nereden engellenmiş, niye verilmemiş? Yani, bu sistemin içine dâhil olsun, parasını verdiği bir sisteme TOBB da bir şeyle girebilsin, TESK de girebilsin, bu kadar basit, istediğimiz bu.

BAŞKAN – Sayın Bakanım konu anlaşıldı mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yok biliyorum, ben de önergeye bakıyorum aynı zamanda, şey yapıyorum. Evet, konu şey yapıldı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani, elektronik ortamda, onlara bir sizin kullandığınız şifreden bir şifre vereceksiniz, nasıl şimdi esnaf siciline girebilmekte şifre vererek merkezî yapı yaptığınız yapı var ya, o yapı gibi birer şifre vereceksiniz, o sistemi görebilmelerini sağlayacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ama Sayın Susam, PERBİS böyle bir mekanizma değil. Burada ilgili kurumlar kendi yetki alanları çerçevesinde ve onunla sınırlı olmak üzere bu sisteme dâhil olacaklar.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, PERBİS’te ne var, neyi görmesine engel var?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani, şöyle: Yani, belediyenin oradaki kayıtlarını dışarıdan başka bir şeyin görmesine, biz buna karar veremeyiz ya da başka bir kurumun, başka bir bakanlığın izin vermeye yetkili bir bakanlık kimse orada veya izin ve ruhsat sürecinde yetkisi olan bütün kurumlar buraya bağlanacak. Yani, biz, onun hattını açamayız ki, ona bizim yetkimiz yok. Yani, kanunla da olsa bile açamayız onu diğer kurumlara, hatta diğer bakanlıklara da açamayız, yani yetkisi yoksa eğer ilgili kanunlarında.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Diğer bakanlıkları açmayın diyorum, ben PERBİS sistemini açın diyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – PERBİS’te onlar olacak çünkü ilgili kurumlar bağlanacak buna biliyorsunuz.

Bakın, burada bir ifade olması lazım, (2)’nci fıkrada: “PERBİS, Bakanlıkça ilgili kurum ve kuruluşların erişimine açılır ve bu kurum ve kuruluşlar nezdinde kurulan elektronik kayıt sistemleriyle çevrimiçi olarak birbirine bağlanır.” Yani, bu kurumların bilgisine ulaşabilecek oraya ulaşabilen.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ulaştın, ben de onu söylüyorum aynen. Benim esnafıma ruhsat vermekte bir belediye bir şey çıkardı. Yasal olarak belediye ruhsatı nasıl veriyor, neyime bakacak benim? İmar durumuma bakacak, yapı ruhsatına bakacak, oradaki diğer gayrisihhi müessesesine, onlara bakacak. Benim bunları görmemde ne gibi mahzur var?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, ilgili o bilgilere ulaşır, kendisiyle ilgili her türlü bilgiye ulaşabilir, şu anda ulaşır, herhangi bir yerde kendisiyle ilgili bilgiye ulaşır, onda bir sorun yok. Sorun, burada, başkalarıyla ilgili bilgilere ulaşıyor çünkü hepsi var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır, kimin bilgisine ulaşacak?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tüm iş yeri açma, bütün bilgiler o hatta olacak. Yani, belediyenin verdiği tüm bilgiler orada olacak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Adi ve meslek kuruluşlarına açıyorsunuz efendim. Yani, o ildeki birliğe veya ticaret odasına açıyorsunuz, kimseye açmıyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Fark etmez yani...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Zaten ticaret odasına gelip o bilgilerini veriyor, esnaf odasına veriyor bilgilerini, vermiyor mu? Yani “Ben iş yeri açacağım, şu yerde açtım, şu metrekare iş yeri.” diye ticari sicile veya esnaf siciline verdiğinde olmuyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, sadece o bilgiler yok, bütün bilgiler var, bütün değerlendirme kriterleri var. Yani, karar verme sürecini etkileyecek olan tüm bilgiler orada, ilgili bakanlıkların, ilgili belediyelerin, ilgili kamu ve kuruluşlarının hepsinin bilgileri orada. Böyle kapsamlı bilgiyi, yani o ilgili kişinin mutabakatı olmadan, ki, en son biliyorsunuz, biz bununla ilgili bir yasal çalışma yaptık, orada da, kişiyle ilgili ya da şirketle ilgili, tüzel kişiyle ilgili herhangi bir bilginin muhafaza edilmesi gerekiyor, kendi rızası dışında açıklanmaması gerekiyor, bunlar son derece önemli.

BAŞKAN – Evet, Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Başlığı düzelten önergemiz yok muydu bizim?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – O başlık bölüm başlığı olduğu için bir sonraki maddeyle birlikte düzeltiliyor. Bir önerge var Sayın Kacır, o yüzden...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – 4’üncü madde aynı bölümde değil mi? 5’teki önerge bölüm başlığını da düzeltecek.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, aynen öyle. Bölümle ilgili olduğu için olabiliyor, yani mükerrerlik olmasın diye.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Anladım.

BAŞKAN – 5’inci maddeyi okutuyorum:

İzin ve izin süreci

MADDE 5- (1) Perakende işletmeler, yetkili idarenin izniyle açılır ve faaliyete geçer. İzin, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde PERBİS üzerinden verilir.

(2) İzin verme yetkisi, mevzuatta öngörülen şartların yerine getirilip getirilmediğinin incelenmesi ile sınırlıdır.

(3) Usulüne uygun izin alınmaksızın işyeri açılmamaz ve faaliyette bulunulamaz.

(4) İzin başvurusu, doğrudan veya PERBİS üzerinden yetkili idareye yapılır. Doğrudan yapılan başvurular, yetkili idare tarafından PERBİS’e işlenir. İzin başvurusu, başvuru tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde yetkili idarece ön değerlendirmeye tabi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 50

tutulur.

(5) Değerlendirme sonucu uygun bulunan başvurular, perakende işletmenin açılış sürecinde yer alan ilgili kurum ve kuruluşlara, dördüncü fıkra da belirtilen süre içerisinde PERBİS üzerinden iletilir. Bu iletimle birlikte, ilgili kurum ve kuruluşlara da gerekli başvuru yapılmış sayılır.

(6) İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından, mevzuatı çerçevesinde gerekli değerlendirmeler yapılır ve yönetmelikle belirlenen esaslara uygun olarak perakende işletmenin açılış ve faaliyete geçişi için gerekli olan bilgi ve belgeler PERBİS'e işlenerek yetkili idareye iletilir.

(7) Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan perakende işletmelere, yetkili idare tarafından PERBİS üzerinden izin verilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.

(8) Başvurusu uygun bulunmayanlara, sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilir.

(9) Perakende işletmenin başka bir adrese taşınması ya da devredilmesi hâlinde, en geç bir ay içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi zorunludur. Faaliyet konusunun değişmesi hâlinde ise işyeri açma ve çalışma ruhsatı yenilenmedikçe faaliyette bulunulamaz.

(10) Büyükşehirlerde, alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken, o yerdeki ticaret veya ticaret ve sanayi odası ile esnaf ve sanatkârlar odaları birliğinin görüşü alınır.

(11) Altıncı fıkra da öngörülen esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ben, usul hakkında söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kacır.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Az önce bir görüşümü, kanaatimi serdettim, şimdi, burada bununla karşı karşıyayız. Sayın Susam'ın birkaç tane önergesi var ama en aykırı önerge de Sayın Hüseyin Filiz'in verdiği önerge. Biz, İç Tüzük kapsamında Hüseyin Filiz'in verdiği önergeyi öncelikle görüşmek durumundayız.

Sevgili Başkanım, ancak bunu söylerken, kesinlikle Sayın Susam'ın görüşlerini söylemesine engel teşkil etmemesini de arzu ediyorum bir yandan da.

Sayın Susam bu önergelerindeki görüşlerini bize aktarsın...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Önergeyi de bir göreyim, ne diyor? Hüseyin Bey'in önergesine de bir bakalım.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tamam, onu okuyalım. Bu arada da bu önergeyi görüşürken Sayın Susam önergelerinde belirttiği görüşleri ortaya koysun, o görüşleri de dile getirilmiş olsun diye düşünüyorum.

BAŞKAN-Bundan öncelikle haberdar olmak istediğini söylüyor, doğalı da bu.

ÜNAL KACIR (İstanbul) –Takdir Komisyonumuzun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben bunu bilmeden...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Onu okuyalım o zaman.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Okuyun o önergeyi, oylamaya geçmeden önce bana söz verin.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Oylamaya geçmeden önce söz verin, o da görüşlerini serdetsin, hem önergeyle ilgili hem de kendi görüşlerini...

BAŞKAN – Ünal Bey, çok teşekkür ediyorum katkı sağladığınız için.

Sayın Filiz'in önergesini okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilim ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan (1/974) esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının "İKİNCİ BÖLÜM" başlığında yer alan "İzin ve İzin Süreci" ifadesinin "İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Verilmesi" şeklinde, "İzin ve izin süreci" başlıklı 5 inci maddesinin ise madde başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Filiz

Çankırı

"İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi

MADDE 5- (1) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı PERBİS üzerinden verilir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı başvurusu, doğrudan veya PERBİS üzerinden yetkili idareye yapılır. Doğrudan yapılan başvurular, yetkili idare tarafından PERBİS'e işlenir.

(2) Yetkili idare tarafından yapılan ön değerlendirme sonucu uygun bulunan başvurular; başvuru tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde, perakende işletmenin açılış ve faaliyete geçişinde gerekli kayıt ve benzeri işlemleri yapmakla görevli ve yetkili kurum ve kuruluşlara PERBİS üzerinden iletilir. Bu iletimle birlikte, ilgili kurum ve kuruluşlara da gerekli başvuru yapılmış sayılır.

(3) İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından, mevzuatı çerçevesinde gerekli değerlendirmeler yapılır ve yönetmelikle belirlenen esaslara uygun olarak perakende işletmenin açılış ve faaliyete geçişi için gerekli olan bilgi ve belgeler PERBİS'e işlenerek yetkili idareye iletilir.

(4) Başvurusu mevzuata uygun olan perakende işletmelere yetkili idare tarafından PERBİS üzerinden işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.

(5) Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – 5 değişmiş mi?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkan, yalnız burada bir teknik hata yapılmış, bir redaksiyon şeyi var. İsterseniz bitirsin, ondan sonra şey yapalım.

“(6) Ruhsat değişikliğine ilişkin işlemler de PERBİS üzerinden gerçekleştirilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 51

(7) Büyükşehirlerde, alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken, o yerdeki meslek kuruluşlarının görüşü alınır.

(8) Üçüncü fıkrafta öngörülen esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak hazırlanan yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN - Sayın Bakanım...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Şöyle, şimdi, burada bir teknik -maddi hata diyelim- hata söz konusu.

Birincisi bu: (4)'üncü fıkraftaki "başvurusu mevzuata uygun olan" ifadesi yerine "mevzuatta öngörülen şartları taşıyan" yani başvurusu uygun olana ruhsat verilmez. Dolayısıyla, burada diyor ki: "Başvurusu mevzuata uygun olan perakende işletmelere yetkili idare tarafından PERBİS üzerinden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir." Dolayısıyla, doğru ifadenin şöyle olması gerekir...

BAŞKAN – 4'te de var, 5'te de var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – 5'e de geleceğim.

"Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan perakende işletmelere" diye devam etmesi lazım; birincisi. İkincisi, 5'te de "başvurusu uygun bulunmayanlara sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilir." dememiz lazım, yani mevzuatta öngörülen şartları taşıyan değil, daha doğrusu 4 ile 5'in girişinin yer değiştirmesi lazım.

BAŞKAN – Elimizdeki önerge öyle değil.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Evet, burada teknik bir şey var.

BAŞKAN – Yanlış yere yazılmış. Bir teknik hata.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani elle düzeltme yanlış maddede yapılmış.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Aynen öyle, doğrudur, Sayın Kacır'ın söylediği gibi. Elle düzeltmenin 4'te olması gerekirdi.

BAŞKAN – 4'ü ve 5'i bir daha okutuyorum:

"(4) Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan perakende işletmeleri yetkili idare tarafından PERBİS üzerinden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.

(5) Başvurusu uygun bulunmayanlara sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilir. "

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kacır.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, burada (7)'inci fıkrafta -bu evvelki tasarı metninde de var tabii, oradan buraya yazıldı-bence gözden kaçan bir şey var, onu paylaşmak istiyorum.

Büyük şehirlerde alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve iş yeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verirken o yerdeki meslek kuruluşlarının görüşü alınır.

Değerli arkadaşlar, burası hukuk devleti, dolayısıyla hukuka uygun kanunlarla yürütülür, keyfi yürütülmez ki. Görüş alırsın, görüş verirsın, yani kişi mevzuatta gerekli şeyleri taşıyorsa... Görüş aldınız, görüş de aykırı ne olacak? Ama burada 16'ncı maddede Bakanlar Kurulunun yetkisi var, Bakanlığın teklifi üzerine, hazırlığı üzerine, kriterler belirlenmiş. "Bu kriterlere uygun olmak şartı aranır." dersek olur, yani "Bakanlar Kurulunun belirlemiş olduğu kriterlere uygun olarak bu iş yapılır." diyebiliriz. Adamın imar durumunda sorun yok, ruhsat almış, yapıyı yapmış. Ruhsat vermeyecek misiniz adama?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – "Ruhsat vermeden önce" diyor zaten.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ruhsat vermeden önce, imar durumunda sorun yok, hiçbir şeyde sorun yok, Bakanlar Kurulunun belirlemiş olduğu kriterlere de sahip. Buna rağmen, kim vermeyecek bunu? Büyükşehir belediyesi. Niye vermeyecek? Onun elinde mi verip vermemek? Böyle bir şey olur mu, keyfilik olur mu? Kime verecek, kime vermeyecek?

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Kim belirleyecek peki?

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ondan sonra, burada büyükşehir belediyesi, atıyorum, X büyükşehir belediyesi vermek istiyor.

Her şey müsait ama görüşü alınır diyor ya, o görüş alındı, oranın odasının da adamla bir sorunu var, vermedi, uygun görüş vermiyor, vermeyecek misiniz? Böyle bir saçmalık olmaz. Kriterlere uyuyorsa, amma uyuyorsa, şartlara uyuyorsa kimse bunun önüne geçemez, geçememeli, böyle bir şey olmaz. Hukuk devletinde keyfiyete yer olmaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Diye düşünüyorsunuz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Öyle inanıyorum, düşünmüyorum.

BAŞKAN – Katkınızı için teşekkür ediyorum, sağ olun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu kanunun en önemli maddesi bu. Bu kanunun bu maddesinin üzerinde ciddi bir şekilde konuşmadan... Sayın Kacır haklı, eğer her şeyinde haklıysa adam açmamasına kim engel olabilir?

Ama bakın, başlayalım, eski 5'inci maddeyi okuyayım size taslak olarak.

BAŞKAN – Ama deyince hepsi bitti.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika...

Burada güzel güzel konuşacağız değil mi? Oradan Kacır'ın söylediği de daha iyi anlaşılacak.

"Stratejik Ticari Plan Komisyonu, valinin başkanlığında ticaret il müdürü, belediye başkanı, büyükşehir belediyesi olan yerlerde büyükşehir belediye başkanı, defterdar, çevre ve şehircilik il müdürü, ulaştırma, denizcilik, haberleşme bölge müdürü, çalışma ve sosyal güvenlik il müdürü, kalkınma ajansı yatırım destek ofisi koordinatörü, KOSGEB il müdürü, TÜİK bölge müdürü, esnaf sanatkârlar odaları birliği yönetim kurulu başkanı, şehir plancıları odası şubesi müdürü ve en fazla üyeye sahip tüketici örgüt başkanı ve ildeki ticaret ve sanayi odalarıyla ticaret odalarının kendi aralarında belirleyeceği bir yönetim kurulu başkanının katılımıyla oluşur, ayrıca anılan kurum ve kuruluşlardan aynı sayıda yedek üye belirlenir. Gerçek ve tüzel kişiler, komisyonun görevi kapsamında ihtiyaç

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 52

duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin komisyona göndermek zorundadır. Komisyonun oluşturulmasıyla ilgili çalışmalara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

Şimdi, bunu bir kenara koyalım, gelelim, okuduğumuz 5’inci maddeye, önce okuduğumuz sonra Hüseyin Filiz’in değişiklik verdiği madde.

Şimdi, Bakanlık bunu önce düşünmüş, böyle bir komisyon kurularak...

BAŞKAN - Sonra bir değişim yapmış...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu niye önemli? İşte, kafasını karıştırdığı nokta. İş yeri açılmasının kentin tüm dinamikleri ve devletin tüm organlarıyla bir istişareyle yapılması noktasında -istişare biliyorsunuz, bizde vardır- o anlamıyla yapılmasına karar vermişiz ama daha sonra değiştirmişiz. Ne demişiz? 5’inci maddenin (1)’inci fıkrası PERBİS’i koymuş. 3’üncü maddesi diyor ki: “Usulüne uygun izin alınmaksızın iş yeri açılmaz ve faaliyette bulunamaz.” Peki, açıldığı zaman ne olur? Bir şey yok, belirsiz.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, açıldığı zaman ne olur ona cevap istiyoruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Faaliyette bulunamaz, zabıta gelir kapatır yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Kapatılır.” diyecek.

BAŞKAN - Zabıta kapatır.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Demeye gerek var mı, açılmaz diyorsunuz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok,

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Bir tekrar, malumun ilanı aslında.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Devam edelim...

“İzin başvurusu doğrudan veya PERBİS üzerinden yetkili idareye yapılır, doğrudan yapılan başvurular yetkili idare tarafından PERBİS’e işlenir, izin başvurusu başvuru tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde yetkili idarece ön değerlendirmeye tabi tutulur. Değerlendirme sonucu uygun bulunan başvurular perakende işletmenin açılış sürecinde yer alan ilgili kurum ve kuruluşlara (4)’üncü fıkra belirtilen süre içerisinde iletilir.”

7’nci madde: “Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan perakende işletmelere yetkili idare tarafından PERBİS üzerinden izin verilerek iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.” Bu da soru işareti.

9’uncu madde: “Perakende işletmenin başka bir adrese taşınması ya da devredilmese hâlinde en geç bir ay içerisinde iş yeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi zorunludur. Faaliyet konusunun değişmesi hâlinde ise iş yeri açma ve çalışma ruhsatı yenilenmedikçe faaliyette bulunmaz.” Yine muğlak bir ifadedir, bir ayda alamadı ruhsatı...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Gereksiz o madde. Eskiye kapadıysa yeniye geri açarsın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Önerge çıkarıyor zaten o ifadeyi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Büyükşehirlerde alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve iş yeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verirken o yerdeki ticaret veya ticaret sanayi odasıyla esnaf sanatkârlar odaları birliğinin görüşü alınır.”

Şimdi, arkadaşlar, peki, benim görüşümü niye alıyorsunuz? Çünkü benim görüşümün, bu kanunun temelinin ruhunda olan, baştan beri koymak istediğim önergelerdeki nokta şudur: Küçük işletmelerin bir mağduriyeti var, bu mağduriyeti gidermek için bir kanun çıkarıyoruz, bu kanunda da pozitif bir ayrımcılık olarak mevcut ticari işletmeler içerisindeki küçükleri korumak istiyoruz, bu kanunun amacı bu. Ama bu amacı biz maddelerde öyle bir noktaya getiriyoruz ki, yok ediyoruz. Burada benim görüşüm alındıysa, benim görüşümün bir etkisi olmadı. Uymadı büyükşehir belediyesi, ticaret odasından sanayi odasından şöyle, dediler ki, bütün kentin ticari şeyi... Bu AVM burada uygun değildir kardeşim. AVM de gitti belediyeye... Ne ihtiyacın var kardeşim, ben senin bu ihtiyaçları gördüm dedi, açtı, aldı izni. Ya, burada ticaret sanayi odasının görüşünün ne hükmü olacak?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Şöyle...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Allah, Allah... Arsayı almışsınız, bilmem ne, iş yapacaksınız, sonra yapamazsınız...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika, bir dakika, biraz sabır, sabırlı ol ya. Onun için, bakın...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bakanlar Kurulu kriteri belirleyecek, o kriteri uymuyorsa alamayacak, o zaman o da arsasını da almayacak gidip oradan.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakanlar Kurulu kriter filan belirlemiyor, sistemde Bakanlar Kurulunun kriteri...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tasarıda var efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ağabeyciğim, konuştuğumuz 5’inci madde, kentin iş yeri açmak için başvuru süresi nasıl olacak onu konuşuyoruz değil mi şimdi?

ÜNAL KACIR (İstanbul) - 16’ncı maddede kriterler var, oraya atf yapılmalı yapılacaksa.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Geç 16’ncı maddeyi, 16’ncı maddeye gelince konuşuruz, burada atf yok 16’ncı maddeye.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ya, atf eksikliği varsa atf yapalım, gerek yoksa kanun içinde zaten uygulanır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ya, Ünal Bey, bir dakika.

Arkadaş, bunun böyle olmasının... Bu ilk okuduğum şey için geçin geride kalsın dediniz ya, bu işin ruhu oradaydı, bir komisyon kurulmalıdır bu kentte. Bu kentte yatırımcı da arsa almadan önce bir izin kurulundan izin almalı, “Ben buraya AVM açacağım, alayım mı arsayı almayayım mı?” demeli.

Bakın, İzmir’in en önemli yerine, pazar yerine, Güzelyalı pazar yerinin ortasına, göbeğine belediyelerden de yer alarak bir tane İstinye Park geliyor ağabey güçlü bir şekilde, en göbek yerine.

BAŞKAN - Hayırlı olsun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayırlı olsun tabii ya.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, yasalar uygunsa adam alır, revize yapar,

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika ağabeyciğim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Birilerinin keyfiyle olur mu ya?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Tabii, canım, kimsenin keyfiyle olmuyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 53

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Keyfiyle olunca başka şeylerle karşılaşsın o zaman, onların gönlünü yapmaya çalışsın o zaman, böyle bir şey olur mu ya? Kriteri belirlersin, uyan gider arsasını alır yapar, uymayan alamaz, yapamaz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ünal Bey, bu arsa ticari alanda bir AVM yeri değildi.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ben geneli konuşuyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika kardeşim, gücü anlatıyorum sana, bak, planları nasıl değiştiriyorlar, neler yapabiliyorlar, bu güç nelere hâkim onları anlatıyorum, bir dinlesene. Hangi güçlerle varız, kimlerle mücadele ediyoruz, nasıl bir güç bu imar planlarını değiştiriyor, arsalar satın alıyor, belediyeleri dize getiriyor, her türlü işi yapıyor, burada bunları yapıyor, bunları anlatmaya çalışıyoruz. Burada bu yatırımcıya daha önceden bunu vermedikten sonra bu kentin en merkezi yeri...

Bakın, şu an, orada, Balçova semtine -İzmir'e gideniniz çok olmuştur- pazar günü mevcut alışveriş merkezlerinden saatlerce ulaşamazsınız. Bu ulaşamayan yerin tam yanına bir tane daha büyük hipermarket oluyor, inanın, İzmir trafiği böyle kilitlenmiş durumda olacak. Şimdi bunu söylese kim engelleyebilecek? Bu yasada bunu engelleyecek bir güç var mı?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hiçbir şey yapamayacak...

BAŞKAN - Belediye başkanını, Antep'i örnek versenize, biz yıkıyoruz siz de yıkın.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yıkığınızda anlattım az önce. Hiç iş yapamayan bir adama kıyak yapıp herhâlde yıktınız... Neyse, geç Halil, şimdi öyle konuşmayalım.

Şimdi, bu anlamıyla bu noktada eğer bir kurul olmazsa yatırımcıya da yazık, yatırımcı da baştan arsasını almasın kardeşim. Bu kentin bir kurulu buna... Şimdi, buna itiraz edildiğinde, mahkeme kararıyla durdurulduğunda diğer şeyler olduğunda, ondan sonra da “İstemezükçüsünüz, iş yaptırmak istemiyorsunuz.” diye bir anlayış çıkıyor. Yapılan iş yanlış, kentin tüm dinamiklerini ortadan...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bu yola değil, kurallara ihtiyaç var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu anlamıyla, bu 5'inci madde...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kuruma değil, kurallara ihtiyaç var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Müdahale etme arkadaş ya, müdahale etme lütfen ya. Konuşmak istiyorsan benden sonra konuşursun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ne zaman konuşayım? Arada bir şey bulursam söyleyeceğim işte.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu anlamıyla, burada bu maddede şuna ihtiyaç var: Bakın, size şunu rica ediyorum, diğer maddelerin hiçbirisi önemli değil ama bu iş yerinin açılması konusunda, bu 5'inci maddede odaların görüşü temel alınmalıdır, bu kurul kurulup izin noktası temel olmalıdır. Bu madde, bu yasanın belki de en temel noktasıdır. Yani, yeni bir alışveriş merkezinin kentte yapılması konusunda bu kurullardan izin alınarak başlanması, işin başında başlanması her türlü işi garanti, doğru; kentin, halkın yararına yapılması için mümkündür. Bunu böyle yapmadıktan sonra, burada sizin az önce okuduğunuz, sonra da önergeyle değiştirdiğiniz şeyler hiçbir şey ifade etmiyor. Bize sadece şunu diyorsunuz: “Ya, sizin de görüşünüzü aldık. Ticaret odasının, esnaf odalarının görüşünü aldık.” Aldın görüşümü, uygulayacak mısın? Yok. Uygulamadın, ben ne diyeceğim, ne yapacağım? Ne yapacağım ben yani? Yanıp yıkılacağım, binlerce esnafı temsil ediyorum. Ticaret odası o bölgenin ticari kesimini temsil ediyor ama “Bu, aykırı.” da dese hiç kimse dinlemez. “Ben yatırımcıyım, geldim kardeşim, gücümü koydum, buraya AVM yaptım.” diyecek.

BAŞKAN – Sayın Susam, şöyle yapalım mı: Bu konu üzerinde epey bir söz isteyen var, onlara da verelim, ondan sonra, olmazsa siz tekrar devam edin.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Devam edeyim, tabii.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – “Bitirdim.” demiyor, “Bitireceğim.” de demiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bitirmem ağabey. Ya, bu işe saygı duyup beni desteklemen lazım. Neden biliyor musun? Bu işe bir ömür verdik biz ya, bu iş önemli.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yahu, sen de ömür verdin, biz de bu yaşa kadar değirmende dökmedik saçları.

BAŞKAN – Buyurun.

GDP TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ – Maddenin eski hâlini okuduğumuz zaman biz gerçekten yeni bir izin süreci gibi okuyorduk bunu. Yeni hâline baktığımız zaman da, iş yeri, açma çalışma ruhsatı verilmesinin mevcut yasa ve yönetmelik çerçevesinde sadece elektronik ortama aktarılmasının açıklamasından sonra bir nefes aldık ama mevcut iş yeri açma, çalışma ruhsatlarına ilişkin yönetmeliğe baktığımız zaman, başvuruyu yaptığınız zaman “Aynı gün ruhsat verilir, eğer bir eksikğiniz yoksa, işte, üzerine bir otuz günlük kontrol süresi var, arkasından da ruhsatınız kesinleşir.” der. Bu madde sadece iş yeri açma, çalışma ruhsatlarına ilişkin yönetmeliğe atıf yapıyorsa veya yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesinde herhangi bir yeni düzenleme getirmeyip İmar Kanunu'na atıf yapması gerekiyorsa, buradaki yönetmeliğin ne anlama geldiğini açıkçası -son maddedeki sekizinci bentteki- bir hukukçu olarak anlayamadım, belki orada bir bilgi eksikliği oldu, orada bir destek verirsiniz sevinirim.

Bir de, başvurunuzu yaptıktan sonra üç gün ilgili idareye gitmek için, hani aktarmak için sistemi bekliyorsunuz, ilgili idarenin size kaç gün içerisinde döneceğine ilişkin bir düzenleme yok. Eğer böyle üç günlük süreleri bunun içerisinde yazarsak, onun karşılığında ilişkin süreleri de sanki, hani ruhsatı hangi sürede alacağımıza ilişkin düzenlemeleri yazmanın faydası olabilir mi? Bunları da sizin takdirlerinize bırakıyorum, çünkü zaman zaman, hani çok uzun zaman belediyelerin dönüş yapmadığı olabiliyor. Siz müracaatınızı yaptığınız hâlde otuz gün beklemek durumunda kalabiliyorsunuz.

Dernek olarak üzerime kurşunları çekmek istemiyorum, affınıza sığınarak burasını söyleyeceğim, hani hiçbir kötü niyetim yok...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bizde kurşun yok ki hanımefendi, niye üstünüze çekesiniz?

BAŞKAN – Ses tonunuz itibarıyla çekme şansınız yok.

GDP TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ – ...yedinci bende baktığım zaman da, büyükşehir belediyesine verilen yetkiler, evet, tamam ama büyükşehir belediyesi, İmar Kanunu'na göre yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi verecekti, burada hani yapı ruhsatı verilirken ya da imar planı yapılırken kimlerden görüş alınır, ne yapılır, ne edilir bilmiyorum. İki milletvekilime de çok teşekkür ediyorum, aynı konularda, takıldığımız yerler gerçekten oralar. Bu meslek kuruluşlarının görüşü burada söylenmesi gereken bir şey midir, yoksa, gerçekten 16'ncı maddenin içerisinde değerlendirilmesi gereken bir şey midir, açıkta kalmış gibi duruyor. Meslek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 54

odasından görüş alınmasına, oranın imar planı yapılırken görüş alınmasına bir itirazım yok, yapı ruhsatı çok daha sonraki bir aşama, çünkü yatırım kararı verildiğinde muhtemelen o arsa çok evvelinden alınmış olabilir, bir sonraki durakta onun önüne bir set çıkartması da çok doğru olmayabilir. Yanlış anlamazsınız, bu cümlemin de çıkarılmasını, destek olarak söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

GDP AV. NURSEMA EKİNCİ – Bir şey daha söyleyeceğim efendim.

Eski bentte kalan harçlarla ilgili hükümler burada yok. Başvurularda harç miktarları bazen çok yüksek olabiliyor. Sadece unvan değişiklikleri, sadece numaratajlarda yeniden harç vermek gerekir mi, gerekmez mi? Belki orada da bir küçük destekle konu netleştirilebilir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Başkan, yatırımcı belediyeden imar durumunu... Yani imar durumu bir arsa sahibi oluyor veyahut imar durumu değiştiriyor, bir arsaya yatırıma karar veriyor, bunu yapıyor. Bu süreçte meslek kuruluşlarından, ki ben Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına da konuşuyorum, gidip görüş almasının bu yatırıma zaman zaman engel olacağı, yani “Yanlış yatırım yapıyorsun.” diye verilecek bir şey olmayacak, bazısı da gönülden, “Bizim adamımızdır.” diye “evet” diyecekler, bazısına sevmedikleri için “hayır” diyecekler. Ben bu 2’nci maddenin bu görüşmelerin ışığında, Sayın Kacır’ın, Sayın Milletvekilimizin konuşmalarında da dinleyerek buradaki son cümlemin tamamen kaldırılmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, ben...

BAŞKAN – Ünal Ağabey, sırayla vereceğim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Atıf yaptılar ya efendim.

BAŞKAN – Tamam, bir dakika.

Alim Hocam, buyurun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Şimdi, gelinen noktada anlaşılan o ki, bunu çabuk bitireceğiz, öyle görülüyor.

BAŞKAN – İnşallah.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Şimdi, bunu bitirirken de, insanların ellerindeki bazı hakların alınıp korunması gereken kesimlerin korunması yerine yeni bir kesime ya da kesimlere imtiyaz sağlayacak düzenlemeleri kabul etmek gerçekten mümkün değil. Sayın Susam’ın o konudaki görüşüne aynen katıldığımı ifade etmek istiyorum.

Anlayamadığım bir şey de, aynı Hükûmet hızla bunu geçirmek için gayret ederken, anladığımız kadarıyla, neredeyse her maddede yeni önergelerle yeni düzenlemeler getiriyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır efendim, Hükûmet vermiyor, önergeleri hep biz veriyoruz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Hükûmet de katılıyor yani onları nasıl verdiğinizi biliyoruz biz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Doğruya herkes katılır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Biz hep yanlış veriyoruz, siz doğru veriyorsunuz!

ALİM İŞİK (Kütahya) – Müsaade ederseniz ben görüşlerimi paylaşayım.

Şimdi, eğer, o büyükşehirdeki meslek kuruluşlarını yok sayarsak, meslek odalarının olumlu ya da olumsuz görüşüne gerek duymaz isek o meslek odalarını kapatıp, hiç çalışmalarına gerek yok. Yani, meslek odaları kendilerinin üyesi olan küçük ya da orta büyüklükteki esnaf ve sanatkâra ne cevap verecek değerli değeri? Yani, her şeyi büyükşehir belediyesine teslim edelim, tamam; kanun verdiği yetkiyi zaten kullanacak ama müsaade edin de o şehre yeni bir iş yeri açılıyorsa ve bu yatırımcı da daha önce eline verilen planlar doğrultusunda oraya bir yatırım kararı aldıysa, onun etkileyeceği diğer kesimlerin de bir söz hakkı olması lazım. O nedenle, tasarının orijinal hâlindeki “O yerdeki ticaret ve sanayi odasıyla esnaf ve sanatkâr odası birliğinin görüşü alınır.” ibaresinin hiç olmazsa burada eski şekilde kalması gerektiğini düşünüyorum.

Tasarının (9)’uncu fıkrasındaki perakende işletmenin başka bir adrese taşınması ya da devredilmesi hâlinde yapılacak düzenlemelerle ilgili yeni önergede herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Bu da ayrı bir sorun çıkaracaktır. Ona yönelik de bir düzenlemenin yeniden bu önergeye dercedilmesinin yerinde olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum bu söz hakkı için.

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Külünk.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, arkadaşlar; tekraren merhaba.

Aslında dikkat çekmemiz gereken bir husus var. Şu anda piyasada AVM’lerin açılmasını pazarın şartları belirliyor. Biz, pazarın şartlarının belirlediği bir yöntemi mi doğal olarak kabul edeceğiz, yoksa AVM’lerin şehrin varlığı içerisinde olması gereken noktalara dair bir kanaat ifade edecek miyiz? Ben Üsküdar’da oturuyorum. Optimum Alışveriş Merkezi Göztepe’de. Optimum’u köşe nokta kabul ederseniz, kuzeye doğru ve güneye doğru yaklaşık her iki taraftan 10’ar kilometre içerisinde, şu anda ismini sayacağım Palladium’dan, Optimum’dan, Nautilus’tan, Capitol, Meydan, Canpark, Akasya ve şimdi de tekrar sahneye çıkacak olan Emaar’la beraber şu saydığım alışveriş merkezlerinin hepsine ulaşım beşer dakikalık mesafe içerisinde normal trafikte, pazar trafiği, alışveriş merkezleri trafiği hariç. Şimdi, biz, bu alışveriş merkezi yatırımcılarının belirledikleri alanlarda tamamen kendi ticari hedeflerine uygun, büyükşehir belediyesi ya da kanunda öngördüğümüz ilgili kurumların da dâhil olduğu bir modeli mi öngöreceğiz? Süreci yönetirken izin alma, “Alışveriş merkezi yapacağım, teklif ettim, kabul edildi.”yi mi öngöreceğiz? Yoksa, biz bu kanunla, şehirlerin hayatında alışveriş merkezlerinin olmasına ilişkin bir usul mü önereceğiz? Eğer piyasanın kendi dinamiklerine bırakıyorsak bu işi, bahsettiğim alışveriş merkezlerinin tamamı piyasanın şartları içerisinde kendi müşteri kitlesini üretmiş ve her biri de son derece mutlu bir şekilde hayatını devam ettiriyor. Trafik dışında, vatandaşın biraz evvel ifade ettiğim serzenişlerinin dışında hiçbir problem yok. Ama bu deniz hep böyle gitmeyecek. Amerika’da AVM’ler kapanıyor. Yirmi sene sonra, on beş sene sonra, on sene sonra bu yatırımların atıl kalma riski var çünkü sonuçta “doğrunluk” diye bir kavram var, “doymak” diye bir kavram var. İnsanlar bir müddet sonra alışveriş merkezlerinin de hayatlarında bir anlamı olmadığını görecekle. Şimdi, biz, kanun yapıcı olarak toplumun bütün bu evrilmesini görerek AVM’lerin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 55

yatırım olarak ortaya çıkmasında şehirlerin önüne bir strateji doğrultusunda AVM'lerin yapılmasını mı öngöreceğiz? Yoksa, piyasanın kendi şartlarında işliyor zaten, işte, söyledi, İstinyePark gidecek. Şimdi, İstinyePark hattına bakın; Metro City, Akmerkez, Kanyon, İstinyePark, Safir, Özdelek. Hepsi normal trafikte yedi dakikalık mesafe üzerindeler. Hepsi dolu mu? Evet, dolu. Her birinin de müşteri konsepti ayrı, Kanyon'un kiyle İstinyePark'ın ki, Metro City ile Akmerkez'in, hepsinin müşteri profili farklı. Ama bu doğru, bu piyasanın realitesi. Ama biz yasa yapıcı olarak, bu toplumdaki, bu ülkedeki gidişatı görenler olarak piyasanın kendi akışına mı bırakacağız, yoksa, Sayın Susam'ın ifade ettiği gibi, İzmir'e gidip, oradaki alanı çevirip, oranın imar planlarını bir şekilde değiştirip alışveriş merkezi yapılmasına dokunmayacak mıyız? Bu perspektifte, odalar birliğine, esnaf sanatkârlar odasına sorulmasının, açık söylüyorum, hiçbir hükmü yok, bu modelde hiçbir hükmü yok. Ama biz, şehrin nüfusuna göre, şehrin Türkiye'nin millî gelirinden aldığı paya göre, şehrin sosyal hayatına göre bu şehrin alışveriş merkezi kapasitesi sorusunu çalışarak, çalışacaksa bu şehirde maksimum... Daha ötesini söyleyeyim: Buyurun, geçelim Büyükçekmece tarafına, yapılmış yatırımların bir kısmı atıl ve ölü, çöpte. Fatih biliyor. Çöpte, çöpte şu anda. Daha ötesini söyleyeyim, Bahçelievler'de, E 5'in kenarında Carrefour off, kapattı. Nerede? Merter'den Bahçelievler'e gidişte sağ taraftaki alışveriş merkezi. Büyük gürültüyle açıldı ve şimdi, geçen gün gittim, tevafuken, bir yere giderken girdim. Ne oldu? Kapandı. Dükkânlar kapatılmış. Şimdi, biz bunları görerek adım atmalıyız. Piyasanın şartlarına bırakıyoruz bu işi. Bırakalım, kabul, hiç uğraşmaya gerek yok, zaten büyükşehirler, belediyeler bu işi gayet iyi yapıyor, planlamasına bakıyor. Carrefoursa'nın durduğu yer otobanın kenarı, Bahçelievler'in ana giriş damarlarından birisi. Açık olduğu zaman Bahçelievler'e gir de girebilirsen; gir bakayım hadi, seni göreyim; pazartesi günü, cumartesi günü Carrefour'un oradan gir de gir. Şimdi kapandığı için bir şey yok. Dolayısıyla, işin ruhunda bir söz söylememiz lazım. Piyasanın kendi dinamikleri mi, yoksa bizim alışveriş merkezleri anlayışı üzerinden şehrin kent yapısı içerisinde konumlamasına dair bir sözümüz olacak mı? Özeti budur. Yoksa, öbür türlü zaten TOBB'a sorsak ne olacak ki? TOBB "Hayır" dedi, olmayacak mı? TESK "Hayır" dedi, olmayacak mı? Hiç kusura bakmayın. Çatır çatır olacak. İstinyePark nasıl gitti orada oldu, o da olacak. Gidecek, imar planlarını değiştirecekler, orada alış fiyatlarını... Olmalı mı? Olması gerekiyorsa olsun tabii, itirazım yok. Ama biz burada çok önemli bir, belki üzerinde bir on yıl konuşulmayacak bir kanunu yapıyoruz. Bu on yıl üzerinde tekrar konuşulmayacak bir kanunu yaparken işin esasına girelim. Keşke bu heyetle beraber cumartesi ve pazar günleri piyasanın belirleyiciliğinde bir hat üzerindeki Ümraniye'de Canpark, Meydan, Carrefour... Ümraniye Carrefour da kapattı. Bir şeyi görelim. Şu anda yatırım politikaları perspektifinde, getirisi yüksek olduğu inancıyla, bu çok hızlı, özellikle büyükşehirlerdeki bu AVM enflasyonunun önümüzdeki dönemde yatırım politikalarında bizi boşa çıkarma riski var, bu yatırımların atıl kalabilme riski var. Biz de yasa yapıcı olarak bu konuda toplumun önüne, karar alıcıların önüne bir strateji koyacaksa koyalım. Koymayacaksa piyasa zaten kendi koşullarında birini atıyor kenara, öbürkünü de alıyor, omuzları üzerinde yukarıya çıkarıyor. Piyasaya hiç bizim dokunmamıza bile gerek yok, hiç gerek yok. Piyasa kendi kurallarıyla her şeyi zaten belirliyor. Hiç merak etmeyin. Çıkardığımız kanunun piyasanın dinamikleri karşısında kadük kalma şansı var. Meclisten geçiririz ama bu yasanın piyasanın dinamikleri önünde asla karşılığı olmaz, kendi kurallarında basar gider. İşin özünü konuşalım. Alışveriş merkezlerinin şehir sistemi içerisindeki yeri nedir? Alışveriş merkezlerinin bu kadar çok açılması neyi ifade etmektedir? Doğru mudur? Doğruysa doğrudur. Ama değilse, doğruyla yanlış belirleyecek bir karine belirleyelim. Yoksa TOBB'a sorulmuş, TESK'e sorulmuş. Kusura bakmayın. Hiçbirinin hükmü yok. Sonra ne olacak? TOBB kafası bozuldu, vermedi, ne diyeceksin? "Yapma" mı diyeceksin? Gidecek, hukukta alacak alacağını.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hukukta almasına gerek yok, belediye başkanı veriyor zaten.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Verecek zaten, ruhsat onun elinde. İşin özünü konuşalım.

BAŞKAN – Değerli katkılarınız için teşekkür ediyorum.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE - Sayın Başkan, bir ayrıntıyı izin verirsiniz, Sayın Vekilimden sonra... Zaten "İllerde odalar" diyor yani "TOBB'a, TESK'e" demiyor "Oradaki meslek kuruluşları" diyor; yani TOBB da diyor. Ben de zaten Sayın Vekilim gibi bu verilecek iznin "hayır" veya "evet" demenin bir işe yaramayacağını, gereksiz de olduğunu, yatırımcıyı belki de engelleyeceğini düşündüğümünden bu cümlemin kalkmasını teklif ettim; Sayın Vekilimle aynı düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkanım, şimdi bu ifadenin ne anlama geldiği konusunda bir teknik düzeltme yapmamız gerekiyor.

Bu ifade, daha önce verilen önerge çerçevesinde tanımlanmış bir ifade. Yani "Meslek kuruluşu" ifadesi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Meslek kuruluşundan... Çünkü önergeyi değiştirmişsiniz. "Esnaf, sanatkâr ve ticaret odası" diyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Pardon, şimdi şöyle diyor:

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi "... o yerdeki meslek kuruluşunun görüşü alınır." Nedir o meslek kuruluşu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – O meslek kuruluşu 3'üncü maddenin tanımlar bölümüne baktığınız zaman (h) bendi "Meslek kuruluşu; esnaf ve sanatkârlar odalar birliği ile ticaret ve sanayi odasını, ticaret ve sanayi odalarının ayrı kurulduğu yerlerde ticaret odasını ifade eder."

Dolayısıyla, tekrar, madem tanım yapıyoruz, kısa olan tanımlı koyalım, tamamen teknik bir düzeltme o; yoksa Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve TESK oradan çıkartılmıyor, aynen muhafaza ediliyor. Dolayısıyla o anlamda herhangi bir şey yok, teknik bir düzeltme.

Bir de, izin verirsiniz Sayın Başkanım, biraz önce Sayın Alim Hocam'ın da söylediği bir husus var. Yapılan, getirilen önergelerin tamamına yakını, işte gördü arkadaşlarımız da, hepsi teknik düzeltme ve daha iyileştirme; yoksa esasa müteallik hiçbir düzeltme, bir düzenleme söz konusu değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ünal Kacır, buyurun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Demek ki Hükümetin önergesi...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Onun için katılıyorlar onu söyledi, yani öyle gördükleri için katıldıklarını söylediler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 56

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Sayın Başkan, ben şimdi burada, önergede, 7'nci şıkta son cümle olarak “Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verirken o yerdeki meslek kuruluşunun görüşü alınır.” ibaresinin ne getirip ne getirmeyeceği konusunda tamamen teknik görüş serdediyorum, kanaatimi serdediyorum.

İçeriğine katılıp katılmamak farklı bir olay. Şimdi ben, 16'ncı maddede “Bakanlar Kurulu, başkanlığın teklifi üzerine faaliyet konusu ve kollarını göre...” falan filan diyor, işte “... trafik, ulaşım, mesafe filan, bütün bunlar göz önünde bulundurularak kriter belirler.” diyor.

Sayın Başkan, şimdi, buraya şunu söyleyebiliriz: Bu 16'da Bakanlar Kuruluna yetkisini, görevini söylerken “Bakanlığın teklifi üzerine”den önce gelebilir, orada bir yazım ona göre düzeltiriz. Efendim, işte meslek kuruluşların görüşünü de ekleyerek, alarak, değerlendirerek buraya yazarsanız bir manası var. Niçin değerlendirecek? Kriter belirlerken. Noktasal bir yer için değil, kriter belirlerken görüşü önemlidir. Noktasal yerlerdeki görüşler hep tehlikelidir. Kayırma olabilir, kasıt olabilir, engelleme olabilir.

Şimdi, gelelim bu maddede, 5'nci maddede, yedinci fıkrada “Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken o yerdeki meslek kuruluşunun görüşü alınır.” Bir belediye başkanı -Tabii dürüst, doğru çalışanları tenzih ederiz; ben aksini söylüyorum- vermek istiyorsa ruhsatı, bu görüş olumsuz da olsa verebilir bu yazım şekline göre. Olumsuz da olsa, belediye alışveriş merkezi kurdurmak istiyorsa, imara uygunsu, vesaire verir.

BAŞKAN – Şu anda da veriyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, ama imara uygun, ötekine uygun, berikine uygun, kritere uygun, her şeye uygun ama taş koymak istiyor, vermek istemiyor. Meslek odasından, oradan, o hangi vilayette oradaki meslek odasından bir olumsuz görüş getirir “Aha buna dayanıyorum, vermiyorum.” der. Öteki adam da hiçbir şey yapamaz. Çünkü kanun diyor ki: “Meslek odasının görüşü alınır.” Yani, bütün kriterleri uygun, imarı uygun, her şeyi uygun ama vermiyor efendi, vermiyor, vermemesinin yolunu da... İşte orada, küçük vilayetlerde bu belki daha kolay, daha etkili olabilir bilemiyorum, kimseyi zan altında bırakmak istemem ama oradan dosyaya koyduğu şey, işte bu çerçevede “Kanun diyor ki ‘görüş alınır.’ ve ben de görüş aldım, burada olumsuz görüş geldi. Vermiyorum sana kardeşim.” Git bakalım; ne yapacaksın şimdi?

BAŞKAN – Belki fiyatı yükseltmek için...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi bakın, burada kriter belirlerken görüş alalım. İsterseniz, Hükümet uygun görüyorsa, heyet uygun görüyorsa “Bu görüş doğrultusunda” diye de yazılabilir ona ben itiraz etmiyorum. Ama bu görüş alınarak Bakanlığın teklifi, kriter teklifini hazırlaması ve bu kriter teklifinin Bakanlar Kurulunca kabul edilmesiyle beraber kriterlerin belirlenmesi, işte bu kriterler çerçevesinde büyükşehir belediyesinin ruhsat verip vermemesinin temin edilmesi gerekir; yani münferit olayla ilgili değil, geneli üzerinde.

BAŞKAN – Kriterle ilgili.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kriterle ilgili... Öbür türlü nice kurullar kanaatler değiştiriyorlar, görüşler değiştiriyorlar; artık nasıl değiştiriyorlar?

BAŞKAN – Duygusal bağlar giriyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Onu bilmiyorum, kimseye bir şey diyemem ama öyle olmasa bile öyleymiş gibi o kurullar da zan altında kalıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Kacır.

Buyurun Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, Ünal Bey, esasında çok önemli ve yani gözden kaçan bir konuya temas etti. Burada olmasının çok fazla bir anlamı yok. Biraz önce Sayın Susam da söyledi, bu görüş sorma fiilinin burada bulunmasının çok fazla bir anlamı yok. Yani, meslek kuruluşları açısından da bir anlamı yok. Onlara bu anlamda bir söz hakkı da, söz sahibi olma imkânı da vermeyebiliyor. Çünkü ilgili mevzuat var ve orada nasıl yapılacağı belli ve ruhsatın, yapı ruhsatının nasıl verileceği belli. Ama kötüye kullanmak isterse de öyle bir imkân açabilir yani iyiniyetli olmayanlar açısından.

Esas olan burada, 16'ncı maddede Bakanlar Kuruluna verilen yetkidir çünkü kriterlerin belirleneceği yer orasıdır, o yetki. Dolayısıyla, kriterler belirlenirken, ilke belirlenirken, ortaya konulurken bu kuruluşların, meslek kuruluşlarının görüşünün alınması son derece mantıklı.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Doğru, oraya koyalım bunu.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Evet, 16'ncı maddeye... Ben de aynı şeyi söylüyorum, katılıyorum Ünal Bey'in görüşüne.

Yalnız orada görüş şöyle, ifadenin şu şekilde olması daha doğru olur; yani...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – 16'yı görüşürken oraya yazalım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, ama madem bağlantılı görüşüyoruz o yüzden belirtmekte fayda var. “Bakanlığın teklifi üzerine meslek kuruluşlarının görüşleri de alınarak.” Eğer “Esas alınarak” ya da ona benzer bir ifade kullanıldığı zaman, o zaman Bakanlar Kurulunun yetkisinin hiçbir anlamı olmaz, fiilen o yetkiyi kullanamaz, fiilen yetki meslek kuruluşlarına geçmiş olur.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Doğru söylüyorsunuz. İşte, buradaki görüşleri oraya koyalım, işe yarasın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Böyle bir amaç da olamayacağına göre, ifade... Önemli olan, yani Bakanlığın ya da Bakanlar Kurulunun bu görüşleri dikkate almaması için bir neden yok, özel olarak dikkate almaması, her halükârda dikkate almaması için bir neden yok çünkü sonuç itibarıyla, Bakanlar Kurulu kriter koyacak. Uygulanabilir, reel, gerçekçi, herkes tarafından kabul edilecek kriterler koymaya çalışıyor Bakanlar Kurulu, Bütün Bakanlar Kurulu için geçerli. Dolayısıyla, orada bir beise, bir önyargıya, bir farklı uygulamaya yol açmadan bu yetkinin kullanılması ve bu meslek kuruluşlarının görüşlerinin de dikkate alınma ihtimali çok daha kuvvetli bir şekilde 16'ncı maddedeki düzenleme içerisinde yer alabilir. O yüzden, yani ben de katılıyorum

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 57

Ünal Bey'in bu görüşünün hem meslek odaları açısından ki Sayın Başkan da söyledi. Evet, o şekilde uygulanacağını açıkça düşünüyorum.

BAŞKAN – Yani Sayın Bakanım, şöyle de olur: “Alışveriş merkezi projesi için...”

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika, bunu konuşalım arkadaş. Daha da geriye götürüyorsunuz. Sayın Bakanım, ne yapıyorsunuz siz ya? Olur mu böyle bir şey?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İzin verin, bakın...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani görüşümüzü belirtmemize bile tahammül edilemeyen bir şey. Şu 16'ncı maddeyi isterseniz konuşalım. Bu 16'ncı madde ticareti Sanayi Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığına bağlıyor ya. Bu, demokratik bir madde falan değil, bu, ticaretin piyasa ekonomisine hiç uygun bir madde falan değil. Böyle bir şey olmaz, böyle bir şey kabul de edilemez.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – 16'ncı madde kriterleri belirliyor. Kriterler kanunla belirlenemez.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, bir şey söyleyeyim. Bir örnek verdi Sayın Kacır. Siz de kalktınız oradan yürüyerek, dediniz ki: “Hakikaten suistimaller olabilir.” Peki, ben tersini söyleyeyim size şimdi. Küçük bir ilçe, 5 bin nüfusu var, 10 bin nüfusu var. O nüfusta esnaflar var. Geliyor bir mağaza, tak göbeğine bir AVM açıyor, bütün kentin ticari hayatı yok oluyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu, kapsam dışında, bu, büyükşehri belirliyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika... Anlatayım da dinleyin bir şeyinizi.

Çevre esnaftan baskı geliyor, diyor ki: “Efendim, açmayın bunu buraya. Biz yok oluruz.” Belediye başkanı da istiyor ki açılmasın, hakikaten esnafı yok olacak fakat adam diyor ki: “Benim her türlü şartlarım var, ticaret serbest, piyasanın dinamikleri, geldim arsayı aldım. Ruhsat için durumum uygun, geldim açıyorum.” Belediye başkanı, bu kentin bütün coğrafi bilgi sistemi ve ticari bilgi sistemine aykırı olan, olmaması gereken bir kişinin bir firmanın oraya yer açmasıyla, bir fonun -az önce burada anlattılar ya- Amerika'dan sahibi belli olmayan fonun gelip bir ilçenin bütün esnafını yok edecek bir alışveriş merkezi açacak. Burada esnaf teşkilatı bir görüş söylediği zaman o belediye başkanının “Ya, benim bir malzemem var hiç değilse, bak, esnaf da karşı.” diyebilecek bir durumu da düşünün. Hep belediye başkanlarını kötü niyetli insanlar olarak algılamayın.

İkincisi...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yok, tenzih ettik, olur mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, bu, büyükşehirleri düzenliyor. Bakın, söylediğiniz olay buraya girmiyor zaten. Bu, büyükşehirleri düzenleyen bir madde sadece.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ya, büyükşehir bütüncül oldu şimdi ya.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Büyükşehre bağlı küçük bir ilçeyi düşünün. Nasıl girmesin Sayın Bakanım, girer.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Fark etmez.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne oldu, bütüncül olmadı mı hepsi?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Diğer ilçelerde ne olacak? Büyükşehir olmayan yerlerde ne olacak?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Büyükşehir olmayan yerler ayrı. Ticaretin yüzde 70'i, yüzde 90'ı büyükşehirlerde yapılıyor zaten. Ne kaldı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Belki esas küçük yerlerde bunları konuşmak lazım yani geldiği zaman.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Arkadaş, her tarafı büyükşehir yaptınız zaten, bir şey kalmadı.

Halim Mete'ye de şunu söylemek istiyorum, benim çok sevgili dostum, ağabeyim, arkadaşım: Ya, sen, TOBB'un Genel Başkan Yardımcısı'n, Deniz Ticaret Odası'nın Başkanı'sın. Ya, TOBB'un görüşü bana göre kutsaldır. Siz şahsınıza veya sizin odalarınız şahsınıza göre karar veremezsiniz, kamunun vicdanına, oradaki bulunan ticari noktaya göre karar verirsiniz.

BAŞKAN – Bizim Bakanlar Kurulunun görüşü de kutsal.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hiçbir görüş kutsal olamaz efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz orada herkesin parasıyla o odayı yönetiyorsunuz. Yani sizin ticari hayatınızdaki üyelerinizin karşısına ahabap-çavuş ilişkisiyle görüş verilebilir mi? Veriyorsa buna niye kamu kurumu demişler? Kamu kurumu, kamunun menfaat ve çıkarlarını düşünen kuruluş demektir. Esnaf Odaları Birliği ile ticaret odaları kamu kurumudur, kamunun şeyini yapar. Onun için size söylüyorum; bu görüş alınmasından geriye gitmek, zaten kuruldan görüş alınmaya geldi, şimdi “Görüş de alınmasın.” deniyor. Bakın, bu kanunu hiç çıkarmayın, hiç anlamı yok, hiç anlamı yok eğer iş yerinin açılmasını piyasanın koşullarına bırakıyorsanız, istediği gibi yapıyorsanız...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kriter, kriteri olacak, kriteri olacak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne kriteri ya? Ne kriteri var? 16'ncı maddeyi anlat bana kriterlerini, ne kriteri var? Bakanlık isterse istediği kuruluşlara istediği kriterlerle şey verir hâle getiriyorsunuz. Bırakın, yerel dinamikler olsun. Özerkliği kabul ediyorsunuz, konuşuyorsunuz, yerel yönetimleri konuşuyorsunuz da bütün dükkân açmayı bile Bakanlar Kuruluna mı bırakıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Susam, niçin kıızıyorsunuz?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Olur mu öyle şey ağabey? Ya, geri adım atıyoruz, mevcut durumdan da gide gide geriye götürüyoruz. Ne biçim lobi bu, ne biçim güç bu ya.

BAŞKAN – Sayın Susam, sağlığınıza zararlı.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hiçbir lobi temsilcisi benimle gelip görüşmedi. Kimseyle de görüşmedim ben bu konuları. Lütfen, böyle bir şey olmaz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sana demiyorum ya.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama ben söylüyorum, benim kanaatimi nasıl lobiye bağlarsın canım? Görüşünce de bir şey olmaz da böyle bir şey olur mu? Birbirimize saygılı olalım.

BAŞKAN – Ünal Bey, müsaade... Bir dakika...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 58

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kimse, kimseyi öyle zan altında bırakacak şey konuşmasın.

BAŞKAN – Evet, şimdi sırayla devam ediyoruz hem de ortamın sakinleşmesi için vekillerimizin şekerinin düşmemesi için...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani birbirimize saygılı olalım. Ben şahsi kanaatimi söylüyorum burada.

BAŞKAN – Sayın Palandöken...

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekillerim; çok önemli bir şey.

Bu neye benzer biliyor musunuz Sayın Bakanım? Paranız var, bir tane otobüs aldınız ama bu otobüsü seyrüsefere çıkarmak için bir ehliyet ister. Sizin istediğiniz yerde mülkiyet almanıza kimse engel değil ki, oraya AVM yapmak, market yapmak da sizin iradenizde değil, başka da iş yaparsınız. Orada, örneğin, çiçekçilik yaparsınız, kasaplık yaparsınız veya işte, güzellik salonu yaparsınız, o mülkiyet sizin ama bir kuralı olması lazım bunun. Bu meslek odaları bunların düşmanı mı acaba? Şimdi, ticaret adamıysa onu temsil eden ticaret odası. Kendi mensubunun kötülüğü için böyle bir karar verebilir mi veyahut esnaf odası, esnafın başkanı, kendi esnafının alacağı, yatırım yapacağı bir yere “Efendim, sen buraya yapma.” diyebilir mi? Meslek kuruluşlarının görüşünün alınması, aslında sağlanması lazım ki... Mesela şimdi, biraz evvel avukat hanım söyledi “Efendim, biz ne görüşü alacağız.” dedi. Nereye bağlı bunlar? Ticaret odasına bağlı. Yani onun esas bu işi yaptığı kurumun bağlı olduğu bir meslek kuruluşu var, o meslek kuruluşu bunların kötülüğüne bir karar mı alacak ki endişe duyuyorlar. O zaman ticaret odasına niye kayıt olacak? Kendileri bağımsız dernek olur, devam eder ve öyle olmak istiyorlar çünkü meslek kuruluşları bir standart getiriyor, kamu düzeninin devamını sağlıyor, rahatsızlık bundan.

Hukuk fakültesini bitirdiniz, avukatsınız. Hiç kimse size bir şey diyor mu? Ama “Gidip baroya kayıt olacaksınız o davaya girmek için.” diyor. Doktor oldunuz, “Tabipler Odasına gideceksiniz.” diyor. Yani demek ki bir kriter var burada Sayın Bakanım, o meslek odasının bir hükmü şahsiyeti var, o sizi yönlendirecek, o size o işin orada yapılıp yapılmaması doğru mu, yanlış mı bilgisini verecek. Şimdi, AVM’yi yapmak için ne lazım? Şoförler odasının görüşü lazım. Niye? O trafiğin oradaki hengâmesinin ne şekilde olacağını... Örneğin, işte, Ankara’da, bak, gözümüzün önünde, Kızılay’ın göbeğinde bir AVM yapıldı. Ne oldu? Trafik mahvoldu. Eskişehir yolunda evinize gidemiyorsunuz. Eğer bu, gerçekten bu işleri yapan insanlara, bir kurula danışılıyorsa o da fikrini söylerdi, o yatırımcı o araziye farklı bir şekilde kullanırdı; hem o perişan olmazdı hem o yatırım farklı bir hâle gelmezdi. Biz yani açılmasına, yapılmasına müdahale edelim manasındaki kuruluşlar değiliz ki, bizim görüşümüzün alınması onun sağlıklı bir işletmeye sahip olabilmesi için. Yoksa bize ne gerek var o zaman? Meslek kuruluşu niye olmuş? Kamu kurumu niteliğinde niye olmuş?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Neye göre görüş vereceksiniz Başkanım? Hangi kriterlere göre görüş vereceksiniz?

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Biz meslek kuruluşu olduğumuza göre hangi meslekle ilgiliyse ona göre bir görüş verecek.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kriterli mi, kritersiz mi?

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Arabanız bozulduğu zaman servis istasyonuna gidiyorsunuz, AVM’ye gitmiyorsunuz herhâlde. Onun için doğrudan o kararı orası verecek.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, kriterler belliyse sorun olmaz.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Biz de onu söylüyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama kriteriniz hangi kriter olacak?

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Nasıl kriter, orada ne yapacaksınız... Yapı müsaadesini ne diye alıyorsunuz, ticari işletme mi, konut mu, rezidans mı?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, Sevgili Başkanım, şunu diyorsanız bu mantığa katılıyorum: “Kriterleri biz belirleyelim.” dersanız katılıyorum.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Biz belirlemeyeceğiz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, hayır siz veya TOBB.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Hayır efendim, biz niye belirleyelim sizin alacağınız mülke?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, müsaade buyurun. Herhangi bir mülke değil “Nereye alışveriş merkezi yapılacak, nereye yapılmayacak, bu kriterleri belirleme yetkisini TOBB’a verin.” diyorsanız ya da “Esnaf kuruluşuna verin” diyorsanız ya da “İkimizin ortaklaşa kuruluşuna verin.” diyorsanız kanun size bu yetkiyi verirse siz kriterleri belirlersiniz ve önünüze gelen o münferit olayı da o kriterler çerçevesinde değerlendirirsiniz. Eğer ortada kriter olmazsa keyfiyet olur. Ben de diyorum ki: Bu kriterleri belirleme yetkisini Bakanlar Kuruluna veriyorsanız odaların, kuruluşların görüşlerini almayı belediye başkanına bırakmayın. Bu kriterleri belirleme yetkisine sahip olan Bakanlar Kuruluna deyin ki: “Siz, kuruluşlardan bu kriterleri belirlemeden önce görüşlerini alın, kriterinizi ona göre belirleyin.” Aksi takdirde, efendim, şoförler odası şehrin trafiğini düşünüyor da belediye meclisinin başkanı olarak belediye başkanı şehrin trafiğini düşünüyor da UKOME düşünmüyor mu?

Şimdi, burada, herkes kendi mesleği açısından görüşlerini ortaya koyar ve gereği yapılır. Kriter belli olsun. İsterseniz bu kriteri esnaf odası belirlesin, isterseniz bu kriteri TOBB belirlesin, isterseniz bu kriteri Bakanlık belirlesin, isterseniz bu kriteri Bakanlar Kurulu belirlesin. Benim sözüm budur. Kriter belli olsun. Kimsenin iki dudağı arasında olmasın ki keyfiyet olmasın, hukuk devleti bunu gerektirir, benim söylediğim budur.

BAŞKAN – Ünal Bey, çok teşekkür ederim katkılarınız için.

Buyurun Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şimdi yani, Sayın Susam, bunu sanki geriye gidiş olarak falan değerlendiriyor. Tabii, böyle bir algının oluşmasına da müsaade edemeyiz. Çünkü öyle bir amacımız yok, öyle bir niyetimiz yok. Önce bunu açık bir şekilde belirtmemiz gerekiyor. Yani, öyle değerlendirilecekse, o şekilde bir yoruma tabi tutulacaksa yani bizim Hükümetimiz açısından bu ifadenin eski hâliyle kalmasında bir sakınca yok, çünkü bu önergedeki hâliyle de doğru değil çünkü meslek kuruluşu tam onu kapsamıyor, üst meslek kuruluşu olursa kapsıyor. Dolayısıyla, yine, o yüzden, metindeki hâli olarak kalacak. Ayrıca, yalnız, şunun konulması gerekiyor, çünkü kötüye kullanımı engellemek açısından: “On beş gün içerisinde görüşünü bildirmesi gerekir, olumlu ya da olumsuz.” yani aksi hâlde tı kayabilir. O şekliyle, tamam, görüş alınsın, koyalım, TOBB’un ve TESK’in görüşünü alalım,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 59

çıkarmayalım, yanlış değerlendirilecek. O şekilde bir algı daha da olumsuz sonuçlara yol açabilir. Ama “on beş gün” ya da bir süreyi koymamız lazım mutlaka, aksi hâlde tıkanabilir sistem.

Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Alim Hocam.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkan.

Sayın Bakanın son açıklamasından sonra başka söz söylemeye gerek kalmadı. Olumlu görüşü demiyorum, bir görüş, aslında olumlu görüşü olması gerekir ama hadi ondan vazgeçtik, en azından belediye de kendi içerisinde, kendi kararını alabilsin ama bunun mutlaka Sayın Bakanın da teklif ettiği gibi eski şekliyle, orijinal şekliyle burada yer alması daha doğrudur diyorum ben.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Alim Vekilim de sizin bu son söylediğinize katıldığını söylüyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Teşekkür ederim.

Yani, TESK ile TOBB’dan görüş alalım ama o çok önemli. Şimdi, TESK zaten o görüşü oluştururken ilgili birliğe sorar, TOBB da keza ilgili şeye sorar, görüşünü o şekilde oluşturur. Yani, merkezî yapı üzerinden bu görüşü soralım, üst meslek olarak soralım, doğrusu budur. Çünkü Alim Bey’in söylediği ya da akla gelen sıkıntılar da ortadan kalkar, yani üst meslek birliğine sorulması uygun olur.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Üst meslek kuruluşuna.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Üst meslek kuruluşuna.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Birlik var orada.

BAŞKAN – İşte, o birlikle konuşacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Elbette konuşacak yani sonuç itibarıyla temsilci onun temsilcisi. Üst birlik olarak daha objektif daha doğru çünkü uzmanı vardır, daha geniş imkânlarla değerlendirme yapmak açısından kapasitesi vardır, dolayısıyla oradaki ifadeye üst meslek kuruluşu -ilgili yerdeki değil de- ve bir de süre konulduğu zaman bu mesele yani dediğiniz gerçekleşmiş olur, görüşüne başvurulmuş olur ve o görüş daha sağlıklı oluşmuş olur ildeğine göre.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben bir cümle ilave edeyim o zaman.

BAŞKAN – Peki.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben, elimizdeki taslağın yani tasarıdaki hâliyle uygun olacağını söyledim. Eğer o yerdekini kaldırırsanız örneğin, Ankara’dan başka bir büyükşehirdekini, o mahalledeki durumu herhâlde çok daha iyi göreceklere söyleyemeyiz. Yani, bu, kendi kendimizi avutmak olur. Mutlaka o yerin meslek odasının ya da meslek kuruluşunun görüşü alınması gerekir.

BAŞKAN – Bakanım dedi ki: “Üç meslek kuruluşu yerelle istişare ederek.”

ALİM İŞİK (Kütahya) - Gerek yok. Niye işi uzatıyoruz? Üst meslek oraya soracak, oraya gelecek, bu, buraya gelecek. Ne gerek var? Bunu zaten büyükşehre verecek, büyükşehre yazacak, bakanlığa gelmeyecek ki bu. Bunun için yani tekrar bunun...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aradaki fark şu Hocam: Bakın, şimdi, bunlar tabii çok rahat konuşabileceğimiz şeyler değil ama küçük yerlerde özellikle...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, büyükşehir bu artık.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani, şöyle diyelim: Bakın, öncelikle bir defa TESK ya da TOBB bu görüşü oluştururken biz onlara güveniyoruz, en üst birlikleri bunların. Uzmanları var ayrıca, örgütleri var, yardımcıları var, mekanizmaları var, imkânları var. Elbette oraya görüşü soracak ama sadece o görüşle oluşturmayacak, başka birtakım şeyler de araştırarak belki.

Şimdi, küçük yerlerde -çoğu da küçük zaten ilçelerde- gerçekten, insanlar birbirlerini tanıyorlar, ilişkiye giriyorlar, lehte ya da aleyhte, fark etmez, suçlamak için de söylemiyorum ama bir insanı tavırdır bu, insanı yaklaşımdır ve bu mahallileşme bir risktir aynı zamanda ama bu, onların da görüşlerinin alınmaması gibi bir durumu kesinlikle ortaya çıkaramaz çünkü sonuç itibarıyla seçimle gelinen organlar bunlar, ona ihtiyacı var, her zaman görüşünü soracak ama başka kriterleri de devreye sokarak... Çünkü, bu bilgiye, ilçenin sahip olduğu bilgiye TOBB da sahip, TESK de sahip, fazlasıyla sahip. Yani, Sayın Susam biliyor yapıyı ama oradaki o mahallileşmenin etkisiyle lehte ya da aleyhte subjektif faktörler, ön yargılı faktörler öne çıkabilir ve bu öne çıkma ihtimali çok kuvvetle muhtemel, bunu hepimiz biliyoruz, yaşadığımız olaylardan biliyoruz. Dolayısıyla, onun da etkisini bertaraf edecek, ama onun da görüşünü alacak aynı zamanda bir model üst birliklere, üst meslek kuruluşlarına verilmesidir diye düşünüyorum.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, eğer sivil toplum kuruluşlarında merkezileştirme yönünde bir görüşe inanıyorsanız saygı duyarım söylediklerinize. Fakat, ne kadar yerelde sivil toplum kuruluşunu güçlendirebiliyorsanız ben demokratikleşmenin de o kadar ilerleyeceğine inanıyorum. O yerdeki kuruluşu yok saymayalım diyorum, onu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Bakanım, sizin ne demek istediğinizi anlıyorum ama şunu bilin ve inanın: İlçe belediyeleri meclislerine kentin imar planı yapma yetkisini veriyorsunuz da o illerdeki esnaf odaları birliklerinin ticari hayatta görüş bildirmelerinde yetersiz olacağını düşünmek bence o birliklere yapılan bir haksızlıktır. Tabii ki eğer imkânları yoksa TESK’le dayanışma içerisinde olurlar zaten onlar. TESK’ten herhangi bir destek almaya, bu konuda bir şey varsa yapmaya gerekli olan ilişkiyi kurarlar. Ama, bakın, Türkiye hep yerelleşmeyi konuşuyor, hep yerinden yönetim diyor. Siz, bu yasa tasarısında her şeyi merkezileştirdiniz. Bakanlığınızı aldınız, TOBB’u alıyorsunuz, TESK’i alıyorsunuz, o kentin dinamiklerinin ne görüşü var? Neden bunu değiştiriyoruz?

Bakın, size bir örnek anlatayım, neleri yaşadığımızı: Şimdi, arkadaşlar “Her şeye karışıyor esnaf teşkilatı.” dediler. UKOME denen bir kuruluş var değil mi? Bir kentin trafiğinde minibüs nereye çalışacak, taksi nerede kaç tane olacak, otobüs nereden olacak, servis aracı sayısını, her şeyini düzenliyor değil mi? Hipermarketler servis aracıyla yolcu taşıyorlar, bir güzergâhları var mı? Ben, bunu, sizin Bakanlığınıza sordum esnaf odası başkanırken. Kardeşim bu aykırı, hipermarketin müşteri servisi yapması aykırı. Çünkü, UKOME’den, hangi güzergâhtan hangi arabanın geçeceği belli, taksi mi çalışıyor, dolmuş mu, otobüs mü? Ne cevap geldi biliyor

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 60

musunuz sizin Bakanlığınızdan? “Evet, dediklerinizin tümünde haklısınız –bu, 2005 yılında oluyor- ama kamu menfaati olduğu için, tüketici bedavadan binip gittiği için, bu kentlerde bu anlamıyla şey olacağı için, bu minibüslerin kamu yararı nedeniyle durumunun böyle bakılması da olabilir.” Şey de demiyor, kanun aslında Bakanlık görüşünde bürokrasi öyle bir yazı yazıyor ki: “Sen haklısın.” diyor ama haksızsın noktasında görüş belirtiyor. Onun için, buralarda bırakın da... Zaten aslında Ünal Bey diyor ki: “Kriterleri belirleyin.” Eski yasanızda kriterleri belirleyen bir kurul vardı, kurulu kaldırdığınız için hep içinden çıkılmaz hâle geliyor. Kurul olsaydı, Bakanlar Kuruluna vermek yerine, Bakanlığa vermek yerine ildeki kurulla bunun şeyini koysaydı... Bak, burada hep gene devlet var. TÜİK’i koyuyoruz, Ulaştırma Bakanlığını... Ya, bu kurul, bu kentin nerelerine ne yapacağının kararını versin, herkes de arsa alacaksa alsın, yatırım yapacaksa yapsın, onlara da güzel bir şey.

Az önce Metin’in söyledikleri çok doğru şeyler. Bazıları ölü yatırım hâline geliyor, bazıları kapanıyor. Siz Bakanlık olarak bu kenti oradan göremezsiniz. Bu kenti, oradaki insanları, kentin gelişme yönünü, o dinamiklerle bir kurul tarafından ticari strateji planını yapar, o yapılan plan çerçevesinde bunlar görülür. Ama bunu kaldırdınız, baskı sonucu “Bu olmayacak.” dendi. Kalkınca şimdi, işin içinden çıkılmaz hâle geldi. E, esnaflara da bir görüş soralım. Görüş sorarsak şu mu olur, bu mu olur? Görüş sorarsanız hiçbir şey olmaz, sadece kamuoyu oluşur. Zaten kanunda görüş belirttiği zaman bir sonuç alabilme şansı yok. Ama sadece şöyle bir şey diyebilir esnaf kuruluşları: “Arkadaş, benim üyelerimin mağdur olduğu bu olayda ben görüşümü belirttim, olmamasını dedim ama buna rağmen belediye bunu açtı, ne yapayım kardeşim, benim yapacağım bir şey yok.” Kamu vicdanına bunu söyler. O belediye başkanı da gider ondan sonra hesabını verir. Onun için, kaldıramayız görüşü, görüş olmalı, en azından bu görüş olmalı. Ama asıl olması gereken, kentte bir kurulun, ticari merkezin, ticaret stratejisini belirlemede devletin tüm organlarıyla birlikte, sivil toplum örgütleri, meslek odaları beraber olmalıydı, bunu yapmıyorsunuz. “Bunu yapın.” diyorum, “Değiştiremeyiz.” diyorsunuz. En azından görüşünü söylemesine müsaade edin arkadaşlar. Ya, savunma hakkı en kutsal haktır, kendini savunuyor insanlar ya! Savunma hakkı... Bunu bile çok görebilir miyiz ya? Savunma hakkı... Öldürüyorsunuz bizi. “Savunma hakkı.” diyoruz ya esnaflar olarak. Savunma hakkı... Bunu bile vermekten korkulur mu ya? Bırakın, verin bu hakları ya! Bunlar konuşulsun. İnanın, piyasanın kendi dinamiklerine bıraktığınız şey, birbirini yiyen noktaya gelir, olmaz, kuralsız olmaz!

Bakın, ben dün Almanya’da bir törendeydim. On beş yıldır Münster Sanatkarlar Odası Başkanlığını yapan bir başkan veda toplantısı yapmış, görevi devrediyor. Bakanı vardı, konfederasyon başkanı vardı, vali vardı, belediye başkanı vardı ve kentin 350 tane en ileri gelen konukları vardı. Vali konuşmasında şunu dedi: “Bu adam geldi. Bu adam bacacı, baca temizleyicisi.” dedi. Başkan baca temizleyicisi. “Bu kenti dörde böldü.” dedi. Bakın, “Dörde böldü, mevcut bacacıları dörde paylaştırdı, rekabeti ve onların iş görememezliğini ortadan kaldırdı. Bu adam büyük adam, bana bunu kabul ettirdi.” dedi. Şimdi, Türkiye’de konuşsak “Serbest piyasa ekonomisi vardır. Nasıl bölersiniz? O böldüğünüz bölgelerde nasıl tekel kurarsınız? Esnaf orada...” Bakın, Almanya’da ya, dün konuşmasını söylüyorum, valinin konuşması. “Bu bacacı başkan geldi, bu kenti dörde böldü, bacacıları, ‘Bu bölgeyi sen alacaksın, bu bölgeyi siz alacaksınız, bu bölgeyi ben.’ Baca temizlemelerini bunlar yaptı ve ben buna ikna oldum.” dedi. Ve Bakan şunu söyledi: “Biz, küçük işletmeleri desteklemek zorundayız, ben bu törende küçük işletmelerin başkanının on beş yıllık yaptığı hizmetlere şükranımı sunmak için geldim. Küçük işletmeler Avrupa Birliğinin hedef kitesidir, destek olunmalıdır.” Ya, ben gittim, orada dinlediğim zaman büyük bir şaşkınlık, ibret ve ilgiyle izliyorum. Orası bizden daha mı az liberal, orası daha mı az kapitalist, orası daha mı demokraside bizden geride?

KMD VE GPD GENEL SEKRETERİ SABAHNUR ERDEMLİ - Yüzde 85’i organize perakende efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kuralı var kuralı. Organize perakende dediğin orada... Bakın, ALDI var. O, bakkalların kurduğu kooperatif şirkettir, o yüzde 85’te o da var. Onlar farklı yapılar kurdular. Oralardaki sistemi en az sizin kadar biliyorum. Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, hepsinin esnaf teşkilatlarını tek tek gezdim, gördüm. Sayın Bendeve Palandöken’le gittik. Biz bunları incelememiş kuruluşlar değiliz, bunların hepsini biliyoruz, bilmediğimizi hiç zannetmeyin. Yani, burada bakkal diye bizi küçük görmeyin, biz bu dünyayı iyi izliyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Sayın Başkanım, bir de şu hususu göz önünde bulundurmak lazım: TOBB’un ya da TESK’in vereceği, ilçe düzeyinde belediyeye vereceği bir görüşün ağırlığı ile ilçedeki esnaf odasının ya da ticaret odasının, varsa, vereceği görüşün ağırlığı arasında çok ciddi birinci lehine fark ortaya çıkacaktır, fark olacaktır, tartışmasız bir şekilde. Bir ilçe belediyesini düşünün, yani Ankara’dan bütün bu süreçte olgunlaştırılmış bir görüşün TESK’ten ya da TOBB’dan gelmesinin ortaya koyacağı psikolojik baskı kesinlikle diğerinden çok farklı olacaktır. Yani, bu anlamda da bakıldığında, etkileme anlamında bu çok daha fazla olacaktır. Ve gerçek anlamda esnafın ve sanayi ve ticaret odasının görüşünün ağırlıklı olarak alınması sonucunu doğuracaktır, başka hiçbir şeyimiz yok. Bakın, bizim getirdiğimiz öneride çünkü bu da yok. Biraz önce Ünal Bey söyleyince konu açıldı ve tartışma yapıldı çünkü bizim önerimizde o yok zaten. Ama, hakikaten, bu kısmı açıkçası öngörülemedi, düşünülmemiş. İlçedeki bir şeyin vereceği görüş her zaman zayıf olacaktır TOBB’un ve TESK’in vereceği görüşten. O yüzden, ben - kusura bakmayın- biraz yani ısrar ediyorum belki ama...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şöyle dersiniz doğru olur: “Üst kuruluşların da görüşünü alarak görüşünü bildirir.” dersiniz olur.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Hayır, onu şey yapacak işte, görüşü TESK verecek, TOBB verecek. TOBB gönderecek, “Benim görüşüm bu.” diyecek. TOBB, bütün örgüt adına verecek o görüşü, o ağırlığıyla ya da TESK verecek.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Ya, verecek de o yerdeki kuruluşun görüşü doğrultusunda TOBB ve üst kuruluş olursa olur, o daha uygun olur.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aksi düşünülemez zaten yani görüş almadan mümkün mü böyle bir şey yani?

BAŞKAN – Buyurun.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) - Sayın Bakanım, vakadan yola çıkalım. Üsküdar’da bir AVM’nin kuruluşu için biz Ankara TOBB’dan ve TESK’ten görüş mü alacağız?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 61

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) - Niçin?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Çünkü, esnaf odalarının ve ticaret odalarının görüşünü almak istiyoruz. Olay buradan çıkıyor. Yani, onların görüşlerini de modele, sürece, sisteme dâhil etmek istiyoruz. Getiriliş amacı bu. Yani, onlara önem verildiği için bu düzenleme yapılıyor.

Dolayısıyla, şimdi burada, tabii, Üsküdar bir örnek, başka ilçeler de örnek. Sonuç itibarıyla yani Üsküdar'daki esnaf odasının görüşü alınsın; birinci görüş bu.

BAŞKAN - Hakkâri'deki bir ilçe için...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Tabii, yani hepsi için geçerli. Fark etmez, Üsküdar örneğinden yola çıkalım. Şimdi, o bir görüş verecek, ona göre gereği yapılacak. Fakat, diğer tarafta, aynı görüşü bunun temsilcisi, onun da görüşünü yansıtan, “TESK” dediğiniz, aynı zamanda Üsküdar Esnaf Odasının da görüşünü yansıtıyor, onun üst birliği ama aradaki fark şu: TESK'in olaya hem daha global, bütün Türkiye ölçeğinde başka yerlerle ilgili de görüş verirken aynı mantığı, aynı ilkeyi, aynı standardizasyonu tümüne yansıtmaya imkânı var; TOBB için de geçerli, TESK için de geçerli. Yani Üsküdar Esnaf Odası doğal olarak sadece kendi bulunduğu yerden, kendi perspektifinden ve Üsküdar ölçeğinden olaya bakacaktır ve ona göre görüşünü verecektir. Hâlbuki, yine diyelim ki başka bir ilçede aynı şekilde oradaki ilçe esnaf odası da aynı çerçevede hareket edecektir ya da il esnaf odası. Fakat TESK bu görüşü verirken bütün ilkesel bazda tüm ilçeler için paralel ve standardize edilmiş doğru görüşleri oluşturma ve verme imkânına sahip, aynı zamanda oranın da görüşünü alarak elbette. Ha, gerekirse konulabilir ama zaten...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Üsküdar Esnaf Odası görüş vermeyecek sizin hazırladığınız kanunda, İstanbul Esnaf Sanatkarlar Odaları Birliği görüşünü verecek.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Fark etmez yani il için de olur, ilçe için de olur, fark etmez.

Dolayısıyla burada bu açıdan da, yani standardize etmek açısından da son derece önemli. Aynı şey sadece Bakanlar Kuruluna bu yetki verilirken tüm Türkiye ölçeğinde aynı noktadan bakılabilsin, standardize edilsin hususu ne kadar reel, gerekse aynı şey burada da geçerli, TOBB için de geçerli TESK için de geçerli.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, size bir örnek vereyim: Gene bu Mecliste bir kanun çıkarıldı...

ALİM İŞİK (Kütahya) - Sayın Başkan, Külünk sözünü bitirmede daha.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Özür dilerim. Külünk'e haksızlık etmem, veririm ama

METİN KÜLÜNK (İstanbul) - Yani burada Sayın Bakanım, yani bir hususu paylaşmak istiyorum: Şimdi, Üsküdar'da açılacak bir AVM'nin etki alanı -Üsküdar'la sınırlandırıyorum ki- etki alanı Üsküdar'dır. Bizim Üsküdar'daki bir konuyu, Üsküdar'daki tüm kurumları aşarak onların en üstüne taşımamız bu süreci pozitif mi etkiler, negatif mi etkiler? Ve de beraberinde orada bir yerel yönetim var, halka hesap veren bir yerel yönetim var. Ben evimin yanındaki yeri takip ediyorum, belediye başkanını aradım “Buradaki ortak kullanım alanlarının azaltıldığının farkında mısınız? Ortak kullanım alanlarının azaltıldığının farkında mısınız? Ha bire katlarda eklemeler yapılıyor, biliyor musunuz?” dedim. Kime sordum bu soruyu Sayın Bakanım? Zatıalinize sormadım veya Halim Ağabeye de sormadım, Sayın Palandöken'e de sormadım. Belediye başkanına dedim ki: “Haberin var mı, takip ediyor musunuz burada değişiklikler var?” Şimdi, hesap verebilirlik noktasında yerel yönetimler bu derece güçlüyken, vatandaşa bu anlamda hesabı onlar verdiğine göre bizim bu süreci yerinden yönetim ilkesi üzerinden Üsküdar'ın yerel dinamikleriyle, hesap verebilirlik özelliği olan yerel dinamikleriyle yönetmemiz daha anlamlı olmaz mı?

BAŞKAN – Sayın Külünk, teşekkür ediyoruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Şimdi, Metin Bey, TOBB, TESK, oradaki esnaf odasının aynısı aslında yani farklı bir örgüt değil ve kendi içinde seçimle oluşturulmuş bir yapı söz konusu. Yani, “bağlantısı hiç olmayan merkezî bir yapı” dersiniz doğru dersiniz ama burada öyle bir durum söz konusu değil. Bu Üsküdar Esnaf Odasının da kendisi TESK aslında, başka birisi değil iki bu. Bakın, Üsküdar'da alışveriş merkezleriyle ilgili bir yaklaşım, kanaat, düşünce, kriteri ve ilke, TESK açısından ya da esnafın bakışı itibarıyla bütün her yerde aynı olmalıdır, Türkiye'nin her yerinde aynı olmalıdır, bu yeknesaklık sağlanmalıdır, aynı yaklaşım, aynı tarz gösterilebilmelidir.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) - Bende demin bunu söyledim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Ama işte bunu eğer Üsküdar'da o görüşü verecek olan Üsküdar Esnaf Odası, başka yerde başka esnaf odası ya da il esnaf odası, farketmez, her biri çok farklı gerekçeler, kaygılar, öncelikleri dikkate alarak bu görüşlerini vereceklerdir. Dolayısıyla, ülke genelinde, Türkiye genelinde farklı coğrafya, farklı ilçelerde, farklı illerde aynı standardizasyon ve bakış açısını yakalamak kesinlikle mümkün olmaz. Bunu aynı zamanda şey sağlayacaktır. Ve birde şunu sağlayacaktır: Bakın, TESK, benzer talepler söz konusu olduğunda farklı ilçeler ve illerle ilgili görüşlerde farklı ilkesel davranışı sergileyemez. O zaman ön yargılı yaklaşımı açığa çıkar, anında açığa çıkar. Yani, “a” yerinde gösterirken diyelim ki şu şekilde yaklaşıyorsun, şu kriteri dikkate alıyorsun ama “b” yerinde başka bir kriteri dikkate alıyorsun ve bu olduğu gibi açığa çıkacak. Bu anlamda kesinlikle standardize edilmesini sağlamak açısından da, bu ilkesel yaklaşımı oturtabilmek açısından da TOBB'un ve TESK'in... Aynı zamanda otokontrol sağlıyor kendi içinde de. Çünkü, elli yere görüş verecek, elli yere, yüz yere neyse, ne kadar isteniyorsa, her birine farklı kriteri uygulayamaz, hemen hesabı sorulur onun, herkes sorar ve bu hesabı vermekten kaçamaz TESK ya da TOBB. Bu anlamda söylüyorum, doğruyu bulmak anlamında, doğru görüşü vermek anlamında söylüyorum ama Üsküdar'ın vereceği görüşü yani belki daha küçük ilçelerde, daha küçük illerde belki beş yılda bir tane alışveriş merkezi yapılacaktır, on tane, karşılaştırma imkânı da olmayacaktır bir başkasıyla, test etme imkânı da olmayacaktır. O ilçenin ya da küçük ilin verdiği esnaf odasının görüşünü başka bir yatırım için test etmek imkânı olmayacaktır çünkü başka yatırım yok ama TESK ya da TOBB Türkiye genelinde vereceği için her olayda bunu çek etme imkânımız olacaktır yani kamunun olacaktır “biz” derken kamu anlamında söylüyorum. Dolayısıyla, kesinlikle, bütün samimiyetle söylüyorum... Ya, bu görüşüm burada oluştu. Yani, hem konuşuyoruz hem tartışıyoruz hem değerlendiriyoruz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 62

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama görüşünüz burada olduğu için bizim de görüşlerinize katkı koymamız lazım. Şimdi, siz sadece TOBB ve TESK’e bırakırsanız, Metin’in dediği, o anlamda, çıkar oradaki yönetici adam “Ya, TOBB verdi, bana ne?” der.

BAŞKAN - Sayın Bakan, müsaade ederseniz, çok uzun süreden beri bekleyen Sayın Vekilim, Divan üyem, değerli Mustafa Öztürk’e sözü veriyorum.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, 5’inci madde bu perakende işletmelerinin iş yeri açma, ruhsatlandırma gibi işlemlerinin kolaylaştırılması, hızlandırılması ve sonuçlandırılmasıyla ilgili çok önemli madde aslında, bir açılım getiriyor. Özellikle, büyük alışveriş merkezlerinin hangi kriterler doğrultusunda açılacağını 16’ncı madde belirliyor. Yani, buradaki büyükşehirler bu kriterlere bakacak, evet, diğer ruhsatlara da bakacak, imar durumuna bakacak ama Bakanlar Kurulunun belirlediği kriterlere de bakacak. Dolayısıyla, buradaki husus, yani “üst kuruluşların görüşü alınır” meselesi burada da olmakla birlikte bana göre de –Ünal Ağabey’in şeyine katılıyorum- 16’ncı maddede üst kuruluşların görüşleri alınarak bu kriterler belirlenirse olay zaten netleşecek. Yani, burada ikinci bir husus, olayın standart hâle gelmesi lazım. Yani, bizim bir ilçedeki alacağımız görüşle, bir başka ilçede alacağımız görüş arasında farklılıklar olmaması lazım. Bu kriterler oluşacak ki herkes bu kriterlere göre görüşünü belirtecek ve esneklik tarafı olmayacak.

Üçüncüsü, Sayın Bakanımın da belirttiği gibi, ben de katılıyorum o fikre, yereldeki kuruluşlar zaten üst birlikle sürekli ilişki hâlinde. Yani, burada onların görüşü alınmadan, değerlendirme yapmadan üst birlik zaten bu görüşü vermez. Dolayısıyla, bu iletişim, birikimler, tecrübe ve standartların oluşması açısından üst birliklerin görüşünün alınmasının ben doğru bir şey olacağını düşünüyorum. Ama, burada da olmakla birlikte, bunun 16’ncı maddede kriterlerin belirtilmesinde bu görüşler alınırsa bu kriterlerin daha standartlara uygun bir şekilde belirleyeceği görüşüne hâkimim yani.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Ünal Ağabey, sizden önce Hüseyin Filiz Bey...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama, aynı konu dağılmadan...

BAŞKAN – Dağıtmayız.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Tabii, bunu buraya yazdık ama şimdi, Sayın Susam “Kuralsız olmaz.” dedi. Tabii, bana göre kural, yatırımcı bir arsayı aldığı zaman park alanı, okul alanı, sağlık alanı, konut alanı ve ticaret alanı, kentsel çalışma alanı gibi buna göre para sayıyor araziye. Şimdi, ticaret alanını alan bir yatırımcı buraya mecburen alışveriş merkezi veya başka ticaret alanı yapacaktır. Şimdi, buna göre, mimari projesini götürecek, onay alacak ve ondan sonra yapı ruhsatı alacak, ondan sonra iskân ruhsatı alacak, gelecek, çalışma ruhsatı alacak. O arada bir de meslek kuruluşlarından görüş almaya gidecek. Meslek kuruluşlarına gitti, oda başkanı veya da meclis üyelerinden birisinin marketi var, orada işe takoz koydular. Ne olacak? Bir sıkıntı doğacak orada. Hele, ilçelerde bu sıkıntı daha da büyüyecek, duygusal hâl alacak ve ondan sonra ya büyük bağışlar veya da bir sürü sıkıntılar olacak.

Şimdi, bence, esas, burada diyelim ki konut alanını ticaret alanına çeviren bir belediye başkanı varsa o katlediyordur o olayı ya da normal ticaret alanına ruhsat verilmiyorsa o zaman o belediye başkanına sorarlar: “Şehir imar planı yapılırken neredeydin?” Bence yatırım ortamını olgunlaştırıp yatırım ortamlarını iyileştirelim derken bir tane iş daha kendimize doğurup yatırımı zorlaştırıyoruz diye düşünüyorum. Mutabakatla bu meslek odaları görüşünü buradan çıkarabilir miyiz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim değerli katılımcılar için.

Şimdi, Sayın Ünal Kacır Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, belki tekrar oluyor ama biraz da somut, net teklifle tekrar olacak benim söyleyeceğim husus.

Az önce Sayın Bakanımı dikkatle dinledim “Efendim, kriter birliği olsun, merkezden olursa her yere aynı kriterlerle görüş belirtir.” dedi, katılıyorum. Ama, kriteri belirleme yetkisi o üst kuruluş da olsa o meslek kuruluşunun değil, kriteri belirleme yetkisi Bakanlar Kurulunun. Benim burada somut teklifim şudur: “Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verirken Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen kriterlere uygunluğu hususunda üst meslek kuruluşlarının görüşü alınır.” denilebilir. Buna ihtiyaç duyulursa, tereddüt hasıl olmuşsa kriterler belli. Ama, şunu hiç ihmal etmeyelim: 16’ncı maddede Bakanlar Kurulunun kriterleri belirlemesi aşamasında mutlaka görüş alınmalıdır, buradan hiç şey yapmayalım. Ama, burada ola ki kişi diyor ki: “Ya, benim müracaatım kriterlere uygun ama belediye başkanlığı ya da belediye kriterlere uymadığını söylüyor.” Bu arada bunun uygun olup olmadığını yahut da belediye başkanlığı, tereddüt hasıl oldu, dedi ki: Ya, bu kriterlere uygun olup olmadığı konusunda bir tereddüt var, bu işin uzmanı olan üst kuruluşa, meslek kuruluşlarına soralım. Buranın şekli bu, hâli bu. Bu dosyayı da gönderelim, kriterlere uyuyor mu, uymuyor mu? Yani bir hakemlik görevi yapın diye yahut da esnaf açısından, sanayici açısından, yatırımcı açısından, şey açısından yani bunlar üst kuruluş olarak kriterlere uygunluğu hususunda belki bir görüş şey yapabilir. Kriteri kendisi koyacaksa Bakanlar Kurulu neyin kriterini koyacak? Onun için, biz, Bakanlar Kurulu kriteri belirlemeden önce mutlaka bu kuruluşlardan, kurumlardan görüş almalıyız ve kriteri ona göre belirlemeliyiz ve bütün herkes bu kriterlere uymalıdır. Uyup uymadığında tereddüt olduğunda da...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne kriteri belirleyecek Bakanlar Kurulu, söyle bana? Şu anki meri mevzuatta olanlar dışında ne belirleyecek?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Söylüyorum efendim, müsaade edersiniz söyleyeyim.

Bakanlar Kurulu ne kriteri belirleyecek? Faaliyet konusu ve konularına göre -sadece alışveriş merkezi değil- perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde işletme sayısına göre yani kaç tane alışveriş merkezi var, kaç tane olacak, kaç tane olabilir, kaç nüfusa kaç tane olacak, aralarındaki mesafeler ne kadar olacak, bunların birbirine yakınlığı, ulaşım imkânları, işletmelerin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler, bütün bunlar göz önünde bulunacak, diyecek ki: “Böyle bir alışveriş merkezinin önünde 12 metrelik yol olmaz, bu arada 36 metrelik yol varsa verin.” Mesela yani, atıyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakanlık vermiyor ki ruhsatı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 63

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ruhsat değil, kriter belirleyecek.
Başka, efendim, trafiği olumsuz etkileyecek noktaları tarif eder, böyle bir trafiği olumsuz kilitleyecek yere ruhsat verilemez der.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben onun için konuşuyorum seni zaten.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Başka, can ve mal güvenliği riski gibi, ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel faktörler açısından gözetilecek kriterleri belirleyecek. Kim belirleyecek?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu belirlediği kriterlere kim müsaade verecek.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bakanlar Kurulu belirleyecek. Bu kriterleri dikkate alacak olan kim?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Belediye.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Belediye. Belediye başkanı bu kriterleri dikkate alacak. Peki, esnaf ya da sanayici kendisini nasıl koruyacak? Bir esnaf gelecek TESK'e müracaat edecek, diyecek ki: "Bu kriterlere uyulmadan burada ruhsat verildi, veriliyor. Sayın Başkan, Sayın Palandöken, bak, burada bizim hakkımızı ara, burada kriterlere uymadan veriliyor." O zaman Sayın Başkan ve ekibi görüşünü kriterleri dikkate alarak diyecek ki: "Bakanlar Kurulunun belirlediği bu kriterlere burada uyulmamıştır." Ve gerekirse müracaatını yapacak, itirazını yapacak, anlatabiliyor muyum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İtiraz etme hakkı verilmiyor, sadece görüş belirtiyor burada.

BAŞKAN – Palandöken'i de kimse kırmaz yani.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sadece görüş belirtmesi zaten çok zayıf bir şey. Sadece görüş belirtmesi sadece belediyenin elini güçlendirir. Ne esnafın elini güçlendirir ne sanayicinin elini güçlendirir ne yatırımcının elini güçlendirir, sadece belediyenin keyfilğini getirir, keyfi şeylerle karşılaşırsınız, Allah korusun.

BAŞKAN – Sayın vekillerim, şöyle bir müsaade istiyorum: Sivil toplum kuruluşlarına vereyim sözü hem de biraz konuyu dinlemiş olalım.

Buyurun.

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARIF BAYRAKTAR – Teşekkür ederim.

Ben, katkı olsun diye konuşacağım. Sadece kendi fikirlerimdir. Herhangi bir dernekle ilgisi, alakası yoktur, onu söyleyeyim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz zaten şahıs adına konuşuyorsunuz değil mi?

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARIF BAYRAKTAR – Şu an şahıs adına konuşuyorum, katkı olsun diye.

BAŞKAN – Ama, dernek üyesisiniz de.

Üyesiyim, tabii. Şu an ama şahsi çünkü...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hangi derneğin?

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARIF BAYRAKTAR – KMD.

Ama, etraflıca düşünülün diye bir katalizör etki, katkı yapmak istedim açıkçası. Hakikaten, biraz önemli bir konu.

Biz, geçen icra kurulu yaptık şirkette, 3 tane mağazanın kapanması kararını aldık. Daha yeni aldığımız mağazalar da vardı Electro World veya Darty'de. Kapanması kararını verdik. Niye verdik? Çünkü, alt tarafta eksi yazıyordu. Eksiyle bir şirket gitmez. Yıllar içerisinde, hakikaten, perakendede data oluşturuldu, datamız var. Yani, on sene önce konuşsaydık, nerede ne iş yapılıyordu ve ne kadar yapıldı, esnafı nasıl etkilerdi, AVM ne kadar yapardı, metrekare cirosu ne kadardı, bütün datalar artık var. Hem bakanlıklarımızda var, hem İstatistik Kurumumuzda var, hem derneklerde var hem de şirketlerde var. Tabii, yatırım dediğiniz zaman yeni bir mağaza açmak, yeni bir yere franchising vermek... Ki biz veriyoruz, 58 tane franchising var. Olmadığımız bir şehirde bir yatırımcı geliyor, şehrin ekonomik durumunu araştırıyoruz. O yatırım çıkacak mı, çıkmayacak mı biz araştırıyoruz şirket olarak ki franchising verirken.

Şimdi, bir AVM yatırımı 100 milyon, 200 milyon, 300 milyon TL. Uzun bir finansman süreci var ki herkes de cebinden para koyarak yapmıyor, nefesi yetmiyor, gidiyor bankaya. E, bankalar fizibiliteyi görmek istiyorlar. Bankalar herkese kredi veriyor mu şimdi? Vermiyor. Bir sürü onay süreci var. Yani, böyle bir baktığınızda bir de şöyle bir gerçek var: Artık, Türkiye'de böyle bir AVM çılgınlığı dönemi de geçti. Açılıyor mu şu an çok AVM? Nerede? Bir şey söyleyeyim: En son İstanbul'da perakende günleri vardı, perakende günlerinde artık hani bizler, biz her yere girmiyorduk da hakikaten zaten anlıyorsunuz bizim nasıl iş yaptığımızı, AVM'ler tanıtıma geliyorlar artık firmalara "Bu yatırıma girer misin?" diye. Bir tane Anadolu şehrinde bir AVM açılacaktı 12'nci ayda, martın sonuna ertelendi. Girmiyor yatırımcı, giremiyor. Neden giremiyor? Son iki yıldır, üç senedir bizim millî gelirimizde artış var mı? Bakın, bir kriter o. Ne kriteri olacak? Ülkenin büyümesi ne kadar? Yüzde 2'yle ne kadar AVM açılır? İstanbul'da çok güzel örnek, sayın milletvekilimiz hakikaten çok katkı verdi, belli bölgelerin geliri çok zengin, bir sürü AVM'yi kaldırıyor, bazı bölgelerde öyle bir gelir yok, oraya yatırım yapmanın anlamı yok zaten. E, bunu yerel yönetimler de biliyor, oraya yatırım yapacak kişiler de biliyor. Aslında data var, biraz sanki yani o kadar güzel görüşler var ki aslında biraz güven problemi var. Güven problemini aşarsak, aşılabılırsa doğru yatırım kararları verilir diye bir katkı yapacağım dedim. İstişareden korkmamak lazım, etraflıca esnaf odalarına, TOBB'a, hatta derneklere görüş sormak kötü bir şey değil ki, görüş her zaman iyidir ki zaten siyasetin de en güzel yaptığı iş görüş sormaktır. Ondan sonra bir karar verilecek, görüşten korkmamak lazım. Görüşü sadece iki kanaldan değil, etraflıca başka kanaldan almak lazım. Burada bu yatırımı yapan dernekler varsa onlardan da görüş alınır, diyerek sözümü bitiriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ben biraz önce söylenen bir konu üzerinde "Başvurusu uygun bulunmayanlara sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilecektir." Yani kafadan ben buna müsaade etmiyorum gibi değil...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ona süre de koymak lazım.

BAŞKAN – Yo, yo. Yani bu sanki yok gibi söylendi de böyle bir şey yok.

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARIF BAYRAKTAR – Sayın Başkanım, bir şey unuttum, onu söyleyeceğim.

Ben Trabzonluyum, Akçaabat'ta bir ilçe meselesi geçti, Akçaabat'ta bir alışveriş merkezi yapıldı, kapandı, boş şu an. Şimdi Akçaabat'a hiç kimse yatırım yapmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 64

BAŞKAN – Niçin? Çalışmadığı için.

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARİF BAYRAKTAR – Çalışmadı. Mümkün mü? Çalışmadı.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Bir gün inşallah Akçaabat’a davet edin de köftesini yiyeelim.

Buyurun Sayın Palandöken.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkan, gece 23.49, maşallah, Allah yardımcınız olsun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu ne ki ya sen daha sabah altı buçuğu...

BAŞKAN – Bu nedir, sabaha kadar, beş, altı.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sabaha kadar bizim de çalıştığımız var ama biz denizciyiz, biz yirmi dört saat çalışırız çünkü.

Sizi de tebrik ediyorum, gururla seyrediyorum.

Uzatmayacağım, sebepleri o kadar çok anlatıldı ki kıskançlık, çekememezlik, vesaire, vesaire... Birisi bir örnek verdi, içeride birisinin yani mahallî odalarda küçük odalarda -İstanbul’da olmaz bu- küçük yerlerde, küçük şehirlerde, o büyükşehir bile olsa Anadolu’nun bir şehrinde, içerideki birisinin kıskançlığıyla vesaire yanlış anlaşılabilir. Sayın Bakanımın bizlere, TOBB’a ve TESK’e tevdi etmek istediği o görevi biz memnuniyetle doğru olduğuna karar verdik, biz onu, yani öyle bir görev verildiği zaman biz ona evet diyoruz.

İkincisine gelince Sayın Susam, kendisinin dediği gibi 1990’ın başından bu yana neredeyse yirmi beş senelik bir dostumdur, dostumdan “ama” ile başlayan sözleri duymak üzücü olsa da “Dost dosttan özür dilemez, teşekkür etmez.” derler. Ben ondan özür dileme beklemiyorum, teşekkür de etmeyeceğim.

Bana söylemedi de kurumumla ilgili bana laf attı. “Parasını alıyorsunuz da buraya veriyorsunuz da...” Onu başka bir platformda konuşuruz.

Yalnız, bir teklifim daha var: Bu kriter belirlemek için 16’ncı maddeyi okudum, orada TESK ve TOBB’un bir platform oluşturulacaksa görüş belirtmek üzere biz o platformda çünkü belki şehir şehir o kriterler belirlenecektir, belki genel belirlenecektir, orada görev almak isteriz. 16’ncı madde düzenlenirken onu da bu vesileyle söylemek istedim.

Ben teşekkür ediyorum çünkü bu saatten sonra çok yormamak lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Anlayışınız için teşekkür ediyorum.

Sivil toplum kuruluşlarına söz vermeye devam ediyorum.

Arka masamızda hanımefendi, kendinizi tanıtarak...

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Ben, Sayın Milletvekili Ünal Bey’e teşekkür ederek aslında hukuk devleti olması ilkesinden konuya girmek istiyorum ve eğer aramızda hukukçular varsa bana katkı sağlamalarını veya onaylayacaklarını düşünüyorum.

Hukuk devleti, özel yargıların sebep olduğu keyfî uygulamaları ortadan kaldırmak için vardır; bunu hepimiz biliyoruz. Önceden belirlenmiş kurallar güven sağlar ve belki de bugün bu masada konuştuğumuz güven zafiyeti önceden belirlenmiş olmayan kriterlerin bir yasanın içinde varlığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla, kendimizi hukuk devleti ilkesine teslim etmememiz gerektiğine ve burada artık bilimsel, hukukun bizlere sunduğu bilime dayanarak bir başka görüşe yer vermeyen, atıf yapmayan bir kanun maddesini onaylamamız gerektiğini düşünüyorum, hukukçulardan da bu konuda destek bekliyorum. Hukuk devleti olmanın temel ilkesi gereğidir. Bir görüşün, önceden belli olmayan bir görüşün, bir yasanın içinde yer alması, kanun yapma tekniği açısından da çok sakıncalıdır. Naçizane bu görüşümü paylaşmak istedim efendim.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Onu somutlaştırır mısınız?

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Tabii ki somutlaştırabiliriz. Burada tartışmakta olduğumuz maddede Bakan Bey’in de ifade ettiği üzere “Temel prensibimiz, mevcut mevzuatları koruyarak iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının alınmasıydı.” dedi konuşmasının başında. Dolayısıyla, biz, şu anda yürürlükte olan mevzuatta bir değişiklik öngörmüyoruz. Öngörmüyorsak buraya, yasada yasal şartları değiştirecek bir görüşe başvurma şartının getirilmesi de yanlıştır. Bir görüş, hukuk kuralı olamaz.

Daha nasıl somutlaştırmamı istersiniz? Sizin de söylediğiniz gibi Sayın Milletvekili yani sizin de söylediğinizi ben de onaylıyorum, hukuk devleti olmak, önceden belirlenmiş kurallarla temel hak ve özgürlüklerin korunmasıdır. Daha öteye gidersem ben burada mülkiyet hakkının da zedelendiğini düşünüyorum. Zira, yatırımcı bir malî anayasal hakkına, temel hak ve özgürlüğüne dayanarak satın almıştır ancak sonradan önüne gelen bir koşulla mülkiyet hakkı ihlal edilmektedir, Anayasa’ya da aykırı buluyorum, kendi şahsî hukukî görüşüm.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Şahsi olarak görüşünden bahsediyor.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Evet, bu görüşün alınmasının bu maddeden çıkartılması gerekmektedir. Tamamen tarafsız, hukukçu kimliğimle burada konuşuyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Palandöken...

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; gerçekten güzel tartışmalı geçiyor ama Sayın Bakanım, tabii burada pozitif bir ayrımcılığı da ortaya koyuyor. Bu kanunun çıkarılmasının da bir mana ifade etmesi lazım. Yani, TOBB ve TESK yoksa böyle bir kanuna da gerek yok. Mevcut kanun gidiyordu. Demek ki TOBB ve TESK’in ihtiyaçlarına cevap verebilecek meslek örgütlerinin öne çıkarılması ilgili bir düşünceyle bu meslek örgütlerinin burada fikirlerinin sorulmasını istiyor. Zaten, hanımefendinin söylediği gibi, biz asıl temsilcisiyiz. Hukukçular sadece onların davalarını veyahut işte, alacaklarını, borçlarını takip eden insanlar. Biz meslek kuruluşlarıyız yani bize bağlılar. Bizim yaptığımız hususlarda o meslek erbabına getireceğimiz yenilikler onların çalışma hayatlarının düzenlenmesi o meslek kuruluşlarının asli görevi. Onun için de TOBB, TESK, asıl yatırımcıların hak ve menfaatlerini koruyan kurumlar. Onun için, biz, asil olarak bu işlerin, bizimle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 65

ilgili görüşlerin alınması hususuna son derece güveniyoruz Bakanımın dediği gibi. Zaten orada da Bakanlığın hukukçuları bu, Anayasa'ya aykırı mı değil mi tartışmaları incelenmiş bir vaziyette gelecek. Yoksa, kararlardan geri döner. Biz mevcut hâliyle bu Hüseyin Filiz Bey'in verdiği on beş güne de tamam diyoruz ama meslek kuruluşlarının görüşünün alınması olmazsa olmazdır bu yasanın.

BAŞKAN – Devamını istiyorsunuz.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Evet.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Susam, hâlâ konuşmayı düşünüyor musunuz? Ben biraz vakit geçiriyorum ki acaba vazgeçer misiniz diye.

Sayın Bakanım, buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam'dan önce şunu belirtmekte fayda var:

Bu kanun yasalaştığı takdirde elbette yürürlüğe giriş tarihinden sonraki olaylarda uygulanacaktır. Yani, bu tarihten önce yapı ruhsatı almış olan hiçbir işleme teşmil edilemeyecektir, edilmesi de mümkün değildir. Dolayısıyla, bu kural, kanun yayınlandıktan sonra bütün yatırımcılar bunu bilecektir, öğrenecektir, görecekler veya yatırım kararlarını verirken doğal olarak bunu da dikkate alarak... Yani, tırnak içerisinde söylüyorum, bunu bir risk faktörü olarak görüyorlarsa bunu hesaba katarak kararlarını verecekler.

Ayrıca, tükama, bu on beş günlük süre konulduğu zaman bir belirsizlik ihtimali de ortadan kaldırılmış olacaktır çünkü bu süre zarfında görüşünü verecektir, vermek zorundadır. Burada kanun "Alınır." talimatını verdikten sonra eğer süre koymazsak, vermemek şeklinde bir tükama söz konusu olabilir. Bu kanalı da bu şekilde açarak aslında riskleri de tamamen ortadan kaldırmış oluyoruz. Bu görüş nihai, belirleyici bir görüş değil ama önemli bir görüştür, değerlendirilmesi gereken bir görüştür fakat belirleyici bir görüş değildir, kararın oluşması için temel bir görüş değildir.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Sayın Bakanım, arsa önce alınıyor yalnız. Yani, önceden o arsa alınıyor. O nedenle... Eğer ticaret alanıysa yatırımcı önce arsayı satın almış oluyor. Arsayı satın almadan önce onu bir bekletici mesele yapabilmesi için maalesef bir hukuki zemin yok yani bir şerh koyabilmesi veya araya bir takyidat koyabilmesi. Dolayısıyla, arsayı satın aldıktan sonra cevabının ne olacağının belli olmadığı bir görüş var. O yüzden, bence yine mülkiyet hakkını ihlal ediyor diye düşünüyorum ben.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle: Arsayı eğer alırken orada alışveriş merkezi... Bu bile, bakın, alışveriş merkezi imarda o şekilde gözükiyorsa aldığı anda, orada bile yani kendisine tatbik edilmemesi noktasında hak dermeyeran edebilir, ileri sürebilir. Bu da hukuki olarak geçerli bir talep olarak ortaya çıkacaktır.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Ticaret alanı olarak geçiyor Sayın Bakanım orada, direkt alışveriş merkezi...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bilmiyorum, dipnotlarda falan olabiliyor mu bilemiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Erdoğan Vekilim de bilir, bizim yaşadığımız bir örneği söylemek istiyorum. Şöyle arz edeyim: Gaziantep'te bir şehir planında 5.000'likti zannediyorum, yanılmıyorsa "AVM" diye yazmış. Ama 1.000'lik planda o işlenmemiş ve o firma belediyeden istedi, belediye vermedi ve mahkemeye verdi, mahkeme kabul etmedi, reddetti, yaptırmadı. Yani, o tür olaylar da oluyor.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öncelikle çok konuşuyorum, bazı arkadaşlarımız şey olabilir.

BAŞKAN – EStağfurullah.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öncelikle Sayın Mete'den başlayayım. Halim Mete'yi üzmemek, kırmak hiç istemem ama bir şeyi söylemek istedim sadece kendisine.

BAŞKAN – Belki yorgunluktan.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben onun anladığı gibi bir şey söylemedim.

Şunu söylüyorum: "TOBB'un görüşüne gerek yoktur, odaların görüşüne gerek yoktur" dedi baştan, bunun görüşüne gerek vardır. Neden olduğunu bir daha söyleyeceğim.

Biz burada ne yasası yapıyoruz? AVM yatırımcılarının önünün açılması kriterlerinin belirlenmesi yasasını mı yapıyoruz, yoksa perakende ticarete büyük alışveriş merkezleri ve AVM'ler aldı götürüyorlar, gariban esnaf zor durumda, bunun için bir çerçeve koyalım, haksız rekabeti önleyelim, bir adaletli hukuk içerisinde ticaret yapılsın diye bir yasa mı yapıyoruz? İkincisine göre yapıyoruz. Ama, arkadaşlarımız, az önce Bimeks adına konuşan arkadaşımız da aynı anlayışla konuştu. Sadece konuya şöyle bakıyoruz: Yatırımcı mal almış, piyasayı dengeler filan. Bu yasa koruyucu ve kollayıcı bir yasadır arkadaşlar, bunu bilin. Bu yasa taraftır. Bu yasa koruyucu ve kollayıcı olmak durumundadır. Koruma ve kollamayı kimden yana yapacaktır? Anayasa'nın emrettiği 173'üncü maddeden yapacaktır. Hukuk orada işliyor işte. "Esnaf ve sanatkârı korur ve kollar." diyor Anayasa'nın 173'üncü maddesi. Anayasa'nın 173'üncü maddesi hukuki, geçerli. Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasası şu an devam ettiği sürece hukuki bir geçerliliktir, hukuki bir yasadır, Anayasa hükmüdür. Anayasa hükmüne göre, burada AVM'yi istediği yere açıp esnafı yok etmesinin hukuki olarak önüne geçilmesi lazımdır.

Onun için, değerli arkadaşlar, sizi anlıyorum, siz bir profesyonelsiniz, işinizi güzel yapmaya çalışıyorsunuz. Hatta yan yana oturarak sinerji elde ediyorsunuz. İşinizi güzel yapmak için çok şey yapıyorsunuz çünkü bunun karşısında bir bedel alıyorsunuz ve bunu yapmak zorundasınız, sizi takdir ediyorum. Ama, biz milletvekiliyiz, biz halkı temsil ediyoruz ve bu teşkilatın emeğini, bugün geldiği durumu da iyi biliyoruz. Sokağa gittiğimizde, esnafa girdiğimizde çektiği acıyı, çektiği sıkıntıyı, ızdırabı görüyoruz. Onlar diyorlar ki: "Arkadaş, bizi bu büyüklere ezdirmeyin, yapmayın, etmeyin. Bir kanun çıkarın, bu kanunla bizi koruyun. Bundan daha iyi hukuki bir talep olabilir mi? Bundan daha vicdani bir talep olabilir mi? Bu talep en hukuki, en vicdanidir. Biz milletvekilleri olarak bugün bu hukuki ve vicdani görevimizi yerine getirmeye çalışıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 66

Az önce konuşuldu. Arkadaşlar, belki siz işinizi güzel yapıyorsunuz ama gelecek kuşaklara AVM'lerle yok edilmiş bir ticari hayat, fonların ticari kârlarına terk edilmiş bir ticari hayat, markalaşmasını götürmüş, sanayisinde üretim yapamamış bir Türkiye'nin bir noktasıdır. AVM yatırımı Türkiye'nin temel yatırımı değildir. AVM yatırımı olmasa da Türkiye ticaretini devam ettirir. Türkiye'nin temel yatırımı üretmeye dayalıdır. Türkiye'nin temel yatırımı yüksek teknolojiye ilişkin yatırımdır. Türkiye'nin yatırımı insanların refahı adil paylaşabildiğidir. Esnafın işsiz kalmadığı bir yatırımdır. Esnafın kendisini geliştirebildiği bir yatırımdır. Hukuki ve adil, vicdani yatırım budur. Biz burada bu kanunu yaparken tarafız kardeşim. Ben burada tarafım, bu arkadaşlarımdan da taraf olduğumu düşünüyorum. Bütün Komisyon vicdani olarak taraftır. Siz şu an AVM'nin parasal gücü, satın alma gücü ve insan kaynağıyla, bilgi birikimiyle küçüklerin ekmeğini elinden alıyorsunuz. Bu noktada biz tarafız. Tarafımız net ve açıktır. Bu yasada da bu tarafı koymak zorundayız.

Onun için, burada şimdi tartışılan çelişki nedir biliyor musunuz? Siz gücünüzle ticari stratejik kurulu ortadan kaldırdığınız için şimdi işin içinden çıkılmamasının... “Esnaf odası görüş belirtirse, ticaret odası görüş belirtirse ne olur?” diyorsunuz. Sizin hukuki bir kaybınız yok, hiçbir kaybınız yok. Sadece görüş bunlar. Asıl kayıp bizim burada. Koysaydık buraya, devlet taraf olduğumu gösterip buraya koysaydı, ticari kriterleri belirtseydi ona göre yatırımcı da yapsaydı. Biz tarafız arkadaş taraf olmaktan da onur ve şeref duyuyorum. Ben çocuklarıma, esnaf amcalarının yok olmadığı, bu ülkede işsizliğin olmadığı bir Türkiye'yi bırakmak için tarafım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Ben Avukat Hanım'a bir şey hatırlatmak istiyorum. Hayatta en zor şey ne biliyor musunuz? İnsan eli sıkıp oy istemek. Onu da bu ekip yapıyor. Hiç hayatınızda oy istediğinizi zannetmiyorum.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Müşterilerime müvekkil talebinde çok bulundum.

BAŞKAN – Ne talebinde?

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Yani seçimlerde...

BAŞKAN – Baro seçiminde.

Oy istemek çok zor bir şey. Hakikaten esnafı dolaştığımızda, bakın -muhalefet ve iktidarın en büyük sorunu- esnafın “Eziliyoruz.” sesi bizi çok rahatsız ediyor. Siz çok iyi maaşlar alabilirsiniz, çok iyi paralar alabilirsiniz, saygı duyuyorum çünkü siz mesleğinizi yapıyorsunuz ama Sayın Susam'ın dediği gibi biz iktidarıyla, muhalefetiyle -belki bunu duyacağınızı da zannetmiyordunuz ama gerçek bu- biz esnafın, büyüğün küçüğü yuttuğu bir düzen istemiyoruz. Yani, bakın, bir daha söylüyorum: Saat on ikiyi geçti. Hâlâ kulağımda çınlıyor: “Vekilim, veriyoruz, dokuz ayda ödememi alamıyorum.” diyor. Şimdi isimleri söylersem ayıp olur yani sizin firmalar... Şok yaşadım. Bu bir değil, iki değil, üç değil, beş değil. Böyle bir düzen olmaz.

Yani ben size ufak bir örnek vereyim: Ben Komisyon Başkanıyım. Siz benden randevu istiyorsunuz, bir sene size randevu vermiyorum. Böyle bir düzen olamaz. Ben sizin emrinizdeyim. Ben sizinle her zaman görüşmeye hazırım. Ama siz zenginsiniz, siz büyüksünüz diye benim o canım esnafı ezmeye de hakkınız yok, ben bunu söylüyorum.

Buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, alışveriş merkezlerinin imar konularıyla ilgili yaptıklarını tasvip etmiyorum. Efendim, girişin oradan verilmesi, buradan verilmesiyle, yer altından plan notuyla, bilmem neyle büyük imar alanlarını oluşturmasını ve hatta yolları, trafiği çok olumsuz etkileyen örneklerini görüyoruz ve yaşıyoruz. Bunları zerre kadar tasvip etmiyorum, bir.

İki: Esnafılık yapmış olan bir kardeşiniz olarak esnafın korunması gerektiğine de yürekten inanıyorum. Laf olarak değil, getirelim, kriteri nereye koyacaksak koyalım, yazalım. Yalnız, mülkiyet hakkı, girişim hakkı konusunda dikkatli olmalıyız. Kriteri net olmalı, kriteri belli olmalı. O belli kriterleri herkes bilmeli, ayağına ona göre denk almalı, ona göre adım atmalı. Kimseye tuzak kuracak taraf olamayız. Devlet tuzak kurmaz, devlet tuzakları kaldırır. Savunacağımızı mertçe savunalım.

“Ben aslında buraya alışveriş merkezi yapılmasını istemiyorum.” diyebilir birisi. Niye istemiyorsunuz? “10 bin nüfuslu yere alışveriş merkezi olmasın.” diye düşünebilirsiniz. Getirin yazın, kanuna koyun. “10 bin nüfuslu olan yerde olmaz.” deyin. Bunu siz düşünmediyseniz, Bakanlar Kuruluna verdiyseniz yetkiyi Bakanlar Kurulu desin. “10 bin nüfuslu olan yerde olmaz kardeşim.” desin, mesela yani. Efendim, 2 tane alışveriş merkezinin arasında şu kadar mesafe olur, olmaz desin. Caddesini belirlesin, köşesini belirlesin ama şeffaf olsun. Herkes bilsin ki burada böyle bir kural var. Ha geçiş dönemi verilir. Denilir ki müracaat edenlere, şöyle olur, şu tarihten geçerlidir, bilmem nedir. Mülkiyet haklarına saygılı olunur, o da olabilir.

Net, engelleyeceksek net engelleyelim. Açık açık diyelim, yazalım çizelim, açık açık. “Yok, ben taraftarım, buraya da yazamıyorum, öyleyse şuraya bir şey koyayım, yarın biz bunu şuradan bir görüşle engelleriz.” Bu olmaz. Benim şahsen itirazım bunadır ve üzüldüğüm ben alışveriş merkezleri gibi vahşi kapitalizmin bir mekanizmasını savunur noktaya düşmekten de hakikaten utanıyorum. Bu değil ama ben haktan yanayım. Dürüst, mertçe karşı çıkıyorsak buyurun yazalım. Öbür türlü ayak oyunuyla, şuraya şunu yazalım, şurada şunu yapalım; olmaz bu, ben buna katılmıyorum.

Bakın, ben gıda toptancılığı yaptım. Fabrika belirlemiş, bu malın fiyatı 100 lira. Yüzde 10 indirimimiz vardı, bize geliyor 90 liraya. Biz bunu perakendeciye satıyoruz 100 liraya, yüzde 10 para kazanıyoruz. Perakendeci de yüzde 25 kâr payı koyuyor, 125 liraya satıyordu, böyle gidiyordu bu iş. Bunlar yaklaşık tabii, narh yok bunun içerisinde. Bu böyle giderken bir baktık, devasa şirketler çıktı, geldiler. 100 liralık liste fiyatı olan, benim 90 liraya aldığım malı bir baktım ki o markette, o mağazada adam 80 liraya satıyor. Ben 90'a alıyorum toptancıyım, o adam 80'e satıyor. Niye? Ona yüzde 40 iskonto yapmış adam, 60'a alıyor. Anlatabildim mi? Bunu düzeltebiliyor muyuz? Gelin, bunu düzeltelim. Hangi kanunda da düzelteceksek düzeltelim. Gelin, bunu düzeltelim düzeltebiliyorsak.

Şimdi, çok büyük mal alanlar... Kamyon kamyon, tır tır kola alanların aldığı fiyata bak, benim mahalledeki gariban bakkalımın aldığı fiyatı bak. Ben merak ediyorum. Akşamdan önceki oturumda arkadaşlarıma söyledim, size de söyledim. Şu Rekabet Kurumundan yetkilileri çağıralım. Bu rekabete aykırı durum. Bunu nasıl çözeceğiz, onlar da bize bir yol gösterebilirler.

Ana meselelerden bir tanesi de bu. Açık seçik olaya bakmalyız. Devlet tuzak kurmaz. Yazacaksa mertçe yazalım. Öbür türlü de birilerine, efendim, uygunsuz kapılar açmayalım diye düşünürüm. Ha, şimdi bu biraz merkezileştirince uygunsuz kapılar biraz kapanıyor ama hepimizin arzusu herhâlde hiç uygunsuz kapı olmasın.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ünal Bey'ciğim.

Alim Hocam, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 67

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, Komisyon bu işin çok uzun zamandan beri gündeme gelmesini istediği için, bir de tarafların hakikaten böyle bir kanun çıkması yönündeki isteğini de dikkate alınca bu alt komisyon talebimizin şimdi ne kadar haklı bir talep olduğunu hep beraber yaşıyoruz. Biz, normal şartlarda, bakınız, 6 tane...

BAŞKAN – Zaten şu anda alt komisyon gibi gidiyoruz.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Öyle olacak zaten, öyle değerlendiriyoruz. Onun için burada alt komisyon gibi dikkatli ve detaylı çalışmak zorundayız.

1 tasarı, 6 da teklif var burada. Ben baktım. Bu 6 teklif de arkadaşlarımızın, her partiden çok sayıda milletvekilimizin imzasıyla gelmiş, emek verilmiş. 6 teklifin 4'ünde şartlar belli. Kuruluş izinleriyle ilgili kriterleri koymuşlar buraya, 5'inci maddeye. Bunları hemen hemen okudum, birbirine çok benzer. Sayın Tanrıkulu ve arkadaşlarının, Sayın Susam'ın, Sayın Öztürk'ün, burada kuruluş izniyle ilgili şartlar var. Getirin koyalım buraya. Trafik yoğunluğundan çevre etkisi... Bunları getirelim, bu maddeye koyalım. Niye Bakanlar Kuruluna onun kriteri... Buradakine bakalım. Sayın Haydar Akar'ın, onda var. Sayın Ramazanoğlu ile Sayın Dinçer'de farklılık var. Dinçer'in kurgusu farklı olduğu için. Dolayısıyla, bu stratejik ticari plan konusu olmayınca diğerlerine bakmaya gerek kalmadı.

Dolayısıyla, bu dört grup milletvekili arkadaşımın çok değerli görüşleri, Hükümetin tasarısı bir araya getirildiği zaman inanıyorum ki bunu çözeceğiz. Ama düğmeyi en alttan yanlış iliklemeye başlarsak yanlış gitmeye devam edecek. Gelin şu düğmeyi düzeltelim. Bu teklifleri sadece ismen burada görüşülmüş gibi kabul ederek yok saymayalım. Bunlar da birer emek ürünü. Dolayısıyla, buradaki kriterleri bu maddede birleştirelim. On-on beş dakika, yarın bir grup arkadaşımız sadece bu maddeyle ilgili bir çalışma yapsın. Bürokrat arkadaşlarımızdan alalım, buraya kriterleri koyalım.

Sayın Kacı'ın o sözüne tamamen katılıyorum: “Devlet tuzak kurmaz, tuzakları kaldırır.” Biz yatırımcıların ve mevcut esnaf ve sanatkârın işinin düzelmesini mi istiyoruz? Yoksa bir yerlerden engel koyalım, parayı bastıran izni alsın. Örneğin, Eskişehir'in Sivrihisar ilçesine kurulacak AVM'ye, kusura bakmayın da Ankara'dan ve Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınan karar... Çünkü Büyükşehir aldı onları, bütüncül. Yani, küçük bir ilçedeki AVM'nin kararını da büyükşehirin alacağını unutmayalım, eski şehirler kalmadı. Şimdi, böyle bir durumda o bölgedeki, örneğin Sivrihisar'daki odaların görüşlerini yok sayarsak, kusura bakmayın, hiçbir yatırımcı oraya geldiğinde rahat edemez, ettirmezler. Dolayısıyla, önceki hâliyle, tasarının son önergelerle değiştirilmeden önceki hâliyle o yerdeki kuruluşlar ve artı, on beş gün, otuz gün neyse o süreyi koyarsak bunu en azından bir geçiş maddesi olarak, daha makul bir düzenleme olarak gerçekleştiririz, değilse üst meslek kuruluşunun görüşü de alınır. Saygı duyarım, üst meslek kuruluşlarına bizim karşı olduğumuz bir durum yok. Ama, onun altını yok sayarsanız o merkezdeki sivil toplum kuruluşları, kusura bakmayın, üstünü de bir gün yok sayar. Yani, ona sorulmadan üst birliğin görüşü geldi... Peki, Sivrihisar'daki esnaf odalarına oradaki küçük esnaf gitti “Ne oluyor, hayırdır?” dediğinde ne diyecekler arkadaşlar? Oradaki odanın konumunu düşünebiliyor musunuz? Kendi üyesine hesap veremeyen, bilgisi olmayan, yani tenzih ediyorum başkanlarımı, belki soracaklar, alacaklar da, başka biri de geldi “Kusura bakmayın, ben bu işin en başındaki adam olarak bu işe ben karar veriyorum, Hükûmete de sordum, yazdım, görüşü verdim.” E, o mahaldeki oda temsilcisi, oda üyesi, oda başkanı bundan bihaber olarak üyesine...

BAŞKAN – Önce istişare eder, verirler hocam ya.

ALİM İŞİK (Kütahya) – O iyi niyet, onun garantisi yok ki.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kardeşim, ne istişaresi? Neye göre verecek kriter yok ya?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Kriteri buraya koyacağız, katılıyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kriter yok ki neyin istişaresi?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Kriterler, bakın, 6 teklifin 4'ünde var, burada da oluşturalım, acelemiz yok. Yani, mademki alt komisyon kurmadık, işte sayın vekillerimin var...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Alim Bey, yalnız bak, tekliflerden bahsettiniz, bir tane teklif sahibi benim. O tekliflerde de birtakım kriterler belirleniyor. Ama, o kriterleri zaten biz 16'ncı maddede, Bakanlar Kurulumuz aynen yazdığımız kriterler... Tekrar okuyayım ben, hiç önemli değil: “Faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde, işletme sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, ulaşım imkânları...”

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Vekilim, ben bunları okudum, okuduğum için bununla ilgili söz aldım zaten.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Hayır, işte, oradaki maddeler, işte hangi maddelere göre kriter belirleyeceğiyle ilgili, Bakanlar Kurulu zaten bunlara göre belirleyecek. Benim mesela şahsen orada çok fazla kaygım yok, Hükümetimizin getirdiği tasarıyla yani benim mesela o teklifimdeki ve arkadaşlarımızın verdiği o teklifteki büyük bir kısmının ben karşılandığını görüyorum burada yani. Şimdi, bu kriterler burada var ve Bakanlar Kurulu da bunları zaten netleştirecek, yatırımcı da bu kriterlere göre veya belediyeler de bu kriterleri değerlendirmeye göre hareket edecekler.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Milletvekilim, kusura bakmayın da siz buraya bu kriteri koymazsanız Bakanlar Kurulu da...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Var Hocam, işte kriter var burada. Yok, yok aynı kriterler, okuyayım işte. Yani, trafik sorunu, ondan sonra işletmelerin çevreye uzaklığı, işletme sayısı, çevresel faktörler...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Vekilim, ben sizin teklifinize sahip çıkmak için, burada size destek olmak için bu söz aldım.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yani, problem yok, ben de diyorum ki benim teklifimle çok tezat yok ve uyum var diyorum.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) - Aynı şeyleri söylüyorsunuz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Mustafa Bey, sizin yasa teklifinize aynen katılıyorum.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben milletvekilimin verdiği teklifin çok önemli olduğunu savunuyorum ve buraya koyun diyorum. Ama, teklif sahibi olarak siz böyle diyorsanız o zaman teklifinizi çekin daha iyi. Kusura bakmayın, değerli arkadaşım yani siz kendi teklifinize eğer sahip çıkmayacaksanız bir anlamı yok, ben kendi partimin milletvekilinin verdiği teklife sahip çıkacağım.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Biliyorum, biliyorum hepsini biliyorum. Siz katılabilirsiniz canım. Ben de diyorum ki Bakanlığımızın getirdiği tasarı benim burada önerdiğim hususları karşılıyor, aynı kriterleri koyuyor, burada bir sıkıntı yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 68

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ama, burada verip de burada “Bakanlar Kurulu” dersiniz kendinizle çelişirsiniz o zaman.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Kurul aynı şey yani kurulun karar vermesine burada Komisyon karar verecek buna.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Niye o zaman Bakanlar Kurulunun teklifinden sonra tasarı verdiniz, olmaz o zaman yani farklı bir tartışma çıkar ortaya.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – İyi de ona karar verecek canım, Komisyon karar verecek burada, Genel Kurul karar verecek yani. Yani, o kurulun karşılığı Bakanlar Kurulu.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben ,sayın teklif sahibi vekil arkadaşım böyle dedikten sonra onun adına hiçbir söz söylemem. Ama, ben partimin milletvekili olan Sayın Ahmet Tanrıku’nun teklifine aynen sahip çıkıyorum, onu öneriyorum buraya. Yani, teklif sahibi olarak siz kendi teklifinize sahip çıkmıyorsanız o zaman milletvekillerinin haklarını korumak için uğraşmayalım.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Hocam, sahip çıkmıyor değil.

ALİM İŞİK (Kütahya) – “Buraya koyalım.” de değerli arkadaşım yani niye Bakanlar Kurulunda kriter belirleyelim diye....

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Vekilim, oradaki kurul Bakanlar Kurulu, Bakanlar Kurulu bu kriteri biraz önce orada yazdığımız kriterlere göre belirliyor 16’ncı maddede.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Vekilim, o zaman siz bunu tasarıdan sonra verdiğiniz hâlde niye böyle yazdınız? Ben de onu sorayım size. Şimdi, tasarıyı vermiş Hükümet ağustos ayında, siz de en son veren arkadaşımızsınız, teşekkür ediyorum, başta da ettim, hâlâ da ediyorum, önemli emek vermişsiniz, o zaman bunu niye böyle düzenlediniz?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Ya, bu bakış açısı, problem yok ki. Yani, Bakanlar Kurulunun getirdiği tasarı benim o konudaki kaygılarımı, beklentilerimi yani alışveriş merkezlerinin belli kriterlere göre kurulması ihtiyacını karşılıyor.

BAŞKAN – Alim Hocam, kayda giriyor.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben sözümü bitireyim o zaman.

Değerli Başkanım, Değerli Bakanım; şu anda ülkemizin birçok küçük ilçesinde dahi AVM’ler kuruldu. Şimdi, kusura bakmayın, kimse kimseyi kandırmasın, bundan sonra kurulacak AVM’lerin belki sayısı kurulanların şimdi yüzde 10’unu bile geçmeyecek.

BAŞKAN – Aynen öyle.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Şimdi, 4 bin nüfuslu bir ilçede AVM kurulduysa ve bu şartlarda o ilçelerde, o küçük yerleşim birimlerinde küçük esnaf gerçekten can çekişiyorsa... Ben kendi ilim için söyleyeyim, Kütahya’nın en işlek caddesi Cumhuriyet Caddesi’nde üç dört yıl önce bir AVM kurulmadan önce o caddeden bir dükkân tutacak esnaf en az 50-100 bin TL hava parası veriyordu. Şimdi, o caddede onlarca dükkân kiralık levhasına sahip, üç beş ay, bir iki yıldır da kiracı bulamıyor. Oradaki esnaf da bas bas bağıyor. Kimler tutuyor? Bir iki aylığına oraya gelip satış yapan, satış yaptıktan sonra izini kaybeden, kendi ticari itibarını aklamak adına veya başka amaçlarla gelip başka yerlerden o insanlar, 2 bin liralık yere 10 bin lirayı veriyor, onu duyan mülk sahibi de çok güzel kira diye veriyor, iki ay sonra bir bakıyorsunuz orasını boşalmış, başka biri gelmiş. Şimdi, bu, bu ülkenin gerçeği. Ha, bu gerçekler ışığı altında biz esnafımızı korumayı düşünüyorsak ona göre burada hep beraber orta yol bulalım, değilse AVM’ci böyle istiyor, küçük esnaf böyle istiyor... Bugün AVM’ciler üstün, avukatları var, amenna saygı duyarım, herkes görevini yapıyor ama yaptığımız işin eğer içimize sinmemesi hâlinde bunun vebaline bizler katlanacağımızı bilmemiz lazım. Ben dürüstçe buradaki arkadaşlarımızın tekliflerinin çok önemli olduğunu, tasarının da çok önemli olduğunu düşünüyorum. Hepsini bir araya getirelim, tasarıda eksik olan kısmını tekliflerden alalım, görüşleri alalım, bu şekilde bir yolla madde madde bu tasarıyı ve teklifleri bitirelim diyoruz. Verilen önergeler, şimdi, biraz önce verildi, saygı duyuyorum. Hüseyin Filiz arkadaşımız bizim değerli bir Komisyon üyemiz. Önceki olmadı, Sayın Bakanımın ricası üzerine yeni bir önerge hazırlandı. E şimdi, bu önergede gerekçe yok, gerekçe eski gerekçe. Beklediğimiz zaman olmuyor, o gerekçe bunun şeyi değil, bu nedenle...

BAŞKAN – Hocam, müsaade ederseniz bir şey arz edeyim. Bu yeni oluştuğu için, görüşmeler sırasında olduğu için gerekçe...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Hatırlıyorum onu yani usulü tamamlama adına söylüyorum, mutlaka arkasından gerekçesi de gelecektir çünkü eski gerekçe bunun gerekçesi olamaz çünkü orada meslek kuruluşlarından bahsediliyor, burada üst kuruluşa geçtik. O nedenle geliniz, çok acele etmeyelim, biz burada iki üç gün, beş gün sabahlara kadar çalışalım ama bir baskı altında da çalışmayalım. Yani, biz yarın sabaha bunu yetiştirmek zorunda değiliz. Yarın Genel Kurulumuz da var. Bir taraftan bu yürüyecek, bir taraftan da orada da görevlerimiz var. O nedenle bu işi gerçekten burada bitireceksek hep beraber doğru karar almak zorundayız. Bir daha, tekrar söylüyorum, konuşmanın başında söylemiştim, belki on yıl böyle bir kanun gelmeyecek, gelme ihtimali de yok. Bekleyen yüzlerce kanun var, her bakan “Benim kanunum çıksın.” der. Sayın Bakanın da ilk kanunudur, samimiyetle gelmiş ve destek olmak istiyoruz. Ha, çıkan kanunu bir sene sonra “Keşke şunu da yapsaydık.” dememek üzere ne kadar mükemmele yakın şekilde çıkarabilirsek o kadar kârlı oluruz, hepimiz bunun onurundan sebepleniriz.

Ben bir kez daha son olarak şunu söylüyorum: Acele etmeyelim, üzerinde çalışma çalışma gidelim, acele olduğu zaman birbirimizi gereksiz yere kırmak da dâhil olmak üzere üzüyoruz. Bir kez daha bu maddenin yeniden detaylı konuşulmasından yanayım ve müsaade ederseniz de bugün de burada bitirelim, yarın bu 5’inci maddede hiç olmazsa görüşeceğimiz birçok yer var, onları da biz de görüşelim, bunu öyle olgunlaştıralım, aceleye getirmeyelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Alim Hocam, çok teşekkür ederim, Allah razı olsun.

İlk defa söz isteyen milletvekilimiz Sayın Ömer Selvi.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Herkes iyi geceler diliyorum.

Şimdi, konu tekrardan AVM’lerin kriterlerine döndü. Aslında biz 5’inci madde üzerinde görüş alınsın mı, alınmasın mı veya bu maddeye dercedilsin mi üzerinde konuşuyorduk. Tekrar oraya dönmek gerekirse ben şunu ifade etmek istiyorum: Sayın Susam’ın da ifade ettiği bir mekanizma vardı, o mekanizmanın aslında benzeri burada kuruluyor, 15’inci maddede perakendeciler konseyi diye bir konsey oluşturulacak. Gerçi perakendeciler konseyinin nasıl oluşturulacağı yani içinde hangi üyeler olacağı noktasında kanunda bir ibare

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 69

yok ama neticesinde daha sonra bunun kimlerden oluşacağı noktasında bir çalışmayla ve onların çalışma prensipleri ve hangi konularda fikir verecekleri noktasında bir değişiklik yapılabilir. Buraya TESK'ten, TOBB'dan üyeler, hatta ve hatta daha da geliştirilir AVM'lerle ilgili derneklerden, kuruluşlardan üyelerle geniş bir katılımı orada gene kriterlerin belirlenmesi noktasında, her tarafın, sadece TESK, TOBB değil ama başka derneklerin de bu konuyla ilgili derneklerin de veyahut onların o gündemdeki toplantısına göre, o derneklerden de üye çağırarak orada kriterlerin oluşturulmasında bir katkı sağlanabilir. Ama ben Ünal Bey'le aynı fikirdeyim, kriterlerin çok somut ve net olması gerekiyor, görüşlerin spesifik olaylarda sadece yani bir belediyenin "Bakın şu arsaya böyle bir AVM yapılacaktır." diye görüş almasından ziyade spesifik kriterler üzerinden gidilmesi gerekiyor ama kriterler noktasında, dediğim gibi de perakendeciler konseyini daha aktif hâle getirebiliriz diye düşünüyorum.

Bir de toplantıya biraz geç katıldım, çok çok özür diliyorum yurt dışındaki görevimden dolayı, yeni geldim, uçaktan indim, buraya geldim direkt.

BAŞKAN – Şeref verdiniz.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Madde 3 geçilmişti. Şimdi, alışveriş merkezi tanımı noktasında herkes "alışveriş merkezi" deyince akla gelen alışveriş merkezlerini düşünüyor, hep oraya kitlendik ama bu alışveriş merkezi tanımı içerisine pasaj, toptancılar sitesi, iş hanı gibi şeyleri de alıyorlar. Yani olaya o boyuttan da bakmak gerekiyor, tartışmaları o şekilde yönetmek ve şekillendirmek gerekiyor. Alışveriş merkezlerine kilitlenip, onları gözden kaçırmayalım çünkü bu alışveriş merkezi tanımı onları da içine alıyor. Yani toptancılar sitesine baktığınız zaman... Neden bunu söylüyorsunuz? Hep kilometre, nüfus gibi şeyler düşünülüyor ama mesela bir toptancılar sitesi kuracağınız zaman başka bir toptancılar sitesinin yanında olmak çok daha büyük bir avantaj sağlıyor hem oradaki gayrimenkulün değerini artırıyor hem de ticaret hacmini, potansiyelini artırabiliyor. Olaya böyle bakmak ve değerlendirmekte de fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Geç gelseniz de katkı sağladığınız için ben size teşekkür ediyorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) - Biz ne yaptık sabahtan beri?

BAŞKAN – En büyük katkıyı siz sağladınız Sayın Külünk, verdiğiniz güzel örneklerle. Teşekkür ediyorum.

Sayın Susam...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Önce bu konuda bir şey yapalım, sanki sıkışmış AVM noktasında gibi. bizim burada bir şeyimiz var, bir rakam vereceğim, ucuzluk (discount) mağazalar, BIM'in 2013 yılı rakamları 4.088 tane mağazası var. Şimdi herhâlde 4.500'ün üzerine çıkmıştır. A101 2.422 tane var, ŞOK 2.100 tane var, ucuz diye geçen "UCZ" diye yazılan 1.350 tane var, Migros 751 tane var, DiaSa 306 tane var Carrefoursa Express 220 tane var, diğerlerine geçmeyeyim. 14.260 tanesinin 12 bin tanesi bunlar ve bunların büyük oranda, sınırlı sayıda sermayenin elinde olduğu, hatta hatta sanayicilik yönleriyle de kendi ürünlerini bu mağazalarda satabildikleri veya kendi markalarını oluşturdukları çok açık bir noktadır.

BAŞKAN – Yani bunlar fonların değil mi?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Fonlar da var, şahısları da var.

BAŞKAN – Sahipsiz fonlar.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sayın Başkanım, biz yine 5'inci maddeye odaklanalım, büyük şehir ve AVM'ler ruhsatını şey yapalım, yarın yine bu konuları konuşalım. Bakın, ona da dikkat etmeye çalıştım, şu anda genele gittik, 5'inci maddeden tamamiyle çıktık, usul olarak da çok doğru değil yani. Mehmet Ali Susam Bey'in dediği her şey haklı. Belki de ben gelmeden önce bunlar tekrarlandı, konuşuldu, ben geldikten sonra da konuşulmaya devam etti ama 5'inci maddedeyiz, geldiğimiz nokta da TOBB ve TESK'i veya meslek kuruluşlarını dışladık mı, dışlamadık mı, bir tartışma vardı. Yani o ibareyi koyalım mı, çıkaralım mı gibi konuşuyorduk. Tekrardan genel konuya geldik. Bence tekrardan 5'inci maddeye şey yapalım. Benim de tahminim geç saate kadar çalıştık, 5'inci maddeyi geçtiğimiz takdirde toplantıyı tamamlayacaksınız ama böyle konuşursak 5'inci maddeye dönemeyeceğiz ve sabah beşe kadar şey yapacağız. Yarın devam edelim.

BAŞKAN – Ben ikiye kadar planlıyorum.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Yarın 6'ncı maddeye geçtiğimizde genele gene dönelim ama 5'inci maddeyi bir tamamlayalım diyorum.

BAŞKAN – İşte, tamamlayacağız, saat iki gibi bırakmayı düşünüyorum.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Ama şimdi Mehmet Ali Susam Bey'e müdahale etmiş gibi değil. Benim dediğim şey, sürekli yukarı gidiyoruz, bence odaklandığımız yeri bitirelim, ondan sonra... Dedikleri her şey doğru, büyük mağaza zincirleri bunlar, mağaza zincirleri, AVM'de değil. Şu anda biz AVM'ye kitledik, orada olmamız lazım daha doğrusu. 5'inci maddede çünkü büyükşehir belediyelerinin ruhsat, yapı ruhsatı verme noktasında görüş alsın mı, almasın mı? Alacaksa kimden alsın, nasıl alsın? Ama şimdi tekrardan yukarı çıktık.

BAŞKAN – Yalnız şöyle: Bu 5'inci maddeyi geçince sorunların çok ciddi... Siz gelmeden, siz yoktunuz, yurt dışındayken Sayın Susam dedi ki: "En önemli madde bu 5'inci madde.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Yok, orada ben buradaydım, Sayın Susam'a söz verdiğinizde.

BAŞKAN – Öyle mi? 5'inci maddeyi geçince hızlı yürüyeceğimizi düşünüyorum. Bu 5'inci madde biraz milletin kafasına takılan bir madde.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Saat 12'yi geçti benim kafam çalışmıyor.

BAŞKAN – Ünal Ağabey'in şekeri düştü mü, yükseldi mi?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kafam çalışmıyor.

BAŞKAN – Estağfurullah.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Devam edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 70

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, bu anlamıyla, biz bunların da istedikleri gibi açılmasının kriterlerini belirlemeliyiz. Bu belirlemeler olmadığı sürece gerçekten işimiz çok zor. Bu 5'inci madde Ömerciğim çok önemli, bu 5'inci maddede...

ÖMER SELVİ (Niğde) – Önemsiz demedim, şunu söylemek istiyorum: 5'inci maddenin onuncu fıkrasındayız şu anda. Yani bu konuştuğumuz şeyler bütün kanunla ilgili şey, onu söylemeye çalışıyorum, direkt 5'inci maddeyle ilgili değil. 5'inci maddede kitlendiğimiz şey ne? Meslek kuruluşlarının görüşünü alalım mı, almayalım mı? Şimdi kanaat ne olur, Sayın Başkan Palandöken “Alın, biz de içinde olalım.” dedi. Ben de diyorum ki: Kanunun içinde biz tabi ki de bulunduralım, onların görüşlerini alalım ama bu maddede “görüş alır” olarak mı yapalım, yoksa... Spesifik olaylardan sadece belli ruhsatlardan mı? Ki nelere sebep olacağını görüyoruz. Mesela şöyle bir örnek var, aklıma geldi ama paylaşmadım, şimdi, Sayın Başkanım şöyle ifade etti, Bende Başkanım konuşmasında: “Yani açacak olan da, bu işi yapacak olan da esnaf, esnafa kötü, olumsuz bilgi mi verecek? Yani sonuçta o da isteyecektir.” gibi bir şey söyledi. Yanlışsam düzelterek Başkanım ama şöyle bir şey de var: Belki birçok ilde ticaret ve sanayi odası seçimleri, esnaf ve sanatkârlar odası seçimleri huzur içinde, birlik beraberlik içinde geçiyor ama bazı illerde kıran kırana geçiyor. Kazanan ve kaybeden liste oluyor. Şimdi düşünün şöyle bir durumu: Kazanan bir liste var, kaybeden de bir liste var. Kaybeden listenin içinden bir insan, net oraya destek vermiş bir iş adamı bir yer açmak istiyor, AVM ruhsatı almak istiyor. E, şimdi siz oradan görüş alacaksınız. Yani herkes aynı olgunlukta değil. Kaybeden listeden bir adam oraya başvurduğu zaman, oradaki yönetim kazanan liste, yani açıktan söylemeyecektir ama görüşünü olumsuz verebilir. Belki belediye başkanı iyi niyetli olsa bile, ruhsatı verecek olsa bile bir şekilde kendini baskı altında hissedecek, ya ben ruhsat vereceğim, Ünal Bey'in dediği gibi belki şöyle olacak: Bunu belediye başkanı ruhsat vermek istemeyecek kullanacak ya da ruhsat vermek istese bile olumsuz görüşten dolayı üzerinde baskı hissedecek ve ruhsat verme noktasında çekincesi olacak. Böyle şeyler de var.

BAŞKAN – Bu konuda Sayın Palandöken'e bir başvuralım.

Sayın Palandöken bu konuda sizden bir fikir istiyoruz.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Evet, yani gecenin ilerleyen saatinde, mevcut Hükûmetin teklifi olan yasanın tamamını biz okuduk buraya gelirken de. Bu şekilde Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı sıfatıyla bunlara katılıyoruz. Bunun daha mükemmel olabilmesi için bundan sonraki süreçte herhâlde çok sevdiğimiz için sayın milletvekillerim bizi korumaya çalışıyor.

BAŞKAN – Aynen.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Korurken de yasanın çıkması bir taraftan da engelleniyor. Şimdi biz bunun ne kadar zararlı ne kadar kârlı olduğunu biliyoruz. Biz de belirli kriterleri ve bu meslek kuruluşunun menfaatlerini ön planda tutmak için geldik, bu saate kadar da bizim için siz mesai veriyorsunuz.

BAŞKAN – Aynen öyle.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Onun için bu meselenin bu şekilde neticelenmesini arzu ediyoruz. Yani yoksa eğer bu yarına kalır, öbürsü güne kalır, bir hafta bunu irdeleyelim dersek herkeste farklı bir görüş olur. Hükûmetin görüşü, muhalefetin görüşü tam manasıyla desteklenirken... Biz çünkü daha evvel böyle bir konsensüs yaptık da geldik, bütün siyasi partilerin grup başkan vekilleriyle konuştum bu konuyu ve hepsi de destek olacağını söyledi. Genel başkanlarıyla görüştüm, destek olacaklarını söyledi. Başbakanımızla görüştük, Sayın Bakanımızla görüştük, böyle bir yasanın çıkacağını... Biz de onun için bütün ümitlerle beklerken çok sevdiğimiz için, herkes bir yerinden bizim menfaatimiz için konuşurken biz olayın özünü kaybediyoruz. Demek ki bugüne kadar da, on sekiz senedir bu yasa bu yüzden çıkmıyor.

BAŞKAN – Yok, inşallah çıkaracağız. Hiç ümitsizleşmeyin.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Vallahi onun için biraz karamsarlaştım. Yoksa, bir kesimin menfaati falan... Bir mesleğin orada sorulup sorulmamasının bu kadar tartışması olursa bu meslek kuruluşlarının aslında hiç gereği yok o zaman. Yani biz yanlış bilgilendirmek için mi kurulduk? Tabii ki oradaki seçimlerde kriterlere göre seçimi kazananlar, oradaki belirlenen kriterin dışında bir görüş mü verecek? Oraya yeni seçilen insanın o belirlenen şeylerin dışında bir karar verme yetkisi yok.

Ben bütün milletvekillerine teşekkür ediyorum ama diyorum ki bize destek olmak istiyorlarsa eğer... Anayasa'nın 173'üncü maddesi bugüne kadar işletilmedi, işlenmesi müsait olmadı diyoruz ama diğer taraftan da birçok olumlu gelişmeler olmuş, Kredide, finansmanda, benim bugün buraya gelmemin sağlanmasında, demokratikleşmede çok önemli mesafe katmışız. Şimdi bunların hepsini yok sayıp “Yok efendim, benim talebime uygun değil...” Zaten öbür taraf da bunu bekliyor, onun için böyle hukukçu camiasının bütün aslarıyla buraya gelmişler. Biz diyoruz ki şimdi bu oyunu bozalım. Ben bu yasaya, ne diyorlarsa kabul etmek şartıyla “Evet.” diyorum.

BAŞKAN – Başkanım, çok teşekkür ediyoruz.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sayın Başkanım, tamamlayıcı... Hemen, çok kısa...

BAŞKAN – Ömerciğim, bir şey söyleyeyim de...

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Onun için, Sayın Başkanım, sayın milletvekillerinden istirhamım şu: Bu yasayı bir an evvel, bu gece bağlayalım -hem bu kadar önemli meseleler var- bunu yarın da tartışsak bitmez. Hükûmetin görüşü esas alınacaksa hiç değişiklik olmayacak, alınmayacaksa boşuna havanda su döveceğiz. On beş gün sonra gene gelelim, bir ay sonra gene gelelim ama netice, Hükûmet buradaki görüşünü, kendi grubunun görüşünü burada uygulayacak. Onun için -Sayın Bakanım çok böyle ayrılmamak da istiyor, bu saate kadar da başında olayın- eğer bu yasanın çıkmasını arzu ediyorsak hep birlikte elimizi taşın altına koyalım -olumlu, olumsuz tarafını- bundan sonraki zamanda olumsuzluklarını gördüğümüz zaman düzeltiriz. Bu yasayı şimdi değiştirirsek bir iki ay sonra eğer varsa bir yanlış nasıl olsa o da değişir. Olmazsa olmaz değil. On sene, yirmi sene hiçbir kanun da gitmiyor. Hâlen Türkiye'de 1934'lerin Hıfzıssıhha Kanunu'yla yönetiliyor, bunlar devam ediyor, öyle bir değişiklik filan da yok. Ana, temel kanunların üzerinde hiçbir değişiklik yok Sayın Başkanım, Sayın Bakanım. Bunlar ticari teamüller, onun için çok yenilik yok.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Başkanım, benim anladığım -saat bire doğru geliyor- “Bu işi çok irdeleyerek zaten bu kanunun çıkmasını istemeyen ekibe güç vermeyelim.” diyor, ben onu anlıyorum.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Türkçesi o.

BAŞKAN – Evet, Türkçesi bu. Bunu muhalefetiyle iktidarıyla tüm vekillerimize tekrar hatırlatmak istiyorum.

Evet, Sayın Susam, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 71

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Palandöken’in kuşklarını, kaygılarını anlıyorum ama Sayın Palandöken’in de şunu anlaması lazım ki ona yardımcı olmak için burada oturuyor ve konuşuyoruz.

BAŞKAN – O da söyledi zaten, başta söyledi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ve arkadaşlarımız bu tartışmaları, bu mecradan uzaklaşmaktan daha çok “Acaba Sayın Bakanı bir konuda daha ikna ederiz de bu olur mu?” diye yapıyor. Bizim için elimizi kaldırıp indirmek, okuduktan sonra oy kullanmak... Sonuç itibarıyla bu yasa bize değil, bu yasanın hesabını vermek TESK Başkanı olarak sizin işiniz. Biz görüşümüzü söyleriz, yarın derler ki :”Ya, bu kanunla ne getirdiniz bize ey arkadaşlar? Tatil günü var mı burada? Bir gün kapanıyor mu AVM’ler?” “Yok.” “Ee... Şehir dışına çıkıyor mu veya sınırlanıyor mu?” “Yok.” “Ne getirdiniz bize?”

BAŞKAN – Ona belediye karar verecek.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika...

“Ne getirdiniz bize?” dediklerinde biz de deriz ki: “Anlaşmışlar bizim dışımızda. Geldiler, rica ettiler, bizim pişmiş aşımıza su katmayın, elinizi kaldırın, indirin.” Zaten gitmişsiniz, genel başkanlarımızla... Bize böyle bir talimat gelmedi, grup başkan vekillerimizden de gelmedi. Gelse de inanmadıysak, onlarla konuşurduk bu konuyu. Ben bu işe kaç yıldır... İkinci teklifim bu, 2007’de ilk teklifimi verdim. Dört yıllık süre içinde gelmedi Meclise. Bu kanun daha ilk defa görüşülüyor Sayın Palandöken yani konuşulup da bu kanun engellendi değil, bu kanun konuşulmadığı için gelmiyor bu meclislere, konuşulmadığı için getirmiyorlar. Bu kanunun ihtiyaç olduğunu dile getiren insanların sesi gür çıkmadığı için gelmiyor bu meclislere. İlk defa geliyor bu meclislere burada. Bizim önerimizi Parlamente’ye indirirdik. Ben, direkt görüşülsün diye Parlamente’ye 2010 yılında indirdim kanunumu. Kanunum hakkında beş dakika konuştum, beş dakika da bir arkadaşım konuştu, oylandı, iktidar partisinin oylarıyla “Böyle bir kanunun çıkmasına gerek yoktur.” dendi. Yasam küçük olmaktan kurtuldu, gitti.

İkinci dönem milletvekili seçildim, 2011 yılında hemen gene bir kanun teklifi verdim, şimdi bugün görüşülme sırası oldu. Hatta Halil Bey’e dedim ki: Eğer bu kanunu getirmeyecekseniz -tasarıyı da Hükümet getirdi- ben Kırşehir’e gideceğim, Ahi Evran’ın önünde diyeceğim ki: Sizi şikâyet ediyorum.

BAŞKAN – “Basın toplantısı yapacağım.” diye beni hafif yollu tehdit etti, ben de sakın yapma dedim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Basın toplantısı yapacağım dedim, Ahi Evran’ın orada basın toplantısı yapacağım dedim. İlk defa açıklıyorum, kendisine söyledim.

BAŞKAN – Evet, ben şahidim. Ben de lütfen yapma dedim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Biz bu yasa için çok emek sarf ediyoruz, bunu anlayın. Ama okusunlar, kaldıralım, indirelim... Hesap ve kitap size aittir. Bunun vebali ve günahı size ait olur. Bu kadar basit. Ben veririm, nasıl istiyorsanız öyle oy kullanırım ve esnaf teşkilatlarında çıkarım “Sayın Palandöken benden bunu rica etti, ben de liderimiz olarak onun yaptığı ricayı kırmadım, böyle yaptım.” derim geçerim.

BAŞKAN – Ve herkes sizi alkışlar.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Çok teşekkür ederim. Eğer bunu sağlarsanız bize en büyük desteği vermiş olursunuz. Anlaşma sağlanır.

Şimdi, Sayın Başkanım, bu yasa, 2006’da, 2005’te, 2004’te değil, Sayın Tanrıkulu’nun Bakanlığı döneminde ve AK PARTİ’nin ilk, birinci dönemi yani 2002 yılında, 2003 yılında yine Kahramanmaraş Milletvekili Fatih Arıkan Bey’in verdiği yasa tasarısıdır. Yani o aşamada Sayın Bakana da dendi, Sayın Tanrıkulu’na da aynı şekilde böyle söylendi, Tanrıkulu da burada çok direndi ama -Sayın Susam’ın söylediği gibi- bu Başbakanlık tezkeresinden komisyonlara gelemedi. İlk defa böyle bir şans yakalıyoruz. Burada yanlış anlamasın veyahut benim bundan bir prim yapacağımı da aklına getirmesin. Ben bu işe emeği olan, bu işin içerisinde bakkallıkla anılan bir insanım. Yani ben bu işe yarım yüzyıl ömrümü vermişim.

BAŞKAN – Sayın Genel Başkanım, Susam’ın şu hakkını da teslim etmek istiyorum: Her kanunda böyle demez. Dedi ki: “Sayın Başkan, biz bu kanunu geçirelim. Senden bir ricam da -bugün Bakan Bey’e de söyledi- Genel Kurulda da bunu çabuk geçirelim.” Bunu da şey yapalım.

Evet, Ömer Bey, söz vermeyeyim...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bütün önergelerimizi çekiyoruz.

BAŞKAN - Bütün önergeleri çekiyorsunuz?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bütün önergeleri çekiyoruz.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Bir şey söylemem lazım.

BAŞKAN – Lütfen... Çok geç kaldık.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Oylamasını bir saat içerisinde bitirelim.

BAŞKAN – Tamam.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Biliyorsunuz, ben uzun konuşmam zaten.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ondan sonra da AVM’cilerle sizi baş başa bırakalım mutlu mutlu.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Aslında bu sözü hemen Bende’vi Başkanımın akabinde istemiştım özellikle. Bende’vi Başkanım çok kritik ve önemli bir şey söyledi, dedi ki: “Zaten görüşü verecek olan odalar, kimse, kurum, kriterlerin dışında bir görüş vermeyecek.” Bu çok önemli bir cümle. Ne anlama geliyor, şunu söyleyeyim ben. Bir: Zaten belediye de o kriterler noktasında, o ruhsatı verme noktasında... O kriterler noktasında tekrardan görüş isteyecek ve o kriterler noktasında zaten olumlu görüş verecek ya da olumsuzsa belediye zaten ruhsatı vermeyecek. O zaman, böylesine önemsiz bir görüş istemenin yerine, bu kriterlerin belirlenmesinde işte bu odaları, bu meslek kuruluşlarını işin içine soksak, dediğim gibi bu Perakendeciler Konseyi’nden de olabilir veya Bakanlar Kurulundan...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öyle bir önerge verdim, 16’ncı maddede bir önerge verdim öyle.

ÖMER SELVİ (Niğde) – İşte, o anlamda... Hem bu anlamda, Sayın Susam’ın dediği gibi, bu kanunun ruhunda olması gerektiği gibi biz meslek kuruluşlarımıza daha anlam yüklemiş olup daha değerli kılıp bu kanunu daha mı içselleştirmiş, daha mı içeri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 72

sokmuş oluruz? Ya da 5'inci maddenin bu fıkrasında görüşü alınıp ki görüşünün artık anlamı olmadığını da... Anlamı olmadığı demeyeyim, yanlış söylemeyeyim ama sonuçta kriterlere uygun görüş vereceği için, sonucu değiştirmeyecek bir görüş olacağı için bu noktada tutmak mı onları daha değerli kılacaktır? Bence burada bunu yaparsak hem Sayın Susam'ın isteğini hem Esnaf ve Sanatkarlar Odası hem TOBB, neyse, kuruluşların hepsini daha kıymetli hâle getireceğiz hem de Sayın Susam'ın istediği gibi olacak bu.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Işık.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Başkanımın açıklamasından sonra...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sen de mi çektin önermeleri?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bizim şu ana kadar verilmiş önergemiz yok Sayın Kacır Bey.

Şimdi, ya Hükümetin getirdiği bu tasarıya söylediği gibi sahip çıkacaksınız ya da her maddeyi değiştiren önerge teknik de olsa eğer iktidardan geliyorsa muhalefet de verecek. Şimdi, bir taraftan, biz bu saate kadar uykusuz kaldıysak, bu kanunun çıkması için elimizden gelen katkıyı yapalım diye uykusuz kaldık hep beraber. Ama böyle değerlendirerek sabaha kadar çıkmasını, muhalefetin milletvekilleri konuşarak engelledi şeklinde bir sonuca gideceklerse... Sayın Genel Başkanın konuşmasından öyle anlaşıyor. Şimdi, biz bunu kabul etmeyiz.

BAŞKAN – Yo, yo, “Katkı sağlamak istiyorsanız biz yardımcı olalım.” dedi.

ALİM İŞİK (Kütahya) – E, şimdiye kadar niye uğraşıyoruz biz? Daha iyi olsun diye.

BAŞKAN – O da teşekkür etti ama Genel Başkanımız.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben iddia ediyorum: Bu tasarı burada olgunlaştırılmadan bu haliyle çıksın, üç gün sonra, üç ay sonra, üç yıl sonra ihtiyaç olduğunda yeniden gelip yeniden bu komisyonlarda görüşülemez. Değerli arkadaşlar, bizden çok daha tecrübeli birçok arkadaşımız var içeride, üç dönem milletvekilliği yapan insanlarımız var. On on beş yıldır gelmeyen tasarı hasbalkader gelmiş, şöyle bir konuşma ortamını yakalamışken, daha iyi çıkma imkânı da varken niye hemen sabaha kadar çıksın acelesindeyiz, onu anlamadım. Bir daha gelmez, ben çok kanunlar biliyorum, geçen dönem “Bir daha getiririz bir yıl sonra.” denilen, şimdi sıraya giremiyor. Sayın Bakanın ilk kanunu bu. Biz de istiyoruz ki kendisinin de bu konuda güçlü bir kanunla bu Komisyondan çıkılması hâlinde kendisi de daha rahat bakanlık yapacaktır ama bir yıl sonra yeniden bunlar tartışılır duruma geldiği zaman belki Sayın Genel Başkan bir daha düşünmeyebilir ama bu siyaset kurumu sürekli. Eğer siz buna “Acele ediyoruz, çıkarın.” diyorsanız ben de aynı düşüncedeyim Sayın Susam'la. Ama ben yarın Kütahya'ya gittiğimde Kütahya'daki esnaf odaları birliği ve başkanları “Hayırdır Sayın Hocam, bir kanun çıkardınız, ne oldu AVM'ler, şehrin dışına taşınıyor mu?” diye soracaklar bize. Hayır, taşınmayacak.

BAŞKAN – Biz de aynısını söyleyeceğiz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Tatil oluyor mu? Olmuyor. İki tane varsa ne olur yani bir hafta birisi kapatsa, haftanın herhangi bir günü, çarşamba günü kapatın, illa pazar kapatmasın ama şimdi yapmayın bunu, orada çalışan insanların sabah ne kadar sıkıntıda olduğunu söyledik, herkes de bunu biliyor, AVM'cisi de biliyor, marketçisi de biliyor. Şimdi, bunları düzeltme şansımız varken “Hayır, bunları hiç konuşmayalım, bu hâliyle usulden bir kanun çıkaralım.” deniyorsa biz de buna göre tavrımızı belirleyelim ama buna vicdanımızın rahat olması mümkün değil. Biz de bu Komisyon üyeleri olarak kendi grubumuzun diğer milletvekillerini ikna etmek zorundayız. Ben de yarın çıkacağım, kendi grubumda bu kanunla ilgili “Milliyetçi Hareket Partisinin görüşleri olarak şunları savunduk, çıkardık ya da çıkaramadık, kabul ettirdik ya da ettiremedik.” şeklinde bir savunma yapmam lazım. Genel Kurulda ona göre partimizin görüşü belirlenecek.

Değerli arkadaşlar, yani eğer burada sadece sayısal çoğunluğu dikkate alarak “Hükümetin de talebi doğrultusunda biz bu kanunu çıkaralım.” diyorsanız saygı duyarım. Ama yapmayın, bu kanundan hepimiz etkileneceğiz, hepimizin memleketindeki küçük esnaf etkilenecek, oradaki bakkal da, lokantacı da, berber de bunu bekliyor. Yıllardır bize her gittiğimiz yerde –tüm arkadaşlarımız biliyor, iktidarıyla, muhalefetiyle- herhangi bir esnafa ziyarete gittiğimiz zaman sormuyor mu bunu? “Ne oldu bu marketler yasası?” diye yıllarca bize sordular. E, şimdi gelmiş bu hâliyle, eğer tatmin edecekse esnaf kuruluşlarını biz saygı duyarız, kaldırır, indiririz elimizi, geçer ama bu şekliyle gönlümüzün razı olduğu bir kanun taslağı olmadığını da ifade etmekten geri durmamamız lazım.

Teşekkür ediyorum Başkanım, başka bir şey söylemeyeceğim.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

Ben, katkı sağlayan herkese teşekkür ediyorum.

Hükümet...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de...

BAŞKAN – Ünal Ağabey, artık geç oldu ya.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tamam, ben de biliyorum geç olduğunu, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz milletvekilleri, millî iradenin temsilcisi olarak buradayız.

Bu toplumun sadece esnaf kesiminin değil, sadece sanayici kesiminin değil, sadece işverenler kesiminin değil, hele alışveriş merkezlerinin temsilcilerinin değil; biz, öğretmen de, polis de, tüketicinin de, hepsinin temsilcisiyiz. Dolayısıyla, buradaki kanuna katkı verirken bütün bunlarla ilgili hepsini ve bu ülkemizdeki düzenin, sistemin net, eşit, adil, şeffaf olması için gayret gösteriyoruz. Buradaki herkes –ben şahsen, bütün arkadaşları da öyle düşünüyorum- katkı vermeye çalışıyor. Efendim, arkadaşlarımızın tabii takdirlidir, saygı duyarım, önermeleri çekerler, çekmezler, o değil ama gelin, bizi millet buraya bunun için gönderdi, “Kanun yapın.” diye gönderdi, “Bir gecede yapın.” diye göndermedi. Bir gecede yapılır mı? Yapılır ama gerekirse iki gecede yaparız, üç günde yaparız. Ama doğruyu yapalım, iyiyi yapalım, güzeli yapalım, katkıyı ortaya koyalım. Bir şey hariç, katkıyı ortaya koyalım, ısrar etmeyelim. Görüşümüzü koyalım orta yere, illa böyle olsun demeyelim, illa şöyle olsun demeyelim, hepimiz görüşümüzü söyleyelim ama. Çünkü arkadaşlar, sizin söylediğiniz ya da herhangi bir arkadaşımın buradaki bir maddeyle ilgili söylediği görüşüne katılmayabiliyorum şahsen ama istifade ediyorum, oradan bir şimşek çakıyor, oradan bir başka şey aklıma geliyor, “Eyvah, buradan şu tehlike olabilir.” diye düşünüyorum. Birbirimizden istifade ederiz, istişare bunun için lazım. Oylayın geçin, o zaman, kanunu siz yapın, biz niye varız, Meclis

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 73

niye var, milletvekilleri niye var? Vebali var bu işin, vebali. Yarın bir gün bu ülkenin herhangi bir konusunda eksi yönde etki edecekse, birileri bundan ezilecekse, biri bundan zarar görecektse yahu, arkadaş, vebali var, verdiği oyun da vebali var, vermediğin oyun da vebali var. Neyse hakkı, doğruyu... Ama nedir? Herkes kendi kanaatine, bakış açısıyla görüşünü söyleyecek, arkadaşlar da değerlendirecek...

BAŞKAN – Sabahtan beri söylüyoruz zaten.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, tekrar tekrar ve ısrar değil. Birer kez söyleyelim görüşümüzü, ondan sonra oylayalım geçelim. “İlla böyle olsun.” Yok kardeş, illa öyle olmaz. Ama birbirimizden etkileniriz, hadi bakalım, kafamız yatarsa öyle olsun deriz, demeliyiz, öyle olmalı. Benim kanaatim bu arkadaşlar. Yoksa esnaf da benim canım, sanayici de benim canım, TOBB da benim, TESK de benim, hepsi benim; polis de benim, asker de benim, öğretmen de benim. Ama hepsinin hakkını koruyacağız. Bak, tüketici dedi ki mesela: “Pazar günü ben oraya gidiyorum, bana engel olmayın.” Saygı duymak lazım, bir şey demiyorum, illa doğrudur demiyorum. Kimisi güler geçer, kimisi hak verir, değerlendirir, kimisi öyle, kimisi böyle. Yani yüzüne karşı gülmek değil, o ayıp olur, o değil. Yani şey olarak böyle, tebessümle bakar geçer bazısı. Bazısı da değer verir, çok önem verir ama burası meydan, herkes konuşacak, sonunda oylanacak. Engel olmayalım, görüşümüzü ortaya koyalım, işi güzel yapalım, bitirelim derim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, son vekilimiz Metin Külünk.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; az önceden bu yanasını üzüntüyle izliyorum. Parlamenter sistemin iflasının bir kez daha tescil olduğu bir an yaşıyoruz. Yasama faaliyetinin merkezindeki milletin iradesinin ifadesi olan milletvekilleri önüne gelen yasayı bir an evvel onaylayıp geçmek durumuyla baş başa. Açıkçası, üzüntü verici, hiç kurusa bakmayın. Gerekirse çatır çatır kavgaya edeceğiz arkadaşlar. Biz niçin buradayız? Kim getirdi bu yasayı bizim önümüze? Benim Hükümetim getirdi. Kim hazırladı? Bakanlıktaki bürokrat arkadaşlar, ilgili taraflarla. O zaman gerek yok ki. Mademki TESK’in Başkanı, Sayın Genel Başkan ihtiyaç duymuyor milletin iradesine buyursun, yapsınlar, bize niye ihtiyaç var, ben niye burada oturuyorum? Kusura bakmayın, ben burada oturuyorsam düşüncemi söyleyeceğim. Ben burada oturuyorsam düşüncemi söyleyeceğim hem de düşündüğümü özgür gibi söyleyeceğim, özgür ruhumun gerektirdiği gibi söyleyeceğim, parti disiplinime de uyarım, ne Hükümetimi kenarda bırakırım ne de arkasında durduğum tasarımı ama tasarıya katkı sağlama hakkım da ayakta durmalı. Yarın da çalışalım, öbür gün de çalışalım. Madem o kadar, getirelim şuraya bir tane marketçiye konuşuralım, bir tane kasap getirelim, bir tane bakkal getirelim, canı yananı getirelim, canı yananı, acıyanı getirelim, bıçağın saplandığı adamı getirelim, AVM’lerdeki iş yerlerini de getirelim buraya, gelsinler, konuşsunlar.

Arkadaşlar, bu yasa bizim sokağa çıktığımızda, iktidar partisi milletvekili olarak söylüyorum, karşımıza çıkacak bir yasa. Bana Maltepe Gülsuyu’nda soracaklar, Zümrütevler’de soracaklar, Yavuz Selim’de soracaklar, Yavuztürk’te soracaklar, Atatürk Mahallesi’nde soracaklar, oradaki esnaf soracak bana bunu. Ben de onun karşısında göğsümü gere gere senin hakkını hukukunu ama aynı şekilde alışveriş merkezlerinin de hakkını hukukunu koruyan yasayı biz yaptık diyebilmeliyiz. “Geçsin, gitsin.” Tamam, geçsin, gitsin, niye uğraşıyoruz? Okusunlar, geçsinler. Niye o zaman bizim bu birikimlerimiz burada? Ben burada bu birikimleri paylaşmayacaksam, bir an evvel... Tamam, bu bir fırsat, Sayın Bakanımız bir değil bin kere feda olsun, bunların hepsi kendisine de katkıdır, bin kere feda olsun ama ben yasa yapıcıysam, kusura bakmayın, benim yaptığım yasada benim iradem olacak arkadaş. Ben önüme gelene katkı sağlayacağım. Ha, bu Parlamenter sistemin de iflasıdır çünkü bu yasanın hazırlanışında biz milletvekilleri hazırlamıyoruz, tasarımı, önümüze geleni konuşuyoruz, önümüze geleni tartışıyoruz. Model midir? Modeldir ama bunda da hiç olmazsa biz de çatır çatır düşüncelerimizi söyleyelim ya, konuşalım. Yarın da çalışalım, öbür gün de çalışalım, ne olur yani? Artı, perakende yasası bu, şakası yok. Sadece AVM’yi konuşmuyoruz. Net bir şekilde dengeyi nasıl sağlayacağımızı belirlemedik, belirleyelim. Sokağa çıkacağız, şu masanın etrafı hep iktidar milletvekili. Sokağa çıkacağız, soracaklar bize, sana da soracaklar Sayın Başkanım, Antep’de soracaklar “Ne yaptın?” Ne diyeceksin?

BAŞKAN – Ben şöyle demeyi düşünüyorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Ben de öğreneyim.

BAŞKAN – Tabii, Sayın Palandöken orada temsil etti ve bu şekilde...

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Hiç kusura bakmayın, hayır efendim, hiç kusura bakmayın.

BAŞKAN – Ama bir dakika... Ben nasıl söyleyeceğimi söylüyorum size.

Palandöken, TOBB oradaydı, Bakanlığın tüm yetkilileri oradaydı, bunun bu şekilde çıkmasını istediler, biz de çıkardık diyeceğiz. Yalan söylemeyeceğiz yani.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Hayır, kusura bakmayın, ben böyle bir şeyde yokum. Benim iradem, milletin bana yüklediği sorumluluk buna izin vermez. Tam zıddı, bana verdiği ödevi sonuna kadar yerine getirmeyi emreder. Böyle bir usul yok.

Burada bu yasayı çalışırız, tıka basa, yirmi dört saat çalışırız, Bakanımızın önüne aslanlar gibi yasayı koyarız, onu da bu çıkaracağı ilk yasayı göğsünü gere gere sokağa çıktığında bu yasanın arkasında durur. Ama, ben “Bir an evvel yapıp geçelim.” Yapıp geçelim, tamam, buyurun, feda olsun.

BAŞKAN – Bu, bizim isteğimiz değil, Sayın Palandöken Başkanın isteği.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Burada biz varız.

BAŞKAN – Sayın Külünk, teşekkür ediyorum.

Buyurun Başkanım.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim; teşekkür ediyorum. Bizim için mücadele ediyorsunuz. Ben sizi daha fazla yormamak için daha önceden böyle bir yasanın buraya kadar gelmeyişinden duyduğum sıkıntıdan dolayı bir şey olsun da bundan sonra nasıl olursa düzeltiriz diye... Ama, benim için zaman mefhumu yok, benim işim bu. Yüce Meclisin değerli milletvekilleri, bakanı, komisyonlar, bu kadar heyet buraya geldikten sonra iki ayda, bir ayda, on beş günde... Biz bunu on sekiz sene bekledik, iki sene daha bekleriz. İnşallah ki arzu ettiğiniz şekilde düşüncelerinizi nakşedip iktidar, muhalefet uzlaşarak hakikaten toplumun değerlerine uygun bir yasa olursa sevinirim. Yoksa, ben bir yerden mal kaçırmıyorum, sokakta canı acıyan bir esnaf diyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 74

Sayın Külünk, ben Cebeci’de hâlen bakkalım. Yarın sabah beraber gidelim dükkâna, o canı yanan adamın ta kendisiyim. Yani Başkanım filan, burada böyle elbisem melbisem var da aynı sokakta adresi değişmeyen, kapı numarası bile değişmeyen Bakkal Bende. İki üç tane de benim dükkânımın yanında insanlar var. Benim dükkânım Cebeci’de, İç Cebeci’de. Yani onlar da dâhil olmak üzere dertlerimizi söyleyelim.

Siz bizim hissiyatımıza tercüman oluyorsunuz da bizim söyleyemediğimiz, niye “Evet.” dediğimizi, belki de diyorsunuz ki: “Niye teslimiyetçi oluyorsunuz? Biraz daha devam edin, bunu bu kadar beklediniz, birkaç yıl daha bekleyin.” diye ama zaman çok önemli. Her şeyin varlıklısıyız ama zamanın fukarasıyız. Zaman o kadar önemli ki bakınız, beş ay sonra, altı ay sonra yeni bir seçime girilecek. Eğer bu da yılbaşından sonraya kalırsa gerçekten zor olacak. Ben saygı duyuyorum sizin aldığınız kararlara. Birbirimizi üzmeden, hele hele muhalefet partisinin, iktidar milletvekillerimin ortak bizim için üç parti, bak burada hemen üçü de bizim iyiliğimiz için konuşuyor, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, iktidar partisi. Siz de bu kadar mücadele veriyorsunuz bizim için. On sekiz yıl bekledik, iki yıl daha bekleriz. İnşallah ki sayın milletvekillerimin dediği gibi olur.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Millet için efendim, millet için.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Millet için, tabii, tabii, millet için hayırlı olur. Zaten, biz milletin ta kendisiyiz. Onun için, sıfatım da o. Millet için...

Onun için, ben biraz önce söylediğim aceleciliğimin veyahut bu kanunun hemen çıkmasını, bizi tatmin etmeyecek şekilde yasalasmasını arzu etmiyorum. O zaman, bizim görüşlerimiz burada, çantada. Tek tek maddelere biz önergelerimizi verelim çünkü biz buraya gelirken hazırlıklı geldik yani bir on sekiz yılın birikimiyle geldik ama bizim vereceğimiz teklifler, Parlamentoda gördüğümüz tecrübeler iktidar partisinin verdiği tekliflerin farklı bir alternatif şekilde düzenlenip geçtiğine hiç şahit olmadım. Onun için de dedik ki: “Biz hiçbir teklif vermeyelim. Kendileri pişirdiler, bize böyle bir şey sundular, biz buna itirazcı taraf olmayalım. En azından bu konsensüsü sağlayınca bu işe evet diyelim.” Hâlbuki, bizim diğer siyasi partilerle de temasımızda “Eğer siz istiyorsanız...” Tabii ki bizim menfaatimiz konuşulan şeyler. Sayın Külünk iktidar milletvekili olmasına rağmen, benden daha iyi savunuyor, doğrusunu da söylüyor ama ben onun gibi düşünmüyorum. Ben bunun ızdırabını çektiğim için eğer bir dönem daha, iki dönem daha bu kadük kalırsa bu esnaf hiç kalmaz. Yoksa ben de biliyorum bunun bizi hiçbir şey yapmayacağı ama bir düzenleme, bu bir ehliyet. Bundan sonra bu fotoğraf eğer yanlış takıldıysa inşallah gelir şöyle düzeltirler ama yok böyle gidecekse zaten bizim şikâyetimizi kendi kelimimize söyleyip kalıyoruz.

Ben biraz evvel söylediğim veyahut acelecilik ettiğimi tekrar özür diliyorum Sayın Bakanım, Değerli Komisyon Başkanım, değerli milletvekilleri.

BAŞKAN – Yok, istişare ediyoruz.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Ben, sizlerin bana göstermiş olduğunuz desteği farklı bir şekilde algılamazı istemiyorum. Ben, o sarf ettiğim her şeyi tekrar özür dileyerek alıyorum ve sizin düşünceleriniz ve sizin zaman diliminize göre tekrar değerlendirmenizi arz ediyorum. Benim konfederasyon olarak bundan sonra görüşüm yok, ben zaten anlattım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Evet, Sayın Mete.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri; bu ulvi Meclisin altında bizleri çağırarak fikirlerimizi aldığınız için teşekkür ediyoruz. Demokrasi bu, fikirlerin böyle karşılıklı çatışacağı, çarpışacağı sonunda da ortaya çıkacak fikirler var yani hiçbir kesimin, hiçbir zaman sadece “Ben yaparım.” demeye hakkı yoktur demokraside ve olmamıştır ve de görüyorum ki ben yıllardır, neredeyse on beş senedir bu komisyonlarda ben de milletvekili değil ama Odalar Borsalar Birliğinin bir temsilcisi olarak görev aldım. Dedim ya yorgun bir saat, gecenin bir saati, ağızlarımızdan bazen nahoş sözler de çıkabilir, istemeden de sözler çıkabilir, biz sizlere her zaman güveniyoruz çünkü sizler bize destek veriyorsunuz. Demokrasi olmadan ticaretin hiçbir anlamı yoktur, o demokrasi de burada tecelli ediyor. Ben de yanlış anlaşılırdıysak bütün arkadaşlarımızdan Bende. Başkan adına da, kendi adıma da özür diliyoruz.

BAŞKAN – Estağfurullah.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Bize burada söz verdiğiniz kadar konuşma hakkımızın olduğunu biliyoruz ki onu bazen çok hoşgörüyle de aşıyorsunuz bize, yeterinden de fazla söz veriyorsunuz. Bu çalışmalarınıza devam etmenizi, bu akşam için, bu gece için demiyorum, devam ederek normal ölçüler içerisinde nasıl olacaksa herkesin fikri şu ana kadar nasıl alındıysa alınarak devam etmenizi arzu ediyoruz. Orada benim dostum var, karşılıklı atıştık, öyle bir konuşmayla ben yirmi beş senelik kardeşliği bir tarafa atmam bilesin, onun için o ortamın yumuşamasını bekliyorum, keşke bu ortama uygun bir fıkra da bilsem, aklıma gelmiyor maalesef.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Vardır, kesinlikle vardır.

BAŞKAN – Evet, Mustafa Bey, buyurun.

TPF BAŞKANI MUSTAFA ALTUNBİLEK – Evet, değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanım, sayın milletvekilleri, değerli konuklar; bu kanun bizim sektör için, perakende için çok önemli, çok önemsiyoruz. Kendi işimizi, inanın kendi çocuğumuz gibi seviyoruz. Ben Kırşehir Mucur’un Sadık köyünde bir ilkokul mezunu kardeşiniz olarak Ankara’da bakkallıkla ticarete başladık, bugün 70’e yakın şubemiz var ve 2.500’ün üzerinde de çalışanımız var ve şu anda toplamda 20 bölgeyi temsil ediyorum yani tüm yerel perakendeyi. Bizim devletimize beş kuruş borcumuz yok, bizim borcumuz tedarikçimize ama şu an perakende bir risk altında. En büyük risk, şu an, inanın yani bunu açıklıkla söyleyeceğim, değerli milletvekillerimin tamamı söyledi ve tamamının -şimdi isimlerini de not aldım, tek tek saymayayım- tüm fikirlerine katılıyorum hem muhalefetin hem şu anki partimizin. Dolayısıyla bizim eğer bu perakende yasası istediğimiz gibi çıkmazsa bir gün batmaya mahkûm olacağız. Bugün ismini söyleyeceğim “discount” dediğimiz mağazalar kurlsız ve kaidesiz olarak büyüyor. Tek zararı bize değil, tüm bölgemizdeki üreticileri karşısına alıyor, pazarlığı yapma şansı vermiyor. Zeytinci ağabeyim, kardeşim geldiğinde fiyatı kendi belirliyor, vadeyi kendi belirliyor, şartları kendi belirliyor. Eğer bu yerel perakende bir gün biterse bu “discount”ların ve uluslararası mağazaların eline kalacağız. Bugün bize ürün satan bir firmanın, uluslararası bir firmanın yani uluslararası bir firmaya gittiğinde uyguladığı iskonto

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 75

başka bizlere uyguladığı iskonto başka. Biz, halkın içinden geldik, yereliz, yerliyiz ama biz şuna da karşı değiliz: “AVM açılmasın.” Açılсын efendim, bir kuralı, bir kaidesi olsun, bir disiplini olsun. “Discount” mağaza açılmasın, bugün Türkiye’de o 3 tane marka -biraz önce değerli milletvekilim saydı 10 bin adet- 20 bin adete doğru gidiyor ve bir gittiği ilçede yalnız bir bakkalı kapatmıyor, diğer işletmelere de zarar veriyor. Yufkacıma da zarar veriyor, manavıma da zarar veriyor, pastaneye de zarar veriyor ve bunlar...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Züccaciyeye kadar.

TPF BAŞKANI MUSTAFA ALTUNBİLEK – ...yani bizim gibi turnaklarıyla gelenler değil efendim. Benim şimdi 70 mağazam var, 70 trilyon borcum var ama devletime beş kuruş borcum yok, borcum yalnız üreticiye. Dolayısıyla bu kanunu önemsiyorum, bu tasarı doğru bir şekilde çıkmalı, değerli milletvekillerimiz de bu tasarıya katkı sağlamalı, geri almamalı çünkü benim çalışmam da, benim üreticim de dört gözle bu kanunun düzgün bir şekilde çıkmasını istiyor.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Bursa Milletvekili Sayın Mustafa Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, Ömer Bey, prosedürle ilgili güzel şeyler söyledi yani madde üzerinde odaklanırsak biz milletvekilleri... Kanun zaten nasıl yapılır? Hem Hükümetimizin tasarısı gelir hem teklifler gelir, bir tanesi baz alınır, o baza göre hareket ederiz, maddeler üzerinde gideriz ve görüşlerimizi söyleriz. Milletvekilleri burada doğal olarak katkı yapacak. Dolayısıyla maddeler üzerinde odaklanıp onlar üzerinde görüşlerimizi söylersek katkılarımızı sağlamış oluruz ama burada tabii konuşma şeylerini sınırlamaz ve hep genele giderse dolayısıyla ilerleme şansımız olmaz, birincisi bu. Ben Ünal Ağabeyin de, Metin Ağabeyin de bu konudaki yani Komisyondaki iradenin ortaya konması sırasındaki görüşlerine katılıyorum ama olaya şöyle bakıyorum: Ben mesela bu teklife çok önce çalıştım, zamanlaması farklı oldu, çok önemli değil. Ben orada şuna bakıyorum: Temel maddede, Hükümetimizin getirdiği tasarı bu taraflara ne sağlıyor yani mevcut yapıya ne katkı sağlamış, ne katma değer üretmiş yani nereden nereye gelmiş, ben buna bakıyorum. Baktığım zaman da bu değerlendirmeyi yapıyorum, çok da istifade ediyorum. Yani yine söylüyorum, bu sektörün bir tane çerçeve yasası yok yani gelişigüzel gidiyor. Gelişigüzel gittiği için bir çerçeve yasanın çıkması gerekiyor. Yani burada yine baktığımız zaman esnaf ve sanatkarlarla ilgili, işte diğer taraflarla ilgili çok güzel olumlu gelişmeler var. Sayın Bakanımız da söyledi yani burada çok taraf var, çok tarafların hepsinin tamamen isteklerini buraya koymamız zaten mümkün değil yani gerçekten çok zor bir hadise ama bir çerçeve tarafından başlayarak ilerlememizin de çok doğru, çok güzel olduğunu söylüyorum yani hem TOBB’la ilgili hem de Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Odasının, üst birliklerimizin başkanlarımızın da bu manadaki görüşlerinin güzel bir gelişme olduğunu düşünüyorum ben. Dolayısıyla biz madde madde gidelim, madde madde görüşlerimizi söyleyelim. Yani ben mesela benim teklifimle arkadaşlarımızın verdiği destekte iki şey var: Bir, çalışma saatleri ve günlerinin düzenlenmesi. Bu da yine söylüyorum valilere bırakılıyor, mevsimsel ve yöresel şeylere, bu benim için olumlu bir gelişmedir, çünkü ben çok önce çalıştım bu tasarıya. İkincisi, yani benim yine büyük mağazalar değerlendirme kuruluyla ilgili yani bunların kriterlere bağlanması lazım, bununla ilgili önerim yani teklifteki maddenin karşılığını 16’ncı maddede bu kriterlerin -ki, o kriterler de yazılmış- Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmesini de olumlu bir gelişme gördüm. Yüzde yüz demiyorum ama olumlu bir gelişme diyorum, dolayısıyla maddeler üzerinden gidersek Sayın Başkanım yani güzel bir çerçeve yasaya inşallah sahip oluruz.

BAŞKAN – İnşallah, teşekkür ederim, sağ olun.

Evet, Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, burada bu saatte konuştuklarımız konusunda bir şey söyleyeyim. Arkadaşlar, tabii ki Parlamantonun yüce iradesine hepimiz saygı gösteriyoruz, milletvekillerinin bu konudaki şeyine idare diyoruz ama tüm buna rağmen bir gerçeği de burada birbirimizi kandırmadan söyleyelim. Bendevi Palandöken inanmasa da “Bunu bir an önce çıkarın.” diye niye söylüyor?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sektörde olumlu gelişmeler var, onu görüyor bana göre Başkan yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, yok “Bu yasa bir daha gelemmez.” buraya diye korkuyor, ondan dolayı diyor. “Bu yasa Meclise inemez.” diye korkuyor, ben biliyorum onun korkusunu. Yani evet “inemez” diye korkuyor. Sayın Bakan çok içten, samimi olarak bu yasanın geçmesini istiyor, ben de Sayın Bakana birebirde de dedim ki: Üç tane önemli şey var, üç tane şeyi koyalım buraya: Bir gün tatili, açılışı kurala bağlamayı, “discount” mağazaların... Yani bu açılışı kurala bağlarken bunda olacak çünkü bugün çok önemli bir şekilde alıp götürüyorlar işi. Ama şunu anlamam ki bu yasayı Hükümet tasarısı olarak geldiği şekinden değiştirdiğiniz an bunun Meclise inmesi bile zor olur anlayışı var, böyle bir baskı altında çalışıyoruz, bu çok açık. Çünkü bugün piyasayı istediği gibi belirleyenler diyorlar ki: “Konsensüs sağladık, bu değişirse bu yasayı çıkartmayız.” Çünkü az önce okudum, ilk yasa tasarısı vardı, onu da aynı bakanlık yapmıştı, tasarıydı. Ama değişir noktaya getiriyorlar. Ben arkadaşlarımla samimiyetine inanıyorum. Keşke bu irade hep beraber konuşsak, çıksa da bu kanun insanların beklentilerine uygun bir şekilde çıksa, bunu yapmaya çalışıyoruz ama görüyorum ki bu konuda yeteri kadar mesafe alamıyoruz. Sayın Palandöken de korkmasın, yarına kaldığı zaman bu yasa kalacak diye bir şey yok. Zaten bu yasa Meclisin işleyişinde en erken gelirse aralığın 24’ünde gelebilir.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Hayır, 6 Ocakta gelir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani, diyelim ki hepimiz anlaştık, dedik ki bir gün daha yapalım, tatil yapmayalım.

BAŞKAN – Danışma Kurulu önerisiyle olur Alim Hocam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – En erken gelirse 24’ünde gelebilir, hepimiz mutabık kaldık. Yani, bunu tartışalım 24’üne kadar, bundan kaçtığımız yok. Yani, bunu tartıştığımız zaman iki yıl artmaz. Burada herkes söz versin, şu iradeyi koyalım: 24’ünden sonra 3 parti grubu, milletvekilleri, bakan ve Komisyon Başkanımız “Ocak ayının ilk günü, ilk fırsatta biz bu yasayı buradan çıktığı şekliyle Meclise getireceğiz, bu Komisyonda alınan kararlara sahip çıkacağız, dışarıdan hiçbir güç bizi değiştiremeyecek.” desinler, ben buna razıyım, bu kadar.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani, Genel Kurulun şeyine ipotek mi koyacağız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, ben görüşümü söyledim arkadaş.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ya, Genel Kurulun iradesine Komisyon ipotek koyabilir mi, lütfen ya.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben öyle demedim, sen beni anlamıyorsun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 76

BAŞKAN – Ünal Ağabey...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ya, buradan bir neticelendireceğiz ama orada bir Genel Kurul var.

BAŞKAN – Ünal Ağabey, şöyle, özür dilerim: 4 parti grubu, bakanımız, hep birlikte, sivil toplum kuruluşu başkanlarımız...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Öneri başka bir şey, ipotek başka bir şey.

BAŞKAN – Ünal Ağabey, anladım, her söyleneni tersinden niye okuyorsun Ünal Ağabey, gözünü seveyim senin.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama tersinden okumasam...

BAŞKAN – Ama tek sen okuyorsun, Allah Allah.

Diyorum ki: Bütün 4 parti grubu, Sayın Bakanımız, sayın sivil toplum kuruluşu genel başkanlarımız, hep birlikte gideceğiz, bunun aralıkta mı çıkacak, ocağın ilk haftasında mı çıkacak, onunla uğraşacağız.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Meclis Başkanından rica edeceğiz, bunu öne al diyeceğiz.

BAŞKAN – Evet, şimdi devam ediyoruz.

İki saati geçen vakitten beri 5'inci maddeyle ilgili konuşuyoruz. Katkı sağlayan herkese teşekkür ediyoruz, Allah razı olsun.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, gerekçe okunmadı, usulüne uygun mu?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gerekçe okunmadı daha.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tartıştık ya önergeyi canım, önergeyi tartıştıktan sonra daha gerekçe mi okunur?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, biz önerge üzerinde görüşlerimizi bildirdik. Şu anda katılıyor mu, katılıyor, o zaman gerekçesini okuması gerekir.

BAŞKAN – Ama Alim Hocam, önerge kabul edildi ya.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bu da yeni bir usul oldu.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çünkü önerge değişti, yanlış yazıldığı için daha sonra tekrar geldi.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Buradaki gerekçe bu önergenin gerekçesi değil. Sayın Hüseyin Filiz hakikaten çok saygıdeğer, yakından tanıdığım için söylüyorum. Bize verilen gerekçe bu önergenin gerekçesi değil çünkü o gerekçede o yerdeki meslek kuruluşlarından bahsediyor, burada üst kuruluştan bahsediyor.

KOMİSYON UZMANI BEYHAN HAMURCU – Hocam, gerekçe de değişti ama.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Gelmedi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gerekçe bize gelmedi ki, değiştirdiğiniz gerekçe.

BAŞKAN – Dağıtalım, onu da dağıtalım.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Usulüne uygun yapalım yani acele edeceğiz, tamam yetiştirelim de yani bu Komisyonun da çalışma usullerini bozmayalım.

BAŞKAN – Alim Hocam, dağıttırıyorum.

Evet, 6'ncı maddeyi okutuyorum, buyurun...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ağabey, 6'ncı maddeye geçmeden bir ara verin.

BAŞKAN – Peki, on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.27

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 77

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 01.35

BAŞKAN: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Ali ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP: Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, değerli vekillerim, değerli katılımcılar; 6'ncı maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İlke ve Kurallar

Prim ve bedel talebi

MADDE 6.- (1) Büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmeler; üretici veya tedarikçiden mağaza açılışı ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen bir prim veya bedel talep edemez.

(2) Birinci fıkrada sayılan perakende işletmeler, satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen reklam, anons veya raf tahsis gibi hizmetlerden dolayı üretici veya tedarikçiden, sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe prim ya da bedel talebinde bulunamaz. Bu hâlde, prim veya bedel talebinin sözleşme süresiyle sınırlı olması ve prim ya da bedel talebine konu olan ürünün sözleşme süresince rafta tutulması zorunludur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

TÜSİAD TEMSİLCİSİ BARIŞ URHAN – Efendim, bizim bu konuda şöyle bir görüşümüz var: Burada perakendeci ve tedarikçilerin ticari iş birliğine dayanan ve yüksek performansın ödüllendirilmesini hedefleyen açılış ücreti prim ve benzeri uygulamanın engellenmesinin serbest rekabet ortamını ortadan kaldıracak, buna yol açacağını düşünüyoruz. Buradaki görüşümüz de şöyle efendim, şuna dayanıyor: Rekabet Kurumunun Mayıs 2012 tarihinde yayınladığı sektör incelemesi nihai raporunda şu şekilde bir ifade yer almaktadır: “Ürün talebini doğrudan etkilemeyen şekilde bir sınırlama getirmenin subjektif değerlendirmelere ve belirsizliğe yol açacağı düşünülmektedir. Örneğin yeni mağaza açılması veya kredi kartıyla alışveriş imkânı ürün talebini doğrudan etkileyecek nitelikte görülmektedir. Alınan bedellerin organize perakendeciye üretici-tedarikçi arasındaki pazarlığın ve ilgili ürünün satış fiyatının bir unsuru olduğu unutulmamalıdır. Özellikle yüksek pazar payına ve dolayısıyla pazarlık gücüne sahip üretici, tedarikçiler karşısında organize perakendeciler pazarlık gücünü kullanarak daha avantajlı koşullarda ürün temin edebilmekte ve nihai tüketiciler bu durumdan yarar sağlayabilmektedir.” demişlerdir. Dolayısıyla, açılış ücreti prim ve benzeri uygulamanın kaldırılmasının nihai tüketiciye de zararı olabileceğine dair bu görüşümüzü paylaşmak istiyorum efendim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – TÜSİAD'dan konuşan arkadaşımız Rekabet Kurulunun görüşünü söyledi, alınan bedellerle ilgili olarak, herhâlde en son görüşü bu. Rekabet Kurulu Başkanı da görüş değiştiriyor. Bir raporu var Rekabet Kurulunun 2011 yılında, getirdim burada. İsterseniz biraz okuyalım neler diyor Rekabet Kurulu. Sadece sizin son konuştuğunuzda değil. “Hızlı tüketim ürünleri içinde organize perakendenin payı artmaktadır.” Raporun ön bulguları. “Hızlı tüketim ürünleri perakende yoğunlaşma oranları Avrupa ülkeleriyle karşılaştırıldığında hâlâ düşüktür ama bazı bölgeler ve illerde yoğunlaşma oranları Türkiye ortalamasının çok üzerindedir. Son yıllarda yoğunlaşmalar küçük ölçekli ve çoğunlukla yeni bölgesel coğrafi pazarlara giriş amaçlı devralmalar yoluyla gerçekleşmektedir. Perakendecilerin alıcı güçleri bazı durumlarda orantısız olarak tedarikçilere yansıttıklarına yönelik ön bulgular elde edilmiştir.” Okuyayım isterseniz. “Tedarikçilerden listeleme bedeli, raf bedeli, teşhir alanı bedeli, insert bedeli, elektrik bedeli, promosyon katılım bedeli, eleman talebi, mağaza açılış bedeli, yıl dönümü bedeli, yıl sonu iskontosu gibi çeşitli adlar altında bedeller talep edilmektedir. Perakendecilerin bazı durumlarda bu bedelleri sözleşme dışı ve geçmişe etkili faturalar yoluyla tahsil etmeleri, tedarikçiyi öngörmediği bir maliyet ve ticari riskle karşı karşıya bırakabilmektedir. Tedarikçilerden alınan bu bedellerin ulusal perakende zincirlerinin ciroları içerisinde yıllar içinde artan bir trend izlediği, 2009 yılında ortalama yüzde 12,5'a ulaşan orana geldiği, bu oranın bölgesel ve yerel perakendecilerde yüzde 5,5'a düştüğü -yani büyüklerin daha büyük pay aldığını- alınan bedellerin neredeyse tüm sektörde standart bir uygulama hâline geldiği anlaşılmaktadır. Tedarikçilere yapılan ödemelerde yaşanan gecikmeler, perakendeciler tarafından talep edilen bedeller, bu bedellere ilişkin kesilen geçmişe etkili faturalar, sektörde sıklıkla görülen uygulamalardır. Sektör incelemesinin ikinci aşamasında bu konuya ilişkin detaylı bir çalışma, saha çalışması yapılacaktır.”

Bir nokta daha söylüyör: “Özel markalı ürünlerin kategorik olarak hızlı bir şekilde büyümelerine rağmen toplam satış içerisinde payları giderek artmaktadır.”

Uzun uzun zamanınızı almayayım, sizin dediğiniz gibi demiyor. Yani siz ne dediniz? Bunlar bedel alıyorlar ama bu bedelin karşılığı tüketiciye ürünü ucuz satıyorlar, cirosunun yüzde 12,5'unu alıyor 2009 yılında. Bu bedeli tüketiciye mi yansıtıyor? Bu bedeli direkt kârlılığına yapıyor ve bu firmaların hiçbir, az önce arkadaşlarımızın dediği gibi, vergi levhalarını bile koymuyor. Büyük mağazacılık yapanlardan vergi listesinde sıralamaya girmiş bir tane bana vergi ödemiş firma gösterir misiniz? İşleyen mekanizmayı bilmiyor musunuz arkadaşlar? Fonlar dışarıdan yönetiliyor. Fon şirketlerinin merkezleri, bu perakende satış yerlerini almış olanların merkezleri Londra'da, bütün işlemi orada, kârlılığı orada yaratıyorlar, burada zarar ediyorlar. Bunlar konusunda çok açık piyasada söylenenler var, tartışmalar var. Lütfen, siz TÜSİAD olarak bunları bilmiyor olamazsınız ama belki üyelerinizin çoğu AVM'ciyse onu bilemem. Ama sizin Anadolu'da da üyeleriniz var. Lütfen bunları söylerken... Bu, işte bu devletin Rekabet Kurumu. Bugün ciddi bir rekabeti engelleyen bir ortam var. Bunu devletin Rekabet Kurulu yazıyor. Şimdi kalkıp burada diyoruz ki alınan paralar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 78

Ya arkadaş, yeminle söylüyorum, kulağımla duydum, “Bir yıl mal verdim, verdiğim malın toplam cirosundan fazla kesinti faturası çıkardılar, borçlu çıktım.” diyor. Ya, ciro bak, kâr değil. Bana bunu anlattı insanlar, yaşad, gördük. Yani burada kalkıp da bugün işleyen mekanizmanın buna olduğunu görmeden, elimizi vicdanımıza koymadan böyle bir şey olabilir mi ya?

Yapmayın arkadaşlar, bu aldıkları paralarla esnafla haksız rekabet oluşturuyorlar. Bir tane esnaf alabilir mi ya, raf parası, bilmem ne parası, alabiliyor mu bizim mağazalar? Yüzde 12,5 cirosu. Ne demektir bu rakam biliyor musunuz? Onun için, bunlar çok adaletsiz şeyler ya! Lütfen, elinizi vicdanınıza koyun arkadaşlar ya, elinizi vicdanınıza koyun öyle karar verin ya.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Susam.

Buyurun.

KMD TEMSİLCİSİ AV. ZELİHA ÖNDER - Kategori Mağazacılığı Derneği Temsilcisi Avukat Zeliha Önder.

BAŞKAN – Vekilimin sorusuna cevap verebilir misiniz, kâr eden zincir mağaza var mı, büyük AVM, kâr gösteren var mı, biliyor musunuz?

KMD TEMSİLCİSİ AV. ZELİHA ÖNDER - Kâr gösteren AVM...

BAŞKAN – Evet.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Efendim, 21’inci sırada olan var geçen sene, üstünde sadece bankalar, markalar var hazır giyimde...

BAŞKAN – Hazır...

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Hazır giyim, moda, giyim.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU - AVM’yi mi soruyor Sayın Başkan?

BAŞKAN – AVM’yi soruyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – AVM olabilir, zincir mağaza olabilir.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Yo, bu zincir mağaza bizim söylediğimiz. Zincir mağaza çok fazla var.

BAŞKAN – Tamam.

Evet, hanımefendiyi dinleyelim.

KMD TEMSİLCİSİ AV. ZELİHA ÖNDER – Evet, bizim burada bahsetmek istediğimiz husus, hukukun genel prensiplerinden olan sözleşme serbestisi ilkesi gereği taraflarca kararlaştırılmış olan bu tür, burada sayılanlar taraflarca kararlaştırıldığı müddetçe istenebiliyor olması gerektiği ve ikinci bendin de kaldırılması.

Sayın milletvekilimiz öngörülemeyen bir maliyet rapordan alıntılanarak söyledi. Biz de diyoruz ki sözleşmede kararlaştırılan bu tarz giderler, artık öngörülemeyen bir hâlden bahsedemeyiz, sözleşmede kararlaştırılmış tarafları bağlar ve bu da hukuka uygundur. Ayrıca Rekabet Kurulunun yine alıntılanan raporu da hazırlık raporudur. Esas rapor TUSİAD’ın atıfta bulunduğu şekilde verildi ve burada tüketicinin menfaatlerine hizmet eden bir durum olduğunu da tekrar dikkatinize sunmak istiyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Evet, gecenin ilerleyen saati olduğu için artık beş dakikalık ayarlayacağım. Çok fazla uzatmadan konuşmanızı istiyorum.

Buyurun.

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARİF BAYRAKTAR – Sayın milletvekilimin dediği geçmişte doğrudur. Ben de bir zincirde mağaza açmak istemişim, hatta mağaza değil de küçük yerler açmak istemişim. Oradaki yaklaşım aynen öyleydi ancak bugünkü Türkiye’de, bugünkü rekabet ortamında bunlar kalmadı, tedarikçi de büyüdü, zincirlerde de, her yerde de kıyasıya bir rekabet var. Böyle bir keyfilik kalmadı.

Bakın, bunu kaldırırsanız hakikaten bir serbesti engellemesi olur, tüketici etkilenir, çalışanımız etkilenir. Satıcılara prim veriyorlar, promotor çalıştırıyor firmalar, bir sürü firma yani yabancı bir şirket geliyor, Türkiye’ye girmek için prim veriyor satıcıya, yerler alıyor, “shopping shop”lar yapıyor.

Bakın, hakikaten ciddi manada bir sıkıntılı durum meydana getirir. Sadece belki gıdayı düşünüyorsunuz, teknoloji perakendesinde, tüketici elektroniğinde böyle bir esnaflık durumu da yok. Yani esnafı tamam koruyalım da esnaflık bir durum yok. Bizi niye etkileyeceksiniz o zaman, biz neden etkilenebiliriz? Yani bir yabancı şirket geldi, benim mağazamda yer aldı, tadilat için orada para verdi, niye almayacağım? Yani hakikaten sıkıntılı bir madde bu. Bence tamamen bu kaldırılmalı, kaldırılması veya bir sözleşmeye bağlanması lazım. Keyfilik ortadan kaldırılmalı.

Sayın Başkanım, bakmayın öyle, bir televizyon satışı esnafın var mı? Lütfen ya, bana da hak verin. Samsung’dan para alıyorum, almamayı mı? Almayayım mı LG’den para? Tüketicieye yansımıyor mu? Sizin evinizde Samsung TV girmiyor mu, LG girmiyor mu? Hepimiz tüketiciyiz, lütfen...

Teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çok spesifik bir alandan çıkarak bizim söylediklerimizi farklı noktaya getirmeniz doğru değil.

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARİF BAYRAKTAR – Sayın Vekilim, bu yazılırsa alamayacağım ama. Doğru mu?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ya, sen onu alırsın, aranda iskonto pazarlığı yaparsın gene alırsın. Nasıl alamazsın? Alamaz diye bir şey var mı ticarete? Burada yazıldı diye sen firmadan alamaz mısın ya?

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARİF BAYRAKTAR – Alamayız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Alırsın, alırsın. Nasıl alınacağını sen de biliyorsun, ben de biliyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu konuda ekleyeceğiniz bir şey var mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Evet.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yani burada konu hem açık hem net hem de Hükümetimizle, muhalefet partilerimizle, tüm milletvekillerimizle bir mutabakat söz konusu bu düzenlemeyle ilgili. Bu bir kötüye kullanımın önlenmesidir, bir regülasyondur, kuraldır. Bir düzenleme yapıyoruz yani bunun sözleşme serbestisi ilkesini ihlalle hiçbir bir ilgisi ve alakası yoktur çünkü yaşanan olaylar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 79

var, arkadaşlarımız sabahdan beri ifade ediyorlar, anlatıyorlar, söylüyorlar ve burada büyük mağazalar tarafından talep edilen, bu adlar altında talep edilen ödemelerle ilgili bir düzenleme getiriliyor, aksi bir düzenleme getirilmiyor, aleyhte bir düzenleme getirilmiyor yani tedarikçiye ve üreticiye bu adlar altında verilecek bir ödemeyi engellemiyor, onda bir sıkıntı yok. Tersine bir ödeme durumu söz konusu olduğu zaman engelliyor ve son derece düz ve geçerli bir mantık var bunun altında. Satış doğrudan etkilemeyen yani bir ticari iş birliği bir ilişki söz konusu olunca doğal olarak bu tür taleplerin alt yapısını, temel kriterini belirleyecek olan da satış etkileme gücü, kapasitesi olan ödemeler olmalıdır. Bunu etkilemeyecek bir ödeme söz konusuysa bunun talep edilmemesi gerekir. Ayrıca, bakın, hep yine konuşuldu, söylendi yani zayıf konumda olanın, şartların eşitlenmesi çerçevesinde korunması gerekiyor. Koruma kelimesi belki tam olarak ifade etmiyor, şartların eşit hâle getirilmesi gerekiyor. Bu, şartları eşit hâle getiren, getirmeye çalışan bir düzenlemedir, burada herhangi bir yanlışlık yok, doğrudur, ilkesel olarak da doğrudur, ticari olarak da doğrudur, ahlaki olarak da doğrudur. Siz, dediğiniz anlamda bir parayı veya ödemeyi başka şekilde rahatlıkla alabilirsiniz, her isim altında alabilirsiniz yani bir anlaşmayı, bir sözleşmeyi global olarak düşündüğünüzde onun ifası için başka adlar altında rahatlıkla bu realize edilebilir, uygulamaya konulabilir, bunda bir engel yok, bu kural bunu engellemez, hiçbir şekilde engellemez. Dolayısıyla herkes mutabıktır. O hâlde herhangi bir sıkıntı yoktur. Düzenleme doğrudur. Bence bir konsensüs de sağlanmıştır ve güzel bir düzenlemedir. Yani orada bir, iki ifadeyle ilgili bir önerge var o da teknik sadece.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Madde üzerinde üç tane önergemiz var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilim ve Teknoloji
Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nın 6. Maddesinin 2. Fıkrasında bulunan “sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe” ibaresinin “hiçbir isim altında” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın

BAŞKAN – Gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

Üretici veya tedarikçi, pazarın önemli bölümünü elinde tutan alışveriş merkezi, büyük mağaza ya da zincir mağazaların satış alanlarında yer alabilmek amacıyla kendisine dayatılan her türlü talebe olumlu yanıt vermeye gayret etmektedir.

Kanunun 1. Maddesindeki “serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabetin tesis edilmesi” amacının sağlanması, güçlü karşısında güçsüz olanı koruma ilkesi tesis edilmesi için ilave prim ya da bedellerin alınmamasının sağlanması gerekmektedir.

Bu bedellerin sözleşmeye yazılmaması ve hiçbir şart altında tahsil edilmemesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, reddedilmiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilim ve Teknoloji
Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nın 6. Maddesinin 1. Fıkrasının başına “Alışveriş merkezleri,” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Alışveriş merkezlerinin üretici veya tedarikçiden mağaza açılışı ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen bir prim veya bedel talep etmesinin engellenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, önerge reddedilmiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilim ve Teknoloji
Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nın 6. Maddesinin 1. Fıkrasında yer alan “işletmeler” ibaresinin “işletmelerce satışa sunulmak üzere üretilen ya da tedarik edilen ürünler nedeniyle” şeklinde, “edemez.” ibaresinin “edilemez.” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “tutulması” ibaresinin “satışa sunulması” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Üretici ve tedarikçiden yapılacak prim ve bedel talebinin, anılan maddenin birinci fıkrasında sayılan perakende işletmelerin yanı sıra bayi işletmeler ve özel yetkili işletmelerin sözleşme ilişkisi içerisinde bulunduğu ana işletmeler (bayilik veren ve franchise veren işletmeler) tarafından da yapılabileceği değerlendirildiğinden, bu fıkra gereklilik öngörülmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 80

Ayrıca, aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “rafta tutulması” ifadesi, prim ve bedel talebine konu olan ürünün, düzenlemenin amacı olan “sözleşme süresince rafta satışa sunulması” yerine “perakende işletmenin satış alanı dışındaki depo vb. herhangi bir alanındaki rafta bulundurulması” gibi kötüye kullanıma yönelik yoruma neden olabileceğinden, fıkra metninde “tutulması” yerine “satışa sunulması” ibaresinin yer alması öngörülmektedir.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bizim önergemize niye katılmadınız, sadece AVM kelimesinin eklenmesine Sayın Bakan?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Bakın, zaten onu kapsıyor. Yani o ifade dışarıda değil zaten. Ama yani anlam, şekil olarak bozacak, Türkçe olarak bozacak.

BAŞKAN - 7’nci maddeyi okutuyorum:

Ödeme süresi

MADDE 7.- (1) Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin, sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır.

(2) Üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi; üretici veya tedarikçinin tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi yahut küçük veya orta ölçekli işletme olduğu durumlarda, teslim tarihinden itibaren otuz günü geçemez.

(3) Bu maddede düzenlenmeyen hususlarda, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530’uncu maddesi hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

TÜSİAD TEMSİLCİSİ BARIŞ URHAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bizim, ikinci fıkranın kaldırılması yönünde bir görüşümüz var. O da şuna dayanıyor efendim; Burada ikinci fıkra şöyle diyor: “...üretici veya tedarikçinin tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi yahut küçük veya orta ölçekli işletme olduğu durumlarda, teslim tarihinden itibaren otuz günü geçemez.” Şimdi burada iki tane hassas konu gündeme geliyor. Bir tanesi otuz gün süresi yani bu otuz gün gıdanın saklanabilme koşulu ya da bozulmasını engelleyecek otuz günü aştığı zaman yani gıda mühendisliği teknolojisini düşündüğümüz zaman, böyle bir gelişme olduğunda otuz bir gün, otuz iki gün, otuz üç gün olduğunda bunun geçerliliği sürdürülebilir olmayabilir. Bir diğer konu da, esasen kanun koyucu burada küçük üreticiyi korumak istiyor ama burada tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi büyük üretici olduğunda bu küçük üreticinin aleyhine bir konu gündeme getiriyor olacak. Dolayısıyla biz bu fıkranın kaldırılması yönünde bir görüş beyan ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Sayın Başkan, önümüzde bir önerge var. O gerekçeyle, ikinci gerekçeyle burada büyük işletmeleri koruma gibi bir amaç olmaması gerekir. Ama tasarıdaki o ifade onu sağlıyor. O önergeyle, önümüzdeki önergeyle, Sayın Erdoğan’ın önergesiyle düzeltiliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İki önergemiz var.

Önergeyi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Önergelere geçmeden önce madde üzerinde bir görüş belirtelim mi?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Arkadaşlar, bu ödeme süresiyle ilgili bu maddeyi bir daha okuyup değerlendirme yapmamızda yarar var. Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasında alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır.

Sayın Bakanım, bürokrat arkadaşlar bilirler, Türk Ticaret Kanunu’nda ve galiba diğer kanunlarda ödeme süresiyle ilgili bir tarih koyduk kanuna. Altmış günü geçemez değil mi? Şimdi siz burada bu kanunu aşıyorsunuz. “Aramızda biz sözleşme yaptırırsak istediğimiz tarihte öderiz.” diyorsunuz. Şimdi böyle bir noktada böyle bir madde koyduğunuz zaman üretici firma gelip zincir mağazaların karşısına geldiği zaman ne diyecek? “Altı ayda veriyorsan seninle gel sözleşme yapalım, altı ayda veriyorsan olacak kardeşim.” O kapsama girmek isteyen adamın başka şansı var mı, başka kaçarı var mı, buradaki bu maddeyi böyle yazacağınıza daha önceki meri mevzuatta geçerli olan ödeme sistemleri vardır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Son fıkrada var o Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama, o zaman bunu niye yazıyorsunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Genel kural gibi bir şey.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Burada o maddeyi bypass ediyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, etmiyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Bu maddede düzenlenmeyen hususlarda geçerli.” diyorsunuz. Bu maddede düzenlenmiş 1’inci madde var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Özel bir düzenleme yapmıyor bu madde Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Bakanım 1’inci maddeyi bana bir açıklar mısınız, ne demektir 1’inci madde?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Genel kuralı koyuyor, bir giriş cümlesi esasında yani esas 2’nci...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 81

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasında alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin, sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır.”

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bu, zaten genel kural, bilinen bir kural, aslında, 2’nci cümle için giriş yapıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Aynen öyle, evet. Giriş yapıyor, “ancak” diye başlıyor çünkü. Yani, o kuralı tekraren teyit ediyor fakat...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Ancak” nerede var ya?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – 2’nci cümlede, 2’nci cümlede.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nerede var “ancak” 2’nci cümlede?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Pardon, önergede var, tamam, önümüzdeki önergede var Sayın Susam, önergeye bakarak söylüyorum. Önergede var yani Sayın Erdoğan’ın önergesinde var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu ödeme süreleri şeydir. Gerçekten, ödemede piyasada ciddi bir sıkıntı var. Bu maddeyi düzenlerken bu piyasanın yaşadığı sıkıntılara çözüm üretebilecek bir nokta koymak lazım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Eğer dediğiniz gibi olsaydı haklısınız, o nedenle zaten “ancak” diye başlayan 2’nci cümle önergelere ilave ediliyor ve dediğiniz problemi ortadan kaldırıyor tamamen.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan öyle bir önerge hazırlamış Sayın Susam, onu bir dinleyelim isterseniz.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Yani, sizi incitmemek için onu öyle devam ettirdik.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, ben burada... Kendi önergemiz de var, biz buna çözüm üretiyoruz aslında. Yani, burada reeskont ödeme şartlarına uyulmadığı noktalarda bırakırız, -Ticaret Kanunu’nun o son hükmü- “Ödemediği zaman, faiz alır.” dersiniz. Onu bile alamayız. Bakın, geline piyasada öyle bir zor durumdaki üretici, bu firmalara her şart altında mal vermek ister, çok zor durumda. Evet, söyleyeceğim bu kadar.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Susam.

Sayın Alim Işık Vekilim, buyurun Hocam.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu konuda (2)’nci fıkra geçen “tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi” ibaresinin “tarımsal ürün üreticisi” ibaresi olarak değiştirilmesinde yarar var çünkü hayvansal üretimi de tarımsal üretim kapsamaktadır hem bitkisel hem de hayvansal olmak üzere 2 ana alt dalı var. Bu, kalkarsa iyi olur.

Bir de “Ödeme şartlarına uyulmaması hâlinde fatura tutarı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası reeskont ve avans sistemlerinde uygulanan faiz oranında gecikme faizi uygulanır.” şeklinde bir ibarenin buraya konmasında fayda var, tarafında korunması ve düzenlemenin uygulamada sıkıntıya yol açmaması açısından.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Hocam.

Evet, önergeyi okutuyorum, buyurun:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 7’nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini, maddenin ikinci fıkrasının çıkarılmasını ve sonraki fıkranın buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Gaziantep

“Ancak, üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi; alacaklı üretici veya tedarikçinin küçük işletme, borçlunun ise büyük ölçekli işletme olduğu hâllerde teslim tarihinden itibaren otuz günün geçemez.”

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Söz konusu maddenin birinci fıkrasındaki genel hükmün istisnası olacak şekilde ikinci fıkra kaleme alınan hükmün, genel hükmün istisnası olması vurgusunu artırmak amacıyla birinci fıkra ile birleştirilmesi ve koruyacağı kesimin daha adil ve net bir şekilde ortaya konulmasını teminen hükümde “alacaklının küçük işletme, borçlunun ise büyük ölçekli işletme olması” durumunu ön plana çıkarıcı değişikliğe gidilmesi, yapılan değişikliğe bağlı olarak fıkra numaralarında gerekli teselsülün sağlanması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

En aykırı önerge okunup kabul edildiği için diğer önergeyi işleme almıyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sizin önergeniz yok mu?

KOMİSYON UZMANI BEYHAN HAMURCU – Efendim, (2)’nci fıkrayı metinden çıkardığımız için siz (2)’nci fıkra değişikliği öngörüydünüz, en aykırı olduğu için, (2)’nci fıkra madde metninden çıkarıldı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani, bizi bypass etmek için böyle bir önerge mi verdiniz?

BAŞKAN – Öyle bir şey olur mu?

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Bak, ben hiç konuşmadım, sadece bir tane önerge verdim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – En azından nezaketten önergemizi okutun, konuşmayalım üzerinde.

BAŞKAN – Sayın Susam’ın önergesini okuyalım.

Nezaket yönünden biliyorsunuz, hiç birbirimizi kırmayız, baş üstüne.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 82

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan 1/974 sayılı “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının” 7. Maddesinin 2. Fıkrasında bulunan “teslim tarihinden itibaren otuz günü” ibaresinden sonra “diğer ürünlerde üreticisinin küçük ve orta boy işletme olduğu durumlarda altmış günü geçemez.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın

Aydın

BAŞKAN – Gerekçeyi de bir okuyun.

Gerekçe:

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda da yer alan KOBİ'lere satışlarda vadenin 60 güne sınırlanması bu kanuna da derç edilerek küçük işletmelerin korunması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Sayın Susam, çok teşekkür ediyoruz.

8'nci maddeyi okutuyorum:

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Maddeyi oyladınız mı?

BAŞKAN – Oyladık.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Oylandı mı, ha tamam.

BAŞKAN – Bunu işleme almadık, bu önergeyi işleme almadık.

Evet, 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'nci maddeyi okutuyorum:

Mağaza markalı ürün

MADDE 8 – (1) Yurtiçinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan mağaza markalı ürünlerin üzerinde ve ambalajında, perakendecinin ad, unvan veya markasının yanı sıra üreticinin ad, unvan ya da markasına da uygun bir şekilde yer verilir. Bu hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen...

Buyurun.

Kendinizi tanıtarak başlarsanız...

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ - Öncelikle, bu saatte umarım size, derdimi anlatabilirim.

Türkiye gıda ve içecek sanayi dernekleri adına katılıyorum. Sektörümüz adına bir tek ben varım burada, epeydir de dinliyorum., ben gıda yüksek mühendisiyim.

Burada, şimdi mağaza markalı ürünlerle ilgili bu maddeye bakınca, şimdiye kadar tartışılan konulardan çok farklı bir anda etiketle ilgili bir uygulamaya geçtik. Şimdi bunun burada yer almasını uygun bulmuyoruz biz, şu nedenle ki: Bu konuda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bir etiketleme mevzuatı var kanuna dayanılarak çıkarılmış ve burada etiketlemeyle ilgili tüm hususlar yer alıyor. Ayrıca, bu “fason üretim” dediğimiz mağaza markalı ürünlerde de etiketinde fason üretimi yapan kişinin isminin, adını, unvanın yazılması Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği'nde bir koşul olarak getirildi. Bu bir yıl süren çalışmalar, tartışmalar sonunda ortaya çıktı.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Numara yazıyor, firmanın numarası.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Yok. Üretici firmanın kayıt numarası yazıyor, fason üretim yapanın da markası yazıyor ama burada tamamen tersi, ikisi de yazsın deniyor.

Şimdi, bu yani tamam, olabilir ama böyle mevzuat varken burada bir kere böyle bir maddeyi alıp da yönetmeliklere atıp yapmak ne kadar doğru olur, onu bilemiyorum, siz takdir edin, ben olağan şeyleri size anlatayım. Burada etiketteki yapılacak bu uygulama çok büyük sorun yaratacak çünkü etiketlerin üzerine yazılacak her şey ince ince eleniyor, dokunuyor, Bakanlıkla etiketleme YK'larda tartışılıyor, onun üzerine belirleniyor, burada ayrı bir yönetmelikle bunun belirlenmesi ya da hem onun hem onun yazılması yani biraz uygulamada sorun yaratacak. Bu nedenle, bu konuyu bilginize ve düşüncenize sunuyorum.

BAŞKAN – Mevcut etiketlere yeni bir etiketleme olmaz mı?

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Vallahi, bu konuda o kadar çok sorun var ki etiketlerle ilgili, çok zor. Etiketlerde yer sorunu var...

BAŞKAN – Biz üreticilerin de isminin öne çıkmasını istiyoruz.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Ama, burada şimdi şöyle bir durum var, burada gerekçeyi de okudum ben, diyor ki: “Maddeyle yurt içinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan mağaza markalı ürünler aracılığıyla üreticilerin markalarının tanınırlığının artırılması, yeni markaların oluşmasını sağlayacak düzenleme.” Şimdi bunun onunla bir ilgisi yok, yeni marka oluşturacak bir düzenleme de değil bu, onların tanınırlığını artıracak bir düzenleme de değil, şöyle ki: Bu, çok bilinmiş, tanınırlığı olan, güvenilir bir firmanın ürettiği bir ürün. Firmanın ismini fason üretim yapan firmanın kullanması bir yerde öbür firmanın itibarını kullanması demek oluyor.

BAŞKAN – Küçük üretici firmalar sizin gibi düşünmüyor. Örnek verelim gecenin bu saatinde: İşte, büyükler, Migros diye her şeyde Migros yazıyor. Bunu üreten bir kişi var. Onun esamesi okunmuyor.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Ama şöyle bir durum var: Fason üretimde farklı bir ürün. Firma kendi kalitesinde ürettiği ürünü üretmiyor, Fason üretim yaptıran firma hangi özellikleri istiyorsa ona göre üretiyor ve Etiketleme Yönetmeliği'nde de der ki: Gıdanın etiketlenmesinden sorumlu olan işletmeci. yani gıdayı kendi ticari adı ve unvanıyla pazarlayan işletmeci, bu pazarlayan işletmeci üretici firmanın ürettiği kalitedeki ürünü istemiyor belki. Kalite demeyeyim de mesela daha farklı özellik istiyor. Meyve oranını daha az istiyor mesela. Yani bu çok sorun yaratacak, çok tartışılan bir konu. Ben o yüzden burada gündeme getirmek istedim. Tabii ki değerlendirmesini size bırakıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Susam...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 83

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hanımefendinin dediği konuyu aslında derinliğine incelemek lazım. İşte bu mağazalar nasıl ucuz satıyor noktasını biraz da oradan bulabilirsiniz. Mağaza diyor ki üretici firmaya: “Bana şu fiyata satacağım -bırak, kaliteyi filan da söylemiyor- mal yap kardeşim.” “O fiyata satacağım mal yap.” deyince “Ne yaparsan yap.” diyor.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Ama şöyle bir şey var...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika... Devam ediyorum.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Pardon, bir şey söyleyeceğim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Tabii, tabii.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Kalite var ama bu arada tüm gıda güvenliği koşullarına uymak zorunda, mevzuata uymak zorunda.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Anlıyorum ya.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Fason üretim yaptırın da ona uymak zorunda.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki ucuzluğu nerede sağlıyorsunuz?

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Yani onun vardır birtakım yöntemleri.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gıda mühendisisiniz. Siz bilmezseniz...

BAŞKAN – O yöntemi vekiller de bir öğrensin. Bir mal 10 lira, bunu 5 liraya nasıl düşürsünüz?

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Bir kere fason üretimde ambalaj bile daha şey oluyor, farklı ambalaj oluyor. Konserve de mesela çok katlı, içinde koruyucu katman olan kullanmıyor da belki, tek katmanlı kullanıyor. Bunun birçok şeyi var.

BAŞKAN – Yani sadece ambalajdan düşürüyor diyorsunuz. Olur mu ambalajdan?

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Yok, ambalajdan örnek olarak verdim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hanımefendi söyledi. Mesela tanesi az olsun diyor, yağı az olsun diyor.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Ama şöyle bir şey var: Üzerine yazmak zorunda onu. Yazıyor. Orada meyve oranı mesela yüzde 10’sa yüzde 5 yazıyor üreticinin isteğine göre ama onun üzerine...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İşte buradan yürüelim yola. Bu öneri şundan dolayı önemli: Siz madem malınıza güveniyorsanız, o fiyata satılan mala, niye isminizi koymaktan, üretici firma olarak kendinizin lanse edilmesinden çekiniyorsunuz? Göğsünüzü gere gere deyin ki: “Bu firmada Migros markalı şu ürünü biz Doğa Gıda olarak ürettik.” Koyun altına adını. İşin bir boyutu bu. Bir başka boyutu: Ben burada başka bir şey dedim. Ya, markalarımız yok oluyor, markalar yok oluyor. Firmalara bunu koyduğunuz zaman bu ürünün üzerine, firmalar istemeyecek zaten. Koydukları isimler nasıl biliyor musunuz etiketin üzerine? Hangi firmada yapıldığını koymak zorunda ama onun ismi o kadar küçük ve o kadar altta, tüketicinin göremeyeceği bir yerde ki ortaya çıkan tek şey o firmanın istediği marka ve bugün bütün “discount” mağazalarda hep marka yaratılmış. Olmadık olmadık marka, binlerce marka var. Hepsi de fason ürettilerolar.

Şimdi, bu konuda biz üreticilerimizi biraz ayakta tutmak istiyorsak üretici ürettiği ürüne markasını vurabilecek kadar onun arkasında, ürünün arkasında durmak zorunda olmalıdır. Üreticilerimiz mecbur kaldığı için üretiyorlar. Yoksa ben hiçbir üreticinin mecbur olmazsa fason üretime tevessül edeceğini düşünmüyorum ama ne yapsın ki o mağazalarda malı olmadığı zaman kendi markalı ürününü o mağazanın rafına sokup sokmaması konusunda çok... Bir de fasoncuları farklı yarattık artık.

BAŞKAN – Sayın Susam, zaten alan hiç kimse o küçük yazan minik markayı göremiyor bile.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, burada buna ilave olarak bir hususu da açıklığa kavuşturmak gerekir. Bu şekilde esasında perakendeci zincir mağazaların ortaya koyduğu unvan veya isimler marka değil. Örnek verelim herhangi bir tanesini: Diyelim Migros’un kendi ismi altında ürettirdiği, fason olarak ürettirdiği bu ürünlere koyduğu kendi markası bir perakende mağaza olarak marka şeyi var o alanda ama ürün olarak bir marka değeri yok. Çünkü bu sadece kendi mağazası için üretiliyor, başka bir yerde satılmıyor içeride ve dışarıda. Marka öyle değil. Örnek, diyelim ki deterjan ürettirdi o isim altında ya da başka herhangi bir tanesi, ben örnek olarak söyledim. Bildiğimiz anlamda markanın özelliklerini, içeriğini taşıyor kesinlikle. Çünkü o markada üretilen olan bir ürünün başka mağazalarda da satılabilmesi, başkaları tarafından da talep edilebilmesi, kabul edilebilmesi gerekiyor ve yurt dışı için de geçerli. Ama o üretilen ürün sadece o mağazanın şubelerinde ve mağazalarında satılabilir, başka bir yerde satılmıyor. O anlamda marka değil. Marka potansiyeli olan esas, üreticinin yaptığıdır yani üreticinin yaptığı işlem, eylem, aktivitedir. Onun için onun öne çıkartılması gerekiyor, markanın o şekilde ortaya çıkartılması gerekiyor.

Bu anlamda bu perakendecinin unvanını kullanma ya da ondan faydalanma gibi bir durum da ortaya çıkmıyor çünkü aynı alanda perakendecinin bu alanda, deterjan örneğinden yola çıkarsak, deterjan alanında bir marka üretmesi, oluşturması kesinlikle söz konusu değildir, alternatif değil, rakip değil. Perakendeci ticaret anlamında da rakibi değil onun. Onun markası, esas olan o. O alanda markası var onun, üretim alanında yok çünkü marka tanımına uymuyor. Marka sadece kendi mağazalarında satıyor, başka yerde kabul görmüyor, başka bir yerde satma imkânı yok. Dolayısıyla zaten o alanda faaliyette bulunmuyor. Esas faaliyet alanı onun perakende, ticaret, perakendecilik, perakende mağazacılık, ne dersiniz deyin. O anlamda burada bir ihlal de söz konusu değil ve bu yasanın en önemli düzenlemelerinden bir tanesi bu, çok önemli. Üretici açısından ve aynı zamanda markaların da oluşmasını sağlamak ve teşvik etmek açısından. Ülke markalarının... Marka üretecek olan, potansiyel olan üreticilerdir, üretenlerdir. Onun dışındakilerin marka üretme kapasitesi yok. Çok zayıftır. Bu alan için söylüyorum. Herkes kendi alanında üretir. O yüzden bu alanın önünün açılması gerekiyor. Bu düzenleme bunu sağlıyor, önemli bir düzenleme.

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Tarım Bakanlığıyla da herhâlde o zaman bir istişareye girip onların mevzuatının değiştirilmesi gerek.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Nasıl, pardon?

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Tarım Bakanlığıyla da istişareye geçip onların mevzuatında da değişiklik yapılmasını sağlamanız gerekiyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu kanun yani özel düzenleme, başka hiçbir şeye gerek yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 84

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – 2013'te yayınladığı bir mevzuat değişikliğiyle bunun, fason üretici kendi markasını yazacak, öbürünün de üstünde olacak diye...

BAŞKAN – Hanımefendi, sisteme girmediniz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bakın, bu kanun özel bir şey. Hem diğer ikincil mevzuatın önüne geçer -hatta kanunla bile düzenlenmiş olsa- hem sonraki tarihli kanundur -hukukçu arkadaşlar burada- hem de özel düzenlemedir. Dolayısıyla onların çelişmesi hâlinde onlara...

TGDF TEMSİLCİSİ NAZAN MARAŞ – Biliyorum da işte o konuda bayağı çalışıldı, çok problemler yaşandı yani uygulama konusunda. O yüzden çok etki analizleri, değerlendirmeler yapıldı, etiketteki yerler tartışıldı. O nedenle bir anda o çalışmalar gitmiş olacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Yok, bu kanundan sonra yeniden yapılacak. Hiç merak etme, hiçbir sorun olmaz. Etiketlerde üreticinin isminin zaten olması gerekir normalde, olması gerekir yani onun nerede üretildiğinin mutlaka yazılması gerekir esasında ve bu aynı zamanda tüketicinin de bilmesi gereken bir husus. Bakın, tüketici hakkı açısından bakıldığında da tüketicinin bunu bilmesi gerekir. Dolayısıyla bu açıdan bakıldığında da bu bilgiyi tüketiciye ulaştırmanın kanallarının açılması gerekiyor. Herhangi bir durum söz konusu değil. Etiketlerde de üreticinin unvanının yer alacağı yer her zaman vardır.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Mehmet Erdoğan Bey, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Bu madde, bence de çok önemli bir madde. Hem üreticiyi hem satıcıyı hem tüketiciyi ilgilendiren, güvene dayalı bir madde bu. Bu maddeyle, firmaların tanınması da gerçekten desteklenmiş oluyor. Gerekeçteki olay doğru. Nasıl dersiniz? Mesela, bir örnek verirsek, Mavi Jeans yıllarca Levis'a fason üretti ve kimse tanımıyordu Mavi Jeans'i. Şimdi Mavi Jeans dünya markası oldu. Niye? Çünkü düzgün mal üretti, kaliteli mal üretti, birçok firmaya sattı ve tüketici bunu Mavi Jeans'in yaptığını biliyordu bir süre sonra.

Şimdi, burada, fason üreten firmanın güvenilirliği de çok önemli. Tüketici bir gıda maddesinde de güvendiği firmayı arar. Bazen Tarım Bakanlığının yaptığı açıklamalar var, biliyorsunuz, Sağlık Bakanlığının açıklamaları var. İşte, "Şu üründe şu kadar tırnaklı et bulunmuştur." gibi, dana eti yerine tavuk eti kullandığı gibi. İşte, tüketici bunları o markalarda görecektir ve güvendiği firmalarsa o mala güvenerek alacak, rahat alacak, belki 3 kuruş da fazlaya alacak. Onun için hem tüketici açısından hem de gerek fason üreten gerekse satıcı firmalar açısından bu madde çok önemli diyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Mustafa Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, bu madde de, Mehmet Erdoğan Milletvekilimizin dediği gibi, üretici firmaların tanınması ve bilinirlik oranının artması açısından önemli. Benim teklifimde de var, bazı kriterler de var. Biraz daha ileri götürüyor onu, ciro sınırlaması gibi. Bu, tabii, Komisyonun takdirine sunulur. Sizin dediğiniz yönetmelik olduğu için, burada bir kanun çıkıyor o yönetmelikler bu kanuna göre uyarlanır diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ömer Selvi.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Burada, maddede "hızlı tüketim malı" olarak kısıtlama var. Biraz burada gıda ürünleri ve gene marketlerden kaynaklanan bir düşünceyle gidildi. Ama Sayın Erdoğan'ın, Sayın Vekilimin ifade ettiği gibi, bir Levis örneği ve Mavi Jeans, ki, tekstil "hızlı tüketim malı" olarak geçmiyor bildiğim kadarıyla. Belki burada hızlı tüketim malını çıkarabiliriz, bütün mallara da aynı şeyi yapabiliriz. Çünkü mesela "Özdilek" diye bir firma var, o da başlangıçta üreticiydi, daha sonra mağazalar zinciri hâline geldi. Onlar da belki böyle şeyler yapabilir.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 8 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin çıkarılmasını ve maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep

"(2) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

Gerekçe:

Bahse konu maddenin birinci fıkrasının son cümlesindeki yönetmelikle düzenlenecek usul ve esaslar hakkında, aynı fıkra hükmü için öngörülen cezadan farklı ve/fakat diğer maddelerde hükümlenen hususlar hakkında çıkarılacak yönetmeliklerle aynı olacak şekilde "Ceza hükümleri" başlıklı 18 inci maddeye ilave ayrı bir ceza hükmü ihdas edildiğinden; birinci fıkrada yer alması hâlinde son cümle hükmü için (aynı fiilden dolayı) iki ayrı ceza uygulamasına gidilmemesi bakımından son cümle için ayrı bir fıkra olarak düzenlenmesi, bu değişiklikten dolayı hukuk tekniğine uygun olacak şekilde son cümle için giriş ifadesinin de redakte edilmesi öngörülmektedir.

Kanundaki genel sistematige uygun olarak, yönetmelikle ilgili hükmün hukuk tekniği açısından ayrı bir fıkra olarak yer almasının uygun olduğu öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hani bunu değiştirmeyecektiniz? Yeniden madde ihdas ediyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 85

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bir saniye, burada düzeltelim.

Sayın Susam, bakan, tamamen teknik, ifade hiç değişmiyor. İfade şöyle... Aynı fıkra olarak düzenlenmesi lazım, daha sonra cezayla ilgili düzenlemeler de aksi hâlde çok yanlış yere gidiyor. Bakan, ifade şu: “Bu hususlarla ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” diyor, biz onu...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bizim söylediklerimiz de çok teknik.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Biz onu “Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” diyoruz. Hepsı bu. Yani bu anlamda bir değişiklik yapmıyoruz Sayın Susam, kural geçerli.

BAŞKAN – Diğer önergeyi de nezaketen okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 Sayılı "Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"nın 8. Maddesine aşağıda bulunan 2. Fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

Kemal Değirmendereli

İzmir

Aydın

Edirne

Hasan Ören

Ümit Özgümüş

Erdal Aksünger

ManisaAdana

İzmir

"(2) Mağaza markalı ürünler, mağazada bulunan bütün ürünlerin yüzde yirmisinden fazla olamaz. Perakende işletmenin ya da hissedarlarının sahibi ya da ortağı olduğu şirketlere ait ürünler bu kapsamda değerlendirilir."

BAŞKAN – Gerekçe...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nezaketen okuttunuz ama bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çok net söyleyeyim: Bu markalaşmayı söylüyoruz burada, marka yaratmak. Bunu bir oranla sınırlarsak...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Çok aşırı bir müdahale olur.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çok aşırı liberal olmuşsunuz.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

Kampanyalı satış ve alışveriş festivali

MADDE 9- (1) Perakende işletmeler, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ilgili diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uymak kaydıyla indirimli veya promosyonlu satış kampanyaları düzenleyebilir. Ancak kampanyanın süresi; işyeri açılışı, devri, kapanışı, adres veya faaliyet konusu değişikliğinde üç ayı, 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre tasfiye durumunda ise altı ayı geçemez.

(2) Mahalli idareler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile bunların ortağı olduğu şirketler ve diğer tüzel kişiler; birlikte veya bağımsız olarak, perakende işletmelerin katılımıyla, yılın belli dönemlerinde, ilçe, il, bölge veya ülke düzeyinde alışveriş festivali düzenleyebilir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bu festivaller için ayıracakları ödenek miktarı, bütçelerinin yüzde beşini geçemez. Alışveriş festivalinin başlangıç ve bitiş tarihleri ile festivalin programı ve uygulama alanı önceden Bakanlığa bildirilir.

(3) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Oturma Başkanlığına Kâtip Üye Mustafa Öztürk geçti)

BAŞKAN – Madde hakkında söz almak isteyen?

Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi bu kampanyalı alışveriş festivali... Bu maddeyle ilgili, ikinci fıkrada “Alışveriş festivalinin başlangıç ve bitiş tarihleri ile festivalin programı ve uygulama alanı önceden Bakanlığa bildirilir.” Buna niye gerek gördüğünüzü, Bakanlığa bildirilmesinin, bu alışveriş festivalleriyle ilgili neden böyle bir şey olduğunu öğrenmek istiyorum. Alışveriş festivallerini çoğunlukla küçük işletmeler yapıyor, çarşılar yapıyor. Bu anlamıyla, bunların bu tür bürokratik işlemleri bu işi yapmalarında onları geciktirir. Bu festivalleri kurala koyun ama Bakanlık izni bir bürokratik süreç. Neden böyle bir şeyi koydunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Şöyle: Şimdi, bu tür festivallerin özellikle küçük yerler, küçük illerde ciddi tartışmaları beraberinde getirdiğini hepimiz biliyoruz özellikle esnaf ve sanatkarlarımızın genelde bu tür festivallere itirazları olabiliyor.

Şimdi bu “Bakanlığa bildirme” izin değil; önce onu söyleyelim. Sadece bilgi olarak Bakanlığa veriyor. Yani burada bu bilgiler Bakanlığımıza gelsin, Türkiye'deki bu alanda genel uygulamanın fotoğrafını bütün olarak, global olarak Türkiye ölçeğinde görebilme imkânı ortaya çıksın. Elbette bunlar gelip raflara terk edilmeyecek, kayıtlara girecek ve muhtemel bir program neyse bunlar takip edilecek, izlenecek ve bunlara yönelik olarak da bir planlama söz konusu. Bir ihtimali gündeme gelince ya da ihtiyaç olursa burada kullanacak bu bilgileri, bir data, datayı aktarıyoruz sadece Bakanlığımıza ve Türkiye genelinde bu gibi şikâyetler yoğun olabilir, başka şeyler gündeme gelebilir, oradaki, bölgedeki ya da ildeki ticaret hacmini, akışını, alışkanlıklarını değiştirebilir, etkileyebilir; etkiliyor nitekim bunlar yani bununla birçok ilde karşı karşıya kalmışsınızdır muhtemelen veya şikâyetler gelmiştir. Dolayısıyla düzenleyecek olan, düzenleme yapacak olan uygulamada bir sıkıntı ortaya çıktığında Bakanlığımız ya da teklif edecek olan Bakanlığımız. Dolayısıyla bu bilgilere sahip olması gerekir Bakanlığımızın, olan bitenden bu alanda haberdar olması gerekir. Hepsı bu kadar; yoksa bir ön izin, ona benzer ya da bir başka amaç için bu bilgiler Bakanlığımıza aktarılmıyor. Regülasyon organı olarak, aktif olarak da Bakanlığımızın bunlara sahip olması gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Alim Işık, söz istiyorsunuz herhâlde.

Madde üzerinde Sayın Alim Işık'a söz veriyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 86

Buyurun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu maddede geçen 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun’la ilgili yanlış hatırlamıyor isem 10’a yakın yönetmeliğin en geç 28/11/2014 tarihi itibarıyla çıkmış olması gerekiyordu. İzleyebildiğimiz, takip edebildiğim kadarıyla ancak 4-5 tanesi çıktı Sayın Bakanım, henüz diğerleri çıkmadı.

Şimdi, dolayısıyla buralardaki yönetmeliklerin düzenlenmesi elbette ki ikincil mevzuat açısından Bakanlığa rahatlık veriyor fakat Bakanlık bunun takibini zamanında yapmaz ise eski kanunlardaki sıkıntı burada devam edecektir. Ben en azından şu Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunu’ndaki yönetmeliklerin ne aşamaya geldiği konusunda bilgi verirseniz, bunun da akıbetini tahmin edebiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Teşekkür ederim, memnuniyetle.

Toplam 23 tane yönetmelik çıkartılması gerekiyordu, 18’ini çıkardık, 5 tane kaldı. En son bir ay içerisinde 10 tane... 5’i yayımlandı, 5’i Başbakanlıkta yakında yayımlanır, 5 tanesinin de çalışmaları devam ediyor. Her bir yönetmelik son derece önemli ve gerçekten çok uzun tartışmalar ve değerlendirmeler yapıyoruz. Ha bu gerekçe değil, mazeret değil ama bir bilgilendirme olarak söylüyorum. Hata yapmayalım diye dikkat ediyoruz. Onları da gün vermeyeyim ama çok kısa bir süre içerisinde çıkaracağız inşallah. Dolayısıyla ona dikkat ediyoruz yani ikincil mevzuatı kanunlarda öngördüğü zamanda çıkarmaya çalışıyoruz.

Teşekkür ederim.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, şu son geçici maddede “Bir yıl içerisinde yürürlüğe konulur.” fıkrasına “altı ay” diyelim de bu biraz sıkıştırma adına şey olsun; yoksa... 8-10 tanesi son bir ayda olduğu için ona “altı ay” dersek bu piyasa açısından rahat olur. Bunu bir yılı uzatmayalım “altı ay” diyelim...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Olabilir, olabilir.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Biraz daha arkadaşlar hızlı çalışabilir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yok, biz çalışıyoruz, sadece bürokratlar değil, hep beraber çalışıyoruz. Tamam, hepsini tek tek, bütün cümle, noktasına kadar birlikte çalışıyoruz yani.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Altı ay demekte fayda var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Olabilir, olabilir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu sözle önerge olarak kabul ...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Geçici madde şimdi hazırlatırız hemen, geçici madde... Geçici madde o şeyde, en son?

ALİM İŞİK (Kütahya) – 11’de.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet orada hemen düzenlemeyi de yaparız biz.

BAŞKAN – O zaman bu maddede bir tane önergemiz var, okutup işleme alıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 Sayılı "Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"nın 9. Maddesinin 1. Fıkrasının sonuna aşağıdaki ifadenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

Kemal Değirmendereli

İzmir

Aydın

Edirne

Hasan Ören

Ümit Özgümüş

Erdal Aksünger

Manisa

Adana

İzmir

"Mağazalar başlangıç ve bitiş süresi belli olmayan anlık indirimler yapamaz."

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam, önergeniz hakkında.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu önergede amacımız şudur: Mağazalar anlık indirim yaptıklarını söylüyorlar anonslarla mağazanın içerisinde hatta işte “Mağazamıza gelin, hangi saati belli olmadan sizi indirimlerden yararlanıracaksınız.” Madem indirim yapmayı bir zaman, süre, izne bağlı yapıyorsunuz, Bakanlığın bilgisi olsun istiyorsunuz. Anlık indirim yapmak müşteriyi bu anlamıyla bilgi sahibi olmadan o mağazada her an bir indirim yapılacak beklentisiyle mal almaya ve aşırı tüketime teşvik eden önemli bir olaydır.

Bu anlamıyla biz anlık indirimlerin, zamanı, süresi belli olmayan indirimlerin karşısında olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Hükûmetimiz önergeye katılıyorlar mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İsterseniz birkaç cümleyi görüşümüzden önce paylaşayım.

Şimdi, benzer uygulamalar dünyanın her yerinde yapılıyor gelişmiş ülkeler dâhil olmak üzere biliyorsunuz. Yani elbette bir yöntemdir, yani sonuç itibarıyla tüketimi, daha doğrusu satışını artırmak için -ilkesel sınırdan kalmak şartıyla- her türlü yöntemi kullanacaktır. Yani onu da o çerçevede düşünmek lazım. Bir yanıltma olmadığı sürece, bir ayıplı mal gibi bir durum söz konusu olmadığı sürece. Yani neyde yanıltma? Önceki fiyatıyla indirim konusunda herhangi bir yanıltma olmadığı sürece açıkçası böyle bir yöntemin uygulanmasında bir sakınca görmemek lazım. Sonuç itibarıyla her zaman sürekli yeni yöntemler geliştiriliyor, yani bu alana böyle bir müdahale, bir regülasyon koyduğumuz zaman, gerçek anlamda piyasaya çok sert bir müdahale yapmış oluruz.

Bunun doğru olmadığını düşünüyorum ve önergeye katılmadığımı ifade ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

Sürekli indirimli satış

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 87

MADDE 10- (1) Sürekli indirimli satış; seri sonu, sezon sonu, ihraç fazlası, kusurlu ve benzeri malların, perakende işletmelerce, indirimli fiyattan veya malların fabrika çıkış fiyatı üzerinden yıl boyunca satılmasıdır.

(2) Sürekli indirimli satış yapan perakende işletmelerin ön cephesinde, kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde bu satış türünü gösterir ya da çağrıştırır ibarelere yer verilir. Bu ibarelerin alışveriş merkezlerince kullanımı, içerisinde yer alan perakende işletmelerin tamamının birinci fıkra kapsamında faaliyet göstermesine; alışveriş merkezi içinde bulunanlar da dâhil diğer perakende işletmelerce kullanımı ise satışa sunulan malların en az yüzde yetmişinin aynı fıkra da belirtilen niteliklere sahip olmasına bağlıdır.

(3) Sürekli indirimli satışa konu mallar ve alışveriş merkezi yönetimlerinin bu madde kapsamındaki yükümlülükleri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaş?

Buyurun.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Bu maddenin özellikle (2)'nci fıkrasında yer alan alışveriş merkezlerinin sürekli indirim veya bildiğimiz adıyla “outlet” tanımını kullanabilmesi için içinde bulunan bütün markaların veya bütün mağazaların, perakende işletmelerin “outlet” veya sürekli indirimli satış yapar türde olması gerektiği hükmü var. Ancak bir alışveriş merkezinin içinde bulunan bütün mağazaların, bütün perakende işletmelerinin tamamının “outlet” satış yapması mümkün değil. Yani bir markette, gıda ürünü satan bir marketin AVM içinde “outlet” satış yapıyor olması çok mümkün değil.

Bunun dışında mağazaların içindeki ürünlerin de, satılan ürünlerin de yüzde 70'inin “outlet” olma şartının da çok anlamlı olmadığını düşünüyoruz, bunun sınırlayıcı bir düzenleme olduğu kanaatindeyiz. Tüketiciyi olumsuz etkileyecektir çünkü tüketici yüzde 70 veya yüzde 30, yüzde 50, ne olursa olsun içindeki ürün, bir mağazaya girdiğinde, bir giyim mağazası olarak düşünün, zaten “outlet” veya indirimde olan ürünlerin ayrı bir bölümü oluyor veya etiketinde bu özellikle belirtiliyor.

Ayrıca bir ayırıcı özelliğe veya unsura ya da bir tabelaya ya da AVM'nin içindeki mağazaların tamamının “outlet” satış yapıyor olmasına gerek olmadığı düşüncesindeyiz, bunu değerlendirmenize sunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Burada arkadaşta katılmıyorum ben çünkü hem “outlet, indirim mağazası” diye etiket asacaksınız hem de içerideki malın büyük kısmı indirimde olmayan mal olacak. Yani gerçeği yansıtmıyor bu. Eğer bir indirim mağazasıysa içerideki malın da yüzde 70'inin indirimli mal olmasından daha doğal bir şey olamaz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Erdoğan çok net bir şekilde ifade etti. Ben de katılıyorum.

BAŞKAN – Bir adet önerge var, okutup işleme alıyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Görülmekte olan 1/974 Sayılı "Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"nın 10. Maddesinin 2. Fıkrasında bulunan "ön cephesinde" ibaresinden sonra, "ve mağaza içlerinde" ifadenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

Kemal Değirmendereli

İzmir

Aydın

Edirne

Hasan Ören

Ümit Özgümüş

Erdal Aksünger

Manisa

Adana

İzmir

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gerekçe...

(Oturum Başkanlığına Başkan Halil Mazıcıoğlu geçti)

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Satılan ürünlerin sezon-seri sonu, ihraç fazlası ya da kusurlu olduğunun tüketicinin dikkatinden kaçmaması, hem tüketicinin hem de aynı ürünün sezon koleksiyonunu satan mağazaların haklarının korunması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

Ortak kullanım alanları

MADDE 11- (1) Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza ve diğer ticari işletmeler 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuatına göre müşterileri için otopark alanı oluşturmakla yükümlüdür.

(2) Alışveriş merkezlerinde, satış alanının en az binde beşine tekabül eden alanın sosyal ve kültürel etkinliklerin düzenlenmesi amacıyla ayrılması zorunludur. Bakanlık, bu oranı bir katına kadar arttırmaya veya yarısına kadar azaltmaya yetkilidir.

(3) Alışveriş merkezlerinde, acil tıbbi müdahale ünitesi, ibadet yeri, bebek bakım odası, çocuk oyun alanı gibi ortak kullanım alanları oluşturulur.

(4) Ortak kullanım alanları, engelliler ile yaşlı ve çocukların ihtiyaçları dikkate alınarak oluşturulur.

(5) Bu madde uyarınca oluşturulacak ortak kullanım alanları ile bunların niteliklerine, bu alanlara ilişkin ortak giderlere ve bunlara katılıma, giderlere katılanların bilgilendirilmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 88

Görüşülmekte olan 1/974 Sayılı "Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"nın 11. Maddesinin 1. Fıkrasında bulunan "zincir mağaza ve diğer ticari işletmeler 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuatına göre müşterileri için" ibaresinin çıkartılarak yerine "ve zincir mağazalar toplam satış alanlarının yarısından az olmamak üzere" ibaresinin getirilmesini, fıkranın sonuna aşağıdaki ifadenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Yeterli otoparkı olmayan işletme, bir yıl içinde otopark zorunluluğunu yerine getiremezse işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir."

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın

Kemal Değirmendereli
Edirne

Hasan Ören
Manisa

Ümit Özgümiş
Adana

Erdal Aksünger
İzmir

BAŞKAN – Önerge üzerinde konuşmak isteyen?

Sayın Susam...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, otopark olayı, büyük mağazacılık, zincir mağaza, aynı zamanda zincir mağaza statüsünde sayılan indirim mağazaları için bir koşul olarak belirlenmedikten sonra bu anlamıyla şehir içerisinde yoğunlaşan bu mağazacılığın getirdiği trafik yükünü ve çevre kirliliğini önlemek mümkün değil. Bunu burada "İmar Kanunu'na, ilgili mevzuatına göre müşteriler için otopark alanı oluşturmak zorundadırlar." Oluşturmadı, gitti, İmar Kanunu'nda otopark yerine para veriyorsun, birçok mağazalar bu noktada böyle yerler tuttu, aldı İmar Kanunu'na göre. "Alışveriş merkezlerinde satış alanının en az binde 5'ine tekabül eden sosyal, kültür alanları değerlendirmesi" gibi muğlak bir kavram var. Bizim burada söylediğimiz, sokak aralarına yerleşmiş özellikle bu "discount" mağazalarının bu sokak aralarına girişinin önlenmesi otoparkla olur. Otopark zorunluluğu koyarsanız onlar buraya giremez, zaten AVM'ler otoparkını yapıyor ama "discount" mağazalarda en önemli konu otopark konusudur. Otoparkı koyarsınız, o zaman gelip o sokaktaki bakkal amcamı yok etmez en azından. Bu anlamıyla açılacak diyelim ki 200 metrekaare bir mağazanın 100 metrekaare otoparkı olsun arkadaş. Bunlar öyle yerlere mağazalar açıyorlar ki 1 tane otopark yeri olmayan yere açılıyor. Bunun bir kuralını koymazsak, oranını koymazsak, zorunlu hâle getirmezsek bu işin çıkar yolu yoktur. Bu nedenle bu otopark zorunluluğunun getirilmesini önergeyle teklif ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Alim Işık Hocam...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de bu konuya dikkat çekmek için söz aldım. Özellikle "Büyük mağazalar şehir merkezinde ise, yerleşim merkezleri içinde ise toplam satış alanlarının en az yarısına, şehir merkezi dışında olmaları hâlinde ise toplam satış alanının tamamına denk gelecek bir otopark alanını oluşturmak zorundadırlar." şeklinde bir ibarenin konması, gerçekten şehir merkezlerinde otoparksız ama şehir trafiğini perişan eden, dolayısıyla da o bölgedeki esnafı bitiren birçok büyük mağazanın ya da AVM'nin en azından bu alternatifini bundan sonra arama zorunluluğunu ortaya koyacaktır, bunu belirtmek istedim.

Bir de "Bakanlık bu binde 5'ine tekabül eden sosyal alanın ve kültürel etkinliğin düzenlenmesi amacıyla ayrılan alanın isterse 2 katına çıkarmaya veya yarısına kadar azaltmaya..." Şimdi, binde 5, bir de yarısına kadar azaltma, bu "yarısına kadar azaltmaya" ibaresinin buradan çıkarılarak... Hiç olmazsa artırmaya yetkisi olsun da bir de azaltmayalım yani, iyice azaltınca zaten bir şey kalmıyor. Bunu dikkatlerinize sunmak için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Mustafa Öztürk, Bursa Milletvekili.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Aslında otopark özellikle büyükşehirlerin ciddi bir problemi. Tabii, bunun düzenlenmesinin yapılacağı yerin İmar Kanunu olması lazım. Burada da var aslında düzenleme ama uygulamada benim gördüğüm kadarıyla sıkıntılar var. Dolayısıyla bunun ciddi takip edilip bu otopark sorununa çözüm üretilmesi lazım. Geçen bir arkadaşımız Uzak Doğu'da bir ülkeye gitmiş. Orada onu tamamen yerel yönetimler bu imar konusunda uyguluyorlar. Hatta binaların altında veya uygun yerlerde artık mekanik otoparklar da gelişti. Mesela 100 birimse, 120 birim, 130 birim yapma şartı getiriyor. O kalan birimi de ücretli olarak diğerlerine kullanıyor ve sokakta bir araba görmüyorsunuz. Aslında bizim bunu İmar Kanunu'nda tartışıp uygulamanın oluşması noktasında da -bizim derken ilgili komisyonun- bir takibinin yapılması gerektiğini düşünüyorum ben de.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

BMD GENEL SEKRETERİ EKREM UTKU – Başkanım, teşekkür ederim.

Bu maddenin (5)'inci fıkrasında bu madde uyarınca oluşturulacak ortak kullanım alanlarından söz ediliyor ve "Bunların giderlerine katılanların bilgilendirilmesine ilişkin hususlar yönetmelikle belirlenir." diyor. Burada düşüncemiz bir alışveriş merkezinde bu fıkrada belirtilen ve bu maddeyle oluşturulanlar dışında diğer ortak kullanım alanları da mevcut ve bunlarla ilgili olarak kiracı markalara çeşitli "genel gider" ya da "ortak alan gideri" adı altında bazı maliyetler yansıtılıyor. Biz (5)'inci fıkraya "Alışveriş merkezlerinde mevcut ve/veya oluşturulacak, Kat Mülkiyeti Kanunu'na tabi tüm ortak kullanım alanları." ibaresinin eklenmesinin bu sorunu çözebileceğine inanıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; burada, tabii, bu kanun bu alanda özel bir düzenleme getiriyor. Dolayısıyla, bu özel düzenlemenin uygulanması gerekiyor. Yani, genel düzenlemelere atıf yaptığınız zaman bu kanuna getirilmek istenen ortak alanla ilgili özel düzenleme ortadan kalkar. O yüzden, bu şekilde muhafaza edilmesi gerekir.

BAŞKAN – Sizin ekleyeceğiniz bir şey var mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 89

BİMEKS GENEL MÜDÜRÜ ARİF BAYRAKTAR – Şimdi, madde 11'in (1)'inci fıkrasında “Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza ve diğer ticari işletmeler İmar Kanunu’nun ilgili mevzuatına göre müşteri için otopark alanı oluşturmakla yükümlüdür.” Bizim cadde mağazalarımız var yani şu an cadde mağazalarında biz nasıl bir otopark oluşturacağız, nasıl oluşturulabilir? Ve bunların bir sene sonra kapatılması şey yapıyor. Yani, şehirden çıkacak mıyız, Hakkâri’de mağaza var çıkacak mıyız, Elâzığ’da caddede mağazamız var çıkacak mıyız? Yani, bu, hakikaten çok ağır bir... .

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, bakın, yanlış değerlendiriyorsunuz.

Şimdi, (1)'inci fıkrada bir önerge var, o fıkranın kaldırılması isteniyor. Çünkü, Mustafa Bey de biraz önce söyledi çok açık bir şekilde bu konu imar mevzuatının alanına girer ve buradaki ifade de zaten malumun ilamı, mevcut kuralı hatırlatıyor. Şu anda zaten ilgili mevzuat hükümlerine göre yapıyor ve onu hatırlatıyor. Bunun burada olmasına gerek yok zaten yani olmadığı zaman da yine bu hükümler uygulanacak.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 11 inci maddesinin birinci fıkrasının çıkarılmasını ve sonraki fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini, mevcut dördüncü fıkrasında yer alan "Ortak" ibaresinin "Alışveriş merkezlerinde yer alan ortak" şeklinde ve beşinci fıkrasının dördüncü fıkra olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep

"(4) Ortak kullanım alanları ile bunların niteliklerine, bu alanlara ilişkin ortak giderlere ve bu giderlere katılma, giderlere katılanların bilgilendirilmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarının söz konusu maddesinde yapılan değişikliklerle; otopark konusunda hükümler barındıran imar mevzuatıyla mükerrerliğin ortadan kaldırılması, engelli, yaşlı ve çocuklara yönelik düzenlemenin yalnızca alışveriş merkezlerine özgülenmesi ve redaksiyon yapılması öngörülmektedir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne oldu, hani maddeleri değiştirmiyorduk Sayın Bakanım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Değiştirmiyoruz Sayın Susam. O madde var zaten.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ya, fıkrayı çıkardınız burada, (1)'inci fıkrayı çıkardınız.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – (1)'inci fıkrayı çıkarmamız o hükmün uygulanmayacağı anlamına gelmiyor. O zaten malumun ilamı Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Malumun ilamını buraya yazdığınız gibi malumun ilamı devam etsin. Zaten kanuna şey yapıyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, bu mantık diğer hepsinde var. Bu şekilde onların tümünü çıkartıyoruz. Ama yani kanun yapma tekniğine uygun değil bu. O var zaten.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, burada bir şey demiyorsunuz ki.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Nasıl?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Dediniz ki “İmar Kanunu’na uyacaktır.” Dediğiniz bu. Bunu niye kaldırıyorsunuz arkadaşlar?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Böyle bir şey söylenir mi, konulur mu Allah aşkına Sayın Susam? Yani, var zaten, o uygulanacak zaten. Özel kanun zaten, özel madde.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Niye koydunuz? Bunu yazan bürokratlar arkadaşlar bilmiyorlar mıydı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yanlış, başka bir şey yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yanlış değil, burada bir vurgu var, bu vurguyu ortadan kaldırıyorsunuz. Bu mağazaların otopark bulundurma zorunluluğunun İmar Yönetmeliği’nde istenmesi konusundaki bir kanun maddesinin olması bu mağazaların açılmasında önemli bir etkenidir, belirleyicidir. Bu nokta itibarıyla bunun altının çizilmesi gerekirken bunu ortadan kaldırıyorsunuz, yapmayın Allah aşkına.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, bakın, sadece atıf yapıyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Atıf olarak kalsın Ağabey. Niye kalmıyor? Kalır olur.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kanun tekniğine uygun olmaz Sayın Susam. Yapmayın, Allah aşkına, olmaz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu kanunu yaparken kanun teklifini bilmiyordunuz da buraya gelince mi aklınız başınıza geldi?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, her aşamada bu düzeltmeler yapıyor. Yasalaşmada -siz de çok iyi biliyorsunuz, biz de biliyoruz- son aşamaya kadar her türlü düzenlemede düzeltmeler yapılabilir. Şu anda bile belki gözümüzden kaçan düzeltmeler olabilecek, teknik tamamen.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama yani bakın, Sayın Bakanım, lütfen, bizi şey yerine koymayın, burada “malumun ilamı” deyip bizi burada bu işi bilmeyen insan yerine koymayın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Estağfurullah, öyle değil ama Sayın Susam. Bakın, bir şey atıf yapıyoruz sadece ya.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 90

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öyle değil, bu maddenin burada olması çok önemli, bu maddenin burada olması imar planlarına uygun olarak iş yeri açılma zorunluluğunun burada dikte edilmesi, konması bu anlamıyla mağazacılıkta, bizim “Discount mağazacılık” dediğimiz olayda en önemli noktalardan bir tanesi.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Biz imar mevzuatına bu kanunla girmiyoruz, niye girelim? Yani, atıfda olsa girmenin bir anlamı yok. Bu kanun başka bir amaçla getiriliyor. Bu kanun İmar Kanunu’nda bir düzenleme yapmıyor, öyle bir niyeti yok, olması da doğru değil zaten.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, birçok mağaza eski imar durumlarına göre yapılmış yere açılacak. Bu kanunda bu maddenin belirtilmesi bunların almış olduğu bu müktesep hakların artık hiçbir şekilde tartışılmaması noktasıdır. Zaten İmar Kanunu’nda geçmiş. Burada bu kanunda bunu koymanın altında yatan neden şudur: Bu izinleri verirken ortak kullanım alanları noktasındaki madde 11’deki (1)’inci fıkranın bulunması otopark olayına dikkat çekmek ve imar mevzuatlarına ilişkin bir değerlendirme yapmayı ruhsat verenlere bir daha gözden geçirme fırsatı sağlamaktır. Bunu böyle göreceksiniz, böyle görmek zorundasınız. Ama, bunlar yazılıyor, ondan sonra da kaldırıyoruz, doğru değil.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Susam.

Alim Hocam, buyurun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, ben de Sayın Susam’ın fikrine aynen katılıyorum. Burada mevcut mevzuata atıf yapılmış olması en azından bundan sonra bu konuda girişimde bulunacak kişilere önce onu zorunlu kılıyor. Bunu koymazsanız bu -hiçbir şekilde- unutulduğunda sonradan otopark yaptırma şansınız yok. Yani, burada bulunması zarar değil, bence kalmasında yarar var çünkü bu konu bu tür işletmeler için en önemli konudur.

Teşekkür ederim .

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hatırlatma olarak kalsın Ağabey, aynı şekilde kalsın. Ne var bunda?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi okutuyorum:

Yer ve raf tahsisi

MADDE 12- (1) Alışveriş merkezlerinde, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine rayiç bedel üzerinden kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az yüzde beşi oranında yer ayrılır. Bu yerler, esnaf ve sanatkâr işletmecilerinden yeteri kadar talep olmaması veya boşalan yerlerin duyuru tarihinden itibaren on gün içinde doldurulamaması hâlinde diğer talep sahiplerine de kiralanabilir.

(2) Alışveriş merkezlerinde; geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az binde ikisi oranında yer ayrılır. Bu yerlerin kira bedeli, rayiç bedelinin dörtte birinden fazla olamaz. Söz konusu meslekler, ilgili üst meslek kuruluşunun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir.

(3) Hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalarda, satış alanlarının en az yüzde birine tekabül edecek şekilde raf alanı, mağazanın bulunduğu ilde üretilmesi kaydıyla coğrafi işaretli olarak tescil edilen veya coğrafi işaretli olarak tescil edilmemiş olsa bile meslek kuruluşlarının uygun görüşü alınarak ticaret il müdürlüklerince belirlenen yöresel ürünlerin satışına ayrılır. Yöresel ürünlerle doldurulamayan raf alanları, diğer ürünlerin satışı amacıyla kullanılabilir.

(4) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Madde üzerinde 4 adet önergemiz vardır, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 12. Maddesinin 1. Fıkrasında bulunan "rayiç bedel üzerinden" ibaresinden önce "ilk beş yıl rayiç bedelin yarısından fazla olmamak, sonraki dönemde" ibaresinin getirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

BAŞKAN – Sayın Susam, gerekçeyi mi okutayım?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben gerekçeyi okutmadan önce bir konuşma yapacağım, diğerlerinin gerekçelerini okutursunuz.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu maddenin yer ve raf tahsisi, kesinlikle esnafın, sanatkârın ve kamuoyunun ağızına bir parmak bal çalmaktır. Bunun hiçbir uygulama, pratikte uygulama şansı yoktur, bir işleyişi de olamaz. Ne kira bedelleri ne buraya girebilecek esnaf, hiçbir şekilde mümkün değil. Bu sadece bu işletmelere... Size bunu açıkça söyleyeyim, zaten esnafın buraya girme şansı da yoktur. Kanunun mantığında da koymuşsunuz zaten, on gün içerisinde -gittigidiyor.com gibi- müracaat etmezse hemen öbürkülerine verilir. Ya, zaten niyetiniz yok, “On gün içerisinde girmezse ona veririm.” Gittigidiyor.com, yakala. Böyle bir şey mi olur ya?

BAŞKAN – E, belki on günde yakalarlar.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Allah’ım ya!

Yani, arkadaşlar...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Erdoğan’ın önergesi var, yirmi güne çıkartılması yönünde.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Arkadaşlar, lütfen, samimi olalım. Eğer, esnaflara hizmet etmek istiyorsanız, onlara katkı koymak istiyorsanız, AVM’lerde yer ayırma değil, asıl esnafların kendi mekânlarında rekabet unsuru... Az önce geçtim, otopark

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 91

meselesini getirseniz bile, o ucuzluk mağazalarının, o sokak aralarına girmesini önlersiniz, bir. Esnafa yapılabilecek çok kıyağınız var “Gelin de AVM’nin içerisinde size yüzde 5 verelim, on gün içinde alırsanız alırsınız.” Yok böyle bir şey! Verme niyetiniz yok, bu zorlama zaten. Onun için öneriler getirdik, söyledik ama kabul edilmeyeceğini de burada görüyorum, biliyorum. Bu madde çıksa da hiçbir esnaf almayacak. Bunu nerede yaşadık? Yöresel ürünlerle ilgili de söyleyeyim: Pazar yerlerinde köylülere yer verdik. Kaç tane köylü kaldı pazarlarda? Hal Kanunu çıkartırken koyduk, kaç tane köylü gidiyor? Eşyanın tabiatına aykırı, her şeyin profesyonelce yapıldığı ve o kurallara uyan büyük firmalar varken küçük garibanları oraya ne sokuyorlar ne getirebiliyorlar ne kurallarına uyuyorlar, hiçbirini işlemiyor hayatın pratiği içerisinde. Onun için bu da işlemeyecek bir maddedir. Bu çerçevede görüşümü belirttikten sonra bütün hepsinin gerekçelerini okuyun, nasıl olsa reddedeceksiniz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim, çok nazıksınız, sağ olun.

Evet, Sayın Alim Işık Vekilim, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, şimdi önergeler geldi elime, artık son konuşmayı yapıyorum desem doğrudur.

Biz, kendimizi burada sadece dolgu maddesi gibi hissetmeye başladık. 1.500, 700 kadro ihdası gelen bir önerge var değerli arkadaşlar. Sayın Bakanım, yani yapmayın bunları.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Konuşalım onu, onu konuşalım.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Yapmayın, yapmayın bize.

Burada eğer teşvik yapacaksanız, getirin onları tartışalım, yoksa hiç bunları konuşmaya bile gerek yok. Bu saatten sonra da insanların da midesini bulandıracak bu tür düzenlemeleri bence getirmemekte fayda var diyorum. Teşekkür ediyorum. Biz, gerçekten kendimizi başka şekilde hissetmeye başladık.

23 olan kadroyu 1.500-2.300’e çıkartıyorsanız, etmeyin artık. Burada “Bu düzenlemeyi deldirmeden, kimsenin baskısı olmadan getiriyoruz.” demenin bir anlamı yok, bu samimiyeti ortadan kaldırıyor. Lütfen Sayın Bakanım, buna müdahale ederseniz memnun oluruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkanım, izin verirsiniz o madde gelince görüşeceğiz ama...

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Şimdi, bakın, önce şunu söyleyeyim: Bu madde konusunda Maliye Bakanlığıyla mutabakata varıldı, bir.

İkincisi: Alınan unvanlar, pozisyonlar tamamen yeni dönemde özellikle gümrüklerde denetimin artırılması, etkinleştirilmesi çerçevesinde mutlaka almamız gereken...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Bakanım, burada denetimle ilgili bir tane hüküm yok.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, madde ihdası...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Bu kanunun içerisinde yok.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, mecburen öyle yapıyoruz, 190 sayılı Kanun’da yapılıyor bu düzenlemeler.

Sadece, bakın, ben size somut örnek vereyim: Şimdi, Maliye Bakanlığında, gümrüklerde sayman mutemedi yetkisi şu anda devrediliyor, yani bununla ilgili yanlış hatırlamıyorsam 500...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Torba kanun mu bu, bunun içine niye koyuyorsunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Nereye koyacağız? Nereye koyalım?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Başka kanunda çıkartın.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Bakan, lütfen...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Allah aşkına acilen ihtiyacımız var, muhafaza memuruna ihtiyacımız var. Bakın, x-ray cihazları...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Alın, tamam da bu konu iki üç ay önce geldi, bu bürokratlar bunu iki ay önce bilmiyorlar mıydı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İzin verin Sayın Işık.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Gecenin bu vaktinde 2 bin kadro gelir mi Allah aşkına ya?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İzin verin bir şey yapayım, lütfen, sonra değerlendirelim.

Şimdi, x-ray cihazları, tüm Türkiye’ye giren, çıkan, giriş yapan araçların ve konteynırların yüzde 100 x-ray’den taratılmasıyla ilgili bir çalışmamız, projemiz var. Bununla ilgili olarak şu anda alımlar başladı ve 2015 yılında devam edecek fakat bunları, görüntüleri değerlendirecek bine yakın operatöre ihtiyacımız var, bu çok önemli bir proje, çok çok önemli ve başladı bu proje. Yani, bizim bu kadroları almadığımız takdirde, operatörler yetiştirmediğimiz takdirde, gümrüklerdeki bu x-ray taraması yoluyla... Bakın, altını çizerek söylüyorum, önemli bir şey söylüyorum tüm, her şeyin tam olarak x-raydan geçirilmesini sağlayacağız. Bugün bu oran yüzde 3’lerde, 4’lerde. Dolayısıyla, kadroya ihtiyacımız var, başka ne zaman alacağız Allah aşkına? Bu kanunda alacağız, önümüzde başka bir kanunumuz yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nasıl yok?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bakanlığımızla ilgili olarak söylüyorum.

Dolayısıyla bunu yapmak durumundayız.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bir şey söyleyeyim: Bakın, burada bize gereken desteği -ben bütün samimiyetle söylüyorum- vermenizi bekliyoruz yani sizin önermenizi bekliyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ya, komisyonda Bakanlık bütçeniz daha yeni konuşuldu.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Perakende ticareti düzenleme kanunu bu. Allah aşkına yapmayın bize bunu, buradaki milletvekillerine lütfen biraz saygılı olun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 92

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakanlığımızla alakalı. Tekrar söylüyorum: Ya, müstakil bir kanun olarak getireceğiz...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Torba kanun getirin Sayın Bakanım, yılbaşından sonra geliyor, hazırlığınızı, oraya koyun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hangisinde?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yılbaşından sonra yine yeni bir torba kanun hazırlığı var, orada koyun, burada yapmayın bunu.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, torba kanun çıkarmak kolay değil, yani o konuda da her bakanlığın...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ama burada 3 5 tane milletvekiliyle bu işi getirerek bunu yapmayın yani. Tamam, 25'i, 50'yi anlarım ama 2.500'e çıkarsa... Yapmayın bunu bize Sayın Bakanım yani, bunun bir izahı olması lazım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Söylüyorum, bakın, bin tanesi sadece kontrolör, bu x-ray görüntülerini tarayacak olan şey. Yani önemli bir çalışma yapıyoruz, bütün gümrükleri zapturapt altına almaya çalışıyoruz. Burada Maliye Bakanlığı tarafından sayman mutemedi yetkileri bize devrediliyor, bununla ilgili 500 tane kadro ihdas ediliyor. Neden? İşlemlerin hızlandırılması için. Şu anda bunlar Maliye Bakanlığı elemanları tarafından veriliyor ama akşam saatlerinden sonra çalıştırılmıyor.

BAŞKAN – Yüzde kaç kontrol ediliyor dediniz Sayın Bakan?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yüzde 5'in bile altında şu anda x-ray cihazları yapılan tarama. Bunu yüzde 100'e çıkarmayı hedefliyoruz, ilan ettik ve programlara da koyduk. Kalkınma Bakanlığıyla mutabakata vardık, önümüzdeki yıl ciddi alamlar yapacağız, x-ray alımları. Ama önemli olan bunun bu görüntülerin okunması gerekiyor. 1 x-ray için bir vardiyada 18 tane operatöre ihtiyacımız var. Bunları yapmamız gerekiyor. Önemli bir görevimiz var, hakikaten gümrükleri her açıdan kontrol etmemiz gerekiyor ama bunu yapmamız için de desteklenmemiz gerekiyor Sayın Işık, Allah aşkına, her anlamda desteklenmemiz gerekiyor. Onun için yapıyoruz, başka hiçbir şey yok. Baktığınız zaman, öyle memur falan yok. Memur sadece biraz önce söylediğiniz gibi sayman mutemet olarak kullanmak üzere yani Maliye Bakanlığı tasarruf ediyor, biz alıyoruz bu yetkiyi. Bunlardır, başka bir şey yok.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, bir açıklamanız var, “Muhalefet uyuyor.” Yani biz oralara girmek istemiyoruz. Şimdi, antrepolarda olan olaylar, müşavirler, gümrük müşavirlerinin durumu, şimdi bu konu apayrı bir konu. Yani, burada bunu açarsak çok şeyler birbirimize söylememiz gerekir. Şimdi, eğer siz gümrük müşavirleriyle ilgili o sistemi kökten değiştirmek istiyorsanız başka bir yerde değiştirin ama bu kanun içerisinde bunu yapmayın, gözünüzü seveyim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Biz onu orada değiştirmiyoruz. Onunla ilgili düzenlemeyi yaptık zaten, yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin bu alandaki yetkisini aldık, tamamen Bakanlığımıza devrettik. Orada da ilave elamana ihtiyacımız var.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, zaten şu anda orada yetkilendirilmiş gümrük müşavirleriyle ilgili birçok dedikodu varken, Bakanlıkta emekli olmuş veya istifa ederek gidip orada yetkilendirme belgesi alıp memur olmalarından dolayı bu kontenjanı kullanan insanlarla ilgili bu sektörde de ciddi iddialar varken bu düzenlemeyi gerçekten böyle bir kanun içine sıkıştırarak kadro almanızı anlayabilmiş değilim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tamam Sayın Işık, bakın, aynı gerekçeyle biz de sistemi kaldırdık. Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Kaldırırken de muhalefeti birçok töhmette bırakacak sözler söylediniz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Nerede?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Basına yansıdı “Muhalefet uyuyor. Muhalefet bu konuda bizi uyarmıyor, çalışmıyor.” diye.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yapmayın, ne alakası var? Öyle bir açıklama yok Sayın Işık.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben size yarın getireyim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, olamaz öyle bir açıklama. Öyle bir şey yok, kesinlikle yok, altını çizerek söylüyorum. Nereye getirin, öyle bir açıklama olamaz yani. Muhalefetle ne alakası var bunun, biz bunu yönetmelikle yaptık yani Bakanlığımıza verilen yetki çerçevesinde yönetmelikle yaptık, düzenlemeyi yaptık ve bu yetkiyi kaldırdık. Yıl sonuna kadar da geçiş süreci koyduk, bu dönem içerisinde devir teslimler yapılacak ve devlete aktarılacak. Tam söylediğiniz gibi işte. Ama bunun için yeni elemanlara ihtiyacımız var çünkü Bakanlık olarak bunu aldık, tekrar devlete devrettik. Yani, bunları yapmamız lazım, bunları yapmadığımız zaman yeni bir kanunu beklememiz gerekiyor, Bakanlığımızla ilgili bir kanunu, eğer buraya koymazsak ya da özel bir kanun çıkarmamız gerekiyor ama zaman gerçekten yok Sayın Işık. Tek tek bunların hepsini konuşalım, tek tek bu pozisyonları unvanları konuşalım.

ALİM İŞİK (Kütahya) – 10 adet daire başkanı getiriyorsunuz. Yani, böyle bir kanunda, diğerlerini niye getiriyoruz bilmiyorum, daire başkanı 10 adet. Şimdi, yani Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat Kanunu'nu değiştirecek kadar, bu kadar ihtiyaç varsa bugüne kadar niye beklendi o zaman?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bizim yaptığımız düzenlemeler çerçevesinde, son iki ayda yapılan düzenlemeler çerçevesinde ortaya çıkan ihtiyaçtır. Aynen cihaz ihtiyacı gibi, aynen... Bakın, şu anda tüm gümrüklerde merkezden izlenecek görüntü sisteminin oluşturulmasını zorunlu olarak getiriyoruz şu anda, onun çalışmaları yapılıyor. Onları merkezden izleyecek operatörlere ihtiyaç var. Yeni merkezler kuruyoruz burada, onları okuyacak...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bir dakika. Sizinle özel konuşmamızda, bu tasarıya sahip çıkmak kaydıyla kısmen dedik ki: “Birkaç madde...” “Hayır.” dediniz, “O zaman destek olalım.” dedik. Ama şimdi bu tasarının dışında bu gelen önergelerle, her maddede yeni önergeyle, hele hele böyle 3 bin kişiye varacak kadar kadro öngören bir düzenlemede lütfen bizi buna ortak etmeyin.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, Sayın Işık, eğer öyle diyorsanız çekeriz biz bu...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bunları çekelim. Genel Kurulda getirin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 93

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu önergeyi çekeriz ama bakın, burada açıkça söylüyorum, ne amaçla yaptığımızı anlatmaya çalışıyorum, söylüyorum, “İhtiyacımız var buna.” diyorum, “Önemli düzenlemeler yapıyoruz.” diyorum.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bir an önce çıksın diye lütfen şu çatıyı bozmayalım. Sayın Genel Başkan -gitti herhâlde- Palandöken de, bu hassasiyeti belirtince biz sesimizi çıkarmayalım dedik ama şimdi yani burada 2.500 kadroyu böyle bir Komisyonunda gece yarısı, saat üçten sonra getirerek bir önergeyle geçirmek içinize sınıyorsa, vicdanınız kaldırıyorsa ben hiçbir söz söylemeyeceğim. Bunu, gidelim, Genel Kurulda ikna edin.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Sayın Işık, şu anda çekebiliriz ama bakın, “İhtiyacımız var.” diyorum.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Olabilir ama bu gece, bu saatte bu olmaması lazım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Önemli şeyler söylüyorum ve “Bunları yapmamız gerekir.” diyorum. Bu hepimizin sorunu.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bunu bize baştan söylemediniz, maddelerin değiştiğini. Bakın, her maddede önerge geliyor Sayın Bakanım yani biz buna... Tamam, teknik olanlara amenna, üçü beş yapalım ama şimdi bu çok köklü bir değişiklik yani. Böyle bir önergeyle gerçekten bu Komisyonun ahengini bu şekilde devam ettireceksek bilemiyorum yani. Bunu detaylı sormadan, danışmadan buna nasıl biz ortak olabilelim şu anda. Katılıyorum, ihtiyacınız olabilir ama bunun yeri bu gece, bu saatte burada olmaması gerekir diye düşünüyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Sayın Işık, sadece yanlış bir algı oluşması düşüncesiyle şey yapıyorum ama bizim gerçekten çalışmamızı etkileyecek bu, biriktirecek.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, katılıyorum ama bu şekilde gerçekten bunun altına imza atamayız.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Peki, Genel Kurulda o zaman bunu konuşuruz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Siz de bunun altında... Yarın basın size mikrofon tuttuğu zaman “2.500 kadroyu nasıl alıyorsunuz? Bu Maliye Bakanı 300 tane gıda mühendisini, öğretmeni atamada cimri davranırken ne oldu da 2.500 kadroyu bir anda verdiler?” demeyecekler mi size? Gözünüzü seveyim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Ben de izah edeceğim Sayın Işık, burada izah etmeye çalıştığım gibi izah edeceğim. Hepsinin tek tek yeri var, hepsinin gerekçesi var ama buna rağmen...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Buraya koymayalım. Genel Kurulda, başka bir yerde bulun yolunu ama burada yapmayın bunu, bu ahengi bozmayalım.

BAŞKAN – Sayın Işık, uygun mu? Sayın Bakanım, Sayın Susam ve Işık’ın isteği doğrultusunda bunu Genel Kurulda getirseniz, izahatını da yapsanız olur mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Çektik Sayın Başkanım, çektik.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Biz size burada getirin demiyoruz, bu kanunda...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Burada bunu koymayalım. Başka bir yerde mutlaka kadroyla ilgili başka düzenleme, başka bakanlıkların da talebi olacak.

BAŞKAN – Sayın Susam, şurada, burada koyalım meselesi değil. Hocam böyle feveran edince, şimdi çekelim, Genel Kurulda hem izahatını yapsın hem de...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Bunu bir yere koymamız gerekiyor, bunu çıkarmamız gerekiyor. Gümrüklerdeki bu dönüşümü...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım yani...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Ben de kayıtlara geçmesi için özellikle söylüyorum. Tamam yani çekiyoruz fakat bu dönüşümün gerçekleşmesi için bunlara ihtiyacımız var ve bunların olmaması bu süreci geciktirecektir. Açıkça söylüyorum: Bütün hepsini tek tek nereye tahsis edeceğimizi de sizinle paylaşırım, paylaşıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Genel Kurula gelene kadar, Sayın Işık olsun, vekillerimiz olsun, Sayın Susam olsun, nerelere kullanılabacağını da detaylı bir şekilde bir başka toplantımızda da, Komisyon harici bir istişare edersek. Çünkü, bizim Komisyon üyelerimiz, Hükümetimizin, vatandaşımızın lehine olan hiçbir şeye karşı gelmediler. Allah kendilerinden razı olsun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Bunların hepsi ayrıca Eylem Planı’nda da hedef olarak belirtiliyor ve takvimi var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama milletin yararına olup da sizin oy vermedikleriniz oldu.

BAŞKAN – Bu eksiklerimiz için de özür dileriz.

Sayın Bakanım, o zaman mümkünse Alim Hocamı kırmayalım, Sayın Susam’ı kırmayalım, mümkünse çekelim.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, bizi kırma, kırmama meselesi değil. Yani bunun bir sorumluluğu var yani bu işin vebali de var. Yani, ben şimdi nereye ne kadar olacağını bilmeden nasıl bu işe ortak olayım? Sizlerde aynı şekilde yani.

BAŞKAN – Sayın Bakanımız bunu bize bu toplantıdan sonra müsait bir toplantıda, bir sunumda izah ederse aşağıya, Genel Kurula geldiğinde de inşallah uygun bir şekilde bunu izah edip ekleyebiliriz diye düşünüyorum. Tamam mı?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Ben de önergeyle ilgili...

BAŞKAN – Evet Sayın Öztürk.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Önerge sebebiyle maddeyle ilgili bir iki düşüncemi söylemek istiyorum.

12’nci maddenin (1)’inci fıkrasında esnaf ve sanatkârlara bir aşama kat ediyor. Yeterli olmayabilir. Şöyle: Biliyorum, bazı esnaf ve sanatkârlar var, bedeli yüksek bile verse buralara, bu tip yerlere giremiyorlardı. Dolayısıyla, burada bu tip rekabet edebilecek esnaf ve sanatkârlarımız var, bunlara bir imkân tanıyor. On gün düşük bir süreydi ama bir önergede, biraz sonra Mehmet Erdoğan arkadaşımızın verdiği önergede bunun yirmi güne çıkarıldığını... Bu da makul bir süre. Otuz da olabilir ama herhâlde ticari kayıplardan dolayı oluşmuş. İkincisi, bu alışveriş merkezlerinde yine kültürel ve sanatsal değeri kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin icralarıyla ilgili bir alanın açılması. Burada yine o önergede de gördüm yani bunun binde 2’den binde 3’e çıkarılması. Yani, biraz daha farklı olabilirdi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 94

ama bu da yine bir kabul ve bunu da olumlu görüyorum. Yine, coğrafi işaretle tescil edilmiş ürünlerin sergilenmesinin de bu maddede yer alması da yine bu yöresel ürünlerin tanıtımı anlamında en azından güzel bir aşama olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Niye katılmıyorsunuz Sayın Bakan?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Çünkü, belli bir süre için de olsa rayiç bedelin altında böyle bir düzenleme yapmak...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Madem esnafa kıyak yapıyorsunuz...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, şöyle: O zaman, bu düzenlemeyi yaptığımız zaman bunun karşılığının ilgili tarafa ödenmesi gerekir, tazmin edilmesi gerekir ve bunu da ödeyecek olan devlettir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hesabını yaparken ona göre düzenleyin.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Yani, dolayısıyla, bizim onu tek taraflı bir kararla alışveriş merkezine ya da zincir mağazaya, neyse, “Bunu sen karşılayacaksın, aradaki farkı sen karşılayacaksın.” deme imkânımız yok, bu doğru değil, hukuken de doğru değil. O zaman devletin karşılaması gerekir. Böyle bir planlanmış kaynağımız da yok Sayın Susam. Bu nedenle katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 12. Maddesinin 2. Fıkrasında bulunan “binde iki” ibaresinin “binde beş” olarak “dörtte birinden” ibaresinin “onda birinden” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerle kültürel veya sanatsal mesleklerin canlandırılması amacıyla onlara ayrılan mekânın artması ve onlardan tahsil edilecek ücretin düşürülmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 12. Maddesinin 3. Fıkrasında bulunan “yüzde biri” ibaresinin “yüzde beşi” olarak değiştirilmesini ve fıkradaki son cümlelerin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Perakende işletmeler, öncelikle bulundukları yörenin üreticilerine fayda sağlamalıdır. Bu amaçla yöresel ürünlere ayrılan yerin artırılması, perakende işletmenin yöresel ürünleri mutlaka bulundurmasının önü açılmak istenmiştir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Böyle bir şeyimizi kabul etmiyorsunuz. Ya, bir tane madde değiştirin, nezaketen şu toplum için bu kadar şey yapıyoruz, bir tane madde değiştirin.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Şey değişti ya.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Neyi değiştirdiniz ya? Boş verin.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Susam, maddelere gelen saldırılara göğüs geriyoruz.

BAŞKAN – Ama, en son, Alim Hocam “Çekin.” dedi, çektik.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Daha AVM’lere katkı koyacak, discount mağazaların işine gelecek madde değişiklikleri yapıyorsunuz. Bir tane yararlı bir şey daha koymadınız üzerine, bir tane tuğla koymadınız.

BAŞKAN – Sayın Susam, teşekkür ediyorum.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısının 12 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin aşağıdaki şekilde, ikinci fıkrasındaki “binde ikisi” ibaresinin “binde üçü” şeklinde, üçüncü fıkrasındaki “zincir mağazalarda” ibaresinin “zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmelerde” şeklinde ve “il müdürlüklerince belirlenen yöresel ürünlerin” ibaresinin “il müdürlüklerince belirlenen hızlı tüketim malı niteliği taşıyan yöresel ürünlerin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 95

"Bu yerler; esnaf ve sanatkâr işletmecilerinden yeteri kadar talep olmaması veya boşalan yerlerin duyuru tarihinden itibaren yirmi gün içinde doldurulamaması hâlinde, diğer talep sahiplerine de kiralanabilir."

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Böylece onu da aldınız elinden.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarının söz konusu maddesinde yapılan değişikliklerle; uygulanabilirliği artırmak amacıyla maddedeki oransal ve rakamsal değerlerde değişiklik yapılması, zincir mağaza tanımında yapılan değişiklikle bayi işletme ve özel yetkili işletmelerin de kapsama alınmasına yönelik gerekli redaksiyonun yapılması ve raf tahsisi yapılacak yöresel ürünlerin güdülen amaca uygun şekilde nitelendirilmesi öngörülmektedir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Böylece, talebi olmayınca onu da aldınız. Hayırlı uğurlu olsun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yirmi güne çıkarılıyor tam tersine, Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yirmi günde cevap vermediler başvurana, cevap vermemeyi nasıl şey yapacaksınız? Vermiyor cevap, almak istemiyor, kim belirleyecek? Hangi kuralla belirleyeceksiniz? Kandırmayalım birbirimizi arkadaşlar, oyun oynuyoruz burada.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyoruz çünkü iyileştirme her iki durumda da söz konusu Sayın Başkanım. Binde 2'sini binde 3'e çıkarıyoruz, on gün süreyi de yirmi güne çıkarıyoruz. Dolayısıyla, olumlu bir düzenleme.

Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

Çalışma saatleri

MADDE 13- (1) Mesleğe, mevsime ve turizme özgü şartlar ve benzeri hususlar gözetilerek perakende işletmelerin bir kısmının veya tamamının çalışma saatleri, meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine yetkili idarenin görüşü alınmak suretiyle vali tarafından belirlenebilir. Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin çalışma saatlerinin belirlenmesinde, meslek kuruluşunca ilgili esnaf ve sanatkâr odasının görüşü alınır.

(2) Üst meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine, faaliyet kollarına göre perakende işletmelerin çalışma saatlerinin bölge veya ülke düzeyinde belirlenmesine Bakanlık yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen Sayın Mete.

Buyurun.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Başkan, burada aslında yöresine göre turizme uygun, şeye göre... Çünkü, AVM'ler bir yerde de ihracat deposudur, turizm deposudur birçok sınır illerimizde. Hatta, sınır değil -biraz önce söylendiği gibi, Sayın Bakanım zannederim söyledi- Trabzon'un bile AVM'si yoğunlukla turizme açıktır. Dolayısıyla, başlangıç kısmını aynen tasvip ediyoruz ama "işletmelerin bir kısmının veya tamamının" lafı bence orada eşitsizlik ve haksız rekabete yol açabilecek bir durumdur. "İşletmelerin çalışma saatleri" diyerek onu yapmak daha doğru olur, bir kısmının veya tamamının...

Bir ikincisi de yani burada madde ancak böyle düzenlenebiliyor ama bazen iller arasındaki farklı uygulama da sıkıntı yaratabilecek duruma gelecektir. Bir ilin dinamikleri, valisi bir karar alacak "Çalışmayın." diyecek, öbürü "Çok çalışın." diyecek. O sıkıntılar da sonuçta Bakanlığa kadar intikal edebilir, daha geç saatlere kadar çalışmalar olabilir. Onun şeylerini, aslında, belli bir yere kadar koymak lazım ama yazılabilecek kısmı da bu. "Bir kısmının veya tamamının" sözü çıkartılıp gerisi kaldığı takdirde biz Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak bunu tasvip ediyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Barış Bey.

TÜSİAD TEMSİLCİSİ BARIŞ URHAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mevcut kanun ve yönetmelikler kapsamın da çalışma saatlerinin zaten düzenlenmiş olduğu ve ek düzenlemelerin de istihdam üzerinde olumsuz etkilerinin olabileceği doğrultusundaki görüşümüz sebebiyle maddenin tasarıdan çıkarılması yönünde bir görüşümüz var.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Alim Işık Vekilim, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, bu madde gerçekten küçük esnaf ve sanatkârın korunması ve desteklenmesi adına üzerinde ciddi anlamda düşünülmesi ve ona göre karar verilmesi gereken bir maddedir. Hangi günde kapatmak istiyorsa kararı yine onlar versin, yetkili kurullar mı, vali mi verecek, Bakanlık mı düzenleyecek; haftada bir gün veya resmî tatil günlerinde kapalı olmak kaydıyla.

Yine, o yerleşim birimindeki AVM'lerin sayısı da dikkate alınmak üzere, tamamı kapatılsın demiyoruz ama bunlar bir nöbetleşe sistem içerisinde haftanın günlerinden bir gün kapatılmak kaydıyla ve en geç 22.00'yi aşmamak üzere bir üst sınır koymak kaydıyla bu düzenlemeyi valilik veya diğer üst kurulların teklifiyle yeniden bir gözden geçirmekte yarar olduğunu düşünüyoruz. Bu hâliyle hiçbir yararı yoktur, yarın size soracaklardır. Size gittiğiniz yerde iktidar partisi olarak diyecekler ki: "Buradan bize ne çıkardınız, ne getiriyorsunuz?" Arkadaşım söyledi, zaten mevzuatta çalışma saatlerini belediye veya ilgili yerler düzenliyor. Yani bu hâliyle ne getiriyoruz Allah aşkına? Bir şey getirmiyorsak yazmayın o zaman bunu. Katılıyorum ben TÜSİAD'ın görüşüne, bu hâliyle bu bir şey getirmiyor ki.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Tam tersine yetki karmaşası.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 96

ALİM İŞİK (Kütahya) – Tam tersine valilerin eline bir koz daha veriyorsunuz. Valilerin şu anda esnafların boğazını nasıl sıkıttığını siz de çok iyi biliyorsunuz. Eğer iktidarın aleyhinde bir demeci varsa bir esnafın direkt vali yakasına yapışıyor Sayın Başkanım, etmeyin eylemeyin yani artık bu kadar bu memleketi birilerinin emrine sokmak zorunda değiliz biz, biz kanun yapıcıysak gelin bunu tarafsızca düzenleyelim diyorum, ben bu şekliyle yer almasının bu tasarıda küçük esnafı ve sanatkârı daha da kötüye götüreceğini düşünüyorum. Valilerin talimatıyla birçok küçük esnaf, göreceksiniz bu memlekette kan ağlayacak, artık ölecek. Siz göreceksiniz, bu şekliyle olmaz. Yani eğer siz burada küçük esnaf ve sanatkârı koruyamayacaksanız açık açık şunu söyleyelim: Biz yukarıdaki birkaç grubun etkisiyle sadece onların istediğini burada çıkarmak zorundaysak ben şahsen kendi adıma, bu milletin bir milletvekili olarak, bu vebale ortak olmam.

Teşekkür ediyorum.

Ben başka bir şey demeyeceğim.

BAŞKAN – Sağ olun Hocam.

Sayın Mustafa Öztürk...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu da tasarının bence de önemli maddelerinden bir tanesi. Esnaf ve sanatkârlarımızın korunmasının önemli olduğunu söylüyoruz. Umut ediyorum ki, yani esnaf ve sanatkârlarımızın çalışma saatlerinin belirlenmesinde bu kuruluşların görüşü alınarak valiler tarafından bu beklentiler doğrultusunda değerlendirilecektir. Ben tam tersinden bakmıyorum, biraz olumlu taraftan bakıyorum. Umut ediyorum ki, yani bu beklentiler doğrultusunda bu çalışmalarla olumlu bir sonuç çıkar. Bu tasarının önemli maddelerinden bir tanesi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Evet, söz isteyen...

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Yine TAMPF ve Birleşmiş Markalar Derneğinin hukuk danışmanı olarak söz alıyorum.

Bu maddeye aslında hiç gerek yok. Neden? Çünkü gerek esnafı gerek perakende sektöründe çalışan tüm personeli koruyacak bir İş Kanunu vardır yürürlükte bulunan ve İş Kanunu perakende sektörünün ve esnaf ve sanatkârların sektörünün dinamiklerine çok uygun bir yapılanma düzenlemiştir. 4 tip çalışma usulü vardır: Tam zamanlı çalışma, kısmi süreli çalışma, fazla süreli çalışma, çağrı üzerine çalışma. İşveren bu 4 tip çalışma modelinden dilediğini işçisiyle birlikte akdettiği sözleşmede kararlaştırabilir ve İş Kanunu'ndaki tüm hükümler çalışmaları üst düzeyde korumaktadır. Dolayısıyla daha üst olan bir kanun varken böyle bir maddenin bulunmasına gerek olmadığı inancındayız. Biz de TUSİAD'ın görüşüne katılıyor ve madde metninin tasarıdan çıkartılmasını değerlendirmelerinize sunuyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Susam...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, bu kanunun bu maddesinde konuşan arkadaşlarımdan Sayın Öztürk'e bir şey sormak istiyorum.

Bugün gazetelerde boy boy, bir gün kapatılacağı konusunda son dakikada verdiğiniz önergeyle manşetsiniz.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Önerge yok, teklif var yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Teklif var.

Manşetsiniz. Diyorsunuz ki: "Kapatılıyor, şey yapılıyor."

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Problem yok, teklifin içeriğinde...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir dakika, dinle ya.

Şimdi, siyah pazar bilmem neler çıktı. Şimdi, ben senden şurada şunu beklerdim: Bugün bu maddede bir gün kapatılmanın önergesini vermeyi bekliyorum ben senden şimdi. Madem gazetelere çıkıp söylüyorsun, bu kanunla ilgili olarak teklifin de var. Şimdi de bununla ilgili hiçbir şey vermiyorsun. Bunda bir samimiyet nerede? Nasıl olacak bu? Böyle bir şey olur mu? Yani biz burada... Şey mi oynuyorsunuz, hem iktidarı hem muhalefeti siz mi yapacaksınız? Bırakın da muhalefeti biz yapalım bari ya. Hem iktidar hem muhalefetsiniz. Gazeteye çıkıp muhalefet yapıyorsunuz, buraya gelip iktidarcılık oynuyorsunuz. Öyle dalga yok, olmaz öyle şey. Burada samimi olacağız bu konuda, kimseyi kandırmaya çalışmayacağız. Senin önergenle benim önergemın birçok maddesi aynı aşağı yukarı. Bir tane maddesinde destek görmedim ya, böyle bir şey olur mu?

Şimdi, arkadaşlar, biz burada şunu istiyoruz.

Bir: Bu işe valiler burnunu sokmasın kardeşim, vali olmaz. Kentlerde bu işi bunca yıldır yapan yerel yönetimlerdir, belediyelerdir. Çalışma saatlerinin bu işini veren bugüne kadar belediyeler. Niye valilere veriyorsunuz şimdi? Neden valilere veriyorsunuz, ne ihtiyaç duyduğunuz da valiler oldu? Vali ne anlar kentin dükkânının hangi saatte açılıp hangi saatte kapatılacağından. Bir kere bu yanlış bir. Yani böyle bir anlayış olmaz, bir.

İki: Haftada bir gün kapatılmalı arkadaş, hangi günü seçiyorsanız, hangi günü seçiyorlarsa. Haftada bir gün kapatmak zorunludur. Bu işin demokrasisinde vardır. Az önce Mustafa Bey konuşma yaptı "Ben Avrupa'yı inceledim, 14 ülkenin 10'unda bir gün kapatılıyor." Dedi, değil mi?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Tabii, ya ben onu söyleyeceğim şimdi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Niye arkadaş o zaman 14 Avrupa ülkesinin 10'unda haftanın bir günü kapalıysa bu işler neden biz kapatmayı burada görüşmüyoruz şimdi, konuşmuyoruz? Çalışma saatleri, bunları dedik, bunları dediysek, bunlar konuşulduysa şimdi niye konuşmuyoruz, niye sahip çıkmıyoruz bunlara? Sayın Bakanım, niye sahip çıkmıyorsunuz bir gün dinlenmeye? Neden bu konuda bir adım atmıyorsunuz? Böyle bir şey olur mu ya, bir gün kapatılsın. Bakın, ben size anlatayım, yaşadıklarımdan, bu böyle bırakıldığı zaman şey oluyor. Bana geldi berberler, dediler ki...

BAŞKAN – Sayın Susam, biraz sakinleşmen için bir hatırlatma yapsam.

Burada "belirlenebilir" diyor. Belki de o ilin valisi sizin gibi düşünecek, bir gün de kapatabilecek diye bir şey...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 97

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben valilerin nasıl düşündüğünü son dönemde çok iyi görüyorum. Size sizi üzücü bir fotoğraf anlatayım madem sohbet ediyoruz...

BAŞKAN – Şu anda sizde vekil olan vali de var, diyelim öyle bir valiye çattık, haftanın beş günü kapatır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Anlatayım bak ben size.

Geçen gün bir fotoğraf gördüm, bir ilçemizin belediye başkanının masasına bir iktidar partisi milletvekili oturmuş, yanına da belediye başkanı oturmuş, ön koltuğa da vali, kaymakam, bu tarafta il başkanı, yanında milletvekili. Ne diyorsun ya! Valiler kalmadı, devlet valisi kalmadı. Bırakın bana bu işleri, samimiyetle konuşalım. Bu fotoğraf -size burada şey olmasın diye söylemiyorum- elimde var, gösteririm. Devlet protokolünde milletvekiliyle valinin ne düzeyde olduğunu hepimiz yaşıyoruz, biliyoruz. Şimdi, onun için valilere vermeyin. Bu iş yerel yönetimlerin işidir.

İki: Bir gün kapatın. Bu kanunun en önemli noktalarından bir tanesi bu. Bu kapatmayı herkes açısından, çalışan açısından, çalıştıran açısından, ülkesi açısından, az önce Metin Külünk'ün dediği gibi, ya tapınak şeyi hâline getirmeyin, sosyal açıdan, kültürel açıdan, geleneklerimiz açısından, göreneklerimiz açısından bir gün en azından bu kapatmayı yapın. Bunları yapmıyorsanız bu kanunu niye getirdiniz bizim önümüze. Hiçbir şey yapmıyorsunuz. Yazıyorsunuz, konuşuyorsunuz, önerge veriyorsunuz, ondan sonra da burada elinizi kaldırıp verdiğiniz kanun teklifine dahi sahip çıkmıyorsunuz. Böyle bir şey olmaz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Susam.

Evet Sayın Mustafa Öztürk.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, bir şeyi izah edeyim. Ben teklifimin arkasındayım, problem yok. İyi bir çalışma yaptığımı düşünüyorum, iki sene uygun bir çalışma yaptık. Fakat, bu tartışılır, zaten teklifler komisyona gelir, Genel Kurula gelir ve tartışılır. Yani, problem değil. Yani burada tartışıyoruz. Mesela, evet, belki veriliş süresinde bir frekans kayması olabilir ama benim hazırladığım teklif, bu kanun tasarısı gelmeden önce yaptığım bir çalışma idi. Dolayısıyla orada bir düzenleme yoktu. Şu anda Hükümetimizin getirdiği tasarıda bunun bir düzenlemesi var. Yeterli mi? Ben yeterli görmüyorum, açıkça söylüyorum. Daha iyi olabilir. Sektör temsilcilerinin itirazları var. Sayın Bakanımız da açıkladı sabahki sunumda. Yani, umut ediyorum ki, tekrar söylüyorum, esnaf ve sanatkârları koruyacak şekilde valilerimiz yapacakları araştırmada objektif davranacaklar, ne sektöre zarar verecekler ne de esnaf ve sanatkârların önünü kapatacaklardır diye düşünüyorum. Yani, bunlar benim araştırmalarım. Siz de biliyorsunuz, burada Avrupa ülkeleri, evet, bazı örnekler var, onları da okudum, tekrar okuyorum, bazı ülkelerde açık, bazı ülkelerde pazar günü kapalı ama bazı yerlerde de haftanın bir günü kapalı yani çalışma sürelerini vermişler. Amerika'da tamamen serbest, tamamen sektörün gidişatına bırakmışlar, rekabeti ona göre ayarlamışlar. Bunlar çok farklı uygulamalar. Yani, kararı şu Komisyon verecek ve Genel Kurul verecek. Ben şahsen burada yeterli görmüyorum ama bir adım da olsa bir iyileşme, bir olumlu beklentim var. Dolayısıyla, ben teklifimin arkasındayım, benim açımdan sıkıntı yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O zaman bizim önergemizi destekleyeceksiniz.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Çekimser kalayım bari.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, sana yakışan bu. Öyle mesaj vermek yok Bursa'ya. Gazetelerde mesaj veriyorsunuz...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yok, onu hiç düşünmedim. Hayatımda hiç mesaj vermek için uğraşmadım. Yani, bu ciddi bir çalışmadır, güzel bir çalışmadır, alınacak şeyleri vardır. Nitekim, sabah da söyledim, bu tasarı 1'inci maddesinden son maddesine kadar esnaf ve sanatkârları destekleyecek, bir boşluğu dolduracak, olumlu adımlar atan bir tasarıdır. Yeterli değildir, sektörün bütün beklentilerini karşılamıyor. İşte görüyorsunuz. Yani, bu maddenin çıkarılmasını istiyor arkadaşlarımız, TÜSİAD istiyor ama ben şahsen bu maddenin kalmasını istiyorum.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı kanun tasarısının 13. Maddesinin genel başlığının çalışma günleri ve saatleri olarak değiştirilmesini, 1. Fıkrasında bulunan “yetkili idarenin görüşü alınmak suretiyle vali tarafından belirlenebilir” ibaresinin “yetkili idare tarafından belirlenir.” olarak değiştirilmesini, fıkranın sonuna alışveriş merkezleri, büyük mağazalar ve zincir mağazalar haftada bir gün, dini bayramlarda ilk iki gün ve yılın son günü kapalı olur” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Kenti yöneten belediyelerin, işletmelerin çalışma saatlerini belirlemesi en doğru yaklaşım olacaktır. Belediye başkanları kentlerin ticari dengesine göre organize perakende şirketleri ile esnaf ve tacirlerin işletmelerin çalışma saatlerini belirlemesi esas olmalıdır.

Diğer yandan, Anayasa'nın amir 173. Maddesi uyarınca esnaf ve sanatkârları korumak amacıyla organize perakende şirketlerinin haftada bir gün, bayramlarda ve yılbaşında kapalı olması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Bir de Alim Işık...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Arkadaşlar çekimser kaldı Başkanım.

BAŞKAN – Osman Bey, bir daha oylayayım.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Tabii, tabii, bir daha oylayın.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Buyurun Sayın Külünk.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 98

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Şimdi, Sayın Susam, siyasetin çok güzel, ince bir ayarını çekmek istiyor. Öncelikle, bir kere ince zekâsından dolayı teşekkür ederim ama öbür taraftan, biz bir siyasal hareket mensubuyuz. Ben düşündüklerimin hepsinde samimiyim ama benim bir inanmışlığım ve örgütsel disiplinin var. Ben bir siyasi harekette inanmış bir adamım, düşüncelerimi söylerim, bu konuda yüksek sesle de söylüyorum ama benim de burada bir disiplinin gereği olarak ne yapmam gerekiyorsa onu yaparım. Dolayısıyla, burada bu Hükümet benim Hükümetim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Yani, siyasal hareket olarak benim Hükümetim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hükümetler siyasal olmaz.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Olurlar olurlar. Dolayısıyla, o anlamdaki çizgimin doğruluğundan tereddüttüm yok ama konuya dair düşüncelerimi de söylüyorum. Bizde bir gelenek vardır, istişare edilir, istişarede herkes kanaatini ifade eder, kanaatin sonucunda verilmiş karara herkes riayet eder. Bu bir disiplindir. Burada ben aynısını yapıyorum. Evet, tartışılması gerektiğini de söylüyorum. Hatta söylerim ama ben kendi inanmışlığım, disiplininin de gereğini yerine getiririm ama size de ince siyasi zekânızdan dolayı da teşekkür ederim.

Gecenin bu vaktinde bu kadar.

BAŞKAN – Diğer...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben Mustafa Bey’in oyunun rengi öğrenmek istiyorum, ret mi çekimser mi?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Ben açıkça söylüyorum. Ben çekimser kaldım ama şunun için çekimser kaldığımı söylüyorum: Şu maddeyi olumlu bir gelişme olduğu için destekliyorum. Yani, benim verdiğim teklifin bir ara bulucusu olarak görüyorum, esnaf ve sanatkarlarımızın görüşü alınarak valiliklerin... Önümüzdeki dönemde bu beklentileri karşılayacak türde bir çalışma yapmak arzusundayım. Bu kadar. Çünkü, sizin önerenizde katılmadığım taraflar var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sen önerge ver, biz sana katılalım madem.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Ben vermem işte Metin Bey söyledi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sen önerge ben sana katılacağım.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Biz Hükümetimizin tasarısı üzerinden gidiyoruz. Dolayısıyla, önerge verilirse tartışırım, problem değil.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Alim Hocamın bir önergesi var onu okutuyorum, işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı kanun tasarısının 13. maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Alim Işık

Kütahya

BAŞKAN – Hocam gerekçe mi, konuşacak mısınız?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Önerge üzerinde konuşacağım.

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii bir birimize karşı önce hepimizin samimi olduğundan en ufak, zerre kadar şüphem yok. Şimdi, bu kanun teklifine de bakıyorum ben, hemen hemen hepsinde bu açılış ve kapanış saatleriyle ilgili benzer düzenlemeler var. Ancak, Sayın Mustafa Öztürk’ün tüm bu tasarı hazırlandıktan ve Meclis gündemine geldikten sonra elimize geçen kendi teklifinde, eğer diğer arkadaşlarımızın da tekliflerine benzer şekilde, hatta daha da ileri giderek, örneğin “Çalışma günlerinde saat 10.30’da açılacak olan büyük mağazalar cumartesi hariç, pazar günü ve resmî tatil günleri tamamen, diğer günlerde ise 20.30’dan itibaren müşteri trafiğine kapalıdır.” şeklindeki bir ibareye karşılık, eğer burada, kendi teklifinin arkasında gerçekten durmaktan imtina ediyorsa bunu kendi vicdanına bırakıyorum. “Benim önerdiğim bu şekliyle en azından açıktır, valinin veya bir başkasının alacağı kararın ne olduğunu bilmediğim diğer düzenlemeye karşılık bunun oraya konmasını teklif ediyorum.” şeklinde bir önergesini gerçekten ben bekliyordum.

Değerli arkadaşlar, eğer sayın valinin o kadar iş yükü altında bir iş yerinin açılış kapanış saatiyle ilgili çok doğru karar verebileceğine inanıyorsanız...

BAŞKAN – Bunu toplu mu verirler, tek tek mi? Tek tek vermezler. Yani, oradaki şehirle ilgili vermezler mi? Komple mi verirler?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sektörlere göre değiştirebilirler. Yani, sonuçta sayın valiye veriyorsunuz yetkiyi artık. Vali diyor ki: “Ben gıda maddeleri satanları dokuzda kapatıyorum veya onda açtırıyorum, ötekini on ikiye kadar.” onu diyecektir. Yani, değişik gerekçeler olabilir. Zaten şu anda iş yerlerinin düzenlenmesiyle ilgili yürürlükte olan bir mevzuat var. Hukukçu arkadaşlar söylediler, TÜSIAD söyledi. Gelin, burada bari bir kargaşa yaratmayın. Hiç olmazsa mevcut mevzuat yürürlükteyken bu şekli devam etsin. Onun için önergemiz o maddenin tasarısı metninden çıkartılmasını amaçlamaktadır.

Karar sizlerindir, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Işık.

Buyurun Sayın Mustafa Öztürk.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Şimdi, Alim Hocam gitmiş. Tekrar söylüyorum: Benim bu çalışmam bir buçuk iki sene öncesine dayanan bir çalışmadır. Orada değişik ülkeleri incelediğimi söylüyorum. Teklifleri de inceledim. Burada bir düzenleme yoktu, bu tasarı bir düzenleme getiriyor. Yeterli değil, tekrar söylüyorum. İnşallah, sektörün beklentileri doğrultusunda bir düzenleme yapılır. Bu zaman farkından dolayı böyle bir algı oluşuyor. Hükümetimizin bu tasarısının bir başlangıç açısından, kuralların konulması, çerçevenin çizilmesi açısından bir boşluğu doldurduğuna inanıyorum. Benim açımdan da verdiğim teklif bu çalışmaların sonucunda ortaya çıkan bir husustur. İnanıyorum ki bu madde olumlu bir sonuç getirir yani benim bütün arzum bu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 99

Çalışma süreleri hem esnaf ve sanatkârlarımızın hem alışveriş merkezindeki çalışanların hem de alışveriş merkezi yatırımcılarının memnun olacağı bir noktaya gelir. Bundan da mutluluk duyarım. Yani ne kimseye zarar verme noktamız var ne de kimsenin mağdur olması noktasında bir isteğimiz var.

Benim verdiğim teklifle bu tasarı arasındaki bir zamanla şeyi. Ben çok önce hazırladım bu teklifi, çalıştık. Dolayısıyla böyle bir husus var. Bunu tekrar düzeltmeyi... Alim Hocam, ben samimiyim. Yani bizim siyaseten bir şov yapma veya farklı düşünme şeyimiz yok. Bu bir çalışmadır, örnektir. Şu anda tasarı üzerinden gidiyoruz. Teklifler de burada birleştirildi. İnşallah idare gerekli açılımları yapar.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim; sabahın dördünde ben de bir şahitlik yapmak istiyorum.

Mustafa Bey, Sayın Mustafa Öztürk bizim kâtip üyemiz, divan üyemiz. Sayın Susam ve Osman Bey'in de bana inanacağını düşünüyorum, Alim Hocam burada yok ama diğer misafirlerimizin de duymasını istiyorum. Bunun üzerinden devamlı Mustafa Bey'e soru geliyor. Komisyon Başkanı olarak ben şahidim. Bu hazırlığı iki yıl önce vardı ve benim haberim vardı. Ben bu konuda şahitlik yapmak istiyorum.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) - Arkadaşlarımız da şahit aslında.

BAŞKAN – Bilginiz olsun.

Mustafa Bey bunu gerçekten hazırlamıştı. Tarihten dolayı bazı eleştiriler geldi, onu bir paylaşmak istedim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Madem hazırladı, hazırladığı kanun teklifini savunsun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Savunuyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Son dakikada yaptı diye bir şey demiyoruz ama bir dakika. Yani, bakın, bizim 2011 yılında bu Meclise verdiğimiz kanun teklifinin aynısını koyacaksınız ortaya, çıkacaksınız dün gazetelerde söyleyeceksiniz, bugün burada bunun bir tanesini söyleyeceksiniz.

BAŞKAN – Mustafa Bey çıkmadı ya.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Bakın, gazetede benim teklifimin içeriği alındı. Bana sorulduğu zaman farklı uygulamalar olduğunu, dolayısıyla Hükûmetimizin verdiği tasarımın esnaf ve sanatkârlarla ilgili, tedarikçiler ve üreticilerle ilgili bir açılım getirdiğini, benim verdiğim teklifle sadece 2 maddede farklı kriterler oluştuğunu, değerlendirmeler oluştuğunu, bunun bir tanesinin çalışma şartları veya saatleri olduğunu yani gün de buna dâhil. Dolayısıyla burada bir açılım getirildiğini yani bunun olumlu bir gelişme olduğunu söyledim çalışma saatleri ve günleriyle ilgili. İşte, 13'üncü madde.

İkincisi “büyük mağazalar değerlendirme kurulu” var benim teklifimde. Burada kriterler var. Bu kriterler de 16'ncı maddede. Yine o maddede yazılarak Bakanlar Kuruluna verildiğini... Büyük mağazalar değerlendirme kurulunun şekli farklı olabilir ama Bakanlar Kuruluna verildiğini ve bu kriterlere uygun kriterler çıkacağını... İşte, o yazdığımız kriterler orada da sayılmış, zikredilmiş. Dolayısıyla bunun da benim tasarıma tezat değil yani bir açılım olduğunu, farklı bir yaklaşım tarzı olduğunu... Benim teklifimi yüzde yüz kapsıyor mu? Hayır, yüzde yüz kapsamıyor. Dolayısıyla burası zaten tartışma ortamı. Ben teklifimi bu manada geri de çekmiş değilim. Arkadaşlarımızın da imzası var ama bu konunun tartışılmasını istedik., tartıştık. Dolayısıyla yani öyle çifte standart gibi bir hadise de yok. Yani kimsenin etkisinde de kalma durumu yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tedarik ve Dağıtım Kooperatifleri ile Perakendeciler Konseyi

Tedarik ve dağıtım kooperatifleri

MADDE 14- (1) Esnaf ve sanatkâr işletmelerince satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla tedarik ve dağıtım kooperatifleri kurulabilir. Bu kooperatiflerin kuruluşu ve anasözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabidir.

(2) Kooperatif ortaklarının en az iki yıl kesintisiz olarak 5362 sayılı Kanuna tabi odalara kayıtlı olması şarttır. Bakanlık; bu kooperatiflerin ortaklık şartlarını, kuruluşunda aranacak asgari sermaye miktarını ve ortak sayısını belirlemeye, örnek anasözleşmelerini düzenlemeye, güvenli, açık ve istikrarlı bir şekilde faaliyet göstermelerine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

(3) 5362 sayılı Kanuna tabi esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu üyeleri, görev yaptıkları sürece, bu madde kapsamında kurulmuş olan kooperatiflerin yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakandan bir açıklama rica ediyorum.

Şimdi “Tedarik ve dağıtım kooperatifleri” ana başlıklı 14'üncü maddenin üç fıkrasını da okuduğumda şimdi kooperatif kurmaya bir engel var mı? Mesela bunu niye yazdınız buraya, onu öğrenmek istiyorum. Bu dediğiniz kooperatifi... Şu an Kooperatifler Kanunu'na göre bir engel var mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Genel kurallar çerçevesinde kurulabilir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Zaten gene bunu Kooperatifler Kanunu'na göre kuracaksınız, ayrı bir kanuna göre kurmayacaksınız.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, burada özel şartlar getiriliyor. Bakın, (2)'nci fıkra “Kooperatif ortaklarının en az iki yıl kesintisiz olarak 5362 sayılı Kanuna tabi odalara kayıtlı olması şarttır.” Şu anda genel kurallar çerçevesinde böyle bir durum yok, bir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İki kanun birbirine ters olamaz ki. Kooperatifler Kanunu'nu değiştirmedikçe sen bunu kuramazsın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 100

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu özeldir. Sayın Susam, bu kanundur. O da kanundur, bu da kanundur, özel kanundur.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hangi kanuna uyacağız?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Buna uyacaksınız. Neden? Özel kanundur, sonraki tarihli kanundur. Tartışmasız, özel düzenleme getiriliyor. Ayrıca, bunun dışında, özel şartlar, bununla ilgili, bu kooperatifle ilgili özel şartlar getirme yetkisi... Hem düzenleme görevi hem yetkisi veriliyor Maliye Bakanlığına. Bu konuda daha spesifik, daha özel düzenlemeler yapabilecek, amaca yönelik olarak genel düzenlemelerden ayırıyor, önemine binaen özel düzenleme getiriyor destek amaçlı. Olay budur Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Burada ne desteği veriyorsunuz? Bunu görmek istiyorum. Ben diyorum ki benim anlattığım olay şu: Şu an siz bunu yazmasanız da kooperatif kurup... İnsanlar tedarik kooperatifi kurarlar, üyelerine tedarik yaparlar. Buna bir engel var mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne engel var?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Burada, bakın, iki yıl kesintisiz odaya tabi olması, kayıtlı olması gerekiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır, karışamazsın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Karışıyoruz, kanunla karışıyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır. 5362 sayılı Kanun’u şey değil ki. Diyorum ki “Ben Türkiye Cumhuriyeti vatandaşsıyım, kooperatif kurma hakkım var.” Kurdum, tedarik yapıyorum. Size ne ya?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle Sayın Susam: Bakın, burada hem odaya üyelik açısından farklılık var hem de daha önemlisi, bununla ilgili Bakanlık özel düzenleme yapacak, özel kuralları koyacak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne yazıyorsunuz buraya?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle bakın: Ortaklık şartlarını, kuruluşunda aranacak asgari sermaye miktarını ve ortak sayısını... Çünkü optimal olması gerekiyor, sermayenin yeterli olması gerekiyor, gerçekten etkili bir şekilde bu kooperatifin hayata geçirilebilmesi gerekiyor. Diğerlerinden farklı, özel bir kooperatif mekanizması oluşturuluyor. Buna yönelik olarak, bunun için, bunu teşvik etmek amacıyla bunu sağlamak amacıyla... Dolayısıyla, genel kurallara göre böyle bir kooperatif kuramaz, böyle bir yetkisi yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Burada yazın o zaman, biz bu kooperatif kurmanın hangi faydası olacak; esnaf bu kooperatiften nasıl yararlanacak, bunun ana hatlarını koyun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, kooperatif ne için kurulursa, hangi amaç için kurulursa onun için kuruluyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, teşvik edecek, teşvik.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Özel yani buraya diğerlerinde olmayacak mesela sermaye şartı koyacağız belki, azaltılacak ya da çoğaltılacak. Yani, önemli olan onun çok verimli çalışmasını sağlamak amacıyla başka şartlar konulacak diğerlerinden farklı olarak ve takip edilecek yani sonuç alınıyor mu, alınmıyor mu? Dolayısıyla, burada özel bir düzenleme yetkisi alınıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Anladım da Sayın Bakan şunu soruyorum: Burada madem ayrı bir kooperatif kurup Bakanlık bu kooperatifin... Ki bu hâlâ tartışma konusudur, mevcut Kooperatifler Kanunu’yla bunun çelişmesini nasıl aşacağınızı çok merak ediyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aşıyoruz, bununla aşıyoruz zaten.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aşın bakalım, göreceğiz onu da. Ama, hangi teşviki vereceksiniz ki insanlar bu noktada tedarik kooperatifi kuracaklar da bundan dolayı onlar bir avantaj elde edecekler, ne desteği vereceksiniz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İlk defa, bakın, buna özel bir yetki de veriliyor. Yani, bu amaç için faaliyette bulunma yetkisi veriliyor ve bu faaliyeti yerine getirecek şekilde donatılıyor, sermaye yapısıyla, diğer özelliklerle donatılıyor. Bu, başlı başına yeterli zaten, teşvik unsuru zaten. Kooperatif bunu yapacak, kooperatife doğrudan tedarik işlerini alma imkânı sağlanacak, kooperatif üyeleri sağlayarak daha ucuz ve doğrudan mal temin etme imkânı ortaya çıkacak. Bunu sağlayacağız, bundan daha büyük teşvik olur mu Sayın Susam?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bizim önerimizi okursanız olur. Bakın, bizim önerimiz az sonra okunacak. “10 yıl boyunca Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında tahsil edilecek vergileri yüzde elli tutarında öder.” diyoruz. Böyle bir şey koymazsanız, bu iş olmaz, hiçbir anlamı kalmaz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani, çok tartışmaya girmek istemiyorum ama esas böyle bir hüküm, başta, bir, Anayasa’ya aykırı, eşitlik ilkesine aykırı, kurumlar ve gelir vergisi mükelleflerini ayırarak farklı muameleye tabi tutamazsınız. Bu nedenle iptal edilen, genişletilen birçok kanun olmuştur geçmişte, hemen ilk aklıma gelen sakıncalarını söyledim.

Ayrıca, ikincisi, bakın Sayın Susam, şimdi bir alan oluşturuyoruz, vergisiz bir alan oluşturuyoruz. “Vergisiz alan” demek kayıt dışılık demektir. İstedığınız kadar belge düzenleme zorunluluğu koysanız dahi bir kayıt dışı alan oluşturuyorsunuz. Çünkü sonuç itibarıyla istediği kadar belgeyi düzenler çünkü vergi ödeme mükellefiyeti olmadığı için böyle bir gri alan, sıkıntılı bir alan oluşturulur. Dolayısıyla, böyle bir düzenleme yapılması mümkün değil, teşvik değil tam anlamıyla ciddi bir kara delik oluşturur ekonomide.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Öztürk.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; şimdi, bu madde yine olumlu bir madde. Şöyle olumlu bir madde: Özellikle esnaf ve sanatkârların, bir örnek vereceksek bakkalların alışıktaki negatifliğini bir miktar ortadan kaldıracak bir madde. Ben bunu olumlu görüyorum. Sayın Susam, sabah Almanya’dan bir örnek verildikten sonra dedi ki: “Almanya’da bu -ALDI dedi yanlış hatırlıyorsam- ALDI’nin ortakları, bu küçük esnaflar ve bir kooperatif şeklinde.” Demek ki biz de küçük esnafları

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 101

düşünüyoruz. Bu madde inşallah bu alımdaki eksiklikleri, o negatifliği tamamlar ve esnaflarımıza da bir açılım sağlar diye düşünüyorum yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde bir adet önergemiz var, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 14. Maddesinin (3) fıkrasının madde metninden çıkartılarak yerine aşağıdaki fıkranın getirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(3) Kooperatifler, kuruldukları tarihten itibaren 10 yıl boyunca 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında tahsil edilecek vergileri yüzde elli tutarında öder."

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

BAŞKAN - Gerekçe...

Gerekçe:

Esnaf ve sanatkârların kuracakları tedarik ve dağıtım kooperatifleri, organize perakende şirketleriyle rekabetleri ile esnaf ve sanatkârın değişim-dönüşümünün tamamlanarak işlevlerini sürdürmelerinde hayati önem taşımaktadır. Bu amaçla kooperatiflerin teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

Diğer yandan esnaf ve sanatkârın kanunla kurulmuş bulunan odaları, yıllardır bu alanda çeşitli faaliyetler sürdürmüş, bilgi birikimi ve deneyimi olan kadrolardan oluşmaktadır. Bu amaçla oda yöneticilerinin kooperatif yönetiminde de görev almasının önünün açılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi okutuyorum:

Perakendeciler Konseyi

MADDE 15- (1) Perakende ticaretin bu Kanunun amacına uygun olarak yapılmasının sağlanması hususunda karşılıklı bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak, sektöre yönelik politika oluşturulmasına katkı sağlamak, sorunları tespit etmek, alınacak önlemleri belirlemek ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğini sağlamak üzere Bakanlığın koordinatörlüğünde Perakendeciler Konseyi oluşturulur. Konseyin sekreteryaya hizmetleri Bakanlık İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.

(2) Perakendeciler Konseyinin kuruluşu ve çalışmasına ilişkin giderler ile harcırah giderleri ve sair harcamalar Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

(3) Perakendeciler Konseyinin oluşumu, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu Perakendeciler Konseyi kimlerden oluşacak Sayın Bakan Yardımcım, şu an siz bakıyorsunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Yönetmelikle belirleyeceğiz bunu Sayın Vekilim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Neden yönetmelikle belirleyeceksiniz, burada belirlesek iyi olmaz mı? Mesela, TESK, TOBB konseyde perakende firmalarından temsilciler, AVM'cilerden neden böyle bir... Çerçevesini çizsek bu iş daha kanunu koyarken... Bakın, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği şeylerden bir tanesi, kanunda açık olmayıp birçok şeyi yönetmeliğe bırakmaktır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Buradaki husus şu: Bu bir teamül. Daha önceki toplantılarda, konseylerde de bu şekilde bir uygulama olduğu için ayrıntıya kanunda yer aldırılmamak dolayısıyla yönetmelikle düzenliyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani, “Perakendeciler Konseyi” başlıklı bir madde açıyorsunuz, kimden oluşacağına yönetmelikle karar vereceğiz. Biz mesela Ekonomik ve Sosyal Konsey kurduk, kanun yaptık. Konseyde kimlerin olacağı belli değil miydi? Hepsini yazdık, tadat ettik yukarıdan aşağıya. E, burada da Perakendeciler Konseyi kuruluyorsa tadat edilir bu. Kimler var bunun içinde görelim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bunun farklı örnekleri de var. Yani, bizim şu andaki Hal Konseyi, Tüketici Konseyi, hepsi yönetmelikle belirleniyor Sayın Susam. Geçenlerde belirledik de onun için aklımda kalmış. Yani, iki örnek de var, onu demek istiyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani, zaten kurduklarınızı, belirlediklerinizi de çalıştırmıyorsunuz Ekonomik ve Sosyal Konseyi çalıştırmadığınız gibi.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, biz bütün konseyleri çok aktif bir şekilde çalıştırıyoruz, kullanıyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ekonomik ve Sosyal Konsey beş yıl mı ne hiç toplantı yapmadı.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bahsettiğim, bizim Bakanlıkla ilgili konseyleri kastettim ben.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Halim Mete de bilir, Bendeve Bey de o konseydeydi, bir karar aldınız mı? Ama, bunları belirlemek önemli. Yani, harcırah giderleri falan koyduğunuza göre büyük oranda bürokratlardan olacak, öyle gözüküyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Fark etmez yani bütün üyeler bundan faydalıyor ve bütün konseylerde bu kural var. Yani ister memur kökenli olsun ister dışarıdan ister akademisyen, sonuç itibarıyla bir huzur hakkı ya da bir harcırah, buna benzer ödemeler yapılıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ekonomik Sosyal Konseyde harcırah olduğunu ben bilmiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 102

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tabii, tabii, harcırah mutlaka, İstanbul’dan geliyor, örnek olarak söylüyorum, başka yerden geliyor. Dolayısıyla masraflarını karşılamamız gerekiyor doğal olarak yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Susam.

Sayın Alim Işık Hocam...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, en azından konseyin hiç olmazsa kaç kişiden oluşacağını bari buraya yazalım, ucu bu kadar açık olmasın.

Şimdi, yine hiçbir arkadaşım alınmasın, Mehmet Ağabeyime de saygılarımı sunuyorum, Sayın Erdoğan’a. Şimdi 15’inci maddenin birinci fıkrasında “Konsey’in ibaresini üç yılda bir toplanacak konseyin olarak değiştirelim.” diye önerge veriyor. Birinci fıkra “konseyin” diye bir ibare yok, hadi var olduğunu saksak bile “Üç yılda bir konsey toplanacak.” deniyor şimdi.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) - Var.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Yok ağabey, burada, hani nerede?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ağabey bu kadar kısa sürede toplayıp bu kadar yoğun çalışma yapmak tam bir...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Üç yılda bir toplanacak konseyi...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kanunda hiç yok şu anda ama tasarıda hiç yok.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Bakın, “Konsey’in ibaresinin üç yılda bir çalışacak konsey olarak değiştirilmesini...” diyorsunuz. “Konseyin” ibaresi diye birinci fıkra da herhangi bir kelime yok.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Konseyi oluşturulur diyor Sayın Işık.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Var, orada var.

ALİM IŞIK (Kütahya) – “Konseyin” diyor, efendim, önergeye bakarsanız “konseyin” isminde bir ibare yok burada.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Olur mu ya? Devam edin sayfanın bir tarafını okuyorsunuz, öbürünü okumuyorsunuz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Peki.

Üç yılda bir toplanacak konseyin kaç kişiden oluşacağı konusunda hiç olmazsa buraya bir şey söyleyemez miyiz? 15 kişi diyelim, 50 kişi, 100 kişi, 5 kişi, onu bari koyalım da hiç olmazsa ne olacak onu bir tahmin edelim. Yani burası 500 kişiden mi oluşacak? Etmeyin eylemeyin Allah aşkına, yani bu kadar da bu yasama kalitesini aşağıya çekmeyelim diyorum ben, başka bir şey söylemeyeceğim.

Teşekkür ediyorum ben.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sivil toplum kuruluşlarından da bu maddeye katkı sağlamayı düşünen kişiler var.

Buyurun.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Efendim, bizim yönetmelikle düzenlenmesine karşı bir itirazımız yok sadece bir temennimizi ifade etmek istedik. Tüm alışveriş merkezleri ve Perakendeciler Federasyonunun düzenlenecek yönetmelikte Perakendeciler Konseyinin bir üyesi olmasını temenni ediyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz zaten başımızın tacısınız.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Tüm alışveriş merkezleri ve Perakendeciler Federasyonu bir çatı kuruluş, sadece alışveriş merkezlerini değil aynı zamanda tüm perakendecileri temsil ediyor.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öyle bir iddianız çok büyük bir iddia, tüm perakendecileri...

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Temenni ediyoruz dedim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Tüm perakendecileri temsil ediyoruz...”

BAŞKAN – Evet Sayın Mete...

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Başkan, ben sadece Sayın Erdoğan’ın önergesini anlayamadım, gerçi sunulacak ama üç yılda bir toplanır gibi... Yani hiç böyle bir şey hayatımda duymadım.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) - Peki, ne kadar sürede toplanır?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Ben birçok konseyde görev yaptım, en az bir yılda 1 kez denir. Konseylerin her zaman... Dün Toptancı Hali Konseyi’nin toplantısına katıldık, en az denir ki...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Süre, yani Sayın Erdoğan değişebilir onda bir sakınca yok ama kanunda hiçbir şey yok, şu anda hiç süre yok.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Ama işte onu üç yıl... Mademki süre koyacağız üç yıl çok. Üç yılda bir toplanırsa hiçbir şey yapmıyor demek.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Yılda bir diyelim.

TOBB YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Tabii yılda bir.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Tamam, onu teklif ederiz.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – En az yılda bir demek arada da toplanabilir.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Ben itiraz etmem.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim katkı sağladığınız için.

Buyurun.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Şimdi son derece önemsedığımız bir sektörü konuşurken bu önemli sektör için kurulacak konseyin birbirlerinin yüzlerini üç yılda unutacak şekilde bir toplantı geleneğinin işin muhtevası açısından oturacağı bir yer yok. Dolayısıyla esastan konsey kuruluyorsa usulden de bu konseyin en az yılda 1 kez olmak üzere bir araya gelmesi zaruridir. bu kadar önemli bir konuyu konuşuyoruz, Yani Türkiye ekonomisine direkt etki eden bir sektörü konuşuyoruz, hayatımıza direkt etki eden bir konseyi konuşuyoruz, yılda en az 1 kez olmak kaydıyla, üç ayda bir toplanırlarsa da kendi bilecekleri iş.

BAŞKAN – Sayın Külünk, katkınıza teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, onu bir yıl olarak düzeltelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 103

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani evet bence de arkadaşların önerisi olabilir. Esasında şöyle düşünüldü muhtemelen...

BAŞKAN – Yılda en az 1 mi diyelim?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Olabilir, yani bunu belirttikten sonra... Konseyin görevi politika oluşturmak esas itibarıyla yani politika oluşturulur her yıl politikalar değişmez ya da her yıl politika oluşturmak için daha uzun vadeli periyotlar için politika oluşturulur. Bu nedenle muhtemelen üç yıl düşünülmüştü ama en az bir yıl, yılda 1 defa olabilir, yani bir şey yok.

BAŞKAN – Şimdi okutuyorum “en az 1” diyeceğiz.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Şöyle bir fikir de var: İlk başlangıçta iyi görev yapacağı için yılda 2 bile denebilir yani onun için.

BAŞKAN – Evet şimdi okutuyorum, “en az 1” diyeceğiz.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Şimdi burada bizim önergemiz amacına ulaşmıştır çünkü süre yoktur, süre koymuş olduk. Ben katılıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim, çok naziksiniz.

Madde üzerinde üç adet önerge var.

Önergeleri okutup, işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 Sayılı "Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"nın 15. Maddesinin (1) fıkrasında bulunan "Perakende ticaretin" ibaresinden sonra gelmek üzere "adil rekabete ve" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

BAŞKAN – Konuşma mı, gerekçe mi Sayın Susam?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Konuşma.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Rekabet Kanunu... Rekabeti bu işin içine koymazsak Perakendeciler Konseyinin sadece ticareti düzenlemesi değil, adil de rekabet yapmasını sağlamasına ihtiyaç var. Bu anlamıyla Perakendeciler Konseyinin adil rekabet şartlarını düzenlemesi noktasında “Stratejisini oluşturacak.” diyor Sayın Bakan da. Stratejisini oluşturacaksa o zaman adil rekabet kelimesini koyup en azından burada rekabetin bu konseyin çalışma anlayışında adil olmayan bir rekabet olduğunu, rekabetin adil konuma gelebilmesi için bu konseyin bir işlevi, görevi olduğunun bu kanunda, maddede geçmesinin yararlı olduğunu düşünüyoruz. bunun için söylüyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu konseyin icrai bir yetkisi, görevi olmaması gerekir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İcrai değil ağabey.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani gerekçe olarak söylediğiniz şey o anlama geliyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siyaset.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ayrıca sorunların tespiti. Yani orada o gündeme gelecek zaten öyle bir şey varsa, o sektörde öyle bir problem, ki var, kanunun zaten birçok maddesinde bunu gidermeye yönelik düzenlemeler var. Dolayısıyla orada genel olarak onu içeriyor. Yani dediğiniz hususu zaten bu amaç içeriyor. O yüzden gerek olmadığını düşünüyorum Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bizim önerilerimiz için oluşturduğunuz gerekçelere sonuna kadar katılıyorum Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısının 15 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "Konseyin" ibaresinin "Yılda en az bir kez toplanacak Konseyin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep

BAŞKAN - Gerekçe lütfen.

Gerekçe:

Konseyin toplantı periyodunun Kanunda yer almasının faydalı ve uygun olacağı değerlendirildiğinden, gerekli değişikliğin yapılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Doğru olana katılırız, siyasi davranmayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 104

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısının 15. Maddesinin (3) fıkrasında bulunan "yönetmelikle" ibaresinden önce gelmek üzere "TOBB ve TESK'in görüşleri doğrultusunda hazırlanacak" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

BAŞKAN – Söz isteyen...

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu perakendecilik konseyinin yapısının nasıl olacağı belirli olmadığı için ve bir siyaset oluşturma anlamında, bir görüş oluşturma anlamında iki kurumun burada olmasının altının çizilmesi gerektiğini belirtmek için önergeyi verdik.

Yararlı olacağını düşünüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Doğal olarak zaten içinde olacak. TOBB'suz, TESK'siz bu iş olmaz ki.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Belli değil Ağabey. Ben belirli olmadığı için koydum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Mutlaka içinde olacak bu yani tartışmaya bile gerek yok hiç, mutlaka olacak. Kayıtlara geçmesi için özellikle söylüyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Olacaksa... Ben de işte onun için şeyde olmasını söylüyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ama yani sadece onlara yönelik olarak değil, o zaman diğer üyelere de koymamız lazım.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Kaç kişi düşünüyoruz Sayın Bakanım konseyi? Bir çalışmanız var mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle, bakın: Şimdi, konsey konusunda bizim Bakanlık bir hayli zengin gerçekten. En son, bugün de bir konsey toplantısı vardı, Hal Konseyinin. Konseylerin 60-70 civarında - ortalama sanıyorum- üyesi var. Tabii bunu bir şey olarak düşünmeyin ama sektörün durumuna göre değişebilir bu. Genelde o civarda yani.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Konseyin üyesi ayrı. 12 kişi...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, hayır, olur mu? Bizim konseyler fazla.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Hayır, katıldığım için biliyorum, üyesiyim ben de.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hangisi için söylüyorsunuz?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Hal Konseyi.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hal Konseyi, 17, pardon. Bir önceki hangisiydi? O, 67. Yani duruma göre değişebiliyor, sektörün, olayın, konunun...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben eksik bıraktığım bir şeyi tamamlayayım: 3'üncü maddede öneriyoruz. 3'üncü maddede "Çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir."e koyduğumuz için TOBB ve TESK'i, yönetmelik belirleme aşamasında, usul ve esaslar aşamasında sadece bürokrasiyle değil, TOBB ve TESK'in de içinde bulunduğu bir çalışmayla olmasını buradan mikrofondan teyit ederseniz o da kayda geçmiş olur.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu uygulamada elbette bunların da görüşleri alınır. Zaten sürekli istişare hâlinde çalışılıyor. Biz Sayın Palandöken'le gereğinden fazla sık görüşüyoruz mesela yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gereğinden fazla görüşmeyin canım, o kadar da olmaz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yok, işin şey bir tarafı ama benzetme...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İstişare etmek için.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Öyle ama yani gerçekten. Bu neyi yansıtıyor? Bu istişarelerin içinde... Aynı şey diğerleri için de geçerli.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

16'ncı maddeye geçiyoruz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki, Denetim ve Ceza

Görev ve yetkiler

MADDE 16- (1) Bakanlık;

- Perakende sektörünün ve perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyümesi ve gelişmesine yönelik çalışmalar yapmaya,
- Taşınmaz ve ikinci el motorlu kara taşıtı alım satımı gibi ticari faaliyetleri yürütenlere yönelik mesleki davranış kurallarını belirlemeye ve bu faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya,
- İstatistikî bilgileri derlemeye ve yayımlamaya,
- Bu Kanunun uygulamasıyla ilgili olarak oluşan tereddütleri gidermeye, ikincil düzenlemeler yapmaya ve her türlü idari tedbiri almaya, görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlar Kurulu;

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 105

a) Bakanlığın teklifi üzerine, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde, işletme sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, ulaşım imkânları, işletmelerin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler ile can ve mal güvenliği riski gibi ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel faktörler açısından gözetilecek kriterleri belirlemeye,

b) İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine, 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda belirtilen diğer müesseseler ile bu Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanış işlemlerinin PERBİS üzerinden gerçekleştirilmesine karar vermeye ve bu hususlara ilişkin usul ve esasları yönetmelikle düzenlemeye,

c) Bu Kanun kapsamına giren hizmet sektöründeki işletmeleri faaliyet konusu veya kolları bazında, Bakanlığın teklifi üzerine kapsam dışında tutmaya,

yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen...

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İki tane konuda bilgi almak istiyorum.

Bir: (b) bendindeki taşınmaz ve ikinci el motorlu kara taşıtı alım satımı gibi ticari faaliyetleri yürütenlere yönelik mesleki davranış kurallarını belirlemeye ve bu faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya neden ihtiyaç duyuldu? Bunu bir açıklamalarını rica ediyorum.

İki: İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine, 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'da belirtilen diğer müesseseler ile bu kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanış işlemlerinin PERBİS üzerinden gerçekleştirilmesine karar vermeye ve bu hususlara ilişkin usul ve esasları yönetmelikle düzenlemeye neden ihtiyaç duymuşlardır? Bunları bir açıklarlarsa seviniriz.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aslında konuşmamın başında, ilk açılışta söylemiştim. İlk kez taşınmaz ve ikinci el motorlu kara taşıtı alım satımıyla ilgili düzenleme imkânı getiriliyor. Şu anda bu alan tamamen kurlsız, gelişigüzel yapılıyor ve bununla ilgili kurallar yapma yetkisi alınıyor. Sonuç itibarıyla, bu da bu kapsamda yani perakende ticaret kapsamında değerlendirilmesi gereken bir alan ama hiç kural yok, çok da sıkıntılar var, çok tartışmalar gündeme geliyor. Her anlamda, hem faaliyet biçimleri itibarıyla yani ticari faaliyet biçimi itibarıyla hem de çalışma şartları ve biçimleri itibarıyla çok ciddi sıkıntılar ortaya çıkabiliyor. Onu regüle etmeyi amaçlayan bir düzenleme, başka bir şey yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Örneğin, buna emlak komisyoncuları mı giriyor, taşınmaz alınmasına? Emlak komisyonculuk yasası mı çıkarmak istiyorsunuz mesela, yönetmelik mi?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır. Taşınmaz ve bunların alım satım faaliyetleriyle ilişkili olarak uyacakları, uymaları gereken kuralları belirleyeceğiz, Bakanlık olarak bu kuralları belirleyeceğiz. Yani şu anda burada hiçbir kural yok.

Mesela, ikinci el motorlu kara taşıtı, o daha somut olduğu için onu şey yapmak istiyorum. Bulundukları yerler, satış yaptıkları alanlar tamamen gelişigüzel, rastgele ve hiçbir rehber, kural olmadan kendileri tarafından belirleniyor. İşte, binalarda kolonları kesiyorlar -örnek olarak söylüyorum- binaların altına dizi dizi şey yapıyorlar bölgelerde. Bütün bunları belirleme yetkisi Bakanlığımız tarafından alınmak isteniyor bu düzenlemeyle.

BAŞKAN – Sektör disipline edilecek değil mi?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Talep de zaten iki sektörden geliyor yani bu sektörlerden geliyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu sektörlerin talebi var, bunu biliyoruz, piyasa bunu istiyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – “Bizi düzeltin.” diyorlar yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama bir şey söyleyeyim: Burada çok ciddi sıkıntılar var. Bir tanesi, bu dediğiniz noktada oto galericileri mesela. Oto galericileri siteleri koyup şehir içerisinde oto galerisi satmasın, sokak üzerlerine araba koyup bir dükkân tutup araba satmasın noktasında alınan kararların uygulanma şansı yok denecek kadar bu noktada piyasada.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Zor Sayın Susam, zor olduğunu biliyoruz, mevcut yapıyı değiştirmek...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İzmir’de iki tane oto galericileri sitesi kuruldu. Buna rağmen mümkünü yok, oraya gidenlerin, orada yer alanların bir kısmı gitti, diğerleri başka kurallarla aşıyor. Sıkıntı var bu konuda ama bu, böyle bir kanunun bir maddesine yazılarak ve bir yönetmelik düzenlemeyle düzelecek şekilde değil yani, çok önemli bir çalışma isteyen bir iş.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Susam, bir şey arz etmek istiyorum.

Biz Gaziantep’te bunu başardık. Tüm ev altındaki, bina altındaki oto galerileriyle anlaştık, esnafla oturduk. Bir yer yaptılar, site yaptılar, hepsi orada. Dışarıda hiçbir kimse kalmadı. Bunu İzmir’de de uygulamanızı öneriyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İzmir’de bunu uyguladık ama adam geliyor, bir yer alıyor. Kendine göre bir yeri, otoparkı da olan yeri yapıyor. Servisler, BMW, diğer firma şehrin göbeğine açıyor yer, sen adamı götürüyorsun, şehrin dışına atıyorsun. Adam da diyor ki: “Kardeşim, benim cezam ne ya? Bizi attın şehir dışına, bu büyük firmaları şehir içerisinde...” Bunu engelleyecek bir kural da yok ki.

İkinci kısım, İçişleri Bakanlığı olayı da var. İçişleri Bakanlığıyla ilgili sorduğum, nedir o?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kanun’un 2’nci maddesinde istisna edilen faaliyet alanlarıyla ilgili de işlemlerin PERBİS üzerinden yapılmasına ilişkin bir yetki alıyor. Yani diğer konular hariç, sadece işlemlerinin yürütülmesi noktasında; işte, eczacılar, akaryakıt vesaire satıcıların, kuru temizlemeler; bunların da işlemlerini PERBİS üzerinden yapma yetkisi alıyor, başka bir şey getiriyor, gerektiği hâlde. Açılış ve faaliyet kapanış işlemleri çünkü zaten PERBİS üzerinden bu işlemler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 106

yapılıyor. Normalde bu kapsam dışında, kanunun kapsamı dışında ama PERBİS işlemleri yönünden bunu PERBİS üzerinden yürütme imkânı sağlanabiliyor, Bakanlık bu konuda yetki alabiliyor veya düzenleme yapabiliyor.

Budur Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İşletmelere fayda getirmeyecek de sadece herhâlde PERBİS sistemine kayıtlı olmasını sağlayacak.

BAŞKAN – Evet, aynen öyle, aynen öyle, evet.

BAŞKAN – Evet, Sayın Alim Işık, buyurun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, bu maddenin (c) fıkrasında bu kanun kapsamına giren hizmet sektöründeki işletmeleri faaliyet konusu veya kolları bazında Bakanlığın teklifi üzerine kapsam dışında tutmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınıyor. Yine, değerli milletvekillerinin vermiş olduğu kanun tekliflerinde de bu sektörler detaylı bir şekilde verilmiş. Acaba gerek Mustafa Öztürk arkadaşımız ve diğer milletvekillerinin gerekse Sayın Kenan Tanrıku ve arkadaşlarının vermiş olduğu ve hemen hemen birbirinin aynısı diyebileceğimiz, bu konuyla ilgili tekliflerin 9’uncu maddesini aynen buraya koysak daha uygun olmaz mı? Bakanlık bu konuda bir görüş beyan edebilir mi?

Teşekkür ederim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Yani burada tatad etmemek lazım. Değişebilir bunlar günün şartlarına göre, genişleyebilir, daraltılabilir. Dolayısıyla, esnek bir yapının oluşması daha uygundur diye düşünüyorum. Yani o nedenle... O da bir yöntemdir ama daha sonra bir ilave yapılacağı zaman kanun değişikliği gerekiyor, çıkartma yapılacağı zaman kanun değişikliği gerekiyor. Tabii, kolay değil kanun değişikliği, o yüzden, burada daha dinamik bir süreç için böyle bir düzenlemenin yapılması daha uygundur diye düşünülüyor açıkçası.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Bakanım, yalnız, yönetmelikler ve Bakanlar Kurulu kararı bu konuyla ilgili çıkıncaya kadar tüm hizmet sektörü çalışanları “Acaba biz bu işe dâhil miyiz, hariç miyiz?” diye o süre içerisinde ciddi anlamda endişeye gireceklerdir, bu da bir gerçek.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bir an önce çıkarmamız lazım.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yani lokantacısından tutun birçok sektörü... Hizmet sektörü dediğiniz zaman binlerce alana hitap ediyor. Yani en azından ana sektörleri burada belirtmek daha uygun olmaz mı? Yani bazı diğer buraya girmeyecek sektörleri gereksiz endişeye sokmanın bir anlamı var mı bu yönetmelikler çıkıncaya kadar?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bence ya tam saymak lazım kanunda ya da düzenlemeyi yönetmelige bırakmak lazım. Tam saymadığınız zaman da eksik olur, bu sefer diğerleri mefhumu muhaliften kapsama girmiş olurlar. Dolayısıyla, burada zaten birçoğu da özel kanunları olan alanlar.

ALİM İŞİK (Kütahya) – “Bu kanun kapsamına giren bazı hizmet sektörü” işletmeleri deseniz en azından yani şimdi, “hizmet sektörü” dediğiniz zaman buraya girmeyecek olanlar da bu çıkıncaya kadar bu kapsama dâhil tutulmakta. “Bazı” deyip en azından o yönetmelikle belirlenmesi...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ama şöyle olmaz mı o zaman? “Bazı” deseniz bile, saymadığınız zaman “Hangileri?” sorusu yine cevapsız kalmaz mı Sayın Işık?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ama yönetmelikte belirteceksiniz de şu an yönetmelik olunca bu hizmet sektörünün tamamını kapsıyor şu hâliyle. Ama siz bunlar içerisinde yönetmelikte diyelim ki şu, şu, şu; örneğin, bu arkadaşların tekliflerinde olduğu gibi, eczane, toptan satış yapılan ilaç depoları, 400 metrekaresi aşmayan mağazalar, açık oto pazarları, outlet mağazaları hariç akaryakıt istasyonları, çay bahçesi, lokanta, kafeterya, kiraathane ve benzeri işletmeler gibi... Yani bunlar sayılacak ama bunların dışındakiler de bunlar belli oluncaya kadar bu kapsam içerisinde değerlendirmeye tabi olacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ben de şunu söylüyorum Sayın Işık: Diyelim “bazı” ifadesini koydunuz, zaten bunlar anlaşılıyor. Şöyle: “Faaliyet konusu veya kolları bazında” dediğine göre demek ki bir ayıracak yani bu konuda Bakanlık bir ayrıma gidecek, hepsini kapsamadığı şu ifadede bile anlaşılıyor zaten.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Hayır ama bunun hepsi dâhil buna, faaliyet kolları ve konusu bazında herkesin bir faaliyet konusu ve kolu var ama hangi faaliyet konusu şu anda belli değil.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Aslında 2’nci madde kısmen fikir veriyor, “özel kanunlarla düzenlenenler” diye, zaten bunların, saydıklarınızın tamamı da özel kanunla düzenlenmiştir. İkisi birlikte düşünüldüğü zaman, yönetmelik çıkana kadar orada bir boşluk aslında çok oluşmuyor gibi düşünüyorum, bilmiyorum...

BAŞKAN – Sayın Işık, teşekkür ederim.

Evet, söz isteyen...

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Tüm Alışveriş Merkezleri ve Perakendeciler Federasyonu hukuk danışmanı olarak konuşuyorum.

Biz de bu maddeyi 4 açıdan sakıncalı bulmaktayız, bu görüşlerimizi sizlere sunmak istiyoruz. Birinci gerekçemiz: Serbest piyasa ekonomisine aykırı olduğunu düşünüyoruz. Perakende işletmenin iktisadi büyümesinin gelişiminin önünde bir engel olarak ortaya çıkacaktır. Bu etki, dolaylı olarak tüketiciyi de olumsuz etkileyecektir çünkü şu anda serbest piyasa ekonomisinde tüketici dilediği mala dilediği yerde ve dilediği fiyatta ulaşabilmektedir. Tüketicinin bu özgürlüğünün de önüne geçebilecek bir düzenlemedir.

Yine, mülkiyet hakkına aykırı olduğunu düşünüyoruz bu düzenlemenin, Anayasa’daki mülkiyet hakkına aykırı bir düzenleme olduğunu ve imar mevzuatına aykırı olduğunu düşünüyoruz.

Bu, aynı zamanda, yabancı yatırımcının ülkemize girişinde bir engel teşkil edecektir. Zira, yabancı yatırımcı satın almasına karar vermeden önce tüm fizibilite çalışmalarını yapmakta ve satın alma işlemini gerçekleştirdikten sonra karşısına çıkabilecek belirsiz bir kriterle yatırımcıyı ürkütecektir.

Bu nedenle çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Maddenin tamamını mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 107

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – (2)'nci fıkrasını efendim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – “Bakanlar Kurulu” ibaresini...

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Evet.

BAŞKAN – Madde üzerinde dört adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.
Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 16. Maddesinin (1)'inci fıkrasının a) bendinde bulunan "perakende işletmelerin" ibaresinden sonra "serbest piyasa ekonomisi kuralları ve adil rekabet anlayışı içinde" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın

BAŞKAN – Sayın Susam, gerekçeyi mi okutuyorum?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bakanlığın uzun süredir bozulmuş olan adil rekabetin tesisinde ve sürdürülmesinde görevli noktaya getirilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutup işleme alacağım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 16. Maddesinin (2)'nci fıkrasının a) bendinde bulunan "faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin" ibaresinin çıkartılarak yerine "alışveriş merkezi ve büyük mağazaların" ibaresinin getirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Perakende işletmelerin açılışları yerel yönetimler tarafından PERBİS üzerinden yürütülmektedir. Ancak AVM ve büyük mağazaların sayılan, yakınlık, çevreye, altyapıya ve trafiğe etki noktasında bakanlığın kriter belirlemesi yerel yönetimlerin karar vermesinde elini rahatlatacaktır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutup işleme alacağım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 16. Maddesinin (2)'nci fıkrasının c) bendinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Hizmet sektöründeki bazı işletmelerin kanun kapsamından çıkartılması doğru bir yaklaşım değildir. Tüm işletmeler aynı kurallara tabi olmalıdır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Bakanlığın" ibaresinden sonra gelmek üzere "üst meslek kuruluşlarının görüşlerini de alarak oluşturacağı" ibaresinin ve maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ünal Kacı
İstanbul

"(3) Üst meslek kuruluşları, ikinci fıkranın (a) bendine göre verecekleri görüşlerini otuz gün içinde Bakanlığa bildirir."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde çerçevesinde, kriterlerin belirlenmesinde üst meslek kuruluşlarının da görüşlerinin alınması ve görüş verme süresinin belirlenmesi amacıyla önerge verilmesi gerekli görülmüştür.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 108

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.
BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.
17'nci maddeyi okutuyorum:

Denetim

MADDE 17- (1) Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak perakende işletmeler nezdinde her türlü denetimi yapmaya yetkilidir.

(2) Yetkili idareler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde perakende işletmeler nezdinde gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir.

(3) Perakende işletmeler, yapılan denetimler sonucunda Bakanlıkça alınması istenen tedbirlere uymak zorundadır.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "her türlü denetimi" ibaresinin "denetim" şeklinde ve ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, üçüncü fıkrasının madde metninden çıkarılmasını ve dördüncü fıkrasının üçüncü fıkra olarak teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep

"(2) Yetkili idareler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine, bu Kanun hükümleri çerçevesinde perakende işletmeler nezdinde ön inceleme mahiyetinde olmak üzere gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddede yapılan değişikliklerle; "İnceleme, araştırma, soruşturma, teftiş" ifadelerini karşılması amacıyla kullanılan "her türlü" ibaresinden farklı kamu kurumlarınca yapılan denetimlerin anlaşılması amacıyla ve "her türlü" ibaresi olmasa da "denetim" ibaresi başlı başına "inceleme, araştırma, soruşturma, teftiş" anlamı taşıdığından, birinci fıkradan "her türlü" ibaresinin çıkarılması; yetkili idarelerin yapacağı denetimlerin "doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine" yapılabileceği ve "ön inceleme" mahiyetinde olacağı ifade edilmek suretiyle denetim yetkisinin esasen Bakanlığa ait olduğu vurgusunun artırılması, ayrıca Bakanlık tedbirlerine uymaya ilişkin hükmün genel kural niteliğinde olması nedeniyle çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN - Hükûmet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, katılıyoruz çünkü mevcut şu hâliyle yetkiler çok fazla yani farklı yorumlara neden olacak şekilde verilmiş yetki, onun biraz düzeltilmesi gerekiyor. Evet, aynen öyle. Şimdi "her türlü" ibaresi başka kanunlara da teşmil edilebilir, o yorumlar geldi, o nedenle Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben bir şey demedim, sadece baktım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Dolayısıyla, getirilen düzenleme bu hâliyle...

Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Alim Hocam.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Burada "yapılacak denetimlerin ön inceleme mahiyetinde olmak üzere" denmiş. Bence o ibarenin çıkartılması hâlinde zaten Bakanlığa ait olduğu belli. "gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir" desek, "ön inceleme mahiyetinde olmak üzere"ye gerek var mı burada?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle Sayın Işık: Yetkili idareler doğal olarak kendi alanlarıyla ilgili olarak ön inceleme yani Bakanlığın istediği...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Zaten o mevzuatlarında ön inceleme yapmıyorlar mı bunlar? Ön inceleme yapıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, şimdi, onu nasıl koyarsanız o şekilde yapacak, nasıl dersiniz o şekilde yapacak. Yetkisi var. Diyelim belediye, örnek olarak söylüyorum, kendi alanına giren konuda tam denetim yapma yetkisi var, sonuna kadar şey yapma yetkisi var ama istenen bu değil.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yapsın, siz de Bakanlık olarak bunları kabul etmeme hakkına sahipsiniz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Onlara da ilave yetki verilmesin ve onların yaptıkları denetim doğal olarak ön inceleme çerçevesinde karar vermelerini sağlayacak bir denetim olmaması lazım. Esas, Bakanlığın yapacağı denetime esas olmak üzere, kararına esas olmak üzere, onların alanlarıyla sınırlı olmak üzere bir denetim olması gerekir, o nedenle. Tamamen, mantıksal olarak...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ön kısmı tamam, "yetki alanlarıyla sınırlı kalmak kaydıyla" o duruyor, sadece "ön inceleme mahiyetinde olmak üzere" ibaresini çıkartsak... Yani bu, o denetimi yapacak kişiler için de bir ciddiyet arz eder. Şimdi, ön inceleme yapacağım ben, bu Bakanlık bununla ilgili nasıl karar verecek belli değil. Yani orada bir boşluk var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şöyle, bakın: Eğer onu çıkarırsak "yetkili idareler yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla..." Tabii ki kendi alanıyla, her belediye veya başka kuruluş fakat gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla burada çok özel ve aşırı, ilave bir yetki veriyoruz şeye, amaç o değil, belediyelere ya da başka kuruluşlara. Bunlar sadece bazı bilgiler ancak onlardan gelebilir, onların bir ön inceleme, tespit yaparak elde edecekleri bilgilerden gelebilir bazı bilgiler Bakanlığa.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 109

ALİM İŞİK (Kütahya) – O zaman siz o yetkiyi normalde bir iş yerini kapatma veya ceza verme yetkisini elinden alıyorsunuz o yetkiliden.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, onlar geçerli.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ama “ön inceleme” diyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu kanunla ama bakın, bu kanunun uygulamasıyla ilgili. O cezalar bu kanunla düzenlenmiyor ki Sayın Işık, onların kendi özel kanunları var, oradaki yetkileri var, cezaları verebilir, edebilir. Bu kanunun uygulamasıyla ilgili ilave bir yetki de verilmemesi gerekir. Bunu koymazsak ilave yetki vermiş oluyoruz, tam denetim yetkisi vermiş oluyoruz bu kanunla ilgili olarak. Öyle bir amacımız yok, onun netleştirilmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Işık.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

18’inci maddeyi okutuyorum:

Ceza hükümleri

MADDE 18- (1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;

a) 5 inci maddesinin üçüncü veya dokuzuncu fıkralarına aykırı hareket edenlere ikibin Türk Lirası,

b) 6 ncı maddesine aykırı hareket eden büyük mağaza, zincir mağaza ile bayi işletme ve özel yetkili işletmelere her bir aykırılık için onbin Türk Lirası,

c) 8 inci maddesi ile 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden büyük mağaza ve zincir mağazalara onbin Türk Lirası,

ç) 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 10 uncu maddesine aykırı hareket edenlere beşbin Türk Lirası,

d) 11 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden alışveriş merkezlerine yirmibin Türk Lirası,

e) 13 üncü maddesine göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenlere ikibin Türk Lirası,

f) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine istinaden belirlenen mesleki davranış kurallarına ve düzenlemelere aykırı hareket edenlere üçbin Türk Lirası,

g) 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasına uygun hareket etmeyenler ve bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere uymayanlar ile denetime yetkili olanlarca istenilen defter, belge ve diğer her türlü kayıtlar ile bunlara ilişkin bilgileri vermeyenlere veya eksik verenlere ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenlere ikibin Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

(2) Bu Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü ve dokuzuncu fıkralarına aykırı hareket edenlere birinci fıkranın (a) bendinde öngörülen idari para cezasının yanı sıra yetkili idarelerce işyeri kapatma cezası verilir.

(3) Birinci fıkranın (a), (ç), (e), (f) ve (g) bentlerinde öngörülen cezalar; büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde beş kat, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise on kat artırılarak uygulanır.

(4) Birinci fıkranın (g) bendinde öngörülen idari para cezaları Bakanlıkça, diğer idari para cezaları ise doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine yetkili idarelerce uygulanır. İdari para cezası uygulama yetkisi Bakanlıkta İç Ticaret Genel Müdürlüğüne devredilebilir.

(5) Bu maddede belirtilen idari para cezalarının verilmesini gerektirir fiilin bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde, her bir tekrar için iki katı idari para cezası uygulanır.

(6) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen...

Buyurun Sayın Vekilim.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum.

Burada birinciyi biraz anlamakta zorlandım, “diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde” başka kanuna göre daha ağırı varsa o uygulanır, onun altındaysa bunlar uygulanır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aynen öyle, evet.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Burayı kademelendirmekte fayda var mı Sayın Bakan? Diyelim ki 400 metrekareye 2 bin lira yaptınız ama öbürü de 5 bin metrekare, o da 2 bin lira.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Benzer bir mantık önergede var Sayın Işık.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yani onu bir kademeli şekilde olursa 2 binden az olmamak üzere, atıyorum, her 100 metrekare başına ilave bir şey koymak daha mantıklı ve adaletli olmaz mı bu durumda?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Metrekare olarak şimdi, şöyle... Ben mesela bir tanesini okuyayım önergede: “12’nci maddesinin (1)’inci ve (2)’nci fıkralarına aykırı hareket eden alışveriş merkezlerine ayrılması gereken yerden ayrılmayan her bir metrekare için metrekare başına düşen rayiç kira bedeli tutarında aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın 2 katı...” keza kademeli anlamında yani büyükler için farklı uygulama anlamında.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yani onu kademelendirmekte fayda var, eğer öyle bir şey varsa...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Var, var, bir tane daha var. Mesela somut olarak hem bu önerge cezaları ağırlaştırıyor hem de büyüklüğüne göre sizin şeyinizi kademelendiriyor. Mesela diyor ki: “(1)’nci fıkranın g bendinde öngörülen ceza fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde 20 katı,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 110

alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise 50 katı uygulanır.” Mesela önergede olan düzenlemelerin bir tanesi de bu, bu da bir tür kademelendirme Sayın Işık.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Tamam, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, TÜSİAD...

TÜSİAD TEMSİLCİSİ BARIŞ URHAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Efendim, burada (3)’üncü fıkrada sadece zincir mağaza veya büyük mağaza olduğu için perakende sektörünün bir kısmına özel bir ağırlaştırılmış cezanın olduğunu görmekteyiz. Biz cezaların herkes için eşit uygulanması gerektiğine inanıyoruz. Bu doğrultuda ilgili fıkranın madde metninden çıkarılması yönünde bir görüşümüz var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

GPD TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ - Benim bir görüşüm var.

BAŞKAN – Buyurun.

GPD TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ – Ceza hükümlerini okuduğum zaman efendim 6’ncı maddesine aykırı hareket edenlere “Her bir mağaza ya da şubesindeki her bir aykırılık için haksız olarak alınan prim veya bedel tutarında...” diyor. Burada ben, mutlaka bilginiz dâhilindedir ama bir uygulamayı anlatmak istiyorum. Hedef alınan sektör genellikle mal tedarikini genel müdürlük merkez bazında yapıyor ve bu aykırılık mağazalar bazında eğer aykırılık olarak değerlendirilecekse mağazalar bazında, değerlendirilmiyor Sayın Başkan. Onun için de merkeze de ceza verilirse eğer mutlaka yaptırımla karşılanması gerekiyorsa her bir mağaza ya da şubesindeki çeşitlendirme teknik bir yanlışlık gibi duruyor, dikkatinizi çekmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Buyurun Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar, şubede yapılan her bir ihlalin son derece adil bir şekilde haksız olarak alınan birim ve bedel tutarında cezalandırılması öngörülüyor, bu son derece doğal yani diyelim 50 tane şubede ihlal ediliyor, bu 50 tane ayrı fiildir, buradan yola çıkarak sadece merkezin bir fiil olarak, bir eylem olarak cezalandırılması yani bu hem cezanın caydırıcılık etkisini ortadan kaldırır hem de adil olmaz. Dolayısıyla farklı şubelerde farklı uygulamalar yapılıyorsa farklı kişiler, bakın bir de o var yani her şubedeki farklı uygulama yani prim, bedel, 6’ncı maddeye aykırılık olarak söylüyorum, farklı kişileri ilgilendiriyor. Dolayısıyla farklı olarak değerlendirilmesi gerekir her bir eylem ve ona göre cezalandırılması gerekir adil olması için. Yani bir mağaza düşünün 5 tane şubede ihlal ediyor, bir mağaza 50 şubede ihlal ediyor, dolayısıyla bunun, ikisinin de farklı şekilde cezalandırılması gerekir.

GPD TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ - Bir açmaz daha var. Sayın Bakanım, haklısınız cezalar caydırıcılık olmak zorunda ama ben size uygulamayı anlattım, seçtim, temsilcisi olduğum sektör açısından. Genellikle derken yüzde 90 seviyelerinde mağaza bazında hiçbir alımı olmuyor, burada hani böyle bir tespit yapmak mümkün mü, o anlamda söylemek istedim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Zaten o zaman sorun yok yani şube bazında bir alım yoksa veya mağaza bazında alım yoksa fark etmez zaten yani dolayısıyla nerede ihlal varsa yani bu primi veya talebi alım yapılması hâlinde yani alım yapan merci kimse, şube ya da mağaza onun tarafından ihlal edilme ihtimali, potansiyeli taşır zaten, dolayısıyla kim ihlal ederse, nerede ihlal edilirse ona uygulanacak yani bu anlamda bir alım yoksa zaten ihlal edilmeyecek anlamına gelir, dolayısıyla sıkıntı olmaz diye düşünüyorum.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Sayın Bakanım, sektörün ifade etmek istediği şey şu: Bir mağazanın 50 tane halkası var, biz alımları tek tip yapıyoruz, bir ihlal varsa bu ihlal tek merkezden başlayıp bütün mağazaları dolaşıyor, dolayısıyla 50 tane ayrı yere ihlal cezası mümkün olmamasını...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İşte ben de onu söylüyorum. Eğer alım bir yerden yapılıyorsa yani işte onun için tarafı özellikle farklı kişileri ilgilendiriyor, farklı satıcıları ilgilendiriyor, tedarikçiyi, üreticiyi ilgilendiriyorsa her biri ayrı işlemdir ama tek bir üreticiye yönelikse bu zaten nerede yapılsa yapılsın tek işlemdir.

GPD TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ – Sayın Bakanım, bir tane daha düzeltme ya da bir işaret etmem gereken yer var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sesinizi biraz acaba yükseltmek mümkün mü?

BAŞKAN – Hanımefendi, lütfen düğmeye basın, ben de buradan açayım.

GPD TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ - Dikkatinizi çekmek istediğim 11’nci maddenin sayın milletvekillerinin teklifiyle revize edilen 2’nci bendi: “Alışveriş merkezlerinde acil tıbbi müdahale ünitesi, ibadet yeri, bebek bakım odası, çocuk oyun alanları gibi ortak kullanım alanları oluşturulur.”un yaptırımına eğer bir bakmak isterseniz burada “aykırılık başına” veya “her bir aykırılık için” mi deniliyor, burada acaba kastedilen nedir?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Her bir alışveriş merkezinde ayrı ayrı uygulanacak yani her bir alışveriş merkezindeki bütün işletmelere uygulanmayacak çok net bir şekilde yani zaten çünkü kural, düzenleme, alışveriş merkezi bazında talep ediliyor, bu yüzden ihlal de alışveriş merkezi başında olacaktır.

GPD TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ – Sayın Bakanım, ben bunu şöyle de okuyabilirim: Acil tıbbi müdahale ünitesi yapmadıysan bir ceza, ibadet yeri yapmadıysan bir başka ceza, bebek bakım...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, aynen öyle.

BAŞKAN – Doğru.

GPD TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ – Böyle mi okumak lazım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ama alışveriş merkezi için tek, her biri ayrı kuraldır, yerine getirilmesi gerekiyor, her bir tespit için, her biri için ayrıca ceza uygulanır, evet, doğru.

BAŞKAN – Yani okuduğunuz ve anladığımız doğru.

GPD TEMSİLCİSİ AV. NURSEMA EKİNCİ – Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Susam, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 111

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, bu kanunun birçok maddelerini gördük, ceza maddelerine geldiğimizde çok bonkörsünüz, ben bu konuda arkadaşların itirazlarına yürekten katılıyorum.

Bir iş cezaıyla, parayla olmaz, bu cezalar da çok önemli şeyler de değil aslında bir AVM için ama bu cezalar kime işler biliyor musunuz? Bizim ufak gene zincir mağaza olan, işte az önce burada konuşan Mustafa'ya işler, diğerlerine işler, böyle bir şekilde bir mekanizma oluşur. Bu kadar para cezası, her maddeye para cezasını, bunu önleyecek başka önergeler getirdik, o önergeleri yapmadınız, şimdi burada bir sürü para cezaları, bir de bu para cezalarından... Şeyde adaletsizdir, bir para cezası aynı suçta farklı iki tane, 2 kat olması noktasında doğru değildir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hangisi için söylüyorsunuz Sayın Susam?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani eğer bu suç AVM'de işlenmişse 2 kat alınır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – 50 Kat.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 50 kat mı?

BAŞKAN – Evet.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, 2 bin lira çünkü zaten 2 bin lira kendisi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Mustafa'ninkine mi baktım çünkü önergeler değişiyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Doğru.

Şöyle: Büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde 20 katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde 50 katı, o da 100 bin liraya geliyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, bakın, buna niye itiraz ediyorum biliyor musunuz?

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – 100 binin 50 katına mı veriyorsunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, hayır, 2 binin 50 katına geliyor.

BAŞKAN – 2 binin 50 katı yani dolarla, euroyla verilen bir kirada bu ceza çok değil.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Efendim “ihlal başına” dedi ya efendim, onu söyledim.

BAŞKAN – Tamam, işte 5 ceza varsa 500 bin yani dolar olarak söylesek sen şu kadar dolar.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Para almak için çok şey yapıyorsunuz da AVM'lerin başka özelliklerinin üzerinde durmuyorsunuz. Para almak için, para versinler. Ne olacak para verseler? Bence öyle bir malzeme veriyorsunuz ki bu kanunda bu para cezalarıyla, AVM'ler en haksız oldukları konuda haklı noktaya geçecek, propaganda yapmalarına neden oluyorsunuz. Hiç gerek yok bunları yapmaya. Onlara haksızlar ama haklı konuma geçireceksiniz.

BAŞKAN – Niye, o eksikler olmak zorunda değil ki, hiç ceza da vermeyebilirler Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, yani AVM olunca 10 katı olan 50 katına çıkartılır meselesi var ya, onu ortalama bir şey...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bir saniye, hayır, 50 bin çarpı 50 nerede oluyor, hangisinde?

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Şöyle oluyor efendim: Önergeye baktığımızda 18'inci maddenin (d) bendinde “11'inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, her bir aykırılık için ellibin Türk Lirası...”

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bir saniye, 18...

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – 18'in (d) bendine bakıyoruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Eski d) mi?

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – “Her bir aykırılık için...”

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Biraz önce konuştuğumuz, “11'inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, her bir aykırılık için ellibin Türk Lirası...” 11'inci maddenin...

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Yani, ibadethane, bebek bakım odası gibi. Örneğin, bebek bakım odası açmadı o alışveriş merkezi, 50 bin TL.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tamam, her biri için 50 bin, doğru, tamam, doğru.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Yine önergenizden devam ediyorum, (3)'üncü fıkrasına geldiğimizde de bunun büyük mağaza yani alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde 50 katı...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yalnız bu o değil, bu (1)'inci fıkranın (g) bendinde öngörülen ceza, o 2 bin lira, kesin yani onda herhangi bir problem yok. “Yani bizim bu kadar vicdansız olduğumuzu düşünmüyorsunuz herhâlde. Çünkü o sadece 3'üncü madde (g) bendiyle ilgili, (g) bendi de 2 bin lira. Çünkü diyor ki (g) bendi: “13'üncü maddesine göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenlere 2 bin Türk Lirası...”

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, çalışma saatlerinin ihlal edilmesi, özellikle esnaf ve sanatkâr açısından gerçekten yani AVM'ler tarafından ihlal edilmesi büyük bir hata.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O zaman bir gün izin olsun, kapansın dedik, niye...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ne çıkacaksa, nasıl belirlenecekse Bakanlar Kurulu veya valilik tarafından ona uymak zorundalar. Dolayısıyla, orada bu saatlerin ihlal edilmemesi gerekir, onu sağlamamız gerekir. Onu sağlamak için de biraz caydırıcı etkisi olan ceza rakamlarını uygulamaya koymamız gerekir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Madem orada kararlısınız, bir gün tatil yaparsınız, çalışma saatlerini...

BAŞKAN – Sayın Susam, bence bazı valiler kapatacak ve siz buna mutlu olacaksınız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben mutlu olmam Ağabey.

BAŞKAN – Yani, hayat mutlu olmakla yaşanır, niye mutlu olmuyorsunuz?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Valilerin kapattığı şey noktasında mutlu olma meselesi değil ki, kanuna koyalım, burada mutlu olayım, niye valinin beni mutlu etmesi için bekleyelim?

BAŞKAN – Yani, ben öyle bir şey bekliyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 112

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Pardon, düzeltiyorum: 13'üncü maddenin çalışma saati ihlali normalde bin lira yani 2 binin değil binin 50 katı ve 20 katı.

ALİM İŞİK (Kütahya) – O zaman önergede 2 bini bine mi düşürdük?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, evet, aynen öyle.

BAŞKAN – O yüzden artırılıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ama 20 kat yeni geliyor, o da önergeyle geliyor. 20 ve 50 kat doğru.

ALİM İŞİK (Kütahya) – O uymayanlara.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Uymayanlara.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Normali 2 bindi, bine düştü.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, aynen öyle, evet çünkü zaten bunlara uygulanacak, büyüklere uygulanacak, onlar da o zaman çok aşırı olabilir.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Ama Sayın Bakanım, işte ben ona vurgu yapmıştım. Tanımımızda AVM o kadar geniş kapsamlı ki toptancılar sitesinde pasajları da alıyor yani bu sefer...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Onlara uygulanmıyor, hayır, onlara 20 kat ve 50 kat değil sadece 1 kat.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Ama onlar AVM tanımına giriyor işte.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yok, girmiyor.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde bir adet önergemiz var, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 18 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Ceza hükümleri

Madde 18 - (1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;

a) 6 ncı maddesine aykırı hareket edenlere, her bir mağaza ya da şubesindeki her bir aykırılık için haksız olarak alınan prim ve bedel tutarında,

b) 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden büyük mağaza ve zincir mağazalara, her bir mağaza ya da şubesindeki her bir ürün grubu için onbin Türk Lirası,

c) 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere beşbin Türk Lirası,

ç) 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, ayrılması gereken alandan ayrılmayan her bir metrekaare için yirmibin Türk Lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi halinde bu tutarın iki katı,

d) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, her bir aykırılık için ellibin Türk Lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi halinde bu tutarın iki katı,

e) 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden alışveriş merkezlerine, ayrılması gereken yerden ayrılmayan her bir metrekaare için metrekaare başına düşen rayiç kira bedeli tutarında, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi halinde bu tutarın iki katı,

f) 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere, her bir mağazası ya da şubesi için yirmibin Türk Lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi halinde bu tutarın iki katı,

g) 13 üncü maddesine göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenlere bin Türk Lirası,

ğ) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine istinaden belirlenen davranış kurallarına ve yapılan düzenlemelere aykırı hareket edenlere üçbin Türk Lirası,

h) Bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve yapılan ikincil düzenlemelere uymayanlara ve denetime yetkili olanlarca istenilen defter, belge ve diğer kayıtlar ile bunlara ilişkin bilgileri vermeyenlere veya eksik verenlere ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenlere ikibin Türk Lirası, idari para cezası verilir.

(2) Birinci fıkranın (c), (ğ) ve (h) bentlerinde öngörülen cezalar; fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi halinde beş katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi halinde ise on katı uygulanır.

(3) Birinci fıkranın (g) bendinde öngörülen ceza; fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde yirmi katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise elli katı uygulanır.

(4) Birinci fıkranın (h) bendinde öngörülen idari para cezalarını Bakanlık, diğer idari para cezalarını ise doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine yetkili idareler uygulamaya yetkilidir. İdari para cezası uygulama yetkisi Bakanlıkta İç Ticaret Genel Müdürlüğüne devredilebilir.

(5) Bu kanunun (a), (b), (c), (g), (ğ) ve (h) bentlerinde belirtilen idari para cezalarının verilmesini gerektirir fiilin bir takvim yılı içinde tekrarı halinde her bir tekrar için iki katı idari para cezası uygulanır.

(6) Bu kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

BAŞKAN – Gerekçe:

Gerekçe:

Maddede yapılan değişikliklerle cezaların uygulanabilirliğinin ve caydırıcılığının artırılması ve diğer maddelerde gerçekleştirilen değişikliklerle uyum sağlanması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi okutuyorum, buyurun:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 113

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

MADDE 19- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasına "işletmeler" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve alışveriş merkezleri" ibaresi eklenmiştir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu madde üzerinde konuşmak istiyoruz. Bu maddeyi bir açsın Sayın Bakan bakalım, şöyle bir görelim maddenin açılımını.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tabii, memnuniyetle.

Şimdi, eğer bu istisnayı getirmez isek bu kanunla alışveriş merkezlerinde ibadethane açma zorunluluğu getirdiğimiz için onun etrafındaki belli metrekare, 100 metrekare mesafede hiçbir alkollü içki satan şey açılmaz.

BAŞKAN – 100 metre, düzeltiyorum Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – 100 metre, pardon. Dolayısıyla, ibadethane açması gerekiyor, zorunlu çünkü ama şu andaki, bu kanundaki kurala göre etrafında 100 metre mesafede her boydan şey açılmaz, içkili satış yapılamaz, yapılan yerler açılmaz, dolayısıyla onların kapatılması gerekir. Onları kapatmamak için o istisnayı getiriyoruz, getiriliyor daha doğrusu Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Şimdi AVM'lere içki satışı için her şeyi mübah gören iktidar küçük işletmelere her türlü zorluğu getiriyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İsterseniz Sayın Susam kaldıralım bunu.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Yo öyle değil, kaldıralım maldıralım meselesi değil.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, ben de bir öneride bulunuyorum sizin o şeyiniz üzerine. Yani bu istisnayı koymayalım öyle uygulansın. Bu, fiilen alışveriş merkezlerinin kapatılması anlamına gelir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Yani böyle uyanıklığa hiç gerek yok.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani bunun ne anlama geldiğini söylemek için söylüyorum Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bakın ben size söyleyeyim pratikte uygulamaları Sayın Bakan. Öyle uygulamalar yapılıyor ki, İzmir'in diyelim belirli bölgelerinde içkili ruhsatlı olan yerler var. Oraya geliniyor bir tane mescit açılıyor. Mescidi kimse kaldırmıyor ruhsatı olmasa da, ondan sonra o içkili yerlerin hiçbirisi ruhsat alamıyor.

BAŞKAN - İzmir'de mi?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Evet İzmir'de.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam eğer mevcutların hakları korundu biliyorsunuz kanunda.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Korunmadı.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Korundu Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Adam öldü, oğluna geçiyor, gidiyor, ruhsat bitti.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yeniden... O başka, o tamam yani o dediğiniz doğru ama o müktesep sayılmıyor, müktesep kapsamında değerlendirmeyelim çünkü artık şey değişiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bakın böyle olmaz yani insanların... Yani burada demokrasi içerisinde, özgürlükler bağlamında bu işleri ya adil yapacağız herkese ya şey yapmayacağız. Şimdi, ben içki içen bir insan değilim ama içki içen insanların özgürlüklerine de sonuna kadar sahibim. Ben namaza gitmeyen bir insan değilim ama her yere mescit açmanın da bu ülkede doğru olmadığını düşünüyorum. Yani sen şimdi çocuğa "İçki satmayın" diyeceksiniz, "Bakkal amcan 22.00'den sonra içki satmıyor." diyeceksiniz, ondan sonra veya "İçkili yere girmesin." diyeceksiniz, çocukları götüreceksiniz AVM'ye o zaman. Diyorsunuz ya hani çocuklar içki görmesin diye. Yaşamımız oldu diyorsunuz. Bu ilişkiyi nasıl açacaksınız? Bu ciddi bir çelişkidir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Eğer Sayın Susam...

BAŞKAN - Sayın Bakanım özür diliyorum, Sayın Susam'ın burada kafasına yatmayanı anlayamadım. Kafana yatmayan ne burada Sayın Susam?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Anladı anladı, Sayın Bakan anladı.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Ben çok iyi anladım evet.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Hangisini yapacaksınız? Yani küçük işletmelere yanında cami var diye ruhsat vermeyeceksiniz alışveriş merkezlerinde biz buraya cami koydurduk ama içki ruhsatını da onun 100 metre aramayacağız mesafe. Bakın, neler dönüyor biliyor musunuz? İçki ruhsatı alabilmek için, içki satabilmek için insanlar geliyor okullar açılıyor her şey açılıyor şimdi, özel okullar o kadar sayısı arttı ki, buna şoför eğitim okulları bilmem neler geldi. Bizim esnafımız alkol satacak yer bulamıyor samimi söylüyorum.

BAŞKAN - İzmir'de mi?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - İzmir'de bulamıyor. Diğer yerlerde zaten satılmıyor Kayseri'de ben içki satan yer görmedim.

BAŞKAN – Gel Antep'te göstereyim, her yerde içki satılıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Ben görmedim bir tek içki içilen yer Kayseri'de Hilton Otelinin lobisiydi.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Şu anda Anayasa'nın ilgili maddesine, hep Anayasa'dan bahsediyoruz ya Sayın Susam, tabii o tartışmalara girmek istemiyorum ama...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Öyle bir şey yok. O istatistik doğru bir istatistik değil. Türkiye'nin en çok alkol satılan yeri Muğla'dır.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, bizim Gaziantep'te her yerde içki satılır içmek isteyen gelsin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 114

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - O konuda bilgiye sahip değilim ama. Bu konudaki düzenlemelerin evrensel düzenlemelere...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - O zaman kaldırılmalı şunu. Bizim önerimiz var “Alkollü içkilerin saat 22.00 ile 06.00 saatleri arasında perakende olarak satılamaz.” ilkesini öbürleri için de kaldırılmalı. Kaldırın, herkes için eşit olsun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Bu kural alışveriş merkezlerinde uygulanmaz diye bir şey yok hepsinde uygulanacak o kural.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Alışveriş merkezlerinde uygulanmayacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Hayır saat kuralı, hepsi için geçerli.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - AVM'nin kapalı olduğu saat bu zaten.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Orada.. Hayır bu mesafe ayrı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Öbür kesime en azından bir nefes aldırır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Sayın Susam saat meselesinde diyorsunuz ya, o hepsine uygulanıyor. Alışveriş merkezi içerisindeki...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Alışveriş merkezinin kapanma saati zaten onda kapanıyor sabah sekiz buçukta açılıyor, kapalı olduğu saatte zaten yasak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Neyse yani eğer o saatlere onlar da uymak zorundalar yani öyle bir ayrıcalık yok onlar için.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Sokaktaki insanların... Alkol satılması bu ülkede ciddi bir şekilde özellikle turizm bölgelerinde sıkıntı hâline geldi. Gelin sizi bir götürüyüm. Yani en iş yapacağı saat dokuz buçuk, onda bir bira satacak adam “Tamam kardeşim satamıyorum.” diyor kapatıyor adam. İşinden gelmiş, sofrasına oturacak bir bira içecek, satamıyor. Bu saatler bu noktada, saat onda.

BAŞKAN - Yurt dışında da öyle.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Yurt dışında her yerde öyle değil. Yurt dışında...

BAŞKAN - Gittik sorduk. İnanın şu yaştan küçük olana vermiyor dediler. Yani ben aldığım için değil.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Zaten yaş ayrı olay.

BAŞKAN - Gittim, dediler şu yaştan sonrasını...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Saat için de geçerli. Herhâlde saat ondur yani dokuz olan yerler var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bakın bunu siz kamu vicdanına da, şeye de anlatamazsınız. Ondan sonra esnafa zaten yeteri kadar darbe vurulmuş. Ne diyecek bizim bakkallar? AVM’de serbest dışarıda uygun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Hayır, o saatlerde orada da serbest; içeride de serbest, dışarıda da serbest Sayın Susam.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN - Orada da yasaklayalım diyor Bakan.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Nerede? Yasaklayalım, yasaklasın, ben ona bir şey demiyorum. Bakan öyle bir şey demedi.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN - Orada da yasaklayalım dedi, tamam.

BAŞKAN - Sayın Susam da teklif etti orada da yasaklayın...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Ben yasaktan yana değilim.

BAŞKAN - Yarın ben başına söylerim “Susam yasakladı.” diye.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Ben yasaktan yana değilim. Ben özgürlüklerden yanayım. Eğitimden yanayım. Bugün o bira sattırmadığınız gençler şimdi bonzai içerek ölümlere, tinerciliğe gidiyor. Bırakın sohbet etsin iki tane bira içmekle bir şey olmaz gençler. Bırakın o insanlara imkân sağlayın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - O konuda farklı görüşler de var. Yani alkolün başka uyuşturucular için zemin hazırladığı şeklinde uzmanların görüşleri de var,

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bonzai niye bu kadar patladı Sayın Bakanım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Nasıl?

BAŞKAN - Ucuz olduğu için.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Birçok nedeni var, her sosyal olayda olduğu gibi tek bir nedene bağlamak mümkün değil yani şimdi, Türkiye, bu anlamda, son yıllarda özellikle en önemlilerinden bir tanesi ciddi bir hedef ülke konumunda, pozisyonunda. Bununla ilgili olarak olayı düşünmek lazım ama dediğim gibi tek bir nedene hiçbir zaman indirgemek mümkün değil sosyal olaylarda.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, Sayın Başkana bir şey sormak istiyorum. “İçki satamıyorum.” diye hiç esnafınızdan size şikâyet geliyor mu? Bunu bir gerçek olarak duymak istiyorum ben.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN - Hem çok yoğun geliyor ve cezalar o kadar yüksek ki sadece bir biranın cezası 29 milyon lira, ikinci birayı satarsa 158 milyar lira.

BAŞKAN - Milyon...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - 158 lira.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN - 158 lira ve adam satmadığını söylüyor. Diyor ki: “Benden almadı ama senin dükkânın önünden geçti.” Orada emniyet gücü de bekliyor. “Ben imzalamam, ben satmadım, ispat et.” diyor, “Resen yaparım.” diyor. Satmadığı biranın bedelini ödüyor Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Uygulamadaki sorunlar başka bir şey.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bu söylediklerimizi içten söylüyoruz ya, samimi söylüyoruz.

BAŞKAN - Vallahi biz de içten soruyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 115

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama inanmıyorsunuz, sonuçta yine bildiğinizi okuyorsunuz.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, yani konu çok önemli. Şimdi eğer bu AVM’lerin 100 metre mesafede satılmasını biraz evvel Sayın Bakanım söylediği zaman çok olumlu. En azından buradan bir darbe yemeyiz. Bakkal dükkânında veya büfede aynı şekilde zorluk, meyhanede serbest, sabaha kadar içiyorsun, hiç kimse bir şey demiyor. Bakkal dükkânından kapalı bir şişe aldın, büfeden, bitti yani orantılı bir ceza değil, Anayasa’ya da aykırı. Böyle bir ceza olur mu? Sattığın şey 3 lira, cezası 159 bin lira. Böyle bir ceza olmaz, ödeyemiyorlar.

Sayın Bakanım, deminki şeye uygulansa...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bu, bütün alışveriş merkezlerinin kapatılması anlamına geliyor.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN - Bütün bakkallar kapanıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Yok, kapanmaz. 1 milyon 600 binden bahsediyoruz Sayın Palandöken.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Bakanım, ayırıştırma olur. Yaparsanız, alkol insan sağlığına zararlı, orada da zararlı, bizde de zararlı.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Anayasa’nın o kuralı, hükmü gereği, 58’inci maddesinin gereği çerçevesinde düşüneceksiniz...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Büyüklere gelince kurallar işlemeyecek mi?

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – İşlemez.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bakın, orada, tabii “fiili imkânsızlık” diye bir şey yani bir kavram var, bir realite var. Orada bunu uygulama şansınız yok çünkü bir daha...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sizin bakkallara gücünüz yetiyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, orada müktesepi koruduk.

Bakın, bir de ayrıca burada mükteseplerin de korunması gerekiyor yani sonradan kural değiştiriyorsunuz. Aynen bakkallara uyguladığımız gibi müktesep olarak bunlara da o imkânı sağlamamız gerekiyor, adaletin, eşitliğin sağlanması açısından. Bunu yaptığınız zaman zaten hepsine bu kuralın uygulanması gerekiyor o zaman. Onun için o zaman bunu adaletli sağlayalım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yeni açılanlara da yapacaksınız bunun aynısını. Bu kanun yeni açılan AVM’de geçerli olmayacak mı?

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Hayır, bundan sonrasına yok değil mi Bakanım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, hepsi için geçerli, hepsi için geçerli. Orada fiili imkânsızlık devreye giriyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Orada yeni açılan AVM de içki satılabilecek. Müktesep hak değil ki sizin ki.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bunu, o kuralı şöyle düşünmek lazım belki: Alışveriş merkezinin kendisinin ibadethaneye yakınlığı olarak düşünmek lazım. Anlatılabildim mi Sayın Susam? Yani orayı tek bir işletme gibi düşünmek lazım; belki doğrusu o.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Böyle anlayış olmaz, ya bakkala da uygulanacak ya süpermarkete de uygulanacak. Adalet olacak kardeşim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Süpermarkete uyguluyoruz, süpermarketin kendisine uyguluyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nasıl uyguluyorsunuz? Muaf tutuyorsunuz ya kanundan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, şöyle: Süpermarketin etrafında 100 metre mesafedeki alanlarda uyguluyoruz, aynen bakkalda olduğu gibi. Ayrıca ikinci bir mükellefiyet getiriyoruz, ilave bir mükellefiyet getiriyoruz yani âdeta şuna benziyor: Benzetmek ne kadar şey olur? Bakkal için diyoruz ki: Her biri...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Vallahi topa tutarlar Bendeve Palandöken’i, hipermarketlerde rakı satılacak, bakkalda satılamayacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ama şu kuralı getirmiyoruz: “Bakkallar da veya küçük marketler, neyse, onlar da bir mescit veya namaz kılacak bir yer açarlar.” demiyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunu da deyin bari.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Yok, onu demeyiz.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Zaten bizim dükkânlarda var, seccade var, namaz kılıyor adam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ya, insanları bırakın, insanlar namazını kılıyor zaten. Sizin kural koymanızla insanlara din eğitimi, dindarlık yaptırılmaz ki.

BAŞKAN – Sivil toplum kuruluşundan 2 kişi...

Buyurun.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; 14’üncü madde görüşülürken verilen bir önergeyle tedarik ve dağıtım kooperatiflerine bir teşvik sağlanmadığı takdirde bu maddenin işlemeyeceği ifade edildi. Sayın Bakan bu önergeye karşılık verdiği cevapta Anayasa’nın 10’uncu maddesiyle getirilen eşitlik ilkesine aykırı olduğunu söyledi. Şimdi, aynı durum bu maddede var, esnaf için yasak, AVM için geçerli. Bu, Anayasa’ya aykırı değil mi o zaman?

İkinci bir konu: Sayın Genel Başkanım da dile getirdiler, Türkiye’nin her tarafından biz müracaatlar alıyoruz. Âdeta insanlar canhıraş bağıryorlar. Gece saat 22.00 ile 06.00 arasında içki satışının tespit edilerek tutanağa bağlanması hâlinde verilecek cezalar suçların ve cezaların orantılı olması ilkesine de aykırı. 30 bin liradan başlayıp 154 bin liraya kadar yükseliyor. Bu da aynı şekilde esnaf ve sanatkarların karşı karşıya kaldıkları çok orantısız ve anlamsız farklılıkları ortaya koyması bakımından söylenmesi gereken bir durum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 116

Bu maddenin bu çerçeve içerisinde görüşülmesi ve kararlaştırılması gerekir. Madem bize yasak AVM’lerde de yasak olsun. Önerimiz budur.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir bira sattı diye bakkala 30 bin lira ceza kesiliyor, ikincisi de 159 bin lira.

BAŞKAN - Ben olsam satmam, o kadar ceza alınır mı?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz satmasın istiyorsunuz zaten.

ÖMER SELVİ (Niğde) - O saatler içinde satmasın istiyoruz, satmasın demiyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu yasayı çıkarırken “on iki” deseydiniz hiç bunlar olmazdı.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Bakanım, orada böyle geçici bir şey var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bakın arkadaşlar, sonuç itibarıyla -Anayasa’dan konuşuyoruz- Anayasa’mızın 58’inci maddesi -konu açıldı madem- çok açık bir şekilde “Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden vesaire korumak için gerekli tedbirleri alır.” diyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Buna itirazı olan var mı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Yani bundan, bu alışkanlığın -düşkünlük alışkanlığının diyelim- önünü kapatacak her türlü tedbir Anayasa’nın amir kuralı gereğidir, amir hükmü gereğidir.

OSMAN AYDIN (Aydın) – AVM’lerin ne ayrıcalığı var?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ayrıcalığı yok, alışveriş merkezinin etrafındaki, alışveriş merkezi bina olarak...

Bakın, tekrar söylüyorum, alışveriş merkezinin bina olarak etrafında 100 metre mesafedeki kural uygulanıyor, onda herhangi bir sıkıntı yok. Burada ilave bir mükellefiyet getiriyor, onu uyguluyorlar hepsi, uygulamaları gerekiyor, aynı bakkal gibi. Bu anlamda aralarında bir fark yok, eşit durumlar yani onlara bir ayrıcalık söz konusu değil. Ama burada çok özel, çok spesifik bir düzenleme, bir kural getiriyoruz, bir mükellefiyet getiriyoruz, ondan kaynaklanıyor bu olay. Dolayısıyla onlar o kurala tabi, onlar için de geçerli. Alışveriş merkezinin etrafında 100 metre mesafede ibadethane olmaz, daha doğrusu ibadethanenin 100 metre mesafesinde alışveriş merkezi olmaz içki satan. Dolayısıyla burada bir yanlışlık yok, Anayasa’ya aykırılık yok, gayet eşit ve adil.

BAŞKAN – Buyurun.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim; bizim ikinci bir handikabımız da: Belediyenin ruhsatı var, gece saat on bire kadar açıksın, on ikiye kadar açıksın; hak etmişiz, ruhsatı almışız; burada sadece bira satıyorsunuz. Diyor ki: “Bira’yı ondan sonra satamazsın.” Biz de diyoruz ki: “Bunu düzeltin bari, açma kapama saatine riayet edelim.” Bazı belediyeler on ikiye kadar, bazı belediyeler ona kadar, bazı belediyeler on bire kadar... Hiç yoksa çifte standart olmasın diyoruz ama “olmaz” diyorlar.

Şimdi, eğer AVM’lerle ilgili böyle bir alkolde düzenleme yapılmazsa, ayrıştırılırsa ikisi, bayiler ile onların, müktesep hakkı olanları yani bugüne kadar açmış olan AVM’lerde tamam ama bundan sonra açılacak, yeni kurulacak AVM’lerde bu içki serbest olup, meyhanede serbest, kapalı şişenin satışı yasak gibi bir sistem olursa esnaf çok perişan durumda Sayın Bakanım ve bu konuda yani hiper-gross market yasasından da önemli bu. Bir kere, esnaf ve sanatkârın bu haksızlığa uğraması alkol satışıyla ilgili değil. Diyor ki: “Benim suçum ne, böyle bir ceza olur mu?” Bonzai satan bu kadar ceza almıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkan, bakın, bu noktada alışveriş merkezleriyle yani saat konusunda söylüyorum, bütün hepsi aynı kategoride.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, 100 metre mesafe burada...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, birincisi bu, Sayın Başkan söyledi.

İkincisi, bakın, ifade şu: “...ile yalnızca alışveriş merkezleri içindeki ibadet yerleri dikkate alınarak...” Yani ibadethane değil zaten, ibadet yerleri, ikisi farklı yani bakkaldaki ibadet yeri ile bu anlamda buradaki ibadet yeri arasında hiçbir fark yok. Evet, “ibadet yeri”, “ibadethane” değil. Dolayısıyla, o kuralı buraya uygulayamazsınız. Yani “alışveriş merkezinin içindeki ibadet yeri”, kanundaki ifade bu bakın dışarıda bırakılan. İbadet yerleri dikkate alınarak. Yani esas itibarıyla 100 metre mesafe...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani “ibadet yeri” veya “ibadethane” olsun...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – “İbadethane” farklı, “ibadet yeri” farklı. “İbadet yeri” olarak koyduğumuz zaman, aynı şeyi tekrar söylüyorum, herhangi bir basit, küçük bir marketteki bir seccadenin serildiği yer dahi o kapsama girer, o kavrama girer. İbadet yeri sonuç itibarıyla, bir yer ayrılmış, orası ibadet yeri, o zaman ona da uygulanması gerekir. Saat konusunda zaten aralarında fark yok, bu anlamda bir eşitsizlik yok Sayın Susam onu anlatmaya çalışıyorum. Yani ibadethanelere mesafe hepsinde uygulanıyor. İbadethanelere mesafe 100 metre. Ama içerideki ibadet yeri...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şunu bir somutlaştırın: AVM’nin içerisinde ibadethane var. Siz burada içki satışına müsaade edecek misiniz, etmeyecek misiniz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – “İbadet yeri” var bakın.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “İbadet yeri” var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Evet “ibadet yeri” var. “İbadet yeri” her yerde, nerede olursa aynı kurala tabi. Yani bu anlamda esnafla alışveriş merkezinde olması arasında fark yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bir dakika, AVM’de nasıl “ibadet yeri” yapacak, bana söyler misiniz, neresinde yapacak?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Neresinde isterse orada yapacak.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) - Alışveriş merkezinde, alışveriş merkezi yönetimi insanların namaz kılabilmesi için bir yer tayin edecek. Nereyi tayin edecek? Alışveriş merkezinde ekonomik olmayan en köşedeki yeri tayin edecek. Sizin tarif ettiğiniz içki satan merkezlerin en az 500 metre ötesinde olacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ve orası “ibadethane” değil “ibadet yeri”.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) - Yani orada ezan okunmayacak.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Valla büyüklere gelince kavramları da böyle egiyorsunuz, büyütüyorsunuz, ediyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 117

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Sayın Susam kanuna bakın, ben söylemiyorum, ifade aynı böyle. İfadeye bakın lütfen.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Kavramlarla oynamayın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, “ibadet yeri” ile “ibadethane” aynı şey mi?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “İbadet yeri” o zaman her yerdir. Her yer ibadet yeridir öyle bakarsan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tamam işte.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - O zaman her yerde...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Tamam işte yani küçük markette, bakkalda herhangi bir yerde bir seccade serilmiş ibadet için ayrılan yer ibadet yeridir. Oradan yola çıkarak o yasayı uygulayabilir misiniz orada? Uygulayamazsınız. Hepsinde aynı, eşit davranarak istisna ediliyor, olay bu.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Ya nasıl olur? Adam gidiyor, mescit yapıyor yanında içki ruhsatı almak için başvurduğunda mescit var, okul var, bilmem ne var deyip adama ruhsat vermiyorsunuz ya.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Sayın Bakanım, şu 9’uncu maddenin ikinci fıkrasını bir okuyabilir miyiz, 4250’nin. Yani ne olduğunu bilmediğimiz için anlamakta güçlük çekiyoruz. 4250 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin ikinci fıkrasıydı, okutabilir miyiz varsa.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Var burada okuyalım. “Bu kanun kapsamına giren ürünlerin perakende veya açık olarak satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları ve ibadethaneler arasında kapıdan kapıya en az 100 metre mesafe.”

ALİM İŞİK (Kütahya) - İşletmeler nerede geçiyor?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Hangi işletmeler?

ALİM İŞİK (Kütahya) - İkinci fıkrası “işletme” ibaresinden sonra gelmek üzere ...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Bakın öğrenci yurtları ve ibadethaneler arasında kapıdan kapıya en az 100 metre mesafenin bulunması zorunludur. Bu fıkradaki mesafe şartı turizm belgeli işletmeler için uygulanmaz.

ALİM İŞİK (Kütahya) - İşletmeler ve alışveriş merkezlerinde uygulanmaz diyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, onu demiyoruz. Alışveriş merkezleri için de uygulanır o. Söylediğimiz o değil Sayın Işık, hayır. Söylediğimiz şu, bakın: “Alışveriş merkezleri içindeki ibadet yerleri...” Aslında bu ifade olmasa bile o anlama gelir. Çünkü ibadethane değil ibadet yeri ve içindeki ibadet yeri herhangi bir odadaki, herhangi bir evdeki, herhangi bir iş yerindeki ibadet yeri aynı şey ama...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Sayın Bakan, “ibadet yeri” ile “ibadethane” kavramı üzerinden giderek bir şeyi bize kabul ettirmeye çalışıyorsunuz. Benim evimin odası da ibadethanedir, koyarım seccademi kılarım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – “İbadethane” teknik bir ifadedir Sayın Susam. Onun bir anlamı var.

ÖMER SELVİ (Niğde) - İbadethanenin imamı var, cemaati var...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aynen öyle. Ama “ibadet yeri...”

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Cemaati olmayacak mı yani?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – “İbadet yeri” kavramı herhangi bir yer. İbadet yeri namazın kılındığı herhangi bir yer yani ne imama gerek var ne de buna benzer bir organizasyona gerek var, yapılanmaya. Herhangi bir odada halının üzerinde kılıyorsunuz, işte size ibadet yeri. İbadethane değil ama burası.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) - Sayın Bakanım, havaalanları için de geçerli aynı şey. Aynı perspektiften baktığın zaman havaalanlarında da geçerli. Namaz kılınan yerlerin arasındaki mesafe 100 metre bile değil.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Şu anda turizm işletmeleri ile alışveriş merkezlerinde bu kural aranmaz. Bu hâle gelmiyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Hayır gelmiyor. Alışveriş merkezleri içindeki ibadet yerleri yani kendisinin alan olarak, bina olarak 100 metre etrafında olmaz, ibadethane olarak söylüyorum.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Getirdiğiniz şu tasarıdaki söz konusunu kanundaki işletmelerden sonra gelmek üzere alışveriş merkezleri diye değiştiriyoruz. Diyoruz ki: “Turizm işletmeleri ve alışveriş merkezleri için bu yukarıdaki aranan şartlar aranmaz.” Kanun bu hâle geliyor. Doğru mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Hayır eksik. Şöyle diyoruz bakın: Turizm belgeli işletmeler için uygulanmaz ve bir de...

ALİM İŞİK (Kütahya) - Bir de alışveriş merkezleri için uygulanmaz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Hayır alışveriş merkezleri içindeki ibadet yerleri dikkate alınmak şartıyla bu merkezlerdeki perakende işletmeler için uygulanmaz diyoruz.

ALİM İŞİK (Kütahya) - O yeni önerge de mi var bu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Ha pardon, önerge var. Ben önergeye göre konuşuyorum.

BAŞKAN – Bence önergeleri okuyalım da Sayın Bakanım, insanların kafası...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Yani doğru, ona göre doğru Sayın Işık, evet aynen öyle doğru, tamam. Pardon ben hep önergeye göre...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, iki önerge var Sayın Işık.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Yo yo bu konuda bayağı tartışmamız lazım, önergelere geçmeyin.

BAŞKAN – E, tartışalım, buyurun o zaman.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bu iş önemli.

BAŞKAN - Yani önergeye geçmeyelim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Doğru yol bulacaksak bulalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 118

ALİM İŞİK (Kütahya) - Burada o zaman değişiyor şartlar. Şu tasarıdaki hâli ile bu hâli arasında çok ciddi fark var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Önergeyle bayağı değişiyor tabii.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Önergeyle farklı bir hâle geliyor.

BAŞKAN – Sayın vekillerim, Sayın Bakanım; önerge üzerinden tartışalım da, önergeyi okuyalım da herkes anlasın şunu. İki önerge var okuyalım Sayın Susam, üzerinde tartışalım ne fark eder.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilim ve Teknoloji
Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısının 19’uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 19.- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununun 6. Maddesinin 1. fıkrasında bulunan “Alkollü içkileri üreten, ithal eden ve pazarlayanlar, her ne surette olursa olsun hiçbir etkinliğe ürünlerinin marka, amblem ya da işaretlerini kullanarak destek olamazlar” ifadesi ile 5. Fıkrasının sonunda bulunan “Alkollü içkiler, 22.00 ila 06.00 saatleri arasında perakende olarak satılamaz” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

Mehmet Ali Susam

Osman Aydın

İzmir

Aydın

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bundan sonra AVM’lerin içerisinde içki satılacak yer sayısı en az yüzde 500 artacaktır.

ALİM İŞİK (Kütahya) - Aynen katılıyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Şu anda zaten var o.

ALİM İŞİK (Kütahya) - İbadet yerleri dikkat alınarak...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bu günah size yeter.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Binanın etrafında mı? İçinde zaten şu anda var Sayın Işık, şu anda var zaten.

ALİM İŞİK (Kütahya) – O zaman her yerde...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şu anda var içinde yani...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Burada bir ibadethane var, yandaki dükkânda içki satılıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İçinde mi, dışında mı?

ALİM İŞİK (Kütahya) – İçinde, içinde.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İbadethane yok, ibadet yeri var.

ALİM İŞİK (Kütahya) – İbadet yeri var, yanındaki dükkâna müsaade ediyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Onu diyorum, bakın, o eşit, herkese uygulanıyor yani oradan yola çıkarak...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Burada AVM’lerin her dükkânında, bir dükkân arayla içki satabilirsiniz yani bu, onu gösteriyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şu anda neyse o zaten, o diğerleri için de geçerli; market için geçerli, bakkal için geçerli, kasap için geçerli, lokanta için geçerli Sayın Işık. Yani, oradan yola çıkarak şunu söylüyor muyuz...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ama, onu zaten kanunda sınırlamışsınız. Burada diyor ki...Turizm işletmelerine bunu diyorsunuz, bakkal yok ki orada, turizm işletmesi.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, şunu söylüyorum: İbadet yerine 100 metre mesafe şartı aranmaz, “İbadet yeri için aranmaz.” diyoruz. Ben de diyorum ki: “İbadet yeri için aranmaz.” kuralı bakkal için de uygulanıyor, kasap için de uygulanıyor.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Kanunda...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aynen öyle tabii çünkü orada...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Kanuna bakarsanız, okullar, bakkallar oralarda sattırıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, hayır her yerde, namaz kılınan bir yer var diyelim, bütün işletmelerde büyük oranda. O zaman...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ama, siz buraya gelince mesafe kalkıyor. Her yer ibadet yeri olabilir, dolayısıyla, her dükkân içki satabilir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Işık, şunu anlatmaya çalışıyorum: Bakın, bir benzin istasyonunu düşünün, içki satılan bir yer. Satılıyor değil mi benzin istasyonlarında? İzin almış, satabilir, satılıyor.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Turizm bölgesindeyse her yerde satılabilir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Benzinliklerde satılmıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Benzinliklerde satılıyor, yollarda falan görüyoruz ama... Veya başka bir yer yani fark etmez, diyelim ki lokanta...

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Bakanım, o da yasak olmuş.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, lokantada, orada namaz kılma yeri var; ibadet yeri, ibadethane değil. Orayı istisna etmezsek orada içki satamaz, bakkalda içki satamaz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu konu biraz karıştı.

Saat 06.00’da toplanmak üzere toplantıya on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 05.43

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 119

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 06.02

BAŞKAN: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Ali ERCOŞKUN (Bolu)

KÂTİP: Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam’ın talebi çerçevesinde bu maddenin tasarı metninden çıkarılmasını kabul ediyoruz Sayın Susam.

BAŞKAN – Uygun mu Sayın Susam? Lütfen “Mutluyum.” diye bir cevap ver.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakayım, anlayayım önce konuyu. Çıkarılınca ne olacağını da anlayayım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İster kalsın, ister çıkaralım. Nedeni şu: Kayıtlara geçmesi açısından da söylemek istiyorum. Zaten şu andaki mevzuatta...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Altındaki cinlik nereden geliyor, onu düşünüyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yo, yo, hiçbir cinlik yok. Sayın Susam, ifade edeyim, bakın: Zaten kapsama girmiyor çünkü oradaki ifade “ibadethane” ifadesi. Bu kanunda yer alan ifade “ibadet yeri” ifadesi. Dolayısıyla bunun orada olması ya da olmaması sonucu değiştirmez.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Peki Sayın Bakanım, ibadet yeri açma zorunluluğunu kaldırıyor muyuz orada?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, kaldırmıyoruz, kalıyor. Çünkü “ibadethane” kavramı bir teknik ifadedir, onun anlamı bellidir. Bu kanundaki açılması talep edilen yer ise ibadet yeridir. İbadethane olmadığı için... Yasak ya da kural, ibadethaneye 100 metre mesafede olan yerler için geçerlidir, işletmeler için geçerlidir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sonuçta yine AVM’ler kazandı diyeceksiniz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, yapmayın. Bakın, ister çıkaralım, ister kalsın, hangisini istiyorsanız onu yapalım.

BAŞKAN – Vebali sizin boynunuza Sayın Susam.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Söyleyin yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben çıkarılmasını isterim tabii ki.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tamam, 19’uncu maddenin tasarı metninden çıkarılması...

BAŞKAN – Çıkarıldı. Ne mutlu! Herkes mutlu.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sözlü önerge oluyor muydu şeyde?

BAŞKAN – Siz mutsuz musunuz?

Bir dakika Sayın Bakanım, mutsuz bir vatandaş var.

TAMPF HUKUK DANIŞMANI AV. AHU USLU YILMAZ – Yine Tüm Alışveriş Merkezleri ve Perakendeciler Federasyonu altında Turizm Yatırımcıları Derneğini de temsil etmekteyiz ve TURYİD’in burada gerçekten ülkemiz menfaatleri açısından da çok üstün menfaatleri vardır. TURYİD’in özel önerisidir ve çok ısrarla üzerinde durduğu bir maddedir. Bu madde kaldırıldığı takdirde şu anda alışveriş merkezleri içerisinde hepimizin bildiği Midpoint, Big Chefs gibi kafelerin kapatılması gündeme gelebilecektir. Bu da geniş kitleleri etkileyecektir. Dolayısıyla turizmin, ülkemizin turizm açısından menfaatlerini düşünerek bu maddenin kalması gerektiği inancındayız efendim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tekraren söylüyorum: Hiçbir şey değişmez çünkü o ilgili maddeyi... bakın, kural şu: 4250 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesi, 9/(2): “Bu Kanun kapsamına giren ürünlerin perakende veya açık olarak satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları ve ibadethaneler arasında kapıdan kapıya en az 100 metre mesafenin bulunması zorunludur.” Kapsama girmiyor zaten çünkü ibadethane değil. Bak, aynı zamanda kayıtlara geçiyor, hepimiz konuşuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, işte orada bir anlaşmazlık oldu.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Sayın Bakanım, başka bir şey daha var. Tartışmaya gerekçe olan hususta mimari açıdan bugün alışveriş merkezlerinin her biri en az 10 bin metrekare ve ibadet yeriyle malum ürünlerin satılacağı yerler arasındaki mesafenin hiçbirisi 200 metreden, 300 metreden aşağıya olmayacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ayrıca, ayrıca.

BAŞKAN – Metin Bey, müsaade ederseniz...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ha, bir de bu kanundaki bu konuyla ilgili düzenlemeleri okuyalım. Şimdi ibadethaneyi koyduk.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Hanımefendiye bir açıklama yapmak istiyorum müsaade ederseniz.

Hanımefendi, bu AVM’lerdeki “prayer room” denilen veya insanların gidip namaz kıldığı, dua odası dediği yer ibadethane değil.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, bunun da devamı olarak zorunluluk getiren 11’inci maddeyi okuyalım. Alışveriş merkezlerinde, acil tıbbi müdahale ünitesi, ibadet yeri, bebek bakım odası vesaire kullanım alanları oluşturulur. “İbadet yeri.” Diğeri ibadethane. Kapsama bile girmiyor.

BAŞKAN – Yani cami, kilise, cemevi değil.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Arkadaşlarımız tarafından bir önerge verilmesi gerekir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 120

BAŞKAN – Maddeyi tümünden çıkarıyoruz. Sözlü önergeyle...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sözlü önergede, tabii, biz üye değiliz. Arkadaşlarımız tarafından önerilmesi gerekiyor.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – 19’uncu maddenin çıkarılmasını, Sayın Susam’ın mutluluğuna öneriyorum.

BAŞKAN – Sayın Susam’ı da kutluyorum. Yani bu kanunda istediğim olmadı diyemez, her istediği oldu.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sözlü önerge olarak, 19’uncu maddenin tasarından çıkarılmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Evet, katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetimizin katıldığı önerge doğrultusunda bu maddenin çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi okuyoruz:

MADDE 20- 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “meslek odaları ise işyeri sahibi olarak üye kaydı yaptıracaklardan, ustalık belgesi istemek zorundadır” ibaresi “veya o işyerinde ustalık gerektiren işleri yapacaklardan ustalık belgesi ya da en az ön lisans diploması istemek zorundadır” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde konuşmak isteyen...

Sayın Genel Sekreterim, buyurun.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Sayın Başkanım, bu maddeyle, ustalık belgesi düzenleniyor. Ardından gelen 21’inci madde ve 22’nci madde de ustalık belgesiyle ilgili. 21’inci maddede 5174 sayılı Kanun’un 102’nci maddesinde bir değişiklik öngörülüyor. Ardından gelen maddede de 5362 sayılı Kanun’un 68’inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılıyor. Şimdi, 30’uncu maddenin ikinci fıkrası şu hâle geliyor yapılan bu değişiklikten sonra, onu okumak istiyorum: “Bu kanun kapsamına alınan il ve mesleklerde belediyeler ve iş yeri açma izni vermeye yetkili diğer kurum ve kuruluşlar iş yeri açacaklardan veya iş yerinde ustalık gerektiren işleri yapacaklardan ustalık belgesi ya da en az ön lisans diploması istemek zorundadır.”

Burada bir önerge vermek istiyoruz biz. Önergemizin amacı da şudur: Ticaretin önündeki engellerin kaldırılması, girişimciliğin korunması, iş yerlerinin açılmasının kolaylaştırılması serbest rekabet düzeninin bir gereğidir. Dolayısıyla, bu maddeden “iş yeri açacaklardan” ibaresinin kaldırılmasını ve küçük bir redaksiyonla maddenin şu hâle getirilmesini istiyoruz: “Bu kanun kapsamına alınan il ve mesleklerde belediyeler ve iş yeri açma iznini vermeye yetkili diğer kurum ve kuruluşlar o iş yerinde ustalık gerektiren işleri yapacaklardan ustalık belgesi ya da en az ön lisans diploması istemek zorundadır.” Sanıyorum bu önergede Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin ihtiyaç duyduğu değişikliği de sağlamış olacağız.

Teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Naci Bey, onu bizim adımıza yazarsanız...

BAŞKAN – Yani, önergeyi milletvekilleri verebilir, onun için onu yazmanız lazım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben bu madde üzerine bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aslında, bakan, bizim bu işlerde ustalık belgesi denen olayı bir adaletsizlik nedeniyle, ticaret odası, esnaf odası kaydında bir adaletsizlik nedeniyle bir sürü ticaret odasına, esnaf odasına kaydolması gereken insanlar gidip “Ustalık belgesi yok.” diye kayıt oluyordu. Burada, Ticaret Odasının da bunu çok istediğini zannetmiyorum ama insanlar gidip üye olmak isteyince, oluyorlar. Ustalık belgesinin ne kadar gerekli olduğunu bir örnekle vereyim: 300 bin nüfuslu bir kent, Almanya’nın Münster kenti. Yaklaşık 30 bin esnafı var, 300 tane eğitim kadrosu var odanın, 300 kişi. 300 kişi ustalık belgesi için o okullarda eğitim görüyor. Okullar da bizim şu binalarımızdan, şu alanımızdan büyük. Ama “Bu binaları nasıl yaptınız, hangi parayla yaptınız?” dedim, “Devlet arazi verdi, para verdi ve bir kısmını da biz bu eğitimler sırasında, bu eğitime gelen insanlardan aldık.” dediler. Bizim, sonuç itibarıyla, insanların mesleğini yaparken, sanatını yaparken kaliteli eğitim almasını istememiz çok önemli. Bizim bugün AVM Yasası’yla, AVM’ci arkadaşla tartışırken onların haklı olduğu bir tek nokta var. Biz kendi kesimimizi eğitime, yetiştirme, vizyon sahibi olma, raf düzeni, vitrin, pazarlama, stoklama ve benzeri alanlarda yeteri kadar eğitemediğimiz çok açık bir gerçek. Ben her mesleği yapan insanın eğitim alması gerektiğine inanıyorum. Ama bunu bu odaların bu gücüyle yapamayız. Buna bu yasalarda teşvik vermenize ihtiyaç var, kaynak aktarmaya gerek var, devletin bu işe el atması ihtiyaç var. Biz bu anlamıyla bu yasalarda konuşurken aslında “Esnafı teşvik edin.” derken “Biraz bunları teşvik edin.” diyoruz. Bunların önünü açın. Orada esnaf yöneticileri sadece temsilî. Orada eğitim kadrosu temel olan şey, eğitim temel alınmış bir yapı. Ama maalesef ki biz kanun çıkarırken bu alanlarda yatırım yapmıyoruz. Ne yapmaya çalışıyoruz? İşte, “Belgesi olsun ama kayıt alırken bunu istemeyelim.” gibi kanun maddeleri yapmaya çalışıyoruz.

Bakanım, Bakanlığınız süresince bu tür eğitim katkıları vermeye, bu tür eğitim konusunda destek vermeye özen göstermenizi rica ederim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bir önerge var. Bu önerge, biraz önce TESK’in talebini de karşılayan bir önerge. Nizami olarak hazırlanmış. Dolayısıyla, bu önerge üzerinden görüşmeler yapılırsa bu sorunu da çözecek ve talebi karşılayacak içeriktedir. Yani, Sayın Hüseyin Filiz’in verdiği önerge bu TESK’in talebini de karşılayacak olan bir önerge. Dolayısıyla, “Başka bir önerge o anlamda hazırlansın.” dendi de, ona gerek yok, onu söylemek istiyorum Sayın Başkan.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Naci Bey’in muradına aynen uyuyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Tabii, uyuyor.

BAŞKAN – Buyurun.

MYK TEMSİLCİSİ ESRA GÜNAY TOKLUOĞLU – Sanıyorum herkese, “günaydın, iyi sabahlar” demem gerekiyor.

BAŞKAN – İlk defa konuşuyorsunuz.

MYK TEMSİLCİSİ ESRA GÜNAY TOKLUOĞLU – Evet, ilk defa konuşuyorum çünkü bizimle doğrudan ilgili gördüğümüz ilk madde bu. Aslında burada olma gerekçem bu madde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 121

Biz, kanun taslağı bize ilk görüşe geldiğinde bir görüş vermiştik, o görüşü tekrar etmek istiyoruz. Şimdi, bildiğiniz üzere, Mesleki Yeterlilik Kurumu örgün ve yaygın eğitim dışında yetkinlikler edinmiş bireylerin, yani “alaylı” dediğimiz kimselerin eğitim süreçlerine dâhil olmak zorunda kalmadan, çeşitli aşamalı sınavlardan geçerek belgelendirmesi hedefine yönelik olarak çalışmakta olan bir kurum. Bu kapsamda bizim çeşitli çalışmalarımız var. Bakanlar Kurulumuz tarafından onaylanmış İstihdam ve Mesleki Eğitim İlişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı var. Bu Eylem Planı doğrultusunda bazı seviyelerdeki mesleki yeterlilik belgelerinin iş yeri açma belgesi olarak kullanılmasının sağlanması düzenleniyor. Hatta bu Eylem Planı doğrultusunda Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’ne ilgili bir madde eklendi 4’üncü seviye ve üzeri mesleki yeterlilik belgelerinin iş yeri açma belgesi olarak kullanılabilmesiyle ilgili. Çünkü bu gerçekten ciddi bir sorun. Bizim çeşitli kişilerden pek çok telefon aldığımız, “Nasıl yetkinliklerimizi belgelendirebiliriz?” İşte, “İki sene eğitim almak zorunda mıyız?” diye sordukları bir konu ve bağımsız iş yeri açma belgesi olarak kullanılması durumunda mesleki yeterlilik belgelerinin esnaflar açısından pek çok sorunu çözebileceğini düşündüğümüz bir konu. Bu nedenle, “3308 sayılı Kanun’un 30’uncu maddesinin son fıkrasına” teknik lise mezunları veya mesleki ve teknik eğitim ve okul kurumlarının dört yıllık eğitim programlarından mezun olanları” ibaresinden sonra, “4’üncü seviye ve üzeri mesleki yeterlilik belgesi sahiplerine ustalık belgesinin yetki ve sorumluluklarını taşıyan, mesleklerinde bağımsız iş yeri açma belgesi verilir.” ibaresinin eklenmesini öneriyoruz biz. Dediğim gibi, bunu bir sene önce de önermiştik. Bunu sizin takdirlerinize sunmak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkanım, biz burada çok farklı bir şey düzenliyoruz. Biz burada, iş yeri açılışında aranması gereken belgelerle ilgili herhangi bir değişiklik yapmıyoruz. Biz sadece odaya kayıta bu belgelerin istenmesini zorunlu olmaktan çıkarıyoruz; yoksa iş yeri açmak için, açılması için bu belgelerin hepsinin istenmesi gerekir. Dolayısıyla aranacak belgelerin ya da eğitim seviyesini düzenlemek gibi bir durumumuz yok burada bizim, öyle bir amacımız da yok. Konumuz da o değil zaten. Konumuz burada, iş yeri açılışında bu belgeler alınacak ama odaya kayıta aranmayacak; hepsi bu. İfade o nedenle özellikle önergeyle birlikte düşünüldüğü, okunduğunda “Açılışında esnaf ve sanatkarların kendilerinden, tacirlerin ise kendilerinden veya iş yerinde her bir meslek dalında çalıştırdıkları en az bir çalışanından ustalık belgesi ya da ön lisans diploması istemek zorundadır.” Yani açılışta isteyecek onda problem yok, sadece odaya kayıta istemeyecek. Yaptığımız düzenleme bu. Bizim bu konuda kuralı, ana kuralı değiştirme gibi bir durumumuz söz konusu değil, oraya girmiyoruz.

BAŞKAN – Evet, bu konuda söz isteyen...

Buyurun Sayın Filiz.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bu madde gerçekten çok önemli çünkü serbest piyasada meslek sahibi ara eleman ve sanatkar bulunmadığı zaman toplum menfaatini, tüketicinin menfaatini olumsuz etkileyen çok unsur oluyor. Yani burada söylenmek istenen şey şu: İş yeri açan işveren veya da esnaf ya kendisi bu belgeye sahip olacak veya da tacir ise en az orada bir kişi bu diplomaya sahip olacak. Çünkü burada, örneğin bir oto tamircisi ise, meslek erbabı değil ise o otomobile büyük zararlar verebiliyor veya da gıda ürünleri, unlu mamuller gibi bir imalathanede meslek sahibi veya da belge sahibi birisi yoksa orada orada da insan ve toplum sağlığına zarar verebiliyor.

Bu belgenin aranması lazım ve ben önergem arkasındayım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Mete, buyurun.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekili dostlarım; sabah olduğuna göre yüzümüz daha güldü, yeniden bir sabaha başladık.

Şimdi, konu aslında esnafların konusu. Şimdi size bir örnek vermek istiyorum: Tüccar nedir? Cebinde parası olan, sermayesini koyup Arçelik bayisi olacak. Arçelik bayisi olmak için bir mesleki yeterlilik almasına gerek var mı? Yok. Ama eğer Arçelik servisi açacaksa kendisinin de böyle bir yeterliliğinin olmasına gerek yok, yanında bu servisi yapacak yeterlilikte eleman taşınması lazım.

Şimdi, bu 20’nci madde ile 21’inci madde aslında birbirinin devamı olduğuna göre... Şimdi bakıyoruz, 21’inci maddeyi tarif edeceğim çünkü oradan oraya geçeceğim. 21’inci maddede Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin Kanunu’nun 102’nci maddesinin başına “odaya kayıt sırasında” lafı konulmuş, sonuna da “muadil belgeler” lafı konulmuş, istenmez. Biz yıllardır hiçbir şikâyet karşı gelmedik yani herhangi bir şikâyetimiz yok, kimsenin de üyesine talip değiliz. Sayın Bakan, yani yanlış anlaşılmasın bunu Sayın Başkanla da defalarca konuştuk; kimsenin üyesine talip değiliz ama burada bizim kanunumuzun önü, arkası ona göre düzeltilip, burada yani eğer Arçelik bayisi olmak için bir mesleki belgeye ihtiyaç varsa o zaman amenna. Öyle bir belgeye ihtiyaç yok. Ha, Arçelik servisi açacaksa o servisi kurarken, şirketi kurarken yine belgeye ihtiyaç yok ama o işlemi yaparken o ehliyetteki bir eleman ya kendisi vasıfta olacak ya da bir elemanı olacak. Sayın Bakanım, lütfen bizim kanunumuza dokunmayınız. Kendilerinin kanununda bir değişiklik yapacaksınız ona göre... Biz çünkü bir şikâyet olsa şikâyetleri Sayın Bakanlığınıza iletiyoruz. Öyle bir şikâyet de bugüne kadar olmamış.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şimdi Sayın Mete, burada bu faaliyeti yapabilmek için yine o belgeler aranacak, aranmaya devam edilecek.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Tamam, burada şikâyetim yok.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Burada herhangi bir düzenleme yapmıyoruz, bir değişiklik yapmıyoruz. Sadece odaya kayıt için bu belgeyi aramıyoruz.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Hayır efendim, 21’inci maddeye bakar mısınız?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, bakın diyor ki: “Odaya kayıt...”

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – 21’de bizim kanunumuzun maddesini...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tamam ona bakıyorum, diyorum ki: “Odaya kayıt sırasında –iş yeri açmak, çalışmak için değil- ustalık belgesi veya muadil belgeler istenmez.” Bu kadar.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 122

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu, faaliyetleri yaparken belge aranmayacağı anlamına gelmiyor; tam tersine onu teyit ediyor aslında.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sonra...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Dolayısıyla orada bir sorun yok.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Kayıt olduktan sonra işleme başlarken belge istiyor, Arçelik bayisinden de ustalık belgesi istiyorsunuz. Onu da araştırdık; satış elemanı ustalık belgesi almamız lazım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ne için?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Arçelik bayisi olabilmek için. Kurarken biz herhangi bir belge vermiyoruz ama bayiliği yapabilmek için satış elemanı ustalık belgesi...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Onu nereden çıkarıyorsunuz?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Öyle, biz öyle yorumladık.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hangisini öyle yorumladınız?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Burada öyle yorumlanıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, yani servis açmak için tamam, hatta çalışanlardan bir tanesinin olması yeterli.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Şikâyet etmiyoruz tamam onda ama öbüründe eğer bunu “Odaya kayıt sırasında ve sonrasında” dersiniz ve servisi de ona göre yazarsanız...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, sonrası falan yok. Odaya kayıt sırasında, başka bir şey yok. Yani...

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Ama yaparken belge isteyeceksiniz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yaparken belge istenecek tabii.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Yok, öyle değil. Affedersiniz, iki örnek çok güzel de onun için tekrar ediyorum: Arçelik servisini yaparken bir elemandan yetki belgesi isteyecek veyahut araba tamirciliği yaparken.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, doğru.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Onda hiç şikâyetimiz yok ama onun, şirketin sahibi olarak Arçelik bayiliği yapar iken herhangi bir belge istenmemesi lazım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İstenmiyor zaten; ustalık gerektiren bir durum değil ki o, o bir ticaret.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Biz bu yazılıştan...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, hayır hiç orada öyle bir sorun yok.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Orada “bayilik belgesi” var zaten.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hiçbir şekilde böyle bir sonuç çıkmıyor buradan.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Yasin Bey bir anlatsın izin verirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ YASİN EKMEK – Sayın Bakanım, efendim şimdi, mevcut 5174 sayılı Kanunu’muza göre zaten düzenlemede ticaret siciline kayıtlı olanlardan ustalık belgesi istenmiyordu. Bu şu demekti: Odaya kayıt esnasında, sırasında ve iş yeri ruhsatı başvurusunda bu tür belgeye gerek kalmıyordu. Yalnız 20’nci maddedeki düzenlemeyle birlikte, iş yerinde ustalık gerektiren işleri yapacaklardan ustalık belgesi aranması düzenlenmekte. Bu şu demek: Sayın Başkanımızın örneğinden gidersek, Arçelik bayisi açmak isteyen bir tüccar ya kendisi ya da yanında çalıştıracağı elemanı için satış elemanı ustalık belgesi almak zorunda kalacak. Çünkü Milli Eğitimin ve çıraklık eğitimi müfredatına baktığımızda, satış elemanı ustalık belgesi veya kursu diye bir kurs var. Dolayısıyla sadece bayilikle kalmayacak, aynı zamanda satış elemanı ustalık belgesi de almak zorunda kalacak. Bu da beraberinde çeşitli sıkıntılar doğuracaktır. Nedir bunlar? Tüccar kendisi gidip bu belgeyi alamayacağına göre yanında çalıştıracağı kişiye bir nevi muhtaç kalacak. Parası var ama çalışanına muhtaç bir durumda iş yerinin faaliyetini devam ettirmeye çalışacaktır diye düşünüyoruz efendim.

Teşekkür ederim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şimdi bakın, biz burada hiçbir şekilde ustalık belgesi aranmasıyla ilgili kurallara, düzenlemeye müdahale etmiyoruz; edemeyiz de, etmememiz de gerekir. Bu bizim alanımızın dışında, kanun da dışında. O kendi kuralı çerçevesinde yürüyecek.

Tekraren söylüyorum: Biz sadece ve sadece odaya kayıt sırasında belge aramıyoruz. Başka bir şey yapmıyoruz, başka bir düzenleme yapmıyoruz.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sonrasında, özel bir durum...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kendi mevzuatı nasılsa öyle olacak.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Bu sözleriniz kayda geçtiğine göre bizim için o yeterlidir. Sonrasında sadece yaptığı işin durumuna göre ya üniversite mezunu ya da meslek belgesi...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – ...ya da ustalık belgesi.

Hatta bir kolaylık da şu var bizim öngemizde veyahut daha doğrusu arkadaşların önergesinde bir kolaylık da şu var: Ustalık gerektiren bir alanda çalışırken 1’den fazla kişi çalışacaksa 1 tanesinin olması yeterli, o hâle getiriliyor. Bakın, bu yani çok önemli bir kolaylık ve önemli bir düzenleme, bir rahatlama sağlıyor, onu da burada önergede bu düzenleme gerçekleştiriliyor. Dolayısıyla burada hiçbir sıkıntı yok.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Peki, kayda girmesi bizim için yeterli.

BAŞKAN – Başka söz isteyen?

Buyurun.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; biliyorsunuz, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu’nun kapsamına giren 158 tane meslek var. Değerli dostumun verdiği örnek konuyu aydınlatan bir örnek değil. Yani

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 123

Arçelik bayisi meselesinden giderek bu olayı aydınlatma imkânı yok. Siz de gayet isabetle belirttiniz ki meslekler belgeli olarak ifa edilmek zorunda, yapılmak zorunda çünkü bir hizmetin, bir malın kalitesi o malın ve o hizmetin bünyesine giren nitelikli emekle gelişir, daha iyisi ortaya çıkar. Yani girdiler ne kadar iyiye çıktılar da o kadar mükemmel olur.

Şimdi, bu çerçevede baktığımız zaman, gerek Odalar Birliğine bağlı odaların gerekse bize bağlı odaların bu meslek mensuplarına yani 158 mesleğin mensubuna kayıt sırasında ustalık belgesini aramayacağız, bu bizi rahatlatıyor çünkü 22'nci maddede bunu düzenliyor, 21'de Odalar Birliğini düzenliyor. Ancak 20'nci maddede Sayın Hüseyin Filiz'in imzaladığı önerge şu an önümde, o biraz zorlaştırıyor konuyu. Şöyle zorlaştırıyor: "Açılışında esnaf ve sanatkârın kendilerinden, tacirlerin ise kendilerinden..."

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – "...ustalık gerektiren bir iş olması hâlinde..."

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – "...veya iş yerinde -veya kelimesiyle bağlanıyor- her bir meslek dalında çalıştırdıkları en az birer çalışanından..." Bu önerge bizim işimizi biraz zorlaştırıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tam tersi, rahatlatıyor. Nasıl böyle yorumluyorsunuz Allah aşkına? Yani hepsini belge aranması gereken hâller olarak okumak lazım, önce bunu koyacaksınız başına, öyle devam edeceksiniz. Açılışında esnaf ve sanatkârın kendilerinden belge aranacak, doğrudan kendisi yapacaksa, ustalık gerektiren...

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Girişimciden alıyorsunuz burada. Esnaf sermaye koyup iş yeri açamaz mı Sayın Bakanım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Açacak. Ustalık gerektiren bir iş, bakın, onda sorun yok, geçelim.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Kendi yapmayacak, yanında çalıştırdığı kişiye yaptıracak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – 1 kişide olması gerekiyor en azından.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Ondan aransın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Alıyoruz işte, öyle zaten.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Benim önerimde o birinci durum ortadan kaldırılıyordu. Yalnızca çalışanlara münhasır bir önerge verdim ben.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, tek başına yapacaksa, ustalık gerektiren bir işi tek başına tacir olarak yapacaksa belge aranacak, aranmazsa boşluk olur veya iş yerinde 1'den fazla kişi şey yapıyorsa hepsinden aramıyoruz, 1 tanesinden aranması yeterli. Yani kural çok açık aslında, kural nötr.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Tacirden de arıyoruz Sayın Bakanım, esnaftan da arıyoruz. O zaman yani girişim özgürlüğü kalkıyor, iş yeri açmak zorlaşıyor. Tacirden de arayacaksınız. Yani bunun uygulaması nasıl olacak?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hangi tacir ama? Hangi tacir? Tek başına, bakın, bir tanesi diyelim bir berber, örnek olarak kuaför şeyi açıyor, tek başına tacir olarak. Ondan o belgenin aranması gerekiyor elbette. Ama yanında çalıştırdıklarından hepsinde aranması gerekmiyor, 1 tane olması yeterli.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, şöyle bir örnek verebilir miyim?

Sayın Genel Sekreterim, Ben Armada'da 20 tane berber ihtiva eden bir kuaför salonu açıyorum, içerisinde 1 tanesinin ustalık belgesi olursa benim o salonu işletmeme mani değil.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yanlış, öyle olmaz.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Almanya'da öyle değil Sayın Başkanım. İzin verirseniz Almanya örneğini biraz açmak isterim: Almanya'da başlangıçta 90'ı aşan meslekte belge zorunluluğu vardı iş yeri açarken ama Almanlar belge açma zorluklarının getirdiği konuları dikkate alarak, girişim özgürlüğünün önündeki engelleri kaldırmak için bu meslek sayısını 45'e düşürdüler. Biz Millî Eğitim Bakanlığına anlatamıyoruz, hâlâ 158 tane meslek bu kanunun kapsamında. Hâlbuki öyle meslekler var ki iki aylık kurslarla öğrenilebiliyor, üç aylık kurslarla öğrenilebiliyor. Mesela bir köfte yapan, tantuni yapan, döner kesen kişiden aşçılık belgesi isteniyor. Aşçı olabilmemiz için üç yıl eğitim almanız gerekiyor. Hâlbuki o meslek altı ayda öğretiyor. Şimdi, burada girişim sahibinden biz belgeyi ararsak, hem TOBB için söylüyorum hem TESC için söylüyorum, iş yeri açılmayı zorlaştırıyoruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Nasıl aramazsınız Allah aşkına yani? Düşünün, örneğini verdik.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Ama kendisi yapmayacak, yanında çalıştıracak Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, zaten diyor ki, bakın, ifadeyi... "Tacirlerin ise kendilerinden veya..." Tek kişi olarak çalışıyorsa kendisi, en az orada 1 kişide olması gerekiyor bu belgenin, kendisi veya yanında çalıştırdığı 1 tanesinde olması gerekiyor ve yeterli. Yani hiçbirinde belge olmayacak ve orada diyelim kuaförlük yapacaklar. Yani böyle bir şey olur mu? Ama hepsinde de aramıyor. Tacirin kendisinde yoksa yine yapabiliyor, özgürlüğe bir müdahale yok. Kendisinde yok ama yanında çalıştırdıklarında varsa o da yeterli.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Bu maddede bizim Bakanlığımızla mutabakatımız vardı, anlaşmıştık, TOBB'la da mutabakatımız vardı ama şimdi maddeyi güçlendiriyoruz, daha zorlaştırıyoruz. Sayın Bakanım, siz tersini söylüyorsunuz ama girişimciden siz belge arıyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Eğer o şekilde çıkarsa, hayır o şekilde çıkarsa...

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Belki yanımda çalıştıracağım ben belge sahibini.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bir dakika... O şekilde çıkarsa bütün orada çalışanlardan belge aranması gerekiyor. Yani bir berber -yine kuaförden örnek veriyoruz- bir tüccar var, yanında da 5 kişi çalışıyor, 6 tane belge gerekiyor eğer bu olmazsa. Bunu istiyor musunuz?

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Hayır, şöyle ifade edeyim: Ben mesleklerin belgeli yapılmasından yanayım. TESC olarak biz sonuna kadar bunu savunuyoruz. 6 kişi eğer o mesleği yapıyorsa, 6'sı da belgeli olsun ama ben diyorum ki iş kurandan belge aranmasın, ne tacirden ne esnaftan. Biz sermaye koyuyoruz, başkasını çalıştıracağız. Bizden niye istiyorsunuz? O mesleği icra edenden isteyin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 124

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yani tek başına kişi açıyorsa tacir bunun belgesinin olması lazım ama siz belgeniz yoksa yanınızda bir tane öteki çalıştırmak zorunda kalıyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, arkadaşlar, ifadeye bakın, cümleleri Allah aşkına dikkatli okuyalım. “Açılışında” diyor, çalışmasında demiyor.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – “Açılışında tacirden” diyor Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, “Açılışında esnaf ve sanatkârın kendisinden, açılışında ise tacirlerin kendilerinden veya iş yerinde her bir meslek dalında çalıştırdıkları en az bir çalışanından ustalık belgesi ya da...”

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakan, tacir ile esnaf arasında bir ayrımcılık yapıyorsunuz. Tacire yanında bir adam çalıştırarak iş yeri açma şansı veriyorsun, esnafa diyorsun ki: “Direkt kendinden istiyorum yanında bir ustalık belgesi olmadan.” O ifade öyle anlaşıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yanında çalıştırdığı zaman esnaf olmuyor zaten Sayın Susam. Yani tüccar olursa öbürü doğrudan tek başına kendisi çalışacak.

BAŞKAN – Örneğini söyledim, Sayın Susam anlamadı Sayın Bakanım, dedim ki: Ben tacir olarak Armada’da bir kuaför dükkânı açtım, 20 tane de berber var, bunun içerisinde 1 tanesinin belgesi olması benim o dükkânı çalıştırmama sebep oluyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, 20 tane, onların...

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – 20’sinin de belgesi olacak ama.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Onların çalışabilmesi için...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sen o dükkânı açabilirsin ama orada 20’si de berberlik yapamaz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yapamaz, doğru Sayın Susam. Bakın, 20 tanesinin de çalışması için belgesi olması gerekiyor ama açılıştaki buna gerek yok.

BAŞKAN – Bir belge yetiyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bir belge yetiyor açılış için, çalışması için değil.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama şimdi sizin söylediğinizde açılış için bir belge yetmiyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, bakın, ifade de o, aynı şeyi söylüyorum sabahdan beri. Açılışında, konumuz açılış zaten, çalışma değil, onu biz düzenlemiyoruz, bizim kuralımız değil, burada düzenlemiyoruz onu biz. “Açılıştaki esnaf ve sanatkârın kendisinden...” Çünkü esnaf ve sanatkâr tek başındır zaten, kendi mesleğini icra ediyor, dolayısıyla yanında çalışan diye bir şey söz konusu değil. O yüzden eğer bu olmazsa bu örneğimizde açılıştaki hepsinden belgenin istenmesi gerekiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Öyle şey olur mu efendim? Aynı tüccar için söylediğinizi esnaf için de söyleyin...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Esnaf için öyle bir durumla karşılaşmıyoruz Sayın Susam.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Sayın Susam, bakın, olay şöyle, uygulamada var şu anda: Örneğin, eczacı eczane açarken belgesi yetiyor ama farklı bir tacir eczane açacaksa eczacılık belgesi gerekiyor. Diğer mesleklerde de aynı durum oluyor şu anda.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Esnaf da aynıısını yapsın.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Yapsın, esnafın belgesi var.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Esnaf tüccar değil ki.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Belgesi yok esnafın, odaya kayıt oldu. Benim belgem yok.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – E, tamam, esnaf da belgeli birini çalıştırın.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – ...berber dükkânı açtım. Kendim berberlik yapmamak koşuluyla bir tane berber ustası, diploması olan adamı dükkânımda çalıştırmak istiyorum.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – E, tamam, açabiliyorsun, buna bir engel yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Açamıyorsun bunda.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, esnaf değil ki o artık, esnaf olmaktan çıktı. Esnaf kendisidir, kendisi değilse esnaf değildir, o zaman tacir oluyor. O zaman tacir oluyor, açar.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Sayın Bakanım, tacir olur mu yanında bir kişi çalışan? İş Kanunu’na göre 3 kişiden az...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ya, Allah aşkına, yapmayın, şunu yani. Esnaf tektir, esnaf kendisidir, eğer birini çalıştırıyorsam o iş yeri tacir kapsamına girer artık.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Hayır, efendim, öyle şey olur mu? Öyle bir şey yok. 3 kişiyi de çalıştırırız, 4 kişiyi de çalıştırırız.

BAŞKAN – Sayın Palandöken, buyurun.

Önergelere geçeceğim, son konuşma.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim; bizim sorunumuz şu Sayın Bakanım: Odalar ve Borsalar Birliğinin kanun değişikliğiyle bizim ilişkimiz yok. Biz esnaf ve zanaatkar olarak iş yeri açarken ustalık belgesi bizden aranması. diğer meslek kuruluşlarına bizim üyelerimiz gidiyordu. Biz diyoruz ki: Sanayicinin, tüccarın bu belgeyi almasına gerek yok, zaten onun öyle bir şeyi de yok. Biz ayrıyeten, Odalar ve Borsalar Birliğiyle bir centilmen anlaşması yaptık. Bakkal, manav, kasap, terzi bunlar gidip ticaret odasına kayıt olmasın ama bazı meslek odaları bunları kaydettiği için bizim bununla ilgili...

Şimdi, Sayın Halim Mete burada, Rifat Bey yok tabii, zannedecekler ki TESK’in böyle bir talebi var, bizim böyle bir talebimiz yok. Biz diyoruz ki: Bizim kendi üyelerimizin bize kayıt olmasının sağlanması için başka meslek odalarına gitmemeleri lazım. Yani, eğer bir insan bakkalsa, terziyse... Kuaförse zaten bir meslek icra ettiği için kuaförlük belgesi olmadan yani ustalık belgesi olmadan açamaz. Çünkü -onlar bizim kendimiz bile- bir kalfalık, çıraklık belgesini aldıktan sonra, ustalık belgesi aldıktan sonra kuaför dükkânı açarsınız. Yani, tabiri caizse, berber dükkânı açarsın, belgen yoksa zaten açamazsın ama gidip bir bakkal dükkânı açarsın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 125

Şimdi, ama bakkal dükkânı açarken bize gelmiyorsun, başka bir meslek kuruluşuna gidiyorsun ama diyoruz ki, bir bakkalın, bir manavın, bir kasabın oraya gitmesine gerek yok. Biz üye kaybediyoruz diyoruz, bizim serzenişimiz bu. Yoksa, diğer bir meslek kuruluşunun kanununun kendileri açısından olumlu olmasınınA rağmen, onu bozmak için bizim böyle bir niyetimiz yok zaten etik de olmaz. Bir tarafta dost olup diğer taraftan da onun işine bizim müdahale etmemiz bize yakışmaz ama bizim böyle bir talebimiz yok. Biz diyoruz ki: Bizim üyemiz bize gelsin. Yani, bir manav niye gitsin başka bir meslek kuruluşuna gitsin. Bu aslında pratikte de çözülür ama tabii, o zaman da tek kişilik şirketler mağdur olur, yoksa şahıslar bize, meslek kuruluşlarına, odalara; diğerleri de ticaret odalarına kayıt olur, bu mesele tamamen çözülür. Ama, tek başına şirket kurma yetkisi verildiği için bu problem oluyor. Şimdi, bizim, halisane talebimiz, ya bir sermaye limiti getirin yahut da bu işi yapan insanın hangi meslek odasına gitmesi lazım geldiğinin tespit edilmesi lazım. Yani, yoksa bizim ticaret odalarıyla bir sorunumuz yok büyük şehirlerde ama diğer taraflarda canı sıkılırsa bizim üyenin tamamını alıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – O ayrı bir konu, ayrı bir çalışma gerekiyor onun için.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Bir çuval pirinç satsan, bir sandık zeytin satsan borsaya kayıt olma zorunluluğu var ama hiç kimse bunu götürüp de borsaya kayıt etmiyor çünkü diyor ki: “Bunlardan biz ne para alabiliriz ne de gidip bunların derdine, sorununa bakabiliriz.” Biz esnaflarla ilgili eğer böyle zorlaştırmayacak... Bilmiyorum ne şekilde sayın milletvekilimizin önerisi, bizim öneri kapsıyor, isterseniz bir kez daha okutturalım onu eğer bir mahzuru yoksa.

BAŞKAN – Yok, Sayın Başkanım, önerge bizde var, biz okutacağız.

Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Mete, buyurun.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Bir kere, hemen peşinen, Sayın Bakanımız, Bakanlığımız tarafından yapılan düzenlemenin, hem 20 hem 21’inci maddenin bizim için uygun olduğunu söyleyerek başlayayım ve benim anladığım şu: Berber örneğinden gideyim, Arçelik de doğru ama Naci Bey ona yanlış deyince berberden gideyim. Benim sermayem var, Armada’da 10 kişiyi çalıştıracam bir berber dükkânı açmak için giderim ticaret siciline kaydolurum, ben dükkânımı açarım ama orada çalıştıracam kişilerle ilgili belgesi olmadan faaliyete başlayamam, çalışamaz. Benim istediğim buydu, zaten doğrusu da bu. Arkadaşlarım muhakkak da kendi sorunlarını anlatırlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İki önergemiz var, önergeleri okutup işleme alacağım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Kanun Tasarısı’nın çerçeve 20’nci maddesiyle düzenlenen 3308 sayılı Kanun’un 30’uncu maddesinin (2)’nci fıkrasının aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu kanun kapsamında alınan il ve mesleklerde belediyeler ve iş yeri açma izni vermeye yetkili diğer kurum ve kuruluşlar o iş yerinde ustalık gerektiren işleri yapacaklardan ustalık belgesi ya da en az ön lisans diploması istemek zorundadır.”

Osman Aydın

Mehmet Ali Susam

Aydın

İzmir

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İş yerlerinin açılışının kolaylaştırılması, girişim özgürlüğünün korunması serbest ekonominin gereğidir. Ustalık belgesi aranmasında meslek kuruluşlarının sorumlulukları aynı olmalıdır. Önergeyle bu amaçla gerçekleştirilmiş olacaktır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 20 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Filiz

Çankırı

"MADDE 20- 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "açacaklardan, meslek odaları ise işyeri sahibi olarak üye kaydı yaptıracaklardan, ustalık belgesi istemek zorundadır." ibaresi "açılışında, esnaf ve sanatkarların kendilerinden, tacirlerin ise kendilerinden veya işyerinde her bir meslek dalında çalıştırdıkları en az birer çalışanından ustalık belgesi ya da en az ön lisans diploması istemek zorundadır." şeklinde değiştirilmiştir."

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sizin işinizi görüyor mu bu şimdi Naci Bey?

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Asla, sorun devam edecek.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Niye değişiklik yapıyoruz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Esnaflar nasıl ticaret odalarına kaydolacaklar. Yani, 21’inci maddede “Odaya kayıt sırasında ustalık belgesi aranmaz.” diyor. Yani, ayrıca, yapılan düzenleme şu: Biz kimin hangi belgeyle çalışacağına karışamayız Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama, bak, 21’inci maddede tanımladığımız kesim borsalar ve ticaret odaları, esnaf odaları birliği demiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 126

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Pardon, 22’nci madde.

Şimdi, Sayın Susam, bakın, biraz önceki önerge başka bir alana giriyor yani çalışmayla ilgili bir düzenlemeyi getiriyor. Biz öyle bir düzenleme yapamayız burada. Okuyun önergeyi, tekrar bakın. Ona giremeyiz biz. Öyle bir şeyimiz yok. Biz açılışla ilgili kuralı koyuyoruz sadece.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama, o zaman da 22’nci maddeyle 20’nci madde arasında çelişki doğuyor.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Şimdi, Sayın Hüseyin Filiz’in önergesinde -tane tane okuyorum- “Mesleki Eğitim Kanununun 30’uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan açacaklardan meslek odaları ise iş yeri sahibi olarak üye kaydını yaptıracaklardan ustalık belgesi istemek zorundadır.” ibaresi, burayı atlayalım. Geliyorum şimdi, açılışında, bakın “iş yerinin açılışında esnaf ve sanatkarın kendilerinden” yani iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alırken esnafa diyecek ki “Belgeyi ver.” Ama tacirlere gelince bakın ne diyor: “Tacirlerin ise kendilerinden veya iş yerinde her bir meslek dalında çalıştırdıkları en az bir çalışanından...” Ya tacire gelince diyor ki: Çalışanın belgesini kabul ediyorum, sen açabilirsin, iş yeri açma ve çalışma belgesini alacak. Ama esnaf bir kişi değil ki her zaman, o da yanında 2 tane, 3 tane kalfa çalıştırıyor, usta çalıştırıyor ama ona diyor ki açılışta sen belgeni ver bana.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - Bakın arkadaşlar, esnaf ve sanatkarın tanımını bir okuyalım. Esnaf ve sanatkarın tanımı şu: Ekonomik faaliyetini sermayesiyle birlikte bedenî çalışmasına dayandıran. Eğer esnaf tanımına giriyorsa bedenî o işi yapmak zorundadır, şartlardan bir tanesi bu, bedenî yapması gerekir. Bedenen yapacaksa...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bedenen yapmaktan kasıt nedir?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Fiilen o işi yapacak yani.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Geldim ben, o dükkânı açtım sabah şöyle, bedenî çalışmadır o, oturacağım orada, sandalyede.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, kastedilen o değil.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Olur mu öyle şey? Olmaz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, bedenî çalışmasına dayandıran, oturması değil, çalışmasına dayandıran Sayın Susam. Dolayısıyla, tacir için bu geçerli değil, onun için diyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayatın işleyişine ters.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – O zaman tacir sınıfına geçecek, ayrıca bir de ekonomik bir boyut var, çünkü devam ediyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Tacir yapıyorsunuz o zaman.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Zaten kazancı belli bir şeyin üzerine çıkarsa o zaman tacir oluyor ayrıca. Diyor ki: “Bedenî çalışmasına dayandıran, kazancı tacir veya sanayici niteliğini kazandırmayacak miktarda olan...” vesaire devam ediyor işte, “vergiden muaf olan kişi...”

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Dünyada bu iş nasıl işliyor biliyor musunuz? Ciro dünyada hiç doğru bir rakam değil, meslek dalı esnaf, sanatkar veya tüccar olmasını belirliyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Genel kriter mesleki, bizzat bedenî olarak yapması gerekiyor, kendisinin o mesleği icra etmesi gerekiyor. O zaman esnaf olur, aksi hâlde esnaf olmaz. Onun için bedenî çalışması gerektiği için kendisinden isteniyor. Ama tacir için bu şart yok, tacir olmak için bedenî çalışma şartı yok, orada sermaye öne çıkıyor.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Vekilim, Genel Sekretere ters gelen bir örneği alalım kendisinden, sizi ters etkileyen bir örnek verin.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ağabey, ben sana vereyim mi örnek? Bak, bakkal dükkânına gittik, bakkal dükkânını açtım, ben esnafım, kasada duruyorum, 2 tane de adamım çalışıyor, bakkal dükkânında esnaflık yapıyorum. Berber dükkânı açtım, ustalık belgem yok ama 1 tane usta aldım yanıma, oturdum kasaya, 2 tane de kalfayla, ustayla çalışıyorum. Benim buna hakkım yok mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır yok, esnaf olarak sizin çalışmanız gerekiyor, o zaman tacir oldunuz, Sayın Susam tacir oldunuz, tacir olduğunuz zaman yapabilirsiniz onu. Tacir oldunuz siz artık çünkü bedenî çalışmıyorsunuz, o özellik gitti.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakkal dükkânında kasada durmayla kuaför dükkânının kasasında durma...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, orada ustalık aranmıyor zaten, orada ustalık belgesi aranmıyor ki.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Ustalık belgesi arıyor, kapsama dair meslek Sayın Bakanım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ustalık belgesi arıyor, niye aranmıyor?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakkal da esnaf ne belgesi arıyor Sayın Susam?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ustalık belgesi aranıyor.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Satış belgesi aranıyor, altı ay kurs göreceksiniz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Nerede, hani satış belgesi ya? Ustalık belgesi bakkal için.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Allah, Allah!

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tamam, bakın, o zaten tacirdir, dediğim gibi tacirliğe geçmiştir ve tacir olarak yapabilir onu.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nasıl tacirdir ya, olur mu öyle?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ya, tanım olarak tacir. Bizim nasıl gördüğümüz değil Sayın Susam, teknik olarak, kanuna göre pozisyonu nedir, o önemli.

BAŞKAN – Hanımefendi çok güzel bir katkı yaptı Sayın Bakanım, dedi ki: Beden gücü varsa esnaf, para gücü varsa tacir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Öyle.

BAŞKAN – Sayın Susam gerçek bir tacir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 127

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Beden gücü var arkadaş, geliyor kasasının başında dükkânı açıyor, temizlik yapıyor, etrafı temizliyor, akşama kadar orada mesai veriyor. Bundan daha beden gücü ne olur, ne anlıyorsunuz siz ya?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Mal indiriyor, mal bindiriyor, rafları yerleştiriyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Müşteriye geliyor...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – O kadar malı koymak için de para gerekiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Böyle şey olur mu? Burada ayrımcılık yapıyorsunuz. Bakın, ben o iş yerinde bizzat saçı kesen insanın, işi yapan insanın belgesi olması gerektiğine hiç itirazım yok ama iş yeri açarken bu anlamıyla belgesi olan biriyle beraber açmasına da müsaade ediniz.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Belgesi olan biri, sanatkâr zaten iş yerini açıyor, ondan bir şey istenmiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kendisinde varsa bir şey istenmiyor zaten. Ama kendisinde yok...

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Yoksa zaten bu adam sanatkâr...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sabahın ilerleyen saatinde mikrofona basmadan konuşunca not alamıyorlar.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ağabey, bakkal sanatkâr değil zaten, bakkallık. 150 dalda meslek eğitiminden belge alma zorunluluğu var şu an Türkiye’de. Yani sen sadece bunu berber, sadece bunu ayakkabı tamircisi, bilmem neci görme, tabii hepsi dâhil.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – 491 meslek dalı var esnaf dediğiniz şey. 1957 yılının savını mı esas alalım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bakın, Sayın Susam, tanıma göre o dediğiniz örnek tam anlamıyla tüccara giriyor. Neden? Esnaf ve sanatkâr tanımına göre: “Sermayesi ile birlikte bedenî çalışmasına dayandıran, kazancı tacir veya sanayici niteliğini kazandırmayacak miktarda olan, basit usulde vergilendirilen veya vergiden muaf bulunan, meslek ve sanat sahibi kimseler.”

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Basit usulde vergilendirilen veya işletme hesabı esasına göre...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Basit usulde vergilendirilen... Bunların hepsini aşıyor artık, işletme hesabını da aşıyor, basit usulü de aşıyor, vergiden muaf esnaf da değil.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sizin bu tanımlamayı, okuduğunuz tanımlamayı biliyorum, bu esnafı tanımlamıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Esnafı tanımlıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu tanımlama çok geç eski dönemde kalmış bir tanımlama.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Esnaf, Sanatkârlar, Meslek Kuruluşları Kanunu, madde 3.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yanlış.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yahu kanun, yani o zaman hiçbir şey yapmayalım Sayın Susam.

BAŞKAN – Sayın Mustafa Öztürk, buyurun Sayın Vekilim.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Şimdi, ben bir şey sormak istiyorum Sayın Bakanımız okudu ama buradaki Esnaf Sanatkârlar Başkanımıza. Mesela, bir esnaf, berber çok konuşulduğu için veya kuaför, yanında bir kaç kişi çalıştırarak esnaf olamaz mı? Olabilir. Şimdi, burada getirilmek istenen şey şu, belki şunu eklessek olur: Eğer böyle bir şey varsa tacirler nasıl yani parasını kullanarak yanında çalıştırdığı birisini belgesini getirmek suretiyle o iş yerini yürütebiliyorsa yani esnaflar da... Zaten bizim amacımız başvururken o belgenin istenmemesi idi biliyorsunuz.” Eснаflar da kendisi veya yanında çalıştırılan birisi bu belgeyi getirmek suretiyle bu faaliyetleri sürdürür dersek şeyi bozmaz, hiçbir sıkıntı da getirmez.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aynen öyle.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kendisi bizzat yapmayacaksa esnaflık mı kaldı artık? Tamam sorun yok, yapılabilir, mesele o değil ama bu işin felsefesine, özüne, mantığına temelden aykırı. Çünkü esnaf dediğiniz işi kendisi yapacak, saçı kendisi kesecek. Ama yani çok şey değil yani verilmesinin bir mahzuru yok. Ki ayrıca buradaki problem, temel problem, biliyorsunuz, esnafın odaya kaydı sırasında belge istenmemesi idi, esas şey oydu yani hani esas mutabakata varılan, o da 22’nci madde zaten.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Belgeyi istemediniz, oda kaydetti, gitti dükkânı açacak, açılışa diyorsunuz, bakın o önergede açılışa belge. İş yerini açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili belediye diyecek ki belgeni nerede? Adam bana kaydoldu, dükkân açamayacak, gene gidecek ticaret odasına kaydolacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Zaten şu anda belediye istemeyecek mi o belgeyi?

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Biz de diyoruz ki açarken istemesin, çalışandan istesin, o mesleği icra edenden istesin, sermaye...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İşte, esnaf bunu icra edecek, etmek zorunda.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Başkanım, bir söz verebilir misiniz acaba?

BAŞKAN – Sayın Mete, veririm.

Buyurun.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Naci Bey ikide bir şunu diyor: “Gidip oraya kaydolacak.” Biz almıyoruz bir ve bize gelip kaydolmuyor. Yani biz hiç diyor muyuz ki tacirler esnaf kredisi almak için gidip oraya kaydoluyor, öyle bir şeyimiz yok, lütfen ona inanın. Niye bize gelip kaydolacaklar? Öyle bir beklenti içinde değiliz. Yani ben, benimle ilgili konumu anlatıyorum, siz kendinizi anlatın. Niye giriyorsunuz TOBB’a, TOBB’un odalarına kaydoluyor konusunu söylüyorsunuz. Bizim öyle bir beklentimiz yok ki.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Anonim şirketler ile limited şirketlerin sayısı kaç?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Bakanlığımız daha iyi bilir. 600 bin civarında.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – En az 250 bin tane üye var orada esnaflık yapan. Evet doğru söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 128

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Neyse, burada sabahın bu saatinde konuşmayalım. Ben de anlatırsam, ben de 69 yaşındayım, çok birikimim var, kimlerin esnaf olmayıp da şey yaptıklarını söylerim. Kapatalım istersen bu konuyu. Ben bizimle ilgili fikrimi söyledim. Siz ikide bir “Odalara üye oluyor.” lafını kullanmamalısınız. Yani ben gayret ediyorum ki sizin de konunuz çözülsün...

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Gerçek o. İç Ticaret Genel Müdürlüğünün yayınladığı genelgeye ticaret odaları uymuyorlar. Kasabı da, bakkalı da, manavı da, kahvecisi de, marangozu da, demircisini de, herkesi tacir olarak kaydediyorlar. Eğer onlar esnafsa gitsin esnaf odasına kaydolsunlar. Belge arandığı için, biz belge arıyoruz, belge aramıyor, mesleklerde belgesiz icra ediliyor o kapı boş olduğu için oradan giriyorlar, meslekleri belgesiz icra ediyorlar. Ondan sonra evinizde boya yaptırıyorsunuz, altı ay sonra kabarıyor, damınızı aktarıyorsunuz üç ay sonra akıyor, yol yaptırıyorsunuz yol bozuluyor. Meslekler belgeli...

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Yok, ben bütün bu suçlamaları kabul edemem, aynen iade ediyorum Naci Bey. Seninle birlikte de çalışıyoruz. Bizim işimiz yani sizden gelecek üyeleri almak değil, öyle bir işimiz yok. Biz ticaretle uğraşmaya çalışıyoruz.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Bu yaldızlı bir cümle ama gerçek böyle değil Sayın Başkanım.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Yok, yaldızlı cümle sarfetmeyeceğimi bilirsin.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Esnaf kendisini tüccar gibi görüp eğer o şekilde muamele istiyorsa ve bunun yapılmaması hâlinde bir ayrımcılık olarak değerlendiriyorsa hiçbir sakıncası yok bunun verilmemesinin. Esnaf, aynı şekilde “Esnaf ve sanatkârlar ile tacirlerin kendilerinden veya iş yerinde her bir meslek dalında...” diye şey yapılırsa mesele eşitlenir eğer öyle bir şey yapıyorsanız. Yanlış ama, yanlış. Yani, şöyle, ifadeyi tekrar söylüyorum: “Açılışında esnaf ve sanatkârların ve tacirlerin kendilerinden veya iş yerinde her bir meslek dalında...” Eşitliyorum yani, ikisini bir araya koyuyoruz. Yanlış ama yani esnaflar madem öyle bir şey istiyor.

BAŞKAN – Uygun mudur?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Uygundur.

BAŞKAN – Genel Sekreter tatmin olmadı.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Tam anlayamadım Sayın Başkanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ya, tamam Sayın Başkan, lütfen yani... Artık bu kadar da... Sayın Susam söyledi işte.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Uygundur, uygundur.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani, üyeler burada, muhalefet burada, milletvekilleri burada.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani şöyle oluyor: Esnaf veya ustalık belgesi olup yerinde olan biriyle esnaf dükkânı açılabilir, bu kadar basit.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani, tacirlerle aynı şeye getiriyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aynı şeye getiriyoruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tekrar söylüyorum: “Açılışında esnaf ve sanatkârlar ve tacirlerin kendilerinden...” ondan sonrası devam ediyor, aynen.

BAŞKAN – Düzeldi mi?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Düzeldi, düzeldi.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kanuna da aykırı, 3’üncü maddeye, uygulamaya da aykırı, hepsine aykırı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir zamanlar bir vergi vardı hani, peşin vergi gibi önden ödenen bir vergi mi vardı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Nerede?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peşin vergi vardı değil mi, esnaflarda mesela?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şu anda da var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ticaret odalarına kayıtlı olanda yoktu, o verginin adını tam şey yapamıyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayat standardı esası vardı ama.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayat standardı olabilir. Hayat standardında, esnaflarda vardı, ticaret odasındakilerde yoktu veya öyle bir şey.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Şirket ortakları için yoktu.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Adam gidiyordu, ticaret odasına kaydolup o vergiyi vermemek için...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Limited şirket ortağı oluyordu, vermiyordu. Doğru.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Limited şirket ortağı olup vermiyordu ve ticaret odasında berber olan birçok arkadaşlarımız da oldu.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kaldırdık Sayın Susam kaldırdık, 2002 yılının sonunda kaldırdık.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 129

"MADDE 102- Odaya kayıt sırasında, ticaret siciline kayıtlı olanlardan 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi veya muadili belgeler istenmez."

BAŞKAN – Madde üzerinde önerge yok.

Söz talebi...

Buyurun Sayın Karasayar.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Sayın Bakanım, şimdi, mesleki birikim gerektirmeyen işler var. Örneğin bakkallık, manavlık, balıkçılık. Buna benzer işlerle alakalı hiçbir belge istemesek nasıl olur acaba?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – O bence buranın gündemi değil yani onu başka bir alanda şey yapmak lazım yani. Yani, bizim çalışma alanımızın doğrudan içinde olan bir konu değil bence bu yani o başka bir tartışma konusu, başka bir alan, oralara girmeyelim isterseniz.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sicil ve oda tarafından, esnaf ve sanatkarlardan kayıt sırasında 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi veya muadili belgeler istenmez."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ", Merkezi Sicil Kayıt Sistemini kurmak, işletmek ve bu sistemin diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmaları yürütmek" ibaresi yürürlükten kaldırılmış, (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

"f) Elektronik ticarete yönelik düzenlemeler yapmak, bu konuda mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, elektronik ticaretin gelişimine ilişkin çalışmalar yapmak ve gerekli tedbirleri almak.

g) Esnaf ve sanatkar işletmelerinin ticari faaliyetlerini ilgilendiren hususlarda ilgili Genel Müdürlükle işbirliği içinde hareket etmek suretiyle perakende ticarete yönelik düzenlemeler yapmak, perakende ticarete ilişkin mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, perakende sektörünün sağlıklı bir şekilde büyümesi ve gelişmesine yönelik çalışmalar yapmak ve gerekli tedbirleri almak.

ğ) Yurtiçi fuar, sergi ve panayrlara yönelik düzenlemeler yapmak.

h) Merkezi Sicil Kayıt Sistemini, Hal Kayıt Sistemini ve Perakende Bilgi Sistemini kurmak, işletmek, bu sistemlerin diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve gerektiğinde bu sistemleri diğer kurum ve kuruluşların erişimine açmak ve bu sistemlerce üretilen istatistiki bilgileri derlemek ve yayımlamak."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen...

Sayın Mete, buyurun.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Şimdi, Sayın Başkan, artık son sözümüzü alıyoruz. İzninizle bir kısa fıkra anlatmak istiyorum. Temel ile Cemal bahriye askeri. Hafta sonu izin alıp İstanbul'a gelip Karaköy Rıhtımı'nda dolaşırken yerde bir balık görüyor Temel. Alıyor eline, diyor ki: "Ula Cemal görüyor musun ne güzel hamsi." Cemal diyor ki: "Yok, yok, istavrittir." "İstavrittir", "hamsidir" tam kavga edeceklerken Temel diyor ki: "Lan ne kavga ediyoruz, gidelim soralım onu komutanımıza, komutan bize ne balığı olduğunu söyler." "Ula ikimiz de Rizeliyiz, balıktan anlamıyoruz da komutan ne anlar?" "Olsun, anlamaz ama dediği dediktir."

Şimdi, saygıdeğer büyüklerim, saygıdeğer dostlarım; ben buranın alacağı kararlara her zaman saygılıyım. Şimdi önümüze bir madde geldi. Bu maddenin (ğ) kısmına bakmak istiyorum.

2004 yılında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'yla bir görev verildi Odalar Birliğine, bu fuarları düzenleme ve belgelendirme görevi. Hakikaten çok kötü bir durumdu, onu düzelttik, belli bir yere getirdik Sayın Bakanım ve deneyim de elde ettik. Biz devlete herhangi bir şey diyecek durumda değiliz, devlet istediği kararı alır. Ama, bizim bir önergemiz var. Bizim tecrübelerimizden de karşılıklı istifade etmek için bunu "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşlerini alarak yurt içi fuarlara ilişkin düzenlemeler yapmak" diyerek biz size o konuda birikimlerimizle ilgili hiç olmazsa bir müddet danışmanlık yapalım. Sayın Bakanım, öyle bir önerge hazırladık. Yani, oradaki öyle bir deneyim oluştu ki -herhangi bir şeyimiz yok çünkü fuar komitesi vesairesi bir çalışma yaparak- tamamen orada Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin birikimini bir tarafa atmayalım diyorum. Öyle beklentim var.

ALİM İŞİK (Kütahya) – İş birliği içerisinde diyelim.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – İş birliği içerisinde olabilir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, bakın, burada Bakanlığımızla ilgili bir düzenleme yapıyoruz, bir yetki alıyoruz, doğal olarak bunları düzenlemekle ilgili bir yetki alıyoruz. Yani, artık, neredeyse ortak olduk. Her noktada böyle kanaatlerinizi, görüşlerinizi verin, onda bir sakınca yok, elbette en iyiyi bulmak açısından faydalanılır zaten ama onu görüş olarak böyle bir modele dâhil etmek, kamunun her şeyine girmek, bunu yazmaya gerek yok, iş birliği için kanuna koymaya gerek yok veya bu görüşleri bizimle paylaşmanız için kanuna hüküm koymaya gerek yok.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Böyle olmazsa sormazsınız, haberi olmadan fuarı düzenledik dersiniz ne yapacak?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın İşik, Allah aşkına, her noktada, her konuda... Yani, bu kamu kurumu, devletin şeyini düzenliyoruz, Bakanlığın bir yetkisini düzenliyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 130

ALİM İŞİK (Kütahya) – Doğru söylüyorsunuz, kanunda bu var, bu hâlâ da var dolayısıyla her 2 kurumda da görev varsa niye iş birliği olmasın?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Biz Bakanlık olarak yetki alıyoruz. Biz Bakanlık olarak ilk kez böyle bir yetki alıyoruz ve bu düzenleme yetkisini şey yapacağız. Yani, bunu kullanırken de sınırlandırılmaması gerekir ya da sınırlandırılacak şeylere geçmemek gerekir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, tamam, Bakanlığınız ayrıldı, şey yaptı ama öyle yetkiler alıyorsunuz ki Bakanlığın yükü için 2.500 değil, 5 bin kadro alsanız yetmeyecek durumda. Bırakın, fuarı da yapsın bu Odalar ve Borsalar Birliği ya. Odalar ve Borsalar Birliği yapsın, bu düzenlemelere siz karışmayın, artık bu işlerin içine girmeyin. Sergi, panayırı dahi siz mi düzenleyeceksiniz ya? (ğ) bu kanunda yumuşak karındır. Çıkartalım onu, olsun bitsin.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bu perakende ticarettir, önemli ticaret aktivitelerinin meydana geldiği platformlardır, organizasyonlardır. Düzenlemeye ihtiyaç var, kuralsız olmaz ve o kuralı koyacağız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu konuda ihtisaslaşmış İZFAŞ var, TOBB var, Efor Fuarcılık var, bir sürü fuarcılık var.

BAŞKAN – İki tane önergemiz var, okutup işleme alıyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/974 Sayılı "Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı'nın 23. Maddesiyle eklenen (ğ) bendinin tasarı metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam Osman Aydın Kemal Değirmendereli

İzmir

Aydın

Edirne

Hasan Ören

Ümit Özgümüş

Erdal Aksünger

Manisa

Adana

İzmir

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Gümrük ve Ticaret Bakanlığına yurt içi fuar, sergi ve panayır düzenlemeyle ilgili yetki verilmesine ihtiyaç bulunmadığından, madde metninden çıkartılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 23 üncü maddesiyle 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen (g) bendindeki "Esnaf" ibaresinin "İlgili Kanun kapsamında, esnaf" şeklinde değiştirilmesini, anılan çerçeve maddedeki (ğ) bendinin çıkarılmasını, maddeye (g) bendinden sonra gelmek üzere sırasıyla aşağıdaki (ğ) ve (h) bentlerinin eklenmesini ve (h) bendinin aşağıdaki (ı) bendi şeklinde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Filiz

Çankırı

"ğ) Sergi, panayır ve tanıtım günleri gibi organizasyonların düzenlenmesine izin vermek ve bu organizasyonların düzenlenmesi ile faaliyetlerine yönelik düzenlemeler yapmak."

"h) Yurtiçi fuarlara ilişkin düzenlemeler yapmak."

"ı) Merkezi Sicil Kayıt Sistemini, Hal Kayıt Sistemini ve Perakende Bilgi Sistemini kurmak, işletmek, bu sistemlerin diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve gerektiğinde bu sistemleri söz konusu kurum ve kuruluşların erişimine açmak ve bu sistemlerce üretilen istatistiki bilgileri derlemek ve yayımlamak."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben bu teklif üzerinde konuşmak istiyorum. Düzenleme yapacağız diye başladınız, izin vermek, açmak, her şeyi koydunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, öyle değil, yetki daraltılıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İzin verin, ben izah etmeye çalışayım.

BAŞKAN – Sayın Susam, gerekçeyi okumadan niye konuştunuz?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Maddeleri okuyalım. Bir daha okusun, yanlış anladıysam düzelteyim.

BAŞKAN – Uykulusunuz ya belki yanlış anladınız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, ben hiç uykulu değilim.

BAŞKAN – Okutuyorum tekrar:

"ğ) Sergi, panayır ve tanıtım günleri gibi organizasyonların düzenlenmesine izin vermek ve bu organizasyonların düzenlenmesi ile faaliyetlerine yönelik düzenlemeler yapmak."

"h) Yurtiçi fuarlara ilişkin düzenlemeler yapmak."

"ı) Merkezi Sicil Kayıt Sistemini, Hal Kayıt Sistemini ve Perakende Bilgi Sistemini kurmak, işletmek, bu sistemlerin diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve gerektiğinde bu sistemleri söz konusu kurum ve kuruluşların erişimine açmak ve bu sistemlerce üretilen istatistiki bilgileri derlemek ve yayımlamak."

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 131

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, bakın, önce (i) bendiyle ilgili... Ondan önce, (ğ) ve (h) bendini alalım.

Şimdi, orada yurt içi fuarla sergi ve panayırlar ayrılıyor. Şimdi, (ğ)’de ne var? Yurt içi fuar, sergi ve panayırlara yönelik düzenlemeler yapmak. Bunlar aynen korunuyor. Sergi, panayır ve tanıtım günleriyle ilgili bir boşluk var. Yani, onlara ilişkin izin veren bir mekanizma yok. İlk defa bu düzenleme getiriliyor. Hiçbir kurum burada yetkili değil. Yani, orada bir başıboşluk var ve dağınıklık var. “Sergi, panayır ve tanıtım gibi organizasyonların düzenlenmesine izin vermek ve düzenlemeler yapmak.” Yani, “izin verme” ilave ediliyor, başka bir şey yapmıyor burada, sadece ilave ediliyor. Diğerinde daraltılıyor yani (i) bendi daraltılıyor çünkü orada, bakın, şu anda bu sistemlerin diğer kurum ve kuruluşları nezdinde tutulan kayıt sistemleri bütün kurum ve kuruluşları kapsıyor, biz daraltıyoruz. Neyle daraltıyoruz? Kamu kurum, kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla daraltıyoruz. Yani, tüm kamu kuruluşlarını kapsarken şimdi sadece kamu kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla sınırlı olacak. Sınırlandığımız dediğimiz de bu, genişletme yok, tam tersine sınırlandırma var. Doğrusu bu çünkü. Her kurumu, her şeyi buraya alamazsınız. O bir eksiklik, yanlışlık Sayın Susam, düzeltiyoruz burada.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, güzel Bakanım, bakın, yaptığınız yeni düzenlemeyle fuar düzenlemesini tümüyle Bakanlığın yetkisine alıyorsunuz yani. Birikiminiz yok, bunca yıldır bu konuda uzmanlaşmış insanlar varken neden buna ihtiyaç duyuyorsunuz? Neden bu kadar çok merkezleşme taraftarısınız? Verin işte, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği yıllardır fuarlar yapıyor, düzenliyor, ne var, onlar yanlışlık mı yaptı?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır. Bu yetki hiç kimsede yok Sayın Susam, izin vermek yetkisi kimsede yok, hiçbir kurumda yok. Orada...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kim disipline ediyor fuar açılmasını? Şu an Odalar ve Borsalar Birliğinden izin almadan fuar açılmaz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Fuar değil, bakın, sergi, panayır ve tanıtım günleri organizasyonları için kural yok. Onun için, ilk defa, izin veren bir düzenleme yapıyoruz. O da en uygunu doğal olarak ticaret kanadıyla düşündüğünüz zaman...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Her şıkında da yurt içi fuarlara getiriyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Orada düzenleme yapmak, izin yok orada. O zaten mevcut (ğ)’de var, düzenleme yapmak var. İlave olarak sadece sergi, panayır ve tanıtım günleri için izin getiriyoruz, hepsi bu kadar. Başıboşluk var, kural yok yani kural olsun, kötü kural yapmayız Sayın Susam inşallah.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Halim Mete daha konunun içinde, o bizim söylediklerimizi açıklasın.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Başkanım, söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Mete...

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Bakanım teşekkür ediyorum. Hakikaten sergi, panayır ve tanıtım günleri unutulmuştu bizim kanunumuzda, onun için o konuyla güzel bir durum oldu. Yalnız, herhâlde tam bilgi almadığınız için ben tamamlayayım, özür dilerim.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Bakanlığın verdiği yetkiyle düzenleme ve izin veriyor, biz hiç fuar düzenlemeyiz, yani fuarı düzenleyenleri disipline ettik, şu kadar alan olacak dedik, bu kadar şey olacak, neyse onları yapmaya çalıştık.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Fuarlar için diyorsunuz değil mi?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Fuarlar için diyorum, zaten sadece fuar. Bir fuar komitemiz oluşmuştu, o fuar komitesi ona göre yanlış yapanlara ceza vererek yani cezada belli bir kriterleri olan cezalarla ona göre düzenliyordu.

Bir soru soracağım, dediniz ki: “Mesleki kuruluşlarda olan yani bizde kayıtlar var, bilgiler var...” o konudaki nedir anlayamadım tam onu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Merkezî sicil kayıt, onu diyorsunuz değil mi?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Evet.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – “Merkezî sicil kayıt sistemini, hal kayıt sistemini ve perakende bilgi sistemini kurmak” bu tamam, “işletmek...” Buradaki sıkıntı o değil, buradaki esas sıkıntı şu: “Bu sistemlerin diğer kurum kuruluşları nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanması için çalışmalar yapmak.” Tüm kurum kuruluşlar Türkiye’deki.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Yani biz de onun içindeyiz, bizdeki bilgilerle bağlantı yaparak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sadece siz değil, özel kuruluşlar dâhil hepsini kapsıyor.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Ben tabii, onu öğrenmek istiyorum yani bizim oradaki...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır siz varsınız, şimdi yenisinde de varsınız. Biz bunu neyle sınırlandırıyoruz? Diğer kamu kurum kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla sınırlandırıyoruz, doğrusu bu, siz dâhilsiniz.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Bakanım, tam denizci tabiriyle, bordomuza kadar geldiniz, diyorsunuz ki...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır entegre çalışıyoruz.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Çok güzel. O çalışmayı devam ettirin, ben sizden bir şey istemiyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tamam işte, entegre işte burada buyurun, işte burada. Yetki belgesi...

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – O şekilde çalışmayı devam ettirin ki birikimlerimizle biz de destek verelim o çalışmaya, başka bir şey istemiyoruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – İşte tam istediğiniz gibi entegre olarak çalışıyoruz.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Onu daha açık yazar mısınız biraz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Temel bile anlar bunu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 132

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İZFAŞ gibi bir kuruluş var, uluslararası mermer fuarı düzenliyor, gelinlik fuarı düzenliyor, ayakkabı fuarı düzenliyor, bugün açtı ayakkabı fuarını, organik ürünler bilmem ne, bütün bunlar için siz yetkiyi aldınız elinden.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İzin vermiyoruz biz, izin bizde değil onların. Fuarların iznini almıyoruz. Fuarlarda düzenleme yapıyoruz sadece, kuralları koyuyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne düzenlemesi yapıyorsunuz?

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – O zaman bizde.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – O kimdeyse o.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Ha, bizde.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Tabii, o da sizde.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Tamam o zaman...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İsrarla bakın, unutulmuş, boşta kalan, açıkta olan kısma izni getiriyoruz, diğerine düzenlemeye izin vermiyoruz biz ona. Ama bakın açık ifade, sabahdan beri anlatmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – On yedi saat olduğu için Sayın Bakanım gayet normal, şu anda on yedinci saati geçtik.

Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin; 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine "bilgi sistemi oluşturmak" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve bu sistemce üretilen istatistiki bilgileri derlemek ve yayımlamak" ibaresi ile aynı fıkra (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

"ç) Perakende ticarete ilişkin mevzuat çerçevesinde esnaf ve sanatkâr işletmelerinin ticari faaliyetine yönelik çalışmalar ve düzenlemeler yapmak ve gerekli tedbirleri almak."

BAŞKAN – Madde üzerinde...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O (ç) fıkrasını bir açar mısınız, nedir, ne murat ediliyor orada? "Perakende ticaretine ilişkin mevzuat çerçevesinde esnaf ve sanatkâr işletmelerin ticari faaliyetlerine yönelik çalışmalar ve düzenlemeler yapmak ve gerekli tedbirleri almak." Çok soyut bir kavram. Ne yapacaksınız mesela?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Esnaf ve sanatkârı korumak için yani...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Korurken çok sıkı bizi öldüreceksiniz, boğacaksınız.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sorun, böyle bir risk var mı, Sayın Panadöken'e sorun.

BAŞKAN – Sayın Palandöken, var mı öyle bir korku?

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Öyle bir algılama yok. Yirmi saattir konuşuyorsunuz, öyle bir niyet olsa sorunu gündeme bile getiremezsiniz.

BAŞKAN – Sayın Susam da tatmin oldu, teşekkür ediyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben anladım, Bendevi başka bir şey söyleyemez orada, ne yapsın adamcağız.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 640 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Ek Madde (1) ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (1) sayılı cetvelin Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir."

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Buna 23'ü koydukları zaman aşağıda 2.500'ü geçirirler.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Yapmayın Allah aşkına Sayın Susam. Yani sizden destek bekliyoruz tam şeyinizin aksine bu konularda da destek bekliyoruz.

23 yeni uzmana ihtiyacımız var.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz alan yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi okutuyorum:

Yürürlükten Kaldırılan ve Uygulanmayacak Hükümler

MADDE 26 - (1) 14/6/1989 tarihli ve 3573 sayılı İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 5'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 3572 sayılı Kanunun bu kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

(3) 2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı hafta tatili hakkında kanun hükümleri perakende işletmeler hakkında uygulanmaz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki burada bir açıklama istesek. Böylece siz pazar günleri açma noktasındaki hafta tatil noktalarını da AVM'ler ve şeyler için çok rahat bir hâle getiriyorsunuz değil mi? İzin alması, hafta tatil ruhsatları alması...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Esnaf için yapıyoruz biz esas itibarıyla.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yo, AVM de almak zorunda. Nasıl esnaf için yapıyorsunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hafta sonu esnafı da bağlıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz burada esnafı düşündüğünüzde esnaf alıyor zaten hafta sonu.

ALİM İŞİK (Kütahya) – 5'inci maddenin (3)'üncü fıkrasını okuyabilir miyiz yani kaldırılan neymiş?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır efendim orada teknik tadilat gerekiyor, çünkü onlar orada değiştirildiği için bunların çıkarılması gerekiyor. Önerge var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 133

BAŞKAN – Önergemiz var, bir tane önerge var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “1924 tarihli, 394 sayılı Hafta Tatili Kanunu’nun hükümleri perakende işletmeler hakkında uygulanmaz.” Bu çok geniş bir tanım ya.

BAŞKAN – Bir önerge var, onu okutayım, onun üzerinde konuşalım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Dediğinizi aynen oradan çıkarıyor önerge Sayın Susam.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi Ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının 26 ncı maddesinin, madde başlığıyla beraber aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Hüseyin Filiz
Çankırı

"Uygulanmayacak hükümler

MADDE 26 - (1) 2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun hükümleri perakende işletmeler hakkında uygulanmaz."

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Tasarının 3 üncü ve 5 inci maddelerinde yapılan değişiklikler nedeniyle, bu önergeye konu maddede yer almasına gerek kalmayan birinci ve ikinci fıkraların madde metninden çıkarılması ve bu değişikliğe paralel olarak hukuk tekniği açısından başlığın da madde içeriğiyle uyumlulaştırılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani gene 3’üncü maddeyi bırakmışsınız siz oraya...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, o başka, onlar başka. Mecbur çünkü esnafı hafta sonu harç ödeme zorunluluğundan kurtaracağız, onun için yapıyoruz onu.

Alışveriş merkezleri, harç onlar için sorun değil ki zaten, esas esnaf için sorun.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Geçici madde (1)’i okutuyorum:

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) PERBİS kuruluncaya kadar, perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemleri ilgili mevzuatına göre yürütülür.

(2) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi sürecinde yer alan yetkili idareler ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar; Bakanlığın koordinasyonunda, teknik ve personel altyapıları ile gerekli diğer hususları PERBİS kuruluncaya kadar tamamlayarak bilgi sistemlerini PERBİS’le uyumlu hâle getirir.

(3) Perakende işletmelere ait gerekli bütün bilgiler, kurulmasından itibaren en geç bir yıl içerisinde Bakanlığın koordinasyonunda yetkili idare tarafından PERBİS’e aktarılır. Bakanlık, bu süreyi birer yılı geçmemek üzere en fazla iki defa uzatmaya yetkilidir.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yapı ruhsatı almış olmakla birlikte işyeri açma ve çalışma ruhsatı almamış olan alışveriş merkezleri hakkında 5 inci maddenin onuncu fıkrası hükmü uygulanmaz.

(5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce perakende işletmelerin almış olduğu işyeri açma ve çalışma ruhsatları geçerliliğini korur.

(6) Sürekli indirimli satış yapan perakende işletmeler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde durumlarını 10 uncu maddeye uygun hâle getirir.

(7) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olan alışveriş merkezlerinde, 11 inci maddede öngörülen ortak kullanım alanları, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde oluşturulur.

(8) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, alışveriş merkezlerinde boşalan satış alanları 12 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar esnaf ve sanatkâr işletmecilerine öncelik verilmek suretiyle kiralanır.

(9) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, alışveriş merkezlerinde boşalan satış alanları 12 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiralanır.

(10) 12 nci maddenin üçüncü fıkrasında, hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalarda yöresel ürünler için öngörülen raf tahsisi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılır.

(11) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Bakanlık tarafından bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyenler...

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 5’inci maddenin 10’uncu fıkrası nedir? Burada yani bu maddenin 4’üncü fıkrasında diyor ki: “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yapı ruhsatı almış olmakla birlikte işyeri açma ve çalışma ruhsatı almamış olan alışveriş merkezleri hakkında 5 inci maddenin onuncu fıkrası hükmü uygulanmaz.” 5’inci maddenin 10’uncu fıkrası neydi, ona bir baksanıza.

BAŞKAN – Tabii, o değişti.

Özür dilerim, bir önergemiz var, isterseniz onu okuyayım da Sayın Susam, algılamamız daha kolay olabilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 134

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Büyükşehirlerde, alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken, o yerdeki ticaret veya ticaret ve sanayi odası ile esnaf ve sanatkârlar odaları birliğinin görüşü alınır.” Yani gene bunu çıkardınız. Eviriyorsunuz, çeviriyorsunuz, bir yerde geliyor, gidiyor.

BAŞKAN – Yok, yok, lütfen...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ruhsat almış olanlar için Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ruhsat almış olsun, alsın.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ama orada zaten ruhsat alırken o düzenleme yapılıyor. Dolayısıyla, ondan elbette muaf tutulması gerekiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ya, ruhsat almış olsun...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Susam, oradaki görüş alma yetkisi zaten yapı ruhsatıyla alakalı. Aldıktan sonra bu ruhsatı, onun için tekrar onu geriye götürmeye gerek yok, yanlış olur o.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir önergemiz var, onu bir okuyalım, onun üzerine konuşalım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, teknik düzeltme.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama bak, o sadece yapı ruhsatını yapıyor. “Yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi, işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir.” dediğiniz zaman, yani yapı ruhsatı, hadi tamam ama diğer maddeler...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ama oradaki esas konu, görüş alma yapı ruhsatıyla alakalı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki, ben söyleyeyim.

BAŞKAN – Bir önergemiz var, önergeyi okutup işleme alacağım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/974 esas numaralı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Geçici 1 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki “onuncu” ibaresinin “yedinci” şeklinde değiştirilmesini, maddeye onbirinci fıkra olarak aşağıdaki fıkranın eklenmesini, mevcut onbirinci fıkrasında yer alan “bir yıl” ibaresinin “dokuz ay” şeklinde değiştirilmesini ve onikinci fıkra olarak teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Filiz

Çankırı

“11) Bu maddenin altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu fıkralarına aykırı hareket edenlere, bu Kanunun 18 inci maddesinde ilgili aykırılık için öngörülen cezalar, aynı maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde uygulanır.”

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Tasarı metninde yapılan değişikliklere paralel olarak geçici maddede redaksiyon yapılması, geçiş hükümlerinin uygulanmasında etkinlik sağlanması amacıyla bu maddenin bazı fıkralarına ilişkin olarak idari yaptırım öngörülmüştür. Ayrıca bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerin daha kısa sürede çıkarılarak uygulamaya konulması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Evet, Hükümet önergeye katılıyor mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Bu kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

27’nci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 27- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28’inci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 28- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü redaksiyon hakkı tarafımıza verilmek üzere oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarı kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi hükmü uyarınca bu konu ile ilgili özel sözcü olarak Gaziantep Milletvekili sevgili ağabeyim Mehmet Erdoğan ile Çankırı Milletvekili sevgili dostum Hüseyin Filiz’in seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ben ayrıca on sekiz saatten beri bizimle birlikte çalışan başta hanımefendilere, Değerli Bakanımıza, değerli beyefendilere, değerli vekillerime, değerli oda başkanlarıma, bu tasarının bu Komisyondan geçmesi için gerçekten canlılıkla, hakikaten özverili çalışan Sayın Genel Başkanımız Bendeve Palandöken’e çok teşekkür ediyorum, TOBB’a da teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Bakana söz veriyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sizden önce bir teşekkür edelim mi?

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Palandöken.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim, değerli hanımefendiler, beyefendiler ve kurumların temsilcileri; uzunca da olsa bir yol aldık ama çok güzel bir şey oldu. Ben başta zatinalinize,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 135

değerli Komisyon üyelerine, tabii ki Bakanım, büyük bir sabırla, büyük bir özveriyle, Bakanlığın yine bürokratlarına teşekkür ediyorum.

Olmaz, olmaz dediğimiz şey gerçekleşti. Allah sizden de razı olsun. İyisiyle kötüsüyle bundan sonra daha da güzel işlerin yapılmasına vesile oluruz diyor, hepinizi kurumum, şahsım adına saygı ve sevgilerimle tekrar kutluyorum. Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

Buyurun Başkanım.

TOBB BAŞKAN YARDIMCISI HALİM METE – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim, hanımefendiler, önce hanımefendilere teşekkür ediyorum. Hiç uyumadan sabaha kadar çalıştılar. Sonra, Meclisin bugünlerini görmeyenlere üzüliyorum. Meclisi gelip görmeden, Meclis ne yapıyor, çalışıyor mu, çalışmıyor mu, ben kendime göre aktaracağım.

Sayın Bakanım, size ve özellikle arkadaşlarınıza, bürokrat arkadaşlarıma, kardeşlerime özellikle teşekkür ediyorum. Güzel bir çalışma oldu, inişli çıkışlı oldu ama sonunda hepimiz mutlu kalkıyoruz buradan. Dilerim Meclisten de geçer, ülkeme yararlı bir kanun olarak yürürlüğe girer.

Onun için teşekkür ediyoruz, hakkınızı helal edin, bizden yana helal olsun, öyle bir hakkımız yok ama.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Susam da bir teşekkür etmek istiyor.

Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu kanunun buraya gelip görüşülmesi ve özveriyle bu noktaya, bu saate kadar emeği geçen başta Sayın Bakan olmak üzere tüm başkanlarımıza, kurum temsilcilerine, sivil toplum örgütlerine ve arkadaşlarımıza, Komisyon'daki arkadaşlarımıza, çalışan kardeşlerimize teşekkür ediyorum.

Ancak bu kanun şu Meclisten aşağı indirilip bu yasama döneminde geçmeden çok rahat konuşmak mümkün değildir. Bu önce aşağı inmelidir, orada görüşülmelidir. Oradan en geç Ocağın 15'ine kadar bu kanun çıkmalıdır ki ondan sonra, o kanunun çıktığının semeresini, bu verdiğimiz emeğin, bu gece yaptığımız bu çalışmanın karşılığını bulmamız gerekir. Bu konuda Sayın Bakanım sizin özveriyle çalışacağınıza inanıyoruz. Biz her türlü desteği vermeye hazırız. Bu konuda kimseye taviz vermeden bu emeklerimizin sonuca erişmesi için, Parlamento'ya inip karar çıkması için gerekli olan çalışmayı yapmanızı sizden bekliyoruz.

Bu çerçevede emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Alim Işık Hocam...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben de benden önceki tüm temennilere katılıyorum. Sayın Bakan, gerçekten bu kanunun Genel Kurul'dan geçmesi için bizlerin de sizin yanınızda olmamız gerekiyorsa, kiminle görüşülecekse biz de ona hazırız. Çünkü önemine inandığımız ve bir an önce yasalaşmasını arzu ettiğimiz bir kanundur.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir de şunu söylemek istiyorum: Belki de ilk defa çalışmalara katılan arkadaşlarımız var. Biz gerçekten Sanayi Komisyonunda muhalefetiyle iktidarıyla, ülkemiz için ne gerekiyorsa, nasıl bir katkı sağlanacaksa, kardeşçe duygular içerisinde -bugün de gördünüz ki “Başladık ve bitirelim.” lafı aramızda konuşuldu- on sekiz saatlik çalışma sonucunda bunu başardık. Ben katkı sağlayan -muhalefet ve iktidar- tüm vekil arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum.

Son söz Sayın Bakanımın.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakanım söz vermeden önce bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu tartışmalar sırasında tüm konuşma biçimimiz, söylemimiz ve sözlerimiz hiçbir art niyet içermeyen, hiç kimseyi kırmaya yönelik olmayan, herkesin hiçbir şekilde üzerine alınmaması gereken bir tartışma ortamıdır. Bunu herkesin bilmesini istiyorum. Eğer bu tartışma ortamı içerisinde alınmış kırılmış kardeşim, burada insanlar varsa onların da alınmamasını söylüyorum. Biz inanarak yürekten bir tarafız. O tarafımızı bu yasaya dercetmeye emek sarf ettik. Bu anlamıyla bunu da söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de bütün arkadaşlara gerçekten bütün samimiyetimle şükranlarımı arz ediyorum, teşekkür ediyorum. Son derece samimi, derin, yapıcı bir çalışma oldu. Elbette zaman zaman tansiyon yükseldi yani bu da işin bir parçasıdır, bunu doğal karşılamak gerekiyor. Ama on sekiz saatte bu tasarı âdetâ molekülüne ayrılarak o detayda, o ayrıntıda incelendi, irdelendi; konuşulmayan bir kelime, değerlendirilmeyen, tartışılmayan bir kelime dahi kalmadı. Yani herhâlde alt komisyonlarda ancak bu kadar detayda, ayrıntıda konuşulabilir. Herkes kanaatini –bütün taraflar- söyledi.

Sayın Susam belki şey yapıyorsunuz ama önemli katkılar sağladınız. Sayın Işık, damganızı vurdunuz. Yani şöyle bir açın bakın, en az 5-6 maddede, önemli maddelerde kesinlikle kendi kanaatlerinizin, düşüncelerinizin oraya yansıdığını göreceksiniz. Yani “Hiç bizden bir şey içermiyor.” gibi bir ifade biraz haksızlık gibi olabilir. Size haksızlık olur yani o anlamda söylüyorum. Emeğinizin karşılığı yansıdı Sayın Susam.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Birkaç konu kaldı, onu da aşağıda hallederiz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Tabii, her zaman -uzlaşım o zaten- herkes durduğu yerde, bulunduğu yerde ısrar ederse, bulunduğu yerden adım atmazsa uzlaşma olmaz zaten herkes bir miktar adım atacak. Dolayısıyla bu da öyle. Yani herkesin her talebinin karşılanması mümkün değil zaten, özellikle farklı ve birden çok tarafı ilgilendiriyorsa. Bu yönüyle çok ideal bir uzlaşma örneği de oldu. Sadece siyasi partiler arasında değil, sivil toplum örgütleri için de geçerli, toplumun bütün kesimleri açısından da gerekli. Yani hem siyasi alanda bir uzlaşma hem de tüm sosyal kesimler ve toplumun ilgili sivil toplum örgütleri arasında bir mutabakatın sağlandığı... Bu yönüyle de bana göre çok özel bir kanun oldu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014 Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 136

Emeği geçen bütün arkadaşlara, sivil toplum örgütlerine, hanımefendilere, beyefendilere, tabii çalışma arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. Bize de bu yakıştı. Dumanı çıkardık, duman çıktı, beyaz duman çıktı, hedefimiz oydu zaten, ulaştık, gerçekleştirdik. İnşallah beyaz dumanı Genel Kuruldan çıkaracağız, şimdi en yakın hedefimiz bu. Samimiyetimizden, bu konudaki kararlılığımızdan hiç kimsenin en ufak bir kuşusu olmasın. Onu da inşallah en kısa zamanda göreceksiniz. Tabii, Meclisin çalışma biçimi itibarıyla hiçbir konuda bizim bir taahhütte bulunmamız, bir garanti, takvim vermemiz mümkün değil çünkü buna yetkili değiliz. Ama biz bunu makul bir süre içerisinde, en kısa süre içerisinde Genel Kurulda yasalaştıracağız. Yine birlikte, hep birlikte yasalaştıracağımıza da inanıyorum. O desteklerinizi orada da bekliyoruz.

Özellikle bugün gündemden düşürdüğümüz ve çektiğimiz önergedeki o personel, o kadrolar bize lazım, çok lazım. Onlara acilen ihtiyacımız var. Onu, tekrar bu desteği aşağıda beklediğimizi de ifade ediyor, hepinize çok teşekkür ediyorum. İnşallah tasarı ülkemize, milletimize hayırlara vesile olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – On yıldan beri görüşülmeyen kanunun bizim Komisyon üyesi arkadaşlar tarafından da görüşülmesinin bir şans olduğunu düşünüyorum. İnşallah, bu vekilliklerimiz bittiğinde de bizim bu güzel kanunla anılacağımıza kalben inanıyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Bir de bütün sivil toplum örgütlerine, hepsine teşekkür ediyorum. Ama Sayın Palandöken'e... Yani gerçekten bu meselenin ne anlama geldiğini özüyle son derece iyi bir şekilde kavradığını bütün şeylerle gösterdi. Yoksa eleştirisi var, itirazı var, tam olarak talebini karşılamadığının kendisi farkında. Ama mevcut duruma göre esnaf ve sanatkâr çok daha ileriye götüren bir düzenlemenin bir an önce yasalaşması hassasiyeti nedeniyle, işin farkında olarak gösterdiği bu yaklaşım nedeniyle hepsine, bütün sivil toplum örgütü temsilcilerine ve Sayın Palandöken'e bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben de Sayın Bakan Yardımcımıza, Müsteşarımıza, tüm arkadaşlarımıza, Bakanlık bürokratlarına da -çok emekleri geçti- onların da adının altını çizerek teşekkür ediyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bir de tabii selefim Sayın Hayati Yazıcı'ya buradan teşekkürlerimizi... Her yerde söylüyoruz, burada da söylememiz gerekiyor. Hakkıdır, hakkı teslim etmemiz gerekiyor..

BAŞKAN - Buyurun Başkanım.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim; başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere -o dönem Başbakanımızdı- bu tasarıyla ilgili çok önemli bir gelişme sağlandı. Şimdiki Sayın Başbakanımız gerçekten Esnaf Şûrası'nda hem de Ahi Bayramı'nda bu sözü verdi, “Ben bu yasayı çıkaracağım.” dedi. Siz bu iradeyi yürüten Bakanımız olarak ayağınız uğurlu geldi, ben size söylüyordum ama latifedir zannediyordunuz. “Bunu sizinle hallederiz.” dedik, çok önemli bir şeyi hallettik. Şimdi, eminim ki hem Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız ve sizler ama bu arada da bize katkı veren tüm siyasi partilerimizin liderleri... Allah var, onlar da beni gördükleri zaman “Sizin yanınızdayız.” deyip beni güçlendikleri için -yani benim yanımda değil, esnaf ve sanatkârın sorunlarıyla ilgili- hem ana muhalefete hem muhalefet partilerimize hem de diğer grubu bulunan siyasi partilerimize huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Böyle bir konsensüs, böyle, esnafa verilen değer hakikaten her şeyin üstünde. Ne yorgunluk kaldı ne uykusuzluk, son derece mutlu olarak buradan çıkıp gidiyoruz ve birer teşekkür mektubuyla Türk esnaf ve sanatkârın vefasını onlara saygılarımla arz ediyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bir de son söz olarak Sayın Işık'ın o maddeyle ilgili arada verdiği, getirdiği öneri çerçevesinde mesele çözüldü. Sayın Işık'a onun için ayrıca bir teşekkürü borç biliyorum.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

Bir de gerçekten şunu da söyleyelim: Dedim ya, Komisyona ilk defa katılan, dışarıdan gelen kardeşlerimiz olabilir. Sayın Susam'ın dediği gibi, hiç kimse kimseye kalp kırmak için, hakaret etmek için konuşmuyor ama fikrini de açıkça söylemesi gerekiyor, demokrasinin gereğinin de bu olduğuna inanıyorum.

Ben, tüm katılım sağlayan, dışarıdan gelen misafirlerimize de özellikle teşekkür etmek istiyorum. Bu konuda emeği geçen tüm Bakanımız, Bakan Yardımcımız, Müsteşarımız, Müsteşar Yardımcımız ve ekibine canı gönülden teşekkür ediyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Bir de bakın önerge sahiplerini unuttuk, kusura bakmayın.

BAŞKAN – 6 tane teklif...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Elbette, teklif sahibi bütün arkadaşlara, önerge sahipleri olan, gerçekten olgunlaştırılmasına katkı sağlayan arkadaşlarımıza da bir kez daha çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir de şunu söylemeyi unuttuk. Sayın Palandöken iki üç sene önce gelmiş Komisyonla, bir balık yemiştik; nasip olursa gelip bir balık yiyeceğiz.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Bir esnaf çorbası, başımın üstüne.

BAŞKAN – Hamsi diyorlar.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN – Bir aile fotoğrafı da çektirelim, günümüz ölümsüz olsun, hep beraber şöyle.

BAŞKAN – İnşallah, evet, doğru.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 07.52

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sanayi

Giriş :

Tarih : 11/12/2014

Stenograf :

Kayıt: Sanayi

Sayfa: 137
